

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Hesiodi Ascrei

OPERA, QVAE QUIDEM
extant, omnia Græcè, cum interpre-
tatione Latina eregiōnē, ut conferri
à Græcæ linguæ studiosis citra
negocium possint.

*Adiectis ijsdem Latino carmine elegantiss. uer-
sis, et Genealogiæ deorum à Pylade Bri-
xiano descriptæ, Libris V.*

Accessit nunc demùm Herculis Scutum,
doctiss. carmine à IOANNE RA-
M O conuersum.

*Rerum et uerborum in ijsdem memo-
rabilium Index.*

BASILEAE, PER IOAN-
nem Oporinum.

10

17

18

Exar
hant
Chia
telle
kand
ndio
ense
msu
petar
quod
que
prod
lusia

IACOBVS HERT-

LIVS VVOLFANGO VVIS-

senburgio, optimæ spei adolescen-

ti, S. P. D.

VI liberalium inge-
niorum exactiores
haberi uolunt æsti-
matores, Vuolfgan-
ge charissime, ab his
tria potissimum ob-
seruari uidemus in ingenuis adole-
scentibus, quæ spem honestatis non
dubiam facere possunt. Primum est, si
indoles docilis, bonisq; literis perdi-
scendis apta sit. Nam sic optatam ho-
nestorum studiorum metam facili-
consequi potest, quisquis tali prædi-
tus fuerit: iacto tamen felici prius in
pietate fundamēto. Certum enim est,
quod Paulus ad Timotheum ait: abs-
que pietate reliqua exercitia parum
prodesse homini. & tritus ille uersicu-
lus idem docere uidetur:

¶

¶

Si

EPISTOLA

Si Christum nescis, nihil est quod cetera discis.

Secundo loco, mediocre studium
requiritur: mediocre uerò, ne in utrā-
uis partem error committatur, & ex
eo detrimentum. Vt enim absq̃ exer-
citatione nemo facile egregium quid-
dam, laudeq̃ dignū adipiscitur, & eā
ob causam boni pueri recolentes il-
lud Hesiodi nostri secum, deos om-
nia sua bona laboribus habere uena-
lia, statim à prima etate ijsdem assuefie-
ri debent: ita propositum finem cōtin-
gere tener animus nequit, si in ipso
studiorum limine nimia laborum mo-
le grauetur. Hec autem duo parū, imò
nihil propemodum cōducent, nisi ter-
tium accedat: quod est morum uitæq̃
totius integritas. Tantā enim ea uim
habet, ut si ab homine literis ornato
excolatur, magis eum magisq̃ cele-
brem, gratiorem cunctis, & com-
mendatiorem reddat. contrā si negli-
gitur, quæcunq̃ adsunt animi dotes,
obscuran-

N V N C V P A T O R I A .

obscurantur: & paulatim, nisi matura
emendatione succurratur, quicquid
tam naturæ beneficio, q̃ acri studio
fuit acquisitum, dilabitur. Hæc igitur
 tria capita, ut ab honesta iuventute di-
 ligenter excolantur, sedulum me hor-
 tatore existere non ignoras, ex quo
 sub nostra disciplina militasti. Et cum
 nō obscura ipsorum principia iam o-
 lim in teprehenderim, cœpi statim
 cogitare, quānam ratione (quod fide-
 lis esse præceptoris arbitror) apud te
 possem obtinere, ut omnes tuos in
 bonarū artium studio conatus ad eū
 finem conuerteres, quē libérales ado-
 lescentes semper propositum habere
 decet: ut uidelicet salutare Ecclesiæ
 Dei, sibi laudi, suisq̃ omnibus orna-
 mento sint. Talibus dum occupor co-
 gitationibus, cōmodū clarissimus
 typographus Ioan. Oporinus, ad He-
 siodum emendatius recudendum, no-
 stram opellam efflagitabat: quam ne
 negarē, partim arctissimum amicitiae

E P I S T O L A

nostrę uinculū, partim ipsius Hesiodi
 autoritas me monebat. Talis enim is
 autor est, ut tam uetustatis q̃ utilita-
 tis (quæ ex attenta ipsius lectione e-
 rui potest) ad omnes humanæ uitæ
 partes inseruituræ, palmā innumeris
 alijs præripiat autoribus: & singulare
 Dei beneficiū censendū est, quod ex
 tot millium librorū interitu, temporū
 hominumq̃ iniuriā superata ad nos
 peruenerit. Prudentissimū ergo con-
 silium est eorum, qui ad uberiores in-
 uentutis in cursu honestatis profe-
 ctum, huic auctori suum locū in Scho-
 lis optimē cōstitutis tribuunt. Id cum
 in laudatissima Basiliensi nostra Aca-
 demia quoq̃ fiat, tuq̃ eius lectionis
 auditor sis, non ineptum duxi, hūc no-
 strum Hesiodum tibi donare: ut ceu
 testimoniū quoddam esset animi mei
 fidelis erga te, quo tuis studijs, licet
 manū ferulę nostrę subduxeris dudū,
 q̃ optimē prospectū cupio. Huc quo-
 que me compellebant innumera me-
 rita

NUNCUPATORIA.

rita officiaq; in me clariss. Theologi
D. VVOLF. VVISSENBURGII a-
ui tui, cōpatris mei colendissimi: que
cū tot tantaq; essent ut à me reipsa cō-
pensari nō possent. grati saltem animi
specimē pro eis exhibere uisum fuit:
eorū exemplo, qui cū aliud non ha-
beant, laborū suorū fructus patronis
suis offerre solent, à quibus quocunq;
modo in studijs fuerūt adiuti. Tu igi-
tur Vuolfgange, pietatis amorē sem-
per foue: uerecundiam qua præcepto-
res tuos obseruare soles, retine: fortu-
næ corporisq; bona, quæ amplissima
habes, ad animi cultū, exemplo lauda-
tissimi aui tui, quantū potes, cōfer. Is
em nec grādine, nec iēpestatibus, nec
ulla externa ui, ut illa priora eripi po-
test. Autoris huius lectionē tibi quā
familiarissimam reddere stude. Id si fe-
ceris, crede mihi, nunquam te laboris
eiusmodi pœnitebit. Vale: Basileæ,
ex ludo nostro Petrino, Cal.

Martij, 1564.

PRAEFATIO IN HESIODUM,
P. Melanchthonis.

Vod in Plautina fabula histrio praefatur, iustam se rem uenire oratum, et facilem, id ego multo rectius hoc in loco praefari possum: dum non, ut ille, ioculari adulterium in scenam adfero, sed grauissima uitae praecepta: quosdam etiam de natura rerum, de siderum ortu et occasu locos. Deceui enim Hesiodi Ὀρυσαντιῶν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐκτείναντες enarrare. Id ego poema postulo, ut summa cura diligentiaque studeatis cognoscere. Qua in re, quam nihil iniquum, aut indignum uobis, aut ab officio alienum flagitem, quanquam uidere uos magna ex parte existimem, exponam tamen mei consilij rationem. Ego semper operam dedi, ut eos autores uobis proponerem, qui simul et rerum scientiam alerent, et ad parandam sermonis copiam plurimum conducerent. Nam haec duae partes coherent: et, sicut Horatius inquit, amice coniurarunt, ut altera ab alterius ope stet, ac nitatur. Neque enim benedicere quisquam, nisi pectus cognitione optimarum rerum instructum habeat, potest: et rerum scientia manca est, si lumen orationis adhibere non possimus. Et ut ad certa sidera nautae cursum omnem dirigunt: ita in his nostris studiis huc omnia referenda sunt, ut et
scien-

P R A E F A T I O.

ſcientiam rectè de moribus, deq; natura rerum iudi-
candi & explicandi res grauiiores, mediocrè quan-
dam facultatem nobis paremus. Vtilem uerò ad u-
trumq; Hesiodum (quanquā rustici auctorem carmi-
nis) Quintilianus esse iudicauit. Prior operis pars
tota est *de rebus*, continens uitæ ac morum leges, pro-
futuras uobis ad consuetudinem uitæ, & ad iudi-
candum de communibus humanitatis officijs : nam
de religione non dico. Quod si putamus iuris consul-
torum commentarios, aut philosophorum disputa-
tiones discendas esse, ut in civilibus negocijs facilius
prospicere possimus, quid æquum, quid iniquū sit.
& ex istorum literis colligenda esse simulacra iu-
sticie, æquitatis aut aliarum uirtutum censemus : iu-
uet eadē ab hoc poeta petere, ex quo permulta mu-
tuati sunt illi ipsi legū scriptores & philosophi. Et
est quedā, ex fontib. illa si possis haurire, uoluptas.
Nam quanquam sapor est (ut ait Ouidius) oblata
dulcis in unda,

Gratius ex ipso fonte bibuntur aquæ:

Et magis adducto pomum decerpere ramo,

Quām de cælata sumere lance iuuat.

Nam et reliqui scriptores, qui morū præcepta
& leges tradidēre, propter infantiam, & sermonis
inopiam, uim uirtutis ac formam germanam non
potuerunt nobis ob oculos ponere. At Hesiodus
expressam quandam imaginem, uiuis illustratam

IN HESIODVM

coloribus, nec adsciticio uitiata fūco, planeq; tā-
 lem, qualem Apellis color in fabulis, spectandam
 exhibet. Forrò ut architecti tenent in animo in-
 clusas certas formas aedificiorum, quas imitentur in
 aedificando: & ut insidet in mente pictoris species
 pulchritudinis eximia quaedam, quā intus, in eaq;
 defixus, ad illius similitudinem artem & manum di-
 rigit: ita & nos oportet formā quandam uirtutis a-
 nimo insculpere, quā contēplemur, & in consilium
 adhibeamus, quoties de morib. deq; hominū officijs
 iudicabimus. Id ita fiet, si optimorū authorum prae-
 cepta diligēter cognouerimus, et ex illis certā quā-
 dam omniū officiorū rationem collegerimus. Et ut
 ferunt Zeusem, cum Helenam Crotoniatē pingere
 decreuisset, ex omni numero uirginū eius urbis quae-
 que delegisse, ad quarum exemplum Helenā pingere-
 ret: ita ex lectissimis autoribus debemus certā ratio-
 nem uirtutis excerpere, quae cōsilia omnia nostra re-
 gat & gubernet. Mihi aut in primis ad eam rem uti-
 lis Hesiodus uidetur, quia inter Gnomologos scri-
 ptores citra cōtrouersiam principē locū tenet. Neq;
 enim nuda praecepta tradit, sed alias in encomijs uir-
 tutis, alias in insectandis uitijs cōmoratur: & quod
 officiosissimū est ad absterrendos animos hominum
 à turpitudine, grauitè & religiose docet, diuinitus
 bonos praemia pro benefactis ferre, improbos scele-
 rum suorū poenas luere. Animaduertit enim pruden-
 tissimus

P R A E F A T I O.

tiſſimus uir, natura nos duci, ut ſtatuamus numine quodā hac mortalia gubernari, eſſeꝑ; Deū iniuriæ ultorē, & bonorum aſſertorē. Itaq; multo grauius de moribus præcepit Heſiodus, quā philoſophi ul- li: qui ceu gigantes in fabulis cœlum excindere cona- ti, Deum ab adminiſtratione rerum ſubmouent, & religione animos hominum liberant. Diogenes dice- bat Harpalum, qui prædo felix illis temporibus ha- bebatur, contra deos teſtimonium dicere, quòd in il- la fortuna tam diu uiueret. Quanto φιλοſοφώτε- ρον Heſiodus docet, propè adeſſe deos hominibus, ac uidere malefacta noſtra? Vos quæſo ametis hoc poema, & familiare uobis faciatis. quod quidem di- uinum eſſe, uel hoc argumento ſit, quòd ferunt He- ſiodo paſtori calamos à Muſis donatos eſſe, qui- bus iam afflatus cecinit hæc præcepta. Apparet ex Cicerone, ſolitos olim hunc pueros ediscere, ut cer- tas preculas noſtri pueri docentur. Et Græci tanti fecere, ut in Helicone adſeruarint in plumbo deſcri- ptum poema.

Haſtenus de prima Heſiodici carminis parte. Po- ſterior magna ex parte *φυσική* eſt, de natura terræ ac frugum, de tempeſtatibus, de ſiderum motibus, quarum rerū perliberalis & iucunda cognitio eſt. Nam cū hominum cauſa, & ad uſus noſtros hæc rerum natura condita & fabricata ſit, flagitium eſt uelle totius pulcherrimam edificiū rationem con-
templa-

IN HESIODVM

templari, praesertim cum ea cognitio plurimum momenti adferat ad ualitudinem conseruandam, & ad plerasq; alias uitae partes regendas. Quis est tam ferreus, quem, si in theatro sedeat, cum ludi fiunt, non aliquando incessat spectandi cupido? & cum nullum spectaculum, nulli ludi, plus uoluptatis aut utilitatis adferre spectatori possint, quam haec naturae uarietas: mihi rectius uiua cadauera quam homines uidentur appellandi, hi, qui neq; mentem, neque oculos ad naturae considerationem conuertunt. Postremo, ad parandam scientiam bene dicendi, non parum confert Hesiodus. nam lectis uerbis utitur, quae tempestiue usurpata, & orationi dignitatem adferunt, & scientiae pondus addunt. Quantum putas accedit orationi grauitatis hac auxesi penè tragica, cum reges *δυσποάγης* appellat? quam grata compositio est *χεῖρος ὀλίνα*? Sunt hoc genus sexcēta figurae, quas non libet hic enumerare, ne quid amittat gratiae, ex integra oratione, uelut à corpore membra auulsa. Quid de tota orationis structura, deq; sententiarum figuris dicemus? quae tantopere probantur Fabio, ut huic decernat in mediocri genere dicendi palmam, & princeps Latinorum poetarum Virgilius & Ouidius lectissimos locos in sua opera transtulerint, iudicarintq; nō leue ornamentum inde accedere suis poematis. Reddet haud dubie & nostram orationem locupletiore, & uberiore:

nec

P R A E F A T I O.

nec male collocabit operam, si quis ad Græcum e-
 xemplar, ea quæ nostri inde excerpserunt, contule-
 rit: nam illa utriusq; linguae proprietates certius de-
 prehendetur, & figurae uerborum & sententiarum
 animaduersæ clarius cernentur. Profuerit etiam, si
 locum aliquem floridiorem tuo Marte Latinis uer-
 sibus expoſueris: quæ exercitatio, dici non potest
 quantum acuat iudicium: quantum item ad alendam
 sermonis copiam, & comparandam scientiam ex-
 plicandi res obscuras faciat. Sed hæc inter enarran-
 dum obiter monebimus. Quærat aliquis, quid hæc
 tota ratio discendi ad pietatem conducat? Est im-
 promptu quid respondeam: ad immutandam mentem,
 imbuendamq; religione nihil conducit (nā id efficit
 celestis spiritus per sacrum sermonem) sed ad co-
 gnoscendum sermonem sacrarum literarum, Græ-
 cis literis opus est. deinde ut de sermone rectius in-
 dicemus, & ut dogmata religionis enarrare & ex-
 plicare, quoties poscit hoc publicus usus, possimus,
 uariè subigendum est ingenium, & omnibus disci-
 plinis excolendum. Nam ut neglectis filix innasci-
 tur agris: ita in ingenijs, nisi repurgentur elegantio-
 re literatura, uelut inutiles herbe nate, uim mentis
 omnem strangulant & enecant, ne aut peruidere res
 obscuras, aut publicare, & in apertam lucem pro-
 ferre queant. Magna quædam uirtus est eloquentia,
 & ut ille in Tragedia dixit, rerum domina, quod
de ob-

IN HESIODVM

de obscuris rebus ordine ac dilucidè dicamus. Ea nē
mini sine magno usu earum artium, quæ humanita-
tis appellatione continentur, uariaq; exercitatione
contingit. Hæc mea ratio est, cur has artes profutu-
ras etiam studijs religionis existimem. qua de re non
dicā hic longius, ne uidear *dis legόμενον*, quod di-
cunt, adferre, cum aliās hanc causam egerim. Vos
autem quantum possum hortor, ut quemadmodum
in initio dixi, cōstituatis ipsi uobiscum, quem fructum
ex studijs petere uos conueniat: & ut eam rationem
studiorum ingrediamini, unde plurimum utilitatis
ad uos priuatim & ad Rempub. redit.

Est aliquid quò tendis (inquit Persius) & in quod
dirigis arcum,

An passim curuos sequeris testaq; lutoq;

Securus quò pes ferat, atq; ex tempore uiuis?

Ita mihi multi, postquam bonam uitæ partem in
studijs consumpserunt, nondum expendisse uidetur
quid agant, aut qua in re collocent laborem, quam
messē à studijs expectent. ea uerò non simplex in-
sania est: fitq; ut dum diu didicere, nihilo certius de
religione, deq; alijs rebus iudicent, quàm uulgi. Et
si quando respub. uocem uel consilium eorum fla-
gitat, tū uerò magis muti sunt quàm pisces. Verum
ut uiator primum constituet quò habeat iter: ita no-
bis in studijs ante omnia erat de fructu studiorum
deliberandum: postea ineunda ratio compendiaris,
pera-

P R A E F A T I O.

*peragenda fabulae. Ita cognoscendi legendiq; scrip-
tores omnes, ut de religione, deq; natura teneamus
certum quiddam quod promamus, quoties usus uita
poscit: et paranda est copia sermonis, qua possis,
cum aliqua res controuertitur, explicare animi sen-
sa. Hunc putate scopum studiorum uestrorum pro-
positum esse, ad quem omnes cogitationes
animorum uestrorum diriga-
tis. Dixi.*

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ

ΑΣΚΡΑΙΟΥ, ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

ΟΥΣ ΑΙ ΠΙΣΤΕΥΟΜΕΝ ΑΙΟΙΔΗΤΙ ΚΛΕΐ-
σαι,

Δούτε δὲ συνέπετε σφέτορον πα-
'τόρ' ὑμνεῖσαι,

Ου τε δια βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς, ἄ-
φατοί τε φατοί τε,

ῥήτοί τ' ἄρρητοί τε, διὸς μεγάλῳ ἐγκτὶ.

Ῥεῖα μὲν γὰρ βεῖαί, ῥεῖα ἧ βεῖαντα χαλέπῃ,

Ῥεῖα γ' ἀρίστῳ μινύθει καὶ ἄδῳ ἀέξει,

Ῥεῖα δέ τ' ἰθυύει σκολιόν, καὶ ἀγλύνονα κάρφει

Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπὸρτατα δώματα ναίει.

Κλῦθι ἰδῶν αἴωρ τε, δίκη δ' ἰθὺς θέμιστας

Τυόν, ἐγὼ δέ κε πέρσῃ ἐτήτυμα μυθῶσά μιν.

Οὐκ ἄρα μῶνον ἔλω ὄριδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν

Εἰσὶ δύνω. τί μιν μὲν καὶ ἐκαινῆσαι νοήσας,

Ἥ δ' ἐπιμωμότη. διὰ δ' αὖδ' ἔχαι θυμὸν ἔχουσιν.

Ἥ μὲν γὰρ πόλεμόν τε λαόν καὶ δῆριν ὀφέλλει,

Σχετλὴν, ὅτις τί μιν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγ-

Αθανάτων βυλῆσιν ὄριον τιμῶσι βαρεῖαν. (κῆρ)

Τί μιν δ' ἐτέρην (προτέρην μὲν ἐγείνατο νῦξ ἱρεῖον

Θῆκε δέ μιν ἑρμῆος ὑψίστου, αἰθέρι ναίωρ. (νῆς)

Γαῖης τ' ἐν ῥίζῃσι, καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω.

Ἥ τε καὶ ἀπάλαμνόν πορ, ὅμως ἐπὶ ὄργον ἐγείρει.

Εἰς ἔτορον γὰρ τίς τε ἰδῶν, ὄργῳ χατίζωρ,

πλῆ-

0Y HESIODI ASCRAEI

AI. OPERA ET DIES.

VS AE Pierides, carminibus cele-
bres,

Adeste, Iouem narrate, uestrum pa-
trem cantantes.

Per quemq; sunt mortales uiri cele-
bres pariter, atq; obscuri,

Gloriosi; & inglorij, Iouis magni consilio.

Facile enim extollit, facile uerò elatum deprimit:

Facile insignem minuit, & obscurum auget:

Facile quoq; corrigit prauum, & superbum attenuat:

Iupiter altitonans, qui supremas ades incolis,

Adsis uidens, audiensq; rectè uerò moderare leges

Tu: ego autem Persæ uera loquar.

Non utiq; unum est contentionum genus, sed in terra

Sunt duo. alteram quidem laudauerit prudens:

Alteram uerò culpāda est. p̄ diuersa aut animū trahunt.

Nam hæc quidem bellumq; malum, & litem auget,

Perniciosa. nullus hanc amat mortalis, sed necessitate

Fatali quadam contentionem colunt grauem.

Alteram uerò (nam priorem genuit Nox atra)

Posuit quidē ipsam Saturnius altiugus, æthere habitās,

Terræq; in radicibus, & uiris longè meliorem:

Hæc etiam inertem, tamen ad laborem excitat.

In alterum enim quispiam respiciens, opere uacans,

a

Diuitem,

πλῆσιον, ὃς παύσει μὲν ἀρόμμεναι, ἠδὲ φυτθεῖν,
οἶκόν τ' οὐ θέσσει. ἱεροὶ δὲ τε γείτονα γείτων,
εἰς ἀφρονος παύδοντ', ἀγαθὴ δὲ ὄρις ἠδὲ βροτοῖσι.
καὶ ἰσραμὸς ἰσραμὲν κατέει, καὶ τένητονι τένητων.
καὶ πτωχὸς πτωχῷ φρονεῖ, καὶ αἰοιδὸς αἰοιδῷ.

Ὡς ὅρση, σὺ ἧ ταῦτα τεῖ· σὺν ἀτθεο θυμῷ.
μὴ δέ σ' ὄρις ἰακόνχαρτος ἀπ' ὄργης θυμὸν ὀρύνοι,
Νεῖν ἐπιπῆσονται ἀγρῆς ἐπακτὸν ἔοντα.
Ὡς γὰρ τ' ὀλίγη πέλεται νεκέρω τ' ἀγορέωρι.
Ὡς τινι μὴ βίος σὺν δὸν ἐπικεταυρὸς κατάνεται
Ὡς αἰός, τὸν γαῖα φέρει ἀμῆτορος ἀνῆλιν.
Τῷ ἰενορεοσάμνος, νεῖν καὶ δῆρι οὐ φέλλοις
κτῆμας ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δὲ ἔκτε δίσυτορος ἔστα
Ὡς ἐρδερ. ἀλλ' αὐθι διακρινώμεθα νεῖνος
ἰθείνοι δίναις, αἵ τ' ἐν δίνος εἰσιρ ἀρίστα.
Ἡ δὲ μὲν γὰρ ἰλῆρρι ἰδλαοςάμεθ', ἀλλά τε πολλὰ
ἀρπάξων ἐφύρει, μέγα ἰνδλαίνων βασιλῆας
Δωροφάγας, οἱ τῆνδε δίνην ἐθέλσσι δινᾶσαι.
Νῆπιοι, ὅδ' ἰσασιρ ὅσω πλέον ἤμισυ πάντος,
Ὡς ὅσον σὺ μαλάχη τε καὶ ἀσφοδέλω μέγ' ὄναρ.
Κρύψαντες γὰρ ἔχσσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
Ρηιδίως γὰρ ἦεν καὶ ἐπ' ἡματι ὀργάσαι,
Ὡς τε σέ ν' εἰς σὺν αὐτὸν ἔχειρ καὶ ἀβργὸν ἔοντα.
αἰψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὸρ ἰαπνῶ ἰαταθεῖο,
ἔργα βοῶν δὲ ἀπόλοιο, καὶ ἡμιόνων ταλαβργῶν.
ἀλλὰ ἰσὺς ἐκρυψε, χολωσάμνος φρεσὶρ ἡσιν,
Ὅτι μὲν ἐξαπάτησε προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.

OPERA ET DIES.

5

Diuitem, qui properat arare atq; plantare, (nus
Domumq; bene instituere: emulatur sanè uicinum uici
Ad opes contendentem: bona certè cōtentio hæc mor-
Et figulus figulo succenset, & fabro faber: (talibus.
Et mendicus mendico inuidet, cantorq; cantori.

O' Persa. Tu uerò hæc tuo repone in animo, (cat,
Neq; malis gaudēs cōtentio animū tuū ab opere abdu-
Lites spectantem, foriq; auscultatorem existentem.
Tempus namq; paruum est litiumq; foriq;
Cui non sit uictus domi annuus repositus,
Tempestiuus, quem terra fert, Cereris munus.
Quo satiatus, lites ac rixam moueas
De facultatib. alienis. Tibi uerò nō amplius erit iterum
Sic faciendum. Sed rursus discernamus litem
Rectis iudicijs, quæ ex Ioue sunt optima.
Nā nuper quidē patrimoniū diuisimus, sed sanè multa
Rapiens ferebas, ualde demulcens reges
Donuoros, qui hanc litem uolunt iudicasse.
Stulti, neq; sciunt, quanto plus dimidium sit toto,
Neq; quā magnum in malua & asphodelo bonum.
Occultatum enim habent dii uictum hominibus.
Facile enim alioqui uel uno die tantum operatus esses,
Ut in annum quoq; satis haberes, ociosus etiam:
Statimq; temonem quidem super fumum poneres,
Opera uerò hominum cessarent, mulorūq; laboriosorum.
Sed Iupiter abscondit, iratus mente sua,
Quia ipsum decepit Prometheus uersutus. 3

Τῆνικ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κῆδεα λυγρὰ.
 Κρύψε' ἢ πῦρ, τὸ μὲν αὖθις εὔς πάϊς ἱαπέτοιο
 ἔκλεψ' ἀνθρώποισι, διὸς παρὰ μητιέοντος,
 Ἐρμείῳ νάρθηκι, λαβὼν δία τὸρπινοῖον.
 Τὸν τε χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα ἴσους·
 Ἰαπετιονίδι, πάντων πόρῃ κῆδεα εἰδὼς,
 Χαίρες πῦρ λιλέψας; καὶ ἐμὰς φρενάς ἠπαροπύσας;
 Σοὶ τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιμ' ἐδομύνεισι.
 Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω ἱκανὸν, ὧν γὰρ ἅπαντες
 Τόρπονται ἱατὰ θυμὸν, ἐὼν ἱκανὸν ἀμφ' ἀγαπῶντες.
 Ὡς ἔφατ'· ἐν δ' ἐγέλασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 Ἡφαιστον δ' ἐνέειπεν πόρηνλυτὸν, ὅττι τάχιστα
 Γαῖαν ὕδρι φέρειν, σὺ δ' ἀνθρώπων θέμεν αὐδὴν,
 Καὶ Ὀδύσεος ἀθανάτης ἢ θεῆς εἰς ὧπα εἴσκειν
 Παρθενίῳ, καλὸν εἶδος, ἐπήρατον, αὐτὰρ ἀβλύῳ
 Ἔργα διδάσῃσάμ, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν.
 Καὶ χάριν ἀμφιχέαι λεφαλῇ χρυσῷ ἀφροδίτῳ,
 Καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γοητόν, μελεδιῶνας.
 Ἐρμὶ δὲ θέμεν λιγυρὸν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
 Ἐρμείῳ ἥνωγε, διὰ ἡΐτορον ἀργειφόντῳ.
 Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἐπίθοντο διὰ ἱερῶν ἀνὰ κῆρ.
 Αὐτίκα δ' ἐν γαίῃς πλάσσει κλυτὸς ἀμφιγυγής
 Παρθενίῳ αἰδοίῃ ἱκελόν, ἱερὸν δὲ διαβλάσ.
 Ζῶσι ἢ καὶ νόσμησε θεὰ γλαυκῶπις ἀβλύχ.
 Ἀμφὶ δέ οἱ χάριτες τε θεαὶ, καὶ πότνια Πειθώ,
 Οἷμας χρυσείας ἔθεσαν χροί, ἀμφὶ δ' ἐπὶ γέ
 Ωραι καλλινομοὶ σέφον ἀνθεσιν εἰαρινοῖσι.

OPERA ET DIES.

Quæcirca hominibus parauit tristia mala. (puer
Abscōdit uerò ignem. quem rursus quidē bonus Iapeti
Surripuit ad hominum usum, Ioue à consulto,
In caua ferula, clam Ioue fulminibus gaudente.
Huncq; indignatus affatus est nubicoga Iupiter:
Iapetionide, omnium maximè uersute,
Gaudes ignem furatus? quodq; animū meū deceperis.
Et tibi ipsi magnum malum, et posteris?
Ipsis namq; pro igni dabo malum, quo omnes
Se oblectent animo, suum malum amplectentes.
Sic ait, risitq; pater hominumq; deūmq;.
Vulcanum uerò insignem iussit, quàm celerrimè
Terram aquæ miscere, hominisq; imponere uocem,
Et robur, immortalium uerò dearum faciem referre
Virginū, pulchrā formā, peramabilem. at Mineruam,
Opera docere, ingeniosam telam texere.
Et gratiam circumfundere capiti, auream Venerem,
Et desiderium molestum, et membra fatigantes curas.
Imponere uerò caninamq; mentem, et furaces mores
Mercurium iussit, nuncium Argicidam.
Sic ait. illi autem obtemperarunt Ioui Saturnio regi.
Moxq; ex terra finxit inclytus utrinq; claudus
Virgini uerecundæ similem, Iouis consilijs.
Cinxit uerò et ornauit dea glaucocula Minerva.
Circum uerò Charitesq; deæ, et ueneranda Suada,
Monilia aurea posuerunt corpori. ipsam porro
Horæ pulchricomæ coronarunt floribus uernis.

Ταῦτά δέ οἱ χροὶ λόσμον ἐφάρμοσε παλαιὰς ἀθλῆν,
 Ἐρ δ' ἄρα οἱ στήθεσι διακῆτορος ἀργειφόντης
 Ὑσὺ δ' ἄθ' αἰμυλίας τε λόγους, καὶ ἐπὶ κλοποῦ ἦθος
 Τσῦξε, Διὸς βαλῆσι βαρυηΐ' υπα. ἐν δ' ἄρα φωνὴν
 Θῆκε θεῶν λῆρυξ, ὀνόμηνε ἧτ' ἐκείνῃ γυναικῇ
 Γανδάρῳ, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
 Δῶρον ἐδώρησαμ, πῆμ' ἀνδράσιμ ἀλφαισῆσι,
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὴν ἀμήχανον ἐξετέλεσσεν,
 οἷς ἐπιμηθεῖα πέμπε πατὴρ ἱλυτὸν ἀργειφόντιν,
 Δῶρον ἄγοντα θεῶν ταχὺν ἄγγελον. οἷς ἐπιμηθεύς
 Γρανῆς· Εφράσαθ' ὥς οἱ εἶπε προμηθεύς, μή ποτε δῶρον
 Δέξασθαι παρ' ἱλυνὸς Ὀλυμπίας, ἀλλ' ἀποπέμψαι
 Εξοπίσω, μή ποτε κακὸν θυμῷ οἱσι γένῃται.
 Αὐτὰρ ὁ Διξάμηνος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ' ἐνόησε.
 Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσθαι ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,
 Νόσφιμ' ἄτορ ἱακῶν, καὶ ἄτορ χαλεποῖο πόντιο,
 Νέσσωμ' ἄργαλέωμ, αἷτ' ἀνδράσι γῆρας ἐδωκαμ.
 Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ ἱαταγενεάσθησι.
 Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελῶσα,
 Εσκέδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο λήδεια λυγρὰ.
 Μῦθε δ' αὐτόθι ἐλπίς ἐν ἀρρήητοισι δόμοισι
 Ενδοῖον ἐμίμνε, πίθου ὑπὸ χεῖρεσι. οἷς δὲ θύραζε
 Εξέστη. πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο,
 Αἰγιόχῃ βαλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο.
 Ἀλλὰ ἧ μύθῳ λυγρὰ ἱατ' ἀνθρώπων ἀλάληται.
 Πλείμ μὲν γὰρ γαῖα ἱακῶν, πλείμ ἧ θάλασσα.
 οἷς δ' ἀνθρώποισιρ' ἐφ' ἡμῶν, οἷς ἐπὶ νηΐ,

Αὐτόμας

OPERA ET DIES.

7

Omne uerò illius corpori ornatũ adaptauit Pallas Mi
 At pectori sanè nuncius Argicida, (nerua.
 Mendacia, blandosq; sermones, & dolosos mores
 Indidit, Iouis consilijs graui strepi. sed uocem utiq;
 Imposuit deorũ præco. appellauit aut mulierẽ hancce
 Pandoram: quia omnes cœlestium domorum incolæ
 Donum contulerũt, detrimentum hominibus curiosis.
 At postquã dolũ perniciosum & inuitabilẽ absoluit,
 Ad Epimethea misit pater inclytum Argicidam,
 Munus ferentẽ deorã celerẽ nunciũ. neq; Epimetheus *Morruus*
 Cogitauit, ut illi præcepisset Prometheus, ne quãdo mi
 Susciperet à Ioue Olympio, sed remitteret (nus
 Retrò, necubi mali quippiam mortalibus fieret.
 Verũ ille suscipiens, cum iam malum haberet, sensit.
 Prius namq; in terra uiuebant familiæ hominum
 Omnino absq; malis, & sine difficili labore,
 Morbisq; molestis, qui hominibus senectam afferunt.
 Mox enim in afflictione mortales consenescent.
 Sed mulier manibus uasis magnũ operculum dimouẽs,
 Dispersit, hominibus aut machinata est curas graues
 Sola uerò illic spes infracta in pyxide
 Intus mansit, dolij sub labris, neq; foras
 Euolauit. prius enim iniecit operculum dolij,
 Aegiochi consilio Iouis nubicogæ.
 Alia uerò innumera mala inter homines errant.
 Nam plena quidem terra est malis, plenumq; mare.
 Morbi autem hominibus tam interdium quàm noctu

Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι,

Σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητιέτα ἴσους.

οὕτως ὅτι πᾶσι διὸς νόον ἐξαλέαοθαι.

Εἰ δὲ ἐθέλεις, ἐτόρρον τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω

Εὐ καὶ ἐπισταμόως. σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιρ.

Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ, θνητοὶ τ' ἀνθρώποι,

Χρῦσεον μὲν πρῶτις αὖ γένος μρόπων ἀνθρώπων

Αθάνατοι ποίησαν, Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,

Οἱ μὲν ἐπὶ κρόνῳ ἦσαν, ὅτ' ἔσαν ἡ ἐμβασίλυσον.

Ὡς τε θεοὶ δ' ἐζωον, αἰκηδέα θυμὸν ἔχοντες,

Νόσφιρ ἄτορτε πόνων καὶ οἰζύος, ὅδε τι δειλὸν

Γῆρας ἐπὶ κῶ, αἰεὶ ἢ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοιοί

Τόρποντ' ἐν θαλίῃσι, κακῶν ἐντοδρὸν ἀπάντων.

Θνητοὺς δ' ὡς ὑπὸν διελμμενέοι. ἐδλὰ ἢ πάντα

Τοῖσιρ ἐλμ. λαρπὸν δ' ἐφῶρε ζείδωρος ἀφῶρα

Αὐτομάτη, πολλὸν τε καὶ ἀφθονον. οἱ δ' ἐβελημοί,

Ησυχοὶ ὄργα νέμοντο σὺν ἐδλοῖσιρ πολέεσιρ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τῶτο γένος λατὰ γαῖα κάλυψεν,

Τοὶ μὲν δαίμονες εἰσι διὸς μεγάλα διὰ βυλάς,

Εδλοὶ, ἐπιχθόνιοι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,

Οἱ ῥα φυλάσσοιτε δίκας καὶ χέτλια ὄργα,

Ηδῶρα ἐοσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,

Γλυτοδίοται, καὶ τῶτο γέρας βασιλῆϊον ἔχον.

Δούτορρον αὐτε γένος πολὺν χαρότορρον μεῖσοπιδρ

Αργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,

Χρυσέῳ ὅτε φυλὴν ἐναλίγκιον, ὅτε νόημα.

Ἀλλ' ἐνατὸν μὲν παῖς ἔτα παρὰ μητέρῃ κεδνῇ

Ετρέφει,

Utrò oberrant, mala mortalibus ferentes,
Tacite. nam uocem exemit consultor Iupiter.

Sic nusquam licet Iouis mentem euitare.

Ceterum si uoles, alium tibi sermonem exponam

Bellè ac scienter: tu uerò præcordijs imposito tuis.

Vt simul nati sunt dii, mortalesq; homines,
Aureū quidē primū genus diuersiloquentiū hominum 4
Dij fecerunt, cœlestium domorum incolæ.

Illic quidem sub Saturno erant, cum in cœlo regnaret.

Sed ut dii uiuebant, securo animo præditi,

Planè absq; laboribus & ærumna: neq; molesta

Senecta aderat, semper uerò pedibus ac manib. similes

Delectabantur in conuiujs, extra mala omnia. 7

Moriebantur aut ceu somno domiti. bona uerò omnia

Illis erant, fructum autem ferebat fertile aruum

Sponte sua, multumq; & copiosum: ipsiq; utrò

Quieti partis fruebantur, cum bonis multis.

Verum postquam hoc genus terra abscondit,

Illic quidem diui facti sunt Iouis magni consilio,

Boni, in terris uersantes, custodes mortalium hominū.

Qui sanè obseruant & iusta & praua opera,

Aerem induti, passim euntes per terram,

Opum datores, atq; hoc munus regale consecuti sunt.

Secundum inde genus, multo deterius postea

Argenteum fecerunt cœlestium domorum incolæ,

Aureo neq; natura simile, neq; intellectu.

Sed centum quidem annis puer apud matrē sedulā

Nutriebatur crescens, ualde rudis, domi suæ:

Cum uerò adoleuisset, et pubertatis terminū attigisset,

Pauxillum uiuebant ad tempus, dolores habentes

Ob stulticias. iniuriam enim paruam non poterant

A' se mutuò abstinere, neq; deos colere

Volēbant, neq; sacrificare beatorum sacris in aris,

Quatenus fas hominibus ex more. Hos quidem deinde

Iupiter Saturnius abscondit iratus: quia honores

Non dabant beatis dijs, qui olympum habitant.

At postquam et hoc genus terra occultauit,

Hi quidem subterranei beati mortales uocantur

Secundi: sed tamen honor etiam hos consequitur.

Iupiter uerò pater tertium aliud genus hominum

Aeneum fecit, omnino argenteo dissimile,

E' fraxinis, uehemens et robustum, quibus Martis

Opera curæ erāt luctuosa, ac iniuriæ: neq; ullū cibum

Edebant, sed adamante habebant duriores animum:

Deformes: magna uerò uis, et manus inuictæ

Ex humeris prouenerant super ualidis membris.

His erant aenea quidem arma, aeneæq; domus:

Aere uerò operabantur: nigrū aut nondum erat ferrū.

Et hi quidem manibus proprijs domiti,

Descenderunt amplam in domum frigidi inferni,

Ignobiles: mors uerò tametsi stupendos existentes

Cepit atra, splendidum uerò liquerunt lumen solis.

Sed postquam et hoc genus terra operuit,

Rursum etiā aliud quartū super terrā multorū alūnd

Iupi-

Ζὺς ἱερνίδης ποίησε, δικαιοτόβρον καὶ ἄρσιν,
 Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ καλέονται
 Ἡμίθεοι, προτέρη γενεῇ λιγτ' ἀπείρονα γαῖαν.
 Καὶ τὸς μὲν πόλεμός τε κακὸς, καὶ φίλοπις κινὴ,
 Τὸς μὲν ἐφ' ἐπὶ ἀπύλῳ θύβῃ ἱαδιμνήδι γαίῃ
 ὤλεσε μαρναμένους μῆλων ἔνεκ' οἰδιπόδαο.
 Τὸς ἧ καὶ ἐν νῆεσσιν ὑπὸρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
 Εἰς τροίλῳ ἀγαγὼν, ἐλκύης ἔνῃ ἡνιόμοιο,
 Ενθ' ἦται μὲν τὸς θανάτῳ τέλος ἀμφεκάλυψε.
 Τοῖς ἧ δὲ λὶχ' ἀνθρώπων βίον καὶ ἤθε' ὀπάσας
 Ζὺς ἱερνίδης καθύλασε πατὴρ ἐς πέρας γαίης.
 Καί τοι μὲν ναῖεσιν ἀνυδρία θυμὸν ἔχοντες
 Ἑρμακάρων νήσοισι, παρ' ὠκεανὸν βαθυδίπλῳ,
 Ολβιοὶ ἥρωες, τοῖσι μελινδία ἱερπὸν
 Τρεῖς τὸ ἔτος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρσιν.

Μνηέτ' ἐπειτ' ὄφελον ἐγὼ πέμπησι μετεῖναι
 Ἀνδράσι· ἀλλ' ἢ πρότεθ' θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.
 Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον, ὃ δέ ποτ' ἡμᾶρ
 Γένοντο ἱαμάτῃ καὶ οἷζνός, ὃ δέ τι νύκτωρ,
 Φθερόμενοι χαλεπὰς ἧ θεοὶ δώσασσι μερίμνας.
 Ἀλλ' ἐμπης καὶ τοῖσι μεμίζεταί ἐδλὰ κακοῖσιν.
 Ζὺς δ' ὀλέσει καὶ τὸτο γένος μόρσιον ἀνθρώπων,
 ἔντ' αὖ γεινόμενοι πολιορκήσονται τελέθωσιν,
 Οὐδ' πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖος, ὃ δέ τι παῖδες,
 Οὐδ' ξείνος ξεινολόγῳ, καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ.
 Οὐδέ κασίγνητος φίλος ἔσεται ὥς τὸ πάρος ποτ'.
 Αἶψα ἧ γηράσποντας ἀτιμήσασσι τοκῆας,

Iupiter Saturnius fecit, iustus & melius
 Virorum heroum diuinum genus, qui uocantur
 Semidei, priori generationi per immensam terram.
 Hos quoq; bellumq; malum & pugna grauis,
 Alios quidem ad septiportes Thebas, Cadmeā terram,
 Perdidit pugnantes, propter oues Oedipi:
 Alios uerò & in nauibus super magnum fluctū maris
 Ad Troiam ducens, Helenæ gratia pulchricomæ,
 Vbi quidem ipsos mortis quoq; finis adobruit.
 His aut seorsim ab hominib. uictum & sedem tribuens,
 Iupiter Saturnius pater constituit ad terræ fines.
 Et hi quidem habitant securum animum habentes
 In beatorum insulis, iuxta Oceanum profundum,
 Felices heroes: his dulcem fructum
 Ter quotannis florentem profert foecunda tellus.
 O si neq; iam quinto ego interesssem (natus.
 Hominū generi: sed aut mortuus esse prius, aut postea
 Nunc enim genus est ferreum: nunquam nec die
 Quiescent à labore & miseria, neq; nocte
 Corrupti. graues uerò dij dabunt curas.
 Sed tamē & hisce admiscebuntur bona malis. (nū.
 Iupiter aut perdet etiā hoc genus uariē loquētū homī
 Postquam facti circa tempora cani fuerint.
 Neq; pater liberis similis, neq; liberi,
 Neq; hospes hospiti, neq; amicus amico,
 Neq; frater amicus erit, ut antehac.
 Statim uerò senescentes dehonorabunt parentes,

Incipit

Μέμψονται δ' ἄρα τῆς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεισιν
 Σχέτλιοι, ἃ ἢ θεῶν ὅπιν εἰδότες, ἃ δέ μιν οἵ γε
 Γηράντες τοιούτοις ἀποθρεπῆναι δοῖον,
 Χειροδίηαι. ἔτορος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει.
 Οὐδέ τις δύονα χάρις ἔσεται, ὅτε δικάϊα,
 Οὐτ' ἀγαθῶ. μάλλον ἢ κακῶν ρεύῃναι, καὶ ὕβριν
 Ἀνέρα τιμήσοι. δίκη δ' ἐν χόρσιν, καὶ αἰδώς
 Οὐκ ἔσται. βλάψει δ' ὁ λιανὸς τὸν ἀρεῖονα φῶτα,
μύθοισι σολοιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὄρνον ὁμῆται.
 Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν οἷζυροῖσιν ἅπασιν
 Δυσπέλαιος, κακὴ χαρτος, ὁμαρτήσιν συγδρόμῃ.
 Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλύμπου ἀπὸ χθονὸς σὺνυοδείης,
 Πυθοῖσιν φάρεαςι καλυψαμένῳ χροῖα καλόν,
 Ἀθανάτωρ μετὰ φῦλον ἴτον, προλιπέντ' ἀνθρώπων,
 Αἰδώς καὶ νέμεσις, τὰ ἢ λείψεται ἄλγεια λυγρὰ
 Θνητοῖς ἀνθρώποισιν, κακῶ δ' ἔκ ἔσεται ἀλήθ.
 Νηῦ δ' αἶνον βασιλῆυσ' ὄρεω, φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
 Ωδ' ἰρῆς προσέειπεν ἀηδόνι ποικιλόδειρον,
 ἤψι μάλ' ἐν νεφέεσσιν φόβῳ ὀνύχεσσιν μεμαρπύς.
 Ἡ δ' ἑλὲν γναμῆτοῖσι πεπαρμένῃ ἀμφ' ὀνύχεσσιν
 Μύρετο, τὴν δ' ὅγ' ἐπιπρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε.
 Δαιμονίη, τί λέλανας; ἔχει νῦν σε πολλὸν ἀρεῖον.
 Τῇ δ' εἰς ἣν ἂν ἐγώ περ ἄγω, καὶ αἰοιδὸν ἐῶσιν.
 Δείπνον δ' αἶν' ἐθέλω ποιήσομαι, ἢ ἐμεθήσω.
 Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονα ἀντιφείζεσθαι,
 Νίκης τε σβόρεται, πρὸς τ' αἰχέσιν ἄλγεια πάχει.
 Ως ἔφατ' ὠκυπέτης ἰρῆς, πάνυσίπτορος ὄρνιθ.

Ως πέρ.

OPERA ET DIES.

Incusabunt autem illos molestis alloquentes uerbis
 Impij, neq; deorum oculum ueriti. neq; hi sanè
 Senibus parentibus educationis præmia reddent,
 Violenti. alter uerò alterius ciuitatem diripiet.
 Neq; ulla pij gratia erit, neq; iusti,
 Neq; boni. magis uerò maleficum & iniurium
 Virum colent. iusticia uerò in manibus, & pudor
 Non erit. Lædet autem malus meliorem uirum,
 Verbis obliquis alloquens, periurium uerò iurabit.
 Liur autem homines miseros omnes,
 Raucus, malis gaudens, comitabitur inuisus.
 Tumq; demùm ad cœlum à terra spaciosa,
 Candidis uestibus tectæ corpus pulchrum,
 Deorum ad familiam abierunt, relictis hominibus,
 Pudor & Nemesis. relinquentur aut dolores graues,
 Mortalibus hominibus. mali uerò non erit remedium.

Sed nunc fabulam regib. dicam, tametsi ipsi sapiāt.
 Sic accipiter affatus est lusciniam canoram.
 Altè in nubibus ferens, unguibus correptam:
 Illa uerò misere curuis confixa unguibus,
 Lugebat. eam aut imperioso ille sermone allocutus est:
 Infelix, quid strepis? habet certè te multo fortior:
 Hæc uadis, quæ te duco, etiam cantatricem existentem.
 Coenam uerò, si quidem libet, faciam, uel dimittam:
 Imprudens uerò, quicūq; uelit cū potētiorib. cōtendere,
 Victoriæq; priuatur, adq; pudorem dolores patitur.
 Sic aut uelox accipiter, latis alis prædita auis.

O' Per-

Ω πέρση, σὺ δ' ἄνκε δίνης, μὴ δ' ὕβριν ἔφειλε.
 Ὑβρις γὰρ τε πακὴ δειλῶ βροτῶ, ὃ δὲ μὲν ἐδλὸς
 Ρηϊδίως φέρμεν διύαται. βαρύνθει δὲ θ' ὑπὸ αὐτῆς,
 Εγνύρας ἄτησιρ, ὁ δὲ δὲ ἐτέρηφι παρελθεῖν
 Κρείσων ἐς τὰ δίναια. δίνη δ' ὑπὸ ὕβριος ἴχει,
 Ες τέλος ἐξελθῶσα. παθὼν δέ τε νήπιος ἐγνώ,
 Αὐτίκα γὰρ τρέχει ὄρνις ἅμα σκολιῇσι δίνησιρ.
 Τῆς ἧ δίνης ῥόθος, εἰλημενύης ἢ ἢ ἄνδρες ἄγωσι
 Δωροφάγοι, σκολιαῖς ἧ δίναις ἱένωσι θέμιστας.
 Ἡ δ' ἐπεταὶ ἱλαίχσα πόλιρ τε καὶ ἥθεα λαῶν,
 Ἡέρα ἑσάμενύ, πακὸν ἀνθρώποισι φέρσας,
 Οἷ τέ μιν ἐξελάσσι, καὶ ἦν ἱθεῖαν σῦνιμαρ,
 Οἷ ἧ δίνης ξείνοισι καὶ σὺ δῆμοισι διδῶσι
 ἱθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνουσι διναίχ,
 Τοῖσι τέθυλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθρῶσιρ σὺ αὐτῇ.
 Εἰρλίον δ' ἀνὰ γλῶ ληροτρέφος, ὃ δὲ ποτ' αὐτοῖς
 Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται σὺν ῥύοπα ῥύς.
 Οὐδέ ποτ' ἱθὺ δίναισι μέτ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ,
 Οὐδ' ἄτη, θαλῆς ἧ μεμνηλὸτα ὄργα νέμονται,
 Τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολλὸν βίον, ἔρσει ἧ δρῶς
 Αἰρημὸν τε φέρει βαλάνος, μέσση ἧ μελίσσας.
 Εἰροπόνοι δ' ὅϊες μαλλοῖς λατρεβέριθαι.
 Τίησι ἧ γυναικες ἐοικότα τένηα γονσῶσιρ.
 Θάλασσιρ δ' ἀγαθοῖσι διαμπόρες, ὃ δ' ἐπὶ νηῶν
 Νείουσιν, παρπὸν ἧ φέρει βείδιωρος ἄρσας.
 Οἷς δ' ὕβρις τε μέμνηλε πακὴ, καὶ χέτλια ὄργα,
 Τοῖς δὲ δίνην ἱρονίδης τεκμαίρεται σὺν ῥύοπα ῥύς,
 Πολλὰ

O' Persa, tu uerò audi iusticiam, neq; iniuriam fove.

Iniuria enim perniciosa est misero homini, neq; bonus

Facile ferre potest, grauatúrq; ab ipsa, (quidem

Illapsus damnis. Via uerò altera perueniendi

Melior ad iusta: Iusticia autem super iniuriam ualet,

Ad finem progressa: passus uerò stultus sapuit.

Citò enim abit iusiurandum unà cum prauis iudicijs.

Iusticiæ uerò impetus, tractæ quòcunq; homines duxe-

Doniuori, prauis aut iudicijs iudicarint leges. (runt

Hec uerò sequitur flens, urbemq; et mores populorũ,

Aerem induta, malum hominibus adferens,

Quiq; ipsam expellunt, neq; rectam distribuerunt.

At qui iura tam hospitibus quàm popularibus dant

Recta, neq; à iusto quicquam exorbitant:

Iis uiget urbs, populiq; florent in ipsa:

Pax uerò per terram alma, neq; unquam ipsis

Molestum bellum destinat latè cernens Iupiter.

Nec unquam iustos inter homines fames uersatur,

Neq; noxa: in conuiujs uerò partis opibus fruuntur.

His fert quidè terra multũ uictũ: in montib. uerò quer-

Summa quidem fert glandes: media uerò apes: (cus

Lanigeræ autem oues uelleribus onustæ sunt.

Pariunt uerò mulieres similes parentibus liberos.

Florent autem bonis perpetuò, neq; nauibus

Nauigabunt: fructum uerò profert foecundus ager.

Sed quibus iniuriaq; mala cura est prauaq; opera,

Iis poenam Saturnius destinat, latè cernens Iupiter:

Πολλάκι καὶ ξυμπᾶσα πόλις λιανῷ ἀνδρὸς ἐπαυρᾷ,
 ὅς τις ἀλιτρεῖται, καὶ ἀτάσθαλα μηχανάται.
 Τοῖσι δὲ ὕβραν ἔχον μέγ' ἐπήγαγε πῆμα ἱερνίων,
 Λιμὸν ὁμῶ καὶ λοιμὸν ἀποφθινύθαι ἢ λαοί.
 Οὐδὲ γυναικες τίνεσσι μινύθαι ἢ οἶνοι,
 Ζηνὸς φραδμοσιύησι Ὀλυμπίῃ. ἄλλοτε δ' αὖτε
 Ἡτῶν γε τρετὸν σὺν αὐτῷ ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τέχος,
 Ἡ νέεσσι σὺ πόντῳ ἱερνίδης ἀποτίννυται αὐτῶν.
 Ω βασιλεῖς, ὑμεῖς ἢ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
 Τῶνδε δίκην. ἐγγὺς γὰρ σὺν ἀνθρώποισι ἐόντες
 ἀθάνατοι λύσασιν, ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσι
 ἀλλήλους τέρβουσι, θεῶν ὅπιν ὕψι ἀλέγοντες.
 Τεῖς γὰρ μύριοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πολυδοτέρῃ
 ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
 Οἳ ῥα φυλάσσοιεν τε δίκας καὶ χέτλια ὄργα,
 Ἡδ' ῥα ἐσάμενοι, πάντα φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.
 Ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ δίκη διὸς ἐν γεγαῖα
 Κυδινήτ' αἰδοίη τε θεοῖς, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 Καί ῥ' ὁπότε αὖ τις μιν βλάπῃ σκολιῶς ὀνοτάζωρ,
 Αὐτίκα παρ' Διὶ πατρὶ καταβομένη ἱερνίῳι,
 Ἐκρύπτ' ἀνθρώπων ἄδικοι νόον, ὅφρ' ἀποτίσῃ
 Δῆμος ἀτάσθαλιε βασιλῆων, οἳ λυγρὰ νοσύντες,
 ἀλλὰ παρηλίνουσι δίκας σκολιῶς ἐνέποντες.
 Ταῦτα φυλασσόμενοι βασιλῆες, ἰθιύετε μύθους,
 Δωροφάγοι, σκολιῶν ἢ δίκῶν ἐπιπάγχην λάθειαι,
 Οἳ αὐτῷ κακὰ τούχῃ αἰνῆς, ἄλλω λιανὰ τούχῳ.
 Ἡ δὲ κακὴ βαλὴ τῷ βαλόντι λιανίστη.

OPERA ET DIES.

19

Sæpeq; uniuerſa ciuitas malum ob uirum punitur,
 Qui peccat, & iniqua machinatur.
 Illis autem cœlitus magnum adduxit malū Saturnius;
 Famam ſimul & peſtem. intereunt uerò populi,
 Neq; mulieres pariunt, decreſcuntq; familiae,
 Iouis Olympij conſilio. interdum uerò rurfus
 Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut murum,
 Aut naues in ponto Saturnius punit ipſorum.

O reges: uos autem conſiderate etiam ipſi
 Iuſticiam hanc. propè enim inter homines uerſantes
 Dij uident, quotquot prauis iudicijs
 Se mutuò atterūt, deorū animaduersionē non curātes.
 Innumeri enim ſunt in terra multorum alumna
 Dij Iouis, cuſtodes mortalium hominum:
 Qui ſanè & iudicia obſeruant, & praua opera;
 Aerem induti, paſſim oberrantes per terram.
 Virgo autem eſt iuſticia, Ioue prognata,
 Claraq; & ueneranda dijs qui cœlum habitant.
 Et certè cum quis ipſam læſerit, obliquè iniurians;
 Statim ad Iouem patrem conſidens Saturnium,
 Conqueritur, hominum iniquam mentem: ut luat
Populus peccata regum, qui praua cogitantes
 Aliò defleſtunt iudicia obliquè pronunciantes.
 Hec obſeruantes ô reges corrigite ſententias, (miniſ-
 Corrupti obliquorū uerò iudiciorū prorsus obliuiſca-
 Sibi ipſi mala fabricatur uir, alij mala fabricans.
 Malum uerò conſilium conſulenti peſſimum.

b

2

Omnia

Γαῦτα ἰδὼν διὸς ὀφθαλμός, καὶ πάντα νοήσας,
 Καί νυ τὰ δ' αἶν' ἐβέλησ' ἐπιδέρκεται, ὅδε ἔλθε
 Οἶλῳ δὴ καὶ τλήνδῃ δίνῳ πόλις ἐντὸς ἔεργει.
 Νῦν ἢ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίναιος
 Εἶναι, μήτ' ἐμὸς υἱὸς ἐπὶ νακόν, αἵδρα δίναιον
 Εμμεναι, εἰ μείζω γέ δίνῳ ἀδινώτορος ἔξει.
 Ἀλλὰ τὰ γ' ἔπω ἔολπα τελεῖν δία τόρπι κέραιων.

Ω πέρση, σὺν ἢ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν,
 Καί νυ δίνης ἐπάηκε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
 Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε κρονίῳν,
 Ἰχθῦσι μὲν, καὶ θηροῖς, καὶ οἰωνοῖς πετεεινοῖς,
 Ἑοδαίρ' ἀλλήλους ἐπὶ ὃ δίνῃ ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς.
 Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίνῳ, ἢ πολλὸν ἀρίστη
 Γίνεται, εἰ γὰρ τις ἢ ἐβέλη τὰ δίναι' ἀγορεύειν,
 Γινώσκων, τῷ μούτ' ὄλβον διδοῖ σὺν ῥύσπα ῥύς.
 Ὅς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἐνὶ ὦν ἐπίορκον ὁμόσας,
 Ψύσεται, σὺν ἢ δίνῳ βλάψας, νήνεμον ἀάδῃ,
 Τῷ δέ τ' ἀμαυροτέρῃ γυνεὴ μετόπιθε λείπειται.
 Ἀνδρὸς δ' σφόδρ' ἀγυνεὴ μετόπιθε γυναικῶν.

Σοὶ δ' ἐγὼ ἔδωκα νοέων ὄρέω μέγα νήπιε πέρση,
 Τλὴν μού τοι λιανότητα καὶ ἱλαδὸν ἐστὶν ἐλέσθαι
 Ρηϊδίως, ὀλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
 Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρωτὰ θεοὶ προπαρόισιν ἐβηκαν
 Ἀθάνατοι μακρὸς ἢ καὶ ἔρθιος οἶμος ἐπ' αὐτῶν,
 Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον, ἐπὶ δ' εἰς ἄνθρωπον ἵκνται,
 Ρηϊδίῃ δ' ἤπειτα πέλει, χαλεπή πόρ' ἔδσα.
 Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσας,

Φρασεῖ

Omnia uidens Iouis oculus, omniaq; intelligens,
 Et hæc certè (siquidem uult) inspicit, neq; ipsum latet,
 Quale nam hoc quoq; iudicium ciuitas intus exerceat.
 Ego porrò nec ipse nunc inter homines iustus
 Esse uelim, neq; meus filius, quando malum est, iustum
 Esse: siquidē plus iuris iniustior habebit. (gaudentē.
 Sed his nondū finē arbitror impositurū Iouem fulmine

O Persa. Ceterū tu hæc animo tuo repone, (prorsus.
 Et iusticiæ qdē animū adijce, uiolentiæ uerò obliuiscere
 Namq; hanc hominibus legem disposuit Saturnius,
 Piscibus quidem & feris & auibus uolucris,
 Se mutuò ut deuorent, quando quidem iusticia carent:
 Hominibus autem dedit iusticiam, quæ multo optima
 Est. Si quis enim uelit iusta in publico dicere,
 Cognoscens, ei quidē opes largitur latè uidens Iupiter.
 Qui uerò testimonijs uolens periurium iurando
 Mētietur, in ius delinquens immedicabiliter læsus est.
 Eius uerò obscurior posteritas postea relicta est:
 Viri autem iusti generatio posteris præstantior.

Ceterū tibi ego bona sciens dico, stultissime Persa.
 Malitiam quidem cumulatim etiam capere
 Facile est: breuis quippe uia est, adeoq; proxima.
 Ante uirtutem uerò sudorem dii posuerunt
 Immortales: longa uerò atq; ardua uia est ad ipsam,
 Primumq; aspera. ubi uerò ad summum uentum fuerit,
 Facilis deinceps est, quantumuis difficilis fuerit.
 Ille quidem optimus est, qui sibi ipse per omnia sapit,

Φρασσαμένους, τά η' έπειτα καὶ εἰς τέλος ἡσιν αἰμείνω,
 Εὐδλὸς δ' αὖτε καὶ κείνος, ὃς δὲ εἰπόντι πίθεται.
 Ος δέ κε μήθ' αὐτῷ νοέη, μήτ' ἄλλω ἀνδρῶν
 Εὐθυμῷ βάλληται, ὃ δ' αὖτ' ἀχρηῖος ἀνὴρ.
 Αλλὰ σὺ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰεὶν ἐφειμῆς,
 Εργάζου πέρσῃ διῶν γένος, ὃφρὰ σε λιμὸς
 Εχθαίρῃ. φιλέῃ δέ σ' εὐσφραγὸς Δημήτηρ
 Αἰδοίη, βίοντ' ἢ τλήν τιμῇ πλησὶ καλλιῶν.
 Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀδργῷ σύμφορος ἀνδρῶν
 Τῷδε θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὅσων ἀδργὸς
 Ζῶν, λιηφλύεσι λιθόροις ἱκελὸς ὀρμῶν,
 Οἷτε μελισσῶν ἰάματον τρύχασιν ἀδργοῖ,
 Εἰδόντες, σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρα βιοσμένη,
 Ως ἡέ τοι ὠραία βίοντ' ἡθῶσι καλλιῶν.
 Εξ ἔργων δ' ἄνδρες πολὺμῃλοι τ' ἀφνειοί τε.
 Καίτ' ὀργαζόμενος πολὺ φίλτορος ἀθανάτοισιν
 Εἶσσαι, ἡδὲ βροτοῖς, μάλα γὰρ συγέσσειν ἀδργῆς.
 Εργον δ' ἔστιν ὄνειδος, ἀδργὴ δέ τ' ὄνειδος.
 Εἰ δέ κεν ὀργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀδργὸς,
 Γλυττύντα. πλῆτ' ἂν ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπκηδῇ.
 Δαίμονι δ' οἷος ἐνδῶ. τὸ ὀργάζεσθαι αἰμείνον,
 Εἰ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων ἡγεάνων αἰεσίφρονα θυμὸν
 Εἰς ἔργον τρέψας, μελετᾷς βίον, ὥς σε κελύω.
 Αἰδώς δ' ἔναι ἀγαθὴν ἡγεμονίον ἀνδρῶν νομίζει.
 Αἰδώς, ἥτ' ἀνδρῶν μέγα σίνεταί, ἡδ' ὀνίνησι.
 Αἰδώς τοι πρὸς αἰολίῃ, θάρσος ἢ πρὸς ὀλβῷ.
 Χρήματα δ' ἔχ' ἀρπακτῆα, θεόσδοτα, πολλὸν αἰμείνω.

Cogitans quaecunq; dein & postremo sint meliora.
 Rursus & ille bonus est, qui bene monenti paruerit.
 Qui uerò nec sibi sapit, neq; alium audiens
 Animum adiicit, rursus hic inutilis uir est.
 Verum tu nostri semper praecepti memor,
 Operare, ô Persa diuinum genus, ut te fames
 Oderit, amet autem pulchrè coronata Ceres
 Veneranda, uictuq; tuum impleat horreum.
 Fames namq; perpetuò ignauo comes est uiro.
 Atq; eundē & dii oderūt, & homines, quicūq; ociosus
 Viuat: fucis aculeo carentibus similis studio,
 Qui apum laborem absument ociosi,
 Vorantes. tibi uerò opera mediocria obire gratū est,
 Ut tibi tempestiuo uictu impleantur horrea.
 Ex laboribus autem, uiri euadunt pecorosi & obulsi
 Et laborans, multo etiam charior tam imbecillibus
 Eris, quàm hominibus. ualde enim oderunt ociosos.
 Labor uerò nullum dedecus, sed ignauia dedecus est.
 Quòd si laboraueris, mox te emulabitur & ociosus
 Ditescentē: diuitias uerò & uirtus et gloria comitatur;
 Deo autem similis fueris. Laborare quidem melius,
 Siquidem ab alienis facultatibus stolidum animum
 Ad opus conuertens, uictus curam habeas, ut te iubeo.
 Pudor autem non bonus indigentem uirum tenet.
 Pudor qui uiros ualde & ledit & iuuat.
 Pudor quidē ad paupertatē, audacia uerò ad diuitias.
 Opes uerò non raptæ, diuinitus datæ, multo meliores.

Ετρέφετ' ἀθάλλωρ μέγα νήπιος ὦ ἐνὶ οἴκῳ.
 Ἀλλ' ὅταρ ἠδῆσαι, καὶ ἠδης μέτρον ἵποιτο,
 Γαυρίδιον ζώονον ἐπὶ χρόνον ἄλγε' ἔχοντες
 Αφραδίαις. ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον ἦν ἐδιύαντε
 ἀλλήλων ἀπέχειν, ὅδ' ἀθανάτας θόρακ' ἔπειν
 ἠθιλον, ὅδ' ἔρδειν μακάρων ἰβροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
 ἠ θέμις ἀνθρώποισι λατ' ἠθεα. τὸς μὲν ἔπειτα
 Ζὺς κρονίδης ἐκρυψε χολύμενος, ἔνεκα τιμᾶς
 Οὐκ ἐδίδου μακάρεσσιν θεοῖς, οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν.,

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸτο γένος κατὰ γαῖα λάλυψε,
 τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται,
 Δούτοροι. ἀλλ' ἐμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
 Ζὺς ἧ παλῆς τρίτον ἄλλο γένος μόρῳπων ἀνθρώπων
 Χάλκειον ποίησ', ἦν ἀργυρῷ ὅδ' ἔν' ὁμοιον,
 ἦν μελιᾶρ, δεινόν τε καὶ ὄμβριμον, οἷσιν ἄρνος
 Εργ' ἐμελε σπονδόντα, καὶ ὕβρις ὅδ' ἐτι σῖτον
 ἠδ' ἵον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον ἱερὰ τρόφρονά θυμόν,
 Ἀπλάστοι. μεγάλη ἧ βίη, καὶ χεῖρες ἄαπτοι,
 Εξ ὧμων ἐπέφυον ἐπὶ σιβαροῖς μελέεσσιν.
 τοῖς δ' ἰὼ χάλκεια μὲν τσύνχια, χάλκιοι δέ τε οἶκοι,
 Καλῶ δ' ὄργάζοντο, μέλας δ' ἦν ἔσθ' ἐσθ' ἰδμερος.
 Καὶ τοὶ μὲν χεῖρεσσιν ὑπὸ σφιδόρῃσι διαμύντες,
 πῆσαν ἐς σφύροντα δόμον ἱρυδρὸν αἰίδαο,
 Νώνυμοι. θάνατος ἧ, καὶ ἐκπάγλας πόρ' ἔοντας,
 Εἶλε μέλας. λαμπρόν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸτο γένος κατὰ γαῖα λάλυψε,
 πῶς ἐπ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ παλινδοτεῖρη

Ζὺς

OPERA ET DIES.

11

Nutriebatur crescens, ualde rudis, domi suæ:
Cum uerò adoleuisset, et pubertatis terminū attigisset,
Pauillum uiuebant ad tempus, dolores habentes
Ob stulticias. iniuriam enim paruum non poterant
A se mutuo abstinere, neq; deos colere
Volēbant, neq; sacrificare beatorum sacris in aris,
Quatenus fas hominibus ex more. Hos quidem deinde
Iupiter Saturnus abscondit iratus: quia honores
Non dabant beatis dijs, qui olympum habitant.

At postquam & hoc genus terra occultauit,
Hi quidem subterranei beati mortales uocantur
Secundi: sed tamen honor etiam hos consequitur.
Iupiter uerò pater tertium aliud genus hominum
Aeneum fecit, omnino argenteo dissimile,
E' fraxinis, uehemens & robustum, quibus Martis
Opera curæ erāt luctuosa, ac iniuriæ: neq; ullū cibum
Edebant, sed adamante habebant duriorē animum:
Deformes: magna uerò uis, & manus inuictæ
Ex humeris prouenerant super ualidis membris.
His erant ænea quidem arma, æneaq; domus:
Aere uerò operabantur: nigrū aut nondum erat ferrū.
Et hi quidem manibus proprijs domiti,
Descenderunt amplam in domum frigidi inferni,
Ignobiles: mors uerò tametsi stupendos existentes
Cepit atra, splendidum uerò liquerunt lumen solis.

Sed postquam & hoc genus terra operuit,
Rursum etiā aliud quartū super terrā multorū alund

Iupi-

Ζὺς ἱρονίδης ποίησι, δικαιοτόβρον καὶ ἄρσιν,
 Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ παλέονται
 Ἡμίθεοι, προτέρη γενεῇ λιπὲρ ἀπείρονα γαῖαν.
 Καὶ τὸς μὲν πόλεμος τε κακὸς, καὶ φίλοπις αἰνὴ,
 Τὸς μὲν ἐφ' ἐπὶ ἀπύλῳ θύβῃ λιαιμνήδι γαίῃ
 ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἔνεκ' εἰσιπόδαο.
 Τὸς δ' ἡ καὶ σὺ νήεσιν ὑπὸρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
 Εἰς τροίλῳ ἀγαγὼν, ἐλκύνει ἐνὶ ἡνιόμοιο,
 Εὐθ' ἥτοι μὲν τὸς θανάτῳ τέλος ἀμφεκάλυψε.
 Τοῖς δ' ὀλίχ' ἀνθρώπων βίον καὶ ἥθε' ὀπάσας
 Ζὺς ἱρονίδης καθύλασε πατὴρ ἐς πέρας γαίης.
 Καί τοι μὲν ναῖεσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
 Εὐμακάρων νήσοισι, παρ' ὠκεανὸν βαθυδίνῳ,
 Ὀλβιοὶ ἥρωες. τοῖσι μελιηδέα λιάρηον
 Τρεῖς τὸ ἔτος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρσιν.

Μηνέτ' ἐπεὶ ὄφελον ἐγὼ πέμπησι μετεῖναι
 Ἀνδράσι· ἀλλ' ἢ πρόδε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.
 Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον. ὅδε ποτ' ἤμαρ
 Ράυσονται λιμάρη καὶ οἰζύος, ὅδε τι νῦν τωρ,
 Φθερόμενοι χαλεπὰς δ' ἡ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
 Ἀλλ' ἐμπης καὶ τοῖσι μεμίζεταί ἐδλὰ κακοῖσιν.
 Ζὺς δ' ὀλέσει καὶ τὸτο γένος μόρῳ ἀνθρώπων,
 Εὐτ' ἀν' γεινόμενοι πολιορκήσονται τελέθωσιν,
 Οὐδ' πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖος, ὅδε τι παῖδες,
 Οὐδ' ξένος ξεινολόγῳ, καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ.
 Οὐδέ κασίγνητος φίλος ἔσεται ὥς τὸ πάρος ποτ'.
 Αἰψὰ δ' ἡ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας,

Jupiter Saturnius fecit, iustius & melius
 Virorum heroum diuinum genus, qui uocantur
 Semidei, priori generationi per immensam terram.
 Hos quoq; bellumq; malum & pugna grauis,
 Alios quidem ad septiportes Thebas, Cadmeā terram,
 Perdidit pugnantes, propter oues Oedipi:
 Alios uerò & in nauibus super magnum fluctū maris
 Ad Troiam ducens, Helenæ gratia pulchricomæ,
 Vbi quidem ipsos mortis quoq; finis adobruit.
 Iis aut seorsim ab hominib. uictum & sedem tribuens,
 Jupiter Saturnius pater constituit ad terræ fines.
 Et hi quidem habitant securum animum habentes
 In beatorum insulis, iuxta Oceanum profundum,
 Felices heroes: his dulcem fructum
 Ter quotannis florentem profert foecunda tellus.

O si neq; iam quinto ego interesssem (natus.
 Hominū generi: sed aut mortuus esse prius, aut postea
 Nunc enim genus est ferreum: nunquam nec die
 Quiescent à labore & miseria, neq; nocte
 Corrupti. graues uerò dij dabunt curas.
 Sed tamē & hisce admiscebuntur bona malis. (nū.
 Jupiter aut perdet etiā hoc genus uariē loquētū homi
 Postquam facti circa tempora cani fuerint.
 Neq; pater liberis similis, neq; liberi,
 Neq; hospes hospiti, neq; amicus amico,
 Neq; frater amicus erit, ut antehac.
 Statim uerò senescentes dehonorabunt parentes,

Incu-

Μίμνουνται δ' ἄρα τὸς χαλεποῖς βάζοντες ἐπεσσι
 Σχέτλιοι, ὃ ἢ θεῶν ὅπιρ εἰδότες, ὃ δέ μιν οἵ γε
 Γυρᾶντες τοισὺσιρ ἀποθρεπῆναι δοῖον,
 Χειροδίηαι. ἔτορος δ' ἐτέρου πόλιρ ἐξαλαπάξει.
 Οὐδέ τις σύρην χάρις ἐσεται, ὅτε διναίῃ,
 Οὔτ' ἀγαθῶ. μάλλον ἢ κακῶν ρείηῃρα, καὶ ὕβριρ
 Ἀνέρα τιμῆσαι. δίκη δ' ἐν χόρσῃ, καὶ αἰδιῶς
 Οὐκ ἔσαι. βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀφείονα φῶτα,
μῦθοισι σχολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὄρνον ὁμείται.
 Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν οἰζυροῖσιν ἄπασιν
 Δυσπέλαιος, κακὴ χαρτος, ὁμαρτήσῃ συγδρώπῃ.
 Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀπὸ χθονὸς σὺρυοδείης,
 Πουνοῖσιν φάρεας καλυψαμένω χροά καλόν,
 Αθανάτωρ μετὰ φῦλον ἴτον, προλιπόντ' ἀνθρώπους,
 Αἰδιῶς καὶ νέμεσις. τὰ ἢ λείφεται ἄλγεα λυγρὰ
 Θνητοῖς ἀνθρώποισι, κακῶ δ' ὅκ' ἐσεται ἀλκή.
 Νῦν δ' αἶνον βασιλῆυσ' ὄρέω, φρονέσαι καὶ αὐτοῖς.
 Ωδ' ἱρῆς προσέειπεν ἀηδὼνα ποικιλόδειρον,
 ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσιν φόβωρ ὀνύχεας μεμαρπώς.
 Ἡ δ' ἐλεὸν γναμπῆτοισι πεπαρμένῃ ἀμφ' ὀνύχεας
 Μύρετο. τὴν δ' ὅγ' ἐπιπρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε·
 Δαιμόνιη, τί λέλακας; ἔχει νῦν σε πολλὸν ἀφείων.
 Τῇ δ' εἰς ἡ' σ' ἀν' ἐγώ περ ἄγω, καὶ αἰοιδὸν ἐῖσαρ.
 Δείπνον δ' αἶν' ἐθέλω ποιήσομαι, καὶ μεθήσω.
 Αφρωρ δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφείζειν,
 Νίης τε σόρεται, πρὸς τ' αἰχέσιν ἄλγεα πάχει.
 Ως ἔφατ' ὠκυπέτης ἱρῆς, πάννυσί περ ὄρνις.

Ως πείρ-

OPERA ET DIES.

19

Incusabant autem illos molestis alloquentes uerbis
 Impij, neq; deorum oculum ueriti. neq; hi sanè
 Senibus parentibus educationis præmia reddent,
 Violenti. alter uerò alterius ciuitatem diripiet.
 Neq; ulla pij gratia erit, neq; iusti,
 Neq; boni. magis uerò maleficum & iniurium
 Virum colent. iusticia uerò in manibus, & pudor
 Non erit. Lædet autem malus meliorem uirum,
 Verbis obliquis alloquens, periurium uerò iurabit.
 Liuor autem homines miseros omnes,
 Raucus, malis gaudens, comitabitur inuisus.
 Tumq; demùm ad cœlum à terra spaciosa,
 Candidis uestibus tectæ corpus pulchrum,
 Deorum ad familiam abierunt, relictis hominibus,
 Pudor & Nemesis. relinquentur aut dolores graues,
 Mortalibus hominibus. mali uerò non erit remedium.

Sed nunc fabulam regib. dicam, tametsi ipsi sapiant.
 Sic accipiter affatus est lusciniam canoram.
 Altè in nubibus ferens, unguibus correptam:
 Illa uerò miserè curuis confixa unguibus,
 Lugebat. eam aut imperioso ille sermone allocutus est
 Infelix, quid strepis? habet certè te multo fortior:
 Hæc uadis, quæ te duco, etiam cantatricem existentem.
 Coenam uerò, si quidem libet, faciam, uel dimittam:
 Imprudēs uerò, quicūq; uelit cū potētiorib. cōtendere,
 Victoriæq; priuatur, adq; pudorem dolores patitur.
 Sic aut uelox accipiter, latis alis prædita auis.

O' Pet-

Ω πέρση, σὺ δ' ἄνχε δίνης, μὴ δ' ὕβρις ἔφειλε.
 Ὑβρις γὰρ τε παῖν δειλῶ βροτῶ, ὃ δὲ μὲν ἰδὺλός
 Ρηϊδίως φρέμεν διύαται. βαρύθει δὲ θ' ὑπ' αὐτῆς,
 Εγνύρας ἄτησιρ, ὁδὸς δ' ἐτέρηφι παρελθεῖν
 Κρείσων ἐς τὰ δίναια. δίνη δ' ὑπὸρ ὕβριος ἴχει,
 Ες τέλος ἐξελθῶσα. παθῶν δέ τε νήπιος ἔγνω.
 Αὐτίκα γὰρ τρέχει ὄρνις ἅμα σπολιῇσι δίνησιρ.
 Τῆς ἣ δίνης ῥόθος, εἰλημενύης ἥ η' ἄνδρες ἄγωσι
 Δωροφάγοι, σπολιαῖς ἣ δίναις λήνωσι θέμιστας.
 Ἡ δ' ἔπεται λααίχσα πόλιρ τε καὶ ἥθεα λαῶν,
 Ἡέρα ἑσαμύν, παῖδ' ἀνθρώποισι φέρουσα,
 Οἳ τέ μιν ἐξελάσσι, καὶ ὅν ἰθεῖαν σῶμαρ,
 Οἳ ἣ δίνης ξείνοισι καὶ σὺ δῖμοισι διδῶσι
 ἰθείας, καὶ μή τι παρενβαίνουσι διναίχ,
 Τοῖσι τέθυλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθ' ὅσιν σὺ αὐτῇ.
 Εἰρλίην δ' ἀνὰ γλῶ λυροτρέφος, ὃ δέ ποτ' αὐτοῖς
 Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται σὺρῦοπα ῥύς.
 Οὐδέ ποτ' ἰθὺ δίναισι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδέη,
 Οὐδ' ἄτη, θαλῆς ἣ μεμνλότα ὄργα νέμονται,
 Τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, ἔρεσι ἣ δρυς
 Ἀρημὺν τε φέρει βαλάνος, μέσση ἣ μελίσας.
 Εἰροπόκοι δ' ὅιες μαλλοῖς λιαταβεβρίθασι.
 Τίψασι ἣ γυναικες εἰοικότα τέκνα γονσῦσιρ.
 Θάλασσιρ δ' ἀγαθοῖσι διαμπόρες, ὃ δ' ἐπὶ νηῶν
 Νείουσονται, καρπὸν ἣ φέρει βείδιωρος ἄρδρα.
 Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ, καὶ χέτλια ὄργα,
 Τοῖς δὲ δίνην λιρονίδης τεκμαίρεται σὺρῦοπα ῥύς,
 Πολλά

O' Persa, tu uerò audi iusticiam, neq; iniuriam foue. 6
 Iniuria enim perniciosa est misero homini, neq; bonus
 Facile ferre potest, grauaturq; ab ipsa, (quidem
 Illapsus damnis. Via uerò altera perueniendi
 Melior ad iusta: iusticia autem super iniuriam ualet,
 Ad finem progressa: passus uerò stultus sapuit.
 Citò enim abit iusiurandum unà cum prauis iudicijs.
 Iusticia uerò impetus, tractæ quocunq; homines duxe-
 Doniuori, prauis aut iudicijs iudicarint leges. (runt
 Hec uerò sequitur flens, urbemq; et mores populorū,
 Aerem induta, malum hominibus adferens,
 Quiq; ipsam expellunt, neq; rectam distribuerunt.
 At qui iura tam hospitibus quàm popularibus dant
 Recta, neq; à iusto quicquam exorbitant:
 Iis uiget urbs, populiq; florent in ipsa:
 Pax uerò per terram alma, neq; unquam ipsis
 Molestum bellum destinat latè cernens Iupiter. 3
 Nec unquam iustos inter homines fames uersatur,
 Neq; noxa: in conuiujs uerò partis opibus fruuntur.
 His fert quidē terra multū uictū: in montib. uerò quer-
 Summa quidem fert glandes: media uerò apes: (cus
 Lanigeræ autem oues uelleribus onustæ sunt.
 Pariunt uerò mulieres similes parentibus liberos.
 Florent autem bonis perpetuò, neq; nauibus
 Nauigabunt: fructum uerò profert foecundus ager.
 Sed quibus iniuriaq; mala curæ est prauaq; opera, 7
 Iis poenam Saturnius destinat, latè cernens Iupiter:

Πολλάκι καὶ ξυμπᾶσα πόλις λιανὴ ἀνδρὸς ἐπαυρῆ,
 ὅς τις ἀλιτράνει, καὶ αἰτ' ἀδαλα μηχανάαται.
 Τοῖσι δὲ ἔρανέθεν μέγ' ἐπήγαγε πᾶμα ἱρονίωρ,
 Λιμὸν ὁμῶ καὶ λοιμὸν, ἀποφθινύθουσι ἧ λαοί.
 Οὐδὲ γυναικες τίν' ἔχουσιν, μινύθουσι ἧ οἶκοι,
 Ζηλὸς φραδμοσιύησι Ὀλυμπίῃ, ἄλλοτε δὲ αὐτῇ
 Ἡ τῶν γε τρατὸν σὺν αὐτῷ ἀπώλεσσον, ἢ ὅγε τῆχος,
 Ἡ νέεσσι σὺν πόντῳ ἱρονίδης ἀποτίννυται αὐτῶν.
 Ω βασιλεῖς, ὑμεῖς ἧ λιταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
 Τίωδε δίκην, ἐγγὺς γὰρ σὺν ἀνθρώποισιρ ἔοντες
 Ἀθάνατοι λούσεσιν, ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσι
 Ἀλλήλους τρίβουσι, θεῶν ὅπιν' οὐκ ἀλέγοντες.
 Τρεῖς γὰρ μύριοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πολυδοτεῖρα
 Ἀθάνατοι Ζηλὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
 Οἳ ῥα φυλάσσεσιν τε δίκας καὶ χέτλια ὄργα,
 Ἡδὲ ῥα ἐσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.
 Ἡ δὲ τε παρθένος ἐστὶ δίκη διὸς ἐκγεγαυῖα
 Κυδινήτ' αἰδοίη τε θεοῖς, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 Καί ῥ' ὅπότ' αὖ τις μιν βλάπῃ σκολιῶς ὀνοτάζωρ,
 Αὐτίκα παρ' διὸ πατρὶ καθεζομένη ἱρονίωρ,
 Γηγρύετ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον, ὅφρ' ἀποτίσῃ
 Δῆμος ἀταδάλια βασιλῆων, οἳ λυγρὰ νοσύντες,
 Ἀλλ' ἡ παρ' κλίνουσι δίκας σκολιῶς σνέποντες.
 Ταῦτα φυλασσόμενοι βασιλῆες, ἰθυόετε μύθους,
 Δωροφάγοι, σκολιῶν ἧ δίκῶν ἐπιπάγχην λάθεσθι,
 Οἳ αὐτῶν κακὰ τόνχῃ αἰνῆς, ἄλλω κακὰ τόνχῳ.
 Ἡ δὲ κακὴ βαλὴ τῷ βαλάντῳ κακίῃσιν.

OPERA ET DIES.

19

Sepeq; uniuerſa ciuitas malum ob uirum panitur,
 Qui peccat, & iniqua machinatur.
 Illis autem cœlitus magnum adduxit malū Saturnius;
 Famam ſimul & peſtem. intereunt uerò populi;
 Neq; mulieres pariunt, decreſcuntq; familiae,
 Iouis Olympij conſilio. interdum uerò ruruſus }
 Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut murum;
 Aut naues in ponto Saturnius punit ipſorum.

O' reges: uos autem conſiderate etiam ipſi
 Iuſticiam hanc. propè enim inter homines uerſantes
 Dij uident, quotquot prauis iudicijs
 Se mutuò atterūt, deorū animaduerſionē non curātes.
 Innumeri enim ſunt in terra multorum alumna
 Dij Iouis, cuſtodes mortalium hominum:
 Qui ſanè & iudicia obſeruant, & praua opera;
 Aerem induti, paſſim oberrantes per terram.
 Virgo autem eſt iuſticia, Ioue prognata,
 Claraq; & ueneranda dijs qui cœlum habitant.
 Et certè cum quis ipſam læſerit, obliquè iniuriā;
 Statim ad Iouem patrem conſidens Saturnium,
 Conqueritur, hominum iniquam mentem: ut luat
 Populus peccata regum, qui praua cogitantes
 Aliò deſlectunt iudicia obliquè pronunciantes.
 Hæc obſeruantes ô reges corrigite ſententias, (mini-
 Corrupti obliquorū uerò iudiciorū proruſus obliuiſca-
 Sibi ipſi mala fabricatur uir, alij mala fabricans.
 Malum uerò conſilium conſulenti peſſimum.

b 2

Omnia

Γαῦτα ἰδὼν διὸς ὀφθαλμός, καὶ πάντα νοήσας,
 Καί νυ τὰ δ' αἶν' ἐθέλῃς ἐπιδιέρεται, ὅδε ἔλθει
 Οἶλῳ δὴ καὶ τλήνδε δίνῳ πόλιν ἐντὸς ἔεργει.
 Νῦν ἢ ἐγὼ μὴτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίναιος
 Εἶλῳ, μὴτ' ἐμὸς υἱὸς ἐπὶ νακὸν, αὐδρα δίναιον
 Εμμεναί, εἰ μείζω γε δίνῳ ἀδινώτορος ἔξει.
 Ἀλλὰ τά γ' ἔπω ἔολπα τελεῖν δία τόρπινέρανιον.

Ω πέρση, σὺ ἢ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεις σῆσιρ,
 Καί νυ δίνης ἐπάσχει, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
 Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε κρονίῳν,
 Ἰχθῦσι μὲν, καὶ θηροῖς, καὶ οἰωνοῖς πετεεινοῖς,
 Ἐοθεὶ ἀλλήλους ἐπὶ ὃ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς.
 Ἀνθρώποισι δ' ἐδῶκε δίνῳ, ἥ πολλὸν ἀρίστη
 Γίνεται, εἰ γὰρ τις ἢ ἐθέλῃ τὰ δῖναι ἀγορεύειν,
 Γινώσκων, τῷ μὲντ' ὄλβον διδοῖ σὺν ῥύσασιν.
 Ὅς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἐνὼν ἐπίορκον ὁμόσας,
 Ψύσεται, ἐν ἢ δίνῳ βλάψας, νήνεμον αἰάσθῃ,
 Τὸ δέ τ' ἀμαυροτέρῃ γυνεὴ μετόπισθε λέλαιπται.
 Ἀνδρὸς δ' σφόδρῃ γυνεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.

Σοὶ δ' ἐγὼ ἐδῶκα νοέων ὄρεω μέγα νήπιε πέρση.
 Τλήν μοι τοι λιανότητα καὶ ἱλαδὸν ἐστὶν ἐλέσθαι
 Ρηϊδίως, ὀλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
 Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπαρόισιν ἐθήκαμεν
 Ἀθάνατοι· μακρὸς ἢ καὶ ἔρθιος οἶμος ἐπ' αὐτῷ,
 Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον, ἐπὶ δ' εἰς ἄκρον ἴκηται,
 Ρηϊδίῃ δ' ἥπειτα πέλει, χαλεπή πόρ' ἔδσα.

Οὗτος μὲν πανάρετος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει,

Φρασεῖ

Omnia uidens Iouis oculus, omniaq; intelligens,
Et hæc certè (siquidem uult) inspicit, neq; ipsum latet,
Quale nam hoc quoq; iudicium ciuitas intus exerceat.
Ego porrò nec ipse nunc inter homines iustus
Esse uelim, neq; meus filius, quando malum est, iustum
Esse: siquidē plus iuris iniustior habebit. (gaudentē.
Sed his nondū finē arbitror impositurū Iouem fulmine

O' Persa. Cæterū tu hæc animo tuo repone, (prorsus.
Et iusticiæ qdē animū adijce, uiolentiæ uerò obliuiscere
Namq; hanc hominibus legem disposuit Saturnius,
Piscibus quidem & feris & auibus uolucris,
Se mutuo ut deuorent, quando quidem iusticia carent:
Hominibus autem dedit iusticiam, quæ multo optima
Est. Si quis enim uelit iusta in publico dicere,
Cognoscens, ei quidē opes largitur latè uidens Iupiter.
Qui uerò testimonijs uolens periurium iurando
Mētietur, in ius delinquens immedicabiliter læsus est.
Eius uerò obscurior posteritas postea relictæ est:
Viri autem iusti generatio posteris præstantior.

Cæterum tibi ego bona sciens dico, stultissime Persa.
Malitiam quidem cumulatim etiam capere
Facile est: breuis quippe uia est, adcoq; proxima.
Ante uirtutem uerò sudorem dii posucrunt
Immortales: longa uerò atq; ardua uia est ad ipsam,
Primumq; aspera. ubi uerò ad summum uentum fuerit,
Facilis deinceps est, quantumuis difficilis fuerit.
Ille quidem optimus est, qui sibi ipse per omnia sapit,

Φρασάμενος, τά η' έπειτα καὶ εἰς τέλος ἡσιν αἰμείνω,
 Εὐδλὸς δ' αὖ λαίκαῖνος, ὃς δὲ εἰπόντι πίθεται.
 Ος δέ κε μήθ' αὐτῷ νοέη, μήτ' ἄλλω αἰνέωμ
 Ερθυμῷ βάλλεται, ὃ δ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνὴρ.
 Αλλὰ σὺ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰσὺν ἐφίτμης,
 Εργάζου πέρσῃ διὸν γένος, ὃφρὰ σε λιμὸς
 Εχθαίρῃ. φιλέῃ δέ σ' εὐσέφρανος Δημήτηρ
 Αἰδοίη, βίοντ' ἢ τλὴν πῖμπλησι καλλιῶν.
 Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀόργῳ σύμφορος ἀνδρῶν
 Τῷδε θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὅσων ἀόργος
 Ζῶν, λιφλύεσι κοθύροις ἱκελος ὀρμῶν,
 Οἷτε μελίσσῳν λάματα τρήχασιν ἀόργοι,
 Εἶδοντες, σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω μέτρα κοσμήν,
 Ως κέ τοι ὠραία βίοντ' πλήθωσι καλλιῶν.
 Εξ ἔργων δ' ἀνδρες πολὺ μῆλαί τ' ἄφνειοί τε.
 Καί τ' ὀργαζόμενος πολὺ φίλτρος ἀθανάτοισιν
 Εὐσεαί, ἠδὲ βροτοῖς, μάλα γὰρ στυγέειν ἀόργος.
 Εργον δ' ἔστιν ὄνειδος, ἀόργῃ δέ τ' ὄνειδος.
 Εἰ δέ κεν ὀργάζῃ, τάχα σε βηλώσει ἀόργος,
 Γλατσύντα. πλὺτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀκηδεῖ.
 Δαίμονι δ' οἷος ἐνθάδε τὸ ὀργάζεσθαι αἰμεινον,
 Εἰ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων ἡγεάνων αἰεσίφρονα θυμὸν
 Εἰς ἔργον τρέψας, μελετᾷς βίον, ὥς σε κελσύνω.
 Αἰδώς δ' ἔκ ἀγαθῇ λιχνημοσύνῃ ἀνδρῶν νομίζει.
 Αἰδώς, ἥ τ' ἀνδρῶν μέγα σίνεταί, ἠδὲ ὀνύχῃσι.
 Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβῇ, θάρσος ἢ πρὸς ὀλβῳ.
 Χρήματα δ' ἔχ' ἀρπακῆς, θεόσδοτα, πολλὸν αἰμείνω.

Cogitans quaecunq; dein & postremo sint meliora.
 Rursus & ille bonus est, qui bene monenti paruerit.
 Qui uero nec sibi sapit, neq; alium audiens
 Animum adijcit, rursus hic inutilis uir est.
 Verum tu nostri semper praecepti memor,
 Operare, ô Persa diuinum genus, ut te fames
 Oderit, amet autem pulchrè coronata Ceres
 Veneranda, uictuq; tuum impleat horreum.
 Fames namq; perpetuò ignauo comes est uiro.
 Atq; eundē & dii oderūt, & homines, quicūq; ociosus
 Vivat: fucis aculeo carentibus similis studio,
 Qui apum laborem absumunt ociosi,
 Vorantes. tibi uero opera mediocria obire gratū est,
 Ut tibi tempestiuo uictu impleantur horrea.
 Ex laboribus autem, uiri euadunt pecorosi & otiosi.
 Et laborans, multo etiam charior tam imbecillis
 Eris, quàm hominibus. ualde enim oderunt ociosos.
 Labor uero nullum dedecus, sed ignauia dedecus est.
 Quòd si laboraueris, mox te emulabitur & ociosus
 Ditescentē: diuitias uero & uirtus et gloria comitatur;
 Deo autem similis fueris. Laborare quidem melius,
 Siquidem ab alienis facultatibus stolidum animum
 Ad opus conuertens, uictus curam habeas, ut te iubeo.
 Pudor autem non bonus indigentem uirum tenet.
 Pudor qui uiros ualde & ledit & iuuat.
 Pudor quidē ad paupertatē, audacia uero ad diuitias.
 Opes uero non raptæ, diuinitus datæ, multo meliores.

Εἰ γὰρ τις καὶ χόρσ' ἴβη μέγαρ ὄλβον ἔλθαι,
 Ἡ δ' ὕ' ἀπὸ γλώσσης λήϊσεται (οἷά τε πολλαὶ
 γίνονται, εὐτ' αὖθις ἰσθ' ὁσος νόστρον ἑξαπατύσῃ
 ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείῃ κατωπάξῃ),
 Ρεῖά τε μὲν μαυροῖσι θεοῖ, μινύθῃσι δ' οἶνοι
 ἀνδρί τῳ, παῦρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὄλβος ὀπιδεῖ.
 ἴσσοι δ' ὅς ἰνέτιν, ὅς τε ξείνονα κακὸν ὄρξει,
 Ὅς τε λασιγνήτοιο ἐὼ ἀναδεδέμνια βαῖνοι,
 Κρυπταδὴς σὺν ἡς ἀλόχῃ παρὰ καίρια ῥέζων,
 Ὅς τέ τ' αὖ ἀφραδὴς ἀλιταίνεται ὀρφανὰ τέκνα,
 Ὅς τε γονῆα γόροντα κακῶ ἐπὶ γήραος ἔδω
 Νεικείῃ, χαλεποῖσι λαθαπτόμενος ἐπέεσσιν,
 Τῷ δὲ τοι ζῆς αὐτὸς ἀγαίεται. ἐς δ' ἐλθόντων
 Ἐργῶν αὐτ' ἀδίνων χαλεπὸν ἐπέθηκεν ἀμοιβὴν.
 Ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔργ' αἰσιφρόνα θυμὸν,
 Καδιδιύαμιρ δ' ἔρδειν ἴσθ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
 Ἀγνῶς καὶ λαθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μερία καίει.
 Ἀλλοτε δὲ σπονδῆσι θυέσσι τε ἱλάσσεσθαι,
 Ἡ μὲν ὅτ' ἀντάξῃ, καὶ ὅταν φάος ἰσθ' ἔλθῃ,
 Ὅς κε τοι ἱλαὸν ἱραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν,
 Ὅφρ' ἄλλων ὦν ἡ ἀλῆρομ, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
 Τὸν φιλέοντ' ἐπὶ διαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἑῶσαι
 Τὸν δὲ μάλιστ' ἀκαλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγγύθι ναίει.
 Εἰ γὰρ τοι καὶ χεῖμ' ἐγχώριον ἄλλο γούνηται,
 Γείτονες ἄζωφοι ἐνὶ οἴκῳ, ζώσαντο δ' ὅπως.
 Γῆμα κακὸς γέιτωρ, ὅσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
 Ἐμμορέ τοι τιμῆς ὅς τ' ἐμμορε γείτονος ἐδλῆ.

Si quis enim ex manib. per uim magnas opes traxerit,
 Aut lingua spoliarit (qualia multa
 Fiunt, quam primum lucri amor mentem deceperit
 Hominum: pudorem uerò impudentia expulerit)
 Facile ex illum obscurant dii, minuuntur uerò familie
 Viro illi: exiguum uerò ad tempus diuitiæ adsunt. (ciat:
 Par est delictum, si quis ex supplicè ex hospitè malo affi-
 Quiq; fratris sui cubilia ascenderit,
 Secreti lecti uxoris importuna patrans: (ros:
 Quiq; malo cuiuspiam cōsilio deceperit orphanos libe-
 Quiq; parentem senem misero in senectæ limine
 Probris affecerit, grauib. incessens uerbis:
 Huic certè iupiter ipse irascitur. ad extremum uerò
 Pro operibus iniquis grauem exhibet talionem.
 Verum tu quidē ab his omnino cohibe stultū animum.
 Pro uirili autem sacra facito immortalibus diis, **MS.**
Caste ex purè, splendidaq; crura adurito.
Interdum certè libamimibus atq; hostijs placa.
Et quando cubitum ieris, ex quando lux sacra uenerit:
Vt beneuolum erga te cor atq; animum habeant,
 Vt aliorum emas sortem, non tuam alius.
 Amicum ad conuiuium uocato, inimicum uerò finito.
 Eum uerò potissimū uocato, quicūq; te propè habitat.
 Si enim tibi ex negocium aliquod domesticum accidat,
 Vicini discincti accurrūt: cingūtur aut cognati. (modū.
 Noxa tā magna est malus uicinus, quantū bonus com-
 Sortitus est præmiū, quicunq; sortitus est uicinū bonū.
 b s Neq;

Οὐδ' αὖ βῆς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτωρ ἱκανὸς εἴη.
 Εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, σὺ δ' ἀποδοῦναι
 αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ δώϊον, αἶνε διῶναι,
 ὡς αὖ χρηίζω καὶ ἐς ὑψόρου ἀρκίον εὖρης.
 Μὴ κακὰ κορδαίνειν· κακὰ κορδαίῃσ' ἄτησιρ.
 Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσίοντι προσεῖναι,
 καὶ δόμεν ὅσῃεν δῶ, καὶ μὴ δόμεν ὅσῃεν μὴ δῶ.
 Δώτῃ μὲν τις ἐδωκεν, ἀδώτῃ δ' ὅστις ἐδωκεν.
 Δῶς ἀγαθὴ, ἄρπαξ ἢ κακὴ, θανάτοιο δότερα.
 Ὅς μὲν γὰρ κεν αὐτὴρ ἐθέλωμ, ὅγε καὶ μέγα δῶν.
 Χαίρει τῷ δώρῳ, καὶ τὸ ῥέπεται ὅρ κατὰ θυμόν.
 Ὅς δέ κεν αὐτὸς ἔλῃται ἀναιδείῃφι πιθήσας,
 καί τε σμικρὸν ἴον, τότε ἐπάχυνωσι φίλον ἦτορ.
 Εἰ γὰρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρὸν καταβείῃ,
 καὶ θαμὰ τῷδ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γούνοιο.
~~Ὅς δέ κεν ἔσται φόβος, ὅδ' ἀλύξεται αἰθροπα λιμὸν.~~
~~Οὐδέ τό γ' εἰμ οἴκῳ κατακείμενον ἀνδρὰ κήδει.~~
~~οἴκοι βέλτορον εἶναι, ἐπεὶ βλαβρόν τὸ θυρήφι.~~
~~Ἐδλὸν μὲν παρέοντος ἐλέσσαι πῆμα ἢ θυμῷ~~
~~χρηίζειν ἀπέντος, ἅα φράζεσθαι αἰῶνα.~~
 ἀρχομένῳ ἢ πίθῃ καὶ λήγοντος κορέσεσθαι,
 μεσότη φείδεσθαι, δεινὴ δ' ἐνὶ πνυθμύνι φειδῶ.
 Μιδῶς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημνύος ἀρκίος ἔστω.
 καί τε πασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέδει.
 Γίγεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστῖαι ὤλεσαν ἀνδρας,
 μηδὲ γυνή σε νόον πυγοσόλος ἐξαπατάτω,
 ἀμύλα λιωτίλλυσα, τελεὺς διφῶσα καλιλύν,

Neq; sanè bos interierit, nisi uicinus malus sit.

Recta quidem mensura à uicino mutuū accipe, rectaq;

Eadē mensura & amplius, siquidem possis: (reddo

Vt indigens, & in posterum promptum inuenias.

Ne mala lucra captes: mala lucra æqualia damnis.

Amantem te ama, & iuuantem te iuua.

Et da ei qui dederit, neq; da qui non dederit.

Datori namq; est qui dat, non danti uerò nemo dat,

Donatio bona, rapina uerò mala atq; lethifera.

Quisquis etenim liberalis uir est, etsi multum dederit,

Gaudet donando, & delectatur suo in animo.

Qui uerò ipse rapuerit, impudentia fretus,

Quamuis id sit exiguum, tamen uexat charū animum.

Siquidem enim & paruū paruo addideris, (euaferit.

Et frequenter istuc feceris, mox quidem magnū & hoc

Qui uerò partis adiicit, is uitabit atram famem.

Neq; uerò quod domi repositum est, uirum ledit.

Domi melius esse, quoniam noxium quod foris est.

Bonum quidem de præsenti capere, noxa uerò animo

Egere absente: id quod te cogitare iubeo.

Incipiente uerò dolio, & desinente saturato te,

Medio parce: mala enim in fundo parsimonia.

Mercēs autem uiro amico constituta sufficiens esto.

Etiā cum fratre ludens, testem adhibeto:

Credulitas pariter ac dissidentia perdiderūt homines.

Ne uerò mulier te animo nates succincta decipiat,

Blandē garriens, tuum inquirens tugurium.

Ethnica

Ος ἢ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὄγι φιλήτησι.
 Μυνογενὴς ἢ παῖς σώζοι πατρώϊον οἶνον,
 Φορβέμεν ὥς γὰρ πλῆτος αἰέξεται ἐν μεγάροισι.
 Γηραιὸς ἢ θάνοις ἐτόρον παῖδ' ἐγναῖα λείπων,
 Ρεῖα δέ κεν πλεόνεσι πέρου ῖνός ἄσπετον ὄλβον.
 Φλείω μὲν πλεόνων μελέτη, μείζω δ' ἐπιθήκω.
 Σοὶ δ' αἰ πλῆτε θυμὸς ἐέλδιται ἐν φρεσὶν ἡσὶ,
 Ωδε ἱρδαίμ' ὄργον δέ τ' ἐπ' ἐργῶ ὀργάζεσθαι.

ΒΙΒΛΙΟΝ Β.

Ληϊάδωρ ἀτλαγγυνέωρ ἐπιτελλομε-
νάωρ

Αρχεὸν ἀμικτῶ, ἀρότοιο δὲ δυνασομε-
νάωρ. (σαράνοντα

Αἰ δὴ τοι νύητας τε καὶ ἡμάτα τει-

Κεκρύφεται αὐτὶς ἢ πόριπλομὸν ἐν ἑαυτῷ
 Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαρκαδομὸν οἰο σιδῆρα.
 Οὗτος τοι πεδίωρ πέλεται νόμος, οἷτε θαλάσσης
 Εγγύθι ναιετάει, οἷτ' ἀγνεα βροθύοντα
 Γόντα λιμαίνοντος ἀπόπροθι πῖονα χῶρον
 Ναῖσαι, γυμνὸν σπείρων, γυμνὸν ἢ βοωτῆρ,
 Γυμνὸν δ' ἀμαῖσθαι, εἶχ' ὥρια πάντα ἐθέλῃσθαι
 Εργα λιμίζεισθαι δημήτορος, ὥς τοι ἔνασθαι
 Δυρὶ αἰέξεται, μήπως τὰ μετὰ ξὺν χατίζωρ
 Γτώσῃς ἀλλοτρίας οἴκας, καὶ μηδὲν ἀνύσῃς.
 Ως καὶ νυνὶ ἐπ' ἐμ' ἦλθες, ἐγὼ δὲ τοι ὕη ἐπισθῶσω,
 Οὐδ' ἐπιμετρήσω ὀργάζου νήπιε πέρος.
 Εργα τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήσαντο.

Qui namq; mulieri confidit, cōfidit is quidem furibus.
 Vnicus uerò filius seruarit paternam domum
 Pascendo: ita enim opulencia crescet in ædibus.
 Senex autem moriaris, alium filium relinquens.
 Facile uerò & plurib. præbuerit Iupiter ingētes opes:
 Maior autem plurimum cura, maior quoq; accessio:
 Tibi uerò si opes animus appetit intra sese,
 Sic facito, operamq; operæ subinde addito.

LIBER II.

Leiadib. Atlante natis exorientibus;
 Incipe messē, arationem uerò occi-
 dentibus.

Hæ quidem noctesq; & dies quadra-
 ginta

Latent: rursum uerò circumuolvente se anno
 Apparent primū ut acuitur ferrum.
 Hec utiq; aruorum est regula: quiq; mare
 Propè habitant, quiq; ualles flexuosas
 Mari fluctuante procul pinguem regionem
 Habitant. Nudus serito, nudusq; arato,
 Nudus quoq; metito: siquidem tempestiua omnia uoles
 Opera ferre Cereris, ut tibi singula
 Tempestiua crescant, ne quando interim egens
 Mendices ad alienas domos, nihilq; efficias. (bo,
 Sicut & nūc ad me uenisti. ego uerò tibi nō amplius da
 Neq; amplius mutuò tradam. Labora stolidæ Persæ,
 Opera, quæ hominibus dii destinarunt,

Ne

Μὴ ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχσύνῃ;
 Ζητούνης βίοτον κατὰ γείτονας, οἷδ' ἀμελῶσιν.
 Δὲς μὲν ἢ καὶ τρεῖς τάχα τούξαι. λῦν δ' ἐτιλυπῆς,
 Χρῆμα μὲν ὃ πρήξεις, σὺν δ' ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις.
 Ἀχρεῖος δ' ἔσθαι ἐπέων νόμος, ἀλλὰ σ' αἰώγα
 Φράζεσθαι χρεῖων τε λύσιν, λιμὸν τ' ἀλεωρῆν.

Οἶνον μὲν πρώτιστα, γυναικῶν τε, βουῶντ' ἀροτῆρα,
 Κτηνῶν ὃ γαμετῶν, ἥ τις καὶ βυστῆρ' ἐποιτο;
 Χρήματα δ' εἰς οἶνω πάντ' ἄρμυνα ποιήσασθαι.
 Μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον, ὃ δ' ἀρνῆται, σὺν ἢ τητᾷ.
 Ἡ δ' ὥρῃ παραμείβεται. μινύθῃ δέ τει ὄργον.
 Μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι ἐς τ' αὔριον, ἐς τ' ἐννεφιν.
 Οὐ γὰρ ἐτῴσιο ὄργος αὐτῆς τίμπλησι καλλιῶν,
 Οὐδ' ἀναβαλνόμενος. μελέτη δέ τει ὄργος ὀφέλλει.
 Αἰεὶ δ' ἀμβολιστόργος αὐτῆς ἄταισι παλαίει.
 Ἡμος δ' ἡ λήγει μόνος ὀξέος ἡελίοιο,
 Καύματος ἐλαλίμῃ μετοπωρῶν ὀμβρῶσαντος
 Τλινὸς ἐριδόνεος, μετὰ ἢ τρέπεται βρότεος χροῖς.
 Πολλὸν ἐλαφρότορος. δὴ γὰρ τότε σείριος ἀστὴρ
 Βαιὼν ὑπὸρ κεφαλῆς λυειτρεφέων ἀνθρώπων
 Εἰσχεται ἡμάτιος, πλεῖον δέ τει ννηϊὸς ἐπαυρεῖ,
 Ἡμος ἀδινῆτο ἀτὴ πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
 Ὑλῃ. φύλλα δ' ὄραζε χέει, πτόρθοιό τε λήγει.
 Τῆμος ἄρ' ὕλοτομῆρ, μεμνημένος ὤριον ὄργον,
 Ολμορ μὲν τριπόδην τέμνειν, ὕπθρον ἢ τριπικνῶν
 Ἀξονα θ' ἐπ' ἀπόδην. μάλα γὰρ νύτοι ἄρμυκος ἔτω
 Εἰ δ' ἡν ὀνταπόδην, ἀπὸ καὶ σφύραρ καὶ τάμοιο,

Τριπικνῶν

Ne quando cum liberis, uxoreq; animo dolens
 Queras uictū per uicinos, hi uerò negligent. (lestes,
 Bis enim ex ter forsitā cōsequēris. si uerò amplius mo-
Rem quidem non facies, tu uerò inania multa dices.
 Inutilis autem erit uerborum lex. Sed te iubeo
 Cogitare debitiq; solutionem, famisq; euitationem.

Domū quidē primū, uxoremq; bouemq; aratorē,
 Famulam non nuptam, quæ ex boues sequatur,
 Utensilia uerò domi omnia apta facito:
 Ne tu quidē petas ab alio, illeq; recuset, tu uerò careas,
 Tempus autem prætereat, minuaturq; tibi opus.
 Ne uerò differas inq; crastinum, inq; perendinum.
 Non enim laboris fugitans uir implet horreum,
 Neq; procrastinator. Cura uerò tibi opus auget.
 Semper autē dilator operum uir cum damnis luctatur.
 Quum itaq; iam desinit robur acuti solis,
 A calore humido per autumnum pluyente,
 Ioue præpotente, mutatur humanum corpus
 Multo leuius. nam tunc canicula stella
 Paulisper supra caput fato obnoxiorum hominum
 Venit interdiu, magis autem nocte fruitur,
 Quando incorrupta est cæsa ferro
 Sylua, folia autem humi fundit, ab ramisq; cessat:
 Tunc sanè ligna secato, memor tempestiui operis. (lō,
 Mortariū qdem tripedale seca, pistillū uerò tricubita-
 Axemq; septempedalē, ualde enim certè cōueniens sic.
 Si uerò octopedalem, ex malleum inde secuēris,

Trium

Τριπίθαμον δ' ἄψιν τέμνειν διπαδῶρ' ἀμάξῃ.
 Ρόλλ' ἐπὶ λαμπύλα καῖλα φέρει ἢ γύλυ, ὅτ' αὐτῷ
 Εἰς οἶκον, κατ' ὄρος διζήμενος, ἢ κατ' ἄρ' αἶον,
 Γέμινον. ὅς γὰρ βασιρ' ἀφ' οὐδ' ὀχυρώτατός ἐστιν,
 Εὐτ' αὖ ἀθλίωαίης δαμῶος ἐν ἐλύματι πῆξας,
 Γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἰσοδοῖ.
 Δοιὰ δ' ἢ θέσθαι ἄροτρα πονησάμενος κατὰ οἶκον,
 Αὐτόγυον καὶ πηλῶν' ἐπεὶ πολὺ λῶϊον ἔτω,
 Εἶχ' ἔτοβρον γ' ἄξαις, ἔτοβρον γ' ἐπὶ βατὶ βάλοι.
 Δάφνης δ' ἢ πηλέης ἀνιῶτατοι ἰσιβοῖες.
 Δρυὸς ἔλυμα, πρίν γ' ὅτε βόε δ' ἐννατῆρ'
 Ἀρσενε βεντῆσθαι (τῶν γὰρ δ' ἐνός ἐκ ἀλαπαδνῶν)
 ἦεν μέτρον ἔχοντε, τὸ ὄργαζεσθαι ἀρίστω.
 Οὐκ αὖ τὸ γ' ἐρίσαντες ἐν αὐλακὶ καμμέν' ἄροτρον
 Ἀξίαν, τόδ' ὄργον ἐτώσιον αὐτὴ λίποιεν.
 Τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακονταετῆς αἰζὴς ἐποίτο,
 Ἀρτον διπνήσας τετράετρου δ' οὐκ ἀβλωμον,
 ὅς ἐ' ὄργῃ μελετῶν ἰθείαν αὐλακὴν ἐλάυνον,
 Μυῖτι παπταίνων μεθ' ὀμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ὄργῃ
 Θυμὸν ἔχωρ. τὸ δ' ἔτι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων,
 Σπέρματα δάσσασθαι, καὶ ἐπὶ σπορίῳ ἀλέασθαι.
 Κερότερος γὰρ αὐτῇ μεθ' ὀμήλικας ἐπιοίκεται.
 Φράζεσθαι δ' οὐτ' αὖ φωνὴν γοβαῖν ἐπακῶς.
 Ὑποθεῖν ἐν νεφέων ἐν αἰῶσι καὶ ἐν λυγῇ,
 ἦτ' ἄροτοιο τε σῆμα φέρει, καὶ χεῖματος ὥρην
 Δεινύνει ὀμβρινῶ, ἡραδίῳ δ' ἐδίαν' αὐδρὸς ἀδύτω,
 Δὴ τότε χορτάζειν ἔλικας βόας ἐν δόρ' ἔοντας.

Trium palmorū curuaturā secato 10 palmarū currui.
Multa præterea curua ligna. ferto aut dentale cū inue-
Domum, siue in monte quærens, siue in agro, (neris,
ilignum: hoc enim bobus ad arandum firmissimum est:
Nempe quum Atticæ Cereris famulus temoni infigēs,
Clavis adiunctum siuæ adaptauerit,

Bina uerò disponito aratra, laborans domi:
Dentatum & compactum: quoniam multo optimū sic.
Siquidem alterum fregeris, alterum bobus iniicias.
E' lauro aut, uel ulmo firmissimæ siuæ sunt. (uennes
E' quercu temonē, ex ilice dētale, boues uerò duos no-
Masculos cōparato (horū enim robur nō imbecillū est)
Adolescentiæ mensurā habētes. hi ad laborādū optimi.
Non utiq; hi contendentes in sulco, laborando aratrū
Fregerint, opus uerò imperfectum reliquerint.

Hos autem simul quadragenarius iuuenis sequatur,
Panem coenatus quadrifidum octo morsuum,
Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,
Non amplius respectans ad coætaneos: sed in opere
Animum habens. hoc uerò neq; iunior alius melior
Ad spargendum semina, & iteratā sationem euitandū.
Iunior enim uir ad coætaneos euolat animo.

Considera uerò, cum uocem gruis audieris
Altè ex nubibus quotanuis clangētis,
Que & arationis signum affert, & hyemis tempus
Indicat pluuiæ: cor autem rodit uiri bobus carentis.
Tunc sanè pascere curuos boues, domi detinens.

Ροῖδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν, βόε δὲς καὶ ἄμαξαν.
 Ροῖδιον δ' ἀπανήνασθαι, παρὰ δ' ἔργα βόεσσι.
 Φησὶ δ' ἀνὴρ φρονέας ἀφνειὸς, πῆξασθαι ἄμαξαν.
 Νήπιος ὅδε τόγ' οἶδ', ἑκατὸν δέ τε δίδραθ' ἁμάξῃς.
 Τῶν πρόσθεν μελέτῃν ἐχέμεν, οἰκῆϊα θέσθαι.
 Εὐτ' αὖ πρώτισ' ἄριστος θνητοῖσι φανείη,
 Δῆ τότ' ἐφορμηθῆναι ὁμῶς διμῶές τε καὶ αὐτὸς,
 Αὔλῃ καὶ διόρῳ ἀρότοιο καθ' ὥρην,
 Γρωὶ μάλα ἀσύνδωρ, ἵνα τοι πλήθωσι μάρτυρες.
 Εἶχε πολεῖν, θίριος ἢ νεώμενός σ' ἀπακτίσει.
 Νεὺν ἢ ἀείρειν ἐτι λυφίζουσαν ἄρδραν.
 Νεὸς ἀλεξιάρῃ, παίδων συνηκλήτερῃ.
 Εὐχεσθαι ἢ διιχθονίῳ, Δημήτρει θ' ἀγνῇ,
 Εὐηλέα βεῖβαιν Δημήτρος ἰδὼν ἀντλῆν,
 Ἀρχόμενος ταπρῶτ' ἀρότρα, ὅταν ἄκρον ἐχέτῃς
 Χεὶρ λαβὼν ὀρπηκὰ βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵησαι,
 Εὐφρυνὴν ἐλκόντων μισάδω. ὃ ἢ τυτθὸς ὀπιᾶν
 Διμῶος ἔχωρ μακέλλῳ, πόνον ὀρνίθεσσι τιθεῖν,
 Σπέρματα κακηρύπῃ. σὺ θυμοσύνη γὰρ ἀρίστη
 Θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοθυμοσύνη ἢ λιανίστη.
 Ωδέ κεν ἀδροσύῃ σάχυνες νόσοισιν ἐράζει,
 Εἰ τέλος αὐτὸς ὀπιᾶν Ὀλύμπιος ἐδλὼν ὀπάσει.
 Εκ δ' ἀγγέωρ ἐλάσειας ἀράχνια. καὶ σ' ἐολπὰ
 Γεθέσειν βιότοιο ὀρσύνοντι σῶλον ἔοντος.
 Εὐσχεῶρ δ' ἵξεαι πολὶόν ἑαρ, ὅδε πρὸς ἄλλας
 Αὐγάσει, σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ λεχνημένος ἔσται.
 Εἰ δέ κεν ἡελίοιο τροπῆς ἀρόης χθόνα διὰ μ

Facile enim dictu est, par boum da & plaustrum:
 Facile autem recusare, instant uerò opera bobus.
 Inquit autem uir mentis compos: fabricato plaustrum.
 Stultus etiam hoc nescit, centum esse ligna plaustri.
 Horum antè curam habere oportet, domi reponendo.
 Cum primum igitur aratio mortalibus apparuerit,
 Tunc aggredere, simul & serui & tu ipse,
 Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,
 Summo manè festinans, ut tibi se impleant arua.
 Vere uertito, æstate uerò iterata non te fallat.
 Noualem uerò serito adhuc leuem terram, (est.
 Noualis imprecationū expultrix, liberorum placatrix
 Supplica uerò Ioui terrestri, Cereriq; castæ,
 Prouentum ut impleant, Cereris sacrum munus,
 Ut primum incipis arare, cum extremum stiue
 Manu capiens, stimulo boum terga attigeris
 Quercum temonem trahentium loro. iuuenis aut pone
 Seruus, ligonem tenens, negocium auius faceffat,
 Semina abscondens. Industria enim optima
 Mortalibus hominibus est: ignauia uerò pessima.
 Sic quidem ubertate spicæ nutabunt ad terram.
 Si finem ipse postea Iupiter bonum præbuerit.
 E' uasis autem eijcies araneas. & te spero
 Gaudisurum, uictu potitum, domi existente.
 Letus autem peruenies ad canum uer, neq; ad alios
 Respicias. Tui uerò alius uir indigus erit.
 Si uerò ad solis conuersionem araueris terram alnam,

Ἡμενος ἀμῆσεις, ὀλίγον πρὸ χειρὸς ἐέργων,
 Ἀντία δεσμῶν λιπονιμένος, ὃ μάλα χαίρων.
 Οἷσιν δ' ἐν φορμῷ, παῦροι δέ σε θυήσονται.
 Ἀλλοτε δ' ἀλλοῖος ζῆνός νός αἰγιόχοιο,
 Ἀργαλέος δ' αὐδρεοσι κατὰ θυητοῖσι νοῦσαι.
 Εἰδέκον ὅψ' ἀρόσης, τόδε λιγύτοι φάρμακον εἶν.

Ἡμος λιόηυξ νοικύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι,
 Τσπεῶτον τέρπει τε βροτῆς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
 Τῆμος ζῶνς νοι τρίτῳ ἔματι, μήδ' ἀπολήγοι,
 Μήτ' ἄρ' ὑπὸρβάλλων βοὸς ὀπλὺν, μήτ' ἀπολείπων.
 Οὕτω κ' ὄψ' αρότης πρωτηρότη ἰσοφάριζι.
 Εἰς θυμῷ δ' οὐ πάντα φυλάσσει, μηδέ σε λήθοι
 Μήτ' ἔαρ γινόμενον πολὺν, μήθ' ὥριος ὄμβρος.
 Γὰρ δ' ἴθι χάλκειον θῶνον, καὶ ἐπ' ἀλῆα λίσχην,
 Διὸς χειμῆρ, ὅποτε κρύος ἀνέρας εἶργον
 Ἰχάνει, σὺθα κ' ἄσπινος ἀνὴρ μέγαρ οἶνον ὀφέλλει.
 Μή σε κακῶ χειμῶνος ἀμνηχανὶν καταμαρψῇ,
 Σιὸ πονίη, λεπτή ἢ παχυὴ πόδια χειρὶ πιέζοις.
 Πολλὰ δ' ἀόργος ἀνὴρ λιγυρὸν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνῃ,
Χρηζῶν βίοτοιο, κακὰ προσεδέξατο θυμῷ.
 Ἐλπίς δ' ἔν ἀγαθῇ λεχημένον ἀνδρα κομίζει,
 Ἡμενον οὐ λίσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρμιος εἶν.
 Δείκνυε ἢ δμῶεσι, θέρσιν ἐτι μέσῃ ἐόντος,
 Οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖδε καλλιὰς.
 Μίμνα ἢ λιναῖονα, κακ' ἔματα, βῆλορα πάντα,
 Τῶτον αἰσύνανται, καὶ πηγάδας, αἵ τ' ἐπὶ γαῖαν
 Γινύσκοντες βορέαο διςυλεγέες τελέθωσι,

Sedens metes, paucillum manu comprehendens,
Obuersim manipulas puluerulētus, nec ualde gaudēs.
Peres autem in sporta, pauci uerò te suspicient.

Alias uerò alia Iouis mens Aegiochi:

Sed mortalibus hominib. eam deprehēdere difficile.
Sin aut serò araueris, hoc quidē tibi remedium fuerit:

Quando cuculus canit quercus in frondibus,
Primum delectat mortales super immensam terram:

Tunc Iupiter pluat triduo, neq; desinat,
Non utiq; superans bouis ungulam, neq; relinquens:

Ita et serotina aratio tempestiue æqualis fuerit.
Animo autem bene omnia reconde, neq; te lateat

Neq; uer exoriens canum, neq; tempestiua pluuia.
Accede autem æneam sedem, et ad calidam tabernam,

Tempore hyberno, cum frigus homines uehemens
Detinet, tunc sanè impiger uir ualde domum auget:

Ne te malæ hyemis difficultas opprimat, (mas.
Cū paupertate: macilenta uerò crassū pedē manu pre-

Multa uerò ignauus uir uanam ob spem expectans, *Ignauus uir per inu-*
nam spem est fat-
Egens uictus mala intra animum uersat. *Sus induitur in opustatem*

Spes uerò non bona indigentem uirum fert, *victus, ad malum ducit, et*
Sedentem in taberna, cui uictus non sufficiens sit. *multa flagitia et fa-*

Indica autem seruis, æstate adhuc media existente: *ciens se et impelli-*
Non semper æstas erit, facite nidos. (nes,

Mensem uerò Ianuariū, malos dies, bobus nocētes om-
Hunc uitate: et glacies, quæ quidem super terram

Flante borea molestæ existunt,

Ος τε δια θρήνης ἵπποτρόφῃ σὺρῳ πόντῳ
 Εμπνύσας ὤρεινι μίμνῃ ἢ γαῖα καὶ ὕλῃ,
 Πολλὰς ἢ δρυὺς ὑψικόμας, ἐλάτας τε παχείας,
 Οὔρεος ἐν βήσῃσι πιλνᾷ, χθονὶ πάλυδοτείρῃ
 Εμπίπτῳ, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλῃ.
 Θῆρες ἢ φέουσας, ὕρας δ' ὑπὸ μέξ' ἔβηντο,
 Τῶν καὶ λάχνη δέρμα διατάσσειν, ἀλλὰ νῦ καὶ τῶν
 Ψυχρὸς ἐὼν διάησι διασυστέρνων πρὸ ἐόντων,
 Καί τε διὰ ῥινᾷ βοὸς ἐρχεται, ὃ δὲ μιν ἰχθί.
 Καί τε δι' αἶγα ἄησι τανύτειχα πώεα δ' ἔτι,
 Οὔνεκ' ἐπνετανὰ τείχεα αὐτῶν, ὃ δίαησι
 Ἰς ἀνέμῃ βορέαο τροχαλὸν ἢ γέροντα τίθησι.
 Καὶ διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχρους ὃ δίαησι,
 Ἦτε δόμων ἐντόδι φίλῃ παρὰ μητέρει μίμνῃ,
 Οὔπω ἔργ' εἰδὺα πολυχρῦσα ἀφροδίτης,
 Εὔτε λαισάμυν τέρνα χροῖα, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
 Χρυσάμυν, νηχίη διαταλέξεται ἐνδοθεν οἴκῃ
 Ἡματι χεμερίῳ, ὅτ' ἀνόςσεος ὅρ' πόδια τένδει,
 Ερτ' ἀπύρῳ οἴκῳ, καὶ ἐν ἥθεσι λουγαλέοισιν.
 Οὐ γὰρ οἱ ἥελιος δαίμνυ νομὸν ὀρμηθῆναι,
 Ἀλλ' ἐπὶ νηανέων ἀνδρῶν δομὸν τε πόλιν τε
 Στρωφᾷται, βράδιον ἢ πανελλήνιος φαίνει,
 Καὶ τότε δὴ κούραοι καὶ νήεστροι ὕληκοῖται,
 Λυγρὸν μυλιοῦντες ἀνὰ δρυῖα βροσθέντα
 Φσύγασιν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τᾷτο μέμνην,
 Οἱ σέπτα μαϊόμενοι, πυκινὸς ἡσυχμῶνας ἔχουσι,
 Καὶ γλάφυ πετρῆον, τότε δὴ τέρας διβροτῶϊσι,

Qui per Thraciam equorum altricem lato mari
 Inspirans concutit, remugit autem terra & sylva:
 Multas uerò quercus alticomas, abietesq; densas,
 Montis in uallibus deijcit, terræ multos pascenti
 Incumbens, & omnis reboat tunc ingens sylua.
 Ferae autem horrent, caudasq; sub pudenda ponunt:
 Eae etiam quarum uellere cutis densa est, & quas
 Frigidus existēs perflat, hirsuta licet pectora habentes.
 Quinetiā per bouis pellē penetrat, neq; ipsū cohibet.
 Etiāq; p caprā flat hirsutā. ouium aut greges nō item,
 Eo quod annui ipsarum uilli sunt, non perflat
 Vis uenti boreae: incuruum uerò senem facit.
 Et per tenelli corporis uirginem non perflat,
 Quae aedes intra charam apud matrem manet,
 Nondum opera experta aureae Veneris,
 Beneq; lota tenerum corpus, & pingui oleo
 Vincta, noctu cubat intra domum. (arrodit,
 Tempore hyberno, quādo exossis polypus suū pedem
 Inq; frigida domo, & in habitaculis tristibus.
 Non enim illi sol ostendit pabulum ut inuadat,
 Sed super nigrorum hominum populūq; & urbem
 Vertitur: tardius autem uniuersis Græcis lucet.
 Et tunc sanè cornutæ bestiae & incornutæ syluicubae
 Miserè dentibus stridentes per quercetum uallesum
 Fugiunt, & passim omnibus id curae est:
 Quae tecta inquirentes, densas latebras habent,
 Et cauernas petrosas, tūc utiq; tripedi homini similes,

Οὐτ' ἐπὶ νῶτα ἔαγε, λαῖρ' δ' εἰς ἕδρας ὄρᾳται.
 Τῷ ἱελοὶ φοιτῶσιν, ἀλσυόμενοι νίφα λσυνήν.
 Καὶ τότε ἔσκαδαι ἔρυμα χροὸς, ὥς σε κελσύνω,
 Χλαῖν' ἀρτε μαλακὴν, καὶ τὸρμιόοντα χιτῶνα.
 Στήμονι δ' ἐν πᾶνρῳ πολλὴν ἱρόνα μυρύνσασθαι.
 Τὴν πὸρβίεσκαδαι, ἵνα τοι τέχης ἀτρεμέωσι,
 Μηδ' ὀρθαὶ φέροςωσιν, αἰερόμεναι κατὰ σῶμα.
 Ἀμφὶ δ' ὅσας πένθιλα βοὸς ἱφὶ κῆλα μύοιο
 Ἀρμονα δῆσκαδαι, πύλοισ ἐντοδε πνεύσας.
 Πρωτογένωρ δ' ὀρίφωρ, ὁπότερ κρύος ὤριον ἔλθῃ,
 Δόρυματ' ἀντὶ ἀπὲρ νύρῳ βοὸς, ὅφρ' ἐπὶ νῶτῳ
 Υετὸ ἀμφιδάλη, ἀλλεὶν. Λεφαλῆφι δ' ὑπὸρβεν
 Πίλον ἔχειρ ἀσηκῆτον, ἵν' ἔκτα μὴ λαταδύνη.
 Ὑνχρὴ γὰρ τ' ἠὼς πέλεται, βορέαο πεισόντος.
 Ἡῶος δ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' ἔρανθ' ἀσβρόγοντος
 Ἡὲ πυροφόρος τέταται μακάρων ἐπὶ ὄργοις,
 Ὃς τε ἀρυσάμενος ποταμῶν ἀπο αἰὲν ἀόντων,
 Ὑψὲς ὑπὸρ γαῖης ἀρθεῖς ἀνέμοιο θυέλλῃ,
 Ἀλλοτε μούθ' ὕει ποτὶ ἔσπρον, ἄλλοτ' ἄησι,
 Γυκνὰ θρηϊνὴς βορέε νεφέα κλονέοντος.
 Τὸν φθάμενος, ὄργα τελέσας, οἶκονδε νέεσθαι,
 Μὴ ποτὲ σ' ἔρανόθεν σποτόεν νεφὸς ἀμφιαλύψῃ,
 Χρῶτά τε μυδαλέον θέῃ, κατὰ θ' εἴματα δάσση.
 Ἀλλ' ὑπαλσύνεσθαι, μείς γὰρ χαλεπώτατος ἔστος
 Χαμέριος, χαλεπὸς προβάτοισ, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
 Τῆμος θ' ἥμισυ βροσίμ, ἐπὶ δὲ ἀνέρι τὸ πλεον εἶν
 Ἀρμαλιῆς· μακρὰ γὰρ ἐπὶ ῥότοι σφρόνα εἰσί.

Cuius & humeri fracti sunt, & caput pauimentū spe-
 Huic similes incedunt uitantes niuem albam. (stat:
 Et tunc indue munimentum corporis, ut te iubeo,
 Chlenamq; mollem, & talarem tunicam.
 Stamine uerò in pauco multam tramam intexē.
 Hanc circum induito, ut tibi pili non tremant,
 Neq; erecti horreant, arrecti per corpus.
 Circum uerò pedes calceos bouis fortiter occisi
 Aptos ligato, pilis intus condensans.
 Primogenitorū uerò hœdorū, cū frigus tempestiuū ue
 Pelles cōsuito neruo bouis, ut super humerū (nerit,
 Pluuiæ arceas teporem. supra caput uerò
 Pileum habeto elaboratum, ut aures ne humefiant,
 Frigida enim aurora est, Borea cadente:
 Matutinus uerò super terram à cœlo stellifero
 Aer frugifer, extensus est beatorum super opera.
 Qui hauriens è fluminibus semper fluentibus,
 Altè supra terram leuatus uenti procella,
 Interdum quidem pluit ad uesperam, interdum flat,
 Densas Thracio borea nubes excitante.
 Hunc anteuertens, opere perfecto domum redi,
 Ne quando te cœlitus tenebrosa nubes circumtegat,
 Corpusq; madidum faciat, uestesq; humectet:
 Sed euitato. Mensis enim difficilimus hic
 Hybernus: difficilis ouibus, difficilisq; hominibus.
 Tunc medium bobus, homini uerò amplius adsit
 Alimonia: longæ enim ualidæq; noctes sunt.

Ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐν αὐτὸν,
 ἰσθᾶναι νύκτας τε καὶ ἡμέματα, εἰσόνειν αὐτῷ
 τῇ παύτῳ μήτηρ καρπὸν σύμμιχτον ἐνείκει.
 οὗτ' αὖ ἐξήκοντα μετὰ τροπᾶς ἡελίοιο
 Χειμῶνι ἐκτελέσει ζῶνς ἡμέατα, δὴ ῥά τὸτ' ἀστῆρ
 Ἀρηΐδρος προλιπὼν ἰδρὸν ῥόον ὠκεανοῖο,
 πρῶτον παμφαίνων, ἐπιτέλλεται ἀκρονέφαιος.
 Τόνδε μετ' ὀρθρογόνου πανδιονὶς ὤρτο χελιδὼν,
 εἰς φάος ἀνθρώποις, ἕαρος νέου ἰσημενοῖο.
 Τὸν φθάμενος, οἶνας πῶριτα μνήμεν, ὥς γὰρ ἄμενον.
 Ἀλλ' ὁπόταν φέρεινκος ἀποχθονὸς αὖ φυτὰ βάλῃ,
 Γληϊάδας φύγων, τότε δὴ σκάφος ἔκτετι οἰνέων,
 Ἀλλ' ἄρπας τε χαρᾶσμέναι, καὶ διμῶας ἐγείρει.
 Φύγειν ἢ σιμῶνς θώκας, καὶ ἐπ' ἡῶ λιοῖτον,
 Πρὶν ἐν ἄμκτῃ, ὅτε τ' ἡέλιος χροᾶ λαίρφη.
 Τημῶτος ἀσύλειν, καὶ οἰκαδὲ λαρπὸν ἀγείρει,
 Ὀρθρᾷ ἀνίστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρνιος εἴη.
 ὣς γὰρ τ' ὄργοιο τρίτῳ ἀπομείρεται αἶσαρ.
 ὣς τοι προσφῶν μὲν ὀδῶ, προσφέρει ἢ καὶ ὄργῃ.
 ὣς, ἥτε φανείσα πολέας ἐπέβησε κελύβη
 ἀνθρώπων, πολλοῖσι δ' ἐπὶ ζυγὰ βυαὶ τίθησιν.
 ἡμὸς ἢ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἡχέτα τέτλιξ
 Δονδρέω ἐφεζόμενος, λιγυρὴν λαταχσύνει ἀοιδίῳ
 Τυνηνὸν ὑπὸ πῆδρύνων, θέρεος λαματώδους ὤρη,
 Τῆμος πιόταταί τ' αἶγες, καὶ οἶνος ἄριστος,
 Μαχλόταται ἢ γυναῖκες, ἀφαιρότατοι δέ τε ἄνδρες
 ἑῖσιν, ἐπὶ λεφαλλὴν καὶ γάνατα σείριος ἔρει.

Hec observans perfectum in annum
 Aequato noctesq; et dies, donec rursus
 Terra omnium mater fructum omnigenum proferat.
 Quum sexaginta post uersiones solis
 Hybernus perfecerit Iupiter dies, tunc sanè stella
 Arcturus relinquens immensum fluctum Oceani,
 Primus totus apparens exoritur uestertinus.
 Post hunc manè lugens Pandionis prorumpit hirundo
 Ad lucem hominibus, ære nuper coëpto.
 Hanc præuertens, uites incidito. sic enim melius.
 At cum domi porta à terra plantas ascenderit,
 Pleiades fugiens, tunc non amplius fodiendæ uites,
 Sed falcesq; acuito, seruosq; excitato.
 Fugito uerò umbrosas tabernas, et ad aurorâ cubile.
 Tempore messis, quando sol corpus exiccat:
 Tunc festina, et domum fruges congrega,
 Diluculo surgens, ut tibi uictus sufficiens sit:
 Aurora enim operis tertiam sortitur partem.
 Aurora tibi promouet quidē uia, promouetq; laborē:
 Aurora, quæ apparens multos ingredi fecit uiam
 Homines, pluribus uerò iuga bobus imponit.
 Quum uerò carduusq; floret, et canora cicada
 Arbori insidens stridulum effundit cantum
 Frequenter sub alis, æstatis laborioso tempore,
 Tunc pinguesq; caprae, et uinum optimum,
 Salaciissimæ uerò mulieres et uiri imbecillimi
 Sunt, quoniam caput et genua Sirius exiccat.

Siccum

Ἀναλέος δέ τι χρῶς ὑπὸ λαύματος, ἀλλὰ τότ' ἤδη
 Εἶν πετραῖν τε σιμῇ, καὶ βίβλινος οἶνος,
 Μάζα τ' αἰμολγαῖν, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμνῶν
 Καὶ βοῶς ὑλοφάγοιο κρέας, μήπω τετοκῆς.
 Πρωτογόνων τ' ἐρίφων, ἐτι δ' αἰθοπα πινέμεν οἶνον,
 Ερσιμῇ ἐξομνῶν, κεκορυμένον ἤτορ ἐδωδῆς,
 Ἀντίον συνράτος ἀνέμα τρέψαντα πρόσωπον.
 Κρίνεις τ' αἰσνάς καὶ ἀπορρύττα, ἥτ' ἀθόλωτος,
 Τρεῖς ὕδατος προχέειν, τὸ δ' ἑτέρευτον ἰέμεν οἶνον.
 Δμωσὶ δ' ἐποτρυνῶειν, διμητόρος ἰδρὸν ἀνῆλιν
 Δινέμεν, οὐτ' αὖ πρῶτα φανῇ θεῶνος ὠρέωνος,
 Χώρῳ ἐν συναεῖ καὶ σὺν τροχάλῳ ἐν αἰλῳ,
 Μέτρῳ δ' εὐνομίσασθαι ἐν ἄγγεσιρ, αὐτὰρ ἐπὶ λὺν δὲ
 Γαῦτα βίον λιτάσθαι ἐπάρμενον ἐνδοθεν οἴκῳ,
 ὅτ' αἰοικὸν ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἐριβὸν
 Δίξασθαι λείλομαι, χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἐριβος.
 Καὶ λιύα λαρχαρόδοντα νομεῖν, μὴ φείδιο σίτῃ,
 Μὴ ποτέ σ' ἡμόροποιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρέμαθ' ἔλκηται.
 Χόρτον δ' ἰσνομίσαι, καὶ συρφετὸν, ὄφρα τοι εἴη
 Βασὶ καὶ ἡμιόνοισιρ ἐπηετανόν, αὐτὰρ ἐπεὶ τα
 Δμῶας ἀναψύξαι φίλα γένατα, καὶ βόε λῦσαι.
 Εὐτ' αὖ δ' ὠρέων καὶ σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
 Οὐρανόν, ἀρῇ ἔχρον δ' ἐσίδη ῥοδολοιᾶν ἵυλος ἡὼς,
 Ωπέρσῃ, τότε πάντα ἀπόδρεπε οἶναδε βότρυν.
 Δείξαι δ' ἡελίῳ δένα ἥματα καὶ δένα νύκτας,
 Γούτε δ' οὐσηιάσαι, ἐν ἣῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφῆσαι,
 Δόξα διωνύσου πολυχρῆστος, αὐτὰρ ἐπὶ λὺν δὲ

Siccum uerò corpus ob æstum. Sed tunc iam
 Sit petrosa; umbra, & Biblinum uinum,
 Libūq; lacteum, lacq; caprarum nō amplius lactantiā
 Et bouis arboriuoræ caro, nondum enixæ,
 Tenerorumq; hædorū. præterea nigrum bibito uini,
 In umbra sedens, saturatus cibo,
 Contra temperatum uentum obuerso uultu.
 Fontisq; perennis, ac deflui, quiq; illimis sit,
 Tertiam aquæ partē infunde, quartā uerò uini misce.
 Famulis autem impēra, Cereris sacrum munus
 Vertere, quando primū apparuerit uis Orionis,
 Loco in uentoso, & bene planata in area.
 Mēsurā uerò diligēter recōdito in uasis. sed postquam
 Omnem uictum deposueris sufficiētem intra domum,
 Seruū domo carentem cōducere, & sine liberis ancillā
 Inquirere iubeo molesta: est aut quæ liberos habet an-
 Et canē dentib. asperū nutrito, nec parcas cibo, cilla.
 Ne quādo tibi interdiu dormiēs uir facultates auferat.
 Fœnum autem importato, & paleas, ut tibi sit
 Bobus ac mulis annum pabulum. sed postea
 Serui refocillent chara genua, & boues soluantur.

Quum uerò Orion & Sirius in medium uenerit
 Cœlum, arcturum aut inspexerit rosea digitis Aurora,
 O' Persa tunc omnes decerpe domum uuas:
 Exponito uerò soli decem dies, totidemq; noctes,
 Quinq; autem adumbrato, sexto in uasa haurito
 Dona leticiæ datoris Bacchi. Sed postquam utiq;

Pleia;

Γληϊάδες θ' ὑάδες τε, τό τε δένος ὠρίωνος
 Διύωσιρ, τότ' ἔπειτ' ἀρότρε μεμνημένος εἶναι
 Ωρκίε, πλείων ἢ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἶν.

Εἰ δέ σε ναυτιλίας ἀναπνεφέλα ἱμβρος αἰρή,
 εὖτ' αὖ πηϊάδες δένος ὀμβριμον ὠρίωνος
 Φύγεται, πίπῃσιρ ἐς ἡρόσιδέα πόντον,
 Δὴ τότε πάντοίωρ ἀνέμων θύεσιρ αἴηται.
 Καὶ τότε μνηέτι νῆας ἔχειρ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
 Γλῶ δ' ὄργαζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελσύνω.
 Νῆα δ' ἐπ' ἠπείρα ὀρύσαι, πυκνάσαι τε λίθοισι
 Γαύτοθεν, ὄφρ' ἴχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
 Χείμαρον ἐξορύσας, ἵνα μὴ πύθῃ διὸς ὄμβρος.
 Οὔλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῶ ἐνὶ ἰάτθεο οἴῳ,
 Εὐνόσμως φυλίσας νηὸς πῆδρά ποντοπόροιο.
 Γηδάλιορ δ' σὺν ὄργῃς ὑπὸρ καπνῷ κρεμάσασθαι.
 Αὐτὸς δ' ὠραῖον μίμνειρ πλόον εἰσόνειν ἔλθῃ.
 Καὶ τότε νῆα θολὴν, ἅλα δ' ἐλθέμεν, σὺν δέ τε φόρτον
 Ἀρμενον σὺντιύασθαι, ἔν' οἴκαδε ἠέρδιος ἄρσαι.
 Ως πῶρ ἐμός τε πατήρ, καὶ σὺς, μέγα νήπιε πύρρη,
 Γλωΐσειςι νηῦσιν, βίε λιχνημένος ἐσθλῷ.
 Ος ποτε καὶ τῇ δ' ἦλθε πολὺν διὰ πόντον ἀνύσας,
 Κύμιν αἰολίδα προλιπὼν, σὺν νηὶ μελαίνῃ,
 Οὐκ ἄφρονος φύγων, ὅδε πλετόρ τε καὶ ὄλβος,
 Ἀλλὰ λιανὸν πενίην, τλὴν ἱσὺς ἀνδρείας διίδωσι.
 Νάσαστο δ' ἄγχι ἐλιπῶνος οἴζυρ ἢ ἐνὶ κώμῃ
 Ἀσπρῇ, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλήν, ὅδε ποτ' ἐσθλῷ.
 Ταῦτα δ' ὡς πύρρη ἔργων μεμνημένος εἶναι

Pleiadesq; hyadesq; ac robur Orionis
 Occiderint, tunc deinde arationis memor esto
 Tempestiue. annus uerò per terram accommodus sit.
 Quòd si te nauigationis periculose desiderium ceperit,
 Quando utiq; Pleiades robur ualidum Orionis
 Fugientes, occiderint in obscurum pontum,
 Tunc certè uariorum uentorum stridunt flamina,
 Et tunc ne amplius naues habe in nigro ponto.
 Terram autem operari memineris, ita ut te iubeo,
 Naucm uerò in cōtinentem trahito, munitoq; lapidib.
 Undiquaq;, ut arceant uentorū robur humide flantiū,
 Sentina exhausta, ut ne putrefaciat Iouis imber.
 Instrumenta uerò congrua omnia domi tuæ repone,
 Ornatè conseruans nauis alis pontigrada.
 Clauum uerò sabrefactum super sumum suspendito.
 Ipse aut tēpestiuā expectato nauigationē dum ueniat.
 Tuncq; nauē celerem ad mare trahito. intus uerò onus
 Aptum imposito, domum ut lucrum reportes:
 Quemadmodū meusq; pater, et tuus, stultissime Persa,
 Nauigabat nauibus uictus indigus boni.
 Qui olim ex huc uenit, immensum pontum emensus,
 Cum Aeolide relictā, in naui nigra:
 Non reditus fugiens, neq; opulentiam ac facultates,
 Sed malam pauperiem, quam Iupiter hominibus dat.
 Habitauit autem prope Heliconem misero in uico
 Ascra, hyeme malo, æstate autem molesto, nunq̃ bono.
 Tu uerò ô Persa operum memor esto

Ωραίων πάντων, πόρην ναυτιλίας ἢ μάλιστ' α.
 Νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτία θέσται.
 Μείζων μὲν φόρτος, μείζον δ' ἐπὶ κέρδει κέρδος
 Εἴσεται, εἴη' αἴνεμοί γε κακὰς ἀπέχουσιν αἰκτας.
 Εὐτ' αὖ ἐπ' ἐμπορίῳ τρέψας αἰεσίφρονα θυμὸν,
 Βάλλῃαι χρέα τε προφυγεῖν, καὶ λιμὸν ἀτάρπη,
 Δείξω δέ τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
 Οὔτε τι ναυτιλίας σεσοφισμένος, ὅτε τι νηῶν.
 Οὐ γὰρ πρόποτε νηίγ' ἐπέπλωρ σῦρμα πόντον,
 Εἰ μὴ εἰς σῦβοιαν ἐξ αὐλίδος, ἥ ποτ' ἀχαιοὶ
 Μέναντες χειμῶνα, πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν
 Ἑλλάδος ἐξ ἰορῆς, τροίῳ ἐς καλλιγύναικα.
 Εὐθάδ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα διαίφρονος ἀμφιδάμαντος,
 Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα. Ἰὰ ἢ προπεφραδμὸν πολλὰ
 Ἀθλ' ἐθεσαν παῖδες μεγαλήτορες. εὐθά με φημί
 ὕμνω νικήσαντα, φέρειν τρίποδ' ὠτώντα.
 Τὸν μὲν ἐγὼ μάσῃς ἑλινωνιάδεας ἀνέθηκα,
 Εὐθά με τοπρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν αἰοιδῆς.
 Τόσους τοι νηῶν γε πεπείραμαι πολυγόμφων.
 Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω ἱλυνὸς νόον αἰγιόχοιο.
 Μῶσαι γὰρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον αἰεῖσθαι.

Ηματὰ ποντήνοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο,
 Ες τέλος ἐλθόντος θέρεος λιματώδεος ὥρης,
 Ωραῖος πύλεται θνητοῖς πλῆθος, ὅτε κε νῆα
 Καυάξαις, ὅτ' ἀνδρας ἀποφθίσειε θάλασσα,
 Εἰ μὴ δὴ πρόφρων γε ποσειδάωρ ἐνὸσίχθων,
 Ἡ ἰσὺς ἀθανάτων βασιλὺς ἐθέλῃσιν ὀλίγσαι.

Tempestiuorū omnium : de nauigatione uerò maxime
 Nauē paruam laudato, magnæ uerò onera imposito.
 Maius quidem onus, maius uerò lucrum ad lucrum
 Erit, siquidem uenti malos abstineant flatus.
 Quando ad mercaturam uerso imprudente animo,
 Volueris et debita effugere, et famem inamœnam,
 Ostendam autem tibi modos multisoni maris,
 Etsi neq; nauigandi peritus, neq; nauium.
 Neq; enim unquā nauī profectus sum ad latum mare,
 Nisi in Eubœam ex Aulide, ubi quondam Græci
 Expectata tempestate, magnum collégerūt exercitum,
 Græcia è sacra, ad Troiam pulchris foeminis præditā.
 Illuc ego ad certamina strenui Amphidamantis,
 Chalcidemq; traieci. prædeliberata uerò multa
 Certamina instituerūt iuuenes magnanimi, ubi me dico
 Carmine uictorem tulisse tripodem auritum.
 Quem ego quidem Musis Heliconiadibus dicaui,
 Vbi me primum sonorum aggredi fecerunt cantum.
 Tātum nauium expertus sum, multos clauos habentium.
 Sed tamen dicam Iouis consilium Aegiochi.
 Musæ enim me docuerunt diuinum carmen canere.
 Dies quinquaginta post uersiones solis,
 Ad finem progresso æstatis laboriosæ tempore,
 Tempestiua est mortalibus nauigatio. nec certè nauem
 Fregeris, neq; homines perdiderit mare,
 Nisi sciens Neptunus terræ quassator,
 Aut Iupiter immortalium rex uelit perdere.

Εν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν,
 Τῆμος δ' ὁ σὺν ἑνὶ ἐνὶ αὐραὶ, καὶ πόντος ἀπὸ νῆος,
 Εὐνήλος, τότε νῆα θολὴν, ἀνέμοισι πιθήσας,
 Ελθέμεν ἐς πόντον, φέρτερον δ' ὅν πάντα τίθεσθαι,
 Σπύδιον οἱ ὅτι τάχιστα πάλιν οἶνον δὲ νέεσθαι.
 Λιγὴ μὲν ἐνὶ ἐνὶ νῆος, καὶ ὁπωρὸν ὁ κέρων,
 Καὶ χειμῶν ἐπιόντα, νότοιό τε δεινὰς ἀήτας,
 ἔστι ὥρηνε θαλάσσης ὁμαρτησας διὰς ὁμῶν
 Ρῶλλῳ ὁπωρὸν, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἐθέλουν.
 Ἄλλοι δ' ἐλαφινὸς πέλεται πλὸς ἀνθρώποις.
 Ἡμῶς δὲ το πρῶτον, ὅσον τ' ἐπιβάσας ἰορῶν
 ἰχθυὸς ἐπείσσει, τόσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείη
 Εὐκλείδης ἀνδρὸς ἀτρεῖς, τότε δ' ἄμβρατος ἐστὶ θαλάσσης,
 Εὐκλείδης δ' ὅτε πέλεται πλὸς ὁ μὲν ἐγὼ γε
 Αἰνῆμ' ὁ γὰρ ἐμῷ θυμῷ μεχρησμένος ἐστὶν,
 Ἀρπαιῆς χαλεπῶς με φύγοις κακῶν, ἀλλὰ νῦν καὶ τῶ
 Ἀνθρώποι ῥέξουσι αἰδρεῖσιν νέοιο.

Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι.
 Δεινὸν δ' ἐστὶ θανείν μετὰ κῆμασι, ἀλλὰ σ' αὖτις
 Φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν, ὥς σ' ἀγορεύω
 Μὴ δ' ἐνὶ νηυσὶν ἅπαντα βίον κείλησι τίθεσθαι,
 Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δ' ἡμῶν φορτίζεσθαι.
 Δεινὸν γὰρ πέντε μετὰ κῆμασι πῆματι κῆραι.
 Δεινὸν δ' εἴ μ' ἐπ' ἄμαξας ὑπέρβιον ἄχθος αἰεταί,
 Αἰεταὶ λαυάξαις, τὰ δ' ἡμῶν φορτί' ἄμαυρωθείη.
 Μέτρεα φυλάσσειν, καὶ δὲ ἐπὶ πᾶσι ἀφίεσθαι,
 Δρακὸς δ' ἡ γυναικα τὸν ποτὶ οἶνον ἀγεσθαι,

OPERA ET DIES.

51

In his enim summa est simul bonorumq; malorumq;
 Tunc uerò facilesq; auræ, & mare innocuum,
 Tranquillum: tunc nauem celerem, uentis fractus,
 Trahito in pontum. onus uerò omne bene colloca,
 Propera aut quàm celerrimè iterum domum redire.
 Neq; uerò expectato uinūq; nouū, & autūnalē imbrē,
 Et hyemem accedentem, notiq; molestos flatus,
 Qui concitat mare, secutus cœlestem imbrem
 Multum, autumnalem: difficilem uerò pontum facit:
 Sed alia uerna est nauigatio hominibus:
 Nempe cum primū quantum incedens cornix
 Vestigium fecit, tantum folia homini atq; pareant
 Summa in ficu, tum sanè imperuū est mare.
 Verna autem hæc est nauigatio. non ipsam ego tamen
 Probo. neq; enim meo animo grata est,
 Quia rapax. agrè quidē effugeris malū. sed tamen &
 Homines faciunt stultitia mentis. (hæc
 Pecunia enim anima est miseris mortalibus. 3
 Miserum uerò est mori in fluctibus. Verū te iubeo 2
 Considerare hæc omnia in animo, ut tibi consulo.
 Ne uerò intra naues omnem substantiam cauas pone:
 Sed plura relinquito. pauciora uerò imposito.
 Miserum enim, ponti in fluctibus in malum incidere.
 Miserū etiā, siquidē in currū prægrāde onus imponēs
 Axem fregeris, onera uerò intereant.
 Mediocritatē obserua: occasio uerò in omnib. optima.
 Maturus autem uxorem tuam ad domum ducito,
 d 2 Neq;

Μὴτε τριηκόντων ἐτέρω μάλα πολλ' ἀπολείπων,
 Μὴτ' ἐπιθείς μάλα πολλὰ, γάμος δέ τοι ὄριος ἔσται.
 Ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἠδῶν, πέμπῃ ᾗ γαμοῖτο.
Γαρθυνίην ᾗ γαμείν, ὥσπερ ἤθεα λιεινὰ διδάξῃς.
 Τῶνδε μάλιστα γαμείν, ἥ τις σέθεν ἐγγύθι ναίει,
 Τὰντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γέτοσι χάρματ' αἰνέει.
 Οὐ μὲν γὰρ τι γυναικὸς ἀνὴρ λήϊζέτ' ἄμενον
 Τῆς ἀγαθῆς, τῆς δὲ αὐτεκακῆς ὅριον ἄλλο,
 Διπνολόχης, ἥτ' ἀνδρα καὶ ἰφθιμόν πορρὸν ἔοντα
 Εὖε ἄτορ θαλῶ, καὶ ὠμῶ γήραϊ δῶκεν.
 Εὖ δὲ ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι,
 Μηδὲ λιασιγνήτω ἴσον ποιέειναι ἑταῖρον.
 Εἰ δέ τι ποιήσῃς, μὴ μιν πρότερος κακὸν ἔρξῃς.
 Μὴ ᾗ ψεύδεσσι γλώσσης χάριν, εἰ δέ κεν ἀρχῇ
 ἦτι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον, ἦε καὶ ἔρξῃς,
 Δις τόσα τίννυσθαι μεμνημένος. εἰ δέ κεν αὖτις
 ἦγ' ἔς φιλέτκτα, δίνῃ δὲ ἐθέλῃσι παραχαῖν,
 Δέξασθαι. δειλὸς τοι αἰὲρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
 Γνωσέσθαι, σέ ᾗ μὴ τι νόον λιατελεγχέτω εἶδος.
 Μὴ ᾗ πολύξεινον, μὴ δὲ ἄξεινον καλέεσθαι,
 Μὴ ᾗ κακῶν ἑταῖρον, μὴ δὲ ἐσθλῶν νεικεσῦρα.
 Μηδὲ ποτ' ὕλοισιν περὶ θυμοφθόρον, ἀνδρῶν
 Τέλει λαθ' ὀνειδίζειν, μακάρων δίοσιν αἰὲν ἔοντων.
 Γλώσσης τοι θεσσαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἀρίστος
 Φειδωλῆς. πλείστῃ ᾗ χάρις κατὰ μέτρον ἴσῃς.
 Εἰ ᾗ κακὸν εἶποις, τάχα καὶ αὐτὸς μείζον ἀνέστας.
 Μὴ ᾗ πολυξείνῳ δαυτὸς δισσέμφελος εἶναι.

OV
 Neq; triginta annis ualde multum deficiens,
 Neq; superans multum: nuptiæ uerò tempestiue hæ.
 Mulier aut quarto supra decimū anno pubescat, qnto
 Virginē uerò ducito, ut mores castos doceas. (nubat.
 Eā uerò potissimū ducito, q̄ te prope habitat, (ducas.
 Omnia diligenter circū cōtēplatus, ne uicinis ludibria
 Neq; enim muliere quicquam uir sortitur melius
 Bona: rursus uerò mala non durius aliud,
 Comeffatrice. quæ uirum tametsi fortem
 Torret sine face, & crudæ senectæ tradit. (to.
 Bene uerò animaduersionē immortalīū deorū observa
 Neq; fratri æqualem facito amicum.
 Quod si feceris, ne ipsum prior malo afficias.
 Ne uerò mentiaris linguæ gratiam. Sin autem coeperis,
 Aut uerbum aliquod locutus infestum, aut faciens,
 Bis tantū puniri memineris. Sin uerò rursus
 Redeat ad amiciciam, pœnam autem uelit præstare,
 Suscipe. miser namq; uir amicum aliàs alium
 Facit. te uerò ne quid animo coarguat uultus.
 Ne uerò multorū hospes, ne ue nullius hospes dicaris:
 Ne ue malorum socius, neq; bonorum conuiciator.
 Neq; unq̄ miserā pauperiē, animi cōsumptricē, homini
 Sustineas exprobrare, diuorum munus immortalium.
 Linguæ certè thesaurus inter homines optimus,
 Parca: plurima uerò gratia ad mensuram euntis.
 Quod si malum dixeris, forsā & ipse maius audies.
 Neq; publici conuiuij grauis accessor esto.

Εκ λιγυῖς πλείσθῃ ἢ χάρις, διαπάνητ' ὀλιγίσθῃ,
 Μὴ δέ ποτ' ἐξ ἡδὺς διὰ λείβειν αἶθοπα οἶνον,
 Χρσοῖρ ἀνὶ πῆοισιν, μὴ δ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
 Οὐ γὰρ τοί γε ἠλύθουσιν, ἀποπῆνυσσι δέ τ' ἀράς.
 Μὴ δ' αὖτ' ἠελίοιο τετραμμένος ὀρθὸς ὀμιχλῆν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ νε δύνῃ μεμνημένος ἐστ' ἀνίστα,
 Μήτ' ἐν ὁδῷ, μήτ' ἐν τὸς ὁδῷ προβάδην ὑρήσῃς.
 Μὴ δ' ἀπογυμνωθεὶς, μακάρων τοι νύητες ἑάσιν.
 Εἰς ὄμῳ δ' ὄγε θεῖος ἀνὴρ, πεπνυμένος εἰδώς,
 Ἡ ὄγε πρὸς τείχεον πεσάσας σὺ βρῆες αὐλῆς.
 Μὴ δ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος εὐδοθενοῖν
 Εἴη ἐμπελαδὸν παρὰ φαινέμεν, ἀλλ' ἀλέαδαι.
 Μὴ δ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφῳ ἀπονοστήσαντα
 Σπέρμαίνειν γενεὴν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτὸς,
 Μηδέ ποτ' ἀνδρῶν ποταμῶν ἠαυτὶ ῥέοον ὕδαρ
 Γούσι πῶρ' αὖ, πρὶν γ' εὖ ξηλῶν ἐς ἡλαρ ῥέεθρα,
 Χεῖρας νιψάμενος πολυκράτῳ ὕδατι λουῖν.
 Ος ποταμὸν διαβῇ, κακότητι ἢ χεῖρας ἀνιπῆς.
 Τῷ δέ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δῶναρ ὀπίσσω.
 Μὴ δ' ἀπὸ ποντίοιο θεῶν ἐνὶ δαίτῃ θαλεῖν
 Αὐτοῖς ἀπὸ χλωρῶ τάμνειν αἶθωνι σιδήρῳ
 Μηδέ ποτ' οἰνοχόλῳ τιθέμεν κρητῆρος ὑπόρθεον
 Γινόντων. ὅλον γὰρ ἐπ' αὐτῷ μεῖζα τέτυκται.
 Μὴ ἢ δόμορ ποιῶν ἀνέπιξέσθω ἠαυτὸς ἀλείπειν,
 Μή τι ἐφεξομένη κρῶσθαι λακέρυζα πορώνη.
 Μὴ δ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνέπιρρένῃων ἀνελόντα
 Εἶδεν, μὴ ἢ λείδαι, ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐνὶ ποινῇ.

CV

Nam ex publico plurima gratia, sumptusq; minimus.

Neq; unquam de manè Ioui libato nigrum uinum,

Manibus illotis, neq; alijs immortalibus.

Neq; enim illi exaudiunt, respuunt uerò etiam preces.

Neq; contra solem uersus erectius meisto.

Sed postquam occiderit, memor usq; ad orientem,

Neq; in uia, neq; extra uiam progrediendo meas,

Neq; denudatus. deorum quippe noctes sunt.

Sedens uerò diuinus uir, & prudens,

Aut idem ad parietem accedens bene septi atrij,

Neq; pudenda semine pollutus intra domum

Focum iuxta reuelato, sed caueto.

Neq; ab infami sepulchro reuersus

Seminato progeniem, sed deorum à conuiuio,

Nec unquam perennium fluuiorum limpi uari aquas

Pedibus transito, priusquàm oraueris aspiciens puera

Manus lotus amœna aqua limpida. *Glucina,*

Qui fluuium transierit, malicia uerò manus illotis,

Ei succensent dii, & damna dant in posterum.

Ne uerò à manu deorum in celebri conuiuio

Siccum à uiridi rescca nigro ferro.

Neq; unquàm patinā libatoriam pone super craterem

Bibentium. perniciosum enim in ipso fatum est situm,

Neq; domum faciens imperfectam relinquere,

Ne fortè insidens crocitet stridula cornix.

Neq; à pedatis ollis nondum lustratis rapiens

Comedito, neq; lauato: quia & hijsce noxa inest.

d

+

Neq;

Μή δ' ἐπ' ἀκινύτοισι καθίβειν, ὃ γὰρ ἄμεινον,
 Γαῖδα διωδιεναταῖον, ὅτ' ἀνδρ' ἀνέμορα ποιεῖ.
 Μηδὲ διωδιεναμένον ἴσον καὶ τὸτο τέτυκται.
 Μηδὲ γυναικείῳ λατρῷ χροῖα φαιδρύνεσθαι
 Ἄνδρα. λουγαλέη γὰρ ἐπὶ χρόνον ἐστ' ἐπὶ καὶ τῷ
 Γοινῇ, μηδὲ ἰδρύοισιν ἐπ' αἰθομενίοισι λυρύσας
 Μωμόειν αἰδιδυλὰ θεός τοι καὶ τὰ νεμεσᾷ.
 Μηδέ ποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἄλαδι προρέοντων,
 Μηδὲ ἐπὶ ἠριπλάσιν ὕβρειν, μάλα δ' ἐξαλέασαι,
 Μηδὲ ἐν ἀποψύχειν. τὸ γὰρ ἔτοι λείον ἐστιν.
 Ως δ' ἔρδειν. δεινὸν ἢ βροτῶν ὑπαλεύειο φήμιν.
 Φόβη γὰρ τε κακὴ πέλεται, λύπη μὲν αἰεῖται
 Ρεῖα μάλ', ἀργαλέη ἢ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποβέσσει.
 Φήμιν δ' ὅτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἦν τινα πολλοὶ
 Λαοὶ φημίζουσι θεὸς νύ τις ἐστὶ καὶ αὐτή.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Υ Η Μ Β Ρ Α Ι.

Ματα δ' ἐν διόθῃ πεφυλαγμένος
 ὃν κατὰ μοῖραν
 Γεφραδέμεν δμώεσι, τρικηδάμην
 νὸς ἀρίστῳ
 Εργατ' ἐποπτεύειν, ἢ δ' ἀρμαλὶν
 Δοτέασαι,

Εὐτ' αὖ ἀληθείῳ λαοὶ λέρνοντις ἄγωσιν.
 Αἱ ἣ γὰρ ἡμέραι εἰσὶ διὸς παρὰ ματιόεντος·
 Γρῶτερ ἔνν, τετράς τε, καὶ ἰβδόμη ἰδρὸν ἡμαρ,
 Τῇ γὰρ ἀπόλλων αἰχμαλώτῃ γένετο ληκτώ.
 Οὐδοάτη τ' ἐνάτη τε, δύνω γε μὲν ἔμματα μινίς

OPERA ET DIES.

Neq; super immobilibus locato (non enim bonum est)
 Puerum duodennem: quia uirum inertem facit.
 Neq; duodecim mensium: æquale & hoc est.
 Neq; muliebri in balneo corpus abluito
 Vir: grauis enim ad tempus est & in hoc
 Poena. neq; in sacrificia accensa incidens,
 Reprehēde arcana. Deus quippe & hæc indignè fert.
 Nec unquam in alueo fluuiorum mare influentium,
 Neq; in fontium, meijto: quin ualde euitato.
 Neq; incacato: id enim nihilo est melius.
 Sic facito. grauem uerò mortalium euitato famam.
 Fama enim mala est, leuis quidem, leuatu
 Facillimè, molesta uerò portatu, difficilisq; depositu.
 Fama uerò nulla prorsus perit, quam quidem multi
 Populi diuulgant. quippe dea quædam est & ipsa.

HESIODI DIES.

Ies uerò ex Ioue obseruans bene, se-
 cundum sortem
 Præcipe seruis, tricesimam mensis o-
 ptimam
 Ad opera inspiciendum, dimensumq;
 diuidendum:

Nempe cum ueritatem populi iudicantes agunt.
 Hæ enim dies sunt Ioue à prudente:
 Primum, nouilunium, quartaq; & septima sacra dies.
 Hac enim Apollinem auriensem genuit Latona.
 Octauaq; & nona ambæ dies mensis

Εξοχ' αἰζομένοιο, βροθήσια ὄργα πένεσθαι.
 Ενδενάτη ἧ, δουδενάτη τ', ἀμφωγε μὲν ἰδλάι,
 Η μὲν οἷς πείνειρ, ἡ δ' οὐφρουα καρπὸν ἀμᾶσαι.
 Η ἧ δουδενάτη τῆς ενδενάτης μέγ' ἀμείνωρ.
 Τῇ γὰρ τοι νεῖνύματ' ἀβρσιπότῆτος ἀράχνης,
 Ηματος ἐν πλείς, ὅτε τ' ἰδεις σωρὸν ἀμᾶται.
 Τῇ δ' ἰσὸρ σήσαιτο γυνή, προβάλοι τότε ὄργον.
 Μίωδς δ' ἰθαμνὸς τρισηκαιδενάτιω ἀλέασαι
 Σπόρματος ἀρξάσαι, φυτὰ δ' ἐνθρέψασαι ἀρίστη.
 Επτη δ' ἡ μέοση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσι,
 Ανδρογόνος τ' ἀγαθή. λίξη δ' ἔσσύμφορός ἐστιν,
 Οὔτε γυνέσθαι πρῶτ' ἔτ' αὐ γάμος ἀντιβολῆσαι.
 Οὐδέ μὲν ἡ πρώτη ἐπῆν, κῆρη τε γυνέσθαι
 Αρμενος. ἀλλ' ἐρίφας τάμνειρ, καὶ πώεα μήλων.
 Σηνάτ' ἀμφιδάλειρ ποιμνήϊον ἡμαρ.
 Εδλή δ' ανδρογόνος. φιλέει δέ τε κέρτομα βάξην,
 Ψύδεια θ' αἰμυλίας τε λόγας, λιρυφίας τ' ὀαρισμῶς.
 Μίωδς δ' ὀγδοάτη λιάπρον καὶ βῆρ ἐρίμνηον
 Ταμνέμεν, ἔρῆας ἧ δουδενάτη ταλαδργῶς.
 Εἰνάδι δ' ἐν μεγάλῃ πλέω ἡματι ἴσορα φῶτα
 Γείνασθαι. μάλα γὰρ τε νόον πεπυηασμένος ἐστίν.
 Εδλή δ' ανδρογόνος δεινάτη. κῆρη δέ τε τετράς
 Μέοση. τῇ δέ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βῆς,
 Καὶ λιύα παρχ. κρόδοντα, καὶ ἔρῆας ταλαδργῶς,
 Γρυῖναιρ ἐπὶ χεῖρα τιθείς. πεφύλαξο ἧ θυμῷ
 Τετράδ' ἀλσύασαι φθίνοντας θ' ἰθαμνὸς τε,
 Αλγία θυμοδορεῖρ μάλα τοι τετελεισμένορ ἡμαρ.

OPERA ET DIES. 59

Egregiè crescentis, ad curandum opera mortalium.
 Undecima uerò duodecimaq; ambæ quidem bonæ:
 Hæc quidē tōdendis ouibus, illa letis segetib. metendis.
 Duodecima tamen undecima multo melior:
 Hac enim nec fila in aëre suspensus araneus,
 Die expleta, quum et prudens formica aceruū colligit.
 Hac telam ordiatur mulier, proponatq; opus.
 Mensis autem inchoati decimatertia caueto
 Sementem incipere: plantis uerò inserēdis optima est.
 Sexta uerò media ualde incommoda est plantis,
 Viripara bona, puellæ uerò non utilis est,
 Neq; gignendæ primum, nec nuptijs tradendæ.
 Nec prima quidem sexta puellæ gignendæ
 Aptæ est, sed hœdis castrandis, & gregibus ouium,
 Stabuloq; circum sepiendo pastoralib. benigna dies est.
 Bona uerò uiripara, amatq; conuicia loqui,
 Mendaciaq; & blādos sermones, et occulta colloquia.
 Mensis uerò octaua caprum, & bouem mugientem
 Occidito: mulos autem duodecima laboriosos.
 Vicesima uerò in magna, plena die, prudentem uirum
 Generato: ualde enim bonæ est indolis.
 Bona autem uiripara decima, puellæ uerò & quarta
 Media. hac uerò & oues, & curuipedes boues,
 Et canem asperis dentibus, mulosq; laboriosos
 Cicurato, sub manum ponens. cautus uerò esto animo,
 Vt quartam uites desinentis & inchoati mensis, (dies.
 Dolorib. conficiendo animo ualde hæc accommoda est
 Quare

Ερ ἡ τετάρτη μινὸς ἀγιάσαι δι' ἐς οἶνον ἀκοιτιν,
 Οἷωνος κέρνας, οἱ ἐπ' ὄργματι τῷ τῳ ἀρίστοι.
 Γέμψης δ' ἱθαλέαδαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰνά.
 Εὐπέμψῃ γὰρ φασιν ἐρινύας ἀμφιπολύνειν,
 Ορηορτιννυμύνας, τὸν εἰς τῆνε πῆμ' ἐπιόρκοις.
 Μέσση δ' ἐβλομάτῃ διμυτῶρες ἰβρόν ἀκτῶν
 Εὐμάλ' ἐπιπῆσύνοντα ἐντροχάλῳ ἐν ἀλωῇ
 Βάλλειν, ὑλοτόμοι τε ταμῆν θαλαμῆϊα διδρα,
 Νήϊά τε ξύλα πολλὰ, τάτ' ἀρμενα νηυσὶ πέλονται,
 Τετράδι δ' ἀρχεῖσαι νῆας πῆγνυθαι ἀραιάς.
 Εἰνάς δ' ἡ μέσση ἐπιδείλαι λώϊον ἡμαρ.
 Πρωτίσῃ δ' εἰνάς παναπήμων ἀνθρώποισιν.
 Εὐδλή μὲν γὰρ τ' ἡ φυτόν, ἡ δὲ γενέσθαι,
 Ἀνέρι τ' ἡ δὲ γυναικί, καὶ ἔποτε πᾶν γαστρον ἡμαρ,
 Παῦροι δ' αὐτ' ἴσασιν τρισφάδια μινὸς ἀρίστῳ
 Ἀρξάδαί τε πῖθον, καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχούα θῆναι
 Βοσὶ καὶ ἡμίονοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεας,
 Νῆα πολυκλήϊα θολὴν εἰς οἶνοπα πόντον
 Εἰρύμεναι, παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσιν.
 Τετράδι δ' οἷγε πῖθον, πόρῃ πάντων ἰβρόν ἡμαρ
 Μέσση, παῦροι δ' αὐτε μετ' εἰκάδια μινὸς ἀρίστῳ
 Ἡδὲ γινομένης, ἐπιδείλαι δ' ἐστὶ χορεῖον.
 Αἶδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
 Αἶ δ' ἄλλαι μετὰ δαίμοι, ἀνήριοι, ἔστι φόβος αἰ.
 Ἄλλος δ' ἀλλοίῳ αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴσασιν.
 Ἄλλοτε μητρὶ πῆλει ἡμῶν, ἄλλοτε μήτηρ.
 Τᾶων ἐν δαίμωνι τε καὶ ὄλβιος, ὅς τ' αἶδε πάντα

Quarta autem mensis uxorem domum ducito,
 Obseruatis auius quæ ad hanc rem sunt optima.
 Quintas uerò euitato: quia difficiles sunt, & graues.
 In quinta enim aiunt furias obambulare, (iuris.
 Peruiriū uindicantes, quod malū cōtemtio genuit per-
 Media uero septima, Cereris sacrum munus
 Diligenter inspiciens, bene æquata in area
 Ventilato, roborūq; sector incidito cubicularia ligna,
 Naualiaq; ligna multa, & quæ nauibus congrua sunt.
 Quarta uerò incipito naues compingere hiantes.
 Nona autem media pomeridiana melior dies.
 Prima uerò nona prorsus innoxia hominibus.
 Bona siquidem est ad plantandum, & ad generādum,
 Tam uiro quàm mulieri: nec unquā prorsus mala dies.
 Sed pauci rursus sciunt tertium nonum mensis optimū
 Implendis dolijs, & sub iugum ponendo collo
 Bobus & mulis & equis celeribus.
 Nauem bene clauatam celerem in nigrum pontum
 Trahito: sed pauci uera intelligunt.
 Quarta uerò aperi dolium. præ omnibus sacra dies est }
 Media. pauci uerò rursū post uicesimā mensis optimā,
 Aurora uigente, pomeridiana uerò est deterior.
 Et hæc quidem dies sunt hominibus magno commodo.
 Ceteræ autem incertæ, sine sorte, nihil ferentes.
 Sed alius aliam laudat, pauci uerò norunt.
 Interdum nouerca est dies, interdum mater.
 Harum beatusq; & felix, qui hæc omnia

Sciens

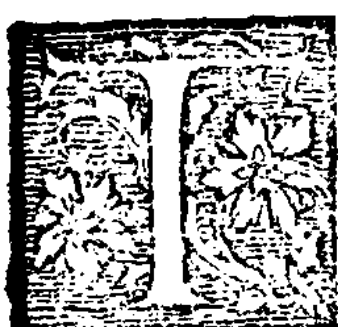
Εἰδὼς, ὄργάζεται ἀνάτιος ἀθανάτοισιν,
Θρνίβας ἱέρων, καὶ ὑπερβασίας ἀλείων.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥ Η Ξ Ι Ο Δ

Δε ὄργων καὶ ἡμῶν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣ

πίδης.

Αφιοι στρατεύσαντες ἐπὶ τὰς ἡλι-
κίρνονος βᾶς, ἀνείλον τὴς τῆς ἀλημ-
νης ἀδελφῆς, τῶν θρεμμάτων ὑπε-
ραγονισμοσύνης. τῇ ἡ ἀμφιτρύονος βυ-
λομσύς αὐτῇ σινωελθεῖν, ὃ πρότορον
αὐτῷ ἐπέχετο, πρὶν ἢ παρὰ τῶν ἀδελφῶν ἐσ-
πραξῆται τιμωρία. ὁ δὲ ἐπιστρατεύσας, ἀνείλον αὐ-
τῆς. κατὰ ἡ τὴν αὐτὴν νῦν ἡ σινωρχονται αὐτῇ ἀμ-
φότεροι, ὃ, τε βῆς καὶ ὁ ἀμφιτρύων. ὁ μὲν ἐκ τῆς πολέ-
μης ὑποσφύσας, βῆς ἡ βαλυνθεῖς τοῖς ἀνθρώποις βεκα-
θὸν γεννηῖται. ἡ ἡ λύα, ἐν μὲν ἀμφιτρύωνος ἰφικλέα, ἐν
ἡ διὸς ἡρακλέα. ὃς καὶ ἐπὶ κύννορ ἄρεος ὕον, ἡνίοχον
ἔχωρ ἰόλαον, στρατεύεται. ὃς τῆς τῆς διενάδας ἀγγο-
τας εἰς πυθῶ, πόριεσύνλα. σινεπαθεῖς ἡν ἡφαιστοτό-
κῳ ἀσπίδι, πρόσσειν εἰς τραχύνα πρὸς λήννα. Συμβα-
λὼν ἡ τῷ κύννω, αὐτὸν μὲν ἀναιρεῖ. τὸν ἡ ἄρην ὑπε-
ρααίζοντα τῇ ὕς, κατὰ μὲν τὴν τιτρώσκει, καὶ ὅτως
ὄρχεται πρὸς λήννα. λῦν ἡ ὁ λύννος, γαρβρὸς λήννος,
ἐπὶ θυγατρὶ θεμισονόμῃ.

Ἡσίοδος

OPERA ET DIES.

63

Sciens operatus fuerit, inculpatus dijs,
Auguria observans, & delicta cuitans.

FINIS HESIODI OPE-
rum & ditridi.

ARGUMENTVM SCVTI.

I Aphij militantes ad Elefiryonis bo-
ues, interfecerunt Alcmena fratres,
iumentorum defensores. Ampitryone
autem uolente ipsi coire, non prius ei
promisit, quam de fratricidis poenas
sumpsisset. Ille autem immilitans, interfecit eos. Sed in
eadem nocte coeunt ipsi, utriq; Iupiter & Amphitryon:
hic quidem ex bello reuersus, Iupiter autem uolens ho-
minibus auxiliatorem generare. Illa uero parit ex Am-
phitryone quidem Iphicleum, ex Ioue autem Hercule:
qui & contra Cygnum Martis filium, aurigam habens
Iolaum, militat: qui decimas ducentes ad Pytho, deprae-
datur. Protectus igitur per Vulcanum facto scuto, ac-
cedit ad Trachina, ad Ceycem. Congressusq; cum Cy-
gno, ipsum quidem interemit. Martem uero scuto defen-
dentem filium, in crure uulnerat. Atq; ita uenit ad Cey-
cem. Erat autem Cygnus gener Cey-
cis ob filiam Themisto-
nomen.

Hesiodi

ΗΣΙΟΔΟΥ ΠΟΝΗΜΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΣΤΙΔΟΣ ΤΟΥ

Ἡρακλέους.

Οἷν προλιπῶσα δόμους, καὶ πατέρῃ
γαῖαν,
ἤλυθον ἐς θύβας, μετ' ἀρήϊον ἀμφι-
τρύωνα, (ωνος,
Αἰμιλίην θυγάτηρ λαοσόα ἠλεηρὸν

Ἡ ῥα γυναικῶν φύλον ἐκάνυτο θηλυτράων,
Εἰδεῖ τε μεγέθει τε νόον γε μὴν ἕτις ὄριζε
τάων, ὥς θνητοὶ θνητοῖς τέον συνηθεῖσαι.
Τῆς, καὶ ἀπὸ λῆρῃθεν, βλεφάρων τ' ἀπὸ λυαμεάων,
τοῖον ἀνθ' οἷόν τε πολυχρῶσα ἀφροδίτης.
ἠδὲ καὶ ὥς ἱατὰ θυμὸν ἐδὲν τίεσκον ἀνοίτῳ,
ὡς ἔποτ' ἔτισε γυναικῶν θηλυτράων.
Ἡμὶν πατέρα ἐδδὼν ἀπέκτανεν ἱφί διαμάσας,
Χωσάμενος πόρῃ βασι. λιπὼν δ' ὅτε πατέρῃδα γαῖαν,
Ες θύβας ἰνέτσουσε φόρεσ' ἀνεας κασιμείας,
Εὐθ' ὅγε διώματ' εὐναιε σὺν αἰδοίῃ παρανοῖτι,
Νόσφιν ἄτορ φιλότῃτος ἐφιμέρε. ἔ γὰρ οἱ ἦεν
Γεῖν λεχέων ἐπιβλῦαι ἐϋσφύρας ἠλεητρύωνης,
Γέρμ γε φόνον τίσαιτο κασιγνήτων μεγαθύμων
ἥς ἀλέχῃ, μαλδρῶ ἧ ἱαταφλέξαι πυρεὶ λώμας
Ἀνδρῶν ἠρώων ταφίων, ἠδὲ τηλεβοάων.
ὡς γὰρ οἱ διέκειτο θεοὶ δ' ἐπιμαρτύροι ἦσαν.
Τῶν οἱ γ' ὀπίζετο κλέων, ἐπέγετο δ' ὅττι τὰ χιτῶνα

ΕΝΤΕ

NH HESIODI OPVS DE SCVTO HERCVLIS.

EV qualis relinquens domos & pa-
triam terram,
Venit ad Thebas, ad similem Martē
Amphitryonem,
Alcmene, filia populos seruantis E-
lectryonis:

Quæ certè mulierū genus ornabat feminearū, (tēdebat
Et pulchritudine et magnitudine. animo aut nulla con-
Earū, quas mortales mortalib. pepererunt cōcūbentes.
Huius & ab capite, & palpebris nigris,
Tale spirabat, quale & aureæ Veneris.
Quæ & tantum in animo suum honorabat maritum,
Quantū nōdum aliqua honorauit mulierū feminearū.
Atamen patrem bonum interfecit, ui domans,
Iratus pro bobus. relinquens autem ille patriam terrā,
Ad Thebas supplex uenit, scuta ferentes Cadmæos,
Vbi ille domos habitauit cum pudica uxore,
Scorsum sine desiderato amore. non enim sibi licuit
Prius lectū cōscendere pulchras suras habētis Electrio
Quā cædem ultus esset fratrum magnanimorū (nis,
Sue uxoris, acriq; combustisset igne uicos
Virorum heroum, Taphiorum & Teleboarum.
Sic enim sibi constitutum erat. dii autem testes erant,
Quorum ille curabat irā, et festinabat quam celerrimē
e Perfu-

Εκτελέσαι μέγα ὄργον, ὃ οἱ Διόσκειν θέμις ἦεν.
 Τῷ δ' ἄμ' ἱέμενοι πολέμοιό τε φυλόπιδός τε
 Βοιωτοὶ πλῆξιπποι, ὑπὸρ σκηνέων πνεύοντες,
 Λοκροὶ τ' αἰγχεμάχοι, καὶ φαῖνες μεγάθυμοι,
 Ἐσσοντ' ἤρχε ἧτοῖσιν ἐὺς πάρις ἀλκίαιος,
 Κυδιδῶρ λαοῖσι πατήρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Ἀλλίω μήτιν ὕφαινε μετὰ φρεσὶν, ὄφρα θεοῖσιν
 Ἀνδράσι τ' ἀλφειῇσιν ἀρῆς ἀλκίῃρα φντῆσαι.
 Ωρτο δ' ἄπ' ὑλύμποιο δόλον φρεσὶ βουσοδομῶν,
 Ἰμείρων φιλότῃτος ἐϋζώνοιο γυναικός.
 Εὐνύχιος τάχα δ' ἴξε τυφάονιον. τότε δ' αὖθις,
 Φίνιον ἀνρότατον προσεβήσατο μητιέτα ζῆς.
 πνθα λαβεζόμενος, φρεσὶ μήδιετο θέσκειλ' ἔργα.
 Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ τανυσφύρα ἠλεητρώνης,
 Εὐνῇ καὶ φελότητι μίγν, τέλεσεν δ' ἄρ' ἐέλθων.
 Αὐτῇ δ' ἀμφιτρυῶν λαοσδόος, ἀγλαὸς ἥρως,
 Εκτελέσας μέγα ἔργον, ἀφίνετο ὄνδε δόμονδε.
 Οὐδ' ὄγ' ἐπὶ Δμῶας καὶ ποιμνίας ἀγροιώτας
 Ωρετ' ἰκύναι, πρὶν γ' ἥς ἀλόχα ἐπιδήμναι σὺνῃς.
 Τοῖος γὰρ κραιδίλιν πόθος αἶνυτο ποιμνία λαῶν.
 Ως δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπασσὸν ὑπενπροφύγοι κανότκτα,
 Νύσθ' ὑπ' ἀργαλέης, ἥ καὶ ἱρατὸρ ὕπὸ δεισμῷ,
 Ως ρὰ τότε ἀμφιτρυῶν χαλεπὸν πόνον ἐντολήμην,
 Απασίως φιλίως τε ἐὸν δόμον εἰσαφίκανε.
 Γαννύχιος δ' ἄρ' ἐλεπτο σὺν αἰδοίῃ παρὰ κροίτι,
 Τόρπόμενος δώροισι πολυχρῆστα ἀφροδίτης.
 Ἡ δ' ἐπεὶ δμνηθεῖσα, καὶ ἀνδρὶ πολλὸν ἀρίστῳ,

SCVTVM HERCVLIS. 67

Perficere magnum opus, quod sibi ex Ioue fas erat.
 Hunc autem simul cupientes & belli & persecutionis,
 Boeoti, percussores equorum, sup scuta spirantes, (nimis
 Et Locri breuib. armis pugnatores, et Phocenses magna
 Sequebantur. dux autem istis erat bonus filius Alcei,
 Iactabundus populis. pater aut hominumq; decorumq;
 Aliud consiliū texebat in mentibus, ut dijs (neraret.
 Et hominib. artium inuentorib. nocumēti expulsores
 Statim uerò descendit ab olympo dolūmentib. strues,
 Desiderans amorem bene cinctæ mulieris. (rursus
 Nocturnus citò autem uenit Typhaonium. Tūc autem
 Phiciū summum ascendit consultor Iupiter,
 Vbi sedēs mētib. cogitauit stupēda opera. (Electryonis
 Eadē qdem enim nocte extensum pedem habentis filię
 Lecto & amore mistus est, & perfecit desiderium.
 Eadē aut et Amphitryō populorū defēsor, inclytus he
 Perfecit magno opere uenit suam domum, (ros,
 Neq; ille ad famulos & pastores agrestes
 Perrexit ire, priusquā suæ uxoris cōscenderet lectum.
 Talis enim cor cupiditas capiebat pastorem populorū.
 Vt autem quando uir libenter effugeret calamitatem
 Aegritudine ab molesta, uel etiam à forti uinculo:
 Sic tunc Amphitryon graui labore defunctus,
 Libenterq; & amicē suam domum peruenit.
 Nocturnus autem concubuit sua cū ueneranda uxore,
 Delectatus donis ualde pulchræ Veneris.
 Illa autem Deo domita, & uiro longē præstantissimo
 Thebis,

Θήβη σὺ ἐπ' ἀπύλῳ δι' Ἀλφειῶνι γένετο παῖδι,
 Οὐκ ἐθ' ὁμὰ φρονέοντι Λασιγνήτῳ γέ μιν ἔστω,
 Τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα φῶτα,
 Δεινότερον ἄρα τὸν δόρυ τε, βίβη ἤρα κληεῖν.
 Τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσα Λιλαῖνε φέει κρονίωνι,
 Αὐτὰρ ἱφικλῆ' ἄγε διορισίῳ ἀμφιτρήωνι,
 Κικεμεσίην γενεῖν. τὸν μὲν βροτῶ ἀνδρὶ μιγῆσα,
 Τὸν δ' αὖ κρονίωνι, θεῶν σφαιρομαίνεσσι πάντων.
 Ὅς καὶ Κύννορ ἐπεφύεν ἀρητιάδην μεγάθυμον.
 Εὗρε γὰρ σὺν τεμένει ἐκαστὸν ἐκαστοῦ ἀπόλλωνος
 Αὐτὸν, καὶ πατέρ' αὖτ' ἄρ' ἑν, ἄτομον πολέμοιο,
 Τύχεσι λαμπρομένης σέλας ὡς πυρὸς αἰθομένης.
 Ἐσάοτ' σὺν δίοφρῳ χθόνα δ' ἐν ἵππεσσι κούροις,
 Νύσσοντες χηλῇσι, κύνες δ' ἐσθ' ἀμφιδιεδίη,
 Κοπή μενὲν πλεῖστοισιν ὑφ' ἄρμασι, καὶ ποσσὶν ἵππων.
 Ἄρματα δ' ἐν ποσσὶν τε, καὶ αὐτὸν γέρας ἀμφαράβιστον,
 ἵππων ἱεμένωρ. Λεχαρμύτῳ δ' αὖ Κύννορ ἀμύμων,
 Ἐλπίμενος δῖος υἱὸν ἀρήϊον, ἥνιοχόν τε,
 Χαλκῶ δαΐῳσεν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δύσεν.
 Ἀλλὰ οἱ σὺ χολέων ἔκ' ἐκλυε φοῖβος ἀπόλλων.
 Αὐτὸς γὰρ οἱ ἐπ' ὤρεσε βίβη ἤρα κληεῖν.
 Γαῦν δ' ἄλσος καὶ βωμὸς ἀπόλλωνος παγασαῖα,
 Λάμπην ὑπὸ δεινοῖο θεῶ τρυχέων τε καὶ αὐτῶ,
 Γαῖρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο, τίς κεν ἐκείνῳ
 Ἐτλη θνητὸς ἐὼν ἑλκεσσαντίον ὀρμηθῆναι,
 Γλῶσσην ἤρα κληῖν καὶ λυδαιαλὸν ἰολάα;
 Κένωρ γὰρ μεγάλην τε βίβη, καὶ χεῖρες ἀάπτει

Thebis septē portas habētib. gemellos generauit filios.
 Non tamen similia sapientes, fratres quamuis fuerunt:
 Hūc quidē peiorē, illū aut rursus multo meliorē uirū,
 Grauemq; fortemq; uim Herculeam: (nio,
 Hūc quidē subdomita nigras facienti nubes Ioui Satur-
 Sed ipihicleū lancea seruanti populos Ampitryoni,
 Distinctam prolem. hunc quidē mortali uiro admista,
 Illum autem Ioui Saturnio, deorū imperatori omniū,
 Qui et Cygnum interfecit Martis filiū magnanimum.
 Inuenit enim in luco longē sagittantis Apollinis
 Ipsum, et patrem suum Martem insatiabilem bello,
 Armis coruscantes, splendorem ut ignis ardentis,
 Stantes in curru. terram uerō uerberabāt ueloces equi
 Pūgentes ungulis. puluis aut circa ipsos utrimq; sparge
 Trita plicatis currib. et pedib. equorum. (batur.
 Currus autem bene facti et canthi circumstrepebant,
 Eqs currere cupiētibus. letatus aut est Cygnus irrepre
 Sperās Iouis filiū bellicosum, et aurigatorē (hēsibilis,
 Ferro scindere, et inclyta arma spoliare.
 Sed sibi factas supplicationes non exaudiuit Phœbus
 Ipse enim sibi concitauit uim Herculeam. (Apollo.
 Omne autem nemus et templum Apollinis Pegasei
 Splendebat ab grauis dei armisq; et ipsius.
 Ignis aut tanquam ab oculis splendebat. Quis aut illi
 Sustinuisset mortalis existens obuiam moueri,
 Præter Herculem, et inclytum Iolaum?
 Illorum enim magnaq; uis, et manus intangibiles

Εξ ὧμων ἐπέφυγον ἐπὶ σιβαροῖσι μέλεσσι μ.

Ὅς ῥὰ ἡνίοχον προσέφη ἱρατόβρομ' ἰόλαον,

Ἡρως ὦ ἰόλαε, βροτῶν πολὺν φίλτατε πάντων,
ἥ τι μετ' ἀθανάτης μάκρας, τοὶ ὄλυμπον ἔχουσι,

ἥλιτον ἀμφιτρύων, ὅτ' εὐσφάνοι ποτὶ θήβην

ἥλθε, λιπῶν τίρυνθορ εὐκτίμενον πολίεθρον,

κτείνας ἡλεῖτρυῶνα βοῶν ἔνεκ' στυμετώπων.

Ἰνετο δ' εἰς ἱερίοντα, καὶ ἡνίοχον τανύπεπλον.

Οἱ ῥὰ μιν ἡσάζοντο, καὶ ἀρμενα πάντα παρήχον,

ἥ δ' ἰνὴ ἐστ' ἰνέτησι, τίον δ' ἀρ' τηλόβι μάλλον.

Σῶε δ' ἀγαλλόμενος σὺν εὐσφύρῳ ἡλεῖτρυῶνι,

ἥ ἀλόχῳ, τάχα δ' ἄμμες ἐπιπλομεσύνῳ σῖναυτάρ,

τεινόμεθ' ὅτε φρύνας σὺν ἀλίγνιοι, ὅτε νέημα,

Σός τε πατήρ καὶ ἐγώ, τῷ μὲν φρύνας ἐξέλετο ἶσιν.

Ὅς προλιπὼν σφέτοβρον δῶμα, σφετόβρος τε τοκῆας

ὠχίτο τιμήσων ἀλιτμεσύνῳ στυγυθῆα,

σχέτλιος, ἥ πῃ μάλα μετεσθοναχίζετ' ὀπίσσω

ἥρ' ἄτλιν ἀχέων, ἥ δ' ὅ παλιν ἀχρετός ἐστιν.

Αὐτὰρ ἐμοὶ διαίμων χαλεπὸς ἐπετέλλετ' αἰέθλας,

ὦ φίλος, ἀλλὰ σὺ θάσσοι ἔχ' ἡνία φοινιόοντα

ἵππων ὠκυπόδων, μέγα δ' ὅφρ' ἐσὶ θάρσος ἀέξων,

ἰθὺς ἔχειν θοὸν ἄρμα, καὶ ὠκυπόδων δένος ἵππων,

μηδὲν ὑποδιδείσας ἡνέκον ἄρειος ἀνδροφόνου,

ὅς νηῦ λιεληγὺς πῶρ' ἐμαίνεται ἰβρόν ἄλσος.

Φοίβε ἀπόλλωνος ἐνατηβελέταο ἀναιῆς.

Ἡ μὲν καὶ ἱρατόβρος πῶρ' ἐὼν, ἄαται πολέμοιο,

τόν δ' αὖτε προσίειπεν ἀμώμητος ἰόλαος.

Ex humeris extendebantur in fortissimis membris.
 Qui tunc aurigam affatus est fortem Iolaum:
 O' heros Iole, mortalium longè charissime omnium.
 Certè cōtra immortales beatos, qui cœlū habitant, (bē
 Peccauit Amphitryō, quādo bene coronatā muris The
 Venit, linquēs Tirynthū bene ædificatū oppidū, (tiū.
 Interfecto Electryone, boum causa latas frōtes haben-
 Venit ad Creontē, et Heniochā extēsū peplū habentē.
 Qui ipsū amicè exceperūt, et omnia necessaria præ-
 Ut fas est supplicib. honorarūtq; pcul magis. (buerūt,
 Viuebat aut letus, cū pulchros pedes habēte Electryo
 Sua uxore. Celeriter aut nos uertentibus annis (na
 Nati fuimus, neq; mentib. similes, neq; intellectu, (ter,
 Et tuus pater et ego. huius quidē mentes eripuit Iupi-
 Qui relinquens et suam domum, et suos parentes,
 Venit honoraturus iniquum Eurystheum.
 Miser. profectō ualde suspirabat, in futurum
 Suam calamitatem dolens, quæ non reuocabilis est.
 Sed mihi fortuna molesta commisit certamina,
 O' chare. sed tu citius cape habenas purpureas, (gēs,
 Equorū pedib. uelociū. ualde aut mentib. audaciam aut
 Rectè habeto uelocē currū, et pedib. uelociū robur e-
 Nihil subueritus fragorē Martis homicidæ, (quorum,
 Qui nunc uociferans circumferit sacrum nemus
 Phœbi Apollinis longè sagittantis regis.
 Attamen quamuis fortis existens, satiatur bello.
 Hūc aut uicissim allocutus est irreprehensibilis Iolaus:

Η θεὶ' ἢ μάλα δὴ τι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Τιμᾶ σὺν κεφαλῇ, καὶ ταύρους ἐννοσίγαιος,
 ὅς θήβης ἐρηδευνον ἔχει, ῥύεταί τε πόλιν.
 Οἶον δὲ καὶ τόνδε βροτὸν ἱρατόρῳ τε μέγαρ τε
 Σᾶς ἐς χεῖρας ἄγασιν, ἵνα κλέος ἐδδλὸν ἄρῃαι.
 Ἀλλὰ γε δύσασε τὴν χ' ἀρήϊα, ὅφρα τάχιστα
 Δίφρος ἐμπελάσαντες ἄρκος θ' ἡμέτερόν τε,
 Μαρνώμεσθ', ἐπεὶ ὅ τοι αἰταρβήτητορ διὸς υἱόν,
 Οὐδ' ἰφικλείδην διεδίξεται. ἀλλὰ μῖρ οἶω
 Φύξεσθαι δύο παῖδας ἀμύμονος ἀλκείδαν,
 Οἱ δὲ σφι χεῖδ' εἶσι, λιλαιόμενοι πολέμοιο
 Φυλόπιδά τ' ἦσιν, τὰ σφι πολλὸν φόβον θείης.
 ὣς φάτο. μείδουσιν ἢ βίη ἡρακλῆϊν,
 Θυμῷ γηθήσας. μάλα γὰρ νῦν οἱ ἄρμενα εἶπεν.
 Καὶ μῖρ ἀμειδόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
 Ἡρως ὦ ἰόλαι διοτρεφεῖς, ὅκνητι τηλῶ
 Ὑσμίνῃ τραχεῖα, σὺ δ' ὡς παῖος ἦδ' αἰαίφρῳ,
 ὣς καὶ νῦν μέγαρ ἵππον ἀρείονα λυανοχαίτην,
 Γαῖντ' ἀναστρωφᾶν, καὶ ἀρηγέμεν ὥς νε διύηαι.
 ὣς εἰπὼν, ληνολμίδας ὀρειχάλκοιο φαεινῆς
 ἠφαίψ' ἐλνυτὰ δῶρα, πρὶ λυήμησιν ἔθηκε.
 Δούτορον αὖ θώρηκα πρὶ θήβας ἐδωκε,
 Καλὸν, χρύσειον, πολυδαίδαλον, ὃν ῥ' οἱ ἔδωκε.
 Γαλλὰς ἀθλιναῖν, κέρη διὸς, ὅππότε ἔμελλε
 Τοπρῶπον σπονδόντας ἐφορμύσασθαι ἀέθλης.
 Θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἀρήϊς ἀλκίῃσιν σίδερον,
 Δανὸς κνήκ' κοίλῃν ἢ πρὶ θήβας φαιέτρην

καὶ βάλε

SCVTVM HERCVLIS.

O' patre, certè ualde iam pater hominumq; deumq;
 Honorat tuum caput, & taureus Neptunus,
 Qui Thebes arcem habet, & conseruat urbem:
 Qualem nam & istum mortalem fortemq; magnumq;
 Tuas ad manus agunt, ut gloriam bonam sumas.
 Sed iam iam indue arma bellicosa, ut celerrimè
 Curribus appropinquantes, & Martis & nostro
 Pugnemus. postquam neq; intrepidum Iouis filium,
 Neq; filium Iphicli timebit. sed ipsum puto
 Fugiturum duos filios irreprehensibilis Alcide,
 Qui iam prope ipsos uadunt, cupientes belli
 Cedem statuere, quæ ipsis multo præstâtiora dapibus.
 Sic dixit: subrisit autem uis Herculana,
 Animo gaudens. ualde enim sibi accommoda dixit.
 Atq; ipsi respondens uerbis pennatis allocutus est:
 Heros ô Iolæ diuine, non amplius procul
 Pugna aspera: tu autem ut prius eras bellicosus,
 Sic et nūc magnū equū Arionem, nigras setas habentē.
 Quacunq; conuertere, & auxiliare quantisper potes.
 Sic fatus, ocreas æris splendentis,
 Vulcani inclita dona, circa crura posuit.
 Secundò rursus thoracem circa pectora induit,
 Pulchrum, aureum, ualde uarium, quem sibi dedit
 Pallas Minerva, filia Iouis, quando debebat
 Primitus suspiriosa irruere certamina.
 Posuit aut circa humeros nocumentum propulsorē ferrū,
 Terribilis uir, & cauiam circa pectora pharetram

Κάββαλέτ' ἐξόπιθον, πολλοὶ δ' ἐντοδον οἷοι
 Ρίγυλοι θανάτοιο λαβηφθόγγοι Δοτῆρις.
 Ερόδον μὲν θάνατόν τ' εἶχον, καὶ δάκρυσι μῦρον.
 Μέσσοι ἤ ξεστοὶ πόριμύκεες, αὐτὰρ ὅπιοδον
 Μορφοῖο φλεγύαο ἱαλυνπρόμενοι πῆδρύγεσσιν
 Ησαρ, ὃ δ' ὄβριμον ἐγχος, ἀναχμύου αἰθοπιχαλκῷ.
 Κρατὶ δ' ἰφθίμῳ λιυέλω στυνῆτορ ἐβηκε
 Δαιδαλέλω, ἀδιδάμαντος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν.
 Ἦτ' εἶρετο καρὴν ἠρακλεῖος θείοιο.

Χόρσοι γε μὲν σάνος εἶλε παναίολον, ὃ δέ τις αὐτὸ
 Οὐτ' ἐρρύξε βαλὼν, ὅτ' ἐθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι.
 Γαῦν μὲν γὰρ κύνλῳ τιτάνῳ, λσυνῷ τ' ἐλέφαντι,
 Ηλένηρῳ θ' ὑπολαμπές ἐλιν, χρυσῷ τε φαεινῷ
 Λαμπόμενον, κυάνῃ ἢ διαπῆυχες ἠλέλαντε.
 Εὐ μέσσω ἢ δρᾶνοντος ἐλιν φόβος, ὅτι φατειός,
 Εἰμπαλιν ὅσοισιν πυρεῖ λαμπομένοισι διεδροῖως.
 Τῷ καὶ ὀδόντων μὲν πλᾶτο φόμα λσυνὰ θεόντων,
 Δεινῷ, ἀπλήτων, ἐπὶ ἢ βλοσυροῖο μετώπῃ,
 Δεινὴ ὄρις πεπότκτο, κορύσσεα ἱλόνον αἰδρωῖν.
 Σχιτλίη, ἥ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρενῆς εἶλετο φωτῶν,
 Οἵ τινες ἀντιβίλιν πόλεμον διὸς ἢ φόβοισιν.
 Τῶν καὶ ψυχὰν μὲν χθόνα διώκσ' αἰδρος εἶσω
 Αὐτῶν, ὅσθ' αὖ δέ σφι πόρι ρίνοιο σαπείσης,
 Σαίεα ἀζαλέοιο κελαινῇ πύθεται αἶψ,
 Εὐ ἢ προΐωξίς τε παλίωξίς τε τέτκνητο,
 Εὐ δ' ὁμαδός τε φόβος τ' αἰδρωῖν ἵασίη τε δειδήα,
 Εὐ δ' ὄρις, ἐν ἢ ἱερολοῖμος ἐθαύεον, ἐν δ' ὅλῳ κῆρ

Coniecit retrò multæ autem intus sagittæ
Rigide, lethi obliuisci uocem facientis datrices.
Antrorsum quidē mortē habebāt, & lachrymis luctū:
Mediæ autem rasiles longè, sed retrò
Coloratæ aquilæ occultatæ pennis
Erāt. ille autē terribilem lanceā, acutam, ardenti ferro:
Capiti autem potenti galeam benefactam imposuit,
Ingeniosam, ex adamante, temporibus congruam,
Quæ seruabat caput Herculis diuini.

Manib. autē scutū cepit undiq; uariū, neq; aliquis ipsū
Neq; rupisset uulnerans, neq; fregisset, mirabile uisu.
Totum quidem in circulo gypso albo, & ebore,
Et electro subsplendidum erat, & auro lucenti
Splendens: nigro autem circuli discurrebant.

In medio autem draconis erat terror non narrabilis,
Retrò oculis igne splendentibus aspiciens. (rentibus,
Cuius & dentib. quidē implebatur bucca albitur discursu
Crudelibus, implacabilibus. In terribili autem aspectu
Grauis Lis uolabat, galeata perturbatione hominum,
Improba, quæ et intellectū et mentē capiebat hominū,
Quicunq; obuiam bellum Iouis filio ferrent. (feriū
Quorū & animæ quidem terrā ingrediuntur, intra in
Ipsorum: ossa uerò ipsis, carne corrupta,
Sirio sub arido nigra putrefacit terra.

Ibi expulsatioq; retroq; fugatio picta erat:
Ibi & tumultus & terror, & hominū cædes ardebat,
Ibi discordia, ibi fragor discurrebat: ibi pñiciosa Parca
Alium

ΑΛΛΟΝ ΞΩΔΟΝ ΕΧΘΡΑ ΝΕΪΤΑΤΟΡ, ἄλλορ ἄγχορ,
 ΑΛΛΟΡ ΤΕΘΝΕΪΩΤΑ ΚΑΤΑ ΜΟΘΟΝ ἔλκε ποδοῖιν.
 Εἶμα δ' ἐχ' ἀμφ' ὤμοισι διαφοίνεον αἵματι φωτῶν,
 ΔΕΥΔΟΝ ΔΟΡΚΟΜΕΝΗ, ΚΑΝΑΧῆΣΙ ΤΕ ΒΕΒΡΕΙΘῆΑ.
 ΕΥ Δ' ΟΦΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙ ΔΕΙΝΩΝ ἔσκαρ, ἔτι φατειῶν,
 ΔΩΔΕΚΑ, ΤΑΙ ΦΟΒΕΙΣΘΟΝ ΕΠΙ ΧΘΟΝΙ ΦῦΛ' ἀνθρώπων,
 Οἵ τινες ἀντιβίβιν πόλεμον διὸς ἧι φόβοισιν
 Τῶν, καὶ ὀδόντων μὲν ΚΑΝΑΧῆ ΠΕΙΛΟΝ, ΣΥΤΕ ΜΑΧΟΝΤΙ
 ΑΜΦΙΤΡΩΝΙΑΔΗΣ. ΤΑ ἧ' ΔΑΙΕΤΟ ΘΩῦΤΑ ὄργα.
 ΣΤΙΓΜΑΤΑ Δ' ὡς ΕΠΕΦΑΝΤΟ ΙΔΕῖΝ ΔΕΙΝΟῖΣΙ ΔΡΑΚΟΝ
 ΚΥΑΝΕΟΙ ΚΑΤΑ ΝῶΤΑ, ΜΕΛΑΝΘΗΣΑΝ ἧ γούνα.
 ΕΥ ἧ ΣΥῶΝ ΑΓΓΕΛΑΙ ΧΛΟΥΩΝ ἔσκαρ, ἠδὲ ΛΕόντων,
 ΕΣ ΣΦΕΑΣ ΔΟΡΚΟΜΕΝΩΝ, ΛΟΤΙΣΝῶΝ Θ' ΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕ.
 Τῶν καὶ ὀμιληδὸν ΣΙΧΕΣ ἦισαυ, ἔδλε νυ τοίγῃ
 Οὐδ' ἔτοδροι ΤΡΙΕΤΛΙΝ. ΦΕΙΣΘΟΝ ΓΕ Μὲν ΑΥΧΕΝΑΣ ἀμφῶ,
 ΗΔΗ ΓΑΡ ΣΦΙΝ ΕΝΕΤΟ ΜΕΓΑΣ ΛΙΣ. ἀμφὶ ἧ ΝΑΠΡΟΙ
 ΔΟΙΟΙ ΑΠΕΡΑΜΕΝΟΙ ΨΥΧΑΣ. ΚΑΤ' ἧ ΣΦΙ ΚΕΛΑΙΝΟΝ
 Αἶμι ἀπελείδατ' ὄρατ'. οἱ δ' ΑΥΧΕΝΑΣ ΕΞΕΡΙΠΟΝΤΕΣ,
 ΚΕΙΑΤΟ ΤΕΘΝΕΪΩΤΕΣ ὑπὸ ΒΛΟΣΥΡΟῖΣΙ ΛΕΟΙ.
 ΤΟΙ Δ' ἔτι Μᾶλλον ΕΓΕΙΡΕΘΕΝ, ΛΟΤΕΟΝΤΕ ΜΑΧΕΘΑΙ.
 ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ, ΧΛΟΥῶΑΙ ΤΕ ΣΥΕΣ, ΧΑΡΟΠΟΙ ΤΕ ΛΕΟΝΤΕΣ.
 ΕΥ Δ' Ἰὼν ὕσμινη ΛΑΠΙΘΩΝ Αἰχμητῶν,
 ΚΑΙΝΕΑΤ', ἀμφὶ ΑἴΑΚῆΑ, ΔΡΥΑΝΤΑΤΕ, ΠΕΡΙΒΟΟΝ ΤΙ,
 ΟΠΛΕΑΤ', ΕΞΑΔΙΟΝ ΤΕ, ΦΑΛΗΣΘΟΝ ΤΕ, ΠΡΟΛΟΧΟΝ ΤΕ,
 ΜΟΨΘΟΝ Τ' ΑΜΠΥΗΘΕΝ, ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΝ, ὄζον ἄρνος.
 ΘΗΣΕΑΤ' Αἰγείθην, ΕΠΙΕΪΚΕΛΟΝ ΑἰΘΑΝΑΤΟΙΣΙΝ,
 ΑΓΥΓΥΡΕΟΙ, ΧΡΥΣΑΑ ΠΟΡΙ ΧΡΟΪ ΤΣΥΧ' ΕΧΟΝΤΕΣ

ΚΕΝΤΑΙ.

Aliū uiuū habens nouiter sauciatū, aliū nō sauciatum:
Alium mortuum in conflictu, trahebat per pedes.

Palliū aut habebat circa humeros ualde funestū sanguis
Terribiliter aspiciēs, strepituq; grauata. (ne hominū,

Ibi serpentū capita terribiliū erant, non enarrabilium,
Duodecim, quæ terrebant in terra nationes hominum,

Quicumq; bellum obuiam Iouis filio ferrent. (ret

Illorū & dentiū quidem crepitatio erat, quādo pugna
Filius Amphitryonis. & ista lucebant miranda opera.

Puncta aut ueluti quædā uidebantur uidere horribilib.

Nigra sup tergora. nigrescebant aut barbæ. (draconib.

Ibi aprorum greges masculorum erant, & leonum,

Inter se aspicientiū, irascentiū, & mordere cupientiū.

Horum & congregatim acies ibant. neq; isti

Neq; alij tremebant. horrebant siquidem collis ambæ.

Iam enim ipsis iacebat magnus leo: circa autem apri

Bini priuati animas. & apud ipsos niger (cadētes

Sanguis stillabat in terrā. aliqui aut depressis ceruicib.

Iacebant mortui à crudeliſſimis leonibus, (gnādū

Qui adhuc magis incitabantur, & irascebātur ad pu-

Vtrinq; masculiq; sues, alacresq; leones.

Ibi erat pugna Lapitharum pugnatorum,

Et Ceneā circa regem, & Dryanta Perithoumq;

Hopleumq; Exadiumq;, Phalerumq;, Prolochumq;

Mopsūmq; Ampyci filium, Titaresium, florē Martis:

Theseaq; Aegei filium, similem dijs immortalibus:

Argentei, aurea circa corpus arma habentes.

Κένταυροί θ' ἐτέρωθεν ἐναντίοι ἠγρόβροντο,
 Ἀμφὶ μίγαρ πετρεῖον, ἠδ' ἄσβολον οἰωνιστὴν.
 Ἀρηϊον θ', ἔριον τε, μελαγχαίτην τε μίμαντα,
 Καὶ δύο πονηίδας πόρρι μῆδεά τε δρύαλόν τε,
 Ἀργύρειοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χορσὶν ἔχοντες.
 Καί τε σιναΐντην ὥσεί ζωοῖ πόρ ἔοντες,
 Εὐχεσιρ ἠδ' ἐλάτης αὐτοχέδον ὠριγνῶντο.
 Ἐν δ' ἄρεος βλοσυροῖο ποδιώnees ἔστασαν ἵπποι,
 Χρῦσοι, ἐν ᾗ καὶ αὐτὸς ἐναρφέρος ἥλιος ἄρης,
 Αἰχμὴν ἐν χείρεσιν ἔχων, πευλέεσσι κελσύνων,
 Αἵματι φοινιπύοις ὥσεί ζωὸς ἐν χερσίνων,
 Δίφρω ἐπεμβεδαῶς. παρὰ δ' ἡ δειμὸς τε φόβος τε.
 Ἐστασαν, ἱέμενοι πόλεμον κατὰ λύμηναι ἀνδρῶν.
 Ἐν δ' ἡ διὸς θυγάτηρ ἀγελείη τριτογένεια,
 Τῇ ἱνέλη, ὥσεί τε μάχην ἐβέλυσσε πορύσειν,
 Εὐχος ἔχου ἐν χορσὶ, χρυσείῳ τε τρυφάλειαν,
 Αἰγίδα τ' ἄμφ' ὤμοις, ἐπὶ δ' ὥχετο φύλοπιν ἀνλῶ.
 Ἐν δ' ἡ ἄθανάτων ἰδρὸς χορὸς, ἐν δ' ἄρα μέσῳ
 ἱμδρόν κινθαρίζε λητῆς καὶ διὸς υἱός,
 Χρυσείῃ φόρμιγγι. θεῶν δ' ἔδος, ἀγνὸς Ὀλυμπος.
 Ἐν δ' ἀγορή. πόρρι δ' ὄλδος ἀπείριτος ἐσφαῖντο,
 Ἀθανάτων ἐν ἀγῶνι. θεαὶ δ' ἐξ ἡέχον ἀοιδῆς,
 Μῆσαι πιέριδες λυγρὸν μελπομένης εἰνῆαι.
 Ἐν δ' ἡ λιμὴν δῦορμος αἵμαϊ μακρότοιο θαλάσσης
 Κυκλοτόρης ἐτέτυνητο πάνεφθε κασιγέροιο,
 Κλυζομένη ἱνελος. πολλοὶ γέ μιν ἀμέσσοι αὐτῷ
 Δελφῖνες, τῇ καὶ τῇ ἐθυῖον ἰχθυάοντες,

SCUTVM HERCVLIS. 79

Centauriq; ex altera parte contrarij congregabantur,
 Circa magnum Petraeum, & Asbolum augurem,
 Arctumq; Vriumq;, nigrasq; setas habentem Mimata.
 Et duos Peuci filios, Perimedeaq;, Dryalumq;:
 Argentei, aureas abietes in manibus habentes.
 Et irruerant tanquam uiui existentes.
 Lanceis & abietibus propè porrigebantur.
 Ibi Martis terribilis uelocipedes stabant equi,
 Aurei. ibi & ipse spolia ferens perniciosus Mars,
 Hastam in manibus ferens, pedestribus imperans,
 Sanguine purpureus, tanquam uiuos spolians,
 Currum ascendens, iuxta autè Demosq; Phobusq;
 Stabant, cupientes bellum ingredi hominum.
 Ibi Iouis filia prædatrix Minerva,
 Ei similis, tanquam ad pugnam uolens se armare,
 Lanceam habens in manibus, aureamq; galeam,
 Et thoracè circa humeros, & ibat ad pugnam grauem.
 Ibi erat immortalium deorum sacer chorus. et ibi in medio
 Desiderabile quiddam personabat Latonæ & Iouis filius,
 Aurea cithara. Deorum autè pauimentum, purus Olympus.
 Ibi Senatus, & foelicitas infinita in circuitu erat, (næ,
 Immortalium in certamine. deæ autè duces erant cantile
 Musæ Pierides, stridulè canentibus similes.

Ibi uerò portus tutus indomiti maris,
 Circulari forma factus erat ex toto solido stanno,
 Inundanti similis. multi tamen in medio ipsius
 Delphines, hac & illac discurrebant, pisces capientes,

Natan-

Νυχομένοισι ἱελοῖ, διοιοὶ δ' ἀναφυσιῶντες,
 Ἀργύρειοι Δελφῖνες, ἐφοίτων ἔλλοπας ἐχθύς.
 Τῶν ὑπὸ χάλκει τρέου ἰχθύες. αὐτὰρ ἐπ' αἰήαις,
 ἦτο ἀνὴρ ἀλίσυς Δεδουημένος. εἶχε ἧ χορσίῃ
 ἰχθύσιρ ἀμφίβληττον ἀπορρίψοντι ἐοικώς.
 Ἐν δ' ἱὺν ἡννόμοιο Δαναῆς ἱππότα πόρσους,
 οὔτ' αἶψ' ἐπιψάυων σάκος ποσὶν, ὅθ' ἐνάς αὐτῶ.
 Θαῦμα μέγα φράσασαδ', ἐπεὶ ὅθλα μὴ ἐσθήειτο.
 Τῶς γὰρ μιν παλάμαις τσῦξε κλυτὸς ἀμφιγυῖς,
 χρύσειον. ἀμφὶ ἧ ποσσὶν ἔχε πτόρόντα πέδιλα.
 Ὀμοισιρ δέ μιν ἀμφιμελὲν Δετορ ἄορ ἐνεῖτο,
 χάλκειον ἐν τελαμῶνος. ὃ δ' ὥς τε νόημι' ἐποτατο.
 Γαῦν ἧ μετὰ φρεσιν ἔχε κάρη Δεινοῖς πελώρῃ
 Γοργῶς. ἀμφὶ δέ μιν κύβισις θέε, θαῦμα ἰδιδῶναι,
 Ἀργυρέη. θύσανοι ἧ λατρωρσύντο φαινοί,
 χρύσειοι. Δεινὴ ἧ πόρῃ κροτάφοισιν ἀνὰ ἥτος
 κεῖτ' αἶδλος κυνέη, νυκτὸς ῥέφον ἀνὸρ ἔχουσα.
 αὐτὸς ἧ ἀψύδοντι, καὶ ἐρρίγοντι ἐοικώς,
 πόρσους Δαναΐδης ἐτιταίετο. καὶ ἧ μετ' αὐτὸν,
 Γοργόνες ἀπλητοί τε, καὶ ὅφρα τὰ ἐρρώοντο,
 ἰέμεναι μαπέειν. ἐπὶ ἧ χλωρῇ ἀδάμαντος
 βαινυσέωρ, ἰάχεσκε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῶ,
 οἰξία καὶ λιγέως. ἐπὶ ἧ ῥώνησι δρεάκοντες
 Διὶ ἀπηωρσύντ', ἐπικυρτώωτε καρήναι.
 Αἰχμασὸρ δ' ἄρα τῷ γε, μύει δ' ἐχάρασον ὀδόντας,
 ἀγρία δάκρυ μούω, ἐπὶ Δεινοῖσι Διὶ καρήνους.
 Γοργεῖς, ἐδονέτο μέγας φόβος. οἱ δ' ὑπὸρ αὐτέων

Natantibus similes. duo autem supra inflantes aquas
 Argentei delphines inuadebant mutos pisces.
 A quibus ærei tremebant pisces, sed in litoribus
 Sedebat uir piscator apparens. habebat aut in manib.
 Piscibus rete abiecturo similis.
 Ibi erat bene comatæ Danaes eques Perseus,
 Neq; utiq; attingens scutū pedibus, neq; lōgè ab ipso.
 Mirū magnū cogitatu: quoniā nullo pacto infix⁹ erat
 Sic enim manib. ipsū fecit inclytus utroq; crure claudus
 Aureū. circa autem pedes habebat alata calciamenta.
 Humeris aut ipsū circa se nigra uagina inclusus ēsis iā
 Ferreus, ex loro. Ille aut ut imaginatio uolabat. (cebat,
 Omne autem dorsum habebat caput grauis monstri
 Gorgoos. circa aut ipsum speculū discurrebat, mirabi-
 Argenteum. uilli aut suspensi erant lucidi, (le uisu,
 Aurei. grauis autem circa tempora regis
 Iacebat Orci galea, noctis tenebram grauem habens.
 Ipse autem festinanti & rigenti similis,
 Perseus Danaes filius extendebatur. Ille aut post ipsū
 Gorgones inapplicabilesq; et inenarrabiles promptæ
 Cupientes capere: & in uiridi adamante (stabant,
 Ascendentibus, resonabat scutum magno tumultu
 Acute & stridule. & in zonis dracones
 Bini dependebant, & attollebant capita.
 Lingebant aut utiq; illi, & impetu imprimebāt dētes,
 Asperè aspicientes, & in grauib; capitibus (fos
 Gorgoneis agitabatur magnus terror. quērō cōtra ip
 f Homi-

ἄνδρες ἐμαρνάδην, πολὺ μὲν ἔχοντες,
 τοὶ μὲν ὑπὸ σφετέρῃς πόλιος, σφετέρῃσι τοιῶν
 λοιμὸν ἀμύνοντες. τοὶ δὲ, προθέειν μεμαῶτες,
 πολλοὶ μὲν ἰέατο, πλείονες δ' ἔτι δῆρ' ἔχοντες
 μάρανθ'. αἱ δὲ γυναικες εὐδμήτων ἐπὶ πύργῳ
 κάλπειν ὅξυν βόων, κατὰ δ' ἐδρύπνοντο παρῆς,
 πῶησιρ ἰνέλαι, ὄργα κλυτὰ ἠφάισοιο.

ἄνδρες δ' οἱ πρεσβῆες ἔσαν, γῆρας τ' ἐμέμαρπτον,
 ἀβροοὶ ἐκτοδὸν πυλέων ἔσαν. αὐτὰρ θεοῖσι
 χεῖρας ἔχον μακάρεσσιν, πόρρ' ἰφειδύροισι τέκεαι
 Δαδύστες. τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον, αἱ δὲ μετ' αὐτῶν
 κῆρες κυανέαι λουπὲς ἀφ' ἀδύσσει ὀδόντας,
 δεινῶποι βλοσυροὶ τε, λαφεινοὶ τ' ἀπληστοί τε,
 δῆρ' ἔχον πόρρ' ἐπιπύοντων. πᾶσαι δ' ἀφ' ἴκοντο
 αἶμα μέλαν πῖειρ. ὃν δὲ πρῶτον μεμάποιον
 κείμονορ ἢ ἐπιπύοντα νεύτατον, ἀμφὶ μὲν αὐτῶ
 βάλλ' ὄνυχας μεγάλας. ψυχλὴν δ' αἶδ'ος δὲ λιανῆν
 τάρταρον ἐς κρυόνθ'. αἱ δὲ φρεσὶς οὐτ' ἀρίσαντο
 αἵματος ἀνδρομέεσσι, τὸν μὲν ῥέπασνον ὀπίσσω.
 Ἀψ δ' ὁμαδὸν καὶ μῶλον ἐθύνειον αὐτὶς ἰῶσαι
 κλωθὴν καὶ λάχεσιν σφιν ἐφέστασαν. ἢ μὲν ὑφ' ἄσπερ
 ἀτροπος, ὅτι πέλει μεγάλη θεός, ἀλλ' ἄρα ἤγε
 τῶν γε μὲν ἀλλάων προφύγῃς τ' ἴν, περισυτάτην.
 Πᾶσαι δ' ἀμφ' ἐνὶ φωτὶ μάχην δριμύαν ἔβοντο,
 Δεινὰ δ' ἐς ἀλλήλας δράκον ὀμμάσι θυμήνασαι,
 ἐν δ' ὄνυχας χεῖρας τε θρασείας ἰώσαντο.

Γὰρ δ' ἀχλὺς εἰσῆκει ἐπισμυγδρήτε καὶ αἰνῇ,

Χλῶρη

Homines pugnarent, bellica arma habentes,
 Aliqui quidem pro sua urbe suisq; parentibus
 Pestem arcentes: aliqui autem procurrere prompti,
 Multi qdem iacebāt, plures etiā contentionē habentes
 Pugnabant, & mulieres bene factis in turribus,
 Ferreè acutè clamabāt, & dilacerabāt unguib. genas,
 Viuis similes, opera inclyta Vulcani.
 Viri autem qui seniores erant, senectutemq; ceperant,
 Congregati extra portas erant, & dijs
 Manus extendebāt beatis, pro suis filijs (aūt ad ipsos
 Timentes. rursus uerò aliqui alij pugna habebant, ipsæ
 Parcæ nigrae albos concutientes dentes, (tiabiles,
 Graues uoce, & terribiles aspectu, & funestæ, & in sa
 Cōtentionē habebant de cadentib. omnes aūt cupiebāt
 Sanguinem nigrū bibere: & quem primum rapuissent
 Iacentē uel cadetē nuper sauciū, circa quidem ipsum
 Iaciebant ungues magnos, animā in orcū ut dimitterēt,
 Tartarū ad frigidū. illæ aūt mētes statim ut placassent
 Sanguine humano, hoc cadauer proijciebāt retrò. (tes:
 Retrò aūt ad clamorē et cōflictū discurrebāt iterū eum
 Et Clotho et Lachesis ipsis instabat, et quidē aliquantō
 Atropos: neq; erat magna dea, sed certē illa (minor
 Istarū quidem aliarum præstantior erat, & antiquior.
 Omnes aūt circa unū hominē pugna acerbā faciebant:
 Grauitè autem adinuicem aspiciebant oculis iratæ.
 Ibi ungues manusq; audaces æquabant.
 Et iuxta Achlys adstabat, inuisaq; & grauis,

Χλώρη, ἀνθαλίη, λιμῶ καταπεπῆνῃα,
 Γυνοπαχὺς. μακροὶ δ' ὄνυχες χεῖρας ὑπῆσαν.
 Τῆς, ἐν μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ἐν ᾗ παρειῶν
 αἷμ' ἀπεκείβει· ὄραζε. ἥ δ' ἀπλητομ σισαρήα,
 Εἰσήκα. πολλὰ δ' ἡ νότις λιατενλύοθεν ὤμας,
 Δάκρυσι μεθ' αἰλῆν, παρὰ δ' σὺν πυργος πέλις ἀνδρῶν,
 Χρύσεια δέ μιν εἶχον ὑπὸ βρωίῳις ἀραρήα,
 Επὶ ἅ πύλαι. τοὶ δ' αὐδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χοροῖς τε
 Τόρψιν εἶχον. τοὶ μὲν γὰρ εὐσώτρει π' ἀπλύνει
 Ἡγόνι· ἀνδρὶ γυναικα. πολλὸς δ' ὑμενῆιος ὀρώρε.
 Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένωρ δαΐδωρ σέλας εἰλύφαζε
 Χοροῖν ἐνὶ δμῶωρ. ταῖ δ' ἀγλαΐαις τε θαλῶα
 Γρόδ' ἐνιορ. τοῖσι δ' χοροὶ παίζοντες ἔποντο,
 Τοὶ μὲν ὑπὸ λιγυρῶν σύγγωμ ἴεσαν αὐδῶν,
 Εξ ἀπαλῶν σωματέρων. πρὸ δ' ἐσφισιν ἄγνυτο ἡχά.
 Αἱ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἀναγορ χορὸν ἱμῶροντα.
 Εὐθεν δ' αὖ ἐτόρῳθε νέοι κῶμαζον ὑπ' αὐλῆ.
 Τοί γε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχυθμῶ καὶ αἰοιδῆ,
 Τοί γε μὲν αὖ γελόωντες ὑπ' αὐλῆ τῆρι ἑνατος
 Γρόδ' ἐνιορ. παῖσαν δ' πόλιν θάλλιαί τε χοροί τε,
 Αγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ προπαρόιθε πόλιν
 Νῶθ' ἱππῶν ἐπιδαύτες, ἐβιύεον. οἱ δ' ἀροτῆρις
 Ἡρενον χθόνα δῖαν, ἐπιστολάδην δ' ἡ χιτῶνας
 Εσκαλτ', αὐτὰρ ἔλιν βαθὺ λήϊον. οἱ γε μὲν ἥμωρ
 Αἰχμῆς ὀξείησι λορωνιόωντα πέτιλα,
 Βειθόμενα φαχύνωρ, ὥσεί δινμήτορος ἀκτῶν.
 Οἱ δ' αὖ ἐν ἑλλεδιανοῖσι δῖον, καὶ ἐπιπλορ ἀκτῶν.

Viridis, sicca, fame cadens,
 Genua pinguis. lōgē uerò ungues manibus suberant.
 Cuius quidē ex narib. mucores fluebāt, ex maxillis autē
 Sanguis stillabat ad humum. illa autē immense ridens,
 Stabat. multus autem puluis superflorebat humeros,
 Lacrymis humida. iuxta autē bene turrata urbs uirorū.
 Aureae autem ipsam habebant super forib. adaptatae
 Septem portae. uiri autem in conuiujs et choreis
 Delectationem habebāt. ij enim in bene seruante curru
 Ducebāt uiro mulierē. multus autē Hymenaeus orieba
 Lōge autē ab ardētib. facibus lumē inuoluebatur, (tur.
 Manibus in ancillarum, quae et splendoribus floridae
 Anteibant. quas et chorae ludentes sequebantur.
 Alij quidem sub stridulis tibijs mittebant uocem,
 Ex teneris oribus. in ipsis autem frangebatur sonus.
 Aliae uerò sub citharis reducebāt chorum dulcē. (tibia,
 Inde autē rursus ex altera parte iuuenes lasciuiebāt. sub
 Alij quidem rursus ludentes sub chorea et cantu,
 Alij quidem rursus ridentes sub tibicine unusquisq;
 Anteibant. omnem autē urbem et conuiuia, et tripudia,
 Et splendores habebant. alij autem rursus ante urbem
 Terga equorum inscendentes, discurrebant. alij autem
 Rumpebant terram diuam, ornateq; uestes (aratores
 Gerebant succinctas: sed erat profunda seges. alij qui-
 Cuspidibus acutis rostrata folia, (dem metebāt
 Grauata spicis, tanquam Cereris fructum.
 Alij in manipulis ligabant, et implebant aream.

Οἱ δ' ἐτρύγωρ οἶνας, δρεπαύας ἐν χόρσιν ἐχοντες.
 Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρας ἐφόρειν ὑπὸ τρυγκτήρων
 λουπῆς καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλιον ἀπὸ ὄρχων
 πειθομένων φύλλοισι, καὶ ἀργυρέης ἐλίκεσσιν.
 Οἱ δ' αὖτ' ἐξ ταλάρας ἐφόρουν, παρὰ δέ σφισιν ὄρχην
 χρύσεος λιν, κλυτὰ ὄργα πόριφρονος ἠφάισιο,
 Σειόμενος φύλλοισι, καὶ ἀργυρέοισι κάμαξι.
 Τοίγε μὲν ὕμνῳ παίζοντες ὑπὸ αὐλητῆρι ἔναστος,
 πειθόμενος σταφυλῆσι, μελαύθησαν ἥ μὲν αἶδε,
 οἷγε μὲν ἐτράπειον, τοί δ' ἤρην, οἱ δ' ἐμάχοντο
 φύξτε καὶ ἐλκεδόν. τοί δ' ὠκύνποδας λαγῶς ἤρουν,
 ἄνδρες θηρσυνταί, καὶ ἱαρχαρόδοντες κινεῖ πρὸς
 ἱέμενοι μαπέειν, οἱ δ' ἱέμενοι ἀπαλύξαι.
 Γὰρ δ' αὖτοῖς ἱππῆες ἔχον πόνον. ἀμφὶ δ' αἰέθλων
 δῆριν ἔχον, καὶ μόχθον. εὐπλενέων δ' ἐπὶ δίφρων
 ἠνίοχοι βεβαῶτες, ἐφίεσαν ὠκείας ἱππας,
 ρύτῃ χαλαίνοντες. τὰ δ' ἐπιηροτέοντα πέτοντο
 ἄρματα πολλήν τε, ἐπὶ ἧ πλῆμναι μέγ' αὐτίκην.
 Οἱ μὲν ἄρ' αἰΐδιον ἔχον πόνον, ὃ δέ ποτέ σφιν
 Νίκη ἐπὶ λυγρῇ, ἀλλ' ἄκλιτον εἶχον αἰέθλον.
 Τοῖσι ἧ καὶ πρέσβειτο μέγας τέρας ἐν τὸς ἀγῶνας,
 χρύσεος, κλυτὰ ὄργα πόριφρονος ἠφάισιο.
 Ἀμφὶ δ' ἵπλιν ῥέειν ὠκεανὸς, πλῆθοντι ἰοικώς.
 Γαῦν ἧ σινεῖχε σάκος πολυδαίδαλον. οἱ ἧ κατ' αὐτὴν
 κύκνοι ἀόρσι πόται μεγάλ' ἤπουν. οἱ ῥά γε πολλοὶ
 Νῆχορ ἦν ἄνθρωποι ὕδωρ. παρὰ δ' ἰχθύες δονέοντο,
 θαῦμα κ' ἰδεῖν καὶ ζῆνι βαρυήϊν πῶς ὅτι βυλῆς

SCVTVM HERCVLIS.

Alij uindemiabant uites, falces in manibus habentes.

Alij aut rursus in cistellas ferebāt à uindemiatoribus

Albos et nigros racemos, magnis à puluinis

Oneratis folijs et argenteis clauiculis.

Alij rursus in cistas ferebant. iuxta aut ipsos puluina

Aureus erat (inclyta opera solertis Vulcani)

Concussus folijs et argenteis palis.

Alij quidem igitur ludentes, sub tibicine quilibet,

Oneratus uuis: nigrescebant autem quidem istae.

Alij quidem uertebāt, et hi hauriebāt, et illi pugnabāt

Pugiliterq; et luctādo. alij aut pedib. ueloces lepores

Viri uenatores, et duo detati canes iuxta (uenabātur

Cupiētes capere, illi uerò cupiētes aufugere. (tamen

Apud ipsos aut equites habebāt laborē. circa uerò cer-

Cōtentionē habebāt, et laborē. bene uerò cōplicatos in

Aurigae ascendētes immittebāt ueloces equos, (currus

Frena laxantes. at illi strepentes uolabant,

Currus cōpatti, orbilia uerò ualde resonabant. (ipsis

Alij quidem immensum habebant laborem. neq; unquā

Victoria expediebatur, sed anceps habebant certamē.

Istis aut et propositus erat magnus tripus intra certa

Aureus, inclyta opera solertis Vulcani. (men,

Circa autem oram fluebat Oceanus pleno similis:

Omne aut continebat scutum, ualde uarium. et in ipso

Cygni acriuoli ualde clamabant, qui certē multi

Natabant in summa aqua. et iuxta pisces gestiebāt, (lia

Mirabile uisu, etiā Ioui graui strepētī: cui⁹ propter cōst

f + Vul-

Ηφαιστος ποίησε σάκος μέγα τε σιδάρον τε,
 Αρσάμενος παλάμῃσι. τὸ μὲν Διὸς ἄλκιμος υἱός,
 Γάλλεν ἐπικρατέως. ἐπὶ δ' ἱππείᾳ θόρε Δίφρῳ,
 Ἰκελος αἰσόροπῃ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
 Κῆφα βιβὰς. τῷ, ἡνίοχος ἱερατὸρὸς ἰόλαος
 Δίφρῳ ἐπεμθεδαῖος, ἐθιώνετο λαμπύλον ἄρμα.
 Αἰγχιμόλον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Καὶ σφέας φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Χαίρετε λυγγῆος γονεὴ τυλεκλητοῖο. (σωρ,

Πῦ δὴ βούς ἱεράτος ὕμμι Διδοῖ μακάρεσσιν ἀνάσ-
 κῆνον τ' ἐξαναδείμ, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τύχεα δύσαι.
 Ἄλλο δέ σοι τὸ ἔπος ὄρεω, μέγα φέρτατε λαῶν.
 Εὐτ' αὖ δὴ κῆνον γλυκὲρῆς κίωνος ἀμέρσης,
 Τὸν μὲν ἱκεῖτ' αὐτῇ λιπέειν, καὶ τύχεα τοῖο.
 Αὐτὸς ἢ βροτολοιγὸν ἄρῃ ἐπὶ νῶτα δοκύσας,
 Εὐθα γυμνωθέντα σάκους ὑπὸ Δαιδαλέοιο
 Οφθαλμοῖσιν ἰδῆς, εὐθ' ἑτάμεν ὀξείῃ χαλκῷ,
 Ἄψ δ' ἀναχωρήσας· ἐπεὶ ἔνύ τοι αἰσιμὸν ἔστιν
 Οὐθ' ἱππας ἐλείμ, ἔτε κλυτὰ τύχεα τοῖο.
 Πρὶς αἶψ' εἰς Δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων,
 Νίκην Ἀθανάτης χόρσιν καὶ λῦδος ἔχουσα.
 Εὐσμενύως κέτε δὴ ῥα Διόγνητος ἰόλαος
 Σμόρδαλέον ἱπποισιν ἐκέκλετο. τοί δ' ὑπ' ὀμεικλῆς
 Ρίμφ' ἱφθόρον θοὸν ἄρμα, κονίοντες πεδίλοιο.
 Εἰ γὰρ σφιν μένος ἦνε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Αἰγί δ' ἀνασεύσασα. πόρῃ στυάχασε ἢ γαῖα.
 Τοί δ' ἄμυνδης προγενόνθ' Ἰκελοι πνερὶ καὶ θυέλλῃ,

Κύννη

Vulcanus fecit scutum *et* magnum *et* solidum,
 Aptans manibus. quod quidem Iouis fortissimus filius
 Vibrabat firmiter, *et* in equestrem saliebat currum
 Similis fulguri patris Iouis caprigeri,
 Leuiter uadens. cui auriga fortis Iolaus
 Biga conscensa direxit flexibilem currum. (nerua,
 Propè aut ipsiſ uenit dea faciem glaucam habens Mi-
 Et ipſos uocans, uerba alata allocuta eſt.

Saluete Lyngei proſapia Telecleſi.

Nunc Iupiter fortitudinem uobis det beatis imperans,
 Et Cygnum interficere, *et* inclyta arma ſpoliare.

Aliud aut tibi quoddã uerbũ dicã, lōgè præſantiſ. po

Quãdo iam Cygnum dulci ſeculo priuaueris, (pulorũ:

Hunc quidem poſtmodũ ibi relinquere, et arma illius.

Ipſe aut hominũ corruptorẽ Martẽ poſt terga ſeruãſ.

Quando denudatum ſcutò ab ingenioſo,

Oculis uideris, tum ſauciato acuto ferro.

Statim autem recedito. Quoniam tibi non fatale eſt.

Neq; equos capere, neq; inclyta arma ipſius.

Sic fata, in bigas aſcendit diua dearum,

Victoriam immortalibus manibus *et* gloriam habent.

Celeriter tunc iam utiq; generoſus Iolaus,

Terribiliter equis acclamauit. illi aut ab increpatione

Perniciter ferebãt celerẽ currũ, puluerẽ faciẽtes cãpo.

Quoniã ipſiſ uires immiſit cãſioſ oculos habẽs Miner

Scutũ concutiens. circumgemuit autem terra. (ua,

Illi aut ſimul procedebant, ſimiles igni, uel procellæ,

Κύνος δ' ἰππόδαμος, καὶ ἄρης ἀνόρητος αὐτῆς.
 τῶν δ' ἵπποι μὲν ἐπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν,
 ὀξεία χρέμισαν, πόρῃ δέ σφισιν ἄγνυτο ἡχώ,
 τὸν πρότερος προσέειπε βίη ἤ κραυγὴ κείνη·
 Κύνε πέποι, τί νυν νῶϊρ ἐπὶ χίτον ἰονίης ἵππου,
 ἀνδράσιν οἵ τε πόνον καὶ οἷζυος ἰδρυες εἰμὲν.
 ἀλλὰ πάρεξ ἔχε δίφρον ἐύξοον, ἢ ἢ κελύβη
 εἴηε πάρεξ ἰσνάαι. τρηχίνα δέ τοι παρελάνω,
 ἔς κ' ἡῦνε αὔακ' αἶ. ὁ γὰρ δυνάμει τε καὶ αἰδοῖ
 τρηχίνοσ προέβυκε. σὺ δ' αὖ μάλα οἶδ' αὐτὸς καὶ αὐτός.
 τῷ γὰρ ὀπίεες παῖδα, θεμιστονόλῳ ἱερὰν ὤπιρ.
 ὦ πέποι, ὅ μὲν γάρ τοι ἄρης θανάτοιο τελευτῶν
 ἀρκίσει, εἰ δὲ νῶϊ συνοισόμεθα πτολεμίσειρ.
 ἦ δὲ μὲν τε ἔφημι καὶ ἄλλοτε περ κελύβη
 ἐγχεος ἡμετέρη, ὅθ' ὑπὸρ πύλῃ ἡμαθόντος
 ἀντίος ἔσθ' ἐμείο μάχης ἄμοτον μενεαίνωρ.
 Τεῖς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δαχρὶ τυπεῖς, ἡρώσατο γαῖην,
 οὐτα μὲν σάκεος. τὸ δ' ἐπὶ τέτρατον ἔλασα μηρόν.
 Γαντὶ μὲν αὖ πρὸς δῶρ. διὰ δ' ἢ μέγα σάκος ἄραξ.
 Τρηχίνα δ' ἐν ποινήσιν χαμαὶ πέσον, ἐγχεος ἐρμῆ.
 ἐνθά κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη
 πόρσιν ἐφ' ἡμετέρησι, λιπὼν ἐν ἄρα βροτόντα.
 οὕτως ἔφατ', ὅθ' ἄρα κύνος ἐν μελίκῃ ἐμενοίνα,
 τῷ ἐπιπειθόμενος ἐχέμεν ὄρησ' ἀρμάτας ἵππου.
 Ἀὖ τότ' ἀπ' ἐν πλενέωρ δίφρων πόρρον αἶψ' ἐπὶ γαῖαν,
 φαῖς τε διὸς μεγάλῃ, καὶ ἐνυαλίῳ αὔακ' ἦτορ.
 κρύοχοι δ' ἐμπλήνῃ ἔλασαν καλλίτερας ἵππου.

SCVTVM HERCVLIS. 51

Cygnus equorū domitor, Marsq; insatiabilis clamore.
 Istorum aut equi quidem posteaq; obuiantes adinuicem
 Stridulē hinnuerūt, et circa ipsos frāgebatur sonitus,
 Istum prior affata est fortitudo Herculeā:
 Heus Cygne, quid nobis prohibetis ueloces equos,
 Hominibus qui et laboris et æumnarum periti sumus
 Sed extrā habe bigas bene ornatas, et à uia
 Cede extrā eundo. Trachinam autem tibi ueho,
 Ad Ceycem regem. Ille enim et potestate et uerecundia
 Trachinis præcellit. tu quoq; satis scis et ipse.
 Huius enim uxore habes natā, Themistonoē nigros oculos
 Heus tu, nō qdē enim tibi Mars mortis finē (los habētē:
 Arcebit, siquidem nos concurremus in conflictu.
 Iam equidem et ipsum dico aliquando expertum esse
 Lanceam nostram, quando in Pylo arenosa
 Contrarius stetit mihi in pugna insatiabiliter furens.
 Ter quidem à mea lancea percussus, incubuit terræ,
 Vulnerato scuto. quarto autem percussi crus
 Omni robore urgens, et magnum scutum disrupi.
 Pronus aut in pulueribus humi cecidit, lanceæ impetu,
 Atq; ita infamis inter immortales factus est,
 Manibus ab nostris, relinquens spolia cruenta.
 Sic dicebat, neq; Cygnus, bene peritus hastæ, cogitabat
 Huic obtemperans cohibere bigā trahentes equos.
 Ac tunc à bene implicatis bigis desiliit statim ad terrā,
 Natusq; Iouis magni, et Martis regis.
 Aurigæ autem iuxta impulerūt pulchriūbos equos.

Horum

τῶν δ' ὑποστυομενῶν λιανέχισε πῶς σὺν ῥαχιδῶν,
 ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς λορυφῆς ὄρεος μεγάλῳ
 γέτραι ἀποθρώσκεισιν, ἐπ' ἀλλήλαις ἢ πείσῃσι,
 πολλὰ ἢ δρυὺς ὑψίκομοι, πολλὰ δέ τε πῦναι,
 αἰγαιοὶ τε τανύρριζοι ῥήγνυνται ὑπ' αὐτῶν,
 εἴμφοι κυλινδομενῶν, εἴως πεδίου δ' ἀφίκνυνται,
 ὡς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πείσῃσι, μέγα κελλήγοντες.
 Γᾶσα ἢ μυρμιδόνων τε πάσις, κλειτὴ τ' ἰαωλὺς,
 ἀρνητ' ἢ δ' ἑλίη, αὐθιὰ τε ποιήεσσα,
 Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρω μεγάλ' ἰαχον. οἱ δ' ἀλαλητῇ
 θεασσάμενοι συῶεσσαν. μέγα δ' ἐπ' ἔτυπε μνητιάς ῥους,
 καὶ δ' ἄρ' ἐπ' ὑρανόθεν ψυχάδας βάλεν αἵματόεις.
 Σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἐὼν μέγα θαρσύνει παῖδι. (σας,
 οἷος δ' ἐν βήσεσσι ὄρεος χαλεπὸς προΐδέσθαι
 κάπρος χαυλιδῶν, φρονέει ἢ θυμῷ μαχέσασθαι
 ἀνδράσι θηρσυντῆς, θήγει δέ τε λονκὸν ὀδόντα
 δοχμωθεὶς, ἀφρὸς ἢ πόρῃ σόμα μαστιχόωντι
 λείβεται, ὅσας δέ σ' πυρὶ λαμπετόωντι εἰκλῆν,
 ορθὰς δ' ἐν λοφίῃ φέρονται τρίχας, ἀμφὶ τε δειρλίον
 τῷ ἱκέλος διὸς υἱός, ἀφ' ἱππέων θόρε δέφρα.
 ἦμος ἢ χλοῦρῳ λυκονόπλορος ἠχέτα τέττιξ,
 οἷω ἰφειζόμενος θέρος ἀνθρώποισιν αἰείδειν
 ἀρχεται, ὥτε πόσις καὶ βρῶσις θῆλυς ἐέρση,
 καὶ τε πανημέριός τε καὶ ἡῶος χέει αὐδὴν,
 ἰολεὶ ἐν αἰνοτάτῳ, ὁπότε χροῶ σείριος ἄρει.
 Τῆμος δ' ἠνέγχχοισι πόρῃ γλῶχες τελέθωσι,
 τῆς τε θέρει ἀείρουσιν, ὅτ' ὁμφακὲς αἰολόονται,

Simile

Horum aut irruentium pedib. substrepebat lata terra,
 Ac ueluti quando ab alto uertice montis magni
 Saxa desiliunt, et inuicem cadunt,
 Et multae quercus alticomae, multae et abietes,
 Et populi extensis radicibus rumpuntur ab ipsis,
 Facile deuoluētibus, usq; dum ad planum perueniunt:
 Sic illi inter sese concurrerunt, uehementer clamantes.
 Omnis aut et Myrmidonum urbs, et inclyta Iolcus,
 Et Arne, et Helice, et Anthea herbosa, (multus
 Clamore ab amborum ualde resonabant. illi aut cum tu-
 Mirando cōcurrerunt. Valde aut resonuit cōsultor Iu-
 Et ab caelo guttas deiecit cruentas, (piter,
 Signum faciens belli suo magnum audaci filio.
 Qualis aut in cōuallibus mōtis asper ad uidendū (dū
 Aper curuos dentes habens, furit aut animo ad pugna
 Cum uiris uenatoribus, acuit autem album dentem
 Curuatus, spuma autem circa os mandenti
 Stillat, oculi autem ipsi igni lucido assimilantur,
 Erectas autem in dorso riget setas, et circa collum:
 Huic similis Iouis filius, ab equestri desiliit curru.
 Quando aut uiridi nigras alas habens sonora cicada,
 Ramo insidens aestatem hominibus cantare
 Incipit, cui et potus et cibus teneros,
 Etiam toto die et ab aurora fundit cantilenam,
 Calore in grauiſſimo, quando corpus Sirius siccatur:
 Tunc sanē in milijs cuspidulosa folia sunt,
 Quae aestate seminant, uuae cum subrubescent.

Simile

Chius.

οἷα διώνυσος διῶν' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθοι,
 Τὸν ὥρην μαρναντο, πολὺς δ' ὀρυγμαδὸς ὀρώρει,
 ὣς ἢ λέοντε δύο ἀμφὶ λίπα μέρη ἐλάφοιο
 ἀλλήλοισι λοτέοντε, ἐπὶ σφέας ὀρμήσωσι,
 Δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ, ἄρα βός θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων,
 ἦ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμφώνυχες ἀγνυλοχεῖλαι
 πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μαχέσθην,
 αἰγὸς ὀρεασινόμα, ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο
 τίνος, ἦ μ' τ' ἐδάμασε βαλὼν αἰσθήϊος ἀνὴρ
 ἰὼ ἀπὸ νευρῆς· αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλη,
 Χώρῃ αἰδέρις ἐὼρ' οἱ δ' ὀτραλέως ἐνόησαν,
 βασυμένως ἢ οἱ ἀμφὶ μάχην δριμύαν ἔθεντο·
 ὡς εἰ κεκλυγότες ἐπ' ἀλλήλοισι μ' ὄρυσαν.
 ἔνθ' ἦτοι κύνος καὶ ὑπόρμενέος διὸς υἱὸν
 κτεινέμενον μεμαῶς, σάκε' ἐμβαλε χάλκιοι ἐγχείη.
 οὐδ' ἐρβήσεν χαλκὸν, ὄρυτο ἢ δῶρα θεοῖο.
 ἀμφιτρωνιάδης ἢ, βίη ἠρακλεείη,
 Μεισυγῆς κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἐγχεῖ μακρῷ
 ἀνχρῶα γυμνωθέντα θοῶς ὑπενόρθε γενεῖα,
 κλασ' ἐπικρατέως, ἀπὸ δ' ἅμφω κέρσε τσόνοντι
 ἀνδροφόνος μελίκ'· μέγα γὰρ ὄϊός ἐμπεσε φωτός.
 Ἡριπε δ' ὥς ὅτε τις δριγὺς ἦριπεν, ἢ ὅτε πέτρῃ
 ἠλίβατος, πληγῆσα διὸς ψολόοντι κόρυυνῷ.
 ὡς εἰπ', ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τσύχεα ποιηῖλα χαλκῷ.
 τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε διὸς ταλαηρόδιος υἱός.
 αὐτὸς ἢ βροτόλοιγον ἄρη προσισύτα διοσύσας,
 Δανὸν ὀρῶν ὅσοισι, λέων ὥς, σώματι λύρας,

SCVTVM MERCVLIS. 99

Simile

Cuiusmodi et Bachus dedit hominib. Leticiā et dolorem
 Ea hora pugnabāt. uehemēs aut tumultus excitabatur.
Vt autem leones duo circa interfectam ceruam
 Adinuicem irascentes, inter se coruunt,
 Rigidus autē ipsis clamor, strepitusq; simul fit dentium:
Aut ut uultures curuis unguibus, curuisq; rostris,
 Petra in alta ualde clangentes pugnant,
 Caprae in montib. pascentis gratia, uel syluestris cerua
 Pinguis, quam domuit sagittans uigorosus uir
 Sagitta ab neruo: ipse uerō uagatus est aliō, (runt,
 Loci imperitus existens. illi aut quā primū cognoue-
 Celeriter aut sibi pugnam acerbā pro ea susceperunt.
 Sic isti uociferantes adinuicem irruerunt.
 Ibi uidelicet Cygnus quidem prae potentis Iouis filium
 Interficere meditans, scutum percussit ferrea lancea.
 Neq; fregit aes, tuebantur autem dona Dei.
 Amphitryoniades autem, fortitudo Hercules,
 In medio et galeae et scuti lancea longa
 Collum denudatum celeriter infra barbā
 Vulnerauit forti, et ambos incidit neruos
 Homicida fraxinus. magnum enim robur incidit uiri.
 Cecidit aut, ueluti quando aliqua quercus corruit, uel
 Altū, percussū Iouis ardenti fulmine: (quando saxū
 Sic cecidit, eiq; circū sonuerūt arma uariegata ferro.
 Illū qdē postea dimisit Iouis magnanimus filius. (uās,
 Ipse aut hominū corruptorē Martē pgradientē obser-
 Terribiliter intuens oculis, leo tanq corpus cōsecutus.

Qui

Ος τε μάλ' ἐνδυκνέως ρινὸν ἱερατόροισι δυνάχεσσι
 Σχίσας, ὅτ' ἰτὰ χιτῶνα μελίφρονα θυμὸν ἀπνύει.
 Εμμενέως δ' αἶψα τῷ γενελαίνοντι πίμπλαται ἦτορ.
 Γλαυκιδίωρ δ' ὅσοις δεινὸν, πλυσυράς τε καὶ ὤμιον
 Οὐρῇ μαστιχόωρ, ποσσὶ γλάφει, ὅδε τις αὐτὸν
 Ἐτλη εἰς αὐτὰ ἰδὼν χεδὸν ἐλθεῖν. ὅδε μάχεσθαι
 Τοῖος αἶψ' ἀμφιτρωνιάδης, ἀκόρητος αὐτῆς,
 Ἀντίος ἔσθ' ἄρμος, ἐνὶ φρεσὶ θράσος ἀέξωρ,
 Ἐοσυμνύως. ὁ δέ οἱ χεδὸν ἤλυθεν, ἀχνύμενος κῆρ.
 Ἀμφότδροι δ' ἰάχοντες, ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
 Ως δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλας πέτρης τρυῶνος ὄρουσα,
 Μακρὰ δ' ἐπιθρώσεντα κυλίνδεται, ἡ δέ τε κῆρ
 Ἐρχεται ἐμμεμαῖα, πάγος δέ οἱ αὐτεβόλησεν
 Ὑψηλός, τῷ δὲ σιωπνείνεται, οὐθ' αὖ μιν ἴχει
 Τόσση ὁ μὲν ἰαχῇ φρισαύματος ἥλιος ἄρης,
 Κεκληγὼς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἐμμαπέως ὑπέδεντο.
 Αὐτὰρ ἀθλιωαῖη κῆρ δειὸς αἰγίοχοιο,
 Ἀντίκῃ ἤλθεν ἄρμος, ὄρεμνὺν αἰγίδ' ἔχουσα.
 Δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼς· ἔπεα πηρόοντα προσκύδα
 Ἀρεῖ, ὑπὶ χε μόνος ἱερατόρον, καὶ χεῖρας ἀάπτει.
 Οὐ γάρ τοι θέμις ἐστὶν ἀπὸ κλυτὰ τύχεα δῦσαι,
 Ἡρακλέα λῆϊναιοντα, δειὸς θρασυκαρδίου υἱόν.
 Ἀλλ' ἄγε παῦε μάχης, μή δ' ἀντίος ἴσας ἐμῆς.
 Ως ἔφατ', ἀλλ' ὅπ' εἴθ' ἄρεος μεγαλήτορα θυμόν.
 Ἀλλὰ μέγ' ἰάχων, φλογὶ ἰηέλα τύχεα πάλλων,
 Καρπάλιμος ἐπόρουσε βίην ἠρακληεῖη.
 Κακῆτ' ἄμειναι μεμαῶς, καὶ ῥ' ἐμβαλε χάλκην οὐ γέρας
Σπόρ.

Qui & ualde accuratè pellem tenacibus unguibus
 Scindens, quàm celerrimè dulcem animam abstulit.
 Constanter autem utiq; nigrum ipsius impletur cor.
 Ignitis aut̃ intuens oculis terribiliter, et latus et hūeros
 Cauda uerberans, pedib. fodit: neq; aliquis ipsum
 Toleraret contrà aspiciens propè ire, neq; pugnare.
 Talis utiq; Amphitryoniades, insatiabilis clamore,
 Obuius stetit Marti, in mentibus audaciam augens
 Celeriter. ille autem ipsi propè uenit, dolens corde.
 Ambo autem uociferantes, adinuicem irruerunt.
 Quēadmodū aut̃, quādo ab magno saxū cacumine cor
 Longeq; defiliens uoluitur, & fragor (ruens,
 Venit subito ingens, rupes autem ei obssistit
 Alta, cui iam confertur, ibi ipsum retinet: Mars
 Tanto quidem ille sonitu grauans currum perniciosus
 Vociferās irruit. ille aut̃ ineffabiliter excepit.
 Sed Minerua filia Iouis caprigeri,
 Obuia uenit Marti, tenebrosū scutum habens. (ta est:
 Grauit̃ aut̃ ac toruē aspiciēs, uerbis uolucris allocu-
 O' Mars, retine impetū fortē, & manus intangibiles.
 Non enim tibi fas est inclyta arma spoliare,
 Herculem interficientem, Iouis audacicordem natum.
 Sed eia, cessa à pugna, neq; obuius sta mihi.
 Sic ait, sed non persuasit Martis magnanimū animum:
 Sed ualde clamans, flammæ similia arma uibrans,
 Celer irruit fortitudini Herculanæ,
 Interficere conans, & iaculatus est ferream lanceam,

Σπόρχυρόν, παιδὸς ἐὼ ποτέωρ πόρῃ τεθνηῶτι,
 Εὐσάκει μεγάλῳ, ἀπὸ ᾗ γλαυκῶπις αἰθλύνῃ
 Εἰρηὶς ὀρμὴν ἔτραπ' ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρα.
 Δεξιὰ δὲ ἄρ' ἔχεις εἴλεον, ὄρνυς ἄμυνος δ' ἄορ' ὄξυ
 Εἴσυστ' ἐφ' ἡρακλεῖ λευκὸν ὄφρονι, τὸν δ' ἐπιόντα
 Αἰφίτρου νικᾶδης δεινῆς ἀκόρητος αὐτῆς,
 μακρὸν γυμνωθέντα σάκκος ὑπὸ δουδαλέοιο
 Οὔτας ἐπικρατέεις, διὰ ᾗ μέγα σάκος ἄραξο
 Δέρατι νωμῆσαι, ἐπὶ ᾗ χθονὶ λιάβαλλε μέσῃ.
 Τῷ ᾗ φόβος καὶ δαῖμος εὐτροχὸν ἄρμα καὶ ἵππους
 Ηλαταρ αἰψ' ἐγγὺς, καὶ ἀπὸ χθονὸς σὺνρυθλαίης
 Ες δίφρον θῆκαρ πολυδαίδαλατον, αἰψὰ δ' ἐπατα
 ἵππους μασιέτιλιν, ἵκοντο ᾗ μακρὸν ὄλυμπον.
 Υἱὸς δ' ἀλκμήνης, καὶ λυδάλιμος ἰόλαος,
 Κύννορ συλήσαντες ἀπ' ὤμων τσύνχεα καλὰ,
 Νίωσont', αἰψὰ δ' ἐπειτα πόλιν τρηχίνον ἵκοντι.
 ἱπποῖς ὠκυπόδεσσι, ἀτὰρ γλαυκῶπις αἰθλύνῃ
 Εξίηκετ' ὄλυμπόν τε μέγαρ, καὶ διώματα πικρὰ,
 Κύννορ δ' αὖ κήνυξ θάπτερον, καὶ λαὸς ἀπείρων,
 Οἱ ῥ' ἐγγὺς ναίωρ πόλιας λευκῷ βασιλῆος,
 Ανθλιν, μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτύ τ' ἰαωλὸν,
 Λευκὺ τ', ἢ δ' ἐλίην, πολλὸς δ' ἠγείρετο λαὸς,
 Τιμῶντες κήνυα, φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.
 Τῷ ᾗ τάφον καὶ σῆμα' αἰδὲς ποίησεν ἄναυρος,
 Ομβρῷ χειμῶνι πλῆθωρ, τὼς γὰρ μιν ἀπόλλωρ
 Λητοῖδης λῦωξ, ὅτι ῥα κλειτὰς ἐκατόμβας
 Οὔτις ἄγοι πυθοῖδε, βίη σύλασθε διοσύνωρ.

SCUTVM HERCVLIS. 99

Eclerem, filio suo iratus pro mortuo,
 In scutum magnum. sed oculos glaucos habens Pallas
 Hastilis impetum auertit, deficiens à biga. (acutum
 Acerbus aut Martē dolor cepit. extrahens aut ensē
 Irruit in Hercule, animo fortissimū. at illū aduenientem
 Amphitryoniades, graui insatiabilis clamore
 Femur denudatum scuto ab ingeniose facto
 Vulnerauit fortiter, & magnum scutum persfregit
 Lancea diuisum, & in terram deiecit mediam. (equos
 Illi aut Pauor et Terror bonas rotas habentē currū &
 Impulerunt statim propē, & ab terra latas uias habēte
 In currum posuerunt sabrefactū. statimq; postea (pū.
 Equos flagellauerūt, & peruenērunt in longū Olym-
 Pilius autem Alcmenae, & inclytus Iolaus,
 Cygnū spoliāntes ab humeris arma pulchra, (nerunē
 Recesserūt: statimq; postea urbem ad Trachinā perue-
 Equis uelocibus. sed glaucis oculis prædita Minerva
 Exiuit ad Olympum magnum, & domos patris.
 Cygnum uerò Ceyx sepeliuit, & populus infinitus,
 Qui propē habitabant urbes inclyti regis
 Anthen, Myrmidonūq; urbē, & inclytā Iolcum, (lus,
 Arnenq; atq; Elicen. multus aut cōgregatus est popu-
 Honorātes Ceycen, charum beatis dijs. (rus torrens,
 Illius aut sepulchrū et monumētū inuisibile fecit Anais
 Imbre hyemali abundans. sic enim ipsum Apollo
 Latonæ filius iussit, quoniam inclytas hecatombas
 Quicumq; duceret ad Pytho, ui spoliabat, insidiāns.

τῆς ἀπιδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ διαιταλόγῳ φέρεται
 μέχρι στίχων ν καὶ σ. ὑπώπυσσε δ' ἀριστοφάνης, ἐν ᾧ
 λιωμαίνος, ἀλλὰ τις ἑτέρος γραμματικὸς, ὡς ἐκ οὐσαρ
 αὐτὸν ἡσιόδου, ἀλλ' ἑτέρου τινὸς τὸν ἐμφερὲς ἀπιδου
 μιμήσασθαι προαιρουμένης. μεγακλῆς δ' ὁ ἀθλευαῖος γὰρ
 σισυμφὸν οἶδε τὸ ποίημα. ἄλλως δ' ἐπιτιμᾷ τῷ ἡσιόδῳ.
 ἄλογον γάρ, φησι, ποιῆν ἡφαίστου τοῖς τῆς μητρὸς ἐκ-
 θροῖς ὅπλα παρέχοντα. ἀπολλώνιος δ' ὁ ῥέδιος ἐν τῇ
 γ. φησὶν αὐτῷ εἶναι, ἐν τε τῷ χαρμηλῆρος, καὶ ἐν τῷ τὸν
 ἰσλαον ἐν τῷ διαιταλόγῳ σύριστην, ἡνιοχοῦντα τῷ ἡ-
 ρακλεῖ. ὡσαύτως δ' καὶ σισίχορος φησιν, ἡσιό-
 δου εἶναι τὸ ποίημα.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΗΞΙΘ-
 ΔΟΥ ἀπιδος.

SCUTVM HERCVLIS. 101

Huius Aspidis principiū in 4. Catalogo dicitur usq;
aduersum 50, & 200. Suspiciatus est aut Aristophanes,
non Comicus ille, sed quidam alius grammaticus, non
esse ipsam Hesiodi, sed alterius cuiusdam, qui Homeri-
cum scutum imitandum sibi delegerit. Megacles autem
Atheniensis, legitimū poema agnoscit: sed alioquin
reprehendit Hesiodum: absurdū enim esse, facere Vul-
canum matris hostibus arma præbentem. Apollonius
autē Rhodius in 3. dicit, ipsius esse, & ex stylo, & quod
Iolaus in Catalogo inuenitur aurigans Herculi. Iri-
dem & Stesichorus dicit Hesiodi esse
hoc poema.

FINIS ASPIDIS

Hesiodi.

g 3

Alia

ALIA EIVSDEM POE

MATIS DE CLYPEO HERCVLIS

translatio.

Valis illa relictâ domo ac patria tel-
lure,

Venit Thebas, secuta maritum Am-
phitryonem,

Alcmena, filia seruatoris populorū
Electryonis.

Que mulierum genus ornabat foeminearum, (bat

Formaq; & proceritate. mēte utiq; nulla cum ea certa
Illarū, quas mortales mortalib. peperere concūbentes.

Cuius & à uertice, & à palpebris nigricantibus

Tale quiddam spirabat, quale & ab aurea Venere.

Atq; hæc talis existēs, tū animo suū colebat coniugem,

Perinde ut nulla unquā coluit mulierum foeminearū.

Quinquā ipsi patrē præstantem occidisset, ui domitiū,

Ira cōmotus propter boues. relictâ aut ille patria tellu

Thebas uenit, supplicans bellicosus Cadmaeis, (re

Vbi idem hab tabat cum ueneranda coniuge, (ipsi

Seorsim absq; concubitu desiderabili. Nō enim licebat

Antea lectum conscendere formosæ Electryonidis,

Quim cædem ultus esset fratrum magnanimorum

Suæ coniugis: flagrantiq; combussisset igne uicos

Virorum heroum Taphiorum atq; Teleboarum.

Ita enim constitutum ipsi erat, dijq; testes facti fuerant:

Quo-

Quorum ille uerebatur iram, festinabatq; q̄ celerrimē
 Exequi magnū opus, quod ipsi à Ioue concessum erat.
 Hunc autem unā, cupidi belliq; praelijq;
 Boeotij equorum domitores, sub clypeis anhelantes,
 Locriq; hastati, & Phocenses magnanimi,
 Sequebantur. ducebat autem eos præstans puer Alcei,
 Gaudens tot populis. At pater hominumq; deorumq;
 Aliud consilium texebat intra mentes, ut dijs pariter
 Et hominibus rerum indagatoribus Martis depulso-
 rem plantaret. (tans,

Profectus aut ab Olympo est, dolū mētibus altis medi-
 Desiderio concubitus elegantis mulieris.
 Per noctē. celeriterq; uenit in Typhonū, unde rursum
 Ad Phiciū summum accessit consiliarius Iupiter.
 Vbi residens mentibus uersabat diuina opera.
 Nam eadem quidem nocte cum procera Electryonide
 In lecto concubitu mixtus est, perfecitq; desiderium.
 Eadē aut et Ampitryo populorū defensor, splendidus
 Perfecto magno opere, redijt domum suam. (heros
 Neq; ille ad famulos & pastores agrestes
 Cœpit ire antea, q̄ suæ coniugis conscendisset lectum.
 Tale siquidem corde desiderium ceperat pastorem
 populorum. (nens

Vt aut, quādo quispiam magno affectu effugit afflictio
 Morbo ex difficili, aut etiam ualidis ex uinculis:
 Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato,
 Magnoq; affectu, lubētīq; animo domū suā reuerso est,

τῶν δ' ὑποστυμνῶν λιανάχιζε πόντ' ἐνρῆα χθῶν.
 Ως δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς λορυφῆς ὄρεος μεγάλοι
 Γέτραι ἀποθρύσκουσιν, ἐπ' ἀλλήλαις ἢ πείσωσι,
 Πολλὰ δ' ἢ δρυὺς ὑψίνομοι, πολλὰ δέ τε πσῦκαι,
 Αἰγαιοί τε τανύρριζοι ῥήγνυσται ὑπ' αὐτῶν,
 Βίμφοι κυλινδομῶν, εἰως πεδίου δ' ἀφίκνυνται.
 Ως οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον, μέγα κεν ἠέγοντες.
 Γᾶσα δ' ἢ μυρμιδόνων τε πάλις, κλειτὴ τ' ἰαωλὴς,
 Ἀρνητ' ἢ δ' ἑλίη, αὐθιὰ τε ποικίλος,
 ὦν δ' ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἰαχον. οἱ δ' ἀλαλητῇ
 Θεασείω σιύεσαν. μέγα δ' ἐπ' ἔπευκε μητιέτα βούς,
 Καὶ δ' ἄρ' ἀπ' ἔρανόθεν ψυχέδρας βάλεν αἵματοῖς.
 Σῆμα τιθεὶς πολέμοιο εἴω μέγα θάρσει παυδί. (σας,
 Οἷος δ' ἐν βήσκει ὄριος χαλεπὸς προΐδιδαι
 Κέκρος χαυλιδῶν, φρονεῖ δ' ἢ θυμῷ μαχέσασθαι
 Ἀνδράσι θηρσυντῆς, θήγει δέ τε λουνὸν ὀδόντα
 Δοχμωθεὶς, ἀφρὸς δ' ἢ πόρῃ στόμα μαστιχόωντι
 Λείβεται, ὅσας δέ οἱ πυρὶ λαμπιτόωντι ἔπειλιν,
 Ορθὰς δ' ἐν λοφίῃ φέρεται τέχας, ἀμφὶ τε λειρῶν.
 Τῷ ἱκέλος διὸς υἱὸς, ἀφ' ἱππέεσσι θόρε δίφρος.
 Ἥμος δ' ἢ χλοῦρῳ λυανόπλορος ἠχέτα τέτλιξ,
 Οἷω ἰφειζόμενος θέρος ἀνθρώποισιν ἀείδειν
 Ἀρχεται, ὥτε πόσις καὶ βρωσίς θῆλυς ἐέρση,
 Καί τε πανημέριός τε καὶ ἡῶος χέει αὐδίην,
 Ἰδὲ ἐν αἰνοτάτῳ, ὅποτε χροῶ σείριος ἄζει.
 Τῆμος δ' ἢ κέγχροισι πόρῃ γλῶχες τελέθωσι,
 Τῆς τε θέρει σείρεσσιν, ὅτ' ὄμφακας αἰολόονται,

Horum aut irruentium pedib. substrepebat lata terra,

Ae ueluti quando ab alto uertice montis magni

Saxi desiliunt, & inuicem cadunt,

Et multae quercus alticomae, multae & abietes,

Et populi extensis radicibus rumpuntur ab ipsis,

Facile deuoluctibus, usq; dum ad planum perueniunt:

Sic illi inter sese concurrerunt, uehementer clamantes.

Omnis aut & Myrmidonum urbs, & inclyta Iolcus,

Et Arne, & Helice, & Anthea herbosa, (multis

Clamore ab amboru ualde resonabant. illi aut cum tu-

Mirando cōcurrerunt. Valde aut resonuit cōsultor Iu-

Et ab caelo guttas deiecit cruentas, (piter,

Signum faciens belli suo magnum audaci filio.

Qualis aut in cōuallibus mōtis asper ad uidendū (dū

Aper curuos dentes habens, furit aut animo ad pugna

Cum uiris uenatoribus, acuit autem album dentem

Curuatus, spuma autem circa os mandenti

Stillat, oculi autem ipsi igni lucido assimulantur,

Erectas autem in dorso riget setas, & circa collum:

Huic similis Iouis filius, ab equestri desiliit curru.

Quando aut uiridi nigras alas habens sonora cicada,

Ramo insidens aestatem hominibus cantare

Incipit, cui & potus & cibus tener ros,

Etiam toto die & ab aurora fundit cantilenam,

Calore in grauissimo, quando corpus Sirius siccatur:

Tunc sanè in milijs cuspidulosa folia sunt,

Quae aestate seminant, uuae cum subrubescent,

Chius.

Simile

Simile

οἷα διώνοντας δῶν' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος,
 τὸν ὥρην μαρναντο, πολὺς δ' ὀρυγμαδὸς ὀρώρει.
 ὣς ἢ λέοντε δύο ἀμφὶ λίγα μέρησ' ἐλάφοιο
 ἀλλήλοισι κοτέοντε, ἐπὶ σφέας ὀρμήσωσι,
 Δαυὴ δέ σφ' ἰαχὴν, ἄρα βέε' ἅμα γίνετ' ὀδόντων,
 ἦ δ' ὡς τ' αἰγυπιοὶ γαμφώνυχες ἀγνυλοχεῖλαι
 πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μαχέσθην,
 αἰγὸς ὀρεσινόμῃ, ἢ ἀχροτέρῃς ἐλάφοιο
 γίονος, ἦ μ' τ' ἐσδέμασσε βαλὼν αἰσθήϊος ἀνὴρ
 ἰὼ ἀπὸ νευρῆς· αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλη,
 κώρυξ αἰδέρις ἐὼν· οἱ δ' ὀτραλέως ἐνόησαν,
 βασυμένως ἢ οἱ ἀμφὶ μάχην δριμύϊα ἐθόντο·
 ὣς εἰ κεκληγότες ἐπ' ἀλλήλοισι μ' ὄρυσαν.
 ἐνθ' ἦτοι κύνος καὶ ὑπόρμενέος διὸς ὑδρὶ
 κτεινέμεναι μεμαῶς, σάκε' ἐμβαλε χάλκην οὐ ἔγχε·
 οὐδ' ἐρρήξεν χαλκὸν, ὄρυτο ἢ δῖωρα θεοῖο.
 ἀμφιτρωνιάδης ἢ βίη ἠρακληεῖν,
 Μιαισυγῆς κόρυθος τε καὶ ἀσπίδος ἔγχρ' ἱμανρῷ
 αὐχονὰ γυμνωθέντα θεῶς ὑπὸν ὄρθε γενεῖν,
 ἦ λασ' ἐπικρατέως, ἀπὸ δ' ἅμφω κέρσε τούοντο
 ἀνδροφόνος μελίν· μέγα γὰρ δένος ἐμπεσε φωτός.
 ἦρπε δ' ὡς ὅτε τις δρυὺς ἦρπεν, ἢ ὅτε πέτρῃ
 ἠλίδατος, πληγέσσα διὸς ψολόεντι κοβραυνῷ.
 ὣς ἔριπ', ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τσύχεα ποικίλα χαλκῷ,
 τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε διὸς ταλαναρδίου υἱός.
 αὐτὸς ἢ βροτόλοιγον ἄρῃ προσισύτα διοκύσας,
 Δαυὴν ὀρῶν ὅσσοισι, λείων ὡς, σώματι λύγρας,

SCVTVM HERCVLIS. 99

Cuiusmodi et Bachus dedit hominib. Leticiã et dolorem
Ea hora pugnabãt. uehemẽs aut tumultus excitabatur.

Vt autem leones duo circa interfectam ceruam

Simile

Adinuicem irascentes, inter se coruunt,

Rigidus autẽ ipsis clamor, strepitusq; simul fit dentiũ:

Aut ut uultures curuis unguibus, curuisq; rostris,

Petra in alta ualde clangentes pugnant,

Caprae in montib. pascentis gratia, uel syluestris cerua

Pinguis, quam domuit sagittans uigorosus uir

Sagitta ab neruo: ipse uerò uagatus est aliò, (runt,

Loci imperitus existens. illi aut quã primũ cognoue-

Celeriter aut sibi pugnam acerbã pro ea susceperunt.

Sic isti uociferantes adinuicem irruerunt.

Ibi uidelicet Cygnus quidem prapotentis Iouis' filium

Interficere meditans, scutum percussit ferrea lancea

Neq; fregit æs, tuebantur autem dona Dei.

Amphitryoniades autem, fortitudo Herculeæ,

In medio et galeæ et scuti lancea longa

Collum denudatum celeriter infra barbam

Vulnerauit forti, et ambos incidit neruos

Homicida fraxinus. magnum enim robur incidit uiri.

Cecidit aut, ueluti quando aliqua quercus corruit, uel

Altũ, percussũ Iouis ardenti fulmine: (quando saxũ

Sic cecidit, eiq; circũ sonuerũt arma uariegate ferro.

Illũ qdẽ postea dimisit Iouis magnanimus filius. (uãs,

Ipse aut hominũ corruptorẽ Martẽ ppgredientẽ obser-

Terribiliter intuens oculis, leo tanq corpus cõsecutus,

Qui

SCVTVM HERCVLIS. 97

Qui & ualde accuratè pellem tenacibus unguibus
 Scindens, quàm celerrimè dulcem animam abstulit.
 Constanter autem utiq; nigrum ipsius impletur cor.
 Ignitis aut̃ intuens oculis terribiliter, et latus et hūeros
 Cauda uerberans, pedib. fodit: neq; aliquis ipsum
 Toleraret contrà aspiciens propè ire, neq; pugnare.
 Talis utiq; Amphitryoniades, insatiabilis clamore,
 Obuius stetit Marti, in mentibus audaciam augens
 Celeriter. ille autem ipsi propè uenit, dolens corde.
 Ambo autem uociferantes, adinuicem irruerunt.
 Quēadmodū aut̃, quādo ab magno saxū cacumine cor
 Longeq; desiliens uoluitur, & fragor (ruens,
 Venit subitò ingens, rupes autem ei obsistit
 Alta, cui iam confertur, ibi ipsum retinet: Mars
 Tanto quidem ille sonitu grauens currum perniciosus
 Vociferās irruit. ille aut̃ ineffabiliter excepit.
 Sed Minerva filia Iouis caprigeri,
 Obuia uenit Marti, tenebrosū scutum habens. (ta est:
 Grauit̃ aut̃ ac toruē aspiciēs, uerbis uolucris allocu-
 O' Mars, retine impetū fortē, & manus intangibiles.
 Non enim tibi fas est inclyta arma spoliare,
 Herculem interficientem, Iouis audacicordem natum.
 Sed cia, cessa à pugna, neq; obuius sta mihi.
 Sic ait. sed non persuasit Martis magnanimū animum:
 Sed ualde clamans, flammæ similia arma uibrans,
 Celer irruit fortitudini Herculanæ,
 Interficere conans, & iaculatus est ferream lanceam,

91

Η Σ Ι Ο Δ Ο Υ

Σπέρχονορ, παιδὸς ἐὺ ποτέρω πόρῃ τεθνεώτες,
 Ερσάνει μέγλω, ἀπὸ ἧ γλαυκῶπις αἰθλύνῃ
 Εγχεὺς ὀρμὴν ἔτραπ' ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρα.
 Δειλὸν δ' ἄρκ' ἄχος ἵλον, ὄρυσάμενος δ' ἄορ ὄξυ
 Εἰσὺτ' ἐφ' ἡρακλεῖ κρατὸρ ὀφρονι, τὸν δ' ἐπιόντα
 Ἀμφιτρωνιάδης δεινῆς ἀνόρητος αὐτῆς,
 μαρὸρ γυμνωθέντα σάνους ὑπὸ δαιδαλέοισι
 Οὔτασ' ἐπιηρατέως. διὰ ἧ μέγα σάνος ἄραξε
 Δύρατι νωμῆσαρ, ἐπὶ ἧ χθονὶ λάβαλλε μέσση.
 Τῷ ἧ φόβος καὶ δαῖμος εὐτροχὸρ ἄρμα καὶ ἵππε
 Ἥλασαρ αἰψ' ἐγγύς, καὶ ἀπὸ χθονὸς σὺρρυθείης
 Ες δίφρον θῆκαρ πολυδαίδαλον, αἰψα δ' ἐπετα
 ἵππεσ μασιέτην, ἵκοντο ἧ μακρὸν ὄλυμπον.
 Υἱὸς δ' αἰλημύνης, καὶ λυδάλιμος ἰόλαος,
 Κύννορ συλήσαντες ἀπ' ὤμων τσύνχεα καλὰ,
 Νίσαντ', αἰψα δ' ἐπετα πόλιρ τρηχίνορ ἵκοντε.
 ἱπποῖς ὠκυπόδεσι, ἀτὰρ γλαυκῶπις αἰθλύνῃ
 Εξίμετ' ὄλυμπόρ τε μέγαρ, καὶ δώματα πατρὸς,
 Κύννορ δ' αὖ κήυξ θάπτηρ, καὶ λαὸς ἀπείρωρ,
 Οἱ ρ' ἐγγύς ναιῶν πόλιας λειτῶ βασιλῆος,
 Ἀνθλιν, μυρμιδόνων τε πόλιρ, ηλατλύντ' ἰαωλκόν,
 Ἀρνλυντ', ἢ δ' ἐλίνλιν, πολλὸς δ' ἡγείριτο λαὸς,
 Τιμῶντες κήυκα, φίλον μακάρεσι θεοῖσι.
 Τῷ ἧ τάφορ καὶ σῆμα αἰδὲς ποίησεν ἄναυρος,
 Ουδρὼ χειμάρρῳ πλήθων, τὼς γὰρ μιν ἀπόλλωρ
 Λητοῖδης λύνωξ, ὅτι ρα κλειτὰς ἐνατόμβας
 Οὔτις ἄγοι πυθοῖδε, βίη σύλασκει διοσύωρ.

Τῷ

SCUTVM HERCVLIS. 99

Eclerem, filio suo iratus pro mortuo,
 In scutum magnum. sed oculos glaucos habens Pallas
 Hastilis impetum auertit, deficiens à biga. (acutum
 Acerbus aut Martē dolor cepit. extrahens aut ensem
 Irruit in Hercule, animo fortissimū. at illū aduenientem
 Amphitryoniades, graui insatiabilis clamore
 Femur denudatum scuto ab ingeniose facto
 Vulnerauit fortiter, & magnum scutum persregit
 Lancea diuisum, & in terram deiecit mediam. (equos
 Illi aut Pavor et Terror bonas rotas habentē currū &
 Impulerunt statim propē, & ab terra latas uias habēte
 In currum posuerunt sabrefactū: statimq; postea (pū.
 Equos flagellauerūt, & peruenerunt in longū Olym-
 Pilius autem Alcmenæ, & inclytus Iolauus,
 Cygnū spoliantes ab humeris arma pulchra, (nerunt
 Recesserūt: statimq; postea urbem ad Trachinā perue-
 Equis uelocibus. sed glaucis oculis prædita Minerva
 Exiuit ad Olympum magnum, & domos patris.
 Cygnum uerò Ceyx sepeliuit, & populus infinitus,
 Qui propē habitabant urbes inclyti regis
 Anthen, Myrmidonūq; urbē, & inclytā Iolcum, (lus,
 Arnenq; atq; Elicen. multus aut cōgregatus est popu-
 Honorātes Ceycen, charum beatis dijs. (rus torrens,
 Illius aut sepulchrū et monumētū enuisibile fecit Anais
 Imbre hyemali abundans. sic enim ipsum Apollo
 Latonæ filius iussit, quoniam inclytas hecatombas
 Quicumq; duceret ad Pytho, ui spoliabat, insidians.

τῆς ἀπίδου ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δι καταλόγῳ φέρεται
 μέχρι σίχων ν καὶ σ. ὑπώπυσκε ἡ ἀριτοφάνης, ἐνχὸ
 λιωμινὸς, ἀλλὰ τις ἑτέρος γραμματικὸς, ὡς ἐκ οὐσαρ
 αὐτὸν ἠσιόδου, ἀλλ' ἑτέρου τινὸς τὸν ἐμμερικὸν ἀπίδα
 μιμήσατο προαιρημένους. μεγακλῆς ἡ ὁ ἀθλίναϊος γνή
 σιον μὲν οἶδε τὸ ποίημα. ἄλλως ἡ ἐπιτιμᾷ τῷ ἠσιόδῳ.
 ἄλογον γὰρ, φησι, ποιεῖν ἡφαιστον τοῖς τῆς μητρὸς ἐχ
 θροῖς ὅπλα παρέχοντα. ἀπολλώνιος ἡ ὁ ῥέδιος ἐν τῷ
 γ. φησὶν αὐτὸ εἶναι, ἐν τε τῷ χαρμηῆρος, καὶ ἐν τῷ τὸν
 ἰολαον ἐν τῷ καταλόγῳ συνέστην, ἡνιοχοῦντα τῷ ἡ
 ρακλεῖ. ὡσαύτως ἡ καὶ σήσιχορος φησιν, ἠσιό-
 δου εἶναι τὸ ποίημα.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΗΞΙΘΟΥ
 διὰ ἀπίδου.

SCUTVM HERCVLIS. 101

Huius Aspidis principiū in 4. Catalogo dicitur usq;
aduersum 50, & 200. Suspicius est aut Aristophanes,
non Comicus ille, sed quidam alius grammaticus, non
esse ipsam Hesiodi, sed alterius cuiusdam, qui Homerici
cum scutum imitandum sibi delegerit. Megacles autem
Atheniensis, legitimū poema agnoscit: sed alioquin
reprehendit Hesiodum: absurdū enim esse, facere Vul-
canum matris hostibus arma præbentem. Apollonius
autē Rhodius in 3. dicit, ipsius esse, & ex stylo, & quod
Iolaus in Catalogo inuenitur aurigans Herculi. Iri-
dem & Stesichorus dicit Hesiodi esse
hoc poema.

FINIS ASPIDIS

Hesiodi.

g 3

Alia

ALIA EIVSDEM POE

MATIS DE CLYPEO HERCVLIS

translatio.

Valis illa relictâ domo ac patria tel-
lure,

Venit Thebas, secuta maritum Am-
phitryonem,

Alcmena, filia seruatoris populorū
Electryonis.

Que mulierum genus ornabat foeminearum, (bat
Formaq; et proceritate. mēte utiq; nulla cum ea certa
Illarū, quas mortales mortalib. peperere concūbentes.
Cuius et à uertice, et à palpebris nigricantibus
Tale quiddam spirabat, quale et ab aurea Venere.
Atq; hæc talis existēs, tū animo suū colebat coniugem,
Perinde ut nulla unquā coluit mulierum foeminearū.
Quinquā ipsi patrē præstantem occidisset, ui domitū,
Ira cōmotus propter boues. relictâ aut ille patria tellu
Thebas uenit, supplicans bellicosus Cadmæis, (re
Vbi idem hab tabat cum ueneranda coniuge, (ipsi
Scorsim absq; concubitu desiderabili. Nō enim licebat
Antea lectum conscendere formosæ Electryonidis,
Quim cædem ultus esset fratrum magnanimorum
Sue coniugis: flagrantiq; combussisset igne uicos
Virorum heroum Taphiorum atq; Teleboarum.
Ita enim constitutum ipsi erat, dijq; testes facti fuerant:

Quo-

Quorum ille uerebatur iram, festinabatq; q̄ celerrimē
 Exequi magnū opus, quod ipsi à Ioue concessum erat.
 Hunc autem unā, cupidi belliq; praelijq;
 Boeotij equorum domitores, sub clypeis anhelantes,
 Locriq; hastati, & Phocenses magnanimi,
 Sequebantur. ducebat autem eos præstans puer Alcei,
 Gaudens tot populis. At pater hominumq; deorumq;
 Aliud consilium texebat intra mentes, ut dijs pariter
 Et hominibus rerum indagatoribus Martis depulso-
 rem plantaret. (tans,

Profectus aut ab Olympo est, dolū mētibus altis medi-
 Desiderio concubitus elegantis mulieris,

Per noctē. celeriterq; uenit in Typhoniū, unde rursus in

Ad Phiciū summū accessit consiliarius Iupiter.

Vbi residens mentibus uersabat diuina opera.

Nam eadem quidem nocte cum procera Electryonide

In lecto concubitu mixtus est, perfecitq; desiderium.

Eadē aut et Ampitryo populorū defensor, splendidus

Perfecto magno opere, redijt domum suam. (heros

Neq; ille ad famulos & pastores agrestes

Cœpit ire antea, q̄ suæ coniugis conscendisset lectum.

Tale siquidem corde desiderium ceperat pastorenz

populorum. (nemz

Vt aut, quādo quispiam magno affectu effugit afflictio

Morbo ex difficili, aut etiam ualidis ex uinculis:

Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato,

Magnōq; affectu, lubētīq; animo domū suā reuersus est.

Totaq; nocte concubuit cum ueneranda uxore,
Oblectando se muneribus aureæ Veneris.

Illâ aut à deo pariter uicta, et ab homine lōgè optimo
Thebis septē portas habētib. geminos peperit pueros,
Haudquaq; eadem sapientes, quanguam fratres essent.
Alterū siquidē inferiorē, alterū aut longē præstantio-
Sæuum ac ualidum, uim Herculanam: (rē uirū,
Hunc quidem subiecta nubium: offuscatori Saturnio:
Iphiclum autem, hastarum concussori Ampitryoni,
Diuersa generatione. alterum quidē, cum uiro morta-
li concumbens:

Alterū aut, cum Saturnio deorum imperatore omnium:
Qui et Cygnum occidit, Martis filium, magnanimum.
Inuenit enim in luco longē iaculantis Apollinis
Ipsum, et patrem ipsius Martem, bello insanabilem,
Armis fulgentes, ceu fulgor ignis ardentis,
Stantes in curru. terram autem pulsabāt ueloces equi,
Ferientes ungulis, puluisq; circa ipsos diuidebatur,
Excitatus compactis à curribus et pedib. equorū. (bāt,
Currus aut fabrefacti et rotarū ambitus circū resona-
Equis festinantibus. gaudebat aut Cygnus inculpatus,
Sperans se Iouis filium Mauortium, aurigamq;,
Ferro interēpturū esse, et inclyta arma despoliaturū.
Sed ipsius uota non exaudiuit Phœbus Apollo.
Ipse enim contra illum concitauit uim Herculeam,
Totus uerò lucus et ara Apollinis Pagasæi
Collucebat præ uehementis Dei armis, et ipso,

Et

Et quasi quidam ignis ex oculis illius effulgebat. Quis
autem illi (dire,
Sustinuisset, mortalis existens, obuiā sub conspectū pro
Præter Herculem, & gloriosum Iolaum?
Illorum enim & uis magna, & manus inuictæ
Ex humeris prognatæ erant, unā cū robustis membris.
Igitur tunc aurigam allocutus est fortem Iolaum:
Nēpe uerē in immortales beatos, qui Olympū tenent,
Peccauit Amphitryo, quando bene munitas ad Thebas
Abijt, relicta Tiryntho, urbe bene fūdata (bētes frōtes.
Postq̃ occiderat Electryonem, propter boues latas ha-
Venitq; ad Creontem, & Heniochen longis ornatam
uestibus, (buerunt.
Qui ipsum ultrō receperūt, & necessaria omnia præ-
Quatenus ius est supplicib. coluerūtq; ex animo magis.
Viuebat aut exultabundus cū formosa Electryoneide,
Coniuge sua. moxq; nos reuoluto anno
Nati sumus, neq; ingenio similes, neq; intellectu,
Pater tuus & ego: cuius quidem mentes sustulit Iupiter
Qui relicta domoq; sua, & suis parentibus,
Abijt ueneraturus sceleratū Eurystheū. (præteritorū,
Infelix, & nūc fortassis multū ingemiscit poenitētia
Noxam suam lūgens. Sed hæc irreuocabilis est.
Mihi uerò deus difficiles imperauit labores.
O' amice, sed tu celeriter cōtine habenas rutilātes (lās,
Equorum alipedum, magnāq; mētibus fiduciā accumis
Rectā dirige celerē currū, & alipedū robur equorum.

Nihil ueritus strepitum Martis, hominum occisoris.
 Qui nunc cum clangore circumquaque furit per sacrum nemus
 Phœbi Apollinis, longè iaculantis regis. (bello,
 Enim uerò etiā ualidus licet existat, tamē exaturabitur
 Hunc contrā allocutus est inculpatus Iolauus.
 O' patre, quā multum uerò pater hominum atque deorum
 Honorat caput tuum, et taurinus Neptunus,
 Qui Thebarum moenia tenet, et tuetur ciuitatem:
 Quemadmodū et hunc mortalem, ualidūque magnumque
 Tuas in manus adducunt, ut gloriam magnam auferas.
 Sed age, induere arma Mauortia, ut quā celerrimē
 Currus inter se committentes Martis et nostrum,
 Decertemus. Quoniam neque intrepidum Iouis filium,
 Neque Iphiclidem perterrebit. Sed ipsum puto
 Mox fugiturum duos pueros inculpati Alcide,
 Qui sibi propè sunt, cupientes belli
 Certamen instituire: quæ res ipsis multo gratior, quā cor
 Sic ait. arrisit autem fortis Hercules, (na.
 Verbo oblectatus. admodū enim sibi cōmoda dixerat.
 Atque ipsum, respondēs, uerbis uolucris allocutus est:
 O' heros Iolae, Iouis alumne, nō procul etiā hinc (sus,
 Pugna aspera. Tu uerò quēadmodū antea fuisti bellico
 Ita et nunc magnum equum Arionem nigricantibus
 setis obsitum (ris.
 Quoquouersum conuerte, et auxiliare pro eo ac pote
 Sic locutus, ocreas ex orichalco splendido,
 Vulcani inclyta dona, tibijs induxit.

Mox

Mox & thoracem pectori induit
Pulchrum, aureum, uariiegatum, quem ipsi dederat
Pallas Minerva, filia Iouis, tunc cum coeperat
Primum luctuosa aggredi certamina.
Posuit aut circa humeros nocumenti depulsoriū ferrū,
Seuus uir. cauam autem circa pectora pharetram,
Reiecitq; in tergum. in hac multæ erant sagittæ
Horrendæ, mortis uocem reprimentis datrices.
Hæ à capite quidem mortem habebant præfixā, & un-
guentum lachrymarum:
Mediæ autem politæ erant, longæ. sed à tergo
Nigræ aquilæ contactæ alis
Erant. ille aut ualidā hastam præfixam ære corripuit.
Capiti uerò ingenti galeam fabrefactam imposuit,
Variegatam, ferream, temporibus adaptatam,
Que tutum reddebat caput Herculis diuini.
At manib. clypeū accepit, uariū totū, quē nemo quisq;
Neq; perrupit iaciendo, neq; comminuit, mirum uisu.
Nam totus quidē circūquaq; gypso, candidoq; ebore,
Et electro lucidus erat, auroq; fulgido
Splendens, cæruleis plicis fulgorem intersecantibus.
In medio aut draconis erat terror, haudquā effabilis
Retro, oculis igne lucentibus, tuens.
Cuius & dentibus quidē repletum erat os candicantib.
Seuis, inaccessis. supra terribilem autē frontem (num
Seua Cōtētionis dea uolitabat, accēdens pugnas homi-
Infelix, quæ & mentem eximebat, & præcordia uiris,
Qui-

Quicumq; bellum aduersus Iouis filium gererent.
 Quorū & animæ quidē sub terrā eūt, ad Orcū intro,
 Ipsorum: ossa autem ipsis, pelle circum putrefacta,
 Sirio sub torrido in nigra patrescunt terra.
 In eo autem & persecutio, & inclinatio fictæ erant.
 In eo tumultus, cedesq;, & homicidium, huc illuc fere-
 bantur.

(Parca,

In eo Eris quoq;, & motus furebat: in eo perniciosæ
 Viuū aliū tenens, recēs uulneratū, alium aut illasum,
 Aliū mortuū per pugnā trahebat pedibus. (rorum,
 Vestē aut habebat circū humeros cruentā sanguine ui
 seuū uidens, clamoribusq; ingrauescens.

In eo autem & serpentum capita seuorum erāt, haud
 quaquam effabilem,

(hominum,

Duodecim, quæ per terrefaciebant super terrā genera
 Quicumq; bellum contra Iouis filium mouerent.

Quorum & dentiuū quidem crepitus edebatur, quoties
 pugnabat

(randa opera.

Amphitryoniades. Hæc aut distincta mutuò erant, mi-
 Porro ueluti pūcta qdā apparebāt uidēda seuis draco
 Cerulea pterga, denigrateq; erāt illis maxillæ. (nib.

In eo aut & suum greges agrestium erant, atq; leonū,
 Mutuò sese aspicientiū, irascentiumq;, & festinantiū,
 Quorū etiā turmatim ordines incedebāt. neq; uerò hi,
 Neq; illi alteros timebāt. horrebāt attamē colla ambo-

Iā enim ipsis instabat magnus leo, circū aut apri(rum.
 Duo, spoliati animas, deorsumq; ipsis niger

Cruor

Cruor destillabat in terrā. ipsi autem ceruicib. deiectis
lacebant mortui sub terribilibus leonibus.

At illi magis etiam excitabantur, & incendebantur ad
Vtriq; agrestesq; sues, trucesq; leones. (pugnandis

In eo autem erat & pugna Lapitharum bellatorum,

Ceneum circa regem, Dryantemq;, Pirithoumq;,

Hopleumq;, Hexadiumq;, Phalerumq;, Prolochumq;,

Mopsunq; Ampycidem, Titaresium, nothum Martis:

Theseumq; Aegidem, similem immortalibus:

Argentei, aurea circum corpus arma habentes.

Cetauri aut ex altera parte cōtra hos cōgregabantur,

Circa magnum Petræum atq; Asbolum augurem,

Arctumq;, Hureumq;, nigrumq; pilis Mimantem.

Et duos Peucidas, Perimedem, Dryalumq;,

Argentei, aureas abictes in manibus habentes.

Atq; impetu pariter facto, perinde ac si uiui essent,

Lanceis atq; abietibus cominus certabant.

Inter hæc aut Martis terribilis alipedes stabant equi

Aurei, & ibidē ipse quoq; spoliator perniciosus Mars,

Mucronem in manibus habens, milites exhortans,

Sanguine cruentus, perinde atq; uiuos spolians,

Currui insistens. iuxta autem Pauorq; Metusq;

Stabant gestientes bellum subire uirorum.

Ibidem autem & Iouis filia, prædatrix Tritogenia,

Ei similis, quasi quæ pugnam uellet armare,

Hastā habēs in manib. aureamq; galeam, (seuum.

Aegidemq; circū humeros. gradiebatur aut in præliis

At erat

At erat in eo clypeo et immortalium chorus, in cuius me
 Desiderabile quiddam personabat Iouis et Latonæ filius (dio
 Aurea cithara. deorum autem sedes, purus olympus,
 In quo et forum, circum autem opulenta infinita, quasi
 in corona erat posita

Immortalium in certamine. Deæ autem incipiebant cantum,
 Musæ Pierides, canorum quiddam canentibus similes.
 In eo autem et portus appulsu facilis indomiti maris,
 Rotundus, factus erat liquido è stanno,
 Inundanti similis. multi uero per medium ipsius
 Delphines hac atque illac ferebantur, piscibus inhiantes,
 Natantibus similes. Duo autem sursum efflantes
 Argentei delphines, depascebant mutos pisces.
 Sub his ærei trepidabant pisces. sed in ripis
 Sedebat uir piscator obseruans. habebat autem manibus
 Piscium rete, proijcienti similis. (Perseus,

In eo autem erat et pulchricomæ Danaes filius eques
 Neque quod contingens clypeum, neque longe separatus ab illo.
 Miraculum magnum dictum: quoniam nusquam insisteret illi.
 Ita enim ipsum manibus fecerat inclytus Vulcanus,
 Aureum. circum pedes autem habebat alata talaria.
 Ex humeris autem circa ipsum uagina inclusus nigra
 gladius suspensus erat

Æreus, de loro. ipse autem uelut cogitatio uolabat.
 Totum autem tergum eius tenebat caput seui monstri
 Gorgonis. circum ipsum autem pera ferebatur, mirum uisu,
 Argentea, fimbriaeque dependebant lucide,

Aureæ.

Aurea. seu a circum tempora regis
 Posita erat Orci galea, noctis caliginē grauē habens,
 Ipse autem properanti et formidanti similis
 Perseus Danaides extendebatur. post ipsum uerō
 Gorgones inaccessæ et ineffabiles ruebant,
 Cupientes ipsum apprehendere. in uiridi aut adamante
 Euntibus ipsis resonabat clypeus magno strepitu.
 Acutum et tinnulum quippiam. in zonis aut dracones
 Duo suspensi erant, attollentes capita.
 Lambebant autem et illa, iraque infrendebant dentes,
 Crudele tuentes. supra seu a autem capita
 Gorgonum agitabatur magnus terror. ac supra ipsas
 Viri pugnabant, bellica arma habentes.
 Hi quidem pro sua ciuitate, suisque parentibus,
 Pestem depellentes: illi autem depopulari studentes.
 Ac multi quidē iacebāt, plures aut etiā pugnā tenentes
 Dimicabāt. mulieres autem à bene cōstructis turribus
 Acreum, acutum clamabant, lacerabanturque genas,
 Viuis similes, opera inclyti Vulcani.
 Viri aut qui seniores erāt, et senectutē apprehenderāt,
 Conferti extra portas ibant, sursumque dijs
 Manus tendebant beatis, pro suis liberis
 Metuētes. illi aut cōtrā pugnā cōferebāt. post ipsos aut
 Porcæ nigrae, candidis crepantes dentibus,
 Toruæ terribilesque, cruentæque, inaccessæque (picbant
 Certamen habebāt, de ijs qui cadebāt. omnes enim cu-
 Cruorē nigrū bibere. Et quem primū fortē ceperant,

Ei iniiciebant ungues magnos, animaq; ad Orcum ad-
bibat, (tiassent

Tartarū in frigidum. illæ autem præcordia postq; ex-
Sanguine hominis, ipsum quidē abiciebāt post tergū.
Retrò aut in tumultum et stragē festinabant iterum ire.
Clotho & Lachesis ipsis astabant, atq; paulo minor
Atropos: neq; enim erat magna dea: sed tamen
Alijs quidem præstantiorq; erat, & ævo grandissima.
Omnes aut circa unū uirū pugnā acerbā instituerant.
Sæuoq; modo seipsas mutuò aspiciebāt, oculis succēsen
Inter se aut ungues manusq; audaces exæquabant. (tes.
Iuxta aut & Caligo stabat, perustæ similis, & grauis,
Pallida, aridaq; fame exhausta, & compressa,
Crassipes: longiq; ungues e manibus prominebant.
Huius quidem ex narib. mucus manabat, ex genis autē
Cruor destillabat in terrā. ipsa aut terribiliter dentes
stringens

Stabat, multusq; pulvis constrauerat ei humeros,
Lachrymis humida. iuxta aut turrita ciuitas hominū.
Auræ aut ipsam tenebāt, superliminaribus adaptatæ
Septem portæ, hominesq; in uoluptatibus & choreis
Oblectationē capiebant. Nam alij quidē agili in curru
Ducebāt uiro uxore, multusq; Hymenæus excitabatur.
Et procul ab ardentibus facibus fulgor resplendebat,
In manib. famulorū. Mulieres aut uenustate florentes
Præibant, quas chori ludentes sequebantur.
Atq; hi quidem canoris tibijs emittebant cantum,

Et tenero ore, circumq; ipsos repercutiebatur sonus.
 Ille autem ad modulationem ducebant chorū amabilē.
 Inde rursus ex alia parte iuuenes comessabantur ad
 fistulam,

Alij quidem contrā ludentes saltatione & cantu,
 Alij autem contrā ridentes. ante tibicinē autem singulī
 Præcedebant, totamq; ciuitatem læticiæ, choreæq;
 Voluptatesq; tenebant. Alij aut rursus extra ciuitatem
 Tergis equorum conscensis currebant. aratores autem
 Proscindebant terram bonam, ornateq; tunicas
 Succinctas habebant: sed erat profunda seges, ubi alij
 quidem metebant

Mucronibus acutis densa folia,
 Gracida spicis, ueluti Cereris cibum.

Alij cutem in manipulos ligabant, & implebant arē.
 Rursus alij uindemiabant uineas, falces in manibus ha-
 bentes. (ptos

Alij autem in calathis ferebāt, à uindemiatoribus acce-
 Albos & nigros racemos, magnis ex uitibus,
 Gracidis folijs, & argenteis capreolis.

Alij rursus in calathos portabant, iuxtaq; ipsos uitis
 Argentea erat, inclyta opera prudentis Vulcāni,
 Agitata folijs, & argenteis perticis.

Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem, unusquisq;
 Oneratur uuis, quæ ipsæ nigræ erant.

Alij quidem calcabant in lacu, alij hauriebant, alij au-
 tem dimicabant

Pugnis, & luctando. alij uerò alipedes lepores uenabantur, (psos

Viri uenatores, & ferratis dentibus canes duo ante i-
Cupientes assequi, illi autem cupientes effugere.

Iuxta ipsos autem & equites habebant laborem, proq;
premijs (ribus

Certamen habebant et pugnam. bene iunctis aut in cur
Aurige stantes, immittebant ueloces equos,

Habenas laxantes. illi autem subsultantes uolabant,

Currius ferruminati, rotarumq; modioli ualde ex eo re
sonabant. (enim dum ipsis

Illi quidem igitur perpetuum habebant laborem. neq;

Victoria cōpleta erat, sed indefinitū habebāt certamē.

Ipsis autem etiam propositus erat magnus tripos intra
Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani. (agonem,

Circa extremam autem oram manabat Oceanus, inun
danti similis.

Totū aut continebat clypeū uariegatū. per ipsum aut
Cygni altiuolantes magnum clangebant, qui illic multi

Natabāt in summa aqua. iuxta aut pisces mouebātur,

Mirum uisu etiam Ioui grauitonanti. cuius consilijs
Vulcanus fecit clypeum magnumq; ualidumq;,

Componens manibus: quem quidem Iouis fortis filius

Iactabat facile, equestrem autem assiliit in currum

Similis fulguri patris Iouis, ægida tenentis,

Leuiter ingrediens. huic autem auriga fortis Iolaus,

Bigis insistens, regebat curuum cur rum.

Prope autem ipsis aduenit dea cæsijs oculis Minerva,
 Atq; ipsos cõfirmans, uerbis uolucris alloquebatur:
 Saluete Lyncei progenies longè nobilitati.
 Nũc itaq; Iupiter robur uobis dat, is q̃ beatissimis imperat,
 Cygnumq; interficere, et inclyta arma eius despoliare.
 Sed tibi aliud uerbum dicam, multo præstantissime po-
 pulorum:

Postquam igitur Cygnum dulci æuo spoliaueris,
 Illũ quidem tum eodem loco relinque, et arma ipsius.
 Ipse aut hominũ pestem Martẽ accedẽtem obseruans,
 Vbi nudatum clypeo uariegato
 Oculis uideris, ibi uulnera acuta ferro,
 Retroq; te recipe. quoniam tibi fas non est
 Neq; equos capere, neq; inclyta arma illius.
 Sic locuta, in currum ascendit diua dearum,
 Victoriã immortalibus manibus et gloriã ferens
 Certatim. Tunc igitur Ioui notus Iolaus,
 Horrendũ equos increpuit. illi autem à cõminatione
 Lemiter ferebant celerem currum, festinantes campo:
 Nã ipsis animum addiderat dea cæsijs oculis Minerva,
 Aegide cõcussa. ingemiscebat aut circumquaq; tellus.
 Illi aut pariter procedebãt, similes igni, siue procellæ,
 Cygnus equũ domitor, et Mars insatiabilis clamore.
 Horum equi deinde obuiã sibi mutuò facti,
 Acutũ himniũ, circaq; ipsos reuerberabatur sonus.
 Atq; hunc prior alloquebatur uis Herculeã:
 Cygne ignaue, cur contra nos tenetis ueloces equos,

Quando item & milio circum aristæ nascuntur,
 Quod æstate seminant, quando uuæ adhuc immatura
 colorem uariare incipiunt, (& laborem.
 Qualia Bacchus dare solet hominibus in læticiâ simul
 Eo tempore pugnabant. multus autem tumultus exci-
 tabatur.

Vt autem leones duo, pro occisa cerua
 Sibi mutuò succensentes, in seipsos impetum faciunt,
 Sæuisq; inter ipsos rugitus, strepitusq; exoritur detinens
 Atq; ut uultures incuruis unguibus repandi rostri
 Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
 Capræ montiuagæ gratia, aut feræ ceruæ
 Pinguis, quam interfecit iaculando iuuenis uir,
 Sagitta è neruo emissa: ipse autem uagatur alio loco
 Regiones ignarus existens, at illi celeriter animad-
 uerterunt,

Certatimq; pro ea pugnam acerbam instituerunt:
 Sic & hi duo cum clamore contra se mutuò irruerunt.
 Ibi igitur Cygnus quidem potentis Iouis filium
 Occidere meditans, clypeo æream hastam adegit,
 Neq; tamen perrupit æs. defendebant enim dona Dei.
 Contra autem Amphitryoniades, uis Herculeæ,
 Inter galeam & clypeum, hasta longa
 Cervicem nudatam, celeriter intra mentum
 Transadegit ualide, ambosq; detondit neruos collares
 Hominum interfecitrix fraxinus. magnum enim robur
 inciderat uiri.

Prostratus autem est, perinde ac si quando quercus ali
qua prosternitur, aut quando rupes

Excelsa iecta Iouis fumanti fulmine, (uariiegata ære.

Sic ille prostratus est. circū ipsum aut resonabāt arma

Atq; hunc quidem ibi reliquit Iouis ærumnosus filius.

Ipse aut occisorē hominū Martē accedentē obseruans,

Sæuum uidens oculis leonis instar, qui corpus aliquod

forte nactus est:

Quiq; admodum accuratè pelle ualidis unguibus

Dissecta, quàm celerrimè dulcem animum abstulit:

Alacriter autem cæcum expletur cor, (ros

Accessijs intuens oculis sæuū quiddā, costasq; & hume

Cauda flagellans pedibus fodit. neq; quisquam ipsum

Sustinet ex aduerso aspiciens, propius accedere, aut pu

gna laceffere.

Talib. igitur & Amphitryoniades insatiabilis clamore

Contra Martem stetit, in præcordijs audaciam augens

Certatim. Ille autem propè uenit affecto corde.

Vtriq; autem cum clamore alter alterum inuaserunt.

Vt aut quando à magno rupes cacumine præcipitans,

Et in longum delata saltu uoluitur, fragor

Venit subito ingens, collis autem ipsi obuius respondet

Altus, ad quem cursu defertur, ubi ipsam retinet:

Cum tanto itidem fremitu. curruū grauator, pernicio

sus Mars

(pit.

Vociferans irruit. ille aut magno animo uenientē exce

Porro Minerva filia Iouis, ægida tenentis

Quando item & milio circum aristæ nascuntur,
 Quod æstate seminant, quando uuæ adhuc immaturæ
 colorem uariare incipiunt, (& laborem.
 Qualia Bacchus dare solet hominibus in læticiâ simul
 Eo tempore pugnabant. multus autem tumultus exci-
 tabatur.

Vt autem leones duo, pro occisa cerua
 Sibi mutuò succensentes, in seipsos impetum faciunt,
 Sæuisq; inter ipsos rugitus, strepitusq; exoritur dēiū
 Atq; ut uultures incuruis unguibus repandi rostri
 Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
 Capræ montiuagæ gratia, aut feræ ceruæ
 Pinguis, quam interfecit iaculando iuuenis uir,
 Sagitta è neruo emissa: ipse autem uagatur alio loco
 Regiones ignarus existens, at illi celeriter animad-
 uerterunt,

Certatimq; pro ea pugnam acerbam instituerunt:
 Sic & hi duo cum clamore contra se mutuò irruerunt.
 Ibi igitur Cygnus quidem potentis Iouis filium
 Occidere meditans, clypeo æream hastam adegit,
 Neq; tamen perrupit æs. defendebant enim dona Dei.
 Contra autem Amphitryoniades, uis Herculeæ,
 Inter galeam & clypeum, hasta longa
 Cervicem nudatam, celeriter intra mentum
 Transadegit ualide, ambosq; detondit neruos collares
 Hominum interfectrix fraxinus. magnum enim robur
 incid erat uiri.

Prostratus autem est, perinde ac si quando quercus ali
qua prosternitur, aut quando rupes
Excelsa icta Iouis fumanti fulmine, (uariiegata ære.
Sic ille prostratus est. circū ipsum aut resonabāt arma
Atq; hunc quidem ibi reliquit Iouis ærumnosus filius.
Ipse aut occisorē hominū Martē accedentē obseruans,
Seuum uidens oculis leonis instar, qui corpus aliquod
forte nactus est:

Quiq; admodum accuratè pelle ualidis unguibus
Dissecta, quàm celerrimè dulcem animum abstulit:
Alacriter autem cæcum expletur cor, (ros
Accesijs intuens oculis seuū quiddā, costasq; ex hume
Cauda flagellans pedibus fodit. neq; quisquam ipsum
Sustinet ex aduerso aspiciens, propius accedere, aut pu
gna laceffere.

Talib. igitur ex Amphitryoniades insatiabilis clamore
Contra Martem stetit, in præcordijs audaciam augens
Certatim. Ille autem propè uenit affecto corde.
Vtriq; autem cum clamore alter alterum inuaserunt.
Ut aut quando à magno rupes cacumine præcipitans,
Et in longum delata saltu uoluitur, fragor
Venit subito ingens, collis autem ipsi obuius respondet
Altus, ad quem cursu defertur, ubi ipsam retinet:
Cum tanto itidem fremitu. curruū grauator, pernicio
sus Mars (pit.

Vociferans irruit. ille aut magno animo uenientē exce
Porro Minerva filia Iouis, ægida tenentis

Ex aduerso uenit Marti, tenebrosam habens ægidem.
 Sæua aut toruè intuens, uerbis uolucris allocuta est:
 Mars inhibe animos ingentes, & manus inuictas.
 Neq; enim tibi fas est inclyta arma auferre,
 Hercule occiso, Iouis magnanimo filio.
 Sed age, desiste à pugna, neq; aduersus steteris mihi.
 Sic ait. sed non persuasit Martis magnanimi animo.
 Sed magno fremitu, flammæ similia arma uibrans,
 Celeriter inuasit, uim Herculeam
 Occidere festinans. & coniecit æratam hastam,
 Acriter ob suum filium irascens mortuum,
 In clypeum magnum. At procul cæsia Minerva, (ru.
 Hastæ impetū auertit, manu deflectens diuersum à cur
 Acerbus autem dolor Martem cepit, manuq; uibrato
 gladio acuto,
 Irruit contra Herculem magnanimū. at illi accedenti,
 Amphitryoniades, sæuo insatiabilis clamore,
 Femur nudatum clypeo uariegato,
 Vulnerauit ualide, magnumq; perforauit clypeum
 Hasta diuidens. in terra aut prostrauit media Martem.
 At Pauor & Metus, agilem currum, & equos
 Adegerunt celeriter propius, & à terra habente la-
 tas uias
 In currum posuerunt uariegatum. atq; inde celeriter
 Equos flagellis impulerūt, ueneruntq; in altū olympū.
 Filius autem Alcumenæ & gloriosus Iolaus,
 Cygno despoliato, armis ab hūeris pulchris detractis,
 Reuer-

Reuertebantur. moxq; exinde ad ciuitatem Trachiniam
ueniunt,

Epulis uolucibus. At celsis oculis Minerva
Pervenit in olympum magnum, & domus patris,
Cygnum aut contra Ceyx sepe iuit, & populus infinitus,
Qui prope ciuitatem habitabant inclyti regis,
Anthen, Myrmidonumq; ciuitate, celebremq; Iolcum,
Arneq; & Helice. multus aut congregabatur populus,
Honorantes Ceycem, charum beatis dijs.

Sed illius sepulchrum & monumentum obscurum red-
didit Anaurus,

Imbre hyemali exundans. ita enim ipsum Apollo
Latone fili⁹ iussit, propterea quod inclytas hecatombas
Quicumq; Delphos portaret: cum ille ui despoliabat,
ex insidijs adortus.

• h s HE-

ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟ-

ΓΟΝΙΑ.

ΟΥΣΑΣ Νέλικωνι ἁδων ἀρχώμεθ
ἀείδειν,

Αἶθ' ἐλικῶνος ἐχασιν ὄρος μέγα τε, ζῶ
θεόμ τε. (ἀπαλοῖσιν

καί τε πόρῃ ἐρλύκῃ ἰοειδέα πῶας

ορχεῖνται, καὶ βωμόν ἐριδονέος ἐρονίωνος.

καί τε λωεσάμεναι τὸρσινὰ χροῶ τὸρμυσοῖο,

Ἡ ἵππῃ ἐρλύκῃ, ἢ ὀλμειῶ ζαθέοιο,

ἀκροτάτῳ ἐλικῶνι χορὸς ἐνέποιήσαντο,

καλὸς, ἰμορόγοντας, ἐπερρώσαντο ἢ ποασίρ.

Εὐθὺν ἀπορνύμεναι, λιπαλυμμένῃ ἢ ἐρ πολλῇ,

Εὐνύχῃαι σῶχον, πόρῃ ἀλλεῶ ὄσῃ ἰεῖσαι,

ἤμενῃσαι δία τ' αἰγίοχον, καὶ πότνιαρ ἦρην

ἀργεῖν, χρυσέοισι πεδίλοισι ἐμβεβαῦσαν,

κέρην τ' αἰγίοχοιο διὸς γλαυκῶπιρ ἀβλύκῃ,

Φοῖβόν τ' ἀπόλλωνα, καὶ ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,

Ἡ δὲ ποσειδάονα γαιήοχον ἐννοσίγαιον,

καὶ θέμιν αἰδοίην, ἱλινοβλέφαρόν τ' ἀφροδίτην,

Ἡ δὲ τε χρυσοσέφανον, καλλίην τε διώνην,

Ἡὼ τ' ἡελίον τε μέγαν, λαμπρὰν τε σελήνην,

Ἀητῶν τ' ἰάπετόν τε, ἰδὲ κρόνον ἀγκυλομήτην,

Γαῖαν τ' ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ νύκτα μέλαιναν,

Ἄλλων τ' ἀθανάτων ἰδὲ γένος, αἰεὶν ἐόντων.

Αἶνὴν ποθ' ἡσιόδοι καλλίην ἐδίδαξεν ἑοιστήν,

Ἀργαῖοι

HESIODI DEORVM

GENERATIO.

*Vsas Heliconiades incipiamus canere,
Quæ Heliconem tenent, montem ma-
gnumq; diuinumq;.*

*Et circa fontem nigrum pedibus teneris
Saltant, aramq; præpotentis Saturnij.*

Atq; ablutæ tenero corpore Termeſſi,

Aut equi in fonte, aut in Holmio ſacro,

Summo in Helicone choreas duxerunt,

Pulchras, amabiles, fortiterq; tripudiarunt pedibus.

Inde concitata, uelata ære multo

Noctu incedebant, perpulchram uocem emittentes:

Qua celebrēt Iouēq; ægida tenentē, et uenerādā Iuno-

Argiuam, aureis calceamentis incedentem: (nem,

Filiāq; Aegiochi Iouis, cæruleos oculos habētē Miner

Augurēq; Apollinē, & Dianā ſagittis gaudentē, (uā:

Atq; Neptunum terram continentem, terræ motorem:

Et Themis uenerandam, & obtortas palpebras haben

tem Venerem,

Hebenq; aurea corona decorā, formoſamq; Dionem,

Auroramq;, Solemq; magnum, ſplendidamq; Lunam,

Latonamq;, Iapetumq;, ac Saturnum uerſipellem.

Terramq;, Oceanumq; uauſtum, & Noctem atram.

Aliorumq; immortalium ſacrū genus ſemper exiſtentiū.

Quæ olim Heſiodum pulchrum docuerunt carmen,

Agnos

At erat in eo clypeo et immortalium chorus, in cuius me
Desiderabile quiddam personabat Iouis et Latonae filius (dio
Aurea cithara. deorum autem sedes, purus olympus,
In quo et forum, circum autem opulenta infinita, quasi
in corona erat posita

Immortalium in certamine. Deae autem incipiebant cantum;
Musae Pierides, canorum quiddam canentibus similes.
In eo autem et portus appulsu facilis indomiti maris,
Rotundus, factus erat liquido est stanno,
Inundanti similis. multi uero per medium ipsius
Delphines hac atque illac ferebantur, piscibus inhiantes,
Natantibus similes. Duo autem sursum efflantes
Argentei delphines, depascebant multos pisces.
Sub his aerei trepidabant pisces. sed in ripis
Sedebat uir piscator observans. habebat autem manibus
Piscium rete, proijcienti similis. (Perseus,

In eo autem erat et pulchricomae Danaes filius eques
Neque quidem contingens clypeum, neque longe separatus ab illo.
Miraculum magnum dictum: quoniam nusquam insistebat illi.
Ita enim ipsum manibus fecerat inclytus Vulcanus,
Aureum. circum pedes autem habebat alata talaria.
Ex humeris autem circa ipsum uagina inclusus nigra
gladius suspensus erat

Aereus, de loro. ipse autem uelut cogitatio uolabat.
Totum autem tergum eius tenebat caput seui monstri
Gorgonis. circum ipsum autem pera ferebatur, mirum uisu,
Argentea, fimbriaeque dependebant lucidae,

Aurea.

Aurea. seu autem circum tempora regis
 Posita erat Orci galca, noctis caliginē grauē habens,
 Ipse autem properanti et formidanti similis
 Perseus Danaides extendebatur. post ipsum uerō
 Gorgones inaccessae et ineffabiles ruebant,
 Cupientes ipsum apprehendere. in uiridi autē adamante
 Euntibus ipsis resonabat clypeus magno strepitu.
 Acutum et tinnulum quippiam. in zonis autē dracones
 Duo suspensi erant, attollentes capita.
 Lambebant autem et illa, iraque infrendebant dentes,
 Crudele tuentes. supra seu autem capita
 Gorgonum agitabatur magnus terror. ac supra ipsas
 Viri pugnabant, bellica arma habentes.
 Hi quidem pro sua ciuitate, suisque parentibus,
 Pestem depellentes: illi autem depopulari studentes.
 Ac multi quidē iacebāt, plures autē etiā pugna tenentes
 Dimicabāt. mulieres autem à bene cōstructis turribus
 Aereum, acutum clamabant, lacerabanturque genas,
 Viuis similes, opera inclyti Vulcani.
 Viri autē qui seniores erāt, et senectutē apprehenderāt,
 Conferti extra portas ibant, sursumque dijs
 Manus tendebant beatīs, pro suis liberis
 Metuētes. illi autē cōtra pugna cōferebāt. post ipsos autē
 Porcae nigrae, candidis crepantes dentibus,
 Toruē terribilesque, cruentaeque, inaccessaeque (picbant
 Certamen habebāt, de ijs qui cadebāt. omnes enim cu-
 Cruorē nigrū bibere. Et quem primū fortē ceperant,

Ei iniiciebant ungues magnos, animaq; ad Orcum abiibat, (tiaſſent

Tartarū in frigidum. ille autem præcordia poſtq̃ exa-
Sanguine hominis, ipſum quidē abiiciebāt poſt tergū.
Retrò aut in tumultum et ſtragē feſtinabant iterum ire.
Clotho & Lachesis ipſis aſtabant, atq; paulo minor
Atropos: neq; enim erat magna dea: ſed tamen
Alijs quidem præſtantiorq; erat, & æuo grandiffima.
Omnes aut circa unū uirū pugnā acerbā inſtituerant.
Sæuoq; modo ſeipſas mutuò aſpiciebāt, oculis ſuccēſen
Inter ſe aut ungues manuſq; audaces exæquabant. (tes.
Iuxta aut & Caligo ſtabat, peruſtæ ſimilis, & grauis,
Pallida, aridaq; ſame exhausta, & compreſſa,
Cræſſipes: longiq; ungues è manuſus prominebant.
Huius quidem ex narib. mucus manabat, ex genis autē
Cruor deſtillabat in terrā. ipſa aut terribiliter dentes
ſtringens

Stabat, multuſq; puluis conſtrauerat ei humeros,
Lachrymis humida. iuxta aut turrita ciuitas hominū.
Auræ aut ipſam tenebāt, ſuperliminaribus adaptatæ
Septem portæ, homineſq; in uoluptatibus & choreis
Obleſtationē capiebant. Nam alij quidē agili in curru
Ducebāt uiro uxore, multuſq; Hymenæus excitabatur.
Et procul ab ardentibus facibus fulgor reſplendebat,
In manuſus famulorū. Mulieres aut uenustate florentes
Præibant, quas chori ludentes ſequebantur.
Atq; hi quidem canoris tibijs emittebant cantum,

Et tenero ore, circumq; ipsos repercutiebatur sonus.
Ille autem ad modulationem ducebant chorū amabilē.
Inde rursum ex alia parte iuuenes comessabantur ad
fistulam,

Alij quidem contrā ludentes saltatione & cantu,
Alij autem contrā ridentes. ante tibicinē autem singuli
Precedebant, totamq; ciuitatem leticie, choreæq;
Voluptatesq; tenebant. Alij aut rursus extra ciuitatem
Tergis equorum conscensis currebant. aratores autem
Proscindebant terram bonam, ornateq; tunicas
Succinctas habebant: sed erat profunda seges, ubi alij
quidem metebant

Macronibus acutis densa folia,
Gravida spicis, ueluti Cereris cibum.

Alij cutem in manipulos ligabant, & implebant arcē.
Rursum alij uindemiabant uineas, falces in manibus ha-
bentes. (ptos

Alij autem in calathis ferebāt, à uindemiatoribus acce-
Albos & nigros racemos, magnis ex uitibus,
Gravidis folijs, & argenteis capreolis.

Alij rursus in calathos portabant, iuxtaq; ipsos uitis
Argentea erat, inclyta opera prudentis Vulcani,
Agitata folijs, & argenteis perticis.

Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem, unusquisq;
Oneratur uuis, quæ ipsæ nigræ erant.

Alij quidem calcabant in lacu, alij hauriebant, alij au-
tem dimicabant

Pugnis, & luctando. alij uerò alipedes lepores uenabantur, (psos

Viri uenatores, & ferratis dentibus canes duo ante i-
Cupientes assequi, illi autem cupientes effugere.

Iuxta ipsos autem & equites habebant laborem, proq;
præmijs (ribus

Certamen habebant et pugnam. bene iunctis aut in cur
Aurige stantes, immittebant ueloces equos,

Habenas laxantes. illi autem subsultantes uolabant,

Currius ferruminati, rotarumq; modioli ualde ex eo re
sonabant. (enim dum ipsis

Illi quidem igitur perpetuum habebant laborem. neq;
Victoria cōpleta erat, sed indefinitū habebāt certamē.

Ipsis autem etiam propositus erat magnus tripos intra
Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani. (agonem,

Circa extremam autem oram manabat Oceanus, immen
danti similis.

Totū aut continebat clypeū uariegatū. per ipsum aut
Cygni altiuolantes magnum clangebant, qui illic multi

Natabāt in summa aqua. iuxta aut pisces mouebātur,

Mirum uisu etiam Ioui grauitonani. cuius consilijs

Vulcanus fecit clypeum magnumq; ualidumq;

Componens manibus: quem quidem Iouis fortis filius

Iactabat facile, equestrem autem assiliit in currum

Similis fulguri patris Iouis, ægida tenentis,

Leuiter ingrediens, huic autem auriga fortis Iolaus,

Bigis insistens, regebat curuum cur rum.

Propè autem ipsis aduenit dea cæsijs oculis Minerva,
Atq; ipsos cõfirmans, uerbis uolucris alloquebatur:
Salute Lyncei progenies longè nobilitati.

Nūc itaq; Iupiter robur uobis dat, is q̃ beatīs imperat,
Cygnūq; interficere, et inclyta arma eius despoliare.
Sed tibi aliud uerbum dicam, multo præstantissime po-
pulorum:

Postquam igitur Cygnum dulci æuo spoliaueris,
Illū quidem tum eodem loco relinque, & arma ipsius.
Ipse aut̃ hominū pestem Martē accedētem obseruans,

Vbi nudatum clypeo uariegato

Oculis uideris, ibi uulnera acuta ferro,

Retroq; te recipe. quoniam tibi fas non est

Neq; equos capere, neq; inclyta arma illius.

Sic locuta, in currum ascendit diua dearum,

Victoriam immortalibus manibus & gloriam ferens

Certatim. Tunc igitur Ioui notus Iolaus,

Horrendū equos increpuit. illi autem à cõminatione

Leuiter ferebant celerem currum, festinantes campo:

Nā ipsis animum addiderat dea cæsijs oculis Minerva,

Aegide cõcussa. ingemiscebat aut̃ circumquaq; tellus.

Illi aut̃ pariter procedebāt, similes igni, siue procellæ,

Cygnus equūm domitor, et Mars insatiabilis clamore.

Horum equi deinde obuiam sibi mutuò facti,

Acutū hinuiere, circaq; ipsos reuerberabatur sonus.

Atq; hunc prior alloquebatur uis Herculeæ:

Cygne ignaue, cur contra nos tenetis ueloces equos,

Viros, qui laboris & ærumnæ experti sumus.

Ad diuersum tene currum bene politum, atq; è uia

Cede cedendo. Trachinem enim tendo

Ad Ceycem regē. nam ille potestate pariter & pudore

Trachini antistat. Tu uerò satis admodū scis etiā ipse.

**Eius enim connubio tenes filiam Themistonoen nigris
oculis præditam.**

O' ignaue. non enim tibi neq; Mars mortis exitium

Prohibuerit, si nos inter nos congregiamur bellando.

**Siquidem tibi dico, illum iam ante quoq; aliquoties pe-
riculum fecisse**

Hastæ nostræ. quando pro Pylo arenoso

Aduersus stetit mihi, pugnandi insatiabilitate furens.

Ter siquidem mea hasta percussus, sustinuit se terra,

Vulneratus clypeo : quartò aut transadegi femur eius,

Totis animis festinās, magnūq; illius clypeū perforaui.

**Pronus autem in pulueribus humi prostratus cecidit
hastæ impetu.**

Vbi etiam ignominia affectus inter immortales fuit

Manibus à nostris, relictis spolijs cruentis.

Sic dixit. at Cygnus bellicosus haudquaquam curabat

Huic obtemperans, retinere trahentes currum equos.

**Ac tunc à bene compactis bigis desilierunt celeriter in
terram,**

Et Iouis filius magni, & Enyalij regis.

Aurigæ aut propius egerunt pulchricomos equos.

Illis aut irruentib. sonitu pedū concitata est lata terra.

Vt au-

ab alto uertice
sunt, alie supe
grecus, multa
radicibus res
bulbus, done
semutuo cad
am Myrmidonu
& Helice, & An
tiusq; sonitu
amore
gressi sūt. n
guttas demi
ponens bel
tem in ualli
habens p
am
uenatoribu
am actus. f
pi
colic; ipsi,
tem in uerti
Iouis fili
latem uiri
stans, esta
am & po
riorem dic
gausim

Vt autem ab alto uertice montis magnè
 Rupes defiliunt, aliæ super alias cadentes:
 Multæq; quercus, multæ item piceæ,
 Alniq; totis radicibus refringuntur ab ipsis
 Facile delabentibus, donec in campum perueniant,
 Ita & illi in se mutuò cadebant cum magna clangore:
 Tota autem Myrmidonum ciuitas, celebrisq; iolus,
 Arneq; & Helice, & Anthea herbosa,
 Præ uoce utriusq; sonitum magnum dedere. Illi autem
 cum clamore (Iupiter,
 Mirâdo cōgressi sūt. magnū aut intonuit et cōsiliarius
 Et à cælo guttas demisit sanguinolentas,
 Signum id ponens belli, suo multum confidenti filio.
 Qualis autem in uallibus montis acerbis aspectu
 Aper, dentes habens prominentes, fertur impetu ad pu
 gnandum
 Cum uiris uenatoribus, acuitq; candidum dentem,
 Per obliquum actus. spuma autem circa ora ipsi uelut
 nimenti
 Destillat: oculiq; ipsi, igni splendenti similes sunt,
 Rectis autem in uertice horret setis, circaq; collum:
 Tali similis Iouis filius ab equestri defiliit curru.
 Quando autem uiridi nigricans alis sonora cicada
 Ramo insidens, æstatem hominibus canendo
 Incipit, cuius & potus & cibus foemineus ros est,
 Atq; per totum diem, & manè sub Aurorâ fundit uocē
 Aestu in grauissimo, quâdo & corpus Sirius exciccet,
 h 3 Quan

Quando item & milio circum aristæ nascuntur,
 Quod æstate seminant, quando uuæ adhuc immaturæ
 colorem uariare incipiunt, (& laborem.
 Qualia Bacchus dare solet hominibus in leticiâ simul
 Eo tempore pugnabant. multus autem tumultus exci-
 tabatur.

Vt autem leones duo, pro occisa cerua
 Sibi mutuò succensentes, in seipsos impetum faciunt,
 Sæuisq; inter ipsos rugitus, strepitusq; exoritur detiūs
 Atq; ut uultures incuruis unguibus repandi rostri
 Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
 Capræ montiuagæ gratia, aut feræ ceruæ
 Pinguis, quam interfecit iaculando iuuenis uir,
 Sagitta è neruo emissâ: ipse autem uagatur alio loco
 Regiones ignarus existens, at illi celeriter animad-
 uerterunt,
 Certatimq; pro ea pugnam acerbam instituerunt:
 Sic & hi duo cum clamore contra se mutuò irruerunt.
 Ibi igitur Cygnus quidem potentis Iouis filium
 Occidere meditans, clypeo æream hastam adegit,
 Neq; tamen perrupit æs. defendebant enim dona Dei.
 Contra autem Amphitryoniades, uis Herculeæ,
 Inter galeam & clypeum, hasta longa
 Ceruicem nudatam, celeriter intra mentum
 Transadegit ualide, ambosq; detondit neruos collares
 Hominum interfectrix fraxinus. magnum enim robur
 inciderat uiri.

Prostratus autem est, perinde ac si quando quercus ali
qua prosternitur, aut quando rupes
Excelsa icta Iouis fumanti fulmine, (uariiegata ære.
Sic ille prostratus est. circū ipsum aut resonabāt arma
Atq; hunc quidem ibi reliquit Iouis ærumnosus filius.
Ipse aut occisorē hominū Martē accedentē obseruans,
Seuum uidens oculis leonis instar, qui corpus aliquod
forte nactus est:

Quiq; admodum accuratè pelle ualidis unguibus
Dissecta, quàm celerrimè dulcem animum abstulit:
Alacriter autem cæcum expletur cor, (ros
Accesijs intuens oculis seuū quiddā, costasq; et hume
Cauda flagellans pedibus fodit. neq; quisquam ipsum
Sustinet ex aduerso aspiciens, propius accedere, aut pu
gna laceffere.

Talib. igitur et Amphitryoniades insatiabilis clamore
Contra Martem stetit, in præcordijs audaciam augens
Certatim. Ille autem propè uenit affecto corde.
Vtriq; autem cum clamore alter alterum inuaserunt.
Ut aut quando à magno rupes cacumine præcipitans,
Et in longum delata saltu uoluitur, fragor
Venit subito ingens, collis autem ipsi obuius respondet
Altus, ad quem cursu defertur, ubi ipsam retinet:
Cum tanto itidem fremitu. curruū grauator, pernicio
sus Mars (pit.

Vociferans irruit. ille aut magno animo uenientē exce
Porro Minerva filia Iouis, ægida tenentis

Ex aduerso uenit Marti, tenebrosam habens ægidem.
 Sæua aut toruè intuens, uerbis uolucris allocuta est:
 Mars inhibe animos ingentes, & manus inuictas.
 Neq; enim tibi fas est inclyta arma auferre,
 Hercule occiso, Iouis magnanimo filio.
 Sed age, desiste à pugna, neq; aduersus steteris mihi.
 Sic ait. sed non persuasit Martis magnanimi animo.
 Sed magno fremitu, flammæ similia arma uibrans,
 Celeriter inuasit, uim Herculeam
 Occidere festinans. & coniecit æratam hastam,
 Acriter ob suum filium irascens mortuum,
 In clypeum magnum. At procul cæsia Minerva, (ru.
 Hastæ impetū auertit, manu deflectens diuersum à cur
 Acerbus autem dolor Martem cepit, manuq; uibrato
 gladio acuto,
 Irruit contra Herculem magnanimū. at illi accedenti,
 Amphitryonides, sæuo insatiabilis clamore,
 Femur nudatum clypeo uariegato,
 Vulnerauit ualide, magnumq; perforauit clypeum
 Hasta diuidens. in terra aut prostrauit media Martem.
 At Pavor & Metus, agilem currum, & equos
 Adegerunt celeriter propius, & à terra habente la-
 tas uias
 In currum posuerunt uariegatum. atq; inde celeriter
 Equos flagellis impulerūt, ueneruntq; in altū olympū.
 Filius autem Alcumenæ & gloriosus Iolaus,
 Cygno despoliato, armis ab hūeris pulchris detractis,

Reuer-

thar, moxq; ex
 At cæ
 Olympi
 Ceyx
 ciuitatem
 Myrmidonum
 Helicæ, multu
 Ceycem, ch
 sepulchrum
 Andarus,
 mali exund
 iussit, pr
 Delphos
 adorti

Reuertebantur, moxq; exinde ad ciuitatem Trachiniā
uenerunt,

Equis volucibus. At cæsijs oculis Minerva
Percussit in olympum magnum, & domus patris,
Ogymā aut cōtra Ceyx sepeliuit, & populus infinitus,
Qui prope ciuitatem habitabant inclyti regis,
Anthen, Myrmidonumq; ciuitatē, celebremq; lolcum,
Arnēq; & Helicē. multus aut congregabatur populus,
Honorantes Ceycem, charum beatis dijs.

Sed illius sepulchrum & monumentum obscurum red
didit Anaurus,

Imbre hyemali exundans. ita enim ipsum Apollo
Latone fili⁹ iussit, propterea quod inclytas hecatōbas
Quicunq; Delphos portaret: cum ille ui despoliabat,
ex insidijs adortus.

• h s HE-

ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟ-

ΓΟΝΙΑ.

ΟΥΣ ΑΩΝ ἑλινωνιάδω ἀρχώμεθ
αἰέδμεν,
Αἰθ' ἑλινῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε, ζά
θεόν τε. (ἀπαλοῖσιν

Καί τε πόρῃ ἑρλύλυ ἰοειδέντα πόσ'
ορχεῦνται, καὶ βωμόν ἐριδονέος ἑρονίωνος.
Καί τε λωεσάμεναι τὸρσιν αἰχρὰ τὸρμυσοῖο,
Ἡ ἵππῃ ἑρλύλης, ἢ ὀλμειῶ ζαθέοιο,
Ἀηροτάτῳ ἑλινῶνι χορὸς ἐνεποιήσαντο,
Καλὸς, ἱμορόγοντας, ἐπερρώσαντο ἢ ποοσίῳ.
Εὐθὺν ἀπορνύμεναι, ἑκαλυμμέναι ἢ ἐρι πολλῶ,
Εὐνύχαι σῶχον, πόρῃ αἰχρὰ ὄσαρ ἰεῖσαι,
Υμνεῦσαι Δία τ' αἰγίοχον, καὶ πότνιαρ ἥρην
Ἀργείην, χρυσεόισι πεδίλοις ἐμβεβαῖαν,
Κέρην τ' αἰγιοόχοιο Διὸς γλαυκῶπιρ ἀθλίην,
Φοῖβόν τ' ἀπόλλωνα, καὶ ἄρτεμιρ ἰοχέαιραν,
Ἡ δὲ ποσειδάονα γαιήοχον ἐννοσίγαιον,
Καὶ θέμιρ αἰδοίην, ἱλινοβλέφαρόν τ' ἀφροδίτην,
Ἡβην τε χρυσοστέφανον, καλλίην τε Διώνην,
Ἡώ τ', ἥελίον τε μέγαν, λαμπρὰν τε σελήνην,
Ἀητῶ τ' ἰάπετόν τε, ἰδὲ κρόνον αἰγυλομήτην,
Γαῖαν τ', ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ νύχτα μέλαιναν,
Ἀλλων τ' ἀθανάτων ἰδὸν γένος, αἰγὴν ἐόντων.
Αἰνὴ ποθ' ἡσίοδον καλλίην ἐδίδαξαν ῥοιδίην,

Ἀργας

HESIODI DEORVM

GENERATIO.

Vsas Heliconiades incipiamus canere,
Quæ Heliconem tenent, montem ma-
gnumq; diuinumq;.

Et circa fontem nigrum pedibus teneris
Saltant, aramq; præpotentis Saturnij.

Atq; ablutæ tenero corpore Termessi,

Aut equi in fonte, aut in Holmio sacro,

Summo in Helicone choreas duxerunt,

Pulchras, amabiles, fortiterq; tripudiarunt pedibus.

Inde concitatæ, uelatæ aere multo

Noctu incedebant, perpulchram uocem emittentes:

Qua celebrēt Iouēq; ægida tenentē, et uenerādā Iuno-

Argiuam, aureis calceamentis incedentem: (nem,

Filiāq; Aegiochi Iouis, cæruleos oculos habētē Miner

Augurēq; Apollinē, & Dianā sagittis gaudentē, (uā:

Atq; Neptunum terram continentem, terræ motorem:

Et Themis uenerandam, & obtortas palpebras habentem Venerem,

Hebenq; aurea corona decorā, formosamq; Dionem,

Auroramq; Solemq; magnum, splendidamq; Lunam,

Latonamq; Iapetumq; ac Saturnum uersipellem.

Terramq; Oceanumq; uastum, & Noctem atram.

Aliorumq; immortalium sacrū genus semper existentium:

Quæ olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,

Agnos

ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟ-

ΓΟΝΙΑ.

ΟΥΣΑΩΝ ἑλινωνιάδων ἀρχώμεθ
αἰείδειν,

Αἰθ' ἑλινῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε, γὰρ
θεόμ τε. (ἀπαλοῖσιν

καί τε πόρῃ ἱερύνην ἰοειδέα πῶς
ορχεῦνται, καὶ βωμόν ἐριδονέος ἱερυνίωνος.

καί τε λωεσάμεναι τόρσιν ἁρῶν τὸρμυσοῖο,

Ἡῖππε ἱερύνης, ἥ ὀλμειῶ γαθέοιο,

ἀνροτάτῳ ἑλινῶνι χορὸς ἐνεποιήσαντο,

καλὸς, ἰμοβόρστας, ἐπερρώσαντο ἧ ποσσίν.

Εὐθροὺς ἀπορνύμεναι, ἱεραλυμμέναι ἡέρι πολλῶ,

Εὐνύχαι σῆχον, πόρῃ ἡαλλέα ὄσαρ ἰεῖσαι,

ὑμνεῦσαι δία τ' αἰγίοχον, καὶ πότνιαρ ἦρην

ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαῖαν,

Κέρην τ' αἰγίοχοιο διὸς γλαυκῶπιρ ἀθρήνην,

Φοῖβόν τ' ἀπόλλωνα, καὶ ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,

Ἡδὲ ποσειδάονα γαιήοχον ἐννοσίγαιον,

καὶ θέμιν αἰδοίην, ἑλινόβλεφαρόν τ' ἀφροδίτην,

Ἡβην τε χρυσοσέφανον, καλλίην τε διώνην,

Ἡώ τ', ἥελίον τε μέγαν, λαμπράν τε σελήνην,

Ἀητώ τ' ἰάπετόν τε, ἰδὲ κρόνον ἀγνυλομήτην,

Γαῖαν τ', ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ νύητα μέλαιναν.

Ἄλλων τ' ἀθανάτων ἰδὲ γένος, αἰὲν ἔόντων.

Αἰνὴ ποθ' ἡσιόδοι καλλὴν ἐδίδαξεν ῥοιδήν,

Ἄρνας

HESIODI DEORVM

GENERATIO.

Vsas Heliconiades incipiamus canere,
Quæ Heliconem tenent, montem ma-
gnumq; diuinumq;.

Et circa fontem nigrum pedibus teneris
Saltant, aramq; præpotentis Saturnij.

Atq; ablutæ tenero corpore Termesi,

Aut equi in fonte, aut in Holmio sacro,

Summo in Helicone choreas duxerunt,

Pulchras, amabiles, fortiterq; tripudiarunt pedibus.

Inde concitata, uelata ære multo

Noctu incedebant, perpulchram uocem emittentes:

Qua celebrēt Iouēq; ægida tenentē, et uenerādā Iuno-

Argiuam, aureis calceamentis incedentem: (nem,

Filiāq; Aegiochi Iouis, cæruleos oculos habētē Miner

Augurēq; Apollinē, & Dianā sagittis gaudentē, (uā:

Atq; Neptunum terram continentem, terræ motorem:

Et Themis uenerandam, & obtortas palpebras habentem Venerem,

Hebenq; aurea corona decorā, formosamq; Dionem,

Auroramq; Solemq; magnum, splendidamq; Lunam,

Latonamq; Iapetumq; ac Saturnum uersipellem.

Terramq; Oceanumq; uastum, & Noctem atram.

Aliorumq; immortalū sacrū genus semper existentū:

Quæ olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,

Agnos

Αρνας ποιμαίνονθ' ἐλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο.

Τόν τε δέ με πρώτιστα θεῶν πρὸς μῦθον ἔειπον,

Μῦσαι ὀλυμπιάδες, ἑσθ' αἰετὸς αἰγιόχοιο·

Ροιμύνες ἄρσενες, ἑσθ' αἰετὸς αἰγιόχοιο,

Ἰσχυρὸν ψεύδεται πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοίαν·

Ἰσχυρὸν δ', οὐκ ἐθέλωμεν, ἀληθέα μυθήσασθαι.

Ὡς ἔφασκ' ἑσθ' αἰετὸς αἰγιόχοιο, ἀρτίεπειαι.

{ Καί μοι σκηπτορὸν ἔδωκεν, δάφνης ἐριθλέος ὄζον
Δρέψασθαι θεικτόν, οὐκ ἐπυσσάκει δέ μοι αὐδὴν
Θείην, ἵνα κλείοιμι τὰτ' ἐσόμενα πρὶν ἔσθαι.

Καί με κέλονθ' ὕμνεον μακάρων γένος αἰὲν ἔόντων,

Σφᾶς δ' αὐτάς πρῶτον τε καὶ ὕσθρον αἰὲν αἰετῶν.

Ἀλλὰ τί μοι ταῦτα πόρρι Διὶ ἢ πόρρι Πάτρει;

Τιὸν μὲν ἀρχώμεθα, τὰ δὲ Διὶ Πάτρει

ὕμνεον, τὸ δὲ Πάτρει μέγα νόον οὐκ ὀλύμπου,

Ἐρῶναι τὰτ' ἔσθαι, τὰτ' ἐσόμενα, πρὶν ἔσθαι,

Φωνῇ ὁμῶναι, τῶν δ' ἀνθρώπων ῥέει αὐδὴν

Ἐντομάτῳ ἡδύῳ, γέλα δέ τε δώματα πατρὸς

Ζηνὸς ἐριγδύποιο, θεῶν ἐπὶ λαιοσίῳ,

Σκηναμένη. ἡ γὰρ ἡ νύμφη νύμφης ὀλύμπου,

Δώματά τ' ἀθανάτων. αἰδὲ ἄμβροτον ὄσαν ἰᾶσαι.

Θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν αἰοδῶν.

Ἐξ ἀρχῆς, ὅς γαῖαν καὶ ὕδωρ σὺν ἔτινι,

Οἳ τ' ἐν τῶν ἐγγόνων θεοὶ Διὶ Πάτρει ἑσθ' αἰετῶν,

Δούτορον αὐτὲς Ζηνᾷ, θεῶν πατέρες, ἡδὲ καὶ ἀνδρῶν,

Ἀρχόμεναί θ' ὕμνεον θεῶν, λῆγασί τ' αἰοδῶν,

Ὅσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κράττε τε μέγιστος.

Agnos pascentem, Helicone sub diuino.

Hoc autem me primum deæ sermone compellarunt,

Musæ Olympiades, filiae Iouis Aegiochi:

Pastores in agris pernoctâtes, mala pbra, uêtres uelut:

Scimus mendacia multo dicere ueris similia:

Scimus etiam, si uoluerimus, uera loqui.

Sic dixerunt filiae Iouis magni, ueridicæ,

Et mihi sceptrum dederunt, lauri peruiridis ramum,

Decerpendum diuinum. inspirarunt insuper mihi uocē

Diuinam, ita ut audirem tam futura, quàm præterita:

Et me iubebāt celebrare beatorū genus sempiternorū,

Se uerò primò semper decantare.

Sed quò mihi hæc circa quercum, aut circa petram?

Ergo Musas ordiamur, quæ Ioui patri

Canendo oblectant magnum animum in Olympo,

Memorantes et præsentia, et futura, et præterita,

Voce concinentes. illarum uerò indefessa fluit uox

Ab ore suauis. rident autem domus patris

Iouis ualde tonantis, dearum uoce florida

Dispersa: resonant uerò uertices niuosi Olympi,

Domusq; coelitū. hæc uerò immortalē uocē emittentes,

Deorū genus uenerandū in primis celebrāt cantilena,

Ab exordio, quos Tellus et cœlum latum genuerunt,

Quiq; ex his prognati sunt dii, datores bonorum.

Secundò rursum Iouē, deorū patrē, atq; etiā uirorum,

Incipientesq; laudant deæ, et finiunt carmen,

Quàm sit præstatissimus deorū, et imperio maximus.

Porro

Αὐθις δ' αὐθρόπῳρ τε γένος, ἡραῖδ' ὦρ τε γιγάντων
 ὕμνεῦσαι, τέρπασσι διὸς νόον ἐντὸς ὀλύμπου,
 μέσαι ὀλυμπιάδες, ἡῆραι διὸς αἰγιόχοιο.
 Τὰς ἐν ποδὶρὶν προνίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
 Μνημοσύνη, γαυνοῖσιν ἐλσὺ θῆρος μεδέεσσα,
 Δημοδοῦλον τε παῖδ' ὦρ, ἄμπαυμά τε μόρμυράων,
 ἐννέα γὰρ οἱ νύμφας ἐμίσητο μητιέτα ἱσὺς,
 Νόσφιρ ἄπ' ἀθανάτων ἰδὼρ λήχος εἰσαναβαίνων.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐν αὐτὸς ἔλιν πατρὶ δ' ἔτραπον ὦραι
 Μινῶν φθινόντων, πατρὶ δ' ἡμάτα πόλλ' ἐτελέεθ' ἔλιν,
 ἦ δ' ἔτεκ' ἐννέα κῆρας ὁμόφρονας, ἥσιν αἰοιδὴ
 μέλλεται, ἐν θήθεσιν αἰηδέα θυμὸν ἐχέουσαις,
 Τυτθὸν ἄπ' ἀκροάτης κορυφῆς νεφύοντος ὀλύμπου,
 Ἐνθά σφιρ λιπαροὶ τε χοροὶ, καὶ δῶματα καλὰ.
 Γὰρ δ' αὐτῆς χαρίτες, καὶ ἔμπος, οἰνὶ' ἐχέουσιν.
 Ἐν θαλίῃς, ὅρατ' ἔνθ' ἡ δὴ σόμα' ὅσ' ἀνιῆσαι
 μέλπονται, πάντων τε νόμους, καὶ ἥθια λειδναῖ
 ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὅσ' ἀνιῆσαι,
 Αἰτότ' ἴσαν πρὸς ὀλυμπον ἀγαλλόμενοι ὅπ' ἡ καλῇ,
 Ἀμβροσίῃ μολπῇ, πατρὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα,
 ὕμνους αἰσ. ὅρατ' ἔνθ' ἡ ποδῶν ὑπὸ δῖον ὀρώρει,
 Νηλεϊκῶν πατέρ' εἰς ἑρ, ὃ δ' ἔραν ὦ ἐμβασιλεύει,
 αὐτὸς ἐχὼν βροντὴν, ἦ δ' αἰθαλόεντα κῆρυγόν,
 Κάρτεϊ νικῆσας πατέρα κρόνον. σὺ ἢ ἔκαστα
 ἀθανάτοισι διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμὰς.
 Ταῦτ' ἄρα μέσαι αἰετοῖν, ὀλύμπια δώματ' ἐχέουσαι,
 ἐννέα θυγατέρες μεγάλας διὸς ἐκγεγαῖαι,

ΚΛΑΨΤ'

Porro & hominum genus, fortiumq; gigantum
Celebrantes, oblectant Iouis mentem in Olympo,
Musæ Olympiades, filiae Iouis ægida habentis:
Quas in Pieria Saturnio peperit patri mixta
Memoria, fertilitati Eleutheris imperans:
Oblivionemq; malorum, & solatium curarum.
Novem enim ei noctes mixtus est prudens Iupiter.
Scorsim ab immortalibus sacrum lectum conscendens.
Sed cū iā annus exactus, circūuoluta uerò esset tēpora
Mensium decrescientium, diesq; multi transacti essent,
Ipsa peperit novem filias concordēs, quibus carmen
Curæ est, in pectoribus securum animum habentibus,
Paululum à summo uertice niuosi cœli:
Vbi ipsis splendidiq; chori, & ædes pulchræ.
Iuxta uerò eas Gratiæ & Cupido domos habitant.
In conuiujs, amabilemq; per os uocem emittentes
Canunt, omniumq; leges, & mores pudicos
Immortalium celebrant, amabilem uocem emittentes.
Istæ tum ibant ad Olympum, lætæ uoce pulchra
Immortali cātīlena. undiq; uerò resonabant terra atra
Canentib. hymnos, iucūdu uerò à pedibus strepitus ex
Proficiscētīū ad patrē suū, q cœlo impitat. (citabatur
Ipsē habens tonitru, atq; candens fulmen,
Strenuē uictō patre Saturno, bene autem singula
Immortalibus disposuit simul, & indixit honores.
Hæc sanè Musæ canebant, cœlestes domos tenentes,
Novem filiæ, magno è Ioue prognatæ:

Clioq;

Κλειώτ', σντέρπη τε, θάλειά τε, μελπομένη τε,
 Τόρψιχόρητ', ὄρατώ τε, πολύμνιά τ', ὕβρανιά τε,
 Καλλιόπη θ', ἥδε προφόρσάτη ἐστὶν ἀπασῶν.
 Ἡ γὰρ καὶ βασιλῶσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ,
 Οὔ τινα τιμήσας διὸς κῆραι μεγάλοιο,
 Γεινόμενον τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλῆων.
 Τῷ μὲν ἐπὶ γλώσῃ γλυκὲρ λὺν χεῖρσιν αἰοιδῶν,
 Τῷ δ' ἐπ' ἐκ σώματος ῥεῖ μέλιχα. οἱ δὲ νυ λαοὶ
 Παύτες ἐς αὐτὸν ὀρῶσι, διακείμεντα θέμιστας
 ἰθείησι δίκησι. ὃ δ' ἀσφαλῆως ἀγορεύων,
 Αἰψά τε καὶ μέγα νείκος ἐπιφάμενός ἑατέπαυσεν.
 Τῷνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, ὕνεκα λαοῖς
 Βλαπτομένοισι ἀγορήφι μετὰ τροπα ἔργα τελεῦσι,
 Εὐκλείως μαλακοῖσι παρὰ φάμενοι ἐπέεσσιν.
 Ερχόμενον δ' αὐτὰ ἄστυ θεὸν ὥς, ἰλάσθοντα
 Αἰδοῖ μελιχίην, μετὰ δ' ἣ πρόπει ἀγρομένοισιν,
 Οἷα τε μασάων ἰδρὴ δόσις ἀνθρώποισιν.
 Ἐκ γὰρ μασάων καὶ ἐνηβόλα ἀπόλλωνος,
 Ἄνδρες αἰοιδοὶ ἕασιν ἐπὶ χθόνα, καὶ λιβαρισαί,
 Ἐκ δ' ἡ διὸς βασιλῆες. ὃ δ' ὄλβιος, οὔ τινα μῦσαι
 Φιλεῦνται. γλυκὲρ δ' οἱ ἀπὸ σώματος ῥεῖ αὐδή.
 Εἰ γὰρ τις καὶ πόντος ἔχωρ, νεοκηδέϊ θυμῷ
 Ἀῖκται κρηαδίῃ ἀναχνημνίος, αὐτὰρ αἰοιδὸς
 Μασάων θοράπῃ κλέϊα προτέρων ἀνθρώπων
 ὕμνησεν μακάρας τε θεὸς, οἱ ὄλυμπον ἔχουσιν,
 Αἰψ' ὅγε δυσφρονέων ἐπιλήθεται, ὅδε τι κηδέων
 μέμνηται, ταχέως δ' παρὶ τραπέδῳ ρα θεάων,
Χαίρειτε

Clioq; Euterpeq; Thaliaq; Melpomeneq;
 Terpsichoreq; Eratoq; Polymniaq; Vraniaq;
 Calliopeq; hæc autem excellentissima est omnium.
 Hæc enim & reges uenerandos comitatur.
 Quemcunq; honoraturæ sunt Iouis filia magni,
 In lucem editū, & aspexerint à Ioue nutritorū regum;
 Huic quidem super linguā dulcem fundūt cantilenam,
 Huius uerba ex ore fluunt blanda: cæterū populi
 Omnes ad ipsum respiciunt, discernentem ius
 Rectis iudicijs. hic autem tutò cauteq; loquens,
 Statim etiam magnam contentionem scitè diremit.
 In hoc enim reges prudentes, quòd populis
 Damnuū inferentib. in foro uicissitudinem rerū faciunt,
 Facile mollibus appellantes uerbis.
 Incedentem uerò per cœtū populi deum ueluti, placāt
 Reuerentia blāda. eminet uerò inter ipsos cōgregatos
 Tale Musarum ingens munus hominibus.
 A Musis etenim, & eminus feriente Apolline,
 Viri cantores sunt super terram, & citharædi:
 Ex Ioue uerò reges. ille uerò beatus, quemcunq; Musæ
 Amant, suauis ei ab ore fluit uox.
 Quod si enim quis luctum habēs, recēti dolore saucio
 Tristetur, animo dolens, cæterū poëta (animo
 Musarum famulus res claras priscorum hominum
 Laudibus uexerit, beatosq; deos qui Olympū incolūt,
 Statim hic rerū animū eius molestatiū obliuiscitur. nec
 Mēinit, qn citò deflexerūt eū aliò dona dearū. (dolorū
 i Salue-

Χαίρετε τέκνα διός, δότε δ' ἰμβρόεσσιν αἰοιδῶν,
 κλείετε δ' ἀθανάτων ἰδὸρ ὀρχύος, αἰὲν ἑόντων,
 οἱ γῆς ἐξεγύνοντο, καὶ ὕραν ἄστρούοντος,
 Νυκτὸς καὶ δνοφότης, ὅς θ' ἄλμυρὸς ἐτρεφε πόντος.
 Εἶπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ, καὶ γαῖα γύνοντο,
 καὶ ποταμοὶ, καὶ πόντος ἀπείριτος, οἰδιματι θύων,
 Ἀστράτε λαμπετόωντα, καὶ ὕρανὸς σὺρὺς ὑπόρθεον.
 οἳ τ' ἐκ τῶν ἐγύνοντο θεοὶ, δωτῆρες ἑάων.
 Ὡς τ' ἄφρονες δαΐσαντο, καὶ ὡς τιμαῖς διέλοντο,
 Ἡὲ καὶ ὡς τὰ πρῶτα πολὺ πῆυχον ἔχον ὀλύμπου.
 Ταῦτά μοι ἔσπετε μῦσαι, ὀλύμπια δώματ' ἐχέοντα
 Ἐξ ἀρχῆς, καὶ εἶπαθ' ὅ, τι πρῶτον γένετ' αὐτῶν.

Ἡ τοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
 Γαῖ' εὐρύσθορνος, πάντων ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
 ἀθανάτων, οἱ ἔχουσι κάρη νιφόοντος ὀλύμπου,
 Τάρταρά τ' ἠδ' ὀρόοντα μυχῶ χθονὸς εὐρυοδείης.
 Ἡ δ' ἔρος, ὃς ἀλλήλοισιν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Λυσιμελὲς πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων
 Δάμναται ἐν σίθεσι νόον καὶ ἐπίφρονα βελλύν.
 Ἐν χάος δ' ἑρεβός τε, μέλαινά τε νύξ ἐγύνοντο.
 Νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθήρ τε καὶ ἡμέρη ἐξεγύνοντο,
 οὓς τέκε λυσαιμένη ἐρέβει φιλότῃ μιγείσα.
 Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγένετο ἴσον ἑαυτῇ
 οὐρανὸν ἄστρούονθ', ἵνα μὲν πᾶν πάντα καλύνῃσι,
 Ὅφρ' εἴη μακαρέσι θεοῖς ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ.
 Τείνετο δ' ὕρεα μακρὰ, θεῶν χαρίεντας ἐνάυλας
 Νυμφῶν, αἰνέουσι δ' αὖ' ὕρεα βηοσύνηντα.

Saluete natæ Iouis, date uerò amabilem cantilenā,
 Celebrate quoq; immortalium diuinum genus, semper exi
 Qui tellure progenerati sunt, & Cælo stellato, (stentium
 Nocteq; caliginosa, quos item salsus nutriuit Pontus.
 Dicite insuper, ut primum dii & terra fuerint,
 Et flumina, & pontus immensus, & flu feruens,
 Astraq; fulgentia, & cælum latum supernè:
 Et qui ex his nati sunt dii, datores bonorum.
 Utq; opes diuiserint, & quò honores distinxerint, (lū
 Atq; quò primū multis implicatū sphaeris tenuerint cœ
 Hec mihi dicite Musæ, cœlestes domos inhabitantes
 Ab initio, & dicite quod nam primum fuerit illorum.

Primò omnium quidem Chaos fuit. at deinde
 Tellus lato pectore prædita, omnium fundamentum soli
 Immortalium, q tenet iuga niuosi Olympi, (dū semper
 Tartaraq; tenebricosa in recessu terræ spaciosas:
 Atq; amor, qui pulcherrimus inter immortales deos,
 Soluens curas & omnium deorum, et omnium hominum,
 Domat in pectoribus animum, & prudens consilium.
 Ex Chao uerò Erebusq; nigraq; Nox editi sunt.
 Nocte porro tam Aether quàm Dies progenerati sunt:
 Quos peperit, ubi concepisset Erebo amore mixta.
 Terra uerò primum quidem genuit parem sibi
 Cælum stellis ornatum, ut ipsam totam obteget,
 Utq; esset beatis dijs sedes tuta semper.
 Genuit præterea montes altos, dearū gratas spelūcas,
 Nympharum, quæ habitant per montes concauos.

Atq;

Η δὲ καὶ ἀτρύγετον πέλαιος τέκεν, οἰδματι θυορ
 ρόντορ, ἄτορ φιλότῃτος ἐφίμερ. αὐτὰρ ἔπειτα
 οὐρανῷ ἐννεθέσσα, τέκ' ὠκεανὸρ βαθυδύνῳ,
 κοῖορ τε, λιρεῖορ θ' ὑπόβριονά τ', ἰαπετόρ τε,
 Θείαρ τε, ρείαρ τε, θέμιρ τε, μνημόσυόν τε.
 Φαίβῳ τε χρυσοσέφανορ, τυθυῷ τ' ὄρατεινόν.
 Τὸς ἤ μεθ' ὀπλότατος γένετο λιρόνος ἀγνυλομήτις,
 Δεινότατος παίδωρ, θαλόρορ δ' ἤχθυρε τοῖα.
 Γένετο δ' αὖ λύνηλωπας, ὑπέρβιορ ἥτορ ἔχοντας,
 Βρόντην τε, σφόδρην τε, καὶ ἄργῳ ὄβριμόθυμον.
 Οἱ βῆνι βρόντην τ' ἔδοσαν, τσύνξαντε κόραυνέρ.
 Οἱ δὲ τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγνιοι ἦσαν,
 Μῆνος δ' ὀφθαλμὸς μέσῳ ἐπέηντο μετώπῳ.
 Κύνηλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, ὅθεν ἄρα σφίωρ
 Κυνλοτόρῃς ὀφθαλμὸς ἐὼρ ἐνέειτο μετώπῳ.
 Ἰχὺς τ' ἠδὲ βῆν, καὶ μηχανάι ἦσαν ἐπ' ὄργοις.
 Ἄλλοι δ' αὖ γαίης τε καὶ ὕδαν ἔξεγύνοντο.
 Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριοι, ὅν οἱ ὀνομαστοί,
 Κότῃος τε, βριαρέως τε, γύγης θ' ὑπόβριφανα τέκεν.
 Τῶν ἐνατόρ μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἴσαντο,
 Ἀπλάστοι, κεφαλαὶ ἧ ἐνάτῳ πρηντήκοντα
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον, ἐπὶ σιδαροῖσι μέλισσιν.
 Ἰχὺς δ' ἀπλατος, κρατόρῃ, μεγάλῳ ἐπὶ εἶδει.
 Ὅσοι γὰρ γαίης τε καὶ ὕδαν ἔξεγύνοντο,
 Δεινότατοι παίδωρ, σφετέρῳ δ' ἤχθοντο τοῖα
 Ἐξ ἀρχῆς. καὶ τῶν μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
 Ἦντας ἀποκρύψασκε, καὶ ἐς φάος ὅν ἀνίσκει,

Atq; etiā infrugiferū pelagus peperit unda cōcitatum
 Pontum, absq; amore suauī. ceterū deinde
 Cælo concūbens, peperit Oceanū profundos uortices
 Cœumq; Creūq; Hyperionēq; Iapetumq; (habentē,
 Theamq; Rheamq; Theminq; Mnemosynenq;
 Phœbenq; aurea corona insignē, Tethynq; amabilem.
 Hos uerò post natū minimus natus est Saturnus uasfer,
 Acerrim⁹ inter liberos. floridū aut odio prosequēbatur
 Porro genuit et Cyclopes magnū cor habētes, (parētē.
 Brōtemq; Steropemq;, et Arden forti animo præditū:
 Qui Ioui et tonitru dederunt, et fabricarunt fulmen.
 Hi sanè per alia dijs similes erant,
 Vnus uerò oculus media positus erat fronte.
 Cyclopes uerò cognomento erant, eo quòd ipsorum
 Circularis oculus inerat fronti.
 Roburq; et uires, et molimina erant in operibus.
 Alij deinde è Tellure et Cælo prognati sunt
 Tres filij magni et præualidi, non nominandi,
 Cottus, Briareusq; Gygesq;, superba proles.
 Quorū centū quidē manus ab humeris prominebant,
 Inaccessæ: capita uerò unicuiq; quinquaginta
 Ex humeris procreuerant, super robustos artus.
 Robur autem immensum, ualidum, magna in forma.
 Quotquot enim Tellure et Cælo procreati sunt,
 Vehementissimi filiorum, suo uerò infensi erant parētē
 Ab initio: et hos quidem ut quisq; primū nascebatur,
 Omnes occultauit, et ad lucem non submisit,

Βαίης ἐν λισυθμῶνι, κακῷ δ' ἐπιτὸρ' πέτο δ' ὄργῃ.
 Οὐρανὸς, ἥ δ' ἐν τὸς σοναχίζετο γαῖα πελώρη,
 Στεινομένη, πολλὴν ἢ κακὴν ἐπεφράσατο τέχνην,
 Αἶψα ἢ ποιήσασα γένος πολλῶν ἀδελφάντων,
 Τούξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπέφραδε παῖσι φίλοιςιν.
 Εἶπε ἢ θαρσύνουσα, φίλον τετιμμένην ἦτορ.
 Παῖδες ἐμοί, καὶ πατὴρ ἀτασάλης, αἶν' ἐθέλῃτε
 Γείθεδα πατὴρ γε κακὴν τισαίμεθα λῶβην
 Ὑμετέρῃ, πρότερος γὰρ αἰνεία μῆσατο ὄργα.
 Ως φάτο, τὸς δ' ἄρα πάντας ἔλκεν δέος, ὁ δέ τις αὐτ'
 Φθέγγετο, θαρσύνουσα ἢ μέγας κρόνος ἀγκυλομήτης,
 Αἶψ' αὐτὶς μύθοισι προσέειπε μνηστῆρα λιδνὴν.
 Μνηστῆρ, ἐγὼ κεν τῶτο ὑποχόμενος τελέσωμι
 Ἔργον, ἐπεὶ πατὴρ γε δυσωνύμῃς ἦν ἀλεγίζω
 Ἡμετέρῃ, πρότερος γὰρ αἰνεία μῆσατο ὄργα.

Ως φάτο, γήθησε ἢ μέγα φρεσὶ γαῖα πελώρη.
 Εἶσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ, ἐνέβηκε ἢ χεῖρ
 Ἀρπὶν κερχαρόδοντα, δόλον δ' ὑπεθήνατο πάντα.
 Ἠλθε ἢ νύκτ' ἐπάγων μέγας ὕβρις, ἀμφὶ ἢ γαῖαν
 Ἰμέρων φιλότῆτος ἐπέχετο, καὶ ῥ' ἐτανύθη
 Γαῖτη, ὃ δ' ἐν λοχεοῖο πάϊς ὠρέετο χεῖρ
 Σηκίῃ, δεξιτέρῃ ἢ πελώριον ἔλαβεν ἄρπιν,
 Μακρὴν, κερχαρόδοντα, φίλῃ δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς
 Εὐσυνόμως ἤμνησε, πάλιν δ' ἐρρίψε φέρεσθαι
 Ἐξοπίσω, τὰ μὲν ὅτι ἐτώσια ἱφυγε χεῖρός.
 Οὐδὲ γὰρ ῥα θάμιγγε ἀπέσυνθην αἵματόεσσαι,
 Γάσας δέχετο γαῖα, πῶριπλομένη δ' ἐν αὐτῶν,

Γένετ'

Terræ in latebris. malo autem oblectabatur opere
 Cœlum. ipsa uerò intus ingemiscebat Terra uasta,
 Arcata: dolo sam uerò malamq; excogitauit artem.
 Statim uerò cum edidisset fœtum, ex cano adamante
 Fabricauit magnam falcem, edixit uerò charis liberis.
 Dixit autem, sumpta fiducia, charo mœrens corde:
 Filij mei, & patris nefarij, si uolueritis
 Parere, patris malam ulciscemur contumeliam
 Vestri. prior enim sæua machinatus est opera. (illorū
 Sic dixit. illos uerò omnes inuasit metus, neq; quisquā
 Locutus est. cōfirmato animo tādē magnus Saturnus
 Econtra uerbis cōpellauit matrem castam: (uersatus
 Mater, ego certè hoc in me recipiens peragam
 Facinus. patrem enim inauspicatum nihil curo
 Nostrum: prior enim sæua meditatus est opera.

Sic dixit. gauisa est aut ualde animo Tellus ingens,
 Collocauit aut ipsum celans in insidijs. indidit uerò in
 Falcem asperis dentibus: dolo aut instruxit omni. (nui
 Venit aut noctē adducēs magnū Cœlū, undiq; uerò ter
 Cupiens amorem imminebat, & sanè extentū est (r.
 Passim: cum ex insidijs filiusprehendit manu
 Sinistra, dextra uerò immanem cepit falcem, (patris
 Longam, asperos dentes habentem, chariq; genitalia
 Festinanter demessuit. rursumq; abiecit, ut ferrentur
 Ponē. illa quidem non incassum elapsa sunt manu.
 Quotquot enim guttæ proruperunt cruenta,
 Omnes suscepit Terra. circumuolutis autem annis,

Γείνατ' ὄριννυς τε κρατάρῃς, μεγάλας τε γίγαντας,
 Τούχῃσι λαμπομενέας, δόλιχ' ἔγχεα χόρσιν ἔχοντας,
 Νύμφας θ', ἃς μελίας ἱαλέεσθ' ἐπ' ἀπείρου γαῖαν.
 Μή δ' ἄθ' ὥς τοπρῶτον ἀποτμήξας, ἀδάμαντον
 Κάββαλ' ἐπ' ἠπείροιο πολυηλύτῳ ἐνὶ πόντῳ.
 Ως φέρετ' ἀμπέλαιος παλιὺν χρόνον, ἀμφὶ ᾗ λουκὸς
 Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτων χρόος ὄρνυτο, τῷ δ' ἐνὶ κῆρῃ
 Εὐρέφθῃ, πρῶτον ᾗ κυθήροισι θεοῖσιν
 Ἐπλετο, σὺνθεν ἔπειτα παρὶ ῥῦτον ἴητο κύπρον.
 Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίῃ καλῇ θεὸς, ἀμφὶ ᾗ ποίη
 Γοασὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν αἰέξετο, τῷ δ' ἀφροδίτῳ,
 Αφρογυναίῃ τε θεῇ, καὶ εὐφάνορον κυθήρειαν,
 Κιηλήσιν τε θεοῖς τε καὶ ἀνέρεσ' ἔνεκ' ἐν ἀφρῷ
 Εὐρέφθῃ, ἀτὰρ κυθήρειαν, ὅτι προσένυρσε κυθήροισι.
 Κυπρογυναίαν δ' ὅτι γυνοίτο πολυηλύτῳ ἐνὶ κύπρῳ,
 Ἥδ' ἐφιλομμυθία, ὅτι μυθίων ἐξεφαύθη.
 Τῇ δ' ὄρος ὠμαρτήσῃ, καὶ ἱμῶρος ἔσπετο καλὸς
 Γυνομένη τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς φύλον ἴση.
 Ταύτῃ δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει, ἠδὲ λέλογχε
 Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Γαρθονίης τ' ὀάρης, μεδλήματά τ' ἐξαπάτας τε,
 Τέρψιν τε γλυκοῖν, φιλότῃ τε, μελιχίῳ τε.
 Τὴς ᾗ πατὴρ τιτλήνας ἐπίκλησιν ἱαλέεσθον,
 Γαῖδας νεικείων, μέγας ὕρανος, ἃς τέκον αὐτός.
 Φάσκει ᾗ, τιταίνοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
 Ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα τίσιρ μετόπισθεν ἴσεσθαι.
 Νύξ δ' ἔτεκε συγρόον τι μόρον, καὶ κῆρα μέλαιναν.

Produxit Erinnyes ualidas, magnosq; Gigantes,
 Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
 Nymphasq; quas Melias uocāt, super immēsam terrā.
 Testiculisq; ut prius reſectis, adamantem
 Deiecit circa Epirum undis agitātū in pontū. (rō alba
 Sic ſerebātur per pelagus longo tēpore. circūcirca ue-
 Spuma ab immortalī corpore ſerebatur, in quo puella
 Innutrita eſt. primū uerō ad Cytheras diuinas
 Vehabatur, inde tum circumflua peruenit ad Cyprum.
 Prodiit uerō ueneranda formoſa dea. circum uerō
 Pedib. ſub mollib. herba creſcebat: Aphroditē aut ipſā,
 Spuma prognatā deā, et decorā pulchris ſertis Cythe-
 Nomināt tam dii q̄ homines: eo quōd in ſpuma (ream,
 Nutrita eſt: ſed Cytheream, quōd appulit Cytheris.
 Cyprigenā uerō, quōd nata eſt undōſa in Cypro.
 Atq; amantem genitalia, quia ex genitalibus emerſit.
 Hāc Amor comitatus eſt, et Deſideriū ſequebatur pul-
 Natam primū, et deorum ad coetū euntem. (chrum,
 Hunc uerō ab initio honorem habet, atq; ſortita eſt
 Partem inter homines et immortales deos,
 Virgineas conſabulationes, et riſus, et deceptiones,
 Oblectationemq; ſuauem, et amicitiam, blanditiasq;
 Pater uerō Titanes cognomento uocabat,
 Filios obiurgans, magnū Coelum, quos genuit ipſe. (ſe
 Diſtitabat porrō, nocētes ex proteruia magnū patraſ-
 Facinus, cuius deinceps ultio in poſterum futura ſit.
 Nox præterea peperit odioſum Fatum, et Parcā atrā,
 i s Et

Γείνατ' ὄρινυνς τε κρατοράς, μεγάλας τε γίγαντας,
 Τούχεσι λαμπομένους, δόλιχ' ἔγχεα χόρσιρ ἔχοντας,
 Νύμφας θ', ὅς μελίας λιαλέσθ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 Μῆ δ' ἐὰν ὥς τοπρῶτον ἀποτμήξας, ἀδάμαντον
 Κάδβαλ' ἐπ' ἠπείροιο πολυηλύτῳ ἐνὶ πόντῳ.
 Ως φέρετ' ἀμπέλαιος παλιὸν χρόνον, ἀμφὶ ἧ λουκῆς
 Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτοιο χρόος ὠρνυτο. τῷ δ' ἐνὶ κῆρ
 Εθρέφθη. πρῶτον ἧ κυθήροισι θαβέοισιν
 Επλετο, σῦθεν ἔπειτα πέρϊρ ῥύτορ ἴνετο κύπερον.
 Εἰ δ' ἔβη αἰδοίῃ καλῇ θεὸς. ἀμφὶ ἧ ποίῃ
 Προσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν ἀέξετο. τλήν δ' ἀφροδίτῳ,
 Αφρογυῖαι τε θεᾶν, καὶ εὖσ' ἔφανον κυθήραια,
 Κιηλήσῃσι θεοί τε καὶ ἀνέρες· ὅνεν' ἐν ἀφρῷ
 Θρέφθη. ἀτὰρ κυθήραια, ὅτι προσέκυρσε κυθήροις.
 Κυπρογυῖαι δ' ὅτι γυῖετο πολυηλύτῳ ἐνὶ κύπερῳ.
 Ἡ δ' ἐ φιλομμηδέα, ὅτι μμηδέων ἐξεφαύθη.
 Τῇ δ' ὄρος ὠμαρτήσε, καὶ ἱμῶρος ἔσπετο καλὸς
 Γινομένη τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς φύλον ἰῶσιν.
 Ταύτῳ δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει, ἥ δ' ἐ λέλογχε
 μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Γαρθονίης τ' ὀαράς, μειδήματα τ' ἐξαπάτας τε,
 Τέρψιν τε γλυκὸν φίλον, φιλότῃ τε, μελιχίῳ τε.
 Τὸς ἧ πατὴρ τιτλήνας ἐπίηλκισιν λιαλέεσκον,
 Γαῖδας νεικείων, μέγας ὕρανος, ὃς τέκεν αὐτός.
 Φάσκει ἧ, τιτάνοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
 Ἔργον. τοῖο δ' ἔπειτα τίσιρ μετόπισθεν ἔσεσθαι.
 Νύξ δ' ἔτεκε θυγρόν τε μόρον, καὶ κῆρα μέλαινα.

Produxit Erinnyes ualidas, magnosq; Gigantes,
 Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
 Nymphasq; quas Melias uocāt, super immēsam terrā.
 Testiculisq; ut prius resectis, adamantem
 Deiecit circa Epirum undis agitatū in pontū. (rō alba
 Sic ferebatur per pelagus longo tēpore. circūcirca ue-
 Spuma ab immortalī corpore ferebatur, in quo puella
 Innutrita est. primū uerō ad Cytheras diuinas
 Vehabatur, inde tum circumflua peruenit ad Cyprum.
 Prodiit uerō ueneranda formosa dea. circum uerō
 Pedib. sub mollib. herba crescebat: Aphroditē aut ipsā,
 Spuma progeneratā deā, et decorā pulchris fertis Cythe-
 Nomināt tam dii q̄ homines: eo quōd in spuma (ream,
 Nutrita est: sed Cytheream, quōd appulit Cytheris.
 Cyprigenā uerō, quōd nata est undosa in Cypro.
 Atq; amantem genitalia, quia ex genitalibus emerfit.
 Hāc Amor comitatus est, et Desideriū sequebatur pul-
 Natam primū, et deorum ad coetū euntem. (chrum,
 Hunc uerō ab initio honorem habet, atq; sortita est
 Partem inter homines et immortales deos,
 Virgineas confabulationes, et risus, et deceptiones,
 Oblectationemq; suauem, et amicitiam, blanditiasq;
 Pater uerō Titanes cognomento uocabat,
 Filios obiurgans, magnū Coelum, quos genuit ipse. (se
 Dictitabat porrō, nocētes ex proteruia magnū patras-
 Facinus, cuius deinceps ultio in posterum futura sit.
 Nox præterea peperit odiosum Fatum, et Parcā atrā,

Καὶ θαύατορ, τέκε δ' ὕπνον, ἐτιήτε ἢ φύλον ἀνέρω,
 Οὐτινι λοιμὴ θείσα θεὰ τέκε νύξ ὄρεβοννή.
 Δσύντορον αὖ μῶμον, καὶ οἷζυ ἀλγινόεσσαν,
 Εσπείριδας θ' αἷς μῆλα πέρην κλυτὴ ὠνεανοῖο
 Χρύσεα καλὰ μέλῃσι, φέροντά τε δινύδρεα καρπὸν,
 Καὶ μοίρας, καὶ κῆρας ἐγείνατο νηλεοπόινος,
 Κλωθώ τε, λαχεσίρ τε, καὶ ἄτροπον. αἵ τε βροτοῖσι
 Γεινομένοισι διδῶσιν ἔχειν ἀγαθὸν τε κακόν τε,
 Αἵ τ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παρὰ βασιᾶς ἐφίπασαν
 Οὐδέποτε λήγῃσι θεὰ δεινοῖο χόλοιο,
 Γέρν γ' ἀπό τω δώωσι κακὴν ὄπιν, ὅς τις ἀμάρτη.
 Τίητε ἢ καὶ νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
 Νύξ ὅλοή. μετὰ τὴν δ' ἀπάτῃν τέκε, καὶ φιλότκτα,
 Γῆρας τ' ἐλόμηνον, καὶ ἐρμυτέκε καρτὸρ βόθυμον.
 Αὐτὰρ εἰς συγὸρ ἢ τέκε μὲν πόνον ἀλγινόγοντα,
 Λήθην τε, λιμόν τε, καὶ ἀλγία δακρυόγοντα,
 Νομίνας τε, φόνους τε, μάχας τ', ἀνδροπήσας τε,
 Νείκειά τε, ψευδέας τε λόγους, ἀμφιλογίας τε.
 Δυσνομίην, ἄτῃν τε, σιωπῆας ἀλλήλησιν.
 Ορνον θ', ὅς δ' ἡ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους
 Γημαίνει, ὅτε κενύτις ἐνώρ ἐπίορνον ὁμόσῃ.
 Νηρέα τ' ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο πόντος,
 Γρεσβύτατον παίδων. αὐτὰρ καλέεσι γορόντα,
 Οὐνεκ ἀνημόρτης τε καὶ ἥπιος, ὃ δὲ θεμισέωρ
 Λήθεται, ἀλλὰ δίναια καὶ ἥπια μῆδεα οἶδον.
 Αὐτίς δ' αὖ θαύμαντα μέγαρ, καὶ ἀγλῦορα φόρην,
 Γαῖος μισγόμενος, καὶ κητὸν καλλιπάρηνον,

Et mortē. peperit etiā sōnū, peperit uerò agmē Sōnio-
 Non ulli cōdormiens dea peperit Nox obscura. (rū,
 Rursum postea Momū, & Aerumnā dolore plenā,
 Hesperidesq; quibus mala ultra inclytū Oceanum
 Aurea pulchra curæ sunt, ferentesq; arbores fructus:
 Et fa tales deas, & Parcas genuit immites,
 Clothoq; Lachēsinq; & Atropon. quæ mortalibus
 Editis dant habendum bonumq; malumq;,
 Quæq; hominumq; & deorum delicta insequentes:
 Nunquam desinunt deæ à uehementi ira,
 Priusq; repēderint alicui malū nuciū, q̄sq; peccarit. (b
 Pepit præterea et Nemēsīn, nocuētū mortalib. hominib.
 Nox pernicioſa. post hāc; fraudē enixa est, et amicitia
 Seniumq; noxiū, et contentionem peperit pertinacem.
 Ceterū contētio odiosa pepit quidē laborē molestum,
 Obluionemq; Pestemq; & Dolores lachrymabiles,
 Pugnasq; cædesq; præliaq; stragesq; uirorum,
 Iurgiaq; mendacesq; sermones, disceptationesq;,
 Licentiam, Noxamq; familiares inter sese.
 Iuramentumq; quod plurimum terrestres homines
 Ledit, quando quispiam uolens peierauerit.
 Nereumq; alienū à mendacio, & ueracē genuit Pōtus:
 Maximum natu filiorum. sed uocant senem,
 Eo quòd uerus atq; placidus, nec iuris & æqui
 Obluiscitur, sed iusta & mansueta consilia nouit.
 Deinde rursum Thaumantē magnū, & fortē Phorcyn:
 Terræ commistis, & Ceto pulchris genis præditam:

Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
 Νηρῆος δ' ἐγούοντο μεγέρεα τέκνα θεῶν,
 Πόντῳ σὺν ἀτρυγέτῳ, καὶ Δωριόλος ἡνίομοιο,
 Κέρης ὠπειανοῖο τελέωντος ποταμοῖο.
 Πρωτὴ τ', σὺνκράτῃ τε, σαώ τ', ἀμφιτέρῃ τε,
 Εὐδωρή τε, θέτις τε, γαλήνη τε, γλαύκη τε,
 Κυμοβόη, σπειώ τε βοή, θαλίη τ' ὀρέεσα.
 Καὶ μελίτη χαρίεσσα, καὶ σὺνλιμνή, καὶ ἀγαυή.
 Γασσίνη τ', ὄρατῷ τε, καὶ σὺννεινὴ ροδιόπηχυν.
 Δωτῷ τε, πρωτῷ τε, φόρσά τε, διυναμύνῃ τε,
 Νησαῖν τε καὶ ἀνήϊαίν, καὶ πρωτομέδεια.
 Δωρίς, καὶ πανόπη, καὶ σὺνείδης γαλάτεια.
 Ἰπποβόη τ' ὀρέεσα, καὶ ἱππονόη ροδιόπηχυν.
 Κυμοδίονη θ', ἡ λύματ' σὺν ἡβροειδέϊ πόντῳ,
 Ρυοιάς τε ζαθέων ανέμων σιὸν λιματολήνῃ,
 Ρεῖα πρηνύνει, καὶ εὐσφύρῳ ἀμφιτέρῃ.
 Κυμῷ τ', ἡϊόνη τε, εὐσεφανός θ' ἀλιμήνη.
 Γλαυηονόμη τε φιλομειδής, καὶ ποντοπόρεια.
 Λειαγόρη τε, καὶ σὺναγόρη, καὶ λαομέδεια.
 Γαλιωόμη τε καὶ αὐτονόμη, καὶ λυσιάνασα,
 Εὐαέρνη τε φυλὴ τ' ὄρατῇ καὶ αἶδος ἄμωμος.
 Καὶ ψαμάθη χαρίεσσα δέμας, δίν τε μενίππη,
 Νησὶ τ', σὺνπόμπῃ τε, θεμισίῳ τε, προνόῃ τε,
 Νημβρτής θ', ἡ πατὴρ ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
 Αὐταὶ μὲν νηρῆος ἀμύμονος ἐξεγούοντο,
 Κῆραι ποντήκοντα, ἀμύμονα δ' ὄγγ' εἰδίῃαι.
 Θαῦμας δ' ὠπειανοῖο βαθυρρέεταο θύγατρα

Eurybiamq;, adamãtis in pectore animum habentem.
 Ex Nereo porro prognati sunt perq; amabilis soboles
 Ponto in infructuoso, & Doride pulchricoma, (dearũ
 Filia Oceani, perfecti fluij,
 Protoq;, Eucrateq;, Saoq;, Amphitriteq;,
 Eudoraq;, Thetisq;, Galeneq;, Glaucẽq;,
 Cymothoe, Spioq; uelox, Thaliaq; iucunda.
 Et Melita amabilis, & Eulimene, & Agaue,
 Pasitheaq;, Eratoq;, & Eunice roseis cubitis,
 Dotoq;, Protoq;, Pherusaq;, Dynameneq;,
 Neseaq;, & Actæa, & Protomedia.
 Doris, & Panope, & speciosa Galatea.
 Hippothoeq; lepida, et Hipponoe roseis ulnis prædita
 Cymodoceq;, quæ fluctus in obscuro ponto,
 Et flatus diuinorum uentorũ, unà cum Cymatolege
 Facile mitigat, & pulchros talos habente Amphitrite.
 Cymoq;, Eioneq;, pulchreq; coronata Halimede.
 Glauconomeq; renidens, & Pontoporia.
 Liagoreq;, & Euagore, & Laomedia.
 Polynomeq;, & Autonome, & Lysianassa,
 Euarneq; tam indolis gratæ, quàm inculpata formæ.
 Et Psamathe decora corpore, diuinaq; Menippe.
 Nesoq;, Eupompeq;, Themisoq;, Pronoeq;:
 Nemertesq;, quæ patris habet animum immortalis.
 Hæ quidem ex Nereo inculpato procreate sunt,
 Filie quinquaginta, inculpata opera callentes.
 Thaumæs uerò Oceani profundiflui filiam

Duxit

Ηγάγετ' ἠλένην, ἥ δ' ὠνεῖαυ τέτυκτο,
 ἠὲ νόμους δ' ἀρπυγας, αἰελλώτ' ὠκυπέτῳ τε,
 Αἶρ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἐπονταί,
 Ωκυείης πῆρ' ὕγεσι, μεταχρόνια γὰρ ἰαλλοι.
 Φόρυνι δ' αὖ λυτὴν χραίης τε κελυπαρήης,
 Εὐγονετῆς πολιᾶς, τὰς δὴ χραίης καλέεσσι
 Αθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ τ' ὄρχόμενοι ἄνθρωποι,
 Γεφρηδῶ τ' εὐπεπλῶρ, σὺν ὧ τε κρονόπεπλῶρ,
 Γοργῶς θ', αἰναίησι πέρην κλυτῇ ὠκεανοῖο,
 Εξατιῇ πρὸς νηϊὸς, ἵν' ἐσσιέμετες λιγύφωνοι,
 Σθενώ τ', σὺνυάλη τε, μέδισσά τε λυγρὰ παρθῶσα,
 ἡ μὲν ἔλω θνητῇ· αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγέρως
 Αἰ δύνουσι, τῇ δ' μὴ παρελέξατο λιανοχαίτης,
 Εὐμαλακῇ λειμῶνι, καὶ αὖθις ἐν εἰρηνοῖσι,
 Μιχθεῖς καλλιρρόῃ λίρῃ κλυτῇ ὠκεανοῖο.
 Τῆς δ' ὅτε δὴ πόρσους κεφαλὴν ἀπελειροτόμῳ γυναι.
 Εξέθορε χρυσάορ τε μέγας, καὶ πῆγας ἵππος.
 Τῷ μὲν ἐπώννυμον ἔν, ὅτ' αὖ ὠκεανῷ πρὶ πηγῇ
 Γένεθ', ὃ δ' ἄορ χρύσειον ἔχον μετὰ χόρσιν φίλοι.
 Χ' ὡ μὲν ἀποπῆάμενος προλιπὼν χθὲν ἀμτέρῃ μῆ-
 λινετ' ἐς ἀθανάτας, βλυὸς δ' ἐν δώμασιν αἶει, (λωρ,
 Βρόντῳ τε, σόροπλῳ τε φέρων διὰ μκτιόρντι.
 Χρυσάορ δ' ἔτενε τριμέφαλον γηρυονῆα,
 Τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάειξε βίη ἠρακλείη,
 Βυσὶ παρ' εἰλιπόδεσσι περιέρνυτο εἰς ὄρυθείη
 Ηματι τῷ, ὅτε πόρ βῆς ἤλασαι σὺν μετώπῳ
 Τίρυνθ' εἰς ἰσθμὸν, διαδὰς πόρον ὠκεανοῖο,

Duxit Electram. hæc autem celerem peperit Irim,
 Pulchricomasq; Harpyias, Aelloq; Ocyetenq;
 Quæ uentorum flamina, et aues assequuntur
 Pernicibus alis, in cælo enim degentes uolitant.
 Phorcyi post hæc Ceto Græas peperit pulchris genis
 A partu canas, quas ob id Græas uocant (præditas,
 Immortalesq; dij, humiq; incedentes homines.
 Pephredoq; pulchro peplo, Enyoq; croceo peplo,
 Gorgonesq;, quæ habitant ultra celebrem Oceanum,
 In extrema parte ad noctem: ubi Hesperides argutæ,
 Sthenoq;, Euryaleq;, Medusaq;, grauiâ ppressa. (noxia
 Ipsa erat mortalis. ast aliæ immortales, et senio nō ob-
 Duae. cum una concubuit cærulea cæsarie Neptunus
 In molli prato et floribus uernis,
 Mixtus Callirhoæ filiæ nobilis Oceani.
 Eius autem cum Perseus caput amputasset,
 Promicuit Chrysaor magnus, et Pegasus equus.
 Huic quidē cognomentū erat, qd' Oceani apud fontes
 Natus esset: cæterū hic ensē aureū tenebat manib. cha-
 Et ille qdē cū auolasset, relicta terra matre malorū (ria
 Peruenit ad immortales. Iouis uerò in domib. habitat,
 Tonitruq; et fulgur ferens Ioui prudenti.
 Chrysaor porrò genuit tricipitem Geryonem.
 Illum quidem armis exuit uis Herculana,
 Boues apud flexipedes circumflua in Erythia,
 Die illo cum boues egit latas frontes habentes
 Tirynthum in sacram, emensus iter Oceani,

Orthoq;

Ορθόν τε κτείναν, καὶ βυκόλον σύρυτιώνα,
 Σταθμῶ σὺν ὑδρόεντι, πέρην κλυτῷ ὠκεανοῖο.
 Ἡδ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, ὅδ' ἐν εἰκνὸς
 Θνητοῖς ἀνθρώποις, ὅδ' ἀθανάτοις θεοῖσι,
 Σπῆι σὺν γλαφυρῷ, θείῳ κρατὶ δρόφρον' ἐχιδνα,
 Ἡμισυ μὲν νύμφην ἐλινώπιδα, καλλιπαρῆον.
 Ἡμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιμ, δεινόν τε μέγαρ τε,
 Γοικίλον, ὠμησλὺν, ἱαθέης ὑπὸ κούθεσι γαίης.
 Ενθα δέ οἱ σπείος ἐστὶ καάτω, κοίλῃ ὑπὸ πέτρῃ,
 Τηλὲ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν, θνητῶν τ' ἀνθρώπων.
 Ερθ' ἄρα οἱ δάσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.
 Ἡδ' ὄρνυτ' εἰς ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ ἐχιδνα,
 Αθανάτος νύμφη, καὶ ἀγῆρας ἥματα πάντα.
 Τῇ δ' τυφάονα φασὶ μιγήμεναι σὺν φιλότῃ,
 Δεινόν θ' ὑβρισλὺν ἄνεμον, ἐλινώποδι κέρη.
 Ἡδ' ὑποκυσαμένη τέκετο κρατὶ δρόφρονά τέκνα.
 Ορθόν μὲν πρῶτον λιύα γείνατο γηρυονῆι.
 Δσύντορον αὖτις ἐτιήσεν ἀμήχανον ὅτι φατειόν,
 Κέρβορον ὠμησλὺν, αἶδλεω λιύα χαλκιδόφωνον,
 Γρυττηνοντανέφαλον, ἀναιδέα τε, κρατὶ δρόν τε.
 Τὸ τρίτον ὕδρην αὖτις ἐγείνατο, λυγρ' εἰδύαν,
 Αδρναίην, ἣν θρέψε θεὰ λουπώλγνος ἥρη,
 Απλητον ἰοτέσσα βίη ἤρα κληνῆ.
 Καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς σὺν ἔρατο νηλεὲς χαλκῷ,
 Αμφιτρωνιάδης, σὺν ἀρηϊφίλῳ ἰολάῳ,
 Ἡρακλῆος, βελήσιρ ἀθλινάων ἀγελαῖος.
 Ἡ δ' ἡμίμαιρ ἔτι κτε, πνέσσαρ ἀμαιμάχετον πῦρ.

Orthoq; intersecto, & bubulco Eurytione,
 Stabulo in obscuro, ultra inclytum Oceanum.
 ipsa insup peperit aliud ingēs, perplexum, nihil simile
 Mortalibus hominibus, neq; immortalibus dijs,
 Specu in concauo, diuinam animo infracto Echidnam:
 Dimidio nymphā, limis oculis, pulchris genis, (gnūq;
 Dimidia itē parte ingentē serpentem, horrendūq;, ma-
 Varium, crudiūorum, diuinæ sub cauernis terræ.
 Illic uerò ei specus est in imo, caua sub petra,
 Procul ab immortalibusq; dijs, mortalibusq; hominib;
 Ibi sanè ei destinarunt dij inclytas domos incolere.
 Atq; coercebatur in Arimis sub terra terra Echidna,
 Immortalis nymp̄ha, & senio illæsa perpetuo.
 Huic Typhaonem aiunt mixtum esse amore, (puellæ.
 Vehementem & uiolentū uentū, limis oculis contuenti
 Illa uerò grauida facta, peperit fortes filios,
 Orthum quidem primò canem peperit Geryoni.
 Iterū secūdo edidit partu immensum, minimè effabilē,
 Cerberum crudiūorum, Plutonis canem ærea uoce,
 Quinquaginta capitum, impudentemq;, fortemq;.
 Tertio, hydram genuit odiosa edoctam,
 Lerneam, quam enutriuit dea albis ulnis Iuno,
 Insatiabiliter indignans uirtuti Herculanæ.
 Ac illam quidem Iouis filius occidit sæuo ferro
 Amphytrionades, cum bellicoso Iolao,
 Hercules ex consilijs Mineruæ prædatrix. (gnem,
 Tum ipsa Chimæram peperit, spirantem terribilem i—

Δειλὺ τε, μεγάλῳ τε, ποδώνιό τε κρατὺρ ἴνῃ
 Τῆς δ' ἰὺ τρεῖς κεφαλαί, μία μὲν χαροποῖο λέοντος,
 ἡ δ' ἡμίαιρος, ἥ δ' ὄφις κρατὺρ οἰο δράκοντος.
 Ἡρώδης λέων, ὅπινον δ' δράκων, μέσση δ' ἡμίαιρα.
 Δειλὸν ἀποπνεύσας πυρὸς μόνος αἰθομένοιο.
 Τὸν μὲν πῆγασος εἴλε, καὶ ἰδὼς βελότροφόν τε.
 Ἡ δ' ἄρα σφίγγ' ὀλοὺν τέκε, καὶ δμείοισιν ὀλεθρον,
 Ορθῶ ὑποδμηθεῖσα, νεμειᾶϊόν τελέοντα,
 Τὸν δ' ἤρην θρέψασα, διὸς ἰνδυνὴ παρὰ νοίτις,
 Γουνοῖσιν κατὰ νῆας νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
 Εὐθ' ἄρ' ὅγ' οἰκείων, ἐλεφαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων,
 Κοιρανέων τρεκτοῖο νεμείης ἥ δ' ἀπέσαντος.
 Ἀλλὰ εἰς ἀδράμασσι βίης ἤρα κληθείης.
 Κητιὸν δ' ὀπλότατον, φόρηνι φιλότῃ μιγῆσα,
 Γέναιτο δεινὸν ὄφις, ὃς ὄρεμνῆς ἰσχύσει γαίης,
 Γείρασιν ἐν μεγάλοις παγχρύσια μῆλα φυλάσσει.
 Τῷτο μὲν ἐν ἰντῷ καὶ φέρκυνος γένος ἐστὶ.
 Τηθύς δ' ὠκεανῷ ποταμὸς τέκε δινήοντας,
 Νείλόν τ', ἄλφειόν τε, καὶ ἡριδανὸν βαθυδίνην,
 Στρυμόνα, μαίανδρόν τε, καὶ ἰστρον λαλινεῖθρον,
 Φάσιόν τε, ῥῆσόν τ' ἀχελώϊον ἀργυροδίνην.
 Νέσσορον τε ῥόδιόν θ', ἀλκίανμονά θ', ἐπ' ἰάπορόν τε,
 Γρηνιόν τε, καὶ αἰσηπόν, θεῖόν τε σιμῶντα,
 Εὐνείον τε, καὶ ἔρμον, εὐρείτην τε ἰαΐνον,
 Χαγγαίον τε μέγαρον, λάδωνά τε, παρθονίον τε,
 Εὐλυνόν τε, καὶ ἄρδισον, θεῖόν τε σιάμανδρον.
 Τίητι δ' θυγατὸρ ἰστρον γένος αἰκῆ κατὰ γαῖαν

Crucemq; magnamq; pernicemq; ualidamq;
 Illi erant tria capita: unum quidem terribilis leonis,
 Alterū capellæ, tertiū uerò serpētis robusti draconis,
 A fronte leo, ponē uerò serpens, media uerò capra:
 Horrendē efflans ignis robur ardentis.
 Hæc quidē Pegasus cepit, et strenuus Bellerophontes:
 Illa sanē Sphingen exitiale peperit, Cadmeis perniciē,
 Ab Ortho subacta: Nemeæumq; leonem,
 Quem Iuno cum enutriuisset, Iouis ueneranda uxor,
 In locis fertilib. collocauit Nemeæ, cladem hominibus.
 Ibi sanē hic commorans decipiebat tribus hominum,
 Imperans cauernosæ Nemeæ, atq; Apesanti.
 Sed ipsum robur domuit uirtutis Herculanæ.
 Ceto uerò minimum natu cum Phorco amor indulgēs
 Peperit grauem serpentē, qui obscuræ latibulis terræ,
 Finibus in amplis prorsus aurea mala custodit.
 Hoc quidem ex Ceto et Phorco genus est:
 Tethys aut Oceano flumina pepit uorticosa, (bentē,
 Nilūq; Alpheūq; et Eridanū profundos uortices ha-
 Strymonem, Meandrumq; et Istrum pulchris flum.
 Phasiūq; Rhesūq; Acheloiū limpidū.
 Nessūq; Rhodiūq; Haliacmonēq; Heptaporūq;
 Granicumq; et Aesapū, diuinūq; Simoenta.
 Peneūq; et Hermū, amcenēq; fluentem Caicum.
 Sangariumq; magnum, Ladonem, Partheniūq;
 Euenumq; et Ardescum, diuinūq; Scamandrum.
 Peperit quoq; filiarum sacrum genus, quæ per terram
 b a Viros

ἄνδρας λιχύεσσι, σὺν ἀπόλλωνι αἰνῆϊ,
 καὶ ποταμοῖς. τάντλιν ἧ διὸς πάρα μοῖραν ἔχουσι,
 Γειθώ τ', ἀδμήτη τε, ἰανύθη τ', ἠλένηρη τε,
 Δωρίς τε, προμνώ τε, καὶ ὕραν ἴη θεοειδής.
 ἱππώ τε, ἑλυμνή τε, ῥοδίᾳ τε, ἑκαλιρρόν τε.
 Ζουξίω τε, ἑλυτίκῃ τε, ἰδιυᾷ τε, πασιθόν τε.
 Φληξάυρη τε, γαλαξάυρη τ', ὄρατῇ τε διώνη.
 μηλόδοσις τε, βοή τε, καὶ σὺνειδής πολυδώρη.
 Κόρηκίς τε φυλὴν ὄρατῇ, πλατῶ τε βοῶπις.
 Φόρσις τ', ἰάνειρά τ', ἀνάσκη τε, ξάνθυ τε,
 Εἰτραίη τ' ὄροεσσα, μινειῶ τ', εὐρώπη τε.
 Μῆτις τ' εὐρυνόμη τε, τελεῶν τε ἑρπονέπιοι.
 Κωσίη τ', ἀσίη τε, καὶ ἰμβρόεσσα καλυψώ.
 Εὐδωρή τε, τύχη τε, καὶ ἀμφιρῶ, ὠκυρόη τε.
 καὶ σὺν, ἧ δὲ σφέων προφάρες ἄτη ἐστὶν ἀπάσων.
 αὐταὶ δ' ὠκεανῷ καὶ τηθύος ἐξεγυρνόντο,
 Γρεσβύταται ἱῶραι, πολλάκι γε μὴν εἰσι καὶ ἄλλαι.
 Τεῖς γὰρ χίλιοι εἰσὶ τανύσφυροι ὠκεανίηαι,
 αἶρα πολυασβρέες γαῖαν καὶ βούβηα λίμνης,
 Γαῖτῃ ὁμῶς ἐφέπῃσι θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
 Τόσσοι δ' αὖθ' ἑτόρροι ποταμοὶ ἑκαταχιδῆ ῥέοντες,
 γίειν ὠκεανῷ, τὸς γείνατο πόντιος τηθύς,
 τῶν ὄνομ' ἀργαλέων πάντων βροτῶν ἀνδρῶν ὀϊάων.
 οἱ ἧ ἑκάστοι ἰσασιν οἱ αὖ πόρην αἰετᾷωσι.
 Θεία δ' ἠελίον τε μέγα, λαμπρὰν τε σελλύνην,
 ἠὲ θ' ἧ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαίνει,
 ἀθανάτοισι τε θεοῖς, τοῖ ὕσανόν εὐρυὸν ἔχουσι,

Viros à teneris educant unà cum Apolline rege,
 Et fluminibus hanc uerò à Ioue sortem habent,
 Pithoq; Admete q; Ianche q; Electra q;
 Doris q; Prymno q; et Vrania forma deam referens,
 Hippo q; Clymene q; Rhodia q; Calirrhoe q;
 Zeuxo q; Clytie q; Idyia q; Pasithoe q;
 Plexaure q; et Galaxaure, amabilis q; Dione,
 Melobosis q; Thoe q; et uenusta Polydora,
 Cerceis q; indole amabilis, Pluto q; bouinis oculis,
 Perseis q; Ianira q; Aceste q; Xante q;
 Petrea q; lepida, Menestho q; Europa q;
 Metis q; et Eurynome, Telesto q; croceo peplo.
 Crisie q; Asia q; et blanda Calypso,
 Eudore q; Tyche q; et Amphiro, Ocyroe q;
 Et Styx, quæ ipsarum excellentissima est omnium:
 Atq; hæ Oceano et Tethyde progenerate sunt,
 Grandiores natu filie. multæ quidem sunt et aliæ.
 Ter mille enim sunt celeres filie Oceani.
 Quæ sanè dispersæ terram et profunditates lacus,
 Passim pariter incolunt, dearum splendida proles.
 Tot rursus alij fluuij cum strepitu fluentes,
 Filij Oceani, quos peperit ueneranda Tethys.
 Quorû nomina difficile omnium mortalium uirum proloqui:
 Sed singulatim nouerunt quotquot circum habitant.
 Thia præterea Solem q; magnum, lucentem q; Lunam,
 Auroram q; quæ omnibus terrestribus lumen præbet,
 Immortalibus q; dijs qui cælum latum tenent,

Γείναθ' ὑπσυνηθεῖς ὑπέρβιονος ἐν φιλότῃτι,
 Κέρω δ' ἐνρυβὶν τίντων φιλότῃτι μιγῆσα,
 Ἀφραῖον τε μέγαρ, πάλλαντ' ἄ τε δῖα θεάων.
 Εὐράων θ', ὅς καὶ πᾶσι μετέπρεπον ἰδιμοσιώνων.
 Ἀφραῖω δ' ἠὲς ἀνέμους τέκε καρτὸροθύμω,
 Ἀργεῖον, ῥ' ἑφύρορ, βορέων λαίψκρονέλευθον,
 Καὶ νότορ, ἐν φιλότῃτι θεῶν θεὰ συνηθεῖσα.
 Τὺς ἢ μετ' ἀφραῖα τίντην ἰωσφόρορ ἠελυγνεία,
 Ἀφρά τε λαμπετόωντα, τὰτ' ἔρῳνός ἐτεφάνωται,
 Στῦξ ἢ τέκ' ὠκεανὺς θυγάτηρ, πάλλαντι μιγῆσα,
 Ζῆλον, καὶ νίκην λαλλίσφυρον, ἐν μεγάροισι.
 Καὶ ἡράτος, ἢ ἢ βίον, ἀριδείκετα γένετο τέκνα,
 Τῶν ἢ ἐστ' ἀπαύσυνθε διὸς δόμος, ἢ δέ τις ἔδρη,
 Οὐδ' ὁδὸς, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ὑγεμονσύνει,
 Ἀλλ' αἰεὶ παρ' ἱνὶ βαρυνηῖν πω ἰαριώωνται.
 Ως γὰρ ἐβῆλυσσε σῦξ ἄφθιτος ὠκεανίνη,
 Ἡματι τῷ, ὅτε πάντας ὀλύμπιος ἀφροπῆν ἦν
 Ἀθανάτης ἐκάλεισε θεὸς ἐς μακρὸν ὀλυμπον.
 Εἶπέ δ' ὅς μετὰ εἶο θεῶν τιτῆσι μάχοιτο,
 Μήτιν' ἀπορήσειν γοράων, τιμὴν ἢ ἔκαστον
 Εξέμεν, ἦν τὸ πάρος γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Τὸν δ' ἔφατ' ὅς τις ἄτιμος ὑπὸ κρόνῳ, ἢ δ' ἀγέρεται
 Τιμῆς καὶ γοράων ἐπιβησέμεν, ἢ θέμις ἐστὶ.
 Ἡλθε δ' ἄρ' αὖ πρώτῃ σῦξ ἄφθιτος ἔλυμπόρῳδε,
 Σὺν σφίσι παίδεσσι, φίλῃσι δὲ μῦθεα πατρός.
 Τὴν ἢ ἱσὺς τίμησε, πόρισα δ' ἢ δῶρα ἔδωκεν.
 Πῶν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαρ ἐμμεναῖο δροκον,

Genuit, congressa cum Hyperione in amore,
 Crioq; Eurybie peperit, per amorem mixta,
 Astreoq; magnum, Pallantemq; præstantissima de aris
 Persenq;, qui omnes præcellebat peritia.
 Astreo uero aurora uentos peperit magnanimos,
 Argesten, Zephyrum, Boream rapidum,
 Et Notum, in amore dea cum deo congressa.
 Post hos stellam genuit Luciferum manè genita,
 Astraq; fulgentia, quibus cælum cinctum est.
 Styx uero peperit, Oceani filia, Pallanti mixta,
 Zelum et Nicen pulchros talos habentem in edibus.
 Et Robur, atq; Vim, præclaros genuit filios:
 Quibus non est seorsim à Ioue domus, nec ulla sedes,
 Neq; uia, quæ non illis deus præit:
 Sed semper apud Iouem grauius tonantem sedem habent.
 Sic enim consuluit Styx incorruptibilis Oceanis,
 Die illo, quando omnes Olympius fulgurator
 Immortales uocauit deos ad altum cælum. (nes pugnet,
 Dixit aut, quod quisquis una secum deorum contra Titos
 Non cariturus sit muneribus, sed honorem quemq;
 Habiturum, quem antea inter immortales deos.
 Illi etiam dixit q honoris expers fuerit sub Saturno, atq;
 Ad honores ac præmia ascensurum, ut fas est. (imminis,
 Venit aut prima Styx incorruptibilis ad Olympum,
 Cum suis filiis, chari per consilia patris. (dit.
 Ipsam uero Iupiter honorauit. eximia quoq; dona de-
 Ipsam enim constituit deorum magnum ut sit iuramentum.

Γαῖδας δ' ἤματα πάντα ἐς μεταναίετας εἶνα,
 ὡς δ' αὖτως πάντεσσι διαμπόρες, ὥσπερ ὑπέσθῃ,
 ἔξετέλεσ'. αὐτὸς δὲ μέγα ἱστατεί, ἠδὲ ἀνάσσει.

Φοῖβη δ' αὖ ποῖς πολυήρατον ἦλθεν ἐς σύνλιν.
 Κυσαμύνῃ δ' ἤπειτα θεᾷ θεῶ σὺν φιλότῃτι,
 Λητῶ λυανόπεπλον ἐγείνατο, μέλιχον αἰεὶ
 ἥπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Μέλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀγανώτατον σὺντὸς ὀλύμπῳ.
 Γείνατο δ' ἄσπερ' ἑλνὺν σὺνώνυμον, ἥρ' ὅτε πόρσης
 Ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα, φίλῳ κελῆῳ δ' αἰνοῖτιν.
 Ἡδ' ὑποκυσαμύνῃ, ἐνάτῳ τέκε, τὴν πόρῃ πάντων
 Ζοῦς ἱερνίδης τίμησε. πόρην δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
 Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
 Ἡ δ' καὶ ἀσφόδοντος ὑπ' ἕραν ἔμμορε τιμῆς,
 Ἀθανάτοισι τε θεοῖσι τετιμυῖν ἐστὶ μάλιστ' αἰ.
 Καὶ γὰρ νυῦ ὅτε πᾶσι ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
 Ἐρδιωρ ἰδρὰ καλὰ κατὰ νόμον ἰλάσκειν αἰ,
 Κιμλήσκει ἐνάτῳ. πολλή τ' οἱ ἔσπετο τιμή,
 Ρεῖα μάλ' ὧ πρόφρων γε θεᾷ ὑποδιέξεται σὺχας,
 Καὶ οἱ ὄλβον ὀπάζει, ἐπεὶ διῶαμῖς γε πάρεστιν.
 Οσοὶ γὰρ γαίης τε καὶ ἕραν ἔξεγύνοντο,
 Καὶ τιμὴν ἔλαχον, τότῳ ἔχει αἶσαν ἀπάντων.
 Οὐδέ τι μὲν ἱερνίδης ἐδίησατο, ὅδ' ἔτ' ἀπνύρα,
 Οὐδ' ἔλαχον τιτῆσι μετὰ προτόβοισι θεοῖσιν.
 Ἀλλ' ἔχει, ὥς τοπρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἐπλετο διασμός.
 Οὐδ' ὅτι μνηογυνῆς, ἥσορ θεᾷ ἔμμορε τιμῆς,
 Καὶ γόρας σὺ γαίῃ τε καὶ ἕραν ὧ, ἠδ' ἑ θαλάσῃ.

Filios autem, diebus omnibus sui cohabitatores ut sint.
 Similiter etiā omnibus perpetuò, sicuti pollicitus est,
 Perfecit. ipse autem præpotens est, atq; regem agit.
 Phœbe porrò Cœi genialem uenit ad lectum.
 Grauida uerò facta deinde dei amore,
 Latonam cæruleo peplo peperit blandam semper,
 Mitem hominibus atq; immortalibus dijs,
 Suauem ab initio, in primis hilarem intra Olympum.
 Genuit insuper Astriam claram, quam olim Perses
 Duxit in domum amplam, chara ut uocetur uxor.
 Illa iterū grauidata, Hecatē peperit, quā super omnes
 Iupiter Saturnius in precio habuit. dedit uerò ei splēdi
 Partē ut habeat terræq; et infrugiferi maris. (da dona,
 Imo etiam stelligero à cœlo sortita est honorem,
 Immortalibusq; dijs ueneranda est maximè.
 Etenim nunc sicubi aliquis terrestrium hominum,
 Faciens sacra honesta ex lege expiat,
 Inuocat Hecaten: ingens uerò eum sequitur honor
 Facilmè, cuius beneuola dea susceperit preces,
 Et illi diuitias largitur. nam facultas ipsi adest.
 Quotquot enim Terra Cœloq; prognati sunt,
 Et honorē sorte acceperūt, istorū habet sortem omniū:
 Neq; q̄c̄ ipsi Saturnius per uim ademit, neq; priuauit,
 Quæcunq; sortita est Titanes inter priores deos:
 Sed habet, sicut prius ab initio facta est distributio.
 Nec quia unigenita, minorem dea sortita est honorem,
 Et premium tam in terra ac cœlo, quàm in mari,

ΕΛΛ' ἐτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ ῥυε τίεται αὐτὸν.
Εὖ δ' ἐθέλει μεγάλως παρὰ γίνεταί, ἥ δ' ὀνίνησι.
 Εὖ θ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπει, ὅρ' ἢ ἐθέλησι.
 Ἡ δ' ὅπ' ἐς πόλεμον φθισίλυνον θωρήσσοντα
 Ἄνεις, εὖ θ' ἀπαρτίζονται οἷς ἢ ἐθέλῃσι,
 Νίκην προφρονέως ὀπάσαι, καὶ Κῦδος ὀρέξαι.
 Εἰς τε δίκην βασιλῶσι παρ' αἰδοίοισι καθίξει.
 Εὖ δ' ἡ δ' αὖθ' ὅπ' αὖθ' ἀγῶνι ἀεθλίσουσιν,
 Εὖ θ' ἀπαρτίζονται οἷς ἢ ἐθέλῃσι.
 Νικησας ἢ βίη καὶ ἰσχύει, καλὸν ἄεθλον
 Ρεῖα φέρει, χαίρων τε τοισὺν Κῦδος ὀπάξει.
 Εὖ δ' ἡ δ' ἰππῆας παρὰ δάμνῃ, οἷς ἢ ἐθέλῃσι.
 Καὶ τοῖς, οἱ γλαυκὸν δισσέμφελον ὀργάζονται,
 Εὖ χοντα δ' ἐκείνῃ, καὶ ἐκείνῃ ἐννοσιγαίῃ.
 Ρῆϊ δ' ἡ δ' ἄχλιν κυδνὴ θεὸς ὥπασε πολλὴν,
 Ρεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένη, ἐθέλῃσά γε θυμῷ.
 Εὖ δ' ἡ δ' ὅν φασμοῖσι συν' ἐρμῇ λυγρῇ ἀέξει,
 Βασιλῆας τ' ἀγέλας τε, καὶ αἰπόλια πλατὲ ἀγῶν,
 Γοῖμνας τ' εἰροπόκων οἶον, θυμῷ γε θέλῃσα,
 Εξ ὀλίγων βριαίῃ, καὶ πολλῶν μέγιστα θῆκην.
 Οὕτω τοι καὶ μνηστῆρας ἐκ μητρὸς ἔδωκα,
 Γᾶσι μεθ' ἀθανάτοισι τετίμηται γόρ' ἀέξει.
 Θῆκε δ' ἐμὴν κρονίδας κροτῆρος, οἱ μετ' ἐκείνῃ
 Οφθαλμοῖσι ἰδόντο φάος πολυδερκέος ἡδύς,
 Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κροτῆρος· αἱ δ' ἐτε τιμαί.
 Ρεῖα δ' αὖ δ' ἀμνηθεῖσα κρόνῳ, τέκε φαίδιμα τέκνα,
 Βυβίην, Διμήτρα, καὶ ἡδὲν χρυσοπέδιλον,

Sed insup multo maius quando Iupiter honorat ipsam.
 Cui uerò uoluerit magnificè præstò est, atq; iuuat.
 Ibitum in foro inter homines eminet, què ipsa uoluerit,
 Quando uerò ad bellum perdens uiros armantur
 Viri, tum dea adest quibus uoluerit,
 Victoriâ cupide ut præbeat, & laudem porrigat.
 Inq; iudicio regibus uenerandis assidet.
 Bona insuper quando uiri in certamine colluctantur,
 Ibi dea & illis præstò est, atq; iuuat.
 Qui uerò uicerit uirtute et robore, pulchrû premium
 Facile fert, lætusq; progenitoribus gloriam dat,
 Commoda item equitib. quæ adstet quibus uoluerit.
 Et his qui glaucum mare tempestuosum secant,
 Votaq; faciunt Hecata, & ualde frementi Neptuno:
 Facile etiam prædam inclyta dea dedit copiosam,
 Facile uerò abstulit apparentem uolens animo.
 Bona præterea in stabulis cū Mercurio pecus augere,
 Armenta; boum gregesq; latos caprarum,
 Gregesq; lanigerarum ouium, animo uolens.
 Ex paucis foecunda facit, et ex multis pauciora reddit.
 Adeò sanè licet unigenita ex matre existens,
 Omnibus inter deos honorata est muneribus.
 Fecit aut ipsam Saturnius alūnā iuuenū, qui post ipsam
 Oculis affexerūt lumen multa contuentis Auroræ.
 Sic ab initio nutriens filios. Atq; hi sunt honores.
 Facile uerò domita à Saturno, peperit illustres liberos,
 Vestā, Cererē, & Iunonē aureis calceamētis gaudentē,
 For-

Ἰφθίμου τ' αἰδίου, ὅς ὑπὸ χθονὶ δώματα ναίει,
 Νηλεὺς ἥτορ ἔχωρ, καὶ ἐρμίσυτον σύννοσιν αἰῶν,
 Ζηῦά τε μητιόοντα θεῶν πατέρ' ἠὲ καὶ ἀνδρῶν.
 Τὸ καὶ ὑπὸ βροντῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθὼρ.
 Καὶ τῆς μὲν λιγυρόντι κρόνος μέγας, ὅς τις ἔκαστος
 Νηλεὺς ἐξ ἰβρῆς μητρὸς πρὸς γούναθ' ἵκοιτο,
 Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγανῶν ἔραυιόνων
 ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχει βασιλῆϊ διατιμῶν.
 Γούθειτο γὰρ γαῖης τε καὶ ἔραν' ἀσδρόοντος,
 Οὐνεὰ οἱ πέπρωτο ἰὼ ὑπὸ παιδὶ διαμῶναι,
 Καὶ ἱρατόρῳ πατρὶ ἔοντι, διὸς μεγάλῃς διὰ βλάσ.
 Τῷ, ὅγε ἔκ ἀλκοσκοπιῶν ἔχον, ἀλλὰ διοσύνων
 Γαῖδας ἐὺς λιγυρόντι, ῥέκω δ' ἔχει πούβος ἄλαστον.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ δὴ ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
 Τέξεσθαι, τότε ἔπειτα φίλῃς λιγυρῶν τοῦκας
 Τῆς αὐτῆς, γαῖαν τε καὶ ἔραν' ἀσδρόοντα,
 Μητὶρ συμφράσασθαι, ὅπως λελάθοιτο τέκνα
 Γαῖδα φίλον, τίσαστο δ' ὄριννός πατρὸς ἰοῖο
 Γαῖδων, ὅς λιγυρόντι μέγας κρόνος ἀγνυλομήτης.
 Οἱ δ' ἠνυκατρεῖ φίλῃ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
 Καὶ οἱ πεφραδέτιν ὅσα πατρὶ πέπρωτο γενέσθαι
 Ἀμφὶ κρόνῳ βασιλῆϊ, καὶ ὑεὶ καρτόροβύμῳ.
 Γέμψαν δ' ἐς λύνῃον κρήτης ἐς πύονα δῆμον,
 Ὅππότε ἄρ' ὀπλότατον παίδων ἤμελλε τέξεσθαι,
 Ζηῦα μέγα, τὸν μὲν οἱ ἐδέξατο γαῖα πελώρη
 Κρήτη εὐρεῖη, τραφέμεν, ἀττιτὰλλέμεναί τε.
 Ἐνθα μὲν ἱήτο φέρουσα θολὴν διὰ νύκτα μέλαιναν

Fortemq; Plutonen, qui sub terra domos incolit,
 Immite cor habēs, & ualde sonantē terræ cōcussorem,
 Iouemq; consiliarium, deorum patrem atq; hominum,
 Cuius & à tonitru concutitur lata terra.
 Atq; istos quidem deglutiebat Saturnus magnus, q̄cūq;
 Ex utero sacro matris ad genua uenerat:
 Hec animo uoluens, ne ullus clarorum filiorum Cœli
 Alius inter deos haberet regium decus.
 Audierat enim, ex Terra & Cœlo stellis micante,
 Quod sibi fatale esset proprio à filio domari,
 Quātūuis robusto existēti, Iouis magni p̄ cōsilia. (ens
 Ideoq; hic nō cecā speculationē habuit, sed insidias stru
 Filios suos deuorabat. Rhea autē habebat luctū grauē.
 Sed quando iam Iouem erat deorū patrem atq; uirorū
 Paritura, iam tum charis supplicabat parentibus
 Suis, Terræq; & Cœlo stellis aptato,
 Consilium ut suggererent, quo pacto latēret pariendo
 Filium charum, possetq; ulcisci furias patris sui
 Cōtra filios, quos deuorabat ingēs Saturnus uersipellis.
 Illi uerō filię dilectæ auscultaarūt atq; morē gesserunt,
 Et ei cōmemorarūt quæcunq; fati cōstitutū esset fieri
 Circa Saturnum regem, & filium magnanimum.
 Miserūt autem Lyctum Cretæ ad pinguem populum,
 Cum minimum natu filiorum esset paritura,
 Iouem magnum, hunc quidem ipse suscepit terra uasta
 Creta lata, ad educandū & enutriendum ab infantia.
 Tū quidē peruenit ferens celerem per noctem nigram,
 Primum

Πρῶτον ἐς αὐτὸν λύνῃτορ. ἐκρυψε δ' ἐχόρσοι λαβὼν
 αὐτῷ ἐν ἡλιβάτῳ, βαθέος ὑπὸ κύνθεσι γαίης,
 ἀργαίῳ ἐν ὄρει πεπνησμενὴν ἔλθοντι.
 Τῷ δ' ἀπαρῶνίσασα μέγαρ λίθορ ἐγγυάλιξον,
 Οὐρανίδη μέγ' ἀνὰ κτῆ θεῶν προτέρῳ βασιλῆι.
 Τὸρ, τόθ' ἐλὼρ χείρεσσιν, ἐλὼν ἐγκάτθετο νηδιῷ,
 Σχέτλιος, ὅδ' ἐνόησε μετὰ φρεσίν, ὥς οἱ ὀπίσω
 ἀντὶ λίθου ἐὸς ὕψος ἀνίκητος καὶ ἀκηδέης
 λείπεθ', ὃ μιν τάχ' ἐμελλε βίη καὶ χόρσοι διαμάσσειν.
 Τιμῆς ἐξελάαρ, ὅδ' ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάξει.
 Καρπαλίμως δ' ἀρ' ἐπέτα μόνος καὶ φαίδιμα γῆα
 κῆρυξτο τοῖο ἀνὰ κτῆ, ἐπιπλομένῳ ἐν αὐτῷ
 Γαίης ἐννεσίησι πολυφραδέεσσιν ἀλωθεῖς,
 Ὅρ γόνον αὖτ' ἀνέηκε μέγας κρόνος αἰγυλομήτις,
 Νικηθεῖς τέχνησιν βίηφι τε παιδὸς ἐοῖς.
 Πρῶτον δ' ἐξήμνησε λίθορ πύματορ λιταπίνωρ.
 Τὸρ μὲν ἱστὸς στήριξε κατὰ χθονὸς στυροδείης,
 Τυθοὶ ἐν ἡγαθέῃ, γυάλοισιν ὑπὸ παρνησοῖο,
 Σῆμ' ἔμεν' ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.
 Λύσε δ' ἀπαρῶνισι γνήτης ὀλοῶν ὑπὸ δεισμῶν,
 Οὐρανίδαρ, ὅς δ' ἔησε πατὴρ ἀεσιφροσύνῃσιν.
 Οἱ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριρ ἐν ὄρεσι γαίης,
 Δῶκαρ δ' ἐβροντίῳ, ἡδ' αἰθαλόεντα κόραυνον,
 καὶ σόροπλιν, τὸ πρὶν δ' ἐπελῶρη γαῖα κενόδεα.
 Τοῖς πίσυρος, θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.

Κέρων δ' ἰαπετὸς καλλίσφυρος ὠκεανίνῳ,
 Ἠγάγετο κλυμένῳ, καὶ ὁμῶρ λέχος αἰσανέβαινον.

Prīmū ad ipsam Lyctū. abscondit aut ipsū manib. pre-
 Antro in excelsō, diuinæ sub latebris terræ, (hensum
 Argēo in monte denso syluoso.
 Huic aut fascijs inuolutū magnū lapidē in manus dedit
 Cœli filio, præpotenti deorum priori regi.
 Quem tum arreptum manibus, suū condidit in aluum:
 Miser nec cogitauit animo, quod sibi in posterum
 Pro lapide filius inuictus & insepultus
 Superesset, qui ipsum mox ui & manib. domitum (sit.
 Ex honore expulsurus, ipseq; immortalib. imperaturus
 Celeriter autem deinde robur & fortia membra
 Crescebant illius regis, uertente anno,
 Terræ consilio astuto circumuentus,
 Suam sobolē iterū submisit magnus Saturnus uersutus,
 Victus artibus ac ui filij sui.
 Prīmū uerò euomuit lapidem ultimò deuoratum,
 illum quidem Iupiter firmiter defixit in terrā spaciosā
 Pitho in diuina, ingis sub Parnassi, (nibus.
 Monumentū ut sit in posterū, miraculū mortalib. homi
 Solut uerò fratres ex patre noxijs à uinculis
 Cœligenas, quos uinxerat pater ex amentia.
 Qui ipsi memores fuerunt propter beneficia,
 Dederuntq; tonitrum, atq; candens fulmen,
 Et fulgur quod antè immanis terra occultabat:
 Quibus confisus, mortalib. atq; immortalib. imperat.
 Filiam porro Iapetus pulchro talos habentē Oceanidē
 Duxit Clymenem, & eundem lectum conscendit.

Ηδέ οἱ ἄτλαντα κρατόφρενα γείνατο παῖδα,
 Τίντε δ' ὑπὸρύνδαντα μνηοίτιον, ἢ προμηθέα
 Ποικίλον, αἰολομῆτιν, ἁμαρτίνοδον τ' ἐπιμηθέα,
 Ος κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιμ ἀλφειῇσι.
 Πρῶτος γὰρ ῥὰ διὸς πλαστὴν ὑπέδειξο γυναῖκα,
 Παρθένον, ὑβριτὴν ἢ μνηοίτιον εὐρύοπα ζῆς
 Εἰς ὄρεος λατ' ἐπέμψε, βαλὼν ψολόεντι λοβανῶ,
 Εἵνεκ' ἀτασθαλίας τε καὶ λυορέης ὑπόβροχον.
 Ἀτλας δ' ἔρανον εὐρύον ἔχει κρατόρης ὑπ' ἀνέλης,
 Φείρατιν ἐν γαίης, πρόπαρ ἑσπερίων λιγυφώνων
 Εσθλῶς, λεφαλῇ τε καὶ ἀναμάτοισι χέρεσι.
 Ταῦτ' ἰὼν γὰρ οἱ μοῖραν ἐδάσαστο μητίετα ζῆς.
 Δῆσε δ' ἀλυκτοπέδησι προμηθέα ποικιλόδοτον,
 Δεσμοῖς ἀργαλέοις μέσον διὰ λίον' ἐλάσας.
 Καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὥρσετανύπτερον, αὐτὰρ ὄγ' ἦ παρ
 ἠδίου ἀθανάτοιν, τί δ' ἀέξετο ἴσον ἀπάντη
 Νηϊὸς, ὅσον πρόπαρ ἡμᾶρ ἐδείτανυσίπτερος ὄρνις.
 Τὸν μὲν ἄρ' ἀλημλύης λαλίσφρον, ἀλκίμος υἱός,
 Ηρακλῆος ἐπείνε, κακὸν δ' ἀπὸ νῆσος ἀλαλκον
 Ιαπετιωνίδα, καὶ ἐλύνετο δινοςφροσυλάωρ,
 Οὐκ αἴεσσι ζηνὸς ὀλυμπία ὑψιμέδοντος,
 Οφρ' ἠρακλῆος θυδαγενέος κλέος εἴη
 Πλείον ἐτ' ἢ τὸ παρσιθεῖν, ἐπὶ χθόνα παλινόταρον.
 Ταῦτ' ἄρ' ἀΐδμενος τίμα ἀριδείκτεον υἱόν.
 Καὶ πρὸ χωόμενος, παύθη χεῖρα, ὅν περ ἔχεσεν,
 Οὔνεκ' ἐρύετο βυλὰ ὑπὸρμενεί λιρονίωνι.
 Καὶ γὰρ ὅτ' ἐπέρνοντο θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι,

Ipsa uerò ei Atlantem magnanimum peperit filium.
 Pepit præterea gloria præsignè Menœtiū, atq; Prome-
 Varium, uersipellem: stultumq; Epimetheū, (theum
 Qui noxa statim ab initio fuit hominib. inuentoribus
 Primus enim Iouis fictam suscepit mulierem, (rerum.
 Virginē iniurias uerò inferentē Menœtium latè uidēs
 In Erebū detrussit, feriens candenti fulmine, (Iupiter
 Propter stulticiam & fortitudinem immensam.
 Atlas uerò coelū latum sustinet dura ex necessitate,
 Finibus in terræ, eregionē Hesperidum argutarum
 Stans capiteq; & indeffessis manibus.
 Hanc enim ipsi sortem destinauit prudēs Iupiter. (tū,
 Ligauit uerò insolubilib. cōpedibus Promethea uersu-
 Vinculis difficilibus mediam per columnam adigens.
 Et ei aquilā immisit expansis alis: cæterum hic epar
 Comedebat mori nesciū, qn ipsum crescebat par ubiq;
 Noctu, quantū toto die edebat extētas alas habēs auis,
 Hūc quidē Alcmenæ pulchro stalos habētis fortis filius
 Hercules occidit, malum uerò morbum profligauit
 Iapetionidæ, & liberauit ab ægritudine:
 Non inuito Ioue Olympio in alto imperante,
 Quo Herculis Thebis geniti gloria esset
 Maior etiam q̄ antea super terram multos pascentem.
 Ob idq; ueneratus honorabat præclarum filium.
 Quāuis succensens remisit iram, quā prius habuerat.
 Eo quòd cōtendisset consilio cum præpotenti Ioue.
 Etenim quando disceptabant dij mortalesq; homines,

Μηκύνῃ, τότε ἔπειτα μέγαν βῆρ πρόφρονι θυμῷ
 Δαοσάμενος πρῆθνε, ζηνὸς νόον ἐξαπατίσχωρ.
 Τῷ μὲν γὰρ σάφνας τε καὶ ἔγνατα πίοιφι δηνῶ
 Εὐρίνῳ λιατέθνε, λιαλύνψας γαστρί βοείῃ.
 Τῷ δ' αὖτ' ὄφθα λοναῖ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ
 Εὐθετίσας, λιατέθνε λιαλύνψας ἀργέτι δηνῶ.
 Δὴ τότε μὲν προσέειπε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Ἰαπετιονίδι, πάντων ἀειδέειν ἐτ' ἀνάντωρ,
 Ω πέρ πορ, ὡς ἐτόρο ζήλως διεδίασσο μοίραν.

Ὡς φάτο, λέρτομέων ζυὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε προμηθεύς ἀγκυλομήτης,
 Ἥν' ἐπιμεθήσας, δολίης δ' ἐλήθετο τέχνης.
 Ζεὺς λύνεισε μέγιστε θεῶν αἰειγενετάρων,
 Τῶν δ' ἔλσιν ὅπποτ' ὄρβην σε σὺν φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει,
 Φῦρ ῥὰ δολοφρονέων. ζυὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδώς,
 Γινώρῃ, ὅδ' ἠγνοίῃσε δόλον, λιανὰ δ' ὄσσετο θυμῷ
 Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἐμελλεν.
 Χόρσιν δ' ὅδ' ἀμφοτέρησιν ἀνείλετο λονκὸν ἔλκεα.
 Χώσχωτο ἧ φρενῆς, ἀμφὶ χόλος δέ μιν ἴκετο θυμῷ.
 Ὡς ἴδεν ὄφθα λοναῖ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ.
 Ἐκ τῷ δ' ἀθανάτοισιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
 Καίεισ' ὄφθα λοναῖ θνητόντων ἐπὶ βωμῷ.
 Τὸν ἧ μὲν ὀχθήσας προσέφηνε φειληγέρετα ζυὺς
 Ἰαπετιονίδι, πάντων πέρ μιν μήδεα εἰδώς,
 Ω πέρ πορ, ὅν ῥα πῶ δολίης ἐπιλήθεο τέχνης.
 Ὡς φάτο χῶσμενος ζεὺς, ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
 Ἐκ τῷ δ' ἔπειτα δόλῳ μεμνημένος αἶε,

Meconæ, ibi tum magnum bouem prompto animo

Diuisum proposuit, Iouis mentem fallens.

Hac enim carnesq; et intestina pingui adipe

In pelle deposuit, tegens uentre bouino.

In altera rursum ossa alba bouis, dolosa arte

Ritè disponens, deposuit tegens candida aruina.

Iamq; tū ipsum allocutus est pater hominūq; deūmq;

Iapetionida omnium celeberrime regum,

O tu, quàm iniquè diuifisti partem?

Sic dixit, cōuicijs proscindēs Iupiter ppetua cōsilia

Hunc rursum allocutus est Prometheus uaser, (sciens.

Dixit, et arridens dolosæ non obliuifcebatur artis:

Iupiter gloriosissime, maxime deorum sempiternorū,

Harū elige utrā te in pectorib. animus iubet. (sciens,

Dixit sanè dolosa cogitās. Iupiter aut perēnia cōsilia

Cognouit, nec ignorauit dolū. mala aut prospiciebat

Mortalib. hominib. quæ et perficienda erant. (animo

Manibus uerò hic utrisq; sustulit album adipem.

Irascebatur aut mēte, ira uerò eius occupauit animū,

Vt uidit ossa alba bouis dolosa ab arte.

Ex illo tempore dijs super terram genus hominum

Adolent ossa alba odoratis in aris.

Hūc ualde cōtristatus allocutus est nubicogus Iupiteri

Iapetionida, omnes super consilia edoctus,

O tu, nondum dolosæ oblitus es artis?

Sic dixit, ira percitus Iupiter prudentissimus,

Ex illo tempore doli memor semper,

Οὐκ ἐδίδα μελίνῃσι πυρὸς μόνος ἀναμάτοις
 Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἱ ἐπὶ χθονὶ ναυετάουσιν.
 Ἀλλὰ μιν ἐξαπάτησεν εὖς πάϊς ἱαπετιοῖο,
 Κλέψας ἀναμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγυῖν,
 Εὐβοίῳ ναρβῆνι. δάκρυ δ' ἄρα νειόβι θυμὸν
 Τῆν' ὑψιβρεμέτην, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
 ὡς ἶδον ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγυῖν.
 Αὐτίκα δ' αὐτὶ πυρὸς τσῦξε λακὸν ἀνθρώποισι
 Γαίης γὰρ σύμπλασε πόριπλutos ἀμφιγυῖας,
 Παρθενῶ αἰδοίῃ· ἑλόν, ἱερὸν ἰδὲ διαβλάς.
 Ζῶσε ἥ καὶ νόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Ἀργυφεῖ ἐοῖντι. λατὰ ἱρῆσεν ἥ καλὴ πρην.
 Δαιδαλέην χεῖρεσι λατῆχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι.
 Ἀμφὶ δέ οἱ στεφανῶς νεοθηλέας αὐθεσι ποῖνς
 ἱμῶν τὸς παρέθηκε λαρήατι παλλὰς Ἀθήνη.
 Ἀμφὶ δέ οἱ στεφανὸν χρυσέην κεφαλῇ φερ' ἔθηκε
 Τὴν αὐτὸς ποῖνσε πόριπλutos ἀμφιγυῖας,
 Ἀσκήσας παλάμῃσι, χαρίζομενος δὲ πατρί.
 Τῇ δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλὰ τετσύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
 Κνώδαλα ὅσ' ἤπειρος μὲν τρέφει, ἥ ἢ θάλασσα.
 Τῶν, ὅγε πόλλ' ἐνέθηκε. χάρις δ' ἀπελάμπητο πολλή,
 Θαυμασίη, ἥωϊσιν ἰοινότα φωνήεσσι.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τσῦξε καλὸν κακὸν αὐτ' ἀγαθοῖο,
 Εξάγαγ' ἐνθάπῃ ἄλλοι ἴσαν θεοὶ καὶ ἀνθρώποι,
 Κόσμῳ ἀγαλλομένην γλαυκῶπις ὀβριμοπάτρι.
 Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεὸς, θνητὸς τ' ἀνθρώπος,
 ὡς ἴδον δόλον αἰπιῶν, αἰμύχανον ἀνθρώποισιν.

Non dabit melius ignis robur indefessi
 Mortalibus hominibus, qui super terram habitant.
 Sed ipsum decepit bonus filius Iapeti,
 Furatus indomiti ignis eminens apparentē splendorē,
 In concava ferula momordit uerò imo animo (de,
 Iouē in alto tonātē, ad irāq; ipsum cōmouit caro cor
 Ut uidit inter homines ignis procul lucētē splendorē.
 Protinus autem pro igne struxit malum hominibus.
 E' terra enim conformauit perq; celebris utroq; pede
 Virgini pudicæ simile, Saturnij consilio. (claudicās
 Cinxit uerò et adornauit dea cæsijs oculis Minerva,
 Candida ueste. à capite uerò calyptram
 Ingeniose factam manibus detinebat. mirum uisu.
 Circum uerò eiserta florentis è floribus herbae,
 Optata imposuit capiti Pallas Minerva:
 Circumq; ei coronam auream caput posuit,
 Quam ipse fecerat inclytus Vulcanus,
 Elaborans manibus, gratificans Ioui patri.
 In hac artificiosa multa cælata erant, mira uisu
 Animantia quæcunq; continens alit, atq; mare.
 Ex illis hic multa indidit. gratia uerò resplendebat ma
 Mirabilis, animantibus similia uocalibus. (gna,
 Ceterū postq; effecit pulchrum malum pro bono,
 Eduxit eò ubi alij erant dij atq; homines, (tæ,
 Ornatu gestientem cæsiæ Palladis forti patre proгна-
 Admiratio cepit immortalesq; deos mortalesq; homi
 Vbi uiderunt dolū arduū, inexplicabilē hominib. (ies
 l 3 Ex

Εἰ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτράωμ.
 Τῆς γὰρ ὁλώϊον ἐστὶ γένος, καὶ φύλα γυναικῶν
 Γῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
 Οὐλομένης πρῆνις ἀσύμφοροι, ἀλλὰ λύοιο.
 Ως δ' ὁπότε σν σμίνεαςι κατηρεφέαςι μέλισσαι
 Κηφίῳας βόσκουσιν, κακῶν ξυνήοντας ὄργων
 Οἱ μὲν τε πρόπαν ἡμαρ ἐς ἡέλιον καταδιώτῃ
 Ημάτια ἀσύνδισι, τιθεῖσιν τε ληρία λούκῃ
 Οἱ δ' ἐντοῦδε μένοντες ἐπιρεφείας κατὰ σίμβλῃς,
 Ἀλλότριον λάματον σφετέρῃν ἐς γαστὲρ ἀμῶνται
 Ως δ' αὕτως ἀνδρέαςι κακὸν θνητοῖσι γυναικῶν
 Ζῶνς ὑψιβρεμέτης θῆναι, ξυνήοντας ὄργων
 Ἀργαλέων, ἐτόρρον ἢ πόρρον κακὸν αὐτ' ἀγαθοῖο.
 Ος κε γάμον φσύνων, καὶ μέρμωρα ὄργα γυναικῶν,
 Μὴ γῆμαι ἐθέλει, ὅλοον δ' ἐπὶ γῆρας ἵκηται,
 Χύτει γυροπόμοιο, ὃ δ' ἐβίωται ἐπιδουῆς
 Ζῶει, ἀποφθιμὸν δ' ἢ διὰ λιτῆσιν διατέονται
 Χερσασαί, ὧ δ' αὐτὲ γάμος μετὰ μοῖραι γύνεται,
 Κελυγνὸν δ' ἔχει ἄνοιτιν, ἀραρυῖαν πρᾶπίδισι.
 Τῷ δ' ἀπ' αἰῶνος κακὸν ἐδὼλῷ ἀντιφορίζει,
 Εμμεναι, ὅρ δέ κε τέτμη ἀταρτηροῖο γενέθλης,
 Ζῶει ἐνὶ στήθεσιν ἔχωρ ἀλίσσασθαι αὐτῇ
 Θυμῷ καὶ πραδίῃ, καὶ ἀνήμερον κακὸν ἐστίν.
 Ως ὅν ἐστι διὸς κλέψαι νόον, ὅδε παρελθεῖν.
 Οὐδέ γὰρ ἰαπετιονίδης ἀνάκνητα προμηθεύς
 Τοιοῦ γ' ὑπεξήλυξε βαρυὸν χόλον, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκῃ
 Καὶ πολύνιδειν ἔοντα μέγας καταδυσμὸς ὄρνηται.

Ex illa enim genus est mulierum foeminearum.
 Illius enim perniciosum est genus, & sexus mulierum
 Nocuum ingens mortales inter uiros habitant,
 Perniciosa paupertati non accommoda, sed satietati.
Ac ueluti cum in aluearijs testis apes
 Fucos pascunt, malorum participes operum:
 Ille quidem per totum diem ad solem occidentem
 Diurnae festinant, & faciunt fauos albos:
 At illi intus permanentes coopertis in aluearijs,
 Alienum laborem suum in uentrem metunt:
 Similiter uiris rem malam mortalibus mulieres
 Iupiter altitonans dedit, participes operum
 Difficilium. aliud uerò praeuit malum pro bono.
 Qui nuptias refugiens, & sollicita opera mulierum,
 Nō uxore ducere uelit, nociuā uerò attigerit senectā,
 In penuria eius quae senē foueat, hic etiā nō uictus indi-
 Viuit: mortui uerò possessionem inter se diuidūt (gus
 Remoti cognati. Cui uerò nuptiarū cōditio cōtulerit,
 Pudicā uerò habuit cōiugem, cōuenientē prae cordijs,
 Huic ab euo malum bono equiparat
 Esse. qui uerò adeptus fuerit nocentis natiuitatis,
 Viuit in pectoribus habens indefinentem moesticiam
 Animo & corde, & immedicabile malum est.
 Quoniam nō licet Iouis fallere mentē, neq; praeterire.
 Neq; enim Iapetionides Acacesius Prometheus
 Illius euitauit grauem iram: sed necessario,
 Quamuis multifciū existentē, magnū uinculū coerceat.

Simile.

Βεβαίω δ' ὡς ταπρῶτα πατὴρ ἰδύσαστο θυμῷ,
 Κότ' ὦ τ' ἢ γύγῃ, διῆσε λιρατόρῳ σὺν Δισμῷ,
 Ηνορέλιυ ὑπόβροπλον ἀγώμενος, ἢ ἢ καὶ εἶδος,
 Καὶ μέγεθος, λιρατόρῳ δ' ὑπὸ χθονὸς σὺνρυθείης.
 Ενθ' οἷγ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες,
 Εἶατ' ἐπ' ἐχατιῇ μεγάλης σὺ πείρασι γαίης,
 Διθα μάλ' ἀχνύμενοι, λιραδίη μέγα πένθος ἔχοντες.
 Αλλὰ σφέας λιρονίδης τε ἰδὲ ἀθανάτοι θεοὶ ἄλλοι,
 Οὐς τέκον ἡῦνομος ρείη λιρόνῃ σὺ φιλότῃ,
 Γαίης φραδμοσιύησιν ἀνῆγαγον ἐς φάος αὐτῆς.
 Αὐτὴ γὰρ σφιν ἅπαντα διλυε νέως λιατέλεξε,
 Σιὸν λιένοισι νίκη τε καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι,
 Διθὸν γὰρ μαρτυρῶντο πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,
 Τιτλήεις τε θεοὶ, καὶ ὅσοι λιρόνῃ ἐξεγύνοντο,
 Αντίον ἀλλήλοισι διὰ λιρατόρῳ ὁμίνας
 Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς ὀθρῆος τιτλήεις ἀγῶνι,
 Οἱ δ' ἀφ' ἁλὸς ὀθρῆος τιτλήεις ἀγῶνι,
 Οὐς τέκον ἡῦνομος ρείη λιρόνῃ σὺνρυθείῃ,
 Οἱ ῥα τότε ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχοντες,
 Συναχέως ἐμάχοντο διένα πλείους σὺναιυτῆς.
 Οὐδέ τις λῖν ὀρίδος χαλεπῆς λύσις, ἢ ἢ τελευτῇ
 Οὐδετόρῳις, ἴσον ἢ τέλος τέτατο πῆλομένοιο.
 Αλλ' ὅτε διὰ λιένοισι παρέχεθεν ἄρμονα πάντα,
 Νέησιν τ' ἀμβροσίην τε, τά πορ θεοὶ αὐτοὶ ἔδιδον,
 Ραίτωρ σὺ σὺθεσίην ἀέξετο θυμὸς ἀγλήωρ,
 Ως νέησιν τ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ὀραταλῶν.
 Δὴ τότε τοῖς μετέπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Κέλντι

Briareo uerò ubi primùm pater iratus est animo,
 Cottoq; atq; Gyge, ligauit forti uinculo,
 Fortitudinem immanè admiratus, atq; etiam formam,
 Et magnitudinem collocauit sub terram latam:
 Vbi dolores habentes sub terra agentes,
 Sedent in extremitate magnæ in finibus terræ,
 Vsq; ualde mœrentes: corde magnū luctum habentes.
 Sed ipsos Saturnius atq; immortales dij alij,
 Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amore,
 Terræ consilijs subduxerunt ad lucem iterum.
 Ipsa enim eis cuncta prolixè recensuit,
 Cum illis uictoriamq; et splendidā gloriā accepturos.
 Diu enim pugnarūt, laborè animū cruciantē habētes,
 Titanesq; dij, et quotquot è Saturno nati sunt.
 Contra sese mutuò per ualidas pugnas:
 Ipsi quidem ab alta Othry Titanes nobiles,
 Ab Olympo uerò dij datores bonorum, (gens.
 Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno cubile iun-
 Illi sanè tū inter se pugnā animū excruciantē habentes
 Continuè pugnant, decem plus annis.
 Neq; ulla erat cōtentionis molestæ cōpositio, neq; finis
 Alterutris: equaliter autem finis extentus erat belli.
 Sed quando iam apposuerunt congruentia omnia,
 Nectarq; ambrosiamq; quibus dij ipsi uestuntur,
 Omnium in pectoribus augebatur animus superbus,
 Vbi nectar comederunt et ambrosiam amabilem.
 Iā tū ipsis interlocutus est pater hominūq; deorūq;:
 l 5 Audi-

Κένλυτέ μιν γαίης τε καὶ ἔραν ἄγλαα τέκνα,
 Οφρ' εἶπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 Ἦδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι,
 Νίκης καὶ ἱράτεος περιμεινόμεθ' ἤματα πάντα,
 Τιτλήεις τε θεοὶ, καὶ ὅσοι κρόνον ἐκγεγνόμεθα.
 Ὑμεῖς ἢ μεγάλῃν τι βίην, καὶ χεῖρας ἀάπτους
 φαίνεται τιτλύνεσθιν ἐναντίοι ἐν δαΐλυγῃ,
 Μνησάμενοι φιλότῃς ἐνέος, ἴσα παθόντες
 Ἐς φάος ἄψ' ἀφίκεσθαι δυσκλεγέος ὑπὸ δεισμῷ,
 Ἡμιτέρως διὰ βυλαῖς ὑπὸ ζόφῳ ἠόροντος,
 Ως φάτο, τὸν δ' ἐξ αὐτῆς ἀμείβετο λότῃος ἀμύμων
 Δαιμόνι' ἔκ ἀδίακτα πιφάσκειαι. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
 ἴδμεν, ὅτι περὶ μὲν πρᾶπίδες, περὶ δ' ἐσινόημα,
 Ἀλητῆς δ' ἀθανάτοισιν ἀρῆς γένεο κρυβοῖο.
 Σῆσι δ' ἐπιφροσύνησιν ὑπὸ ζόφῳ ἠόροντος,
 Ἀφορρόν δ' ἐξ αὐτῆς ἀμειλίῃων ὑπὸ δεισμῶν
 κλύθμεν, κρόνον ἢ ἄναξ, ἀνὰ λῆπτα παθόντες.
 Τῷ καὶ νῦν ἄτρεϊτε νόῳ, καὶ ἐπίφρονι βαλῇ,
 Εὐσόμεθα ἱράτος ὑμῶν ἐν ἀνῇ διαιότητι,
 Μεινόμενοι τιτῆσιν ἀνὰ ἱρατόρ' ὅς ὑμῖν αἶσα.
 Ως φάτ', ἐπὶ νῆσκα ἢ θεοὶ Διωτῆρες ἰάων,
 Μῦθον ἀνέσαντες, πολέμῳ δ' ἐκλαίετο θυμὸς
 Μάλλον ἐτ' ἢ τοπαροῖθε, μάχῃ δ' ἀμέγαλτον ἔγγραυ
 Γαυτές, θήλειά τε καὶ ἀρσενες, ἤματι κείνῳ,
 Τιτλήεις τε θεοὶ, καὶ ὅσοι κρόνον ἐξεγύνοντο.
 Οὓς τε Ζεὺς ὀρέβουσθιν ὑπὸ χθονὸς ἦκε φάως δι,
 Δανοὶ τε ἱρατόροί τε, βίην ὑπέροπλον ἔχοντες.

Audite me Terræq; & Cœli inclyti filij,
 Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
 Iam enim admodum diu aduersi nobis mutuò,
 Victoria & imperio propugnauimus dies omnes,
 Titanesq; dij, & quotquot è Saturno sati sumus.
 Vos uero magnamq; uim & manus inuictas
 Ostendite Titanibus contrarij in pugna graui,
 Memores amicitiae placidae, quibus perpeſſis
 Ad lucem redieritis moleſto à uinculo,
 Noſtra per conſilia à caligine obſcura. (ſibilis:
 Sic dixit. illi uero ruſum excepit Cottus irreprehen
 Venerāde, nō indocta loqueris: ſed et nos (intellectus,
 Scimus q, excellūt quidē præcordia, excellens uero eſt
 Auxiliator uerē immortalib. execrationis fuiſti horrē
 Tua uero prudentia ab caligine opaca, (dæ:
 Retrogradē iterum acerbis à uinculis
 Venimus, Saturni fili rex, inſperata paſſi.
 Ideoq; nunc intento & prudenti conſilio,
 Vindicabimus ueſtrum imperium graui conſlictu,
 Pugnantes cum Titanibus per acria prælia.
 Sic dixit. collaudarunt uero dij datores bonorum,
 Sermone audito. bellum uero cupiebat animus
 Magis etiā q̄ antea: pugnam uero arduam excitarunt
 Omnes foeminaeq; & mares die illo,
 Titanesq; dij, & quotquot Saturno procreati ſunt,
 Quosq; Iupiter ex Erebo ſub terra miſit ad lucem
 Acres robuſtiq; uires immenſas habentes:

Horum

Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἰόσοντο
 Γᾶσιν ὁμῶς, κεφαλὰν δ' ἐκάστω πεντηκοντα
 Εξ ὤμων ἐπέφυγον ἐπὶ σιβαροῖσι μέλεσιν.
 Οἱ τότε τιτλίεσσιν κατέσθην ἐν δαΐλυγῃ,
 Γέτρας ἡλιβάτας σιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
 Τιτλῶες δ' ἐτέρωθεν ἐναρτυῶντο φάλαγγας
 Γροφρυνέως χειρῶν τε βίης θ' ἅμα ὄργον ἔφαινον
 Ἀμφότροι, δεινὸν δ' ἐπὶ ῥίαχε πόντος ἀπείρων.
 Γῆ δ' ἐμὲν ἐσμαράγκον, ἐπέσκει δ' ἕρως οὐρανὸς οὐρανὸς
 Σειόμενος, πεδίοθεν δ' ἐτινάσσειτο μακρὸς Ὀλύμπος
 Ρίπῃ ὑπὸ ἀθανάτων, οὐοῖς δ' ἵκανε βαρεῖα
 Τάρταρον ἡρόοντα, ποδῶν δ' ἀπεία τ' ἰὼν
 Ἀσέτ' ἰωχμοῖο, βολάων τε κρατόρων.

Ως ἄρ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἴσαν βέλεα σονόοντα.
 Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων δ' ἵκει ἕρως οὐρανὸν ἀσπρόοντα,
 Κεκλομένην, οἱ δ' ἐξυῖσαν μεγάλῳ ἀλαλήτῳ.
 Οὐδ' ἄρ' ἐτι ζῶντες ἴχοντο μόνος, ἀλλὰ νύ τ' ἔστι
 Εἶθαρ μὲν μόνος πλῆυτο φρονέει, ἐν δέ τι πάσαν
 Φαῖνε βίην, ἄμυνδιν δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανόθεν δ' ἀπ' Ὀλύμπου
 Ἀσπράτῃων ἔσχει σινωχαδίον, οἱ δ' ἐκ βράντοι
 ἱκτάρ' ἅμα βροντῇ τε καὶ ἀσπρόπῃ ποτέοντο
 Χειρὸς ἀπὸ σιβαρῆς, ἰορλὴν φλόγα θ' εἰλυφώντες
 Ταρφέες, ἀμφὶ δ' γαῖα φορέσβιος ἐσμαράγκισον,
 Καιομένη, λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἄσπετος ὕλη.
 Εἴει δ' ἐκ τῶν πάντων, καὶ ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
 Γόντος τ' ἀτρύγετος, τὸς δ' ἄμπετο θόρμος αὐτῇ
 Τιτλῶας χθονίης, φλόξ δ' ἠέρα δῖαν ἵκανε,

Ἀσπίτες.

Horū centum quidem manus ab humeris cōcitabātur,
 Omnibus simul: capita uerò unicuiq; quinquaginta
 Ex humeris enata sunt super firmis membris.

Qui tum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,
 Saxa prærupta ualidis in manibus gestantes.

Titanes uerò ab altera parte cōfirmarunt phalanges,
 Alacriter manuumq; uiriumq; simul opus ostentabāt,
 Vtriq; horrendè uerò insonuit pontus immensus.

Terra uerò stridebat, ingemiscebat uerò latum cœlum
 Quassatū, è fūdo uerò cōcutiebatur amplus Olympus

Impetu à deorum. motus uerò uenit grauis
 Ad Tartarum tenebricosum, pedū et alta uociferatio
 Immodici tumultus, ictuumq; fortium.

Ita sanè inter mutuos ibant tela gemebunda.

Vox autem utrorumq; peruenit ad cœlum stellatum,
 Adhortatiū. at illi cōgrediebātur magno cū clamore.

Neq; sanè amplius Iupiter cohibebat suū robur, sed i-
 Statim robore implebantur animi, et omnem (psius

Exeruit uim. simul etiam à cœlo atq; Olympo }
 Fulgurans incedebat confertim. fulmina autem

Celerrimè unà cum tonitru et fulgure uolabant }
 Manu à robusta, sacram flammam rutilantes }

Crebrà. circum uerò terra alma reboabat. (

Ardens crepitabat uerò undiq; igne ualde magna syl-
 Feruebat uerò terra tota, et Oceani fluentia, (ua.

Pontusq; immensus. circumdedit autem calidus uapor
 Titanes terrestres, flāma uerò ad aerē diuinū peruenit
 Magna

Magna. oculos uerò uisu priuabat quantumuis fortis,
 Splendor radiens fulminisq; fulgurisq;
 Incēdiū aut immēsum occupauit Chaos. uidebatur aut
 Oculis afficere, ac auribus uocem audire, (coram
 Idem ut cum olim terra et cœlum latum supernè
 Appropinquabat. talis enim maximus strepitus excita
 Hac quidem diruta. illo aut ex alto diruēte, (batur,
 Tantus fragor erat dijs confligentibus, (tabant,
 Simul quoq; uenti motūq; puluerēq; cū strepitu exci-
 Tonitruq; fulgurq; et ardens fulmen, (remq;
 Ardentia tela Iouis magni. ferebāt aut fremitū, clamo-
 In mediū uirorumq; strepitus aut ingens excitabatur,
 Stupendæ pugnae: robur autem exerebatur operum.
 Inclinata uerò est pugna. prius uerò sibi mutuò immi-
 Fortiter pugnabant in forti prælio. (nentes,
 Illi uerò inter primos pugnam acrem excitarunt,
 Cottusq; Briareusq; Gygesq; insatiabilis belli.
 Hi sane trecentas petras robustis à manibus
 Mitterant frequentes. obumbrarunt autem iaculis
 Titanas, atq; hos quidem sub terram longè patentem
 Miserunt, et uinculis molestis alligarunt,
 Vincentes manibus magnanimos licet existentes:
 Tantū infra sub terram, quantū cœlum distat à terra:
 Par enim spaciū à terra in Tartarum caliginosum.
 Nouem enim noctes ac dies ferreus Acmon
 Cœlitus delapsus, decimo die ad terram uenit:
 Nouem rursus noctes et dies æreus Acmon

Εὐγαίης λιατιῶν, Διανάτη δ' ἐς τάρταρον ἵκον,
 Τὸν πόρρι χάλκεον ἔρνος ἐλήλαται. ἀμφὶ δέ μιν νύξ,
 τειροίχαι κέχυται περὶ Διερλὺν. αὐτὰρ ὑπὸ βροχῶν
 Γῆς ῥίζαι πτεφύνασι, καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
 Εὐθα θεοὶ τιτλιῶες ὑπὸ ζῳφῶ ἠδρόντη
 Κενρύφεται, βυλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο,
 Χώρῳ σὺν δυνώοντι, πελώρης ἔχματα γαίης.
 Τοῖς, ὅν ἐξιτόν ἐστι, πύλας δ' ἐπέθηκε ποσειδῶν
 Χαλκείας. τεῖχος δέ πορ οἶχεται ἀμφοτέρωθεν.
 Εὐθα γύγης, λιότιος τε, καὶ ὁ βριαρέως μεγάλθυμος,
 Ναίεσιρ, φύλακες πεισοὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
 Εὐθάδε γῆς δινοφρόνης, καὶ ταρταρὸς ἠδρόντος,
 Γόντα τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ ἔρανθ' ἀσδρόντος,
 Εξείης πάντων πηγῶν καὶ πείρατ' ἑάοισιν,
 Αργαλέ, δυνώοντα, τά τε στυγέουσι θεοί πορ,
 Χάσμα μέγ', ὅδ' ἐκε πάντα τελεσφόρον εἰς σῖναιον
 Οὐδίας ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων σὺντοδε γούνοιο.
 Ἀλλά περ σὺνθα καὶ σὺνθα φέρει προθύελλα θυέλλη,
 Αργαλέν. Διανόρ τε καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
 Τῶτο τόρας. καὶ νυκτὸς ὄρεμνῆς οἰκία Διανὰ
 Εσσηεν, νεφέλης λιπαλυμμένα λιανέησι.
 Τῶν πρὸς τ' ἰαπέτοιο παῖς ἔχειτ' ἔρανθ' ὄρυον.
 Εσσηός, κεφαλῇ τε καὶ ἀναμάτῃσι χόρεοισιν
 Αστειφύως, ὅτι νύξ τε καὶ ἡμέρας θάορον ἴδου,
 Ἀλλήλας προσέειπον ἀμειδόμεναι μέγαν ὄδον,
 Χάλκεον. ἢ μὲν ἔσω λιταθήσεται, ἢ ἡ θύραϊον
 Ερχεται, ὅδ' ἐποτ' ἀμφοτέρως δόμος σὺντος ἔργα,

Ex terra descendens, decimoq; die ad Tartarum uenit:
 Quem circa ferreū septū ductum est, circū uerò ipsum
 Triplici ordine fusum est circa collū, sed supernè (nox,
 Terræ radices creuerunt, & infructuosi maris.
 Vbi dij Titanes sub caligine opaca
 Absconditi sunt, consilijs Iouis nubicogi,
 Regione in squalida, uastæ ultima terræ.
 His nō exitus patet: portas uerò imposuit Neptunus
 Ferreas: murus etiam circumdatus utrinq;
 Illic Gyges, Cottusq;, & Briareus magnanimus
 Habitant, custodes fidi Iouis ægida habentis.
 Ibidem terræ tenebricosæ, & tartari opaci,
 Ponti; infructuosi, & cœli stelligeri,
 Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
 Molesti, squalidi, quos oderunt dij,
 Hiatus ingens. nec uerò integro anno
 Solum attinget, ubi primum portas intra uenerit:
 Sed sanè huc & illuc fert impetiosa procella,
 Molesta. horrendumq; etiam immortalibus dijs
 Hoc monstrum. & noctis obscuræ domus horrendæ
 Stant, nubibus obtectæ nigris.
 Has iuxta Iapeti filius sustinebat cœlum latum,
 Stans capiteq; & indefessis manibus
 Firmiter, quia tam nox quàm dies celeriter euntes
 Sese compellabant per uices, mutantés magnum limē,
 Ferreum. hæc quidem intrat, illa uerò foras
 Egreditur. neq; unquā utrāsq; domus intus cohibet,

Ἀλλ' αἰεὶ ἐτέρηγε δόμων ἐντοδρὺν ἐῖσα,
 Γαῖαν ἐπιτρέφεται. ἢ δ' αὖ δόμα σντὸς ἐῖσα,
 μέμνει τὴν αὐτῆς ὄρην ἐδῶ, ἐφ' αὐ' ἵκηται.
 Ἡ μὲν ἐπιχθονίοισι φάος πολυδὸρν ἔχασε,
 Ἡ δ' ὕπνον μετὰ χόρσι, κασίγνητον θανάτῳ,
 Νύξ ὅλην, νεφέλη κεκαλυμμένη ἠόροισι.
 Ἐνθα ἡ νυκτὸς παῖδες ὄρεμνῆς οἰνὴ ἔχουσιν,
 ὕπνος καὶ θάνατος, δεινοὶ θεοὶ, ὅδε ποτ' αὐτῶν
 Ἡέλιος φαέθων ἐπιδόρνηται ἀκτίνεσσιν,
 Οὐρανὸν εἰσαγιῶν, ὅδ' ὕρανόθεν καταδαίνων.
 Τῶν ἑτόρος μὲν γλήυτε καὶ οὐρέα νῶτα θαλάσσης,
 Πουχὸς ἀντρέφεται καὶ μέλιχος ἀνθρώποισι.
 Τῷ ἡ σιδήρεϊ μὲν ἱραδίη, χάλκεον δέ σι ἦτορ
 Πηλεὲς ἐν στήθεσιν. ἔχει δ' ὅν πρῶτα λάβησιν
 Ἀνθρώπων ἔχθρος ἡ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 Ἐνθα θεῶν χθονίᾳ πρόδον δόμοι ἠχέοντες,
 Ἰφθίμῃ τ' αἰδέω, καὶ ἐπαινῆς πόρσε φονείης
 Ἐσᾶσι. δεινὸς ἡ νύων προπαρόμβη φυλάσσει,
 Νυκτεῖς τέχνῃν ἡ ναννὴν ἔχει. ἐς μὲν ἰόντας
 Σαίνει ὁμῶς ὕρῃ τε καὶ ὕασι ἀμφοτέροισιν,
 Ἐξελθεῖν δ' ὅν αὐτὶς ἐᾷ πάλλει. ἀλλὰ δολοσύνη
 Ἐδίει, ὅν κε λάβησι πυλέων ἐντοδρὺν ἰόντα,
 Ἰφθίμῃ τ' αἰδέο καὶ ἐπαινῆς πόρσε φονείης.
 Ἐνθάδε ναετᾶει θυγὸρ ἡ θεὸς ἀθανάτοισι,
 Δεινὴ θυξ, θυγάτηρ ἀψορρόχων ἠεὶ αὐοῖο
 Πρεσβυτάτη, νόσφι ἡ θεῶν ἑλυτὰ δώματα νύκτι,
 Μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ, ἀμφὶ ἡ πάντα

Sed semper altera domos extra existens,
 Terrā circa mouetur: altera rursus in domo existens,
 Expectat horam itineris, donec ueniat.
 Hec quidem terrestribus multa cernens lumen habēs,
 Illa uerò somnum in manibus, fratrem mortis,
 Nox noxia, nube tecta atra.
 Ibi autem Noctis filij obscuræ domos habent,
 Somnus & mors, graues dij: neq; unquam eos
 Sol lucidus intuetur radijs,
 Cælum scandens, nec coelitus descendens.
 Horum alter quidem terramq; & lata dorsa maris,
 Quietus percurrit & placidus hominibus.
 Alterius uerò ferreum quidē cor, æreum uerò ei pectus
 Crudele in præcordijs. habet aut, quē semel arripuerit
 Hominum: hostis uerò etiam immortalibus dijs.
 Illic dei inferi in anteriore parte ædes resonantes,
 Fortisq; Plutonis, & grauis Proserpinæ,
 Stant, asper autem canis pro foribus custodit,
 Seuus. artem aut malam habet: ad introeuntes quidem
 Adulatur pariter caudaq; & auribus ambabus.
 Exire uerò non iterum permittit denuò, sed obseruans
 Deuorat, quemcunq; præderit portas extra existētem,
 Fortisq; Plutonis & grauis Proserpinæ.
 Ibidem habitat abominanda dea immortalibus,
 Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani
 Maxima natu. seorsim uerò à dijs inclytas ædes incolit
 Ingentibus saxis supernè tecta: circum uerò quaq;

Κίοισιν ἀργυρέοισι πρὸς ὕψος ἐσθύνετο.
 Γαῦρα δὲ θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠνία ἱεῖς,
 Ἀγγελίης πωλεῖται ἐπ' ὑμέα νῶτα θαλάσσης,
 Οππότε ἔρις καὶ νείκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρεται.
 Καί ῥ' ὅς τις ψύδεται Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
 Ζεὺς δέ τε ἱερὸν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ὄρεον ἐνείκῃ
 Τηλόθεν ἐν χρυσῇ προχόῳ πολυνέφυμον ὕδωρ
 Ψυχρόν, ὅ, τ' ἐν πέτρῃς καταλείβεται ἡλιβάτοι
 ὕψιλῃς. πολλὸν δὲ ὑπὸ χθονὸς σφύροδεν
 Ἐξ ἰδρὸς παταμοῖο ῥέει διὰ νύμφα μέλαιναν,
 Πικρανοῖο ἰδρὸς. δεικνύει δ' ἐπὶ μοῖρα δέδασθαι.
 Εὐνεία μὲν περὶ γλῶττι καὶ ὑμέα νῶτα θαλάσσης
 Δίνης ἀργυρῆς εἰλεγμένος εἰς ἄλλα πίπτει.
 Ἡ δ' αὖ ἐν πέτρῃς προρέει μέγα πῆμα θεοῖσιν.
 Οσοῦ τιν' ἐπίορνον ἀπολείψας ἐπομόσῃ
 Ἀθανάτῳ, οἱ ἔχουσι λαὸν νιφόεντος Ὀλύμπου,
 Κεῖται νηπότημος τετελεσμένος ἐν οἴαντον.
 Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ὄρχεται ἄσπον
 βρόσιος, ἀλλὰ τε λείπεται ἀνᾶπνυστος, καὶ ἀναστος,
 Στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, λαόν δ' ἐπὶ λιῶμα καταλύει.
 Αὐτὰρ ἐπὶ νῆσον τελέσῃ μέγαν ἐν οἴαντον,
 Ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτατος ἄβλος.
 Εὐνέετες δὲ θεῶν ἀπομείρεται αἰὲν ἐόντων,
 Οὐδέ ποτ' ἐς βυλὴν ἐπιμίσγεται, ὅδ' ἐπὶ δαίτας
 Εὐνεία πάντ' ἔτια. δεικνύει δ' ἐπιμίσγεται αὐτοῖς
 Εἰρέας ἀθανάτων, οἱ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.
 Τοῖον αὖ ὄρεον ἔβοντο θεοὶ στυγρὸς αὐθιγὸν ὕδωρ,
Ἀγνὸν

Columnis argenteis ad cœlum firmata est.
 Rarò uerò Thaumantis filia pedibus uelox Iris,
 Nuncia, uertitur super lata dorsa maris,
 Quando lis & contentio inter deos exorta fuerit.
 Et sanè quisquis mentiatur cœlestes domos tenentium,
 Iuppiter tū irim mittit, deorū magnū iusurādū, ut feras
 Longè in aureo gutturnio celeberrimam aquam,
 Trigidam, quæ è petra destillat alta,
 Excelsa. multum uerò subtus terram spaciosam
 E' sacro flumine fluit per noctem nigram,
 Oceani cornu, decima uerò pars attributa est.
 Nouem quidem circa terramq; & lata dorsa maris
 Vorticibus argenteis intortus in mare exit,
 Vna uerò ex petra profluit, magnum damnum dijs.
 Quisquis periurium relictis iurauerit
 Immortalibus, qui tenent uertices niuosi cœli,
 Iacet exors integrum per annum.
 Neq; ambrosiæ & nectaris accedit propius
 Cibum, sed iacet non respirans, & mutus,
 Stratis in lectis. malus autem ueternus obtegit.
 Sed postquam morbo defunctus est magnū per annū,
 Aliud ex alio excipit difficilimum certamen,
 Nouennio autem à dijs relegatur sempiternis, (146
 Neq; unq; ad consiliū ineundū cōmiscetur, neq; ad epu-
 Nouem totis annis. decimo tandem cōmiscetur iterum
 Cœtib. immortalīū, qui cœlestes domos incolūt. (aqua
 Tale enim iuramentū cōstituerūt dij, Stygis perennem

Ωγύγιον, τὸ δ' ἴησι λιττακυφέλα διὰ χώρην.
 Ενθάδε γῆς δινοφρόνῃς καὶ ταρταρὸς ὑπόρουντος,
 Γόντας τ' αἰτρυγέτοιο καὶ ἕρανθ' αἰσρόοντες,
 Εξείκς πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἑοσιν,
 Αργαλὲ' οὐρώοντα. τά τε στυγέουσι θεοί πορ,
 Ενθάδε μαρμαρίαι τε πύλαι, καὶ λάϊνος ὕδης,
 Αστειφῆς, ρίζησι διλιυενέεοσιμ ἀφ' ἡρώς
 Ἄντοφνῆς. πρόσθεν ἧ, θεῶν ἐν ἡσοῦσιν ἀπάντων,
 Τητλήεις ναίεισι, πέρην χάος ἰοφρόοιο.
 Αὐτὰρ ὄρισμα ἀέροιο διὸς λιλυτοὶ ἐπίκηροι
 Δώματα ναϊετάεισι ἐπ' ὠκεανοῖο θεμέθλοις,
 Κότῳ τ' ἡ γῆς βριαρέων γέμεν κῦρ ἰόντα,
 Ταμβρόν ἴον ποίησε βαρύνῃσιν ἐννοσίγαιος.
 Δῶκε ἧ λιμοπόλειαν ὀπύειν θυγατὸρ Ἀλῆ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ τητλήεις ἀπ' ἕρανθ' ἐξέλασε γένος,
 Οπλότατον τένε παῖδα τυφώϊα γαῖα πελώρη,
 Ταρταρὸς ἐν φιλότῳ, διὰ χερσὶν ἀφροδίτῃν.
 Οὐ χεῖρες μὲν ἑοσιν ἐπ' ἰχθῦ' ὄργματ' ἔχουσι,
 Καὶ πόδες αἰνάμαται ἱρατὸρ ὕθρ. ἐν δέ οἱ ὤμων,
 Ηρ ἱνατόρ κεφαλὰ ὕφιος, λεινοῖο δρᾶκοντος,
 Ελώσῃσι δινοφρόνῃσι λειψιμότες. ἐν δέ οἱ ὄσων
 Θειασίης κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρῦσι πῦρ ἀμάρυσσι.
 Γαστῶν δ' ἐκ κεφαλῆων πῦρ καίετο δόρυ μομόιο,
 Φωναὶ δ' ἐν πάσησιν ἴσαν δεινῆς κεφαλῇσι,
 Γαντοίῃν ὅπ' ἰᾶσαι, ἀθέσφατον. ἄλλοτε μὲν γὰρ
 Φθίγγονθ' ὥς τε θεοῖσι συνιέμεν. ἄλλοτε δ' αὖτε
 Ταῦρ' ὄριβρόχεω μέγος ἀχέτορ ὄσαν, ἀγᾶρ.

Antiquam istam, quæ tranat aridum locum
 Vbi terræ caliginosæ, & Tartari obscuri,
 Ponti; infructuosi, & cœli stellati,
 Ex ordine omnium fontes & fines sunt
 Molesti, squalidi, quos oderunt dii licet,
 Illic splendidaq; portæ, & lapideum limen,
 Immotum: radicibus longis compactum,
 Sua sponte natum, ante illud uerò, extra omnes deos
 Titanes habitant, ultra Chaos caligine obductum.
 Ceterum ualde tonantis Iouis inclyti auxiliarij,
 Dorios incolunt in Oceani fundamentis,
 Cottus atq; Gyges: Briareū quippe bonum existentem
 Generum suum fecit grauius fremens Neptunus.
 Dedit aut Cymopoliā, ut ducat in uxorem, filiā suam.
 Ast ubi Titanes è cœlo expulit Iupiter,
 Minimū natu peperit filiū Typhoeum Terra magna,
 Tartari compressu, per auream Venerem.
 Cuius manus quidem sunt ob robur operibus aptæ,
 Et pedes indefessi robusti dei, ex humeris uerò ei
 Erant centum capita serpentis horrendi draconis,
 Linguis nigris lambentes, præterea ex oculis ei
 Admirandorum capitum sub supercilijs ignis micat,
 Omnibus autem ex capitib. ignis flagrabat cernentis.
 Voces quoq; in omnibus erant horrendis capitibus,
 Omnigenū sonitū emittētes ineffabilem, interdū enim
 Sonabāt, ut dijs intelligere liceret, interdū rursum, (cis
 Tauri ualde mugietis, robore incoercibilis uocē, fero

Inter-

Ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντος, ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντος.
 Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἐοικέντα, θαύματ' ἀνῆσαν.
 Ἄλλοτε δ' αὖ ροίζασχ' ὑπὸ δ' ἤχεον ἔρεα μακρά.
 Καὶ νῦν κεν ἐπλετο ὄργον ἀμήχανον ἥματι κείνῳ.
 Καὶ κεν ὄγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάξιν,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὅξ' ὃ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
 Σιληρόν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον, ἀμφὶ ἧ γαῖα
 Σμόρδαλέον κονάβησε, καὶ ἔρανος σὺν ὅνις ὑπέρβηεν.
 Γόντος τ', ὠκεανὸν τε ῥοαῖ, καὶ τάρταρα γαίης,
 Γοασὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὀλύμπιος.
 Οὐρυμύνοιο ἀνκὴτος, ἐπισφινάχιζε ἧ γαῖα.
 Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρωρ κἀτίχεν ἰοειδέα πόντον,
 βροντῆς τε σδροπῆς τε πυρὸς ἀπὸ τοῖο πελώρου,
 Γρησύνων ἀνέμων τε ἰσάωνος τε φλεγέοντος.
 Εἶεε ἧ χθών πᾶσα, καὶ ἔρανος, ἠδὲ θάλασσα.
 Θύε δ' ἄρ' ἀμφ' ἀνῆλς, περὶ τ' ἀμφὶ κύματα μακρὰ
 Ρίπῃ ὑπ' ἀθανάτων, ἐνόσις δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
 Τρέσσε δ' ἄδης ἐνδρόισι λαταφθιμύνοισιν ἀνάσσειν,
 Τιτλήνεις θ' ὑποταρτάριοι, κρόνον ἀμφὶς ἔοντες,
 Λοβίστη κελάδοιο καὶ αἰνῆς Διότητος.
 Ζεὺς δ' ἐπεὶ ἔρ κόρβινεν ἐὼν μόνος, εἶλετο δ' ὄπλη,
 Βροντῆν τε σδροπῆν τε καὶ αἰθαλόεντα κόρβανόν,
 Γλῆξεν ἀπ' Ὀλύμποιο ἐπάλμυνος, ἀμφὶ ἧ πάσας
 Επερε θεασείας κεφαλὰς δεινοῖο πελώρου.
 Ἀντὰρ ἐπεὶ δὴ μιν δάμασε πληγῇσιν ἱμάσας,
 Εἰπε γηῶεις, σφινάχιζε ἧ γαῖα πελώρη.
 Φοξ ἧ κόρβανωθέντος ἀπέσσυτο τοῖο ἀνκῆτος,

[illegible][illegible][illegible]

(Faint handwritten Greek text from another page)

[illegible]

ὁ δὲ ἀντιπαύ-
 ρατος ἀμφὶ τὴν
 ἑκκλησίαν ἐκείνην
 ἐκτεταταίως
 ἐπελάλησεν
 ἀρχιερεῖς καὶ
 ἐπίσκοποι καὶ
 ἀπὸ τοῦ πύλου
 ὁ τι φλογίσαν-
 τος, καὶ ἐλάλ-
 ησεν ἀμφὶ κύματα
 ἁβύσσου καὶ
 ῥοβιμοῖς τῶν
 ἀμφοτέρων,
 ἵπτοι,
 ἄνθρωποι, ἐλπίδι
 καὶ πάλιν
 ἀμφὶ τὴν
 ἐκκλησίαν
 ἐπελάλησεν.
 ὁ δὲ ἀντιπαύ-
 ρατος ἀμφὶ τὴν
 ἑκκλησίαν ἐκείνην
 ἐκτεταταίως
 ἐπελάλησεν
 ἀρχιερεῖς καὶ
 ἐπίσκοποι καὶ
 ἀπὸ τοῦ πύλου
 ὁ τι φλογίσαν-
 τος, καὶ ἐλάλ-
 ησεν ἀμφὶ κύματα
 ἁβύσσου καὶ
 ῥοβιμοῖς τῶν
 ἀμφοτέρων,
 ἵπτοι,
 ἄνθρωποι, ἐλπίδι
 καὶ πάλιν
 ἀμφὶ τὴν
 ἐκκλησίαν
 ἐπελάλησεν.

ἐμὴν ἀμφὶ τὴν
 ἰσχυρὴν δύναμιν
 τὰς ταπεινὰς
 καὶ πελάγας
 ἀρχὰς ἵστα
 ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς
 ἀπὸ τοῦ πύλου
 ὅτι φλογίσκει
 καὶ διὰ τὴν
 ἀμφὶ κύματα
 ἄσβεστον φῶς
 φθιμένοισιν ὡς
 ἀμφὶς ἵπτος
 ἵπτοις,
 ἄνθρωποι, ἐλπίσι
 πολλὰς πελάγας
 ἀμφὶ ἵστα
 ἐκ τῆς πελάγης
 ὅτι ἡσυχιάσκει
 πελάγας.
 καὶ τοῖς αὐτοῖς

[illegible][illegible]

ας πειλαμήναι
 ἄχι· ἵνα
 ἔτι χρονοῦσιν
 ἀπὸ τοῦ πόλε-
 ος· τι φλογί-
 νει, καὶ ἐλά-
 σσιν ἀμφὶ κύματι
 ἄσβεστον· ὅτε
 φθιμώσιν ἑρ-
 ἄμφοις ἴσπερ
 ἔκτες,
 ἄσβεστον, ἄλκι-
 νον, καὶ ἄλ-
 λος παρὰ
 ἑσ. ἀμφὶ ἑκά-
 στου πελάγους.
 ἡσπρινάμα,
 πελάγους.
 τοῖς αὐτοῖς

[illegible]

ἀποστολὴν
ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας
καὶ τοῦ λαοῦ
ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
καὶ τῷ λαῷ
ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
καὶ τῷ λαῷ
ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ

[illegible]

ὅτι φλογὶ
 καὶ πυρὶ ἐλάλει
 ἀμφὶ κύματα
 αἵματος· οὐρανὸν
 φθιμένοισιν ἐπ'
 ἀμφοτέρωθεν,
 ἵκτες,
 μένος, εἰς τὴν
 χάριν παρελθόν-
 τος ἀμφὶ ἕνα
 πτερόν.
 ἡσυχία καὶ
 πτερὰ.
 τοῖς αὐτοῦ

[illegible]

ἀμφὶ κρητὶ
ἀσθενέστερον
φθιμώτερον
καὶ ἀμφοτέρω
ἐκτετακτοί.
ἀσθενέστεροι
καὶ ἀμφοτέρω
ἐκτετακτοί.
καὶ ἀμφοτέρω
ἐκτετακτοί.
καὶ ἀμφοτέρω
ἐκτετακτοί.

[illegible]

καὶ ἀμφὶ ἡμῶν,
ἐκτεταται.
ἀσθενέας, ἐλπίδι
πολλήν· παρὰ
τοὺς ἀμφὶ ἡμῶν.
ἐπὶ πελάγους.
ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς

[illegible]

ἰσχυροί,
 ἀνός, ἐλπίδι
 ἄλλος παρὰ
 αὐτοῦ, ἀμφὶ ἑα
 ἰς πελάγῃ.
 ἡ σιμὴ ἰσχυροῦ,
 πελάγῃ.
 εἰς τοὺς αὐτοὺς

αὐτὸς, ἐλπίσας
ἀλλ' οὐκ ἐπαύσατο.
καὶ ἀμφὶ ἑαυτὸν
πελάγη.
καὶ ἡσυχία ἐγένετο
ἐν τῷ ὕδατι.
καὶ οἱ ἄγγελοι

αλλ' οὐκ ἐπὶ τῇ
ἐν αὐτῷ περὶ
τοῦ πειρώμενου.
καὶ ἡ ἀποστολή,
καὶ ἡ ἐκείνη.
καὶ τοῖς ἀλλοις

...αμφίχ' ἔπε
...πελώρη.
...στεινὰ μάστα,
...πελώρη.
...τοῖς ἀνδρῶν

το πλώρη.
 η σιμικάσα,
 πλώρη.
 τοις ἄλλοις

πρωτότυπο.

πρώτος.
τοῖς ἀλλοῖς

τοῖς ἀνθρώποις

Οὔρεος ἐν βήσσησιρ αἰδυνῆσ παυπαλοόσσης.
 Γληγυῖτος, πολλῇ ἢ πελώρη καίετο γαῖα,
 Ατμῇ θειασεσίν, καὶ ἐτήνετο ἑκασιτόβρος ὡς
 Τέχνη ὑπ' αἰζηῶν, ὑπό τ' οὐτρυτὸς χαλκοῖο
 Θαλφθεῖς, ἠδὲ σίδηρος ὁπὸρ κρατὸρρώτατός ἐστι,
 Οὔρεος ἐν βήσσησι, διαμαζόμενος πυρὶ κηλέω,
 Τήνεται ἐν χθονὶ δίη, ὑφ' ἡφαίστου παλάμῃσι.
 Ὡς ἄρα τήνετο γαῖα σέλας πυρὸς αἰβομένοιο,
 Ρίψε δέ μιν θυμῷ ἀνάχωρ ἐς τάρταρον οὐρεῖν.

Ἐκ ἣ τυφώεος ἐστ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν αἰόντων,
 Νόσφι νότα, βορέω τε, καὶ ἀργέσσειω ζεφύρειο.
 Ὅι γέ μιν ἐν θεέφει γυνή, θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ.
 Αἱ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ἐπιπνεῖσαι θάλασσαν,
 Αἱ δὲ αὖτοι πίπῃσαι ἐς ἑορκοειδέα πόντον,
 Γῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῇ θύοισι ἀέλη.
 Ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄησι, διασπιδναῖσί τε νῆας,
 Ναύτας τε φθείρῃσι, κακῇ δ' ἔχεται ἄλλη
 ἀνδράσι, οἱ κείνοισι συναντῶσι κατὰ πόντον,
 Αἱ δ' αὖτε κατὰ γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσαν,
 Εργ' ὄρατ' ἀφθείρῃσι χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
 Γεμπλῆσαι κόνιός τε καὶ ἀργαλὲς κολοσυρτῶ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πόντον μάκαρας θεοὶ ἐξετέλεισαν,
 Τιτύνεσι ἢ τιμάων κέλευντο βίηφι,
 Δὴ ῥα τότε ὠτρυνον βασιλυσμένον, ἠδ' ἀνάσσειν,
 Γαῖης φραδομοσιύησιν, Ὀλύμπου εὐρύοπα ζεῦ
 ἀθανάτων, ὃ ἣ, τοῖσιν οὐ διεδίασάτο τιμάς.
 Ζοῦς ἢ θεῶν βασιλὸς πρῶτ' ἄλλοχον θέτο μῆτιρ,

Montis in concavitates opacas, asperas,
 Percussi. multa autem uasta ardebat terra,
 Præ uapores ingenti, & liquecebat stannum ueluti
 Arte ab iuuenum, & fabrefacto catino fusorio
 Calfactum: atq; ferrum quod solidissimum est,
 Montis in concavitatibus, uictum igne combustiuo,
 Liquefcit in terra diuina à Vulcani manibus.
 Sic sanè liquecebat terra iubare ignis ardentis.
 Abiecit autem ipsum animo tristatus, in tartarum latū.

Ex Typhoeo autē est uentorū uis humidè flantium,
 Excepto Noto, Boreaq; & celeri Zephyro. (tas.
 Qui sanè ex dijs sua natiuitate, hominib. magna utili- }
 Ast aliæ leues auræ inspirant mare,
 Quæ utiq; incidentes in nigrum pontum,
 Clades magna hominibus malo rapiuntur turbine:
 Nunc hæ, nunc illæ flant, dissipantq; naues,
 Nautasq; perdunt. mali autem non est remedium
 Viris, qui illis occurrunt in ponto.
 Sedem rursum per terram immensam florib. ornatam
 Opera iucūda corrumpūt humo prognatorū hominū
 Replentes puluereq; & molesto strepitu.

Sed postquam sanè laborem dij beati perfecerunt,
 Cum Titanibus autem pro honore pugnarunt ui,
 Iam tum impellebant regnare atq; imperare,
 Ex terræ consilio, Olympium latè cernentem Iouem,
 Immortalib. hic uerò inter illos ritè distribuit munia.
 Iupiter autē decorū rex primā uxore suā fecit Prudentiā,

Plari.

Ελπίστα θεῶν εἰδύαν, καὶ θνητῶν ἀνθρώπων.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἤμελλε θεῶν γλαυκῶπιμ' ἀθλύνειν
 Τέξιδαι, τότ' ἔπειτα διοδοφρονίας ἐξαπατήσας,
 Αἰμυλίοισι λόγοισιν, εἰλὸν ἐς λιγύτθετο νηδυῖν,
 Γαῖης φρασμοσυώησι, καὶ ὕραν ἄστροβόοντες.
 Τῶς γὰρ οἱ φρασάτῃ, ἵνα μὴ βασιλῆῃα τιμὴν
 ἄλλος ἔχη, δῖος αὐτὶ, θεῶν αἰεὶ γυνιτάων.
 Ἐκ γὰρ τῆς εἰμαρτε πόριφρονά τέκνα γενέσθαι.
 Τρώτῃ μὲν ἱέρῃ γλαυκῶπιδα τριτογόνειαν,
 Ἰσομ' ἔχουσαν πατρὶ μνός, καὶ ἐπίφρονα βελίην.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν,
 Ἡμελλον τέξιδαι, ὑπὸ βίον ἥτορ ἔχοντα.
 Ἀλλ' ἄρα μιν ζῶς πρόδ' ἐν εἰλὸν ἐγνατθετο νηδυῖν,
 Ως δὴ οἱ φράσασατο θεὰ ἀγαθὸν τε λιγύορ τε.
 Δούτοβρον ἠγάγετο λιπαρὴν θέμιρ, ἥ τέκον ὥρας,
 Εὐνομίην τε, Διήνην τε, καὶ εἰρήνην τε θαλῆαν.
 Αἴτ' ὄρ' γ' ὠραῖασι λιγυῖα θνητοῖσι βροτοῖσι,
 Μοίρας θ', ἧς πλείστῃ τιμὴν πόρε μκτιέτα ζῆς,
 Κλωθὴν τε λάχισίην τε καὶ ἄτροπον, αἴ τι δίδωσι
 Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθὸν τε λιγύορ τε.
 Τρεῖς δέ οἱ σύραινόμεν χάριτας τέκε λιγυπαρήες,
 Σηκεανὴν ἱέρην, πολυήρατον εἶδος ἔχουσαν,
 Ἀγλαίην, καὶ σύφροσυήν, θαλίην τ' ὄρατεινὴν.
 Τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ὄρος εἶδεται διορνομενῶν
 Λησιμέλει, λιγύορ δέ θ' ὑπ' ὄφρ' οἱ διορνοῖονται.
 Αὐτὰρ ὁ δῖος ἄνθρωπος πολυφόρβης ἐς λῆχος ἦλθεν,
 Ἡ τέκε πόρσεφόνῃ ληνιῶλινον, ἡνὲν αἰδωνεὺς

Plurimum ex dijs edoctam, & mortalibus hominibus.
Sed cum iam esset deam cæsij oculis Minervam
Paritura, ibi tum dolis animo decepto,
Blandis sermonibus, suam incondidit aluum,
Telluris consilijs, & cœli stellati.
Illa duo enim ei dixerunt, ne regium honorem
Alius haberet Iouis loco, deorum sempiternorum
Ex hac enim in fatis erat prudentes liberos nasci.
Primâ quidē, uirginem cæsij oculis præditâ in Tritone
Par habentē patri robur, et prudēs consiliū. (genitâ, 3
Ceterum deinde sanē filium deorum regem & uirorū
Erat paritura, magnum animum habentem,
Sed ipsum sanē Iupiter antē suo condidit uentre.
Sic ei consulebat dea bonumq; malumq;.
Postea duxit splendidam Themis, que peperit Horas,
Eunomiamq; Dicensq; & Irenen florentem.
Queq; opera matura faciunt apud mortales homines:
Parcasq; quib. maximū honorē dedit prudens Iupiter,
Clotoq; Lachēsinq; & Atropon, quæ dant
Mortalibus hominibus habere bonumq; malumq;.
Tres uerò ei Eurynome Gratias pepit pulchras genas
Oceani filia, à multis optatā formā habēs, (habētes,
Aglaiam, & Euphrosynem, Thaliāq; amabilem.
Quarum & à palpebris amor destillat contuentium
Soluēs membra, iucundū uerò sub supercilijs aspiciūt:
Porro hic Cereris multos pascentis ad lectum uenit,
Que peperit Proserpinam pulchris ulnis, quam Pluto
Rapuit,

ηρπασεν ἥς παρὰ μητρός· ἰδὼν δὲ ἡ μητιέτα ἰού.
 μνημοσύνης δ' ἐξ αὐτῆς ἀράσαστο βαλκικόμοιο,
 ἐξ ἧς αἱ μῦσαι χρυσάμπυνες ἐξεγείοντο,
 ἐννέα τῆσιρ ἄδουρ θαλία, καὶ τὸρ ψῆς αἰοιδῆς.
 Ἀκτιὸν δ' ἀπόλλωνα, καὶ ἄρτεμιρ ἰσχυέειραν,
 ἱμερόεντα γόνου περὶ πάντων ὕρανιόνων,
 Γαίαντ' ἄρ', αἰγιόχοιο διὸς φιλότῃτι μιγῆσα.
 Λοιδότατ' ἄνδρ' ἦρ' ἐν θαλορῶν ποιεῖσας ἄνοισιρ.
 καὶ ἦβ' ἐν, ἄρ' ἡ, καὶ εἰλείθυαν ἔτιπτε,
 Μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃτι θεῶν βασιλῇ καὶ ἀνδρῶν.
 αὐτὸς δ' ἐν κεφαλῇ γλαυκῶπις χ' τριτογένειαν,
 Δανιὴν, ἄγροῦνδοιμον, ἀγέφυρατον, ἀτρυνώνην,
 Εὐρυπύαν, ἣν ἑλέαδοί τε ἄδουρ, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
 Ἡρῆ δ' ἠφαιστον ἑλνυτὸν ἐν φιλότῃτι μιγῆσα
 Γαίαντο, καὶ ἱαμύνει, καὶ ἦρ' ἐσεν ὧ παρακοίτῃ.
 ἐν πάντων τέχνησι λεηασμύνον ὕρανιόνων.
 ἐκ δ' ἀμφιτέρας καὶ ἐριήϊπυς ἐννοσιγαῖα,
 Τρίτων σὺρυβίης γένετο μέγας, ὃς τε θαλάσσης
 Πυθμὸν ἔχων, παρὰ μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ ἀνὰ
 Ναίῃ χεύσεια δῖω, Δεινὸς θεός, αὐτὰρ ἄρ' ἡ
 Εἰνοτόρῳ λυθόρεια φόβον καὶ Δεῖμον ἔτιπεν
 Δεινὸς, οἳ τ' ἀνδρῶν πυκινὰς ἑλονέει φάλαγγας,
 ἔρ' πολέμῳ λυθόντι, σὺν ἄρ' ἡ πῆλοιορ ἔθω.
 Ἀρμονίην δ' ἐν ἑλέμῳ ὑπὸρβυμος θέτ' ἀνοισιρ.
 Ζηνὶ δ' ἄρ' ἀτλαντὶς μαίη τέκε λυδισμόρ ἐρμῶ
 Κήρυκ' ἀθανάτωρ, ἰσθρὸν λέχος αἰσαναβάσκα.
 Ἐκασμῆν δ' ἄρ' οἱ σεμέλη τέκε φαίδιμον υἱόν,
Μιχθεῖσ'

Rapuit sua à matre: dedit autem consiliarius Iupiter.
 Mnemosynem uerò deinceps amauit pulchricomam,
 Ex qua Musæ aureæ mitra reuinctæ natæ sunt,
 Nouæ: quib. placent conuiuia, & oblectatio cantus.
 Latona aut Apollinem & Dianā sagittis gaudentem,
 Amabilem prolem supra omnes cœlites,
 Genuit sanè, Aegiochi Iouis amori mixta.
 Postremam uerò lunonem floridam fecit uxorem.
 Hæc autem Heben, Martem, & Lucinam peperit,
 Mixta amore deorum regi & hominum.
 Ipse uerò ex capite, cæsis oculis præditâ Tritogeniâ,
 Acrē, in agris tumultuantē, ducē exercitus, indomitâ,
 Venerādâ: cui clamoresq; placuerūt, bellaq; pugnæq;
 Iuno autem Vulcanum inclytum, amori indulgens,
 Genuit, & uires intēdit, & cōtendit cum suo marito;
 Præ omnibus artibus ornatum cœlitibus.
 Ex Amphitrite autem & grauirepo Neptuno,
 Triton latè potens natus est magnus: qui maris
 Fundum tenens, apud matrem charâ, & patrē regem
 Incolit auream domum, uehemens deus. sed Martis
 Clypeos diffecanti, Venus Timorem et Metū peperit.
 Graues, quiq; uirorum densas turbent phalanges,
 In bello horrido, unâ cum Marte urbes deuastante.
 Et Harmoniâ quâ Cadmus magnanimus duxit uxore.
 Ioui uerò Atlantis filia Maia peperit gloriosū Mercuri
 Preconem deorū, sacrum lectum cōscendens. (rium.
 Cadmi filia uerò ei Semele peperit clarum filium,

Rem

Μιχθεῖς ἐν φιλότῃτι, Διόνυσον πολυγυβία,
 Αθανάτορ θνητῇ νυῦ δ' αἰμφοτόβοι θεοὶ εἰσίν.
 Αλκμήνῃ δ' αἶψ' ἐτίκτε βίβη ἥρα κληΐην,
 Μιχθεῖς ἐν φιλότῃτι Διὸς νεφεληγερέταο.
 Αἰγλαΐην δ' ἥφαιστος ἀγαπηλὸς ἀμφιγυΐας,
 Οπλοτάτῃ χαρίτωρ θαλόβρην ποιήσατ' ἄκοιτιν.
 Χρυτοκόμης δ' αἶψα Διόνυσος ξανθὴν Ἀριάδην,
 Κέρην μίνως θαλόβρην ποιήσατ' ἄκοιτιν.
 Τὴν δέ οἱ ἀθανάτορ καὶ ἀγῆρω θῆκε κρονίωρ.
 Ἡβὴν δ' Ἀλκμήνης καλλισφύς αἰλῆμος υἱός,
 ἱς ἥρα κληῖος τελέσας σπονδύνας αἰέθλης,
 Γαῖδα Διὸς μεγάλῳ, καὶ ἥρης χρυσοπεδίλῃ.
 Αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν, ἐν Ὀλύμπῳ νιφόντι.
 Ολβιος, ὅς μέγα ὄργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσας,
 Ναίει ἀπῆμαντος, καὶ ἀγῆρας ἤματα πάντα.
 Ἡελίῳ δ' ἀνᾶμαντι τέκε λυγρὴ ὠκεανίνῃ
 Γόρσηϊς, ἥρην τε, καὶ αἰήτῃ βασιλῆᾳ.
 Αἰήτης δ' υἱὸς φαειμυδρὸς ἠελίοιο,
 Κέρην ὠκεανοῖο τελέωντος ποταμοῖο
 Γῆμε, θεῶν βδελῆς, εἰδὺς ἀν, καλλιπάρῃον.
 Ἡ δέ οἱ μήδειαρ ἐν σφυροῖς ἐν φιλότῃτι
 Γείναθ' ὑποδμηθεῖσα Διὶ χρυσίῳ ἀφροδίτῃ.

Ὑμεῖς μὲν νυῦ χαίρετ' Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντι,
 Νῆσοί τ' ἡπειροί τε, καὶ αἰλμυρὸς ἐνδοθι πάντες.
 Νυῦ δ' θεᾶων φύλον αἰεῖσατε ἡδυέπειαι,
 Μῶσαι Ὀλυμπιάδες κῆραι Διὸς αἰγιόχοιο,
 Οὔσαι δὲ θνητοῖσι πάρ' ἀνδράσι συννεθεῖσαι

Αἰάντῃ

Rem cum eo habens, Dionysum hilarem,
 Immortalem mortalis, nunc uerò ambo dii sunt.
 Alcmenē uerò peperit uim Herculanēam,
 Mixta amore Ioui nubicogo.
 Aglāiam uerò Vulcanus ualde inclytus claudicans,
 Minimam natu ē Gratijs floridam duxit uxorem.
 Sed aureo crine conspicuus Bacchus flauam Ariadnē,
 Filiam Minois, in flore existentem fecit coniugem.
 Hanc uerò ei immortalē expertēq; senij fecit Saturnus.
 Hebem autem Alcmēnē pulchros talos habentis fortis
 Vis Herculis peractis luctuosis certaminibus (filius.
 Filiā Iouis magni, & Iunonis aureis calceamētis utētis
 Pudicam duxit uxorem, in Olympo niuoso.
 Felix, qui magno facinore inter deos confectus,
 Habitat illaesus, & carens senio perpetuo.
 Soli autem rapido peperit inclyta Oceanis
 Perseis, Circemq; & Aetem regem.
 Aetes autem filius lucem hominibus dantis Solis,
 Filiam Oceani perfecti fluij (præditam.
 Duxit deorum ex uoluntate, Idyiam pulchris genis
 Hec autem ei Medeam pulchros talos habentē amorē
 Peperit, succumbens per aurea Venerem. (indulgens
 Vos quidem nunc ualete coelestes domos tenentes,
 Insulaeq; & continentis terræ, & salsus intus pontus.
 Nunc autem dearum coetum cantate blandiloquæ,
 Musæ Olympiades, filiæ Iouis Aegiochi,
 Quaecunq; mortales apud uiros cubantes,

Αθαύαται, γείνοντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
 Δημήτηρ μὲν πλεῖστον ἐγείνατο, δῖα θιάωρ,
 Ἰχσιῶ ἥρωϊ μιγείσ' ὄρετῃ φιλότῃτι,
 Νειῶ ἐνὶ τριπόλῳ, ἱερέτης σὺ πῶτονι δῆμῳ,
 Εὐδλὸρ, ὅς ῥ' ἐπὶ γλῶ, καὶ σὺρέα νῶτα θαλάσσης,
 Γᾶσαρ, τῷ ᾗ τυχόντι, καὶ ᾗ ἐς χεῖρας ἵηται,
 Τὸν δ' ἀφνειὸν ἐθήκει, πολὺν τέ οἱ ὥπασεν ὄλβον.
 Κάδμῳ δ' ἀρμονίῃ θυγάτηρ χρυσῆς ἀφροδίτης,
 γυνὴ καὶ σεμέλλει, καὶ ἀγαυὴν καλλιπαῖνον,
 αὐτονόην θ', ἧν γῆμεν ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
 Γείνατο, καὶ πολὺδωρον εὐσεφάνῳ ἐνὶ θήβῃ.
 Κέρει δ' ἰωνιανοῖο χρυσάορι καρτέρου βύμῳ
 μιχθεῖσ' σὺ φιλότῃτι, πολυχρυσῶ ἀφροδίτῃ,
 Καλλιρόῃ τέκε παῖδα βροτῶν ἰάκκιστον ἀπάντων,
 Γερουνοῖα, τὸν κῆϊνε βίη ἥρακληείῃ,
 ποῶν ἔνεκ' εἰλιπόδωρ ἀμφιρύντῳ εὐρυθείῃ.
 Τιθωνῷ δ' ἠὼς τέκε μέμνονα χαλκονορυστὴν,
 Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ ἡμαθίωνα αὐανῆα.
 Αὐτὰρ τοὶ λιφάλῳ φυτήσατο φαίδιμον υἱόν,
 Ἰφθιμον φαίθοντα, θεοῖς ἐπιείκελον ἄνδρα.
 Τὸν ῥὰ νέον τέργυν αὐθὸς ἔχοντ' ἐρικυδέος ἥβης
 Γαῖδ' ἀπαλὰ φρονέοντα φιλομειδῆς ἀφροδίτη,
 Ωρετ' ἀναρρίψαμένη, ἰαί μιν ἱαθέοις ἐνὶ νηοῖς,
 Νηοπόλον νύχιον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.
 Κέρει δ' αἰνῆταο διοτρεφέος βασιλῆος,
 Αἰσονίδης, βυλῆσι θεῶν αἰεγυονεταῶν
 ἦγε παρ' αἰήτῃ, τελέσας γενόεντας αἰέθλης,

Deæ, pepererunt dijs similem prolem.

Ceres quidem Plutum genuit, præstantissima dearum,
lasio heroi mixta iucundo amore,

Novali in ter prosciſſo, Crete in pingui populo,

Bonum: qui uadit super terram & lata dorsa maris.

Omnē. Ei uerò q̄ adipiscitur, et cui⁹ ad manus uenerit,

Illum locupletem fecit, multaq; ei præbuit fœlicitatem.

Cadmo præterea Harmonia filia aureæ Veneris,

Ino & Semelem, & Agauē pulchras genas habentem,

Autonoenq; quā duxit Aristæus dēsa cæsarie præditus

Genuit, et Polydorū mœnijs pulchrè cinctis in Thebis.

Filia uerò Oceani Chrysaori magnanimo

Mixta amore, abundantis auro Veneris,

Callirhoe pepit filium mortaliū pulcherrimū omniū,

Geryonem. quem interfecit uis Herculana,

Boues propter flexipedes circumflua in Eurythea.

Tithono uerò Aurora peperit Memnona ærea galea

Aethiopum regem: & Emathionē regem. (munitum,

Ceterum Cephalo plantauit inclytum filium,

Fortem Phactontem, dijs similem uirum.

Qui sanè iuuenē tenerū florē habentē glorioſæ puber-

Filium iuuenilia sapientem renidens Venus, (tatis,

Incitauit, instituens, & ipsum in templis

Aedituum nocturnum fecit, dæmonem diuinum.

Filiam uerò Aeetæ à Ioue nutriti regis

Aesonides, uoluntate deorum sempiternorum

Abduxit ab Aeeta, peractis plenjs suspirijs certaminib.

Τὸς πολλὰς ἐπέτελλε μέγας βασιλὺς, ὑπὸρλύνωρ,
 ὕβριος πελὶς, καὶ ἀτάσθαλος ὄβριμοβρύς.
 Τὸς τελέσας ἐς ἰωλὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
 βυκίης ἐπὶ νηὸς ἄγων ἐλινύπιδά ἰέρην,
 Αἰσονίδης, ἰαί μιν θαλόρλυν ποιήσας ἄνοιτι.
 Καί ῥ' ἦγε διμυθεῖς ἔχσονται ποικίλ' αἰῶν,
 μέλειον τέκε παῖδα, τὸν ὕρεσιν ἔτρεφε χείρων
 Φιλυρίδης. μεγάλῃ δὲ Διὸς νόος ἐξετελείτο.
 Αὐτὰρ νηρηίδες κῆραι ἀλίοιο γέροντος,
 ἦτοι μὲν φῶνον ψαμάθην τέκε δία θεάων,
 Αἰανὲς δ' ἐφιλότητι, διὰ χρυσυῦ ἀφροδίτῃ.
 Γηλέῃ δ' ἐμυθεῖσα θεὰ θέτις ἀργυρόπεζα,
 γένεσθ' ἀχιλλῆα ῥηϊνύορα, θυμολέοντα.
 Αἰνείαν δ' ἄρ' ἐτίμησεν εὐσέφανος λυθέρεια,
 ἀγχιόη ἠρώϊ μιγείσθ' ὄρατ' ἡ φιλότῃτι,
 Ἴδους δ' ἐν ἰορυφῇσι πολυπύχῃ, ὕληέσσης.
 Κίρκῃ δ' ἠελίῳ θυγάτηρ ὑπὸρριονίδαο,
 γένεσθ' Ὀδυσῆος ταλασίφρονος ἐν φιλότῃτι,
 Ἀχαιοῦ, ἢ δ' ἑλάνορ, ἀμύμονά τε, κρατερόν τε.
 Οἱ δ' αὖτοι μάλα τῆλε μυχῶν νησῶν ἰορῶν,
 Γᾶσιν τυρσλυοῖσιν ἀγακλυτοῖσιν αἶαδον.
 Ναυσίβοον δ' Ὀδυσῆϊ ἱαλυψὸν δία θεάων
 γένεσθαι, ναυσινόον τε, μιγείσθ' ὄρατ' ἡ φιλότῃτι.
 Αὐταὶ μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσι συνθεῖσαι,
 ἀθάναται γένοντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
 Νῦν δ' ἡ γυναικῶν φύλον αἰείσατε, ἡδυνέπειαι.
 Μῶσαι Ὀλυμπιάδες, ἱέραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Quæ multa imperabat magnus rex, superbus,
 Violentus Pelias, et iniquus fortiū facinorum patrator.
 Quibus peractis ad Iolcum redijt, multa perpeſſus,
 Veloci in naue uehēs pulchris oculis præditā puellam,
 Aesonides, & ipsam floridam fecit uxorem.
 Et sanè hæc domita ab Iasone pastore populorum,
 Medeū peperit filiū, quē in montibus educabat Chiron
 Pylirides: magni uerò Iouis uoluntas perficiebatur.
 Ceterum Nereides filia marini senis,
 Et sanè quidē Phocū Psamathe peperit, præstantissima
 Acaci in amore, per auream Venerem. (dearum,
 A' Peleo aut subacta dea Thetis cādidos pedes habens,
 Genuit Achillē prorūpētē p uiros, leonis animū habens
 Aeneā porrò pepit pulchrē coronata Cytherea, (tem.
 Anchisæ heroi mixta iucundo amore,
 Ide in uerticibus, habentis multos anfractus, syluosa.
 Circe uerò solis filia, filij Hyperionis,
 Peperit Vlyſſis ærumnosi in amore,
 Agrium, atq; Latinum, Anymonemq; Craterumq;
 Qui sanè ualdē procul in recessu insularum sacrarum,
 Omnibus Tyrrhenis ualde inclytis imperabant.
 Nausithoū uerò Vlyſſi Calypso excellētissima dearum
 Genuit, Nausinoumq; mixta grato amore.
 Hæ quidem mortales apud uiros cubantes
 Deæ, pepererunt dijs pares filios.
 Nunc uerò foeminarum agmen cantate suauiloquæ
 Musæ Olympiades, filia Iouis à capra nutriti.

SI uacat Aenea rerum dignissime praesul,
 Grataq; sunt animo carmina nostra tuo:
 Perlege quae quondam dulci modulatus auena,
 In Latios ausus uertere Graeca modos:
 Ascrei inspiciens ἠμῶν τὰ καὶ ὄψ' ἔα poeta,
 Graecia quo quondam floruit, Hesiodi.
 Hæc fuerant, fateor, plectro meliore canenda,
 Hic opus ingenij quippe senilis erat:
 At quia nonnullos tam magna superbia uates
 Eleuat, ut nullo Graeca in honore putent:
 Sum tamen hoc ausus bis septem et quatuor annis,
 Dum mea labuntur lustra tradente dea.
 Sumpsimus et tenuis Graecorum è fontibus haustus,
 Mixtaq; cum Graeca lingua Latina fuit.
 Quicquid id est, ad te uatum clarissime uates
 Mittimus, es Clario non minor ipse deo.
 Suscipe, et Hesiodum placito complectere uultu,
 Hic quoq; iudicio stetq; cadatq; tuo.

HESIQ.

HESIODIAS CRAEI

POETAE OPERA ET DIES,

Georgicon liber, Nicolao Valla inter-
prete.Ierides Musæ, quarum uiget inclita
cantuFama ducū, et nomen uestri immor-
tale parentis, (nomine uitam

Dicite, cur hominum pars hæc sine

Ducat? et illius cur fama æterna per altum

Euolet? hæc Iouis est magni diuina uoluntas.

Ille etenim altitonans summi regnator olympi,

Excitat imbelleis animos. et fortia corda

Debilitat, duce quo fortuna inimica superbos

Deprimit, atq; humileis clarum super æthera tollit.

Tum mala mens hominis meliorem inclinat ad uicem,

Et capiunt molles crudelia pectora cultus:

Exaudi qui cuncta polo specularis ab alto,

Cui nihil ignotum est sanctissima dirige iura

Iusticiæ, liceatq; mihi fraterna monere

Pectora, et ignotos uiuendi ostendere mores.

Sunt gemine in terris quibus altercantur in uicem

Mortales causæ, uaria quoq; mente trahuntur.

Vna quidem studium laudabile sedula curat,

Altera crudeli rerum depascitur haustu,

Bella cupit, pugnaq; exercet iniqua tumultus.

Inuisum atq; atrox pestis genus: hanc tamen ipsi
Mortales fugiunt. tandemq; uolentibus hanc dijs
Exoptant, huius nequeunt cohibere furores.
Illam autem prius obscuræ genuere tenebræ.
Sed fato meliore pater Saturnius illam,
Et generi humano, & terræ radicibus imis
Imposuit: segnes artus & inertia corda
Excitat: alter enim segnis, cui uita manebat,
Alterius spectans cumulos, mora nulla, bouesq;
Iungit, & impresso terram diuertit aratro,
Siue domum curat, siue inserit: alter ad artes
Vicinum uicinus agit. laudabilis hæc est
Pugnandi ratio. fugienda sed altera, sub qua
Inuidet aut figulus figulo, uel egenus egeno,
Siue faber fabro, dulcisq; poëta poëtæ.
Hæc mea dicta precor toto cape pectore Perse,
Nec te crebra foro speculantem iurgia uulgi,
Auocet à studijs, pugnandi inimica uoluntas.
Nemo forum sequitur, quem non fouet annua mensis,
Et bene clausa domi Cereris gratissima dona.
Hæc querenda prius: dehinc si uacat, i pete uulgus,
Et fora, in alterius rebus certamina pone.
At non illud ages iterum germane, quod olim
A usus es infœlix, litem hanc data iura resoluent.
Scis, quondam inter nos patria est partita facultas.
At tu nil iusta multo plus parte uereris
Tecum efferre rapax: corruptus munere iudex

Ille tuo est, sub quo tota hæc sententia pendet.
Ignarus: non nouit enim quàm dulcius, aut quàm
Sit melius toto medium, seu uiuere malua
Vtilius, quantum uili seu uiuere porro.
Hos ueterum uictus occultauêre superni,
Inq; polo retinent cœlestes, tempore quorum
Sat fuit una dies tenui exercenda labore.
Vna quiescenti tibi dehinc alimenta parabat
Annua: tunc pteras temonis robora fumo
Exploranda dare, & nulli iuga curua premebant
Terga bouum, nullum muli sensere laborem.
Hos noluit faciles uiuendi abscondere mores
Ira Iouis, quum se deceptum fraude Promethei
Sensit, & illius causa mortalibus auxit
Curarum moles, surreptumq; abdidit ignem.
Reddidit hunc iterum terris, curuaq; latentem
Surripuit ferula cauto puer ille Tonanti
Iapetionides, iacto qui fulmine gaudet,
Lusit fraude sua, subitam tamen arsit in iram.
Hæc puer affatus nubis collector aquosæ:
Iapetionide, cuius prudentia cunctos
Consilio excellit, magnum spreuisse Tonantem
Arte tua, gaudesq; dato mortalibus igne.
Heu nociture tibi, generi nociture futuro:
Tale mali genus excutiam, quo pectore toto
Exultent homines cupidi sua damna ministrent.
Subrisit fatus diuûm pater atq; hominum rex,

Vulcanum aspiciens, atq; illi talia mandat:
 Vade celer speciem è terra, mixtoq; liquore
 Confice, mortalem cui uocem & robora iunge.
 Sitq; ea uirginæ cœlestis imago puellæ,
 Quam sibi quisq; uelit, dea quam doctissima Pallas
 Instruat, & uarias percurrere pectine telas.
 Adijciat capiti facilem Venus aurea formam,
 Curet ut assidua stimulata cupidine corpus.
 Fallacemq; addat mentem & fallacia uerba
 Interpres superûm, uictor Cyllenius Argi.
 Dixerat, imperio Iouis annuit æqua uoluntas
 Cœlicolûm. extemplò fingis Vulcanæ puellam
 Virginis ora deæ similem, quam glauca Minerva
 Cinxit, & ex omni fulgentem parte poliuit.
 Hinc etiam Charites, etiam celeberrima Pitho,
 Aurea candenti posuere monilia collo,
 Effusæq; comas ori de flore coronam
 Vernali tribuere deæ. tamen Attica Pallas
 Illam præcipuo formæ decorauit honore.
 Et superûm interpres uictor Cyllenius Argi,
 Fallacem attribuit mentem & fallacia uerba.
 Sic pater altitonans diuino iusserat ore.
 Quandoquidem dederat sua munera quisq; deorum,
 Mercurius meritò Pandoram nomine dixit,
 Exitiale malum mortalibus & fera pestis.
 Postquam autem tantos confecit Iuppiter astus,
 Mercurium ad magnum iubet ire Epimethea, dono

Cui ferat hanc, qui nil ueritus præcepta Promethei
Scilicet à magno caperet ne inuitus olympo:
Cepit, et accepto nouit sua damna Epimetheus.
Nam prius humano generi secura manebant
Tempora: nulla mali species, aut cura laboris
Morborumq; genus, tristem qui funeris atri
Corripuere uiam, quibus omnis frangitur ætas.
Viuerè dulce fuit quondam. sed tegmen ab urna
Dum Pandora leuat, totum exiliere per orbem
Curarum infesta effigies, Spes sola remansit
Intus, et è labris ima sub parte resedit.
Obstitit impositum nam tegmen abire uolenti.
Sic qui fulmen agit, nubis collector aquosæ
Iusserat, innumeræq; etiam mortale uagantur
Per genus infandæ species, quibus æquor et omnis
Terra infecta tûmet, morbi noctesq; diesq;
Sponte sua sine uoce ruunt. namq; ab Ioue summo
Ablata est illis quæcunq; potentia fandi.
Sic impune parens offenditur ille deorum.
Si uacat ô frater, si non audire recusas,
Ordine plura canam. Genus immortale creatum
Ac mortale simul credendum est, aurea primum
Secula dii superi totum sparsere per orbem,
Tempore quo cœli imperium Saturnus habebat:
Tunc homines diuûm uiuebant more, neq; illos
Anxia curarum moles, operumq; labores
Lassabant, aberat tristi cum mente senectus,

Semper

Semper & in ualido regnabant corpore uires.
Nulla mali labes, conuiuia leta placebant.
Mors similis somno fuit, atq; uberrima tellus
Omnia liberius nullo cogente ferebat,
In commune bonum, nec quisquam inuidit habenti.
Quàm felix ætas? erat omnibus una uoluntas,
Et taciti letos soluebant pectora in usus.
Aurea postquam hominum paulatim defuit ætas,
His pater altitonans meritos adiunxit honores,
Sub terris habitare dedit: qui numina facti,
Et genus humanum, sanctè quoq; iura tuentur
Iusticiæ, tenebris circumfusiq; peragrant
Terrarum fines, & opes mortalibus augent.

Proxima successit terris argentea proles,
Auro deterior, sensuq; & moribus impar.
Tunc sibi quisq; suæ fecere sub ubera matris
Ocia mortales, paulatim adoleuit in annos
Ingenij rude principium, quo decolor ætas
In proprijs etiam laribus rude pectus agebat.
Aucta tamen postquam ad summos peruenerat annos,
Viuendi breuius spacium fuit, anxius ardor
Curarum incumbens aderat, quas improba mentis
Gaudia fecerunt. alterna iniuria nunquam
Destitit, & nulla in superos reuerentia, nullos
Sacrorum ritus ætas argentea uidit.
Hanc Deus extinxit meritam flammatus in iram,
Postquam hominum occuluit argentea secula tellus.

Non

Non tamen illorum sine nomine uita recessit,
Sub terrisq; dei sedes coluere secundas.
Tertia post illam successit ahenea proles.
At nihil argento similis, Dryadumq; creata
Sanguine, dura quidem, robustaq; pectora tendens
Tota feri misero Martis feruebat amore.
Nulla quies illi, nullum ius, durior ætas
Ipso adamante fuit, uultu metuenda superbi:
Cui nunquam inuictum robur, fortesq; lacerti
Defuerant humeris. tunc ærea tela, domusq;,
Omnis in ære labor, non ferri emergerat usus.
Hec autem proprio proles consumpta furore,
Ad gelidi loca nigra Iouis sine honore recessit.
Et quanquam extiterit inuicto robore, ab atra
Morte tamen uicta est, solis lumenq; reliquit.
Postquam autem occulta est, atq; ænea corruiat ætas,
Quarta fuit soboles melior, cui plurima toto
Iusticiæ hærebant animo præcepta uerendæ,
Diuinum genus Heroum, primumq; uocati
Semidei, immensos illi patuere per orbes.
Hos insanus amor Martis, belliq; nefandi
Ardor, Agenoridæ septem prope moenia Cadmi
Oedipodæ imperij causa consumpsit. & alti
Hos maris undisodi fluctus, quum Pergama classes
Argolicæ peterent, ubi pallida mortis imago
Desuper incubuit, dum iusto ulciscitur ense
Tyndaris. hos etiam toto diuisit ab orbe

Iuppi-

Iuppiter & uita meliorem tradidit usum,
 Elyfiosq; dedit colles habitare profundi
 Littus ad oceani, foelix & sancta propago
 Hic ubi uernat humus, ubi dulcia poma quotannis
 Ter gremio effundit nutrix uberrima tellus.
 O' utinam non me quinta cum stirpe creassent
 Fata, sed antè mori, seu pòst licuisset oriri.

Ferrea nunc ætas, quam curæ & mille labores
 Nocte dieq; premunt, paulatimq; illius instant
 Exitio: sic dijs placitum. sed prospera tanto
 Fata etiam uenient aliquando in turbine rerum.
 Nec minus hæc infanda hominum delebitur ætas,
 Cum matura annis illorum tempora cani
 Inficient crimes: natis nec ut antè parentes,
 Nec patribus nati similes, nec ab hospite tutus
 Hospes erit, sanctum corrumpent foedus amici.
 Et furet arma ciens inter discordia fratres.
 Viuet honoris inops hominum properata senectus,
 Nec pudor effractus senio obiurgare parentes.
 Infoelix soboles legem & præcepta deorum
 Nescit, & inualido non hæc alimenta parenti
 Iusta suo reddet. quid enim, quòd iniqua rapaces
 Apparet usq; manus, urbesq; & moenia narrem
 Alterna deleta manu: iurataq; fallent
 Numina, iusticiæ nulli tribuentur honores,
 Pulsa gemet Bonitas: illum uenerabitur orbis,
 Cui mala mens suadet fera crimina: tota iacebit,

Tota quidem orbato tecum reuerentia uultu.
O' dea iusticiæ soboles, en improba lædet.
Si probus ullus crit, quem contra insurget iniquus
Voce furens factum affirmans, altrixq; malorum
Inuidia incedet fatali turbida uultu:
Protinus humanas sedes Astræa relinquet,
Diua suos pariter tendet Reuerentia cursus
Ad superos, nitido uelatae corpus amictu.
Mille recedentes, illæ mortalibus ægris,
Non cessanda tamen rerum mala semina linquent.
At nunc te moneam, nunquam sapis omnia, iudex
His intende animum: sed quid iuuat ista monere?
Stultus maiori quicunq; resistere tentat,
Vincitur, et magno poenas subit inde pudore.
Sic ego sum tanquam uolucris quem prenderit astur,
Prensaq; sublimes agitur philomela per auras,
Hec dolet infelix ungui transfixa recuruo.
Quam contra horribili raptor sic intonat ore:
Quid misera exclamas? te multo fortior astur,
Te premit: huc adsis, quò te meus egerit ardor:
Et quanquam bene suaue canas, mihi coena futura es,
Si lubet, aut dimissa iterum remeabis in auras.
Sic fatus, tacuit pennatus et impiger astur.
Tu modò iusticiam cole, nulla iniuria Perse
Tecum habitet, fatale gerit secum illa, nec illam
Vllus amat, nisi mens cui uilis et improba surgit.
Vir bonus hanc inferre timet: quod si intulit, acti

Pœnitet. & magno contristat corda dolore.
Est uia iusticiæ melior, qua vincitur omnis,
Omnis ad extremum ueniens iniurius ardor.
Quid dicam? quod nunquam aliquid dementia noscit,
Ni modò passa prius: sic qui malè iura ministrat,
Peierat, & tandem dementi panditur error,
Eripe iusticiam, corruptus munere iudex
Ius uiolat: dolet hæc, & nulli uisa per orbem
Tristis it, & lachrymans poenam mortalibus orat,
Qui uiolant iura, & recti sacra fœdera rumpunt.
Verùm ubi iusticiæ sancti seruantur honores,
Iudicioq; pares, & ciuis & aduena pendent,
Vrbs uiget, augetur soboles, pax læta uagatur,
Pax iuuenum nutrix, nunquam his fatalia bella
Præparat altitonans, nullis in rebus egestas
Imminet, in quenquam nulla est offensio, dulci
Quos iuuat interdum genio alleviare labores:
Terra quibus largè fundit sua semina, & altæ
Montibus innatæ mittunt sua munera quercus
Glandiferæ in summo: media tamen arbore mussant
Vndiq; apum ingentes acies, uestemq; ministrant
Lanigeræ pecudes, per se magis omnia florent.
Non his extremis merces uehit ardua puppis,
Omnia dat tellus. quid enim, quod iuncta marito,
Et patribus similes emittit fœmina partus?
Non datur hoc, quibus illa placet uiolentia iuris,
Hos ad supplicium uocat alti cura Tonantis.

sepe subit pœnas plebs tota miserrima, tantum
Vnius ob noxam. pestis furit atra per urbem,
et malesuada fames paulatim deficit omne
Vulgus, & hic vacuos ostendit tecta penates.
Foemina nulla parit. Sic sæuit Iuppiter erga
Quos malefacta iuuant: qui si modò fortè cruentum
Militiæ exercent studium, mora nulla, sinistro
Marte cadunt: vel si potius iuuat ire per altum,
 fluctibus in medijs summergeitur obruta puppis.
 Vos igitur qui iura datis, conuertite mentem
Ad tales hominum pœnas. diuina potestas
Mortales circumuolitans, videt improba quorum
Iudicia emergunt multorum in damna, deumq;
Ignorant monitus: genus hi mortale pererrant
Innumeri, tenebris circumfusiq; tuentur
Iusticiæ sacra iura, domant genus omne malorum.
 Illa quidem virgo est supero Ioue nata parente,
 Nomine clara suo, coetuq; verenda deorum,
 Quam si quis violet, lachrymans sua fata parentis
 Et Iouis ante pedes, & lamentabile fundens
 Humanos queritur mores, ac debita poscit
 Supplicia in populos. tu iudex, causa malorum
 Qui violas sacra iura deæ, iam dirige mentem,
 Ius cole, in alterius te nulla pecunia vertat
 Damna. nocet sibi, qui cuiquam nocet: et malè suadet
 Ille sibi, in quenquam si quis malè iura ministrat.
 Cuncta videt pater omnipotens. et quod mihi tecū est,
 O iudex, modò si lubeat, speculatur ab alto.

Nil latet hunc, aut hoc quales tribuantur honores
 Iustitiæ in populo : quam non ego pectore toto,
 Nec mea progenies coleret, postquam orbe sub isto
 Spreta iacet bonitas, et ius iniuria vincit,
 Inuito Ioue ni fierent. hæc accipe frater,
 Hæc animo meditare. iniustum pone furorem:
 Ius quoq; frater ama, sine quo genus omne ferarum
 Credimus alterno certatim corpore pasci.
 At nos instituit vitæ melioris origo.
 Iura dedit pater omnipotens, ea pectore toto
 Si quis habet, decus æternum pia præmia reddet.
 Iuppiter affligit, si quis pro teste vocatus
 Peierat, ac merito pensatur culpa nocentis
 Supplicio: offendens ius, illo offenditur vna,
 Ex quo obscura quidem, nulli quoq; cognita surget
 Posteritas. iusto de sanguine nata propago,
 Clara caput tollet, patrio servatur decore.
 Hæc quoq; quæ referam stultissime concipe frater,
 Quàm facile innumeras vitiorum amplectitur artes.
 Haud procul illa habitant, brevis est via qua sit eun-
 Est via virtutis contraria, sudor anhelus (dum.
 Hanc sequitur, quæ se scopulosis ardua cliuis
 In longum prorumpit iter, reget aspera primo
 Ingressu, levis est postquam alta cacumina tanges.
 Optimus hic sese, qui novit cuncta magistro,
 Prospiciens rerum fines meliora sequutus.
 Dignum laude virum parentem recta monenti
 Credimus: ille tamen sibi qui non consulit, aut qui

Alte.

Alterius præcepta fugit, vir inutilis extat.
Ergo agè frater ades generoso è sanguine Perse,
Neu fuge fraternos monitus, operare laborem,
Alma Ceres ornata caput sua dona ministret,
Sit tibi plena domus. segnem crudelis egestas
Opprimit, hunc homines odio superiq; sequuntur,
Torpenti similem fucò, cui spicula surgunt
Horrida, distensumq; fauis consumit edendo
Semen apum, piger ipse sedet, vitatque laborem.
Tu modò curam operi quantum potes adijce frater.
Horrea sic rumpunt messes, sic copia rerum,
Sic pecus augetur, sic tu mortalibus & dijs
Gratus eris: segnes animos & inertia corda
Oderunt. ôperi laus est imponere curam,
Turpe, sed hinc prohibere manus. incumbe labori,
Forsitan ad studium torpentia pectora vertes,
Dum partas ostendis opes, virtutis adeptus
Nomen, & æternum laudis decus vtere quæso
Arte, para victum: violare aliena nefandum est.
Fac superis æquandus eas, incumbe labori,
Nec pudeat: pudor hic multos inhonestus egentes
Secum habet. auget opes fiducia, qua meliores
A superis non it. proh rerum insana cupido,
Proh animis infusa lues, iam nulla pudoris
Cura, iacet passim longè post terga relictus.
Tu coleris, duce te paulatim corrui ille.
Dijs inuisus homo, cui mens intenta rapinis
Inuigilat, neq; enim semper felicia durant.

Nec minus omnipotens poenis affligit eisdem,
 Qui seruum offendit, vel qui sanctissima frangit
 Fœdera amicitiae. seu qui cum coniuge fratris
 Non pauet infandos coitus fraternus adulter,
 Vel qui in pupillos audet vim ferre nefandam,
 Vel qui in longæua confectum ætate parentem
 Horribili voce insurgit, vixq; abstinet illi
 Verbera non impune tamen stat poena nocenti
 Post obitum. Depone igitur tam falsa superba
 Mentis consilia, & melioribus vtere quæso.

Thure pio venerare deos, ijs tempore in omni
 Et munde & pure liba, cum clara nitescet
 Sole dies, aut cum nox circumfusa tenebris
 Abscondit terras. casto torrenda sub igne
 Hostia mactetur, hymnos cane, thura ministra,
 Ut tibi dij faueant, immensaq; copia rerum
 Hinc tibi nascatur: multis ut egentibus ipse
 Subuenias, non ut viuas germane rapina
 Conuiuas inter si vis discumbere amicus,
 Non hostis, veniat primum vicinia. nam si
 Aduersi quicquam acciderit de more repente
 Primum illa occurret: quæ si sine vestibus esset,
 Nuda etiam veniet, quod nec tibi sanguine iunctus
 Non aget: iste sibi vestes, atq; omnia ponet.
 Improba damnosa est vicinia. sed proba si sit,
 Utilis. hæc igitur cupienda est pectore toto,
 Tanquam ludis opus: neq; enim lamenta refundes,
 Amisisse bouem, proba si vicinia tecum est.

Accep-

Acceptum metire, & eodem pondere redde
Vicino tibi, vt hic iterum succurat egenti.
Res malè parta, mala est, damnoſa q; ſemper. ab illa
Ergo caue, nec te vincant in amore ſodales.
Illum adeas qui te. fac, mutua munera reddas,
Sponte datum capias: ſcelus eſt letale rapina.
Quicumq;, & ſi magnum aliquid, largiatur amico,
Letatur: quicumq; iacit de fronte pudorem,
Et rapit alterius quanquam infima, turbat amici
Viſcera q; & mentem, cui vis illata rapinæ.
Adde parum paruo, paruo ſuper adde puſillum
Fiet & hoc magnum. inſœlix pelletur egeſtas,
Si modò rem cumules. hominem non lædit, habere
Cunſta domi, nocet eſſe fortis, quàm dulce bonum q;
Præſens accipere, atq; abſente carere moleſtum eſt.
Tunc bene potandum, cum plena effundit ab alto
Vina cadus: tunc pareus eris cum parte Lyeus
Deſluit è media: ſed cum declinat ad imum,
Spumantes iterum cyathos & pocula ſume.
Quicquid polliceare homini ſeruetur amico.
Sic quicquam cum fratre tibi eſt, teſtem adijce rebus,
Subridens nocuit non credere credere ſemper.
Né ue tuam alliceat meretrix caue ſœmina mentem.
Rem totam vorat illa, nimis dum blanda videtur.
Heu quàm damnoſum eſt, mulieri fidere cuiquam.
Rem patris acceptam melius fouet vnicus hæres,
Auget & hanc. at tu plures in morte relinque,
Ex te ortos: nam plura pater Saturnius illis

Attribuet. sed te sic cæcus tangit habendi
 Ardor adhuc, fragilisq; placet tibi gloria rerum,
 Hæc age quæ moneam, & varios operare labores.

HESIODI ASCRAEI OPERVM
 & dierum liber II.

CVM cœlo emergūt sublimi ab Atlantide nata
 Pleiades truncanda Ceres morientibus illis,
 Mitte in aratra boues. latitare ea sidera di-
 Viginti totidemq; dies, annoq; voluto (cunt
 Apparent iterum: maturam incidere messem
 Rursus & incipiunt dentata falce coloni.
 Hanc legem agricolæ atq; habitantes littora seruant,
 Aut qui pingue solum, vallosaq; tecta tenerent.
 Nudus ara, nudusq; sere, & mete corpore nudo,
 Si tempestiuos agrorum ducere cultus,
 Augeriq; illos magnis successibus optas,
 Neue aliena roges interdum pauper egenus.
 Quòd si ad nos supplex iterum fortasse redibis,
 Non iterum dabimus. iuuat exercere labores
 Improbe, quos inter mortales diua potestas
 Sortita est: ne tristis inops cum coniuge mœsta,
 Aut cum natorum misera comitante caterua
 Victum à vicino rogitas: dare negligit iste.
 Bis uel ter fortasse dabit: dehinc si petis vltra,
 Proficies nihil: at tu plurima verba refundes,
 Orabisq; iterum frustra tamen. artibus, vt te
 Iampridem admonui, inuigila, atq; incumbe labori.

Dira fames procul hinc abeat, tua debita solue.
In primis tibi conde domum, precioq; ministram
Dehinc eme, quam possis custodē adiungere bobus.
Pone domi quantum toto tibi sufficit anno.
In rebus spes est alienis irrita: nam si
Hic tare fortē neget, tu semper pauper egebis.
Tempora labuntur, operum quoque deficit usus.
At cras rem differre nocet: nunquā horrea, nunquam
Implet iners, aut qui tempus producit. habenda est
Cura operi, turgescet opus mala mille molestant,
Affliguntq; hominem, cui segne & inutile corpus.
Cum bene se posuit rapidi vis ignea Phœbi,
Ac pater omnipotens fœcundis imbribus æther
Desilit in terras, & languida membra resumunt
Iampridem amissas æstiuo in tempore vires.
Nam breue sol hominum supra caput astat ab alto,
Ac de nocte magis currus exercet agendo,
Tunc operum multo antè memor, disciinde securi
Syluam incorruptam, tunc germina desinit arbor
Fundere, datq; suas volitare per aera frondes.
In tres tende pedes mortaria, contineat tres
Pistillus cubitos, pedibus quoque confice septem
Temonem: qui si fuerit protentus in octo,
Hinc tibi malleolus crebros formetur in ictus.
Palmarumq; trium rota sit, varijsq; repone
Ligna efficta modis, validamq; in montibus altis
Quere, vel effuso campi super æquore pinum
Æstiuans. compone manum qua firmet arator,

Temoni cuneis dentaliꝑ; alliget imo,
 Torqueat & fortes illa durante iuuenços.
 Binaꝑ; præterea tectis seruentur aratra.
 Sic melius: nam si casu discinditur vnum,
 Restat adhuc aliud varios agitare iuuenços,
 Temonem ex vlmō, viridi seu confice lauro.
 Stiua sit ex pino, dura dentalia quercu.
 Duc in aratra bouem, nono qui viuāt in anno.
 Apta ætas operi matura est: franget aratrum
 Bos iuuenis, minitans iuuenili prælia cornu,
 Et rixam exacuens opera imperfecta relinquet.
 Quære quater decies annorum ætate bubulcum,
 Quadrifidus panis, & ofellas cæsus in octo,
 Sit cibus huic: recto sulcabit vomere terram,
 Si maturus erit: studium intermittet arandi
 Iunior, aspiciensꝑ; pares ætate colonos
 Ibit ad hos, ludosꝑ; ciet lasciua iuuentus.
 Ergo non melior iuuenis, neꝑ; semina verse
 Spargere humi, quantum terræ mensura requirit.
 Contemplare etiam quum grus è nubibus altis
 Assiduos agitat clangores nunciat imbrem,
 Venturamꝑ; hyemem, tempusꝑ; indicit arandi.
 Angit & illius mentem, cui nulla boum spes,
 Tunc redeant fessi plena ad præsepia tauri,
 Tūc proprios operare boues, et plaustra. sed inquis,
 Non habeo, dabit hic, facile est petere, atꝑ; negare.
 Mentis inops alius, quid enim componere currum
 Tunc volet ignarus non nouit quantus in illo

Sit labor, & centum compagibus insita ligna,
Quæ debent multo antè domi prouisa reponi.
Præterea cum tempus adest rescindre campum,
Fortius insistas operi, exercere ministros.
Nam vertenda duplex tibi, sicca atq; humida tellus,
Vere nouo veniant celeres ad aratra iuuenti,
Fertilis vt grauida culmus procumbat arista:
Neu te decipiat, cum semina colligit æstas.
Si noua studeas tellus inarata quotannis,
Terra recens largè natis, alimenta parabit.
Plutonem in primis venerare, atq; annua sacræ
Vota refer Cereri, quum stiue innixus agendo
Incipis exercere boues, stimuloq; fatigas:
Sic immensa tibi surgent Cerealia dona.
Semina cum terræ committis, ponè sequatur
Seruulus, atq; auibus rastro sata læta recondat.
Optima crede iuuat rerum prudentia cunctos,
Læditur aduerso qui negligit omnia fato.
Si sit pingue solum, grauidæ inclinantur aristæ,
Fœlicesq; operum successus ab Ioue summo
Hinc capies, neq; sub tectis extendat arachne
Fila, sed immensæ replebunt horrea messes.
Tunc gaude, & cani florentia tempora ueris
Lætus agas, quum te incassum crudelis egestas
Aspicit, & parto turgēt domus, atq; aliena
Re tibi non opus est, tua pluribus adiumentum.
Fit sterilis tellus, medio versata sub æstu.
Hincq; solo residens imas falcabis aristas,

Auersos religans culmos, tenuisq; sequetur
 Spes vite, pauci mirabuntur ab agris
 Parua sub exiguo referentem farra canistro,
 Difficile interdum mutabile noscere tempus.
 Mobilis & varia est alti natura Tonantis.
 Ac si tardus aras, tardè tibi solus aranti
 Afferet auxilium. si largis imbribus æther
 Tris noctes, totidemq; dies non cessat ab alto,
 Donec replevit validi vestigia tauri.
 Tempore quo querna residens super arbore coccyus
 Exulalat, gaudentq; hominum mortalia corda:
 Vere sub aprico si tardus forsitan æquet,
 Qui tempestiuo diuerit vomere terram.
 His intende animum, nec te florida tempora veris
 Te lateant. glacialis hyems tibi cognita surgat,
 In qua incumbendum est. nec vlla taberna moretur.
 Aut narrata loco sub aprico fabula tardet.
 Dum frigent alij, vir rem tamen impiger auget.
 Surge igitur, nec te paupertas opprimat illo
 Tempore: dira fames tenues facit esse lacertos,
 Elatosq; pedes & crura tumentia multo
 Sanguine. segnis inops, & spe suspensus inani,
 Inclinat mentem sceleri, & meditatur iniquos
 Vnde paret victus. hominem spes nutrit egentem
 Irrita cui nihil est, & tota luce vagatur.
 Dum media elapsa est æstas, properare ministri,
 Condite (dic) casulas: nam semper non erit æstas.
 A' lana mensem dictum caue, nubibus ille

Letales bobus glacies & frigora ducit.
Thracius insurgit boreas, & turbine facto
Disturbat maria ac campos, syluamq; sonantem,
Alticomas quercus, annosaq; robora pinus
Diruit ex alto, & valles iaculatur ad imas.
Sylvarum auditur fragor vndiq; sed fera duos
Arrigit ipsa pilos, caudamq; in cruribus angit:
Quin etiam quibus est villis densissima pellis,
Perforat ille quidem, setosaq; pectora transit.
Nec se defendunt dura sub veste iuueni,
Et miserè algescunt hirsuto crine capellæ.
Vincit ouis boream instantem, saltoq; repellit
Tegmine lanarum: sed non obsistitur illi
A senibus, curuo facit hos incedere collo.
Non tamen ad teneram penetrat boreale puellam
Frigus. at illa domi, cui nondum nota libido,
Matris apud charæ gremium sedet, atque hyemales
Non sentit glacies, & tota nocte quiescit,
Atque oleo teneros interdum perluit artus.
Tum polypo durum est gelidis habitare sub vndis,
Nec videt vnde sibi venetur in æquore prædam,
Alleuietq; famem, proprios tum denique in artus
Vertit atrox rabiem immensam. sic imbribus atris
Turbatur mare, sic atra caligine cœlum.
Sol quoque ad Aethiopas radios & lumina fundit,
Rarus apud Graios: fugiunt animalia curui
More senis, valles imas & dente trementi
Concaua saxa petunt nemorum, tenebrosa q; tecta.

Tunc

Tunc quoq; ne noceant hyemes, tibi protegat artus
 Mollis chlæna tuos, cui tecta ex ordine recto
 Pauca, sed aduerso ducantur plurima fila,
 Sitq; ea crure tenus. vetat hæc per corpora setas
 Surgere, & instanti prohibet durescere vento.
 Tegmina sint pedibus taurorum è pelle cothurni,
 Nec nocet, hos instare pilis, vt frigora vincas.
 Hoc dorum teneras neruo bouis insue pelles,
 Ac dorso suspende. tegant capita alta galeri,
 Ne madeant aures. borea spirante cauendum est
 Frigoribus, tunc ros cœlo diffusus ab alto
 Educat & Cererem sacros operumq; labores.
 Ille quidem vi ventorum è fluuiatibus vndis
 Tollitur in sublime & matutinus in agros
 Defilit, interdumq; expectat tempora noctis,
 Interdum borea nubes agitante procellas
 Vertitur in ventosam hyemem. fuge prouidus illam,
 Acceleretur opus, pete tecta obstantia ventis:
 Ne fortè obscura nebulæ infusus amictu,
 Immadeas, largosq; imbres pluat humida vestis.
 Pascua tunc carpant quamuis non pingua tauri:
 Quippe leuis labor, & longa sub nocte quiescunt,
 Nutrimentum ingens, vobis vberrima mando,
 Agricola, faciliq; dies transire labore.
 Hæc seruanda tibi, donec nox æqua diebus,
 Atq; iterum satio committit semina terræ.
 At dum sexdecies sol arduus occidit vndis,
 Hybernæ post solstitium; sacrosq; relinquens

Oceanus fluctus sublimi Arcturus Olympo
 exortitur, primumq; cupit splendescere sidus,
 plura: tunc vites incide: noui neq; nuncia veris,
 per antiquos iterans quæstus precedat hirundo.
 dum tamen immensos effundit Pleias æstus,
 petrosiliensq; umbrosa petit plantaria limax
 rigens tellure è sicca, tunc vinea nulla ligonem
 entiat, accelerentq; vincta falce ministri
 naturam in segetem, nec te pulcherrima Tempe
 detineant segnem, matutiniq; sopores.
 iam age rumpe moras, pelle oia segnia pelle,
 dum vocat alma Ceres, robustaq; collige farra,
 donec domi quantum toto tibi sufficit anno,
 Mane operi assurgens: operis pars tertia mane
 Conficitur. labor haud grauis est. de mane viator
 Longum linquit iter, taurosq; excercet arator.
 Præterea sua dum scolymus florentia mittit
 Germina, et in ramos dulces resonare cicadæ
 Sole sub ardenti incipiunt trepidantibus alis,
 Fit capra tunc mollis, tunc sunt dulcissima vina,
 Pœminaq; vrenti Veneris prurigne corpus
 Appetit insanos coitus: lassantur ab æstu
 Membra virum tantumq; potest vis ignea solis.
 Tunc licet ardores gelida releuare sub vmbra,
 Fontis ad apricos latices, semperq; fluentis
 Murmur aquæ, faciles quam circum lenitur auræ
 Aspirant, zephyris plerunq; agitantibus illas.
 Hic hilares, letus cyathos et pocula sume

Biblina, ter infusa magis quæ temperet vnda.
 Hic tibi ab vberibus caprarum caseus astet,
 Quæ nullos pascant foetus: hic lactea liba,
 Hic tibi sylvestris ponatur caro iuuenta,
 Quæ nondum enixa est: hic mollior hædulus adsit,
 Et iaceas saturus patula sub tegminis umbra.
 Surge tamen, cœlo dum fulget Orionis astrum,
 Tempus adest Cereri sacras terat area fruges,
 Ad ventos posita, atq; ingenti æquata cylindro,
 Nec nisi libratae ducantur ad horrea messes.
 Postquam autem satis ad victum tibi contulit ætas,
 Continuò cui nulla domus sit quære ministrum:
 Adde etiam ancillam, quæ sit sine prole. molestū est,
 Ac graue seruitium illius, quam cura remordet
 Natorum. blandire cani, panemq; ministra:
 Peruigil ante fores sedet ille, domumq; tuetur,
 Dente rapax, furiq; altis latratibus instat.
 His properè exactis, scenum paleasq; reconde,
 Hemionos quantum satis ac nutrire iuuenços.
 Inde laborandi requies præbenda colono,
 Tempus & exhaustis pariter iuga demere tauris.
 Dum tamen in media cœlistatione refulget
 Sirius, Orionq; loco splendet eodem,
 Et rosea Arcturi cernit Pallantias astrum.
 Tunc vuas tenero abscindens de corpore matrum,
 Per bis quinq; dies tepido sub sole iacentes
 Pande: dies etiam mollescant quinq; sub umbra,
 De hinc torque, & capiant uegetes iucunda Lysi

Munera. sed sidus cum deficit Orionis,
Pleiadesq; Hyadesq; cadunt, meminisse iuuabit
Protinus impresso subuercere vomere terram.
Istam tempestiuo cuncta exercere labore.
Si tamen infestum iuuat ire per equor, et alta
Puppe vehi, monco ne quando ab Atlantide natus
Orion sequitur, totoq; excludit Olympo,
Ut videas illas medio submergere ponto,
Nauigio incumbas, mare tunc tollentibus euris
Obscurum vndosos iaculatur ad æthera fluctus.
Tunc igitur iaceant religatæ ad littora puppes
Saxorum obnoxie obijcibus, ne fortè ruentes
Discutiant venti: pateat pars ima carinae,
Ne pluuiam excipiens putri marcescat ab imbre.
Instrumenta domi naualiaq; arma quiescant
Pensa, gubernaculiq; exploret robora fumus.
Interea Cereris sacros operare labores.
Nec prorsus fugiendus ager, labatur in altum
Aequor amica ratis, dum non magis vnda tumescit,
Nec refruunt vasti sublato gurgite montes:
Vadat onusta tamen censu reditura superbo.
Sic meus ille quidem genitor, dum pauper egeret,
Errabat maria alta secans, fluctusq; profundos.
Ille olim Aeolidam curuataq; littora linquens,
Appulit huc non spe lucri commotus auara,
Durum opus exercere inuisa vrgebat egestas.
Ille vagus demum prope Tempe Heliconia sedem
Ascream incoluit, coeli in regione molesta.

Frigo-

Biblina, ter infusa magis quæ temperet vnda.
 Hic tibi ab vberibus caprarum caseus astat,
 Quæ nullos pascant foetus: hic lactea liba,
 Hic tibi syluestris ponatur caro iuuenca,
 Quæ nondum enixa est: hic mollior hædulus adsit,
 Et iaceas saturus patula sub tegminis umbra.
 Surge tamen, cœlo dum fulget Orionis astrum,
 Tempus adest Cereri sacras terat area fruges,
 Ad ventos posita, atq; ingenti æquata cylindro,
 Nec nisi libratae ducantur ad horrea messes.
 Postquam autem satis ad victum tibi contulit æstas,
 Continuò cui nulla domus sit quære ministrum:
 Adde etiam ancillam, quæ sit sine prole. molestū est,
 Ac graue seruitium illius, quam cura remordet
 Natorum. blandire cani, panemq; ministra:
 Peruigil ante fores sedet ille, domumq; tuetur,
 Dente rapax, furiq; altis latratibus instat.
 His properè exactis, scœnum paleasq; reconde,
 Hemionos quantum satis ac nutrire iuuenços.
 Inde laborandi requies præbenda colono,
 Tempus & exhaustis pariter iuga demere tauris.
 Dum tamen in media coelystatione resulget
 Sirius, Orionq; loco splendescit eodem,
 Et rosea Arcturi cernit Pallantias astrum.
 Tunc vvas tenero abscindens de corpore matrum,
 Per bis quinq; dies tepido sub sole iacentes
 Pande: dies etiam mollescant quinq; sub umbra,
 De hinc torque, & capiant negetes iucunda Lyæi

*Munera, sed sidus cum deficit Orionis,
Pleiadesq; Hyadesq; cadunt, meminisse iuuabit
Protinus impresso subuertere vomere terram.
Stat tempestiuo cuncta exercere labore.*

*Si tamen infestum iuuat ire per æquor, & alta
Puppe vehi, moneo ne quando ab Atlantide natas
Orion sequitur, totoq; excludit Olympo,
Vt videas illas medio submergere ponto,
Nauigio incumbas, mare tunc tollentibus curis
Obscurum vndosos iaculatur ad æthera fluctus.
Tunc igitur iaceant religatæ ad littora puppes
Saxorum obnoxia obijcibus, ne fortè ruentes
Discutiant venti: pateat pars ima carinæ,
Ne pluuiam excipiens putri marcescat ab imbre.
Instrumenta domi naualiaq; arma quiescant
Pensa, gubernaculiq; exploret robora fumus.
Interea Cereris sacros operare labores.
Nec prorsus fugiendus ager, labatur in altum
Æquor amica ratis, dum non magis vnda tumescit,
Nec refluunt vasti sublato gurgite montes:
Vadat onusta tamen censu reditura superbo.*

*Sic meus ille quidem genitor, dum pauper egeret,
Errabat maria alta secans, fluctusq; profundos.
Ille olim Aeolidam curuataq; littora linquens,
Appulit huc non spe lucri commotus auara,
Durum opus exercere inuisa vrgebat egestas.
Ille vagus demum prope Tempe Heliconia sedem
Ascream incoluit, cœli in regione molesta.*

Frigo-

Nec minus omnipotens pœnis affligit eisdem,
 Qui seruum offendit, vel qui sanctissima frangit
 Fœdera amicitiae. seu qui cum coniuge fratris
 Non pauet infandos coitus fraternus adulter,
 Vel qui in pupillos audet vim ferre nefandam,
 Vel qui in longæua confectum ætate parentem
 Horribili voce insurgit, vixq; abstinet illi
 Verbera non impunè tamen stat pœna nocenti
 Post obitum. Depone igitur tam falsa superba
 Mentis consilia, & melioribus vttere quæso.

Thure pio venerare deos, ijs tempore in omni
 Et mundè & purè liba, cum clara nitescet
 Sole dies, aut cum nox circumfusa tenebris
 Abscondit terras. casto torrenda sub igne
 Hostia mactetur, hymnos cane, thura ministra,
 Vt tibi dij faueant, immensaq; copia rerum
 Hinc tibi nascatur: multis ut egentibus ipse
 Subuenias, non vt viuas germane rapina
 Conuiuas inter si vis discumbere amicus,
 Non hostis, veniat primum vicinia. nam si
 Aduersi quicquam acciderit de more repentè
 Primum illa occurret: quæ si sine vestibus esset,
 Nuda etiam veniet, quod nec tibi sanguine iunctus
 Non aget: iste sibi vestes, atq; omnia ponet.
 Improba damnosa est vicinia. sed proba si sit,
 Vtilis. hæc igitur cupienda est pectore toto,
 Tanquam ludis opus: neq; enim lamenta refundes,
 Amisisse bouem, proba si vicinia tecum est.

Accep-

Acceptum metire, & eodem pondere redde
Vicino tibi, ut hic iterum succurat egenti.
Res malè parta, mala est, damnosaq; semper. ab illa
Ergo caue, nec te vincant in amore sodales.
Illum adeas qui te. fac, mutua munera reddas,
Sponte datum capias: scelus est letale rapina.
Quicumq; & si magnum aliquid, largiatur amico,
Letatur: quicumq; iacit de fronte pudorem,
Et rapit alterius quanquam infima, turbat amici
Visceraq; & mentem, cui vis illata rapinae.
Adde parum paruo, paruo super adde pusillum
Fiet & hoc magnum. infœlix pelletur egestas,
Si modò rem cumules. hominem non lædit, habere
Cuncta domi, nocet esse fortis, quàm dulce bonumq;
Præsens accipere, atq; absente carere molestum est.
Tunc bene potandum, cum plena effundit ab alto
Vina cadus: tunc pareus eris cum parte Lyeus
Defluit è media: sed cum declinat ad imum,
Spumantes iterum cyathos & pocula sume.
Quicquid polliceare homini seruetur amico.
Sic quicquam cum fratre tibi est, testem adijce rebus,
Subridens nocuit non credere credere semper.
Nè ue tuam alliceat meretrix caue foemina mentem.
Rem totam vorat illa, nimis dum blanda videtur.
Heu quàm damnosum est, mulieri fidere cuiquam.
Rem patris acceptam melius fouet vnicus hæres,
Auget & hanc. at tu plures in morte relinque,
Ex te ortos: nam plura pater Saturnius illis

Attribuet. sed te sic cæcus tangit habendi
 Ardor adhuc, fragilisq; placet tibi gloria rerum,
 Hæc age quæ moneam, & varios operare labores.

HESIODI ASCRAEI OPERVM
 & dierum liber II.

CVM cœlo emergūt sublimi ab Atlantide nata
 Pleiades truncanda Ceres morientibus illis,
 Mitte in aratra boues. latitare ea sidera di-
 Viginti totidemq; dies, annoq; voluto (cunt
 Apparent iterum: maturam incidere messem
 Rursus & incipiunt dentata falce coloni.
 Hanc legem agricolæ atq; habitantes littora seruant,
 Aut qui pingue solum, vallosaq; tecta tenerent.
 Nudus ara, nudusq; sere, & mete corpore nudo,
 Si tempestiuos agrorum ducere cultus,
 Augeriq; illos magnis successibus optas,
 Neue aliena roges interdum pauper egenus.
 Quod si ad nos supplex iterum fortasse redibis,
 Non iterum dabimus. iuuat exercere labores
 Improbe, quos inter mortales diua potestas
 Sortita est: ne tristis inops cum coniuge mœsta,
 Aut cum natorum misera comitante caterua
 Victum à vicino rogites: dare negligit iste.
 Bis uel ter fortasse dabit: dehinc si petis vltra,
 Proficies nihil: at tu plurima verba refundes,
 Orabisq; iterum frustra tamen. artibus, vt te
 Iam pridem admonui, inuigila, atq; incumbe labori.

Dira

Dira fames procul hinc abeat, tua debita solue.
In primis tibi conde domum, precioq; ministram
Dehinc eme, quam possis custodē adiungere bobus.
Pone domi quantum toto tibi sufficit anno.
In rebus spes est alienis irrita: nam si
Hic tare fortē neget, tu semper pauper egebis.
Tempora labuntur, operum quoque deficit usus.
At cras rem differre nocet: nunquā horrea, nunquam
Implet iners, aut qui tempus producit. habenda est
Cura operi, turgescet opus mala mille molestant,
Affliguntq; hominem, cui segne & inutile corpus.
Cum bene se posuit rapidi vis ignea Phœbi,
Ac pater omnipotens fœcundis imbribus æther
Defilit in terras, & languida membra resumunt
Iampridem amissas æstiuo in tempore vires.
Nam breue sol hominum supra caput astat ab alto,
Ac de nocte magis currus exercet agendo,
Tunc operum multo antè memor, discinde securi
Sylvam incorruptam, tunc germina desinit arbos
Fundere, datq; suas volitare per aera frondes.
In tres tende pedes mortaria, contineat tres
Pistillus cubitos, pedibus quoque confice septem
Temonem: qui si fuerit protentus in octo,
Hinc tibi malleolus crebros formetur in ictus.
Palmarumq; trium rota sit, varijsq; repone
Ligna efficta modis, validamq; in montibus altis
Quere, vel effuso campi super æquore pinum
Æstiuans. compone manum qua firmet arator,

Temoni cuneis dentaliꝫ; alliget imo,
 Torqueat & fortes illa durante iuuenços.
 Binaꝫ; præterea tectis seruentur aratra.
 Sic melius: nam si casu discinditur vnum,
 Restat adhuc aliud varios agitare iuuenços,
 Temonem ex vlmō, viridi scu confice lauro.
 Stiua sit ex pino, dura dentalia quercu.
 Duc in aratra bouem, nono qui viuāt in anno.
 Apta ætas operi matura est: franget aratrum
 Bos iuuenis, minitans iuuenili prælia cornu,
 Et rixam exacuens opera imperfecta relinquet.
 Quære quater decies annorum ætate bubulcum,
 Quadrifidus panis, & ofellas casus in octo,
 Sit cibus huic: recto sulcabit vomere terram,
 Si maturus erit: studium intermittet arandi
 Junior, aspiciensꝫ; pares ætate colonos
 Ibit ad hos, ludosꝫ; ciet lasciua iuuentus.
 Ergo non melior iuuenis, neꝫ; semina verse
 Spargere humi, quantum terræ mensura requirit.
 Contemplare etiam quum grus è nubibus altis
 Assiduos agitat clangores nunciat imbrem,
 Venturamꝫ; hyemem, tempusꝫ; indicit arandi.
 Angit & illius mentem, cui nulla bouum spes,
 Tunc redeant fessi plena ad præsepia tauri,
 Tūc proprios operare boues, et plaustra. sed inquis,
 Non habeo, dabit hic, facile est petere, atꝫ; negare.
 Mentis inops alius, quid enim componere currum
 Tunc volet ignarus non nouit quantus in illo

Sit labor, & centum compagibus insita ligna,
Quæ debent multo antè domi prouisa reponi.
Præterea cum tempus adest rescindre campum,
Fortius insistas operi, exercere ministros.
Nam vertenda duplex tibi, sicca atq; humida tellus,
Vere nouo veniant celeres ad aratra iuuenti,
Fertilis vt grauida culmus procumbat arista:
Neu te decipiat, cum semina colligit æstas.
Si noua studeas tellus inarata quotannis,
Terra recens largè natis alimenta parabit.
Plutonem in primis venerare, atq; annua sacræ
Vota refer Cereri, quum stiue innixus agendo
Incipis exercere boues, stimuloq; fatigas:
Sic immensa tibi surgent Cerealia dona.
Semina cum terræ committis, ponè sequatur
Seruulus, atq; auibus rastro sata læta recondat.
Optima crede iuuat rerum prudentia cunctos,
Leditur aduerso qui negligit omnia fato.
Si sit pingue solum, grauidæ inclinantur aristæ,
Fœlicesq; operum successus ab Ioue summo
Hinc capies, neq; sub tectis extendat arachne
Fila, sed immensæ replebunt horrea messes.
Tunc gaude, & cani florentia tempora ueris
Lætus agas, quum te incassum crudelis ægestas
Aspicit, & parto turgēt domus, atq; aliena
Re tibi non opus est, tua pluribus adiumentum.
Fit sterilis tellus, medio versata sub æstu.
Hincq; solo residens imas falcabis aristas,

Auersos religans culmos, tenuisq; sequetur
 Spes vitæ, pauci mirabuntur ab agris
 Parua sub exiguo referentem sarra canistro,
 Difficile interdum mutabile noscere tempus.
 Mobilis & varia est alti natura Tonantis.
 Ac si tardus aras, tardè tibi solus aranti
 Afferet auxilium. si largis imbribus æther
 Tris noctes, totidemq; dies non cessat ab alto,
 Donec replerit validi vestigia tauri.
 Tempore quo querna residens super arbore coccyx
 Exultat, gaudentq; hominum mortalia corda:
 Vere sub aprico si tardus forsitan æquet,
 Qui tempestiuo diuerit vomere terram.
 His intende animum, nec te florida tempora veris
 Te lateant. glacialis hyems tibi cognita surgat,
 In qua incumbendum est: nec vlla taberna moretur.
 Aut narrata loco sub aprico fabula tardet.
 Dum frigent alij, vir rem tamen impiger auget.
 Surge igitur, nec te paupertas opprimat illo
 Tempore: dira fames tenues facit esse lacertos,
 Elatosq; pedes & crura tumentia multo
 Sanguine. segnis inops, & spe suspensus inani,
 Inclinat mentem sceleri, & meditatur iniquos
 Vnde paret victus. hominem spes nutrit egentem
 Irrita cui nihil est, & tota luce vagatur.
 Dum media elapsa est æstas, properare ministri,
 Condite (dic) casulas: nam semper non erit æstas.
 A' Iana mensem dictum caue, nubibus ille

Letales bobus glacies & frigora ducit.
Thracius insurgit boreas, & turbine facto
Disturbat maria ac campos, syluamq; sonantem,
Alticomas quercus, annosaq; robora pinus
Diruit ex alto, & valles iaculatur ad imas.
Sylvarum auditur fragor vndiq; sed fera duos
Arrigit ipsa pilos, caudamq; in cruribus angit:
Quin etiam quibus est villis densissima pellis,
Perforat ille quidem, setosaq; pectora transit.
Nec se defendunt dura sub veste iuueni,
Et misere algescunt hirsuto crine capellæ.
Vincit ouis boream instantem, fultoq; repellit
Tegmine lanarum: sed non obsistitur illi
A senibus, curuo facit hos incedere collo.
Non tamen ad teneram penetrat boreale puellam
Frigus, at illa domi, cui nondum nota libido,
Matris apud charæ gremium sedet, atque hyemales
Non sentit glacies, & tota nocte quiescit,
Atque oleo teneros interdum perluit artus.
Tum polypo durum est gelidis habitare sub vndis,
Nec videt vnde sibi venetur in æquore prædam,
Allevietq; famem, proprios tum denique in artus
Vertit atrox rabiem immensam. sic imbribus atris
Turbatur mare, sic atra caligine cælum.
Sol quoque ad Aethiopas radios & lumina fundit,
Rarus apud Graios: fugiunt animalia curui
More senis, valles imas & dente trementi
Concava saxa petunt nemorum, tenebrosa q; tecta.

Tunc

Tunc quoq; ne noceant hyemes, tibi protegat artus
 Mollis chlæna tuos, cui tecta ex ordine recto
 Pauca, sed aduerso ducantur plurima fila,
 Sitq; ea cruretenus. vetat hæc per corpora setas
 Surgere, & instanti prohibet durescere vento.
 Tegmina sint pedibus taurorum è pelle cothurni,
 Nec nocet, hos instare pilis, vt frigora vincas.
 Hædorum teneras neruo bouis insue pelles,
 Ac dorso suspende. tegant capita alta galeri,
 Ne madeant aures. borea spirante cauendum est
 Frigoribus, tunc ros cœlo diffusus ab alto
 Educat & Cererem sacros operumq; labores.
 Ille quidem vi ventorum è fluuialibus vndis
 Tollitur in sublime & matutinus in agros
 Desilit, interdumq; expectat tempora noctis,
 Interdum borea nubes agitante procellas
 Vertitur in ventosam hyemem. fuge prouidus illam,
 Acceleretur opus, pete tecta obstantia ventis:
 Ne fortè obscura nebularum infusus amictu,
 Immadeas, largosq; imbres pluat humida vestis.
 Pascua tunc carpant quamuis non pingua tauri:
 Quippe levis labor, & longa sub nocte quiescunt,
 Nutrimentum ingens, vobis vberrima mando,
 Agricola, faciliq; dies transire labore.
 Hæc seruanda tibi, donec nox æqua diebus,
 Atq; iterum satio committit semina terræ.
 At dum sexdecies sol arduus occidit vndis,
 Hybernũ post solstitium; sacrosq; relinquens

Oceani fluctus sublimi Arcturus Olympo
Exoritur, primumq; cupit splendescere sidus,
Tunc vites incide: noui neq; nuncia veris,
Antiquos iterans quæstus precedat hirundo.
Dum tamen immensos effundit Pleias æstus,
Profiliensq; umbrosa petit plantaria lymax
Tellure è sicca, tunc vinea nulla ligonem
Sentiât, accelerentq; vincta falce ministri
Maturam in segetem, nec te pulcherrima Tempe
Detineant segnem, matutiniq; sopores.
Eia age rumpe moras, pelle ocia segnia pelle,
Dum vocat alma Ceres, robustaq; collige farra,
Pone domi quantum toto tibi sufficit anno,
Mane operi assurgens: operis pars tertia mane
Conficitur. labor haud grauis est. de mane viator
Longum linquit iter, taurosq; excercet arator.
Præterea sua dum scolymus florentia mittit
Germina, et in ramos dulces resonare cicadæ
Sole sub ardenti incipiunt trepidantibus alis,
Fit capra tunc mollis, tunc sunt dulcissima vina,
Fœminaq; vrenti Veneris prurigne corpus
Appetit insanos coitus: lassantur ab æstu
Membra virum tantumq; potest vis ignea solis.
Tunc licet ardores gelida releuare sub umbra,
Fontis ad apricos latices, semperq; fluentis
Murmur aquæ, faciles quam circum lenitur auræ
Aspirant, zephyris plerunq; agitantibus illas.
Hic hilares, letus cyathos et pocula sume

Biblina, ter infusa magis quæ temperet vnda.
 Hic tibi ab vberibus caprarum caseus astet,
 Quæ nullos pascant foetus: hic lactea liba,
 Hic tibi sylvestris ponatur caro iuuenta,
 Quæ nondum enixa est: hic mollior hædulus adsit,
 Et iaceas saturus patula sub tegminis umbra.
 Surge tamen, cœlo dum fulget Orionis astrum,
 Tempus adest Cereri sacras terat area fruges,
 Ad ventos posita, atq; ingenti æquata cylindro,
 Nec nisi libratae ducantur ad horrea messes.
 Postquam autem satis ad victum tibi contulit æstas,
 Continuo cui nulla domus sit quære ministrum:
 Adde etiam ancillam, quæ sit sine prole. molestū est,
 Ac graue seruitium illius, quam cura remordet
 Natorum. blandire cani, panemq; ministra:
 Peruigil ante fores sedet ille, domumq; tuetur,
 Dente rapax, furiq; altis latratibus instat.
 His properè exactis, scenum paleasq; reconde,
 Hemionos quantum satis ac nutrire iuuenços.
 Inde laborandi requies præbenda colono,
 Tempus & exhaustis pariter iuga demere tauris.
 Dum tamen in media cœlistatione refulget
 Sirius, Orionq; loco splendescit eodem,
 Et rosea Arcturi cernit Pallantias astrum.
 Tunc vuas tenero abscindens de corpore matrum,
 Per bis quinq; dies tepido sub sole iacentes
 Pande: dies etiam mollescant quinq; sub umbra,
 De hinc torque, & capiant negetes iucunda Lysi

*Munera. sed sidus cum deficit Orionis,
Pleiadesq; Hyadesq; cadunt, meminisse iuuabit
Protinus impresso subuertere vomere terram.
Stat tempestiuo cuncta exercere labore.*

*Si tamen infestum iuuat ire per æquor, & alta
Puppe vehi, moneo ne quando ab Atlantide natas
Orion sequitur, totoq; excludit Olympo,
Vt videas illas medio submergere ponto,
Nauigio incumbas, mare tunc tollentibus euris
Obscurum vndosos iaculatur ad æthera fluctus.
Tunc igitur iaceant religatæ ad littora puppes
Saxorum obnoxia obijcibus, ne fortè ruentes
Discutiant venti: pateat pars ima carinæ,
Ne pluuiam excipiens putri marcescat ab inibre.
Instrumenta domi naualiaq; arma quiescant
Pensa, gubernaculiq; exploret robora fumus.
Interea Cereris sacros operare labores.
Nec prorsus fugiendus ager, labatur in altum
Æquor amica ratis, dum non magis vnda tumescit,
Nec resluunt vasti sublato gurgite montes:
Vadat onusta tamen censu reditura superbo.*

*Sic meus ille quidem genitor, dum pauper egeret,
Errabat maria alta secans, fluctusq; profundos.
Ille olim Aeolidam curuataq; littora linquens,
Appulit huc non spe lucri commotus auara,
Durum opus exercere inuisa vrgebat egestas.
Ille vagus demum prope Tempe Heliconia sedem
Ascream incoluit, cœli in regione molesta.*

Friego-

Frigore nunc nimio, nunc quæ intolerabilis æstu est,
 Tempore quoſq; ſuo iuuat exercere labores,
 Nauigium ante omnes: cuius ſi te vlla remordet
 Cura, placetq; altos ſulcare per æquora fluctus.
 Dum faciles ſpirante venti, & furor ille quieuit,
 Ne te inuiſa fames alieno viuere parto
 Cogat, & inuitus multorum debitor extes.
 Vade nec in cymba, ſed te vehat ardua puppis,
 Ingentes referant census ingentia mercis
 Pondera. Præterea quæ ſint aptiſſima nautis
 Tēpora narrandū eſt: quanquā mihi parua per vndaſ
 Vita fuit, vixq; ex illa tantum Aulide curſus
 Littus ad Eubœum, ſub quo omnis Græcia quondā,
 Dum pelago deſæuit hyems, conuenit in vnum,
 Et meritō inſandos fatum luratur in hoſtes.
 Inde mihi placuit non longè ad Chalcida curſus,
 Huc vbi magnanimū genus Amphidamantis Achii
 Conſtituunt populis certamina, & inclyta quondam
 Munera de ſuncti ponunt in honore parentis.
 Hic ego me dulcis referentem præmia cantus
 Auratos memini tripodas, quos ſponte dicaui
 Muſarum ante aras, quibus antra Heliconia cure,
 Ille vbi me primum dulcem docuere poëſim.
 Tantum igitur mihi res naualis cognita ſurgit.
 Dicam aliquid tamen, & varios pandā ætheris vſus,
 Hæc etiam nobis aſpirauere Camœnæ.

Aequora tuta legant inſtructo remige puppes,
 Quum decies quinq; eſt ſeries exacta dierum,

Aeſtium

Aestiuum post solstitium et iam deficit aestas.
Nam neque tunc classes, medio nec nauita ponto
Obruitur: ni fortè velit Iouis alta potestas,
Aut Deus, ipsarumq; parens Neptunus aquarum.
Exitus omnis in his rerum manet, exitus omnis.
At lenes spirant zephyri, tranquilla quiescunt
Aequora. tunc celerem ventis committe carinam.
Vadat onusta: tamen reditum properare memento,
Quam prius ipsa novos fundant uineta liquores,
Autumniq; imbres, et hyems infesta procellis,
Aut notus insurgat pluuia rorantibus alis,
Incumbatq; mari, totumq; euoluat ab imo.
Exercent etiam stultum nauale sub ipso
Vere nouo, cum se tam latas arbor ab alto
Induit in frondes, quantum vestigia cornix
Pandit humi depressa: silet tunc nabilis vnda.
Ast ego nauigium graue tunc, semperq; molestum
Crediderim. hoc naturæ homines leuitate nefanda
Subtraxere, agitant diuersa pericula fluctus:
Et tamen ire placet, quanquam mors dura sub vndis
Diuitiæ fiunt hominum, atque insanus habendi
Ardor. Ad hæc animū germane intende parumper
Concipe fraternos monitus. maria alta secando
Fac tecum ne cuncta vahas, maiora reserua.
Nec nimis est oneranda ratis, sit ponderis æqui,
Quicquid in hac. durum est, aduerso occurrere fato,
Fluctibus in medijs. currus discinditur omnis,
Si grauius superinstat onus: seruare memento

Mensurarum in rebus, & idonea tempora ad usus.
 Quum propè ter decies tibi uita elabitur annos,
 Connubium maturum aderit: decimumq; puella
 Exigat, & quartum, sed quinto nubat: & illa
 Virgo sit, atq; habites prope te, cui sedulus astes,
 Sedulus inspicias artemq; usumq; puellæ.
 Hæc age. ludibrio ne te uicinia cantet.
 Coniuge nil melius casta, nil turpius illa
 Quæ uenerem prurit sine fine, & prostat ad omnes
 Semper, & exitio superimminet illa uirorum.
 Nemo etiam fratris in amore æquetur amicus.
 At par si quis erit, sit amandus tempore in omni.
 Nulla ex te inceptum foedus discordia soluat.
Mentiri scelus est, prestat compefcere linguam
 Infandam, si uim tibi quisquam inferret amicus
 Aut ore, aut manibus, surge & te ulciscere, redde
 Redde uicem duplicem. quod si illum poenitet acti,
 Ac poenam implorans iterum te exoptat amicum,
 Suscipe. uile quidē est, homines noua querere semper
 Foedera amicitiae. multos si frater amabis,
 Non laudo: nullos etiam. medium sit in isto.
 Si tibi corda tument, uultus non indicet iram
 Turpe sequi sceleratū hominem, male dicere cuiquā
 Infandum est: qui iam uita laudatur honesta.
 Nunquam à te nunquam misera obiurgetur egestas:
 Diuinum donum est, diuūq; æterna uoluntas,
 Illa quidem, quæ sæpe uiri sublime molesta
 Impedit, ingeniumq; uetat super alta leuare.

Qui loquitur parcè, linguam nec in omnia soluit,
Thesaurum præ se gerit ille: ea gratia magna est,
Ut linguam moderes, pensataq; verba loquaris.
Si quenquam uerbo ledes, lederis & ipse.
Grata in amicorum venias conuiuia sumptu
Communi, dato particulam. gratissima sunt hæc.
Acre Ioui vinum, seu dijs, de mane cauendum est
Illauta libare manu, tum vota precando
Incassum fundes nulli exaudita deorum.
Solis ad aspectum nec quenquam mingere fas est,
Nocte sub obscura recto neque corpore nudo,
Nox quia sacra deis. media nec credimus illud
Posse licere via: si declinetur ab illa,
Esse etiam vetitum: diuus vir, & omnia noscens,
Herens parietibus sedet, atque exponit vrinam
Intus, ubi orbata tenuis latet angelus aulæ.
Non coitu polluta sacros genitalia pandas
Ante ignes, neq; cum dulci tibi coniuge præstet
Concubium, ut generes, dum mœsto à funere tristi
Mente redis, superùm sacra, sed letus ab ara.
Credimus inuisum superis, semperq; molestum,
Qui natat assiduo labentia flumina cursu,
Quin sit lota manus prius, & pia uota precesq;
Fuderit, ante ipsas supplexq; orauerit vndas.
Infandum ante aras vngues incidere, cum dijs
Sancta facis: scelus est cyathos imponere uasi
In quo vina latent, sacros operare lebetas.
Nil tibi, cū in sacris etiam hinc lauasse nefandum est.

Perfice tecta prius, quam cornix garrula ab alto
 Nunciet atram hyemem, ruit hæc inimicia procellis,
 Fac sedeat bis sex quibus ætas exigit annos,
 Aut totidem menses natorum chara propago,
 Sede sub instabuli: iuuat hoc omnemq; repellit
 Segnitiam: facit esse agiles, & ad omnia promptos.
 Fœdum ac turpe uirum est thermis muliebribus ulti,
 Hoc prorsus fugiendum etiam: stat talibus atrum
 Supplicium. ante aras superum obiurgare, nefandam
 Sacra ministeria ac diuinos spernere cultus. (est,
 Nec licet in fluuio, neque fontis mingere in unda.
 Est quoque turpe aliud uetitum, fuge pessima fama
 Nomina. fama malum, facile in sublimē leuatur:
 Est graue sufferri nimium, nimiumq; molestum,
 Difficile ut taceat. nunquam delabitur illa,
 Sedula quæ uarias populi penetrauit ad aures,
 Est dea fama quidem, sunt ipsi numina fame.

D I E S.

Sit tibi præterea series seruanda dierum.
 A Ioue. nata omnes, sunt à Ioue tempora nata:
 Vltima mensis erit nullo exercenda labore,
 At genio utendum est: illa omnis festa per urbes
 Ducitur, illa forum claudit, neque iura resoluit.
 Prima dies sacra est, & quarta, & septima: prima
 Natus Apollo die radiantia lumina fudit.
 Luce dein quarta felix ducenda sit uxor,
 Omne captato sunt omnia prospera rebus,
 Et licet incuruam trabibus componere nauim.

At quintas fuge: namque illarum pallidus Orcus
Tum diræ Eumenidum facies toto orbe uagantur:
Castigant, si qua in tetrīs periuria falsum
Affirmant, quæ lis alternè agitata creauit.
Sexta dies tristem ostendit mulieribus ortum,
Leta uiris multiq; etiam nascuntur in illa,
Quis mala mens, fallax animus, fallacia uerba,
Et qui concubia exercent arcana per artem.
Hæc ouium foetus licitum castrare, uel hædos,
Et licet in fixa pecudes circundare mandra.
Scindimus octaua foeto genitalia tauro,
Castramusq; sues, foelix est ponere plantas.
Nona uiros gigni, uel amica sorte puellas.
Luce uiris decima faustos quoque credimus ortus:
Vnaq; post decimam felix incidere uites,
Et tempestiuam segeti supponere falcem.
Hoc curat bis sexta etiam, foelicior illa,
Stamina ex alto tenuissima torquet arachne,
Ingentem accumulans formicæ farris aceruum,
Et iuuat arguto percurrere pectine telas.
Tunc quoq; syluestres licitum castrare iuuenecos.
Tertia post decimam plantaribus optima surgit,
Spargere semen humi: pallet contraria semper.
Quartaq; post decimam mulierum prospera natus,
Ac prensos domitare boues, ualidosq; labori
Hemionos, canibus faciles adiungere cultus,
Ac lenire manu, pecudiq; imponere mores,
Atq; aperire cados, ex dulcia fundere uina.

Sextaꝫ; post decimam plantaribus inuida surgit,
 Opportuna viros nasci: sed iniqua puellas
 Aut nasci, aut thalamos petere, aut herere maritis,
 Septima post decimam Cereris terat hordea sacra,
 Ingentemꝫ; licet ferro discindere syluam,
 Ac varias aptare trabes, quibus ardua tecta
 Moliri, ac structam possis agitare carinam,
 Nonaꝫ; post decimam felix est, cum dea surgit
 Lutea: sed medium cœli cum venit in orbem,
 Fit grauis: ex media ad finem letissima fulget.
 Proxima lux sapientem hominem diuina creandi
 Insigni uiget officio, nec luce dolendum est.
 Post illam quarta sacra est, e a leta trahantur
 Gaudia, quinta dies post hanc, iuga curua iuuentis
 Ponit, et hemionos et colla exercet equorum,
 Altaꝫ; veliuolas deducit ad æquora puppes:
 Quam pauci nouere, et recto nomine dicunt.
 Sunt harum humano generi: seruanda dierum
 Tempora, quippe illud magnis successibus augent.
 Sunt alie ancipitesꝫ; tamen sine mente, neque villo
 Officio excellunt, hanc alter laudat et illam,
 At paucis natura illarum cognita surgit:
 Nam nunc ipsa dies totum complectitur orbem,
 More piæ matris, seuæ modo more noueræ:
 Nunc fulget, nunc atra latet, felixꝫ; beatus
 Ille quidem, qui dijs gratus, cui cognita sunt hæc,
 Omniaꝫ; inspiciens rerum se exercet ad usus.

F I N I S.

HESIODI

HESIODI OPERA

ET DIES, VLPIO FRANEKE-

*nensi Frisio interprete, ita ut uersus
versui respondeat.**Vsa Pierites, præstâtes laude canēdi,
Adsitis, patrē celebrâtes dicite vestrū:
Dicite cur homines intersit nobilis il-
le, (voluntas.**Conspiciusq; hic obscurus? Iouis illa**Nam facilè extollit, facilè elatumq; refrenat,
Et clarum obscurans, obscuri nomen adauget,
Erigit & miserum facilè, extinguitq; superbum,
Iuppiter altifremus, cui celsum regia coelum.
Audi cuncta uidens, noscensq;, & dirige rectè
Hæc oracula, ego sic Persen vera docebo.**Scilicet in terris gemina est contentio. verum
Hanc animaduertens aliquis laudarit, at illam
Dixerit esse malam: sibi nam contrariæ utræq;
Seminat illa etenim bellum, litesq; maligna.
Hinc hominum nulli grata est: sed sæpe sequuntur,
Atq; colunt illam, dijs instigantibus ipsis.
Alteram at ipse (etenim prior atra nocte creata est)
Terris imposuit summi regnator Olympi,
Iuppiter, at longè mortalibus vtiliorem.
Namq; facit segnem quamuis meminisse laboris.
Qui cernens alium ditescere, dum piger ipse est,
Festinat quoq; arare, & humi defigere plantas.*

Tum curare domum: nam uicino æmulus usque
 Vicinus ditescenti. ac pugna utilis hæc est.

Sic figulus figulum, sic & fabrum faber odit,
 Sic uates uatem malè fert, sit Irus & Irum.

Ast immitte tuis hæc Perse cordibus imis,
 Ne male sic placeat, nulla ut sic cura laborum,
 Lis tibi, clamosas rixasq; forumq; sequenti.
 Ille etenim lites fugere & contemnere debet,
 Cui non plena domus, cui non sunt horrea plena
 Maturi fructus, Cereris quem terra dat alma.
 Huius si sat habes, age iurgia dira moueto
 Ob res alterius: mecum facere amplius istud
 Haud licet. at potius rursum causam experiamur
 Iudicijs rectis, quæ uel Deus optima dicat.
 Quum fieret nostræ sortis diuisio, rapta
 Plurima iudicibus sic corrumpendo dedisti
 Doniuoris: hanc qui cupiunt discernere litem,
 Stulti. quos latet, ut toto sit dimidium plus,
 Et quanta in molli malua asphodeloq; uoluptas.
 Quippe occultarunt homini nunc numina uictum,
 At quondam tantum facile vna luce parasses.
 Vnde anno segnis potuisses uiuere toto:
 Continuo ad sumum licuisset ponere stiuam,
 Ac tibi cessarent operæ mulûmq; boumq;
 Abdidit at pater hæc, iratus pectore secum,
 Imposuit quòd ei uersuta mente Prometheus.
 Hinc generi humano mala tristia plurima struxit.
 Primum occultauit seuis mortalibus ignem,

Quem

Quem satus Iapeto rursus est furatus in usum
Humanum, inferula deportans cùm Ioue summo.
At pater offensus, uerbis est talibus usus:
Qui superas cunctos ô calliditate Promethen,
Ob me deceptum ac sublatum latus es ignem:
Sed dolor hinc ingens tibi erit, cunctisq; futuris
His tabo namq; malum, mihi quod furatus es igne,
Ob quod gaudebunt cuncti, propriū malū amantes.
Sic dixit, risitq; parens hominumq; deumq;.
Vulcanoq; iubet, properanter fingeret udo
E' timo plasma, huic uires hominisq; loquelam
Inderit, ac uultu coelestibus assimilaret
Virginibus, forma effingens pulchra: inde Mineruā,
Cum textura alias artes quoque tradere mandat.
Et Venerem, capiti speciosum adhibere decorem,
Atque comes desiderium curasq; uoraces:
Addere fallaces mores, mentemq; caninam.
Mercurium iussit, tibi qui caput abscidit Arge,
Dixit, et implebant patris omnes iussa uolentes.
Exemplò è terra primus pede claudus utroque
Muciber effinxit diuæ simile omnia plasma.
At cinxit, uarieq; ornauit cæsia Pallas,
Vndique per totum Charites, Suadelaq; corpus
Contorta ex auro posuere monilia suluo.
Pulchricomæ uernis cinxerunt floribus Horæ.
Aptauit reliquum mundum Tritonia Pallas.
Instruxit pectus Maia genitrice creatus,
Vasfriciam imponens, mendacia uerba dolosos

Mores: consilium Iouis hoc erat, indidit idem
 Præco deum nomen mulieri, nomine recto
 Pandoram appellans: illam quod quisq; deorum
 Dqno donarat, quod non hominum fuit ex re.

Postquam igitur factus dolus insuperabilis esset,
 Tum pater omnipotens cum dono Epimethea adire
 Iussit Mercurium, qui nuncius astricolarum est.
 Immemor ast erat hic, frater quod iusserat olim,
 Ne Iouis acciperet donum, sed sperneret à se
 Dimittens iterum ne cladis origo sit orbi:
 At miser accipiens, malum habens tum deniq; sensit:
 Ante Epimethei erratum mala cognita nulla
 Prorsus erant, facilis, sed uita erat absq; labore,
 Difficiles aberant, morbi senium accelerantes:
 (Namq; statim inq; malis homines morbisq; senescunt)
 At mulier digitis dum tollit opercula uasi,
 Omne malum, ledens homines graue, sparsit in orbē.
 Sola ibi se in firmis tenuit spes ædibus, intus
 Pyxidis ad labrum latitans non euolat extra.
 Atque etiam citius rursus uas tegmine clausit,
 Consilium, mentemq; Iouis Pandora secuta.
 In terram exiliit reliquum genus omne malorum.
 Hinc mare nunc illis est plenum, plenaq; terra,
 Nocte dieq; homines miseros inuadere nunquam
 Exangues cessant morbi, mala multa ferentes.
 Et tacite adueniunt. nam uox est à Ioue dempta:
 Sic non vlla Iouis mentem euitare potestas.

Nunc aliud referam, si non audire graueris,

Ordine quodq; suo memorans, tu mente reconde.
Postquam vna nati dij, mortalesq; fuerunt,
Primum, fecerunt hominum genus aureum, Olympi
Qui celsas habitant ædes dij sine carentes:
Hiq; homines coeli Saturno sceptrâ tenente,
Viuebant, & erat dijs uita simillima, curis
Aerumnisq; vacans, nunquam quassata senectâ,
Robore semper erant simili manuumq; pedumq;.
Perpetuas epulas agitabant pectore læti,
Mors accedebat tanquam sopor illa fuisset,
Commoda nulla aberant, immensos terra ferebat
Sponte sua fructus, illi sine murmure donis
Diuum viuebant, inter se pace fruentes.

At genus hoc postquam tellus contextit in aluo,
Continuò facti sunt diui mente Tonantis,
Atq; colunt terras, hominum custodiam agentes,
Qui nunc quid iustè observant, quid fiat iniquè,
Aere vestiti, peragrantes vndiq; terram,
Diuitias tribuunt: regale hoc munus eorum est.

Inde genus superi fecere argenteum Olympi,
Longè deterius multis in partibus aureo.
Haud mentis probitate valens, haud indole tantum.
Tempore ad hoc hominũ, bis quinquaginta p annos
Matris lacte, domi viuebat paruulus infans.
Sed quum pubertas iam plenaq; contigit ætas.
Tempus ad exiguum pòst illis vita manebat.
Plurima viderunt mala. namq; iniuria nunquam
Matus cessabat, reuerentia nulla deorum

Nullus

Nullus erat cultus, nulla aris sacra ferebant,
 Ut mos est alijs mortalibus: hinc pater altus
 Iuppiter accensus, merita illos perdidit ira,
 Quòd superis nullos dare dignarentur honores.

At genus hoc postquã tellus quoque textit in aluo,
 Illis sub terris sedes habitare secundas
 Sunt iussi, atque illic non sunt ab honore remoti.

Aeneum at hinc hominũ genus alti rector olympi
 Iuppiter equandum non parte argenteo in ulla,
 Quercubus ex duris fecit durum ualidumq̃.
 Mars erat his cordi, et uesana libido nocendi.
 Non frugem ederunt, adamantis pectus habentes,
 Infandum suberat robur, fortesq̃ lacerti
 Pendebãt de humeris, membra omnia crassa ferebãt,
 Arma quidem ex solido constabant ære, domusq̃,
 Omnia (adhuc ferro tunc ignoto) ex ære parabant.
 Vita illis proprio manuum finita furore est,
 Atraq̃ Plutonis nullo cum nomine regna
 Intrarunt, quamuis fortes. quamuisq̃ superbos.
 Mors tamen inuasit solemq̃; relinquere fecit.

At genus hoc postquã tellus quoque textit in aluo,
 Iuppiter in terris Saturni filius inde
 Rursum aliud fecit quartum præstantius atque
 Iustius heroum genus, ipsis æqui parandum
 Dijs. ac semideos hos secula priora uocabant.
 Abstulit at nimius bellorum ardorq̃; furorq̃;
 Hos septem geminae Cadmeæ ad moenia Thebes
 Ob tua pugnantes pecora, atq̃; ipsum Oedipe res

Illos nauigio sala per spumantia ponti
Ad Troiam uectos, te propter Tynдарis alma,
Oppeſſitq; illic mors ultima line rerum,
Iuppiter ac ſimul bos ad mundi extrema remouit,
Longè à terricolis tribuens uitamque domosq;
Atque quidem læti ſemper uacuiq; dolore
Calcant Elyſios campos prope littora uaſti
Oceani, hic illis dulcem unoquoque ter anno
Effundit fructum mater gratiſſima Tellus.

Dij utinam quinta mihi uitam ætate negaſſent,
Sed naſcendus adhuc miſer eſſem, aut mortuus olim:
Ferreum enim nunc eſt genus, intermiſſio nunquam,
Nunquam finis erit noctuūe diēue malorum,
Perpetuis hominum dij ſtringent pectora curis.
Aſt aliquando malis his ſuccedent bona ruruſum.
Namq; pater genus hoc hominū quoq; morte doma-
Vtraq; quum fuerint iam cani tempora facti. (bit,
Nec ſimilis nato genitor, nec filius illi.
Nec ſocius ſocio, nec fidus ſuſcipienti
Hoſpes erit, proprio nec fratri frater, ut antè:
Deſpicient ſenio ſeſſos ſine honore parentes,
Inſuper audebunt duris inceſſere verbis,
Vt pote nec numen reuerentes. adde quòd ipſi
Dira ſeni patri proles alimenta negabit.
Ius erit in dextra, ſuaq; alterna oppida ſcindent.
Vir bonus aut iuſtus nullius fiet honoris,
Sed magis inſignem ſua per ſcelera atque rapinas
Suſpicient, cedit ius dextra, nec pudor ullus

Notus

Notus erit, fallet probum & improbus, ore doloſo
Verba obliqua loquens, periuriaq; inſuper addens.
Denique liuor edax, pallens, triſtisq; malisq;
Alterius gaudens, homines ſe ſparget in omnes.
Tum Pudor & Nemefis, duo maxima numina, cœli
Antiquas repetent ſedes, velamine corpus
Obteſti niueo, terramq; hominesq; ſuperbos
Gaudebunt liquiſſe, quibus tamen ægra relinquent
Tot mala, quæ nullo poterunt medicamine tolli.
Nunc age principibus reſeram, doctis licet ipſis,
Fabellam. Accipiter ſic paruam ad ædona dixit,
Alta in nube ſerens, conuellensq; unguibus atris,
Hæc miſere eluxit curuo lacerata ſub vngue,
At fuit accipitri vox ulla tyrannica diro,
Quid garris demens? nunc longè fortior in te
Ius habet, hæc tibi cantrici, qua duco, ſequendum.
Nunc mihi ſi placeat, tibi parcā, aut coena futura es.
Stultus, maiori cupiens contendere contra,
Vincitur, atque ignominiam cum clade reportat.
Sic ait accipiter, ſulcans celeri æra penna.
Tu ſequere ô Perſe iuſtum, iniuſtumq; relinque,
Nam multum petulans homines iniuria lædit,
Quam vir ferre ne quit patiens, quin corde mouetur
Cladem vllam accipiens, melior ſic ſemita monſtran
Iuſticiam, cedit quoq; tandem iniuria iuri
Succumbens, ſtultus non nouerit hoc niſi paſſus.
Iamq; ſtatim comes eſt iuri periurium iniquo.
Iuſtitia huc ſequitur, trahitur quocunq; ab auaritia

ludicibus, quos lege sinit decernere iniqua.
Hinc lachrymans urbis uicos populumq; pererrat
Acre tecta, illis secum mala plurima uolens,
A' quibus exacta est, fraudataq; partibus æquis,
Qui uerò externis et ciuibus omnia iustè
Distribuant, nil flectentes à tramite recto,
His uiuet urbs, populiq; uigent, atque omnia florent.
Pax iuuenum nutrix usq; est, non horrida bella
Latuidens illis imittit Iupiter unquam,
Nec populos inter rerum ulla penuria iustos,
Insument epulis in sacris parta labore:
Terra dat immensos fructus. in montibus altum
Quercus fert glandes caput, est apìs incola uentris,
Grex ouium lana per agros incedit onustus,
Et similem sobolem genitrices patribus edunt.
Denique cunctarum rerum ubertate fruuntur.
Non scandunt naues, tellus uictum alma ministrat.
At quibus est cordi mala uis, malefactaq; dira,
Destinat extemplò his Saturnius æthere pœnas.
Nomine sæpe uiri scelerati urbs plectitur omnis,
Qui peccet, faciatq; Ioui non facta ferenda.
Verum ut subiiciam mala quæ Deus æthere mittit,
Dat cum peste famem, tecta omnis plebs cadit igni,
Incedunt sterili mulieres uentre, domusq;
Ac stirpes pereunt, supero id rectore uolente,
Agmina qui nunc sternit eorum aut moenia frangit,
Currentesq; rates disrumpit in æquore sæuus.
O' uos qui regitis terras, aduertite mentem

Huc

Huc ad iusticiam, quoniam superi prope nos sunt
Dij. qui cuncta uident, et eos qui per mala iura
Defraudant alios, spreta ratione deorum.

Ter numerum exuperant coelestia numina, terram
Quae nobiscum habitant, in tutelam data nostrum,
Illaq; quid iuste observant, quid fiat iniquè.

Aerè tecta, omnem pedibus peragrantia terram.

Ipsaq; iusticia est uirgo Ioue nata parente,
Clare deos inter superos, reuerendaq; multum.

Quam si quis uiolet, meritò ue fraudet honore,

Continuò ante pedes residens patris Iouis alti,

Humanæ exponit mentis scelera, et dare pœnas

Vult fraudis, populi rectores, qui sacra iura

Detorquent mala dum ob nummum sententia fertur,

Sed memor ô iudex horum, tua dirige rectè

Iudicia, et capiant te obliuia iuris iniqui.

Noxius ipsi sibi est, alijs qui quærit obesse,

Consiliumq; malum danti fert maxima damna,

Perfpicit ac scencit sacrum Iouis omnia lumen,

Nunc videt et nobis quid agatur, si uelit illum

Nec latet hac quodnam ius exercetur in urbe,

Ast ego mortales inter iustus minimè essem,

Filius aut itidem, si peccatum foret, esse

Iustum, aut præmia si iniustum maiora manerent:

Talia, sed minimè est facturus Iuppiter unquam.

Ast immitte tuis hæc Perse cordibus imis,

Audi iustitiæ, uimq; obliuiscere diram.

Hanc etenim legem nobis Deus ipse reliquit.

Piscibus at, nemorumq; feris, auibusq; se ut ipsi
Inuicem edant: iuris quia non discrimen in illis,
Iustitiam nobis, quæ præstantissima longè est,
Tradidit, & quoties audet quis dicere verum
Existens testis, Deus huic dat prospera cuncta:
Qui dum testis adest, temerè periuria iurans
Mentitur. lædens hic ius, magis læditur ipse.
Nam genus ipsius perit, atq; extinguitur omne:
At genus in claro iusti post nomine viuit.
Nunc tibi præcipuè memorabo salubria Perse.
Scilicet ex vitijs facile est vel prendere turbam:
Nam via non longa est, foribus uicina morantur.
At regina graui virtus sudore paratur,
Est via difficilis, præceps, longa, aspera ad illam
Principio, postquam iam stas in vertice summo,
Tum facilis, tum fit dulcis, licet antè molesta.
Optimus ille vir est, primusq; sibi omnia noscens
Consulere expendens quæ post prodesse ualebunt,
Sed bonus hinc ille est, audit qui recta monenti.
Qui sibi consulere ignorat, nolitq; monenti
Auscultare alij, nullusq; & inutilis hic est.
Sed tu nostra animo semper præcepta reuoluens,
Esto operi intentus Perse diuine, famcs ut
Te premat inuidia Cereri, sed amore pudicæ,
Illa tua omnigeno sic impleat horrea victu.
Ecce famcs comes est homini certissima pigro.
Adde quòd hunc odio superiq; hominesq; sequuntur,
Quisquis segnitia fucos imitatur inertes,

Quorum venter apum consumit parta labore,
 Ocià agens: sed opus tu quodq; in tempore curi,
 Horrea ut accipiant maturum in tempore fructum.
 Ditescunt homines ex sedulitate laborum,
 Quin operans fies multo mortalibus & dijs
 Charior: his odio, cui corpus torpet, habetur.
 Turpe labor non est quicquam, sed inertia turpe.
 Tu studio, ad studium quoq; perstimulabis inertem
 Ditescens. at opes virtusq; decusq; sequuntur,
 Dijs similis fies. melius nil ergo labore:
 Siq; nec alterius cupiens rerum, vsq; laborans,
 Ut iubeo proprium studeas acquirere victum.
 Vtilis haud quaquã est homini pudor hospes egenti.
 Nunc iuuat ille virum, nunc officit ille vicissim.
 Vir pudibundus inops manet, audax fit cito diues.
 Nil vnquam rapias, data coelitus optima dona.
 Cuius enim fuerit manuum res aucta rapinis,
 Siue vsu linguae mendacis (qualia fiunt
 Humanis animis lucri dulcedine captis,
 Dumq; pudor nullus sola irreuerentia regnat)
 Hunc male dij vexant, rursus possessio primum
 Atteritur, felix nec longo tempore viuit.
 Par scelus hic à quo supplex & leditur hospes,
 Patrat & ingreditur quicumq; cubilia fratris
 Vxorem maculans, & sancta cubilia strupro.
 Peccat & is qui ledit utroq; parente carentes,
 Quiq; senectutis supremo in limine stantem
 Haud timet immiti sermone offendere patrem.

ODI

Hunc pater ipse Deum Saturnius odit, & illi
 Factis pro iniustis tandem mala digna rependit.
 Sed nunquam Perse tu quicquam feceris horum,
 At pro virili superis dijs fac sacra, purè
 Mundeq; & pingues coxas adoletò sub aris
 Nunc vini pateris. nunc placæ thuris odore,
 Solis ad occasum facies & solis ad ortum,
 Ut tibi perpetuò fausti sint atq; fauentes,
 Utq; iuuare queas alios, non te iuuat alter.
 Hoste tuo, ad cœnam tui amantem accerse, relicto:
 Hunc tamen ante omnes, paries quem separat vnus
 Abs te. si qua etenim tibi res peragenda domi sit,
 Discincti vicini aderunt, cingentur amici.
 Damnum vicinus malus, auxilium bonus ingens.
 Atq; bonum nactus vicinum, est nactus honorem.
 Nec res, vicinus ni sit malus, vlla peribit.
 A' vicino aliquid capias si mutuò, eadem
 Mensura, ac non si possis sine fœnore redde,
 Indigus ut rursum nullam patiare repulsam.
 Ne mala lucra pares, mala lucra equalia damnis.
 Sis charus charo, uisentem inuise uicissim.
 Quiq; dedit, reddas: nil da, qui nil dedit unquam.
 Danti aliquis dedit: at nil dandi quis dedit unquam?
 Dos bona, sed nunquam bona mortifera ulla rapina,
 Qui dat sponte lubens, quamuis hic grandia præstet
 Munera, lædatur. facit atq; hoc corde sereno,
 Qui uerò ipse rapit, nullo remorante pudore,
 Sit quamuis paruum, cruciatum hic pectore sentit

q 2

Nanq;

Nanq; super paruum, si paruum apponere cures,
 Sæpius & facias, citò magnus fiet aceruus,
 Effugit ille famem, præsentem qui auget aceruum.
 Sufficit hoc minimè, quod cella penaria seruat.
 Esse domi præstat, nam damnosum foris esse.
 Dulce est, de cumulo præsentis sumere: contrà
 Est graue, egere aliqua re absente. hinc sis memor ho
 Dū plenum est, fermeq; uacat uas largius hauri: (rū
 In medio parcas, in fundo parcere serum.
 Dicta prius merces detur famulo, idq; benignè.
 Et cum fratre iocans, cura tum testis ut adsit.
 Fidere sæpe nocet, nocet & diffidere sæpe.
 Ne fucata tua spoliēt te mente caueto,
 Fœmina, blanda, loquax, nidi damnosa vorago,
 Confidit furi, qui confidit meretrici.
 Hinc patrius seruet dilectus filius ædes.
 Sic tibi res crescent, procedentq; omnia dextrè.
 Fac moriāre senex, gemina ex te prole relicta:
 Namq; Ioui facile est locupletes reddere plures.
 Curaq; multorum maior, plus fertur in arcam,
 Si cupias summis quoq; tu ditescere votis,
 Perse, sic facito, vsq; laborem annecte labori.

LIBER SECVNDVS.

PLeiadas cernens orientes, demete frugem:
 Vomere verte solū, quū submerguntur in vn-
 At bis vicens latitant noctesq; diesq;, (das:
 Hinc iterum apparent impletis mensibus anni,
 Tempore quo primum incipiunt splendescere falces.

Hec

Hæc lex aruorum est cunctis seruanda colonis,
Sive habitent illi rauci prope littora ponti,
Pinguia siue colant in uallibus arua remota
A ponto procul. At nudus serc, nudus arato,
Et nudus metito, Cereris si in tempore cuncta
Officia exoptes curata ut tempore crescant
Queq; suo: ne quando, grauis dum vexat egestas,
Frustrâ mendices aliena per ostia victum,
Vt qui nunc ad me venisti. at non dabo quicquam
Aut dono, aut vsu: sed Perse stulte labora.
psiterricolis dij constituere laborem,
Ne cum filiolis, cum coniuge, pectora tristis
Panem à vicinis quæras, ipsiq; repellant.
Forsitan accipies bis térue. at si inde molestes,
Efficies nihil, in uanum, sed plurima dices.
Sed quid uerba iuuant? horror, memor esto parare
Ipse seram vnde famem places, ac debita soluas.
Primum, ædes, famulam, taurum qui ducat aratrum,
Emptam non ductam, tua quæ iumenta sequatur.
Hinc memor apta tuæ domui instrumenta parato,
Ne poscas alium illa, ex eo ludare negante.
Tempora deffugiunt, inceptaq; res caret auctu.
Ne differ sub cras opus, adq; diem inde sequentem,
Nam sua desidiâ sectans replet horrea nunquam.
Nec cunctatur iners: studium rem promouet unum.
Hinc est lucta pigro cum paupertate perennis.
Cum deserbuerit Phœbeæ Lampadis ignis,
Atq; calor sudorificus, cum Iuppiter imbrem

Mensibus Autumni fundit, corpusq; leuatur
 Humanum, ac recipit uires (quia Sirius horis
 Per lucem exiguis, hominum tunc imminet ardens
 Verticibus, uerum sese plus nocte fatigat)
 Deniq; cum cariem contemnit secta securi
 Sylua, et fundit humi frondes, cessatq; uirere,
 Cedere materiam è syluis tum sis memor aptam
 Ut mortariolum tripedale. trium cubitorum
 Pistillum, atq; axem resecato septipedalem:
 Octopedum si sit, tum malleus abscindatur,
 Tres palmas rota habens sit, denas currui habenti:
 Plurima ligna incurua seces. dentale per arua
 Aut montem quæres, inuentum confer ad edes
 Ilignum. nam tale haud frangitur inter arandum,
 Si clauis buri, Cereris qui munia tractat
 Rusticus infigens, temoni adiunxerit aptè.
 Sed tibi sub tecto fabricans duo aratra parato,
 Perfectum ac rude: nam multo præstantius est sic:
 Nempe uno fracto, tum tauris alterum ut addas,
 Temonies ualidos de lauro ulmoq; recides.
 Ex quercu buris, dentale ex ilice fiat.
 Sintq; nouem annorum tauri, his firmissima mēbra,
 Conueniuntq; operi medio æui flore uigentes.
 Non ille inter opus miscendes prælia, aratrum
 Frangentq; inceptumq; ita opus linquēt sine fructu.
 Hos numerans annos uir quadraginta sequatur.
 Postquam edit panem morsus quater octo tenentem,
 Scilicetus rectum curet tum ducere sulcum,

Ad socios non respiciens, sed pectore toto
Incumbens operi: non iunior aptior illo est
Spargere sementem, et loca semine sparsa cauere,
Iunior ad socios crebro uaga lumina flectit.

Obserua, si quando gruis uox clangit ad aures,
Nubibus ex altis dantis tibi signa quotannis:
Nam fert signa soli uertendi, et tempora brumæ
Indicat: at bobus uenit ipsa ingrata carenti,
Inclusas stabulo uaccas tum pascito scæno.

Dicere per facile est cum bobus des rogo currum:
Et facile abnuere est. proprijs bobus labor instat.
Vir cordatus ait, currum compinge tibi ipse.

Stultus at hoc nescit, centum is sibi ligna requirit.
Sed tu cuncta domi curato negocia primum:

Et simul ac ipsum iam tempus uenit arandi,
Tum quoq; cum famulis insistas ipse labori.

Humidus et siccus sit ager quum scindis aratro,
Mane bene aggrediens, spicis oncrentur ut arua.

Vere solum proscinde, iteratum haud fallet in æstu.
Esto noualis ager, cui uis committere semen.

Dira nouale arcet, puerorum est blandaq; nutrix.

Terreno fac uota Ioui, Cereriq; pudicæ,
Ut placidi pleno dent arua grauescere foetu.

Fac uota aggrediens terram sulcare, manuq;
Corripiens stiuam stimulus quum dorsa trahentum

Vimine taurorum: sed tunc te ponè sequatur

Rastra puer portans, quum mandas semina terræ,
Isq; auibus semen celando negocia ponat,

(Sedulitas homines iuuat, at socordia lēdit)
 Sic grauis in terram fructu nutabit arista.
 Siq; tuo placidus Deus annuat inde labori,
 Eijce tum vasis, quas fecit aranea telas,
 Et cunctis plenis victu lētabere visis.
 Inueniat te ver epulantem, non eris vnquam
 Indignus alterius, sed opus tua ope alter habebit.
 Sed tibi solstitio brumæ si terra subacta est,
 Raras innitens genibus refecabis aristas,
 Dragmata pauca ligans, reptansq; in puluere tristis,
 Corbe vehes messē, paucis erit illa stupori.
 Nunc etenim magni Iouis hæc, nunc illa voluntas,
 Ac homini illius mens perscrutabilis agrē.
 Quod tibi si sero sit aratum, hæc vna medela est.
 Tempore quo primum coccyzat in arbore coccyx,
 Humanasq; suis demulcet cantibus aures,
 Tum triduum totum si fundat Iuppiter imbrem,
 Qui non destituat bouis aut vestigia vincat,
 Primus ita æq; multa metent & serus arator.
 Pectore cuncta tene memori, nec tempora cani
 Te lateant veris, nec tempus quo cadit imber.
 Fabrorum vitato focos, nugasq; calentes
 Tempore brumali, cum frigora corpus adurunt.
 Tum propriæ domui vir prospicit, omnia gnauus.
 Ne te sæua dies hyemis deprendat egenum,
 Constringatq; pedem manus attenuata tumentem.
 Multa vir ignauus, dum se spe pascit inani,
 Indigus interia victus, mala corde volutat:

Namq;

Namq; potest inopem minimè spes pascere, pigra
Ocia sectantem, & tenuis cui copia rerum.
Tu media exerce famulos æstate labore,
Non erit vsq; æstas, curate in tempore nidos.
Excoriatorem pecudumq; hominumq; Decembrè
Evita studio summo, glaciemq; molestant,
Quæ per humum Borea solet indurescere flante.
Is per Thraciam equis claram flans, Oceanoq;
Incumbens, mugire facit terramq; nemusq;
Alticomas quercus, ornosq; ex monte profundam
Deijcit in vallem, rapiens radicibus imis
Flamine præcipiti, strepitu boat ardua sylva.
Tumq; feræ exhorrent, caudasq; sub inguina ponunt,
Densa licet pellis setisq; pilisq; sit ipsis,
Sic tamen armatas Poreæ vis frigida transit.
Nec bouis hunc arcet tergus, sed ad intima perflat,
Perflat et hirsutas capras: sinit esse bidentes
Immunes. anno nam toto in corpore lanæ
Perdurant: facit ille senes incedere curuos.
At non mollicutes infestat virginis artus,
Quæ manet intra ædes matri coniuncta paternas,
Nescia adhuc quid amor, quid sint tua facta Dione,
Vndiq; sed tenerum corpus bene lota, oleoq;
Perlita odorifero, tectum intra nocte quiescit,
Tempore quo polypus proprios depascitur artus,
In gelido recubans antro, madidoq; cubili.
Nondum etenim inuitat sua lustra relinquere Titan.
Qui super Aethiopum populos incedit & vrbes,

Tempus ad exiguum se terræ ostendit Achivæ,
 Syluicolæq; feræ tunc undiq; quotquot inermes,
 Quotquot cornigeræ stridentes dentibus, altas
 Percurrunt sylvas, resq; omnibus est ea cordi,
 Quæ sitisq; diu in latebris sua corpora sternunt,
 Sed similes homini baculus cui tertius est pes,
 Cui eiq; sit iam fractū dorsum, et dependet humi frōs,
 Huic similes, inde aufugiunt ubi uix iacet alba.
 Tunc, quod mando, tuū corpus bene uestibus arma.
 Indue talarem tunicam, superindue chlenam:
 Staminibus raris inducas licia densa:
 Inijceq; hinc uestem, ne horrescant frigore crines.
 Neue tibi horriduli rectiq; in torpore surgant,
 Induc perones pedibus de tergore tauri
 Fortiter occisi, prius intus crinibus opplens.
 Et bruma aduentante, bouis tibi consue neruo
 Pelles hœdorum, ut latè imponantur ad imbrem
 Pellendum dorso, crinesq; caputq; galerus
 Arte laboratus tegat, ut ne aures madesiant.
 Frigus in aurora sæuum est aquilone ruente,
 Astriferoq; cadens in terram ex æthere mane
 Aër foecundans segetem, super arua resedit.
 Qui primū liquidis fluuiorum hauritus ab undis
 Hinc ui uentorum è terra sublatus in altum,
 Nunc pluuiā sub noctem adfert, nunc flamina gignit,
 Undiq; Threijcio nubes aquilone ciente:
 Hunc tu præueniens acto pete tecta labore,
 Ne proptans cœlo te fors nebula occupet atra,

Et madidum corpus, uestesq; intingat in imbre.
Hinc prauitatio: mensis sæuissimus hic est
Brumalis, grauis & pecori & mortalibus ipsis.
Pabula iumentis tum parcius obijce. uerum
Plus homini apponas, quoniam longissima nox est.
Hæc obseruato, dum impletis mensibus anni
Aequa dies fuerit nocti, & dum denuò mater
Cunctorum tellus fructus ferat alma recentes

Cum post solstitium brumæ regnatur olympi
Sexaginta dies confecerit, illicò deinde
Oceanî Arcturus sacris releuans caput undis
Exoritur. fulgens noctis uenientibus umbris.
Hunc post lugubris rege ex Pandione nata
Ad uer primum oculis hominû se ostendit hirundo.
Huius præueniens aduendum, incidito uites.

Cum calida è terra reptat testudo per agros
Pleiades fugiens tum tempus mittere uites,
Sed falces acue, atq; in messem mittito seruos.
Desere mane torum, & ualeat confessus in umbra
Temporibus messis, cum Phœbus corpus adurit.
Sed properans cura, ut fructus sub tecta uehantur.
Surgito mane, tibi ut uictus contingat abundè.
Conficitur falice pars tertia mane laborum,
Aurora acceleratq; uiam, acceleratq; laborem,
Multi iter inceptare solent illius ad ortum,
Bobus & inijcitur tum multis pondus aratri.

Carduus in pratis cum floret, & ore cicada
Arboribus latitans dat acutum stridula cantum,

Crcbre

Tempus ad exiguum se terræ ostendit Achivæ,
 Syluicolæq; feræ tunc undiq; quotquot inermes,
 Quotquot cornigeræ stridentes dentibus, altas
 Percurrunt sylvas, resq; omnibus est ea cordi,
 Quæsitisq; diu in latebris sua corpora sternunt,
 Sed similes homini baculus cui tertius est pes,
 Cui eq; st iam fractū dorsum, & dependet humi frōs,
 Huc similes, inde aufugiunt ubi uix iacet alba.
 Tunc, quod mando, tuū corpus bene uestibus arma.
 Indue talarē tunicam, superindue chlenam:
 Staminibus raris inducas licia densa:
 Inijceq; hinc uestem, ne horrescant frigore crines.
 Neue tibi horriduli rectiq; in torpore surgant,
 Induc perones pedibus de tergore tauri
 Fortiter occisi, prius intus crinibus opplens.
 Et bruma aduentante, bouis tibi consue neruo
 Pelles hœdorum, ut latè imponantur ad imbrem
 Pellendum dorso, crinesq; caputq; galerus
 Arte laboratus tegat, ut ne aures madesciant.
 Frigus in aurora sæuum est aquilone ruente,
 Astriferoq; cadens in terram ex æthere mane
 Aër foecundans segetem, super arua resedit.
 Qui primum liquidis fluuiorum hauritus ab undis
 Hinc ui uentorum è terra sublatus in altum,
 Nunc pluuiā sub noctem adfert, nunc flamina gignit,
 Undiq; Threijcio nubes aquilone ciente:
 Hunc tu præueniens acto pete tecta labore,
 Ne propterans coelo te fors nebula occupet atra,

Et madidum corpus, uestesq; intingat in imbre.
Hinc prauitatio: mensis seuissimus hic est
Brumalis, grauis & pecori & mortalibus ipsis.
Pabula iumentis tum parcius obijce. uerum
Plus homini apponas, quoniam longissima nox est.
Hec obseruato, dum impletis mensibus anni
Aequa dies fuerit nocti, & dum denuò mater
Cunctorum tellus fructus ferat alma recentes

Cum post solstitium brumæ regnatur olympi
Sexaginta dies confecerit, illicò deinde
Oceanî Arcturus sacris releuans caput undis
Exoritur. fulgens noctis uenientibus umbris.
Hunc post lugubris rege ex Pandione nata
Ad uer primum oculis hominû se ostendit hirundo.
Huius præueniens aduendum, incidito uites.

Cum calida è terra reptat testudo per agros
Pleiades fugiens tum tempus mittere uites,
Sed falces acue, atq; in messem mittito seruos.
Desere mane torum, & ualeat confessus in umbra
Temporibus messis, cum Phœbus corpus adurit.
Sed properans cura, ut fructus sub tecta uehantur.
Surgito mane, tibi ut uictus contingat abundè.
Conficitur falice pars tertia mane laborum,
Aurora acceleratq; uiam, acceleratq; laborem,
Multi iter inceptare solent illius ad ortum,
Bobus & iniicitur tum multis pondus aratri.

Carduus in pratis cum floret, & ore cicada
Arboribus latitans dat acutum stridula cantum,

Cresce

Crebra alas quatitans, operosæ æstatis in hora,
 Tunc capræ pingues, tunc & mollißima vina,
 Fœmina tunc coitus avidißima, languidus est vir.
 Nam capiti & genibus vires Canis æstifer aufert,
 Corpus & exuccum facit æstas saxea. tum te
 Umbra habeat, tumq; adsint Biblina vina, placenta
 Lactea, lacq; capræ, quæ non alit vberè foetum,
 Nec teneri vituli nondum enixi caro desit
 Hœdorumq; recens natorum: nigra sub umbris
 Vina sedens misce, recrea cor dulcibus escis
 Spirantem leuiter faciem conuersas ad Eburum,
 Et fontem aspiciens sine limo & sine fluentem:
 Sed ter aquam funde, & quarta vinum vice misce.

Brachia cum primùm profert robustus Orion,
 Sacra iube excutiant famuli Cerealia dona,
 Area in æquali, & ventis regione patente.
 Excussam Cererem metirè, in vasa reponens.
 Quumq; tenes omnè iâ structũ intra horrea victum.
 Quære domo propria famulum, famulamq; carentè
 Prolibus. illa solet, quæ lactat, inutilis esse,
 Pascere cura canem quoq; sit, ne parcito pani,
 Ne tua furetur solitus fur stertere luce.
 Postremò moneo, ut foenum paleasq; recondas,
 Vnde boues pascas mulosq; his omnibus actis,
 Tauris deme iugum, & famulis concede quietem.

Cum medio cœlo Canis, Orionq; vagantur,
 Arcturumq; aurora videt sibistare propinquum,
 Collige tunc omnes Perse de vitibus vuas,

Et bis

Et bis quinque dies noctesque exponito soli,
Sint et quinque dies sine sole, in dolia sexto
Munera letitiam Bacchi parientia conde.
Postquam pleiades hyadesque, atque amplius Orion
Occiderint, tum mox inuertere uomere terram
Esto memor, sic quæque suo anni tempore fiant:

At tibi difficilis res si sit nautica cordi,
Tempore quo eoa Atlantides Oriona
Vitantes sæuum, pelagi conduntur in undas,
Omnigeni miscent inter se prælia venti,
Hinc tua nulla mihi tum currat in æquore naui:
Cura sit, ut iubeo, tellurem inuadere aratro.
Nauigium subduc in littus, et vndique saxa
Aduolue, ut sedeat tutum spiramina contra.
Eijce aquas pluuias, ut ne Iouis imbre putrescat.
Arma ratis cuncta ad tua tecum culmina conser,
Carbasa, quæ naui sunt alæ, ritè plicato,
Suspendas fumosa super laquearia clauum.
Ipse viam differ dum tempus venerit aptum,
Tum nauem æquoreas in aquas deducito, et illam
Mercibus oppleto, vnde domum bona lucra reportes.
Sic noster solitus pater est dare vela per undas,
Perse chare, bonum victum hinc æquumque parabat.
Et semel hac tenuit cursum, emensus mare magnum,
Acolica à Cuma soluens cum naue picata:
Non quòd diuitias amplas fugiebat, opesque.
Sed paupertatem mortalibus à Ioue missam,
Haud Helicone procul, miseranda habitabat in Ascræ:
Qui

Qui malus ac grauis est, brumaq; æstateq; vicui.
 Curandum Perse tempestiuo omnia fiant
 Tempore, sed primam hanc curā res nautica poscit.
 Laudato exiguam nauem, ac res credito magna.
 Quo maior vectura, lucra hoc maiora futura,
 Si modò contineant rabiosi flamina venti.
 Quando ad mercatum vertisti pectora, sic et
 Debita conaris vitare, famemq; molestant,
 Multifoni ostendam pelagi cursusq; modosq;
 Non tamen ipse rei, quæ pertinet ad mare doctus.
 Nam nunquam rata sum spaciola per æquora vectus,
 Præterquam Eubœam ad vicinam ex aulide, vbi olim
 Argiui à ducibus populi collectio facta est.
 Dum sæuum mare ibi tenuit Troiam ire volentes.
 Illuc Amphidamantis ego ad certamina veni,
 Calcidaq; intraui. nam plurima præmia clari
 Proclamata uiri statuere: at carmine tum me
 Victorem. tripodem auritum retulisse recordor.
 Hunc ego suspendi Musis Heliconis honorem,
 Primum ibi fecerunt me hymnum tentare sonorum.
 Nunc mihi quanta fuit ratiū experientia cernis.
 Attamen Aegiochi mentem reserabo tonantis,
 Nam docuere deæ me sacrum pangere carmen.
 Quinquaginta dies post, quàm se vertit ab usto
 Sol Cancro, æstatis iam parte cadente suprema,
 Est opportunum fluctus intrare marinos.
 Non facile franges nauem, aut homines mare perdet,
 Perdere si nolit princeps Neptunus aquarum,
 Sive deū simul atq; hominum rex Iuppiter altus.

Namq; per hos pariter stet card o boniq; maliq;
Non varij tum flant venti, iacet vnda quieta,
Tum trahe confidens ventis securus in altum
Nauem, ac sarcinulas impone suo ordine cunctas.
Ne differ reditum, cidò, sed properato reuerti:
Neu pluuiã autumnì expectes, Bacchumq; recentem,
Insanosq; noti flatus, hyememq; sequentem.
Nanq; autumnali pluuiã comitatus abundè,
Fluctibus hœrrisonis imum mare concutit auster.
Ast iter est aliud per pontum tempore veris,
Cum primum apparent frondes in vertice fici
Tantæ quanta pedum reddit vestigia cornix
Per terram incedens: tum fit via peruia ponti.
Atq; hic est cursus, qui fit sub tempora veris.
Sed nulla ille animo nostro ratione probatur,
Maturus nimium, datur egrè euadere cladem.
Attamen hæc homines cæci mente omnia tentant.
Nam miseris anima est dirum mortalibus aurum,
Sed durum oppetere ac submergi gurgite falso est.
Hinc præceptorum volo te memorem esse meorum.
Nunquam quicquid habes totum committe carinis,
Plura domi linquens, paucissima credito naui.
Nam graue, damna pati medijs in fluctibus atris,
Vt graue si plaustri nimio sub pondere pressi
Axis frangatur, res dispergantur & omnes,
Hinc modũ ama, bonaq; in re occasio præualet omni
Iunge tibi vxorem dum firmus adhuc vigor adsit,
Annos cum numeras ter denos, plusue minusue,
Aptum est coniugium: decimo, sed foemina quarto

Anno pubescit, nubat mox deinde sequendi.
 Virginem, ut instituas laudatis moribus opta,
 Vicinamq; tibi prae cunctis delige sponsam.
 Sis tamen hic cautus, ne te vicina ludat,
 Nil vxore viro melius contingit honesta,
 Nilq; mala peius: tali, quae viuere laute
 Clam solet. haec quamuis ualidum, sine torre maritum
 Vrit et exiccat, citiusq; senescere cogit.
 Sedulus observa curam, cultumq; deorum.
 Dilige post fratrem, socium: quod si parem amorem
 Esse velis, socius ne laedatur prior abs te.
 Neue illi fictum tua lingua ostendat amorem.
 Si dicto incipiat prior ille aut ledere facto,
 Tunc memor esto, eademq; illi cum foenore redde.
 Rursus amicitiam veterem observare volentem,
 Atq; pati poenas violati foederis a se,
 Suscipe, (nam miser est, crebro qui mutat amicos)
 Nec tua post vnquam facies prae se ferat iram.
 Ne multos, neu rursus habeas nullos tibi amicos.
 Prauos euitato, bonis noli esse molestus,
 Paupertatis inops nunquam grauis audiat ex te
 Opprobrium: nam dos est numinis illa potentis.
 Lingua bonum eximium est homini, si pauca loquatur,
 Siq; modum conseruet, inest tum magna venustas.
 Si probris laceres, laceraberis illico peius,
 Publica cum celebrat populus conuiuia, confer
 Accedens aliquid tecum, nec sordidus esto.
 Pro sumptu exiguo redit ad te magna voluptas.

Manè Ioui ac reliquis superis libare cauenta
Illotis manibus, Dijs sordida sacra recusant.
Ad faciem solis conuersus meiere noli:
Sed quando occubuit, donec fuerit nouus ortus.
Atq; quibus sis cunq; locis, facere inter eundum,
Detectus ue caue: nam Dijs sacræ quoq; noctes.
Vir pius, ac dextro donatus pectore, meiet
Siue sedens, siue admoto stans corpore sepi.
Res fuit in thalamo chara cum coniuge, Vestæ
Tum tibi polluto caue ne peragantur honores,
Nec Veneri coena funebri incumbere reuersus:
Verum epulis surgens letis, lautisq; Deorum,
Ne fluuios pedibus calcaueris usq; fluentes,
Ni prius aspiciens exores pulchra fluentia,
Ac manuum sordes in aqua purgaueris antè.
Qui fluuium impurus nullum calcare ueretur,
Hunc superi oderunt, ac post mela plurima sentit,
Symposio in celebri, præsentes sunt ubi diui,
Ne reseces unguis cultello à sorde repurgans,
Ne cratera super potantum pone lagenam:
Qui facit, eueniet mors illi cruda repentè.
Aedificansq; domum, ne linq̃uito semiparatam,
Ne sedeat clamosa super cornicula cantans.
Neu comode ex illa quæ non benedicta patella est,
Nè ue laues: quoniam factis quoq; poena stat illis,
Ne puerum, seu sit natus ter quattuor annos,
Seu totidem menses, educas molliter, inq;

ut ager egle
gan 30 panti

Delicijs: siquidem nil viribus officit aequè
 Né ue ad balneum, ubi muliebris turba lauat,ur,
 Vir lotum venias: nam poena grauis quoq; tali
 Euenit, aut ueniens superis ubi Dijs sacra fiunt,
 Ne culpes ea: quippe Dei hinc accenditur ira.
 Præcipuè hoc caueas, vel fluminum in ostia, cursu
 In mare quæ properant, vel in ipsos mingere fontes.
 Né ue alium exoneret: nam non est utile factu.
 Sedulus ac hominum famam vitato molestam:
 Ingens fama malum, facilisq; illius origo est.
 Perfertur graue, et orta semel deponitur agrè:
 Illa etenim prorsus nequit euanescere fama,
 Vndiq; quæ vulgus spargit, quoniam quoq; diua est.

HESIODI DIES.

Ritè dies seruans, quæ sunt Ioue patre creatæ,
 Optima dic seruis quòd sit tricesima mensis,
 Ac opera inspicere, ac dimèsum diuidere illis,
 Qua solet et populus tractare forensia iura.
 A' magno Ioue principium est et origo diebus.
 Prima dies sacra est, tum quarta et septima sacra:
 Namq; hac Latona genitus perhibetur Apollo.
 Octaua, et Lunæ crescentis nona, putantur
 Esse bonæ, quæuis opera atq; negocia obire.
 Laudantur quoq; post decimam prima atq; secunda:
 Scito tamen, quòd sit longè hæc præstantior illa.
 Hac tonde pecudes, latam illa demete frugem.
 Pendula et hac tenues connectit aranea telas,

Quòd

Quodd sit plena dies, formicaq; rodit aceruum:
Illa exordiri telam mihi foemina curet.
Tertia post decimam infœlix conspergere cultum
Semine agrum præstat tamen optima robora plantis.
Sexta super decimam teneris asperrima plantis:
Apta mari gignendo, sed est non apta puellæ
Gignendæ primùm, nec eam tum nubere præstat.
Sextaq; præcedens gignendæ inimica puellæ est,
Apta hœdis, ouiumq; viris excindere testes,
Et pecudum stabulum communire vndiq; septo.
Dandis apta viris: et amat conuicia, falsa
Verba loqui, clàm sermones serere inter amantes.
Mensis at octaua castres caprumq; bouemq;
Luce duodecima mulis castratio fiat.
Sed cum vicanos lunæ iam voluitur orbis,
Virt tibi nascetur prudens, et ad omnia dexter.
Dandis apta viris decima est: hinc quarta puellæ
Blanda fauet: pecora hæc, curuoq; boues pede cūtes,
Et celeres catulos, mulosq; operum patientes
Imposita cicurato manu. vitare memento
Quartam iam medijs, tum quartam deficientis
Mensis: namq; animum tum curæ mille remordent.
In quarta prima uxorem tibi ducito charam,
Auguria obseruans, quæ sunt dexterrima tædis.
In primis quintas fuge pestiferasq; grauesq;:
His etenim Eumenides terramq; hominesq; pererrāt,
Suppliciumq; ferunt periuria falsa locutis.

Septima post decimam felix, Cerealia dona
 Arca in æquata rectè terrere, atq; flagellis
 Excutere: ad thalamum faber hac tibi ligna secato,
 Tum quoq; materiam fabricandis nauibus aptam,
 Incipias quarta naues sarcire uetustas.
 Iam nonæ mediæ pars uespertina probatur:
 Ac homini innocua est, quæ nona est ordine primo.
 Confert & plantis, tum foemellisq; uirisq;
 Gignendis simul est felix, nec inutilis unquam est.
 Sed latet hoc multos, quòd sit penultima mensis
 Optima, seu reserare uelis uas, seu iuga dura
 Bobusq; & mulis & equis annectere collo,
 Seu tibi si placeat nauem deducere in altum.
 Namq; datum paucis discrimen noscere uerum.
 Vasa aperi decimaquarta: nam præ omnibus hæc est
 Sacra dies, post uicenam: quæ solis ad ortum
 Est bona, ad occasum mala. laudent pauci alias hinc.
 Iamq; dies aliæ felices atq; benignæ,
 Contrà aliæ ancipites sunt, & uirtute carentes.
 Et laudant alias alij, est cognitio paucis.
 Sæua nouerca dies nunc est, nunc mater amica.
 Is felix ac propper aget, qui hæc omnia seruans,
 Sic utinam instituat, Dijs inculpabilis ut sit,
 Auguria obseruans, nec quicquam spernere tentans.

HESIODI OPERVM

& Dierum finis.

REVERENDISS.

IN CHRISTO PATRI AC ILLV-
 stris. Præsuli & Dn. D. Nicolao Olaho Episcopo A-
 griensi, S.R. Maiestatis per Hungariam & Bohe-
 miam supremo Concellario, patrono suo
 humanissimo, Ioan. Ramus

Ὁ ΦΙΛΗΜΕΝ

V M nuper in Hesiodi
 opusculū, quod de Her-
 culis clypeo scripsit, in-
 cidissem, Præsul illu-
 strissime, nescio quā in-
 sidiosa uoluptate me re-
 tinuerit: ut non semel le-
 gisse contentus fuerim,
 nisi iterum atq; iterum
 leintegro euoluerem. adeo postrema mihi lectio sem-
 per noui aliquid promittere uidebatur. Senti tandem
 quibus me insidijs occulta poetæ æmulatio occupas-
 set: nimirum quod hic minimè sui similis. totum se in-
 certamē Homericū contulisset, magnificētiusq; quā
 alibi aussurgere niteretur. (nā in Georgicis & Theo Clypeorū
 gonia, præcipuam operam in uocabulis et nominibus Vergilij,
 posuit) Homeri deinde et Virgilij clypeos huic com-
 paraui, ut trium inter se poetarum discrimina, quan-
 tumq; alius alium. figmentorum ac ingenij foelicitate cōparatio.

superasset, intelligerem. Homero igitur (quod om-
 nium primus fuerit) inuentionis laudem, omnes uno
 ore concedunt: quem Hesiodus tanta dexteritate imi-
 tatus est, ut non uno loco magnam illi laudis partem
 eripuerit. Vtroq; iunior Virgilius, breuiter quidē, sed
 & luculentius, & utilius laborauit, qui totius ab ip-
 sis ferē exordijs Romanæ rei historiam admirabili ar-
 tificio repetiuerit. At Homerus & Hesiodus, quanquā
 non omnino, propemodum tamen hic pares sunt. est
 inuentioni, quā imitationi, plus laudis debeatur. V-
 trius tamen ætas prior, & an ἡλικιωτέρου fuerint, iam
 olim apud maximos controuersum est: suisq; utrinq;
 testimonijs hæc res et oppugnari, vt defendi potest.
 Nec satis scio quāti hoc faciundū sit, quod uictū olim
 ab Hesiodo Homerum poetico certamine commemo-
 rant. Mihi certē si quid in tantis tenebris diuinare li-
 cet, nec contemporanei fuisse uidentur, nec unquam
 hunc illi poetico certamine commissum. non enim ue-
 rissimile est, in tanta laudis æmulatione, & temporum
 affinitate, alterū alterius labores tā manifestario sur-
 to aggressurum fuisse: præsertim cum uictum uictoris
 nimium semper poeniteat. uictorem autem ἡσώμενος
 αὐταγώνιστος labores & ingenium ad sui nominis or-
 namentum inuadere, quid aliud est, quā decretam
 sibi uictoriam pessimo iure aduersario ereptam esse
 confiteri? Quod cum in alijs multis, tum maxime in
 comparationibus factum intelliges, in quibus inter-
 dum ne latum quidem unguem alter ab altero recesse-
 rit:

rit: nisi quod is qui ætate posterior fuit, nonnihil commutatis uerbis furtum suum occultare conatus sit. Sed ne prelixitate nimis odiosus sim, ad Cel. V. uenio, cui nostri laboris patrociniū in tanta temporum malignitate imponere ausus fui: confisus uel D. Nannij nomine. hominis V. Cel. studiosissimi, leuidense hoc munusculum non ingratum Cel. V. futurum: præsertim cum iam olim ab ipsa tui ortus nobilissima infantia et doctos ornare, et crescentium ingeniorum conatus adiuuare consueueris. Accipe igitur Præsul generosissime, quem superioribus istis diebus ex græco conuertimus Hesiodi clypeū: opusculū breue quidem, sed tale, quod cum Homeri quouis uolumine faciliè conferri possit. Maxime enim hic conatus uidetur, ut illi principatū extorqueret. Quod et sua Aeneide Virgilius molitus est: de cuius imitatione quia mentio incidit, quid hactenus mihi uideatur aperiam. Sed primis libris cum Odyssea contendit: illisq; quem admodum suum Vlysssem Homerus, ita ille Aeneam, tot malis, tempestatibus et erroribus exercitum depingit, ut si uel nomen solum commutes, in diuersis scenis unius hominis fortunas recenseri, aut eundē histrionem alijs atque alijs artibus personatum, induci credideris. adeoque ille per omnia studiosè Homerum expressit, ut in Vlysse Aeneam, in Aenea Vlysssem, denique alterius in alterum fortunas tam conformiter transtulerit, ut nihil eo nec similius nec melius dici possit: atq; ista parte (meo certè iudicio) Homerum longè superauit. Sex postremis,

cum Iliade illi certamen est: quod opus tantum abest
 ut superarit, ut ne aequarit quidem: tam ibi grandis,
 tam magnificus. quasiq; inimitabilis Homerus, ut nec
 à Deo quidem, si scribere incipiat, uictoriam illi ere-
 ptū iri metuerim. Quid tamen Virgilius superstes fa-
 cturus erat, nescio. multum, qui extant, promittere ui-
 dentur labores: qui si sub quo artifice infantiam, sub
 eodem adolofcentiam egissent, non dubium est quin
 grandiores longè, magnificentioresq; futuri erant.
 Ut ut est, hoc euicit, ut quanto hic inferior, tanto ibi
 superior excellētiorque euaserit: usq; adeò, ut nisi u-
 triusq; tempora tam certa essent, non tam Virgilius
 Homeri, quàm Homerus Virgilij imitator uideri pos-
 set. Verùm de his (quia huc non pertinent) satis. Ad te
 redeo, Reuerendiss. Præsul, obsecrans ut istas nostri in-
 genij primitias ex tui nominis splendore, aliquid or-
 namēti decerpere patiaris (*ὁ δόξου γὰρ τοιοῦτος τὸν
 δῖον αὐτὸν καὶ δόξαι ἡγεμόνι τινὸς τοῦ εὐδαιμονοῦ
 μᾶλλον ἀπ᾽ ἐχέσθαι.*) Quod si facis, nostròs que labo-
 res à Cel. V. probari sensero, maiora breui, que non-
 dum ad iudiciū populi maturuerunt, multo ex luben-
 tius et alacrius proferemus Bene uale, generosissime
 atq; eruditissime patrone. Viennæ Austriaco-
 rum tertio Idus Maij,

Anno 1550.

**D. PETRO NANNIO ALCMA-
riano Ioannes Ramus**

σὺ πρῶτ' εἰμ.

Cui tradenda mihi dederas tua dona patrono,

Κεῖνος ἐμοὶ διὰ σου δῶρα παρ᾽ ἔχε νόον.

Et placido aspexit per te mea carmina vultu,

Ἀρχος ἐν ἀνδρώποισι πλεῖστα σύβ' γέτατος

Sit precor ex vivo, sit functo corpore foelix,

Ὀλβιος ἐν βίῳ τῳ, ὀλβιος ἐν θανάτῳ.

Tu quoq;, qui tanti fueras mihi numinis author,

Αὐτὸς ἐμοὶ φαιδρὸν καὶ νῦν θεῖον ἐσσι.

τ 5

Crebra alas quatitans, operosæ æstatis in hora,
 Tunc capræ pingues, tunc & mollißima vina,
 Fœmina tunc coitus avidißima, languidus est vir.
 Nam capiti & genibus vires Canis æstifer aufert,
 Corpus & exuccum facit æstas saxeæ. tum te
 Umbra habeat, tumq; adsint Biblina vina, placenta
 Lactea, lacq; capræ, quæ non alit vberè fœtum,
 Nec teneri vituli nondum enixi caro desit
 Hœdorumq; recens natorum: nigra sub umbris
 Vina sedens misce, recrea cor dulcibus escis
 Spirantem leuiter faciem conuersas ad Eurum,
 Et fontem aspiciens sine limo & sine fluentem:
 Sed ter aquam funde, & quarta vinum vice misce.

Brachia cum primùm profert robustus Orion,
 Sacra iube excutiant famuli Cerealia dona,
 Area in equali, & ventis regione patente.
 Excussam Cererem metirè, in vasa reponens.
 Quumq; tenes omnè iâ structũ intra horrea victum.
 Quære domo propria famulum, famulamq; carentè
 Prolibus. illa solet, quæ lactat, inutilis esse,
 Pascere cura canem quoq; sit, ne parcito pani,
 Ne tua furetur solitus fur stertere luce.
 Postremò moneo, ut fœnum paleasq; recondas,
 Vnde boues pascas mulosq; his omnibus actis,
 Tauris deme iugum, & famulis concede quietem.

Cum medio cœlo Canis, Orionq; vagantur,
 Arcturumq; aurora videt sibistare propinquum,
 Collige tunc omnes Perse de vitibus vuas,

Et bis quinq; dies noctesq; exponito soli,
Sint & quinq; dies sine sole, in dolia sexto
Munera lætitiæ Bacchi parientia conde.
Postquam pleiades hyadesq;, atq; amplius Orion
Occiderint, tum mox inuertere uomere terram
Esto memor, sic quæq; suo anni tempore fiant.

At tibi difficilis res si sit nautica cordi,
Tempore quo eæ Atlantides Oriona
Vitantes sæuum, pelagi conduntur in vndas,
Omnigeni miscent inter se prælia venti,
Hinc tua nulla mihi tum currat in æquore naui:
Cura sit, vt iubeo, tellurem inuadere aratro.
Nauigium subduc in littus, & vndiq; saxa
Aduolue, ut sedeat tutum spiramina contra.
Eijce aquas pluuias, ut ne Iouis imbre putrescat.
Arma ratis cuncta ad tua tecum culmina conser,
Carbasa, quæ naui sunt alæ, ritè plicato,
Suspendas fumosa super laquearia clauum.
Ipse viam differ dum tempus venerit aptum,
Tum nauem æquoreas in aquas deducito, & illam
Mercibus oppleto, vnde domũ bona lucra reportes.
Sic noster solitus pater est dare vela per vndas,
Perse chare, bonum victum hinc æquumq; parabat.
Et semel hac tenuit cursum, emensus mare magnum,
Æolica à Cuma soluens cum naue picata:
Non quòd diuitias amplas fugiebat, opesq;.
Sed paupertatem mortalibus à Ioue missam,
Haud Helicone procul, miseranda habitabat in Ascra:
Qui

Qui malus ac grauis est, brumaq; æstateq; vicus.
 Curandum Perse tempestiuo omnia fiant
 Tempore, sed primam hanc curā res nautica poscit.
 Laudato exiguam nauem, ac res credito magnæ.
 Quo maior vectura, lucra hoc maiora futura,
 Si modò contineant rabiosi flamina venti.
 Quando ad mercatum vertisti pectora, sic et
 Debita conaris vitare, famemq; molestam,
 Multifoni ostendam pelagi cursusq; modosq;:
 Non tamen ipse rei, quæ pertinet ad mare doctus.
 Nam nunquam rata sum spaciōsa per æquora vectus,
 Præterquam Eubœam ad vicinam ex aulide, vbi olim
 Argiui à ducibus populi collectio facta est.
 Dum seuum mare ibi tenuit Troiam ire volentes.
 Illuc Amphidamantis ego ad certamina veni,
 Calcidaq; intraui. nam plurima præmia clari
 Proclamata uiri statuere: at carmine tum me
 Victorem. tripodem auritum retulisse recordor.
 Hunc ego suspendi Musis Heliconis honorem,
 Primum ibi fecerunt me hymnum tentare sonorum.
 Nunc mihi quanta fuit ratiū experientia cernis.
 Attamen Aegiochi mentem reserabo tonantis,
 Nani docuere deæ me sacrum pangere carmen.

Quinquaginta dies post, quàm se vertit ab usto
 Sol Cancro, æstatis iam parte cadente suprema,
 Est opportunum fluctus intrare marinos.
 Non facile franges nauem, aut homines mare perdet,
 Perdere si nolit princeps Neptunus aquarum,
 Siue deū simul atq; hominum rex Iuppiter altus.

Namq; per hos pariter stat card o boniq; maliq;
Non varij tum flant venti, iacet vnda quieta,
Tum trahe confidens ventis securus in altum
Nauem, ac sarcinulas impone suo ordine cunctas.
Ne differ reditum, cidò, sed properato reuerti:
Neu pluuiã autumnì apectes, Bacchumq; recentem,
Insanosq; noti flatus, hyememq; sequentem.
Nanq; autumnali pluuiã comitatus abundè,
Fluctibus hõrrisonis imum mare concutit auster.

Ast iter est aliud per pontum tempore veris,
Cum primum apparent frondes in vertice fici
Tantæ quanta pedum reddit vestigia cornix
Per terram incedens: tum fit via peruia ponti.
Atq; hic est cursus, qui fit sub tempora veris.
Sed nulla ille animo nostro ratione probatur,
Maturus nimium, datur ægrè euadere cladem.
Attamen hæc homines cæci mente omnia tentant.
Nam miseris anima est dirum mortalibus aurum,
Sed durum oppetere ac submergi gurgite falso est.
Hinc præceptorum volo te memorem esse meorum.
Nunquam quicquid habes totum committe carinis,
Plura domi linquens, paucissima credito naui.
Nam graue, damna pati medijs in fluctibus atris,
Vt graue si plaustri nimio sub pondere pressi
Axis frangatur, res dispergantur & omnes,
Hinc modũ ama, bonaq; in re occasio præualet omni
Iunge tibi vxorem dum firmus adhuc vigor adsit,
Annos cum numeras ter denos, plusue minusue,
Aptum est coniugium: decimo, sed scemina quarto

Anno pubescit, nubat mox deinde sequendi.
 Virginem, ut instituas laudatis moribus opta,
 Vicinamq; tibi præ cunctis delige sponsam.
 Sis tamen hic cautus, ne te vicinia ludat,
 Nil vxore viro melius contingit honesta,
 Nilq; mala peius: tali, quæ viuere lautè
 Clàm solet. hæc quamuis ualidum, sine torre maritum
 Vrit & exiccat, citiusq; senescere cogit.
 Sedulus observa curam, cultumq; deorum.
 Dilige post fratrem, socium: quòd si parem amorem
 Esse velis, socius ne ledatur prior abs te.
 Neue illi fictum tua lingua ostendat amorem.
 Si dicto incipiat prior ille aut ledere facto,
 Tunc memor esto, eademq; illi cum foenore redde.
 Rursus amicitiam veterem obseruare volentem,
 Atq; pati pœnas violati foederis à se,
 Suscipe, (nam miser est, crebrò qui mutat amicos)
 Nec tua post vnquam facies præ se ferat iram.
 Ne multos, neu rursum habeas nullos tibi amicos.
 Prauos euitato, bonis noli esse molestus,
 Paupertatis inops nunquam grauis audiat ex te
 Opprobrium: nam dos est numinis illa potentis.
 Lingua bonũ eximium est homini, si pauca loquatur,
 Siq; modum conseruet, inest tum magna venustas.
 Si probris laceres, laceraberis illicò peius,
 Publica cum celebrat populus conuiuia, conser
 Accedens aliquid tecum, nec sordidus esto.
 Pro sumptu exiguo reddit ad te magna voluptas.

Mane Ioui ac reliquis superis libare caueto
Illois manibus, Dijs sordida sacra recusant.
Ad faciem solis conuersus meiere noli:
Sed quando occubuit, donec fuerit nouus ortus.
Atq; quibus sis cunq; locis, facere inter eundum,
Detectus ue caue: nam Dijs sacrae quoq; noctes.
Vir pius, ac dextro donatus pectore, meiet
Siue sedens, siue admoto stans corpore sepi.
Res fuit in thalamo chara cum coniuge, Vestæ
Tum tibi polluto caue ne peragantur honores,
Nec Veneri coena funebri incumbere reuersus:
Verum epulis surgens latis, lautisq; Deorum.
Ne fluuios pedibus calcaueris usq; fluentes,
Ni prius aspiciens exores pulchra fluentia,
Ac manuum sordes in aqua purgaueris antè.
Qui fluuium impurus nullum calcare ueretur,
Hunc superi oderunt, ac post mela plurima sentit,
Symposio in celebri, praesentes sunt ubi diui,
Ne reseces unguis cultello à sorde repurgans.
Ne cratera super potantum pone lagenam:
Qui facit, eueniet mors illi cruda repente.
Aedificansq; domum, ne linquito semiparatam,
Ne sedeat clamosa super cornicula cantans.
Neu comode ex illa quæ non benedicta patella est,
Né ue laues: quoniam factis quoq; poena stat illis,
Ne puerum, seu sit natus ter quattuor annos,
Seu totidem menses, educas molliter, inq;

ut ager egle
gan 30 prauit

Delicijs: siquidem nil viribus officit aequè
 Né ue ad balneum, ubi muliebris turba lauat,ur,
 Vir lotum venias: nam poena grauis quoq; tali
 Euenit, aut ueniens superis ubi Dijs sacra fiunt,
 Ne culpes ea: quippe Dei hinc accenditur ira.
 Præcipuè hoc caueas, vel fluminum in ostia, cursu
 In mare quæ properant, vel in ipsos mingere fontes.
 Né ue aluum exonerēs: nam non est utile factu.
 Sedulus ac hominum famam vitato molestam:
 Ingens fama malum, facilisq; illius origo est.
 Perfertur grauè, et orta semel deponitur agrè:
 Illa etenim prorsus nequit euanescere fama,
 Vndiq; quâ vulgus spargit, quoniam quoq; diua est.

HESIODI DIES.

Ritè dies seruans, quæ sunt Ioue patre create,
 Optima dic seruis quòd sit tricesima mensis,
 Ac opera inspicere, ac dimèsum diuidere illis,
 Qua solet et populus tractare forensia iura.
 A magno Ioue principium est et origo diebus.
 Prima dies sacra est, tum quarta et septima sacra:
 Namq; hac Latona genitus perhibetur Apollo.
 Octaua, et Lunæ crescentis nona, putantur
 Esse bonæ, quæuis opera atq; negocia obire.
 Laudantur quoq; post decimam prima atq; secunda:
 Scito tamen, quòd sit longè hæc præstantior illa.
 Hac tonde pecudes, letam illa demete frugem.
 Pendula et hac tenues connectit aranea telas,

Quòd

Quod sit plena dies, formicaq; rodit aceruum:
Illa exordiri telam mihi foemina curet.
Tertia post decimam in foelix conspergere cultum
Semine agrum praestat tamen optima robora plantis.
Sexta super decimam teneris asperrima plantis:
Apta mari gignendo, sed est non apta puellae
Gignendae primum, nec eam tum nubere praestat.
Sextaq; praecedens gignendae inimica puellae est,
Apta hœdis, ouiumq; viris excindere testes,
Et pecudum stabulum communire vndiq; septo.
Dandis apta viris: et amat conuicia, falsa
Verba loqui, clam sermones serere inter amantes.
Mensis at octaua castres caprumq; bouemq;
Luce duodecima mulis castratio fiat.
Sed cum vicenos lunæ iam voluitur orbis,
Virtibi nascetur prudens, et ad omnia dexter.
Dandis apta viris decima est: hinc quarta puellae
Blanda fauet: pecora hæc, curuoq; boues pede cūtes,
Et celeres catulos, mulosq; operum patientes
Imposita cicurato manu. vitare memento
Quartam iam medijs, tum quartam deficientis
Mensis: namq; animum tum curæ mille remordent.
In quarta prima uxorem tibi ducito charam,
Auguria obseruans, quæ sunt dexterrima tædis.
In primis quintas fuge pestiferasq; grauesq;:
His etenim Eumenides terramq; hominesq; pererrāt,
Suppliciumq; ferunt periuria falsa locutis.

Septima post decimam felix, Cerealia dona
 Area in æquata rectè terrere, atq; flagellis
 Excutere: ad thalamum faber hac tibi ligna secato,
 Tum quoq; materiam fabricandis nauibus aptam,
 Incipias quarta naues sarcire uetustas.
 Iam nonæ mediæ pars uestpertina probatur:
 Ac homini innocua est, quæ nona est ordine primo.
 Confert & plantis, tum foemellisq; uirisq;
 Gignendis simul est felix, nec inutilis unquam est.
 Sed latet hoc multos, quòd sit penultima mensis
 Optima, seu reserare uelis uas, seu iuga dura
 Bobusq; & mulis & equis annectere collo,
 Seu tibi si placeat nauem deducere in altum.
 Namq; datum paucis discrimen noscere uerum.
 Vasa aperi decimaquarta: nam præ omnibus hæc est
 Sacra dies, post uicenam: quæ solis ad ortum
 Est bona, ad occasum mala. laudent pauci alias hinc:
 Iamq; dies aliæ felices atq; benignæ,
 Contrà aliæ ancipites sunt, & uirtute carentes.
 Et laudant alias alij, est cognitio paucis.
 Sæua nouerca dies nunc est, nunc mater amica.
 Is felix ac prosper aget, qui hæc omnia seruans,
 Sic utinam instituat, Dijs inculpabilis ut sit,
 Auguria obseruans, nec quicquam spernere tentans.

HESIODI OPERVM

& Dierum finis.

REVERENDISS.

IN CHRISTO PATRI AC ILLV-
 striss. Præsuli & Dn. D. Nicolao Olaho Episcopo A-
 griensi, S.R. Maieſtatis per Hungariam & Bohe-
 miam ſupremo Concellario, patrono ſuo
 humaniſſimo, Ioan. Ramus

Ὁ ΦΙΛΗΤΕΡΕ

V M nuper in Hesiodi
 opusculū, quod de Her-
 culis clypeo scripsit, in-
 cidissem, Præsul illu-
 strissime, nescio quā in-
 sidiosa uoluptate me re-
 tinuerit: ut non semel le-
 gisse contentus fuerim,
 nisi iterum atq; iterum
 de integro euoluerem. adeo postrema mihi lectio sem-
 per noui aliquid promittere uidebatur. Senti tandem
 quibus me insidijs occulta poetæ emulatio occupas-
 set: nimirum quod hic minimè sui similis. totum se in
 certamē Homericū contulisset, magnificētiusq; quā
 alibi aſſurgere niteretur. (nā in Georgicis & Theo Clypeorū
 gonia, præcipuam operam in uocabulis et nominibus Vergilij,
 posuit) Homeri deinde et Virgilij clypeos huic com-
 paraui, ut trium inter se poetarum discrimina, quan-
 tumq; alijs alium. figmentorum ac ingenij foelicitate cōparatio.

superasset, intelligerem. Homero igitur (quod om-
 nium primus fuerit) inuentionis laudem, omnes uno
 ore concedunt: quem Hesiodus tanta dexteritate imi-
 tatus est, ut non uno loco magnam illi laudis partem
 eripuerit. Vtroq; iunior Virgilius, breuiter quidē, sed
 et luculentius, et utilius laborauit, qui totius ab ip-
 sis ferē exordijs Romanæ rei historiam admirabili ar-
 tificio repetiuerit. At Homerus et Hesiodus, quanquā
 non omnino, propemodum tamen hic pares sunt. est
 inuentioni, quā imitationi, plus laudis debeatur. V-
 trius tamen ætas prior, et an *ἡλικιωτέρου* fuerint, iam
 olim apud maximos controuersum est: suisq; utrinq;
 testimonijs hæc res et oppugnari, ut defendi potest.
 Nec satis scio quāti hoc faciundū sit, quod uictū olim
 ab Hesiodo Homerum poetico certamine commemo-
 rant. Mihi certē si quid in tantis tenebris diuinare li-
 cet, nec contemporanei fuisse uidentur, nec unquam
 hunc illi poetico certamine commissum. non enim ue-
 risimile est, in tanta laudis emulatione, et temporum
 affinitate, alterū alterius labores tā manifestario fur-
 to aggressurum fuisse: præsertim cum uictum uictoris
 nimium semper poeniteat. uictorem autem *ἡσίοδος*
ἔντα γυνίς labores et ingenium ad sui nominis or-
 namentum inuadere, quid aliud est, quā decretam
 sibi uictoriam pessimo iure aduersario ereptam esse
 confiteri? Quod cum in alijs multis, tum maxime in
 comparationibus factum intelliges, in quibus inter-
 dum ne latum quidem unguem alter ab altero recesse-
 rit:

rit: nisi quòd is qui ætate posterior fuit, nonnihil com-
mutatis uerbis furtum suum occultare conatus sit. Sed
ne prelixitate nimis odiosus sim, ad Cel. V. uenio, cui
nostri laboris patrociniũ in tanta temporum maligni-
tate imponere ausus fui: confisus uel D. Nannij nomi-
ne. hominis V. Cel. studiosissimi, leuidente hoc munus-
culum non ingratum Cel. V. futurum: præsertim cum
iam olim ab ipsa tui ortus nobilissima infantia & do-
ctos ornare, et crescentium ingeniorum conatus adiu-
uare consueueris. Accipe igitur Præsul generosissime,
quem superioribus istis diebus ex græco conuertimus
Hesiodi clypeũ: opusculũ breue quidem, sed tale, quod
cum Homeri quouis uolumine faciliè conferri possit.
Maximè enim hic conatus uidetur, ut illi principatũ
extorqueret. Quod & sua Aeneide Virgilius molitus
est: de cuius imitatione quia mentio incidit, quid ha-
ctenus mihi uideatur aperiam. Sed primis libris cum
Odyssea contendit: illisq; quemadmodum suum Vlyss-
sem Homerus, ita ille Aeneam, tot malis, tempestatibus
& erroribus exercitum depingit, ut si uel nomen so-
lum commutes, in diuersis scenis unius hominis fortu-
nas recenseri, aut eundẽ histrionem alijs atque alijs ar-
tibus personatum, induci credideris. adeoque illè per
omnia studiosè Homerum expressit, ut in Vlysse Ae-
neam, in Aenea Vlysssem, denique alterius in alterum
fortunas tam conformiter transtulerit, ut nihil eo nec
similius nec melius dici possit: atq; ista parte (meo cer-
tè iudiciò) Homerum longè superauit. Sex postremis,

cum Iliade illi certamen est: quod opus tantum abest
ut superarit, ut ne æquarit quidem: tam ibi grandis,
tam magnificus. quasiq; inimitabilis Homerus, ut nec
à Deo quidem, si scribere incipiat, uictoriam illucere-
ptū iri metuerim. Quid tamen Virgilius superstes fa-
cturus erat, nescio. multum, qui extant, promittere ui-
dentur labores: qui si sub quo artifice infantiam, sub
eodem adolofcentiam egissent, non dubium est quin
grandiores longè, magnificentioresq; futuri erant.
Ut ut est, hoc euicit, ut quanto hic inferior, tanto ibi
superior excellētiorque euaserit: usq; adeò, ut nisi u-
triusq; tempora tam certa essent, non tam Virgilius
Homeri, quàm Homerus Virgilij imitator uideri pos-
set. Verùm de his (quia huc non pertinent) satis. Ad te
redeo, Reuerendiss. Præsul, obsecrans ut istas nostri in-
genij primitias ex tui nominis splendore, aliquid or-
namēti decerpere patiaris (ὅτι λόγον γὰρ τοιοῦτον τὸν
ἀνὴρα μὴ οὐκ ἀλόγῳ ἡγεμόνι τινὸς τῆς ἐαυτοῦ ἐπιτροπῆς
ματρὸς ἀπ' ἀρχῆς ὄναι.) Quod si facis, nostròs que labo-
res à Cel. V. probari sensero, maiora breui, que non-
dum ad iudiciū populi maturuerunt, multo exluben-
tius et alacrius proferemus Bene uale, generosissime
atq; eruditissime patrone. Viennæ Austriaco-
rum tertio Idus Maij,

Anno 1550.

D. PETRO NANNIO ALCMA-
riano Ioannes Ramus

ὦν πράττειν.

Cui tradenda mihi dederas tua dona patrono,

Καὶνος ἐμοὶ διὰ σου δῶρα παρῆχε νόον.

Et placido aspexit per te mea carmina vultu,

Ἀρχος ἐν ἀνδρώποισι πλεῖστα σὺ δ' ὀργέτατος

Sit precor ex vivo, sit functo corpore foelix,

Ὀλβιος ἐν βίῳ, ὄλβιος ἐν θανάτῳ.

Tu quoque, qui tanti fueras mihi numinis author,

Αὐτὸς ἐμοὶ φαίδρ' οὐκ ἔστιν εὖ θείον ἔσθ.

τ σ

AD MAGNIFICVM VIRVM, ET LIBERALIUM STUDIORUM ASSERTOREM ACERRIMUM, D. IOANNEM HASENBERGIUM HORATIUM, ARCHIDUCUM AUSTRIÆ PRÆCEPTOREM, IOANNIS RAMI DE GOES CARMEN, quo totius opusculi argumentum continetur.

ὦ πατ' ἀσπράϊον ὅσα λείψαν' ἔργα ποικτῆ,
 Καὶ πρότ' ἔρπον λατίω μὴ ποτε γνωσά, λέχθ.
 Εὐ δὲ σάκος μέγα ἠρακλέους, καὶ τόξα μέγιστα,
 Θίσκελα καὶ φοβόρ' ἑτύχεια φῶτος οὔτι.
 Εὐθα δ' ἰδρᾶκοντος ἔφν' ἀεινὸς φόβος, οὔθ' ὅλ' ἡ κίρ,
 Κῶμοι καὶ μανίαι, καὶ τ' ἔρις οὐλομένη.
 Ὑσμίνκετε, μάχαι τε, φόνοι τ' ἀνδρὸν ἰασίαι τε,
 Καὶ μακάρων θαλίαι δαίτεες, καὶ τε γαμοὶ.
 Ζῶατε, καὶ βλοσυροὶ κεφαλαὶ, χροπαὶ τε λέοντες,
 Καὶ τρυγετοὶ, βάσιν καὶ θῶυτα δῖον πατρὸς.
 Τῷ δὲ ἄργυρῳ χαλκὸς ἐποιεῖτο φαίνω,
 Δέξιός τ' ὡς τέχνῳ φάπτοσε λαμπόμονον.
 Τῷ μεμαῶς τὸν κύνναρον ἀρήϊον ἦτορ ἔπεινε,
 Υἱὸς ὁ ἀλημνύης καὶ μεγάλ' οἱ Διὸς.
 Εὐθα ἄρ' ἰδ' ἀλέγοντα ἔχωρ δολιχόσκιον ἔγχος,
 Οὔτ' αὖτε μῆρον, καὶ ἔξ' ἀνὰ ρίξιν πόρον.
 Εὐθα δὲ καὶ νύμφαι δεινὰ ἔτιθες, αἳ τ' ἐνὶ πόντῳ,
 Νήριδες, ἐν μέσῳ φοῖβος ἐφεζόμενος. (νωρ,
 Γλῆντρον ἔχωρ, παλάμαις τε χέλυν καὶ νεῦρ' ἐπιθή-
 Καὶ λιγυρὸν χάριτες φθέγμα' ἅμα μελπόμεναι.
 Εἰδ' ἐθέλεις φομάτῳ τε μέλ' αὖτε, καὶ πλήντ' ἀνῶσαι
 Καὶ παλάμαις κιθαρέων φοῖβον ἄγουσαν βλέπεσθαι,
 Δέρνεις Ἀσπράϊον τὸν βίβλον, ὅν' ἤδε πεδύταις,
 Μύσαις ἡδὲ χερσὶν παντὶ ἐνίσχε' ἔχοντα.

Lectori.

*Pingunt, Virgilius, vates Ascræus, Homerus:
Aeneæ, Alcida, Peligenæ clypeos.
Belligeros contra Turnum, Cygnū, Hec̃tora: donant
Alma Venus, virgo Pallas, aquosa Thetis.
Formauit superūm coelestis dextera fabri:
Hec ita festiuè sacra poesis habet.
Fulgida describunt speciosis scuta figuris,
Effigiem veri principis, atq; animum.
Quem non vult varijs mundi succumbere curis,
Aut leuiter, vates Græcus vterq;, trahi.
Romanus duros non formidare labores,
Pro modò ventura posteritate iubet.
Esse animos tales solius munera cœli,
Tres simul vnanimi dogmate constituunt.*

GVILIELMVS COTVRNOSSIVS
in Clypei versionem.

*Trunca videns Italūm ferri sua scripta per orbem,
Omnia nec Latio carmine versa legi,
Ascræus gemit vates: Et quid iuuat, inquit,
Sic mea truncato corpore membra rapi?
Progenies superūm, & fratri quæ scripta colono,
Ausonios olim versa iniere pedes.
Alcida clypeus, Cygnæaq; bella supersunt,
Gloria quæ nostri primæ laboris erant.
Omnia vel Latium legat, aut intacta relinquat:
Nil mea sic lacero corpore scripta iuuant.
Prodiit hinc igitur Ramus, gemitusq; poetæ
Sustulit, & Latij Herculis arma dedit.*

HESIODI ASCRAEI

OPVSCVLVM DE HERCVLIS

clypeo, Latinitate donatum per Ioan-
nem Ramum de Goes.

Oriditur à
comméda-
tione Alc-
méæ, quæ
Amphitry-
onem pa-
tris inter-
fectorem
Thebas se-
cuta est.

Exēplum
amoris cō-
iugalis.

VM liquit patrios Tīrynthia regna
penates,
Et Thebas, Alcmena, virum comitata,
petiuit: (re vultus,

Quam placidos niueo tollebat pecto-

Oraq; mortali nunquam concessa puellæ,
Nympharum matrumq; decus, sexusq; verendi
Gloria, seu purum videas sine crimine pectus,
Seu raros formæ spectes coelestis honores:
Cuncta Cythereæ similis, quæ fronte decoram
illi cæsariem dederat, lumenq; iuuentæ
Purpureum, et letos oculis afflarat honores.

Insignemq; adeo, rerum nec inanibus auctum
Gestarum titulis, coluit uenerata maritum,
Quantum nulla queat vinclo sociata iugali.
Qui licet in patrem ferro grassatus honeste
Coniugis, et tantum maculasset sanguine nomen
Non tamen hoc facinus, cæsiq; iniuria patris,
Eripuit primos quos illi iunxerat ignes:
Verum in Agenoreos, patria tellure relicta,
Tunc cum migravit fines, Cadmiq; superbum
Imperio supplex populum, gentemq; petiuit:

illa secuta, domus coniunx habitauit easdem.

*Non tamen aut thalamo prius est dignita maritū,
Concubitū ue admisit, agros qui uerteret ultor
Hostiles, flammāq; urbes à stirpe ruiſſet
Teleboūm, Taphiūm q;, olim qui fortia ferro
Demisere neſci magnorum corpora fratrum.
Hoc diuis quondam uotum iuratus Olympi
Fecerat: hos metuit, ſi quid promiſſa moretur
Soluere, ne tali poſcant pro crimine poenas.*

*Ergo opus aggreditur, promiſſaq; uota capeſſit
Iam certus, rapit arma ferox, ſubitoſq; tumultus
Euulgat, belli q; omnes petit ordine curas.
Illi ſe comites equitum genus acre ruentum
Bæoti adiungunt, belli pugna q; furentes
Ardore, & clypeos docti uerſare trilices:
Locri q; inſignes iaculo, breuibuſq; ſagittis:
Vna magnanimi, genus inſuperabile bello,
Phocides, in pugnam ſocij comiteſq; ſequuntur.
Tales Amphitruo populos, & talie bella
Pectora, Teleboas duos educit in hoſtes.*

*Conſilium interea Deus altitonantis Olympi,
Anxius in curas animo conuerſus agebat,
Quo tandem ſuperum q; iras, hominum q; tumultus
Solueret, & totum freno ſubiungeret orbem.
Talia volenti, potior ſententia uiſa
Vna animo ſubijt: quam mox ſimulatq; recepit,
Vritur, & molli bene cinctæ uirginis igne*

*Occaſio
belli ſuſce
pti.*

*Cataſogus
populorū,
qui amphitruonē ſe-
cuti ſunt.*

*Cur Iupi-
ter Alcme-
næ concu-
bitum pe-
tiuerit.*

Ardet

Ardet amans, subitoq; furens delapsus Olympo,
 Alta Typhaonij tetigit fastigia templi:
 Inde petiturus diuina sede verendum
 Phicion. hic partes agitur diuersus in omnes,
 Cum subito pulchræ thalamos nocturnus inibat
 Virginis Alcmenæ, Venerisq; in mollia soluit
 Dona animum, voti campos, lectoq; receptus.
 Mox illo labente die redit inclytus heros
 Amphitruo, partis inimica ab gente trophæis.
 Non famulos, non ille prius quod quisq; sequatur
 Explorat studium, nec agris commissa reuisit:
 Quàm sua membra thoro, formosæ coniugis usu
 Lassa refecisset, votiua nocte potitus.
 Tanta etenim vidui vis impellebat amoris
 Amphitryona ducem: quantum qui ferre recusat
 Præsentis curas morbi, subitoq; laborat
 Tollere, & abruptis optat sibi libera vinculis
 Membra dari, ut cælum possit commune tueri.
 Non secus exhaustis bellis, rebusq; peractis,
 Ille domum, charosq; petit victrice penates
 Dextra, & virgineos per noctem coniugis haurit
 Amplexus, capitq; suos quibus arserat ignes.
 Sic quæ ignara Ioui thalamum, reduciq; marito
 Indulsi, septem claudentiæ moenia portis,
 Ornauit duplici partus genialis honore:
 Et fratres vna geminos produxit ab aluo, (quam
 Nec quicquam aut animo similes, aut pectore quic-
 Doti-

Compara-
 tio.

Dotibus hic minor ingenij, virtutibus alter.
 Alcides melior, pugnax, interritus, atrox.
 Hunc, compressa deo superumq; hominumq; potenti:
 Ast alium peperit, mortali iuncta marito.

Hic tamen ille Iouis natus, sobolesq; Tonantis,
 Marte satum durus Cygnum confecit in armis.

Fortà sub vmbroso nemoris sylvæq; recessu
 Delphicole Phœbi, magnum cum Marte vagantem

Vnâ conspexit Cygnum: fulgore minaces
 Armorum, & currus metuendo robore fultos:

Pulsabant celeri terram commota volatu
 Corpora magnorum æripedum. densissimus auras

Pulvis ab illorum pedibus, plaustriq; rotatu
 Versus, obumbrabat, prospectumq; ire vetabat

Longius, obscura densans caligine cœlum:

Splendidus axis erat, temone insignis & auro,

Quem circum rapido cursus sonuere volatu

Aeratis orbes radijs, chalybæaq; vincla.

Quo vehitur Cygnus curru, medioq; tremendus

Insidet, atq; animo spem turbidus haurit inanem:

Cum charo, Alciden sperat se posse, nepote

Perdere, & exutos armis spoliare superbis.

Talia, sed tacitè, secum indignatus agebat,

Abnuìt euentum votis Cyrrhæus Apollo,

Atq; preces aliò vertit, cum viribus auctum

Concidat Alciden, tantumq; impellit in hostem,

Magnus ab armorum radijs, natiq; patrisq;

Herculis
 & Iphicli
 fratrum
 cōparatio.

Vbi et quo
 modo
 Hercules
 inciderit
 in Cygnū.

Ardet amans, subitoq; furens delapsus Olympo,
 Alta Typhaonij tetigit fastigia templi:
 Inde petiturus diuina sede verendum
 Phicion. hic partes agitur diuersus in omnes,
 Cum subito pulchræ thalamos nocturnus imbat
 Virginis Alcmenæ, Venerisq; in mollia soluit
 Dona animum, voti campos, lectoq; receptus.
 Mox illo labente die redit inclytus heros
 Amphitruo, partis inimica ab gente trophæis.
 Non famulos, non ille prius quod quisq; sequatur
 Explorat studium, nec agris commissa reuisit:
 Quàm sua membra thoro, formosæ coniugis usu
 Lassa refecisset, votiua nocte potitus.
 Tanta etenim vidui vis impellebat amoris
 Amphitryona ducem: quantum qui ferre recusat
 Præsentis curas morbi, subitoq; laborat
 Tollere, & abruptis optat sibi libera vinculis
 Membra dari, ut cælum possit commune tueri.
 Non secus exhaustis bellis, rebusq; peractis,
 Ille domum, charosq; petit victrice penates
 Dextra, & virgineos per noctem coniugis haurit
 Amplexus, capitq; suos quibus arserat ignes.

Sic quæ ignara Ioui thalamum, reduciq; marito
 Indulsi, septem claudentiæ mœnia portis,
 Ornauit duplici partus genialis honore:
 Et fratres vna geminos produxit ab aluo,

Nec quicquam aut animo similes, aut pectore quic-

Doti-

Compara-
 tio.

Dotibus hic minor ingenij, virtutibus alter.
 Alcides melior, pugnax, interritus, atrox.
 Hunc, compressa deo superumq; hominumq; potenti:
 Ast alium peperit, mortali iuncta marito.

Hic tamen ille Iouis natus, sobolesq; Tonantis,
 Marte satum durus Cygnum confecit in armis.

Fortà sub vmbroso nemoris syluæq; recessu
 Delphicolæ Phœbi, magnum cum Marte vagantem

Vnâ conspexit Cygnum: fulgore minaces
 Armorum, & currus metuendo robore fultos:

Pulsabant celeri terram commota volatu
 Corpora magnorum æripedum. densissimus auras

Puluis ab illorum pedibus, plaustriq; rotatu
 Versus, obumbrabat, prospectumq; ire vetabat

Longius, obscura densans caligine cœlum:
 Splendidus axis erat, temone insignis & auro,

Quem circum rapido cursus sonuere volatu
 Aeratis orbes radijs, chalybæaq; vincla.

Quo vehitur Cygnus curru, medioq; tremendus
 Insidet, atq; animo spem turbidus haurit inanem:

Cum charo, Alciden sperat se posse, nepote
 Perdere, & exutos armis spoliare superbis.

Talia, sed tacitè, secum indignatus agebat,
 Abnuìt euentum votis Cyrrhæus Apollo,

Atq; preces aliò vertit, cum viribus auctum
 Concidat Alciden, tantumq; impellit in hostem,
 Magnus ab armorum radijs, natiq; patrisq;

Herculis
 & Iphicli
 fratrum
 cōparatio.

Vbi et quo
 modo
 Hercules
 inciderit
 in Cygnū.

Per nemus, & sacras pharetrati numinis aras
 Fulgor ijt, densas illustrans lumine sylvas.
 Visaq; nescio quid penitus commota minari
 Luminaq; uultusq; Dei, totoq; moueri
 Pectore, & insanis facies efferuere flammis.
 Hei mihi, quis tantis ausit ferre obuius armis
 Arma, nisi Alcides, magno comitante lolao?
 Nec, nisi eos quenquam tantos equare labores
 Posse reor, Martis ue iras, cladem ue morari:
 Queis magnæ uires animo, queis fortia bello
 Pectora, queis ualida pugnanda in prælia dextra.

Posterita-
 té aliquan-
 do maio-
 rum suo-
 rum sce-
 lera luere.

Tum sic Alcides memori sermone nepotem
 Aurigam affatur: Dulci mihi charior aura
 O lolae nepos, generis spes optima nostri,
 Aeternæ forsan sedis suprema regentum
 Numina, non parui sceleris sibi conscius, olim
 Læserit Amphitruo, tunc cum sacra moenia Thebes
 (Tirynthum fugiens) & Agenoris arua petiuit,
 Ob cæsi inuidiam soceri: supplexq; Creontem,
 Heniochenq; adiit: quem mox, simulatq; precando
 Institit, ornarunt donis, rerumq; dederunt
 Quantum supplicibus satis, hospitioq; receptis.
 Atq; ita foelicem pulchra cum coniuge uitam,
 Tranquillosq; dies, & fata quieta peregit.
 Iamq; uno lapsus Titan reuolubilis anno
 Menses bis senos obiit: mox nascimur ambo,
 Ipse tuus mecum genitor, sacroq; parentis

Iphiclus.

Fundimur è gremio fratris, moresquè animumquè
 Dissimiles. Illi præclaci Iuppiter vsum
 Abstulit ingenij, & corpus sine mente reliquit,
 Qui profugus patria (sic dii voluere) relicta,
 Eurysthea miser, non vna cæde tyrannum
 Infamem, sequitur: scelerum nisi fortè pudore
 Victus, degenerem mentem ad meliora reduxit.
 Sed frustra ista queror, lachrymisq; offendor obortis,
 Chære Iolæ, tui miseratus fata parentis.

At pater omnipotens mihi duros ferre labores,
 Accumulans immisit, & ingentes ærumnas.

Adhorta-
tio.

Interea æripedes frenis vinclisque superbos
 Tu rege, nexilibus distorquens ora lupatis.
 Atq; axes fidens animi, currusquè gubernas:
 Nil vanos Martis strepitus, nihil arma moratus,
 Qui Phœbi in longum iaculantis tela vagatur
 Per nemus, insolito (res admiranda) tumultu.

Cui quamuis magnæ diuino in pectore vires:
 Non tamen hinc, nostro nisi vulnere fractus, abibit.

Talia iam dudum memorantem, & verba serentē,
 Auriga aspexit, fortiquè hæc potulit ore:

Iuppiter omnipotens, diuūmq; hominumq; potestas,
 Et glaucus falsi Neptunus gurgitis heros,

Ab hone-
sto.

Vrbem qui Thebas clarissima mœnia seruat,
 Te multis ornant memores vtriq; triumphis:

Qui tibi tam clara Cygnum virtute, domandum
 Opposueres virum: quo victo, vt victor Olympi,

A' premijs

Aeternis

**Ardor &
prompti-
tudo iuue-
nilis.**

Aeternis nomen victurum sedibus addas.
Accipe tella manu, rigidoq; accingere ferro,
Vt modò commissis inter se Martia plaustis
Arma armis coeant. nec enim me, nec Ioue natum,
Murmure terre bunt vacuo, votis uè fugabunt.
At spero infestis propius cum surgere signis,
Amphitryone satos, gladijsq; urgere videbunt.
Perculsi fugient, nec ad incitat tela resistent.
Mamq; adeò in pugnae calet hæc mihi dextra ruinas,
Vt longè malim, quàm regia prandia, bellum.

Sic ait. ast tales iuuenili pectore fusos
Alcides animos, & verba virilia tollit
Laudibus in cælum meritis: illumq; vicissim
Affatur, volucris contra sermone locutus:

**Arion c-
quus Her-
culis.**

O' Iolæ nepos, o' magni cura Tonantis.
Non procul hinc validis moturus prælia signis
Hostis abest. quare quicquid generosius audes,
Expeditas, durisq; ferocis Arionis ora
Includas phaleris, doceasq; velocius omnes
Auxilio partes monitum tentare ferendo.

**Hercules
ad pugna
instruitur.**

Sic fatus, subito robustis cruribus aptat
Acre renidentes ocreas, argentea crurum
Vincula sortitas, thoracem deinde coruscis
Sidereum flammis, varioq; colore micantem
Induit, hunc illi Pallas florentibus annis,
Tristia cum duri subiit discrimina belli
Obtulit, atq; enssem collo suspendit eburnum.

Deinde

Deinde humero ingentem, retroq; in terga refusam
 Accingit pharetram, cui plurima spicula diris
 Artibus, & uarijs inerant imbuta uenenis:
 Vnde mouerentur lachrymæ, gemitusq; cadentum:
 Tela polita tamen, uarijsq; operosa figuris,
 Et bifido nigris uelata in cuspide pennis,
 Missa quibus cœptum rapiunt per inane uolatum.
 Tum iaculum capit oblongum, ferroq; timendum
 Prefixo, capitiq; aptat quam ferre solebat
 Terribilem cristis galeam, multisq; rigentem
 Auri fulgentis radijs, qua tutus iniquum
 Alcides belli posset perferre laborem.

Tela uene
 nato cuspi
 de.

Tum capit ingentem clypeum, prorsusq; stupenda
 Arte laboratum, iactu quem nulla recepto
 Vulnera, nec duris religarant ictibus hasta.
 Vndiq; cæruleis circum currentibus aurum
 Orbibus infusum, duroq; uolmina gypso
 Incuruata, eboris niueo candore relucet:
 Multaq; permistis uariata coloribus æra
 Alternant uiuôs clypei cœlestis honores.

Clypei
 Herculis
 elegantis-
 sima & ad
 mirabilis
 descriptio

In medio spiris tortus draco, fronte reflexa,
 Atq; retrouersis oculis in terga recumbit,
 Ingens, terribilis, multoq; rubentibus igne
 Luminibus, stringens ad apertis faucibus ora,
 Ora superfusis sortentia tota uenenis.
 Cui Dea terribili vultum compleuerat æstu,
 Spargere bellorum causas consueta ferox Lis:

ipsa
 dicit, quæ
 Cōtentio.
 Ipsa nē alij uo-
 cant.

Homines
hoc uiso
monstro,
subitò con-
cidebant.

ἰπὸς ὑπὸ πῶσις
a terrimæ
pugnæ

*Ipsa potens animis rapere improvisa vigorem
Humanis, rigidaq; illum substernere morte,
Quisquis in Alciden ferro consurgit, et alnum
Obuius infestis Ioue natum prouocat armis,
Illius in Stygias animam deturbat arenas,
Quæ dulcem subitò vitam indignata relinquit,
Nudaq; putrescunt inhumati corporis ossa.*

*Hic videas diræ signa atrocissima pugnae,
Inq; fugam versos alios, aliosq; sequentes
Strage data, et multos ultro citroq; tumultus,
Quos Eris adiuncto conciuerat improba Fato.
Inuenies alios multo cum sanguine mistam
Vitam exhalantes, alios in vulnera pronos
Deficere, et vitam vix ducere: vulneris illum
Expertem, hunc cæsum pedibus per tota reuinctis
Castra rapi, iamq; arma virum, iam corpora multa
Cæde cruentari, fluere atro sanguine vestes.*

*Bis fena hic videas stridentibus effera flammis
Colla, venenato vultu maculosa, draconum:
Tam magis offenso spirantia gutture virus,
Quàm magis Alcides effuso sanguine pugnat.
Istaq; cæruleos clypei dispersa per orbis
Monstra videbantur, proprijsq; ornata nitebant*

Leonum
& suum
inter se cer-
tamen.

*Cuncta notis: auri per cæcula colla draconum
Fulgor ijt, nigros pingebat sepia vultus.
Haud procul inde sues, hinc effera turba leonum,
Iratis coeunt animis, et toruà tuentes*

Congressi, multo miscent cum sanguine pugnas.
 Sed nec apri rapidis quicquam cessere leonum
 Agminibus, nec apros fului timuere leones.
 Primus ibi exiliens campo sese arduus infert
 Agmina perrumpens validè leo: illius ergo
 In sua præcipites ceciderunt vulnera proni
 Clidibus, atq; anima duo apri periere relictæ.
 Vulnera nigrantem quem ructauere cruorem,
 Concretum gremio Terra officiosa recepit.
 Clamorem excipiunt socij, fremituq; sequuntur,
 Præcipitesq; ruunt, & ad incita bella feruntur.

Nec non è iuuenum fortissima pectora coetu,
 Inde victi animis Lapithæ, duriq; Gigantes
 Astant: hicq; virum Cæneus dux, hicq; Dryanteus:
 Pirithous, proceresq; ducum Mopsusq; Phalerusq;
 Exadius, Prolochusq;, virum non infima bello
 Gloria: Marte satus comes his Titaresius, atq;
 Theseus Aegides, fama immortalibus æquus.
 Insignes auro iuuenes, insigniaq; auro
 Arma humeros circum gestant, & pectora circum.

Nubigenæ ex alia Centauri parte coactas
 Semifero in numerum glomerarunt milite turbas.
 Hic fortis Petreus, huic comes Asbolus augur,
 Hurius, atq; Arctus, Dryalus, Perimedes, & ipsi
 Peucidæ gemini fratres, placidaq; superbus
 Fronte Minas, nigrumq; gerens ætate capillum:
 Conspicui argento iuuenes, gemmisq; corusci

Lapithæ
 cum Cen-
 tauris con-
 gressi sunt
 in nuptijs
 Pirithoi:
 ad quas al-
 lusum ui-
 detur,
 Centauri.

Mars &
Minerua
prælio in-
ter sunt.

Sidereis, dextra truncos & robora vibrant
Arborea, & sudibus miscent horrenda præustis
Prælia, cum duris Lapithis, qui comminus actis
Inter se insurgunt armis, hastisq; minantur.

Alipedes medio fusi certamine Martis,
Et Mars ipse truces agitur furibundus in hostes,
Sanguineis telum manibus complexus, & omnem
Expedit in pugnas aciem, spolijsq; superbit.
Illum indignanti similem, similemq; minanti
Aspiceris, celeri raptum revolumine currus.

Minerua.

Cui socij toto cupientes pectore bellum,
Adherent Pavor atq; Metus, trepidiq; sequuntur.
Quos Iouis haud longo sequitur discrimine Pallas,
Tristia non uano uoluens certamina vultu,
Et gladium manibus, galeamq; in uertice fuluam
Horrendum quatiens, clypeoq; animosa se uero
Infert se mediam spumanti sanguine pugnae.

Deorum
concilium

Cum Ioue coelicolæ cuncti super aurea coeli
Tecta residebant, primoq; in limine Olympi,
Hic ubi diuorum sedes, & plurima fului
Circumfusa iacit uis innumerabilis auri.
Personat auratam citharam Cyrrhæus Apollo,
Quem circum paribus dulcissima carmina Musæ
Respondent uicibus, coetu assistente deorum.

Portus
imago.

Non procul hinc motos ubi condunt æquora flu-
Placatiq; cadunt tumuli, strepitusq; residunt, (Æus,
Appulsu facilis portus, pelagoq; fluenti

Vndarum strepitu similis, similisq; tumentis,
 Et quem multa super delphinum turba ruebat
 In medios sine lege maris, portusq; recessus.
 Ast duo qui reliquis longè excellentius ibant,
 Conspicui argendo nitido Delphines, in orbem
 Aequora uerberant caudis, æstumq; secabant
 Pectore, & exertis nunc efflant naribus undas,
 Nunc medio timidos absorbent æquore pisces:
 Cautus ab extremi piscator marginis oras
 Rupe residecat celsa, sinuosa per altum
 Retia diducens pelagus, portuq; retorquens.

Hic clarum Donaes formosæ Persea natum
 Extuderat, clypei nullo coelestis in orbe
 Herentem, nec ab orbe procul zonisq; uagantem,
 Mirandum uisu monstrum faber inclytus auro
 Igniuomo, & cultis distinxerat undiq; gemmis.
 Herebant pedibus duplici talaria nexu
 Aurea, quæ sublimem alis, medioq; tenebant
 Aere suspensum: lateriq; argenteus ensis
 Ex humeris aptatus erat, uaginaq; pulchro
 Aere renidebat, secto uestita elephanto:
 Si supra vmbonem medium uelut umbra uolabat,
 In dorso extabant Phorcynidos ora Medusæ:
 Multaq; inauratis argentea uincula bullis
 Persea lambebant regem, mediumq; premebant.
 Atq; Orci galea niueum cingente capillum,
 Ex oculis fugiens, umbræ noctisq; ruentis

Perseum
 clypeo an
 teuolantē
 fingit:

Perseus in
 terfecta
 Medusa fu
 git. Orci
 galea inui
 sibilem se
 fecit.

Cingi-

5 4

Cingitur insidijs, gressusquē effregit euntis.
 Non visum subito diræ post derga sorores
 Gorgones, & cursu fugientem Persea captant
 Præcipites, hostemq; petunt, gemituq; lacessunt.
 Vasta percusso crepuerunt marmora planctu,
 Et pedibus clypei latera omnia quassa dederunt
 Ingentem sterpitum, tinnituq; æra sonarunt.

Pondus id, hos gemitus adamantina zona tenebat.
 Bini inerant squammis depicti terga dracones
 Cæruleis, magni, immanes, ceu colla petentes
 Porrecti ad iugulum, linguis vibrantibus ora
 Sibila lambebant pariter, crudele tuentes

Home-
 rum imita
 tur hoc lo-
 co.

Zona superuenient maioribus incita turbis
 Armorum, & seuis horret concussa periclis.
 Binæ utrinq; acies, populorum castra duorum
 Armis conspicua innumeris, in mutua vertunt
 Bella manus. illi patriam, charosq; parentes,
 Et dulcem bello sobolem, natosq; tuentur:
 Moliturq; suos contraria turba labores,
 Excidioq; varant manibus fabricata Cyclopum
 Castra dare, atq; imo subuertere moenia fundo.
 Pars telis oppressa iacet, pars agmine facto
 Dimicat, & totis oppugnat viribus hostem.
 Turribus è celsis matres, trepidæq; puellæ
 Prospiciunt, lachrymisq; genas, oculosq; fatigant
 Virgineos, viuis similes quæ tristia curant.
 Ipsaq; tarda gelu, & viuendo lassæ senectus

Moeni-

Maenibus euadens, cœlumq; & numina votis.

Inclamat, sursumq; manus ad sidera tendit.

Quisq; suis metuunt suprema pericula natis.

Interea putris miserando fœne re campus

Feruet, & effuso restagnat gurgite sanguis.

Cum subito accurrunt magno simul agmine porcæ

Torue, terribiles, auidæq; abiecta sequuntur

Corpora, seninecesq; viros, tepidumq; recenti

Cede locum, & plenos spumanti sanguine riuos.

Utq; sibi oblatam campo quæq; obuia prædam

Inuenit, hanc subito trahit in diuersa recuruis

Vnguibus, atq; animam crudeli vulnere fessam

Occupat, & mœstas Erebi demittit ad umbras:

Mox saturæ exhaustis epoto sanguine membris,

Exanime abijciunt retro post terga cadauer,

Et versæ repetunt stragem, pugnamq; reuisunt.

Hic Clotho & Lachesis, stygioq; animosa furore

Atropos, in medios ruit indignata tumultus.

Quæ quamuis gracili non tantum corpore molis

Præferat, at reliquis tamen excellentius æuo

Grandior incedit, canisque illustrior annis.

Vnâ omnes ruere, & diris mœstisq; moueri

Inter se iratæ rixis: & toruâ tuentes.

Inijciunt manibusq; manus, atq; vnguibus vngues.

Præcipitansq; hominum vitas Achlys ære propin

Heret, sed tristis: faciemq; humerosq; pedesq; (quo

Et Stygijs totum corpus conspersa fauillis.

Porcæ car
niuoræ tri
stiriam cla
dis auger.

Tres Par-
cæ.

Cui sordent uncaeque manus, et pallida semper
 Ora metu, putretque muco, sinibusque receptas
 Ex oculis atro desudat sanguine guttas,
 Et terram tabo maculant, ringitque reductis
 Faucibus, et tetros aperit cum murmure dentes.

Hymene-
ia seu nup-
tiales tri-
umpho.

Regia conspicuis moles inscripta figuris,
 Et sedem portis, totidemque effulta columnis
 Surgit opus, choreis ubi se genialibus omnis
 Exercet populus, pomparumque ardua plausu
 Moenia sollicito resonant, spatioseque flammis
 Atria collucet, Hymeneia festa parantum,
 Ducentumque novam, curru properante, maritam
 Coniugis in letos thalamos, iam iamque abeuntem
 Nocte cadente diem facibus flammisque morantur.
 Incedunt auro compta longo ordine matris.
 Has chorus equatis mulcens concentibus auras,
 Atque lyrae graciles extenso pollice chordas
 Percurrens sequitur: quem summa laude secuta,
 Alternant cum uoce choros, saliantque puellae.
 Parte alia lectis dapibus, mensisque procaces
 Indulgent iuvenes: quorum genialia leto
 Carmine, et audaci resonant conuiuia luxu.
 Excipiunt alij non laevo numine carmen,
 Et gracili ad citharam pedibus manibusque rotatis
 Assiliunt, blandisque iocis, risuque sereno
 Tristes expediunt curas, fidesque sonantes
 Permisto gaudens sequitur modulamine turba,

Leticiaque

Leticiaq; iocisq; uia, plausuq; resultant.
 Cornipedum ante urbem, stadio cursuq; uolantum
 Tergora conscedunt iuuenes, longoq; feruntur
 Agmine præcipites, atq; ardua rura pererrant
 Agricola, breuib; culti ornatiq; lacernis,
 Eocundam curuo proscindunt uomere terram.
 (Mirandum uisu) subito surgebat opima
 Messis agro, & flauis Ceres incuruata capillis,
 Maturasq; metit robustus messor aristas,
 Et ferro culmos, & auara falce superbam
 Inuadit segetem: & campo prostrata legentes
 Hordea concurrunt pueri, lectisq; manipulis
 In vacuas referunt Cerialia munera cellas.
 Parte alia curuis maturam falcibus ulmum,
 Et carpit grauidas immundus uisitor uuas.
 Mox iuuenes leuib; calathis, & vimine textis
 Pampineam excipiunt uitem, folijsq; coruscam
 Auriferis: qui cum læti cessere, subinde
 Expediunt, oneriq; parant uacuos calathiscos.
 Vitis erat nitidis argentea tota racemis,
 Quam circum tenues, argentea brachia, rami
 Discurrunt, passimq; horti latus omne superbo
 Ordine distinguunt, illam quoq; plurimus ære
 Fulcèrat grauior postis, sursumq; tenebat.
 Fecerat hanc magno diuinus Mulciber olim
 Ingenio. hic medio carmen citharædus in horto
 Incipit, & festo cuncti clamore sequuntur,

Rustici la-
bores &
studia.

Vindemiæ
imago pul-
cherima.

Nec

Nec minus intenti sua quisq; negotia curant:
 Vndiq; feruet opus, sursum deorsumq; ruentum:
 Hic onus importat tergo, redit ille peracto
 Munere, statq; alius calcatis sordidus vuis:
 Parsq; ministerio praeli, uinoq; terendo
 Incumbit: premit ille, alius collecta lacunis
 Extrahit. hi coeunt pugnis. Multiq; patientes
 Transmittunt cursu campos, leporumq; fugaces
 Venantur cumulos: cumq; his duo magna latrantum
 Corpora, sollicitis ceruos clamoribus vrgent.
 Ast illi fugiunt celeres, cursuq; salutem
 Prata per, & sylvas, atq; inuia lustra sequuntur.
 Parte equites alia, biyugo certamine campum
 Corripiuntq;, ruuntq; effusi carcere currus
 Aduersis spacijs, pendentq; in verbera proni
 Aurigæ, dant lora: volant vi feruida circum
 Plaustra choros, radijsq; fremunt: lapsuq; rotarum
 Impulsi, validum titubant, queruliq; feruntur.
 Tantus amor laudum, tanta est victoria cura.
 Victori spes summa tripus, tripus ære corusco
 Splendidus. hunc nigro faber ingeniosus in antro
 Fecit, & aurato clypei celauit in orbe.

Venatio.

Equestri
 cursu auri-
 gæ in sta-
 dio certat.

Oceanus
 clypei
 margines
 claudit.

Hæc circum tumidi latè maris ibat imago
 Oceani, & fluctu spumabant cæcula cano.
 Cui super impendent cygni clangore volantes,
 Atq; errant fluctus medios per, & æquoris alti
 Amplexus, cœlum, nunc vndas ore petentes.

Tot Deus exiguo formas miratur in auro
 Iuppiter altitonans: cuius mandata secutus,
 Inuictum, validumq; manu, magnumq; peregit
 Vulcanus clypeum: dextra quem ferre potente
 Alcides potuit, nec erant grauia arma ferenti.
 Ipse quoq; ascendit currum, fulgentibus armis
 Conspicius: velut ipsa Iouis per nubila summi
 Fulmina missa nitent: leuiterq; illatus honesto
 Cornipedum incessu vehitur. cerrusq; Iolau
 Rector, equos laxo versans moderamine flectit:
 Cum subito placidum sese dea numen in orbem
 Extulit humana facie Tritonia, & ipsos
 Talibus aggreditur verbis, & talia fatur:

Vos ô Lynceæ geniti de stirpe nepotes,
 Huc agite, & monitis aures aduertite nostris.
 Omnipotens animos vobis viresq; secundas
 Sufficit, ut Cygni bello spolia ampla superbi,
 Et caput è tumida raptum ceruice feratis.
 Hocq; velim Alcide maneat tibi mente repostum
 Firma, cum dulces annos, supremaq; fata
 Clauserit, atq; animam Cygni tuus hauserit ensis,
 Linque loco exanimem, nec sit tibi cura perempti
 Corporis: arma etiam, quæ fortè excussa iacebunt,
 Prætereas, cautosq; oculos aduerte Gradiuo,
 Qui cum fortè latus clypeo nudauerit, hasta
 Vulnera agens celeri, retroq; in tuta recede.
 Non tibi fas bello superûmq; deûmq; corusca

Minerua
 Herculi et
 Iolao.

Instructio

Arma,

Minerua
currum
Herculis
ascendit.

Arma, uel induuias diuūm rapuisse potentum.

Sic ait: & uolucres scandit Tritonia currus,
Aeternam portans famam, nomenq; subacto
Victurum Cygno. flagris auriga citatis
Admonuit bijugos: illiq; agitare sonantes
Incipiunt currus, uolucrique insurgere cursu:
Diua quibus uires quassa dedit ægide Pallas,
Imaq; concrepuit tellus, percussa uolantum.
Cornipedum pedibus: plaustris tum surgere utrinq;
Cygnum equūq; domitor, Marsque insatiabilis armis,
Aduersis cœpere uis: uelut acta procellis
Vnda, uel ut subitis interstrepit ignibus æther:
Qui cum diuersi campum uenere sub unum,
Vnoque aurigæ stadio iunxere iugales,
Mox crebris uacuas implent himnitibus auras
Alter in alterius nectentes murmura uocem.

Increpa-
tio.

Iamque propinquantem, dictis ingressus acerbis
Alcides. Cygnum: Tantum ne in pectore uersas
Cygne ignaue nefas? aut sic tibi fides, ut ausis
Nos contra ferro decernere, qui sumus olim
Fortibus assueti pugnare, & uincere fortes?
Cede loco, aut meritis nobis dabis improbe poenas:
Et tutam permitte uiam, temonere reducto.
Hac Ceyca peto, qui rex iustissimus unus
Trachinis superest, & seruantissimus æqui.
Quid multis? nec enim te res latet ista, quod ille
Te sibi delegit generum, natamque pudicam

Connubio iunxit stabili, propriamq; dicauit.
 O scelus infandum, caue sis: non te pater isti
 Eripiet dextræ. mecum si cominus armis
 Decernis, nostro vitam sub Marte relinques.
 Quin etiam (nec vana loquor) Mars ipse cruentam
 Cervicem nostræ quondam subiunxerat hastæ.
 Ante Pylum, belli raptus crudelis amore,
 In me torsit agens, quantum furor ipse monebat,
 Iratus iaculum: contraq; ego nostra retorsi
 Illius in corpus violentis viribus arma.

A' maiori.

Ter clypeo excepit iactus, ter pronus in armis
 Procidit, & terram resupino vertice textit.
 Mox alio ingressus telo, clypeumq; recidi,
 Transfixiq; femur medium: quo vulnere fractus
 Concidit, & putri subito prostratus arenæ
 Cum sonitu incubuit, spolijsq; exutus ab alto
 Plurima dijs superis post pugnam fabula factus.
 Sic ego nunc viresq; tuas, & uana retundam
 Somnia, si conferre ultra mihi tela parabis.

Sic ait: Ast illum nequicquam dira minantem
 Fissus equis nimium Cygnus contempsit, ab axe
 Desiliit terræ soboles Mauortia Cygnus,
 Parte alia Alcides: sonitum dedit æthere tellus,
 Tam valida percussa pedum grauitate. caballos
 Aurigæ impulerant proprius, flagrisq; citabant:
 Cum gemini heroes cupidis in mutua dextris
 Arma ferebantur. Veluti de uertice rupes

Vi tor-

Compara-
tio Home-
ro frequēs

Hyperbo-
le.

Hoc Ho-
mero &
Virgilio
semper si-
gnum cla-
dis.
Compara-
tio.

Vi torrentis aquæ par saxa, per ardua montis
Præcipitant, validoq; trahunt secum omnia lapsu,
Strage data nemorum, quercus fractasque sub ipso
Eripiunt alnos casu, piceasque virentes,
Dum subiecta petant montis, campique iacentem
Planiciem. talis tum reddebatur ab illo
Campestri sonitus certamine, mutua pulsu
Arma armis, rabido torquent glomerantque furore
Mœnia Myrmidonum, viridisque Anthæa, & Iolcus,
Atque Helice concussa dabant, Arneque fragorem,
Armorum strepitu, vocemque inclusa volutant
Mœnia, pulsati colles clamore resultant
Interea, cum iam diris ululatibus auras
Pugnantes implent. Clari cum rector Olympi
Intonuit læuum omnipotens, summoque cruentas
In gremium terræ stillabat ab æthere guttas,
Dilecti faciens in honorem talia nati.
Qualis in apricis (cum iam conceperit iras)
Montibus, immansuetus aper deprensus, ut acres
Sentit adesse canes, venatoresque sagaces,
Prestat, & arrectis horret fera tergora setis,
Irarumque minas iam congressurus apertas
Concipit, & tetrum calido vomit ore cruorem,
Duraque commissis distorquet dentibus ora,
Fulmineosque oculos, aciemque in fronte minacem
Huc illucque rotat dubius, vultumque seuerat.
Haud secus Alcides Ioue natus desilit altis

Curribus in terram, currusq; cacumina linquit:

*Et iam tempus erat, uirides cum fortè cícadæ,
Ramorum assuetæ solijs petulanter inerrant
Vere nouo. tenui reuocantes carmine messem,
Et matutinos per pinguia gramina rores
Nocte abeunde legunt : quo iam cum Phœbus apertā
Lustrarit mundi seriem, sua fundere plena
Carmina uoce queant: cumq; omnis pullulat arbor,
Et tennes circum segetem nascuntur aristæ,
Nec metuit dulcis surgentes pampinus Austros,
Et verno Phœbus uites oppalliat æstu,
Autor leticiæ Bacchus quibus assolet omnes
Eripere infestas curas, animumq; leuare:
Inter se heroes hac tempestate ciebant
Arma auidi, pariterq; animis in bella feroces
Certa ferebantur: raptorum more leonum,
Quos natura ferox, & egestas cogit edendi,
Ardua sectari surgentem in cornua ceruum:
Quem cum mole sua superatum dente necarint,
Inter se cupidi partæ pro corpore prædæ
Certant, & ualidis feriunt rugitibus auras.*

Veris de-
scriptio.

*Seu veluti gemini rostris in rupe repandis
Vulturij miscent pugnas, certantq; cruentis
Vnguibus, infando cœlum clangore petentes,
Si quem fortè vident loca per syluestria ceruum
Cornibus horrendum, capreamq; per alta fugacem,
Quam procul incautam nemora inter frondea fixit*

Compara-
tio

t Pastor

Pastor agens telis, liquitq; volatile ferrum
 Ignarus, medias sylvas saltusq; peragrans.
 Delapsæ fugiunt montes, vixq; agra trahentem
 Crura feram rapiunt discordi dente volucres.
 Sic duo fatigeris heroes cominus armis
 Congressi, validis impellunt vocibus auras.
 Moxq; ibi sublatam Cygnus consurgit in hastam,
 Incanto Alciden, cupiens extinguere telo,
 Aggressusq; agitur, clypeiq; insigne superbi
 Percussit feriens hasta: sed in orbe quietum
 Nequicquam telum pendens vmbone resedit.

Cygnus
 ab Hercu-
 le interfici-
 citur.

Acrius aduersum rursus consurgit in hostem
 Alcides Cygnum, & mediam qua partibus heret
 Aequis ceruicem tetigit, nexusq; reuulsit,
 Quæis galea & clypeus coeunt: qua cæde solutis
 Nervi uinclis, sed adhuc cum murmure lingue,
 In terram pronus cecidit. Ceu victa securi
 Sternitur infando gemitu decidua quercus:
 Ceu Iouis icta sonat metuendo fulmine cautes,
 Sic terræ incubuit: magno simul arma cadentis,
 Increpuere sono. cui, cum fugisset in auras
 Vita leues, victo tum longè immanior hoste,
 Alcides rapidi cautus vestigia Martis
 Obseruat, tristi torquens fera lumino vultu.

Compara-
 tio

Ceu leo, qui prædam nactus, totamq; cruentis
 In diuersa trahit pedibus, tantumq; fatigat
 Dum cadat, atq; animam superatam morsibus efflet:

Affidet,

Afidet, & cupido pascit fera lumina visu,
 Horrendumq; oculis agitur, circumquē volutat
 Agmina, nunc humeros pulsans, nunc tergora cauda,
 Sanguineisque putrem pedibus conuerit arenam.
 Deniq; sic totum furor immedicabilis aufert,
 Ut nemo aduersis illi concurrere signis
 Audeat, aut proprius motis consurge rixis.
 Alcides talem Marti se interritus offert.

Parte alia ingreditur Mars armiger, ore timendus
 Sanguineo, ingentes iras sub pectore voluens:
 Tum subito incumbunt validis clamoribus acti,
 Alter in alterius stringentes pectora ferrum.

Ac velut excelfo resoluta ē vertice cautes
 Excidit, & longum saltu defertur in orbem,
 Dum cada,, & medium feriens in vallibus agmen
 Impingat, reddatq; sonum mons monte repulsus:
 Haud secus aduersum Mars indignatus in hostem
 Incidit, horrendo cœlum clamore fatigans.
 Sed Iouis ægiochi soboles veneranda præibat
 Alciden Ioue patre satum, manibusquē ferebat
 Aegida terrificam densa caligine circum
 Nube super fusa tectam: qua freta, superbum
 Ingreditur tali verborum fulmine Martem.

Desine iam tandem tristi contendere pugna,
 Atq; animos cohibe: neq; enim magno Hercule uicto
 Victorem ereptis spolijs te excedere pugna
 Fata sinent: verum ista precor tam dura coerce

Græcorū
 more ali-
 as ex alijs
 compara-
 tiones co-
 ligit.

Pallas
 Marti.

t a Arma,

Arma, nec hanc nobis veniam luclando recusa.

Talibus haudquaquam dictis violentia Martis
Flectitur: exuperat magis, egrescitq; medendo.

Ingressusq; iterum Alciden feruentior, hostem

Occisurus, & illum, atq; illius arma iacentis,

Si qua fata sinant, mox erepturus, in illum

Insiluit, telumq; manu vibrante tetendit

In clypeum, caesi miserando funere nati

Vlcisci interitum cupiens. sine vulnere tellum,

Palladis armigeræ dextra auertente, repulsum est.

Iratus diua Mars auxiliante, perisse

Tam bene conceptum iaculum, mox obuius enssem

Arripit, atq; iterum fertur furibundus in hostem

Amphitryoniaden. verum ille interritus omnes

Excipit incursus: femorisq; ubi videt apertam,

Nec tectam clypeo, confixit arundine partem:

Ingentem clypeum, magniq; volumina scuti,

Ictu tam valido media intercidit. at ille,

Protinus incubuit madidæ superatus arena.

Accurrunt Pauor atq; Metus, dominumq; iacentem

Excipiunt, tolluntq; solo, corpusq; volanti

Mox curru impositum, fuga non mortalis equorum

Abstulit æripedum, mediumq; per æthera vexit,

Dum miser in summum venit dirisus Olympum.

Tum satus Alcmena socio comitante lolao,

Exuuijs Cygni pariter, spolijsq; potiti,

Inscendere iterum currum, Trachina petentes

Mars ab
Hercule
in femore
uulnera-
tus.

*Mœnia se Pallas dea non mortalis in astra
Erigit, & summi petit ardua tecta Tonantis.*

*Interea cæso crudeli vulnere nato
Iusta facit Ceyx: pariterq; ea funera mœstus
Prosequitur populus lachrymans, qui proxima seruat
Mœnia, Myrmidones, Anthæa, Arneq; & Iolcus,
Atq; Helice, qui supremum comitantur honorem,
Intersuntq; patris lachrymis, luctumq; sequuntur.
Obruit illius tumulum populator Anaurus,
Hybernis auctus pluuijs, niuibusq; resurgens.
Hec illi Arcitenens dederat mandata: quòd ille,
Munera qui Delphis Centumtaurilia Phœbo
Annua pendebant, media spoliasset adortus
Sepe uia, & tanto Phœbum fraudasset honore.*

*Ceyx
Cygno iu
sta fune-
bria facit.*

FINIS.

HESIODI ASCRAEI

THEOGONIA, BONINO

Mombrizio patricio Mediola-
nensi interprete.

INCIPIAM à Musis, Heliconis, car-
men, alumniis,

Quæ iuga sacra colunt montis, spacio-
saq; terga: (nigrantem,

Nunc fontem solitæ circum saltare

t s Nunc

Nunc Iouiam choreis ambire procacibus aram,
 Et vel Termessi, uel fluctibus Hippocrenes,
 Vel formosa tuis Holmi diuine sub undis
 Membra lauant: summas Helicon qua verberat auras,
 Mobilibus per stagna choris, dulciq; corona
 Exultant, pedibusq; ruunt hinc inde decoris.
 Densior has operit liquidis è fontibus aër.
 Nocte meant, pulchra nec eunt sine voce canentes
 Aethereumq; Iouem, cultæ & Iunonis in Argo
 Numina: congesto soleis hæc utitur auro,
 Additur his Pallas, magnus cum Pallade Phœbus,
 Et quæ noctiuagis gaudet Diana sagittis.
 Teq; canunt Neptune pater, qui numine terram
 Sæpe moues: magnamq; Themis, pulchramq; Dione:
 Quamq; Venus nigra nimium formosa pupilla,
 Quamq; sit auratis Hebe spectata coronis.
 Nocturnis memorant Lunam, Solemq; diurnis
 Ignibus, Oceanumq; senem, Terramq; parentem.
 His subit Iapetus, nigra Nox, Latonaq; mater,
 Quæq; diem crocea defert Aurora quadriga.
 Te neq; prætereunt grauior Saturne, nec ullum
 Quem genus à cœtu scierint duxisse deorum.
 Hæ prius Hesiodo, tenues dum pasceret agnas,
 Monte sacro, pulchram dederant ad carmina uocem:
 Meq; istis primò compellauere susurris:
 Pastores, studio quibus est syluestris auena,
 Duntaxat uentres & carpi crimine digni:

Scimus falsa loqui, non pauca simillima ueris:
 Scimus vera loqui, fari cum vera uelimus:
 Sic doctæ magni Musæ Iouis inclyta proles.
 Tum sceptrum legere ex lauro, ramumq; dederunt:
 Diuinamq; ambas uocem fudère per aures:
 Vt iam quæ fuerint, & scire futura ualerem.
 Ergo beatorum genus est, dixere deorum:

Seq; ipsas primùm canerem, tum si qua placerent.
 Sed quid cum syluis agimus, uel (talìa) petris?

Principium à Musis igitur deducimus. illæ
 Laude animum patris exhilarant: plerunq; canentes,
 Quæ sint, quæ fuerint, & quæ uentura trabantur.
 Vox concors atq; indefessa canentibus illis.
 Adde, quòd aula patris solet arridere dearum
 Carminibus: resonat domus alta niualis Olympi,
 Coelicolùm domus. immortali uoce sorores
 Diuorum genus extollunt, laudantq; canendo.
 Principiò quos terra dedit, cœlumq; rotundum,
 Et diuùm quicumq; genus deduxit ab illis.
 Deinde Iouẽ memorant, hominumq; deùmq; parentẽ,
 Principium finisq; sui fit carminis ille:
 Sit quia maior dijs, & præstantissimus horum.
 Quid quod & humanum genus, ipsorumq; Gigantum
 Dum memorant, mentem cogunt gaudere paternam,
 Musæ Olympiades, compti Iouis ægide natæ,
 Mnemosynæ soboles, obliuio certa malorum,
 Curarumq; quies. sacris has mater in oris

Pieriae, magno peperit commixta Tonati.
Mater Eleutheris procerat: cui Iuppiter, vllō
Haud diuūm presente, nomen sub noctibus hæsit.
At postquam multas annus fuit actus in horas,
Et sua cœperunt afferre pericula menses,
Ecce nouem ad numerum nocturni pignora furti
Vno Mnemosyne peperit pulcherrima nixu,
Leta puellari foetu. nam carmina Musæ
Semper agunt, vacuamq; gerunt formidine mentem
Mentem, quæ niueo multum non distat Olympo.
Sunt illis pulchræq; domus, populiq; beati:
Quas pariter Charites, Desideriumq; frequentant,
Voce sonant leta, labijs modulantur amœnis.
Cœlicolūm legesq; sacras, moresq; canendo,
Fortè hilares cœlum formosa voce petebant:
Immortale canunt, concentu terra renidet.
Adde pedum dulces strepitus: ibatur ad ipsum
Namq; Iouem. summis deus is dat iura colonis:
Ius habet & sæui tonitrus, & fulminis ille,
Vi patrem superans Saturnum: singula diuos
Inter agens, æquè meritos discernit honores.
Talia cœlesti cantabant arce sorores:
Clioq; Euterpeq; iuuans, & docta Thalia,
Melpomene, letis & Terpsibhorea choreis:
His subeunt Erato, memoriq; Polymnia mente.
Addimus Vranien, & quæ manet vltima: quanquam
Calliope cunctas supereminet vnica Musas.

Hæc claros sequitur reges, quibus extat honori
 Cætera Musarum concordî lege cæterua:
 Ora solet regum dulci suffundere rore.
 Quo sit, ut à linguis illorum dulcia latè
 Verba fluant, præstantq; fauis collata saporis.
 Hunc vnum aspiciunt populi, quem munere donat
 Calliope: seu fas dubium. seu iudicet æquum.
 Quin solet oblatas verbo requiescere lites.
 Hunc igitur voco prudentem: quòd adesse bonorum
 Sepe rei, tutò solet & punire nocentem.
 Mollibus affatur uerbis, dulciq; lepore
 Vtitur, atq; suo facilè impetrat omnia nutu.
 Utq; deo, stat honos illi, dum permeat urbem,
 Mellitusq; pudor: nucat inter deniq; cœtus.
 Qualia sunt, homini dare quæ nouere Camœnæ.
 Vos ô cantores, & qui citharædus habetis,
 Munera Musarum in terris, & Apollinis estis.
 Ab Ioue sunt vates. felix, quem deniq; Musæ
 Obseruant: huius dulcis fauus exit ab ore,
 Præterea si quem luctus, lachrymæq; frequentes
 Possideant, animamq; urant mœroribus intus.
 Dentq; illi Musæ numeros, artemq; canendi,
 Præteritos veterum latè qua promat honores,
 Cœlicolasq; mali meminit non ille prioris,
 Quod tulerat: tantum auxilio sunt dona dearum.
 Ab Ioue saluete natæ, date carmen amœnum:
 Diuorum cantate genus, qui sæcula viuunt:

Quos genuit Tellus, & multo lumine Caelum,
 Et nigra Nox, salsis & quos Mare pavit in undis.
 Dicite quo diui fuerint, quo munera terra,
 Quo mare, perfectis quo condita flumina ripis,
 Astraq; cum radijs, & latus desuper orbis:
 Quiq; ex his diui fuerint, rerumq; datores.
 Quis diuis & opes, & quis diuisit honores,
 Vnde vel his olim sublimis cecidit Olympus.
 Dum licet, ista mihi coeli narrate colona,
 Et mundo quaecunq; prius sint edita rerum.

Principio confusa Chaos, sine imagine moles
 Extitit, hinc vacuis Tellus apparuit aruis.
 Nam prius ipsorum pavimentum facta decorum est,
 Quondam qui coelo sedes habuere supremo:
 Tartara dehinc una sunt visa dehiscere terra.
 Et mox pulcher Amor surgit, mediusq; deorum
 Cernitur. hic illos forma supereminet omnes.
 Membra deus late soluit diuūmq; virūmq;
 Consilium, atq; ipsam domitat sub pectore mentem.
 Deq; Chao, luens Erebus, Noxq; atra resultant.
 Aethera Nox, ipsumq; Diem misisse putatur:
 Quos Erebo coniunx peperit lasciuia marito.
 Tum quoq; sidereum Tellus grauis edidit orbem,
 Par sibi praecunctis Caelum quo tegmen haberet,
 Magnorum & fieret pavimentum sola deorum,
 Hinc montes, gratasq; tulit conuallibus imis
 Radices, Nymphae sedes ubi saepe tenetis.

Quid mare non domitū memorem, sæuūq; procellis,
 Aspersūq; metu: stetit hoc quoq; pignore Tellus.
 Nec mora, concubuit Cœlo: bis sēna repentē
 Stirps oritur. tumidis magnus prius emicat vndis
 Oceanus, subit Iapetus: nec defuit ingens
 Cœus, cumq; ipso satus est Hyperione Creon:
 Nataq; Mnemosyne, Themis, & Rhea, pulchraq; Te-
 Quiq; micæserto Phœbe spectabilis aurco: (Ithys,
 Ortaq; Thea grauis. demum Saturnus: is arma
 Consiliumq; gerit tacito sub pectore uasfrum.
 Omnibus hic grauior natis: tenerumq; parentem
 Carpit, & hunc multa solet incusare querela.
 Addidit his animo Cyclopes Terra superbo,
 Cum Bronte Asteropem, nec uiuidus absuit Arges.
 Hi fulmen cudere Ioui, tonitrumq; dedere:
 Cetera sunt diuis similes. micat vnus in ipsa
 Fronte oculus, curuusq; aurem sedet inter vtranq;
 Id Cyclops, quod eis stat pro cognomine, monstrat,
 Nomine req; putes notos. fuit horrida visus
 Effigies, & erat monstri luminis instar:
 Omnis ab assiduo vis est infracta labore.
 Verum alios Tellus Cœlumq; creauit alumnos:
 Tres ij sunt numero, multo stat nomine fama.
 Cum Gygi Briareum numerant, Cottumq; superba
 Pignora: Titanas his Iuppiter vsus in hostes.
 Quinquaginta comas quiuis, centumq; lacertos
 Gestat in accessos: audet contingere nemo.

Vis ingens, magni quam corporis æquat imago.
 Hi sunt quos cœlum, materq; atq; illius vxor
 Terra, satos genuere, malis grauioribus omnes
 Vicerunt, nididumq; infestauere parentem
 Principio: verum serie nascentibus illis
 Sub Styge damnatos, imæq; uoragine terre
 Occuluit. Cœlum patrem mala tanta iuuabant.
 Ipsa graues dederat gemitus sub pectore Terra,
 Atq; dolos animo nimium concepit iniquos.
 Tum niueum fabricans adamanta, sagacior arma
 Molitur, curuamq; uocat cognomine falcem.
 Iamq; sui coram steterant ex ordine nati,
 Talia cum irato tandem sermone profatur.
 Pignora, si matris misera, seuiq; parentis,
 Si mea sint animo, ducissima pignora, uobis
 Verba, pater poenas operis dabit antè patrati.
 Scilicet inuentor primus fuit ille malorum.
 Talia dum loquitur, patos tremor incutit omnes.
 Nil uerbi: labijs cohibent nam verba sub imis.
 Huius mora, Saturnus grauior, fidensq; iuuenta,
 Surgit, & hac caram compellat uoce parentem:
 Hoc opus, o mater, manibus peragetur ab istis.
 Polliceor: neq; enim me iam patris ulla tenebit
 Cura, quod inuentor primus fuit ille malorum.
 Dixerat. ipsa animo retinet uix gaudia mater,
 Remq; hanc non ulli credit. sedet ergo, tacetq;
 Quid moror? infandam Saturno tradidit harpen,

Instruxitq; dolis. Cœlum dehinc attulit umbram
 Noctis, ut ingratos peteret cum coniuge somnos.
 Iamq; procax avidis nimium distenditur ulnis:
 Insidijs puer excedit, gladioq; timendus
 Scuit, et in coleos vibrauit tela paternos:
 Tergaq; post (neq; enim frustra) proiecerat illos.
 Nanq; quot exierant fœcundo sanguine guttæ,
 Terra tot ebibit: hinc longus sibi uertitur annus,
 Et mox Tartaræ coram cernuntur Erynnæ.
 Horrificisq; graues sonuere Gigantes in armis.
 Hinc et quas Melias uocitant, fit origo deabus.
 Ast ubi cæsa patris adamante uirilia Cœli,
 Aequoreasq; ea Saturnus proiecit in undas,
 Iamq; diu frustra pelago sunt uisa natæ,
 Candentes circum spumæ, quibus inclyta tandem
 Virgo oritur, primumq; sacris natat orta Cytheris,
 Fluctibus argutam petit hinc Venus aurea Cypron.
 Plurimus oris honos illi, facieq; uerenda
 Ambulat, et teneris uestigia sumit ab herbis.
 Hanc homines, uarioq; uocant cognomine diui,
 Nunc Aphrodite, nunc ea dicitur Aphrogenia:
 Quod prius à spumis illi tradatur origo.
 Quod sata sit Cypri, dea Cyprogenia uocatur.
 Hanc quoq; sæpe leges Cytheream: causa putatur
 Illa, quod admotis prius appulit orta Cytheris.
 Sunt et qui diuam meritò Philomedeæ dicant,
 Quod dea testiculis quondam sit nata marinis.

Sæpe locus matri comes it, cæcusq; Cupido.
 Illa deos coram. Maiestatemq; salutat:
 Is fuit in primis honor illi. deniq; sortem
 Dicitur hæc hominum medio sortita, deumq;
 Virgineos ea sermones, risusq; dolosq;
 Fert et amicitiam, nec delectatio longè
 Cernitur: assiduos apud hanc dulcedinis vsus
 Inuenies, et nec sine mansuetudine viuit.
 At sua Titanas Coelum cognomine dixit
 Pignora, pignoribus crebrò dum litigat ipsis,
 Quicquid agant: vocat intentos ad pessima semper,
 Crimine pro tanto poenam sibi iure daturus.
 Nox quoq; mox Sortem peperit, Parcamq; nigrantè,
 Et Mortem: nec vos partu puto Probra reliquit.
 Nec mora, cum somnis Insomnia parturit: atq;
 Qui culpas hominum carpit, delictaq; Momon:
 Et quas Hesperidas vocitant, quibus aurea curæ
 Mala per Oceani ripas, hortosq; fuerunt.
 Et vos Fata parens inuictò pectore semper
 Gignit, et æternas immitia numina Parcas:
 Clothoq; et Lachesium, surdas et quæ gerit aures
 Atropon. hæ bona sunt, et pessima tradere dicta.
 Errores hominum obseruant, culpasq; deorum:
 Nec locus insidijs quas hæ posuere, quiescit,
 Donec in expositos poenæ reus ineidat vncos.
 Fillaq; obscuræ fuit indignatio Nocti,
 Nulla viris grauior pestis magis obfuit vnquam.

Hinc & Amicitiam peperit, Fraudemq; latentem,
 Atq; Senectutem. canis adit ista capillis.
 Ultima pignoribus tumido Lis additur ore.
 Filius huic Labor est, modicaq; Oblivio mente,
 Debilibusq; Fames membris, vacuoq; palato.
 Adde graues lachrymis & tristi corde Dolores,
 Præliaq;, & Pugnas, & multo sanguine Cædes.
 Quid quòd et hanc vocitant caram Mendacia matrè?
 Ambages, multaq; grauis Victoria præda:
 Lesioq;, & ueris Infamia nota cachinnis,
 Plus alijs geminæ sibi consueuere vicissim.
 Quin & præfectum genuit iurantibus Hòrcum.
 Officit is, falsæ cum sunt periuria linguae.
 Nerea sincerum Pontus, verboq; seuerum,
 Progenuit: natis senior solet ille vocari.
 Grandæuum pleriq; vocant: quòd nullus in illo
 Si dolus, & culpa vitam non inficit vlla:
 Quòd si mansuetus, quòd fas, quòd iura sequatur,
 Consilij quòd sit mitis, largitor & æqui.
 Teq; creat Thaumas Pontus, Phorcumq; superbum.
 Coniunx terra fuit. tulit hac quoq; coniuge natas
 Ille duas: pulchra te Cete fronte priorem:
 Eurybien, cui mens adamantina facta, secundam.
 Porro coma laudata nimis pulcherrima Doris
 (Edidit hanc pater Oceanus sub finibus orbis)
 Virgo seni nupsit Nerei. torus, æquoris vnda,
 Gratus. in hoc Nymphæ natæ dicuntur aquosæ:

Eucrate, Thetis, & Proto, Spioq;, Saoq;,
 Eudore, Glaucēq; procax, hilarisq; Galene,
 Doto, Dynamene, niueis Eunica lacertis,
 Cymothoe, Thalie: quibus addimus Amphitriten,
 Pasitheen, Meliten, formosoq; ore Pherusam,
 Protoq;, & multos Erato quæ cepit amando:
 Eulimenen posthac, & quam miramur Agauen,
 Dorida Neseen: nec te Galathea reliquit,
 Candidiorq; comas, faciemq; simillima lacti,
 Protomedea subit, Panopeq;, Acteaq; uirgo:
 Gignitur Hippothoe formosior, Hipponoeq;:
 Cymodoce, motas pelago quæ temporat undas,
 Ventorumq; ipsos facili premit ore tumores.
 His Amphitriten. ulnas quæ rore madescit.
 Gignit & Euagoren, & tutam Pontopoream.
 Lysianassa subit: nec deerant, Laomedia,
 Eione, Cymo, pulchraq; Halimeda corona.
 Nec te Glauconome. facili letissima risu:
 Nec te Liagore, nec te Pronœa tacemus:
 Nomen & à multis quæ legibus accipit una,
 Polynomen peperit, subit has Euarna sorores.
 Aspicias, nihil est quod iurè reprehendere possis
 Aemula naturæ est studijs, & amabilis æquis:
 Egregiam pariter Psamathen, diuamq; Menippen,
 Autunomen, Nesoq; parit, iustamq; Themisten.
 Addidit Eupompen: & quæ gerit una parentis
 Aeterni mentem, sociæ Nemertea dicunt.

Fallor: an hæ numero decies sunt quinque sorores?
 Oceano posthac præstanti corpore natam
 Duxerat Electram Thaumās. his nascitur Iris,
 Harpyæq; comis pulchræ, foedæq; rapina.
 It prior Ocypete. post hanc infamis Aëthlo:
 Scilicet hæ ventis præstant, aëribusq; volatu,
 Tempore proq; suo clamoribus aëra turbant.
 At Cetonis atrox petijt conubia Phorcus.
 Annumerat soror, et fratri commixta marito est.
 Formosæ nascuntur anus, canoëque capillos,
 Comptaque Pephredo vestes, et tristis Enyo.
 Gorgones adduntur. qua soles Hesperus abdit.
 Oceanum propter campos habuere feraces.
 Dulcibus Hesperides sunt illic vocibus vſæ:
 Euryale, Sthennoque potens, multisque Medusa
 Nota malis: mortem sola est hæc passa sororum.
 Ius alijs nec mors, nec curua senecta duabus.
 * Dixit ad uxorem maius Neptune Medusam:
 Pro thalamo stat aquosus ager, pro candida lecto
 Stat rosa, stant violæ, cuncti stant deniq; flores.
 Illius postquam Perseus caput abstulit, idque
 Victorem misera potuit fecisse puellæ.
 Horrendus Chrysaor, subitis et Pegasus alis,
 Exiliunt. equus Oceani sub fontibus ortus
 Dicitur: est quoniam fons dictus ab helline Pege.
 Alter ab aurato, manibus quem fulminat, ense,
 Fit Chrysaor: sonat ensis Aor, sonas et Chrysos aurum.

Pegasus astringerum tandem petit aliger orbem,
 Incola, perq; deos & magni tecta Tonantis
 Attulerat tonitrumq; Ioui fulgurq; coruscum.
 Edidit at Chrysaor sibi Geryonea trifaucem,
 Ante suas illum vis Herculanu iuuenas
 Perdidit, atq; animam claua deponere iussit.
 Senferat ereptum infelix Erythea tyrannum,
 Ditariq; sua doluit Tyrintha rapina:
 Cesus & Eurytion, stabulis atq; Orthus opacis.
 Deq; illa est ingens atq; insuperabile monstrum
 Progenitum, nulliq; Deum, nulliq; virorum
 Par erat, aspectu grauius: cui nomen Echidnae.
 Pars prior egregiam forma praestante puellam,
 Vltima terribilem saeuumq; professa draconem est.
 Cruda nimis spelea colit, varioq; colore
 Cernitur, atq; cauas habitat saeuissima petras.
 Huic sedes olim a coelo terraq; remotas
 Concessere dei. iacet immortalis Echidna
 Antra per, aeternam solet & duxisse iuuentam.
 Scilicet huic saeuum coisse Typhaona dicunt,
 Infandoq; procax uento commixta puella est.
 Hec quoq; Geryonea virum sibi duxit habendum,
 Dum cocunt, infanda canem foetura priorem
 Edidit. Orthus is est. oritur, sed acerbior alter,
 Cerberus: horrendos aperit saeuosq; latratus,
 Quinquaginta quatit diris ululatus ora.
 Ferrea vox, acerbq; nimis stat, & absq; pudore.

Lerneam peperit post hac immanior Hydram:
 Herculeus labor illa fuit, magniq; decoris
 Nomina. Iunonis contra nihil obfuit ira.
 Hanc ea nutrierat pestem. comes Herculis ibas
 Ad noua vitales Iolae pericula mortes.
 Consilijs doctæ tandem ruit illa Minervæ.
 Hydra grauem vastamq; nimis genuisse Chimæram
 Dicitur: illa leues velocior anteit auræ,
 Acribus aspirat flammis, multaq; fauilla
 Aestuat, & rapidos de naribus euomit ignes
 Huic caput est triplex monstro. pars prima leonem
 Monstrat, habet medium serpens, stat sine chimæra,
 Pegasus hanc magno rapuit sub consule tandem.
 Bellerophonteos quis non audiuerit ausus?
 Heu Cadmi domus infelix: connubia sanxit
 Orthrus, amatrici genuit qui Sphinga Chimære:
 Heu monstrum crudele tibi. congressa marito
 Est iterum ipsa Chimæra, Nemeæumq; leonem
 Edidit: ô quantam pestem. dea scilicet illum
 Nutriit, inq; vmbriis impegit Iuno Nemeis.
 Sanguine frondosa multo regnabat in aula.
 Quid moror? Herculeæ fuit is quoq; gloria clauæ.
 Rursus in amplexus Phorcum notissima Ceto
 Excipit: hinc ingens multis & onustior armis
 Fit serpens. latebrosa colit, cæcasq; cauernas,
 Malaq; non vlla seruat vigil aurea somno
 Semina Cetonis cecini, Phorciq; superbi,

Fluminaq; Oceano peperisse puerpera Thetys
 Dicitur: Eridanus altis hinc enatat undis,
 Nilus, et Alpheus, pulchrisq; meatibus Ister.
 Strymonaq; et Rhesium genuit, Misumq; Caycum,
 Meandrumq; vagis anfractibus, Heptaporumq;
 Nascitur et Rhodius, magnoq; superbus Eeta
 Phasis, et aurata qui labitur Hermus arena,
 Quiq; habet argento similes Acheloius undas.
 Edidit et Nessum, pranoq; Haliacmona lapsu
 Graniconq; simul peperit, Phrygiumq; Simunta.
 Additur Aesapus, nigro natat ille fluento.
 Et qui tabificum purus non accipit amnem,
 Peneus, socioq; negat cum gurgite tingi.
 Sangarium Tethys, Ladonaq; Partheniumq;
 Euenum. Ardescumq; parit, diuumq; Scamandrum.
 His cum formosas mater pulcherrima nymphas
 Est enixa. virum genus hæ, stirpemq; puellæ
 Cum fluuijs sibi semper alunt, et Apolline rege:
 Ab Ioue naturam naæte dicuntur eandem,
 Pithoq; Admetenq; parens, et Prymnona Tethys
 Edidit: Vranie specie subit æmula diuos.
 Electren tulit, et Clymenen, Zexoq; Thoenq;
 Te quoq; Calliroe: leuior nec defuit Hippo.
 Pasithoen, Asiemq; parit, malisq; Rhodeam
 Leuibus: has Pluto sequitur formosa sorores.
 Plexaure deinceps, Polydoraq;, Melobosisq;
 Atq; Galaxaure, facieq; Petrea decora.

THEOGONIA.

411

Metis, & Eurynome, flauis & Xanta capillis.
 Addidit Europen, croceoq; Telesthoa peplo:
 Quas Ianira procax sequitur, pulchroq; Diona
 Pectore, cumq; Tyche pulchram Cerceida vinxit.
 Quid quod & Budore, niueis & Acasta lacertis,
 Nascuntur? Perseis adest, & prompta Menestho.
 Gignit & Idyam: quibus Amphiro, Ocyroamq;
 Iunxit: Ianthæi nec gratia defuit oris.
 At neq; præterijt Clytiem, dulcem ue Calypso:
 Et Crescis adest, & cum Crescide Doris.
 Vltima Styx oritur: cunctis Styx præstitit vna.
 Omnibus Oceanus senior, grandæuaq; Tethys,
 Auctores. patrio chorus hic excellit honore.
 Dehinc alias pater Oceanus, venerandaq; coniunx
 Ediderant: numero tribus extant millibus illæ,
 Vestigantq; solum, pressisq; paludibus errant.
 Totq; alia Oceano sunt edita flumina, terras
 Quæq; rigant & quæ Tethyn dixere parentem:
 Omnibus his, neq; enim poterit sua reddere quisquam
 Nomina, sed quicumq; suo nascatur in orbe
 Nouit, & ignotos alijs sibi nominat amnes.
 Magnum præterea Solem, Lunamq; vagantem,
 Thea, nimis caros peperit Hyperione natos.
 Tertia fit soboles croceis Aurora quadrigis.
 Quæ micat, atq; diem cœlo terræq; ministrat.
 Haud secus Eurybiæ peperit tria pignora Crio,
 Maiorem Astræum natu, Pallanta minorem,

Ultima sortitur partus vestigia Perses,
 Primus erat tamen ingenio, pinguiq; Minerva,
 Inter mortales multo præstantior omnes.
 Adde quòd indomitos Eoa puerpera ventos
 Mixta Deo, nostrum diffuderat vsq; per orbem,
 Argesten Boreamq; grauem: Notus additur illis,
 Quiq; nouas Zephyrus flando leue parturit herbas:
 Lucida dein tremulis produxit sidera flammis,
 Quæ data sunt Cælo pro lumine. fungitur illis,
 Proq; caput merita sole: insignire corona.
 Tum demum multa Styx atra libidine moda est.
 Nupserat, eaq; viro natos Pallante creauit.
 Aemulus hinc oritur Zelus, Contentio fratri
 Addita: formosis solet hæc incedere suris.
 Et quæ sublimi Iouis assedere cathedra,
 Nomine dicta viris Vis prima, Potentia dicta est
 Altera regali comes utraq; facta Tonanti.
 His sine non callem, non ullam Iuppiter aulam,
 Non vrbes summum non his sine permeat orbem,
 Ab Ioue. Styx gratis hoc impetrasse putatur,
 Cœlicolas vna coram cum cogeret ille:
 Indixitq; graues pugnas, preciumq; laboris
 Obtulit, auxilio Titanas si quis in hostes
 Iret, et inuasum Iouis instauraret honorem,
 Præmia nedum (inquit) quisquam fasces uel priores,
 Sub pater Saturno quibus est is sanctus abunde,
 Non perdet: uerò quem non gignitoris habebunt

Munera,

Munera, foecundis ego donem facibus illum?
 Consilio primum cari Styx mota parentis,
 Duxit opem, et trepido cum natis affuit orbi.
 Quid tantis igitur meritis par redderet ille,
 Pensabat. tacitam subit hæc sententia mentem,
 Per Styga coelestes iurent, nec fallere quisquam
 Audeat. at duo uos. Vis atq; Potentia, mecum
 Viuite. sic fatus, diuis impertit honores
 Omnibus. ipse sua regnat sublimis in aula.
 Nubit amatori Phœbi pulcherrima Cœo:
 E' quibus exoritur pignus mirabile tædis:
 Grator in primis medio Latona deorum
 Visa fuit, coetusq; uirum nil dulcius illa.
 Quinetiam Asterien Persi genuere maritam.
 Nascitur ex istis Hecate, præclara duobus
 Muneribus, multoq; palam Iouis errat honore.
 Nemq; ea ius terrasuperi fortitur et orbis:
 Subq; eius uastum cohibet ditioni profundum:
 Perq; Deum superas graditur spectabilis ædes.
 Hanc quoq; mortales uotis uenerantur opimis
 Sacra deæ leti faciunt, Hecatenq; uocantes
 Quæ sit maiestas, eiusq; potentia monstrant.
 Illa preces et uota libens assumit, et illis
 Carpere foecundas dat opes, et honoribus uti.
 Ergo mortales inter, cœliq; colonos,
 Cunctorum decus et partem sortita bonorum est.
 Ab Ioue uis illi non fit, quoscunq; recepit,

Munera cum vobis olim diuisa darentur
 Titanes, ni fallor, adhuc ea seruat honores.
 Néue quòd Asteriæ proles fuit vnica tantum,
 Concessos olim fasces depulso reliquit.
 Arbitrio micat illa potens: nimis utilis illa
 Consilijs, & quem coetu vult præficit omni.
 Stant acies, stricteq; micant densa agmina ferro:
 Nemo tamen victor, nisi cui fauet illa, recidit.
 Regibus assidet, atq; illis dat regna tueri,
 Iustitia. quòd si pugiles in agone frequentes
 Emincant, multoq; petant sudore coronam,
 Hæc dabit ad nutum vires, palmamq; vocata.
 An memorem, quid æquum præstet domitoribus, atq;
 His qui cæruleum tumidis mare nauibus errant?
 Illi sæpe preces Hecate, plerunq; potenti
 Neptuno fudere: colunt hæc numina nautæ.
 Hac duce sæpe redit præda venator opina.
 Sæpe dolet longo cum illuserit illa labori.
 Quid quòd Mercurio comes it, stabulisq; capellas,
 Armentumq; ferax & oues augere putantur?
 Ex modico multum, ex multo facit illa pusillum.
 Sic ea, sit tantum proles licet una parenti,
 Ingenti diuos inter tamen extat honore.
 Iuppiter huic homines etiam concessit alendos,
 Degere qui vitam possint, lucemq; tueri.
 Scilicet his Hecate narratur honoribus usa.
 At Rheæ Saturno numero sex incluta partu

Pignora contulerat, Vestam Cereremq; feracem,
 His subit auratis Iuno pulcherrima plantis,
 Et tu qui Stygias colis improbe Pluto paludes,
 Quicq; maris geris imperium Neptune profundi.
 Addidit illa Iouem, diuûmq; hominumq; parentem,
 Fulminibus terram crebro qui oppugnat acutis.
 Horum crudelis pater vnumquemq; vorabat
 Nascendo, patrium ne post quis obiret honorem.
 Illi nanq; prius cœlum Tellusq; parentes
 Predixere, suo quod erat fatale domari
 Pignore Saturnum: licet is fortissimus esset.

Hoc ideo metuens, seuit nascentibus ore
 Pignoribus, miseras mater dabat ægra querelas.
 Propterea Rheæ fulmineum paritura Tonantem,
 Dicitur his caros tandem implorasse parentes:
 Consilio miserae precor en succurrite natæ.
 Dicite, præsentem sortum quò tuta locorum
 Enitar, quæ pena patris sit habenda furori:
 Quod partus vorat ille meos. mouere profusæ
 Hæ Cœlum Terramq; preces iustæq; querelæ.
 Ergo Rheæ, quæ sint patriq; Ioui; futura
 Ostendunt, et quid sit eis fatale duobus,
 Quid moror? hæc Lyctum Cratæ defertur opimam,
 Armatum paritura Iouem. misere parentes:
 Ut peperit natum, sibi Terra recepit alendum.
 Nox erat, atq; omni Cœlum tum luce carebat,
 Cum Lyctum peteret nato Ioue mater et illum,

Haud secura, cauo furtim contexit in antro.
 Monte sub Ideo syluis latet ille profundis.
 Iamq; avidus fauces aperit Saturnus, ut ipsum
 Ore recens natum queat inglutire Tonantem.
 Stabat fortè filix: silicem Rhea cepit, & illam
 Pro Ioue Saturno posuit festina vorandam.
 Hanc miser inglutit Genitor, uentriq; recondit:
 Ignarus, post terga Iouem pro caute manere,
 Inuictum, mœsti q; nihil præ fronte gerentem:
 Cui citò debebant sæui delicta parentis
 Cedere, quem regno seruabant fata paterno.
 Nec mora, formosa concreuit imagine natus.
 Vis aderat, qualisq; decet præstantia regem,
 Interea lapsus rursus Sol induit annum:
 Saturnus, monitu cui iam frustrata parentis
 Mens erat, atq; dolis potuit succumbere nati,
 Stare Iouem liquit natum: Terræq; procumbens
 Ora quatit, quasso lapis ultimus exit ab ore.
 Iuppiter hunc capit, inq; sacra Pythone manere
 Iusserat. illa cauo Parnaso moenia quondam
 Extulerat: labis in signum memorabile cessit,
 Gentibus ut fieret res admiranda futuris.
 Tum demum patruos à Cœli nexibus ultro
 Soluit. agunt dignas tanto pro munero grates:
 Atq; Ioui tonitrum dederant, fulmenq; trifidum,
 Et fulgur. terram prius id defodit in altam
 Iuppiter. his fretus telis, toto imperat orbi.

Duxit ad Iapetum Clymene formosa maritum:
 Oceano genus hæc sibi caput ab æquore Nympha.
 Bis duo progeniuit natos: Atlanta priorem.
 Edidit elato fuit ore Menœtius alter.
 Consilio sequitur vario curuq; Prometheus,
 Et quem non recta dicunt Epimethæa mente.
 Nam prior inuentis hominem læsisse putatur,
 A' Ioue plasmatam quod abegerat ille puellam.
 Fertur at derisio strauisse Menœtion igni
 Iuppiter, et stygijs miserum damnasse sepulchris,
 Quod malus, atq; animos tumefecerat ille superbos.
 Maximus Hesperidum iuxta confederat Atlas
 Prædia, qua Oceano iungit confinia tellus:
 Infractis bumeris cœlum (mirabile visu)
 Sustinet, et nullo deflectit pondere collum,
 Iuppiter hanc sortem dedit illi. porro Promethæa
 Funibus ingenti fertur strinxisse columnæ.
 Fœcundo (an memorem?) quod in epate sederit ales
 Semper, et excretam nunquam satur accipit escam?
 Namq; dies quod ei absumit, nox sufficit ultro.
 Vidit autem satus Alcmena, visamq; peremit.
 Inuito neq; enim volucrum Ioue perdidit. atqui
 Plus solito pater Herculeæ conducere laudi
 Censuit. et quanquam grauis ille Promethæa triuit,
 Quod sibi consilijs olim contendit iniquis:
 Abstulit immixtas studio tamen Herculis iras.
 Iudicium diuis fuit et mortalibus olim

Meconæ: socium venisse Promethea dicunt
 Ante Iouem, fertur sectum posuisse iuuenctum.
 Fraude bouem secuit: carnes & viscera lectam
 Is sibi constituit præpingui sumine partem:
 Ventre bouis gracili preciosa cibaria textit,
 Tergoreq; inclusit fœdo. mox alba secundo
 Ossa loco dedit, & molli pinguedine sepsit.
 Hæc hominum diuûmq; parens dum mente videret:
 Iapetionide, qui mentis acumine præstas,
 Qua tibi fraude nimis partem lasciue parasti?
 Dixit: at e contra leue subridendo Prometheus
 (Nāneq; fraudis erat cœptæ immemor) ista profatur.
 Stant geminæ coram pater optime maxime sortes:
 Elige, si qua tuæ pars est gratissima menti.
 Dixerat ista dolis. at Iuppiter omnia cernens,
 Hæc nouit. neq; enim latuit dolus improbus illum.
 Quid faciat? mox ille viris graue lumina torquens,
 Plurima quæ possent animo liberabat obesse.
 Hinc adipem ille manu cadentem sumit utraq;
 Excutit exta furor, vultuq; impetitur ira,
 Alba quod exertis conspexit fraudibus ossa.
 Quò sit, vt illa viri sacras adolere per aras
 Assueti. veteris imitentur originis usum.
 Tum demum iratus coeli cui numina parent.
 Iapetionide, qui præstas omnibus (inquit)
 Consilio, cœptas neq; enim sinis improbe fraudes:
 Talia turbato mittebat Iuppiter ore.

Proinde doli memor, abdiderat mortalibus ignem.
Id satus lapeto sensit, ferulaq; fauillas
Iniciens, tepidos terris clàm detulit ignes.
Tanto Iouem medio sub pectore cura momordit:
Affecitq; graui, neq; enim mediocriter ira.
Pro raptis igitur flammis mortalibus ingens
Addidit ille malum. Vulcano namq; pudice
Iussit ut è terra formaret plasma puellæ
Iussa facit deus, ambiguo qui crure laborat.
Compsit eam multo Pallas tum cæsia cultu:
Donauit zona, nec abest argentea vestis.
Ipsa manu dea palliolum, mirabile visu,
Explicat. inq; humeros à fronte reflectit eburnos:
Fertur & hanc tenera quos vngue reuulsit ab herba
Floribus, aurataq; caput redemisse corona.
Lemnius hanc docta deus insigniuerat artes
Inq; alla longosq; dies, multumq; laborem
Impendit: placuisse Ioui sic ille putatur:
Sculptilibus pinxit varijs, & imagine multa.
Nam quæcunq; mari, quæcunq; animantiâ terris
Apparent, in ea viuunt. micat indita latè
Gratia: neu tantum pictas motare figuras
Membra, sed has veris affirmes vocibus uti.
Ut pulchrum mox ille malum (vice namq; bonorum
Fecerat) hanc oculis hominum diuûmq; patêre
Exhibet: allatis ea deinde superbior ibat
Muneribus, largaq; nimis gaudere Minerva.

Astantes

Astantes stupor inuasit mortalibus inde
Quod grauior fraus est et expugnabilis orta.
Foemineum genus hinc ortum, sexusque proterui
Progenies effecta, viros quæ ledere nata est.
Hos puto qui rebus non consulere, sed omni
Tempore cum satis libito sunt ventris abusi,
Quale fauis examen apum dulciq; liquore
Cernimus, infames haud raro pascere fucos.
Per thyma mane volant, et picta per arua tepenti
Sole vagæ, cerasque legunt et dulcia mella.
Prædo latet, curuoque vorax sub vimine viuit,
In suaque abdit edax alienos extra labores,
Talis in humanis prius ab Ioue foemina rebus
Est data flagitijs hominem quæ ledat iniquis.
Altera mortales est visa laceffere pestis.
Nam qui coniugium spernit, nomenque mariti
Triste fugit, nescitque tori parere querelis:
Hic altore licet careat, multaque senectæ
Sit grauis, et prona prospectet fronte sepulchrum.
Indiget haud victu viuens, solitaque dicta.
At postquam vita excessit, prò quanta relictas
Turba sit inter opes? letas pars vna nouales
Diuidit, inuentum pars altera diripit aurum.
At cui ducta fuit multa virtute marita,
Sit cara et prudens, sit et integra moribus illa,
Aequabunt mores secum mala nata probatos.
Infelix, sed si fuerit, cui foemina nequam

Nupserit ô quanta viuent in pectore cure:
 Quod sit ei nulla morbus medicabilis arte:
 Sic animum transire Iouis, mentemq; latere
 Nō datur. hoc in se probat haud impune Prometheus
 Multorum licet is prudens, rerumq; peritus
 Esset, erant tamen hunc quæ ledere vincula possent.
 Quin & Briarei fastum, Cottiq; Gygisq;
 Vranus ut vidit pater, admiratus eorum
 Corporis ingentem molem, spacio saq; membra,
 Sicut erat, vasta terræ furcatus abysso
 Iecit, & Infernas (ait) en habitate tenebras.
 Hic dolor æternus lugentibus, hic erit horror.
 Iuppiter haud multis post hæc labentibus annis
 Quosq; dei Rheæ Saturno conceperat atrum
 Vnanimis adeunt Erebum, clausosq; Gignantæ
 Exoluunt. vasti valvæ sonuere barathri,
 Consilijs auicæ rursus Telluris in alnum
 Apparere diem. caros nam Terra nepotes
 Cum tribus his docuit, palmas ex hoste futuras.
 Nec mora, bellum oritur patruis Titanibus ingens
 Cum Ioue. multa Iouem fratrum tutela leuabat,
 Quicq; recens Stygias Erebi liquere catenas.
 Pars ea de summo librabat spicula cælo.
 Tela suis dedit editior Titanibus Othrys.
 Inq; Iouem & fratres vibratas fortiter hastas
 Projiciunt. pulsantq; polum: tremit ille cadenti
 Penè par. arma dei trepidant, trepidantibus arma

Porti.

Porrigit, inq; suos graue Iuppiter excitat hostes.
 Tanta fui belli sitis, & Mauortius ardor.
 Ut plusquam denos produceret arma per annos.
 Ambrosiam interea socijs apponit in escam,
 Nectariosq; palam calices, quibus illicet haustis,
 Iucundus subiit non pauca elatio diuos.
 Vidit & inde inquit diuūm pater atq; hominum rex:
 Vos o, Terra vocat Cœlo quos coniuge natos,
 Iampridem bello multos absumpsimus annos,
 Sperantes decus & palmam uirtute parare.
 Hinc nos inde nocens non paruus viribus hostis.
 Eia agite, inuictasq; manus uiresq; potenti
 Pandite nūc animo. atq; Othrym expugnate superbū.
 Haud certē immemores Ioue, quod ductore soluti
 Venistis, nostro Stygiam superastis abyssum
 Consilio, nexusq; guaves, turpesq; tenebras.
 Hæc ait æquato respondit pectore Cottus:
 Summe parens, nobis haud ignorata profaris.
 Nam neq; nos sensu, neq; nos ratione caremus,
 Scimus enim quod sis diuūm tutela, paterq;
 Qui Stygios coluere sinus, infernaq; regna.
 Adsumus en reduces misero de carcere, passi
 O' hominum diuūmq; parens, indigna relatu.
 Sed quid pro tantis meritis reddemus: in arma
 Ire iuuat, belloq; tuas defendere parteis.
 Firmior hæc nobis mens est, certumq; sub alto
 Pectore consilium. dicentem talia Cottum,

THEOGONIA.

423

Ore avido exhaustere dei. Mars ergo calere
 Incipit, & multo bellum clamore vocari.
 Vnâ dij q; deæ q; vocant, quos maximus olim
 Saturnus natos Rhea pariente creauit.
 Vidisses & quos gelido dissoluit ab Orco
 Iuppiter, & nostrum traxit miseratus in orbem,
 Instantis studio latè gestire duelli.
 Marte graues hilarant, vastis & viribus arma
 Expediunt, centumq; manus & brachia centum
 Quisq; gerit, capitem ex humeris sæcundius agmen
 Funditur: in ramos ea quinquaginta secantur.
 Et iam dira cohors Titanibus obuia passim,
 Rupibus excisis saxosa volumina torquet.
 Titanum contrâ per agros fulsere phalanges,
 Viribus ingentes, & ad omni bellica promptæ,
 Curritur: inq; vicem mixtum graue fluctuat agmen.
 Clamatur: tunsum reboat clamoribus æquor.
 Horruerat Tellus, pulsum suspiria Cœlum
 Edidit, & lachrymis fleuisse putatur obortis.
 Tantus erat diuûm fragor, vt contusus Olympus
 Nutaret, crepituq; graui concideret axis.
 Ipsa novos sensere pedum stupefacta fragores
 Tartara, terribilis metui fuit vndiq; clamor
 Pugnantium, & si qui vertissent terga sequentum.
 Interea mixtis vicibus dum tela volarent,
 Aureaq; immanis stridor contunderet astra.
 Ipse deum pater haud vltrâ cohibere furorem

x

Novit

Nouit, at irata iamdudum mente coactas
 Ostentat vires: rapidos de nubibus ignes
 Spargit, & à summo flammās intorquet Olympo:
 Fulgur ei volitant crines, & fulgure peius
 Fulmen: ab horrissonis erumpunt nubibus ambo.
 Infremuit passim sparsis ambusta fauillis
 Terra, nec arboreis syluis sacra flamma pepercit.
 Pontus, & horrendis efferbuit aestibus ingens
 Oceanus: vapor aduersos desæuit in hostes.
 Quin lux aerium cœlo tenus attigit orbem,
 Titanumq; oculis immersit clara tenebras:
 Nēue sacro calor est visus splendore carere.
 Haud secus hæc oculis vidisset, & aure patenti
 Hausisset, spectator ibi si fortè fuisset,
 Quàm si terra graui crepitu mundusq; coirent,
 Terraq; per partes flueret, mundusq; dehiscens
 Sideret, & multa conuolueret astra ruina.
 Horruerant fremitu venti, lateq; coactos
 Pulueris attollunt montes, tonat vndiq; cœlum:
 Arma Iouis nec fulgur ab est, nec ab æthere fulmen.
 Perq; graues volitant, validiq; per agmina venti.
 Fit fragor: heu quanta crebrescunt numina lite?
 Quantum quisq; manu potuit, monstraucrāt hostis:
 Nec prius abstinuit bello, quàm flectere cœpit
 Vna per aduersos acies turbata maniplos.
 Antè ferox nam Briarēus Cottusq; ruebant,
 Quiq; Gyges nullam patitur cum Marte quietem,

Ter centum torquent pugnando per acra saxa,
Marmoreumq; manu graue desuper hostibus imbrens
Precipitant. rapit vmbra diem, densantq; sub ipsis
Cautibus horrende sublata luce tenebrae,
Fit fuga, subq; solum Titania turba repente
Truditur, et validis ibi cogitur esse cathenis.
Sub Styge Titanes, coeco clauduntur et Orco.
Hinc tanto refugis spacio telluris horizon,
Editior quanto polus à tellure recedit.
Ferreæ Tartaream sepes circundedit aulam,
Quem circum triplicis nox atra voluminis orbem
Implicat, et nimias auget densata tenebras:
Sub Styge radices Telluris, et Aequoris altum
Educunt caput, et superas tolluntur ad auras.
Vltimus est illic terræ locus. horrida porro
Illuuiæ scatet, et sæuos alit vndiq; vermes.
Talia Titanes vobis ergastula magnus
Iuppiter indidit, et miserum vos trusit in antrum.
Haud retrò ferre gratus licet. irreuocabile fecit
Ex Erebo Neptunus iter. duro hostia ferro
Cudit, et admodo murum construxit in ære.
Briareus simul accessum, Cottusq; Gygesq;
Observant, multaq; fide loca septa tuentur.
Illic fidereus polus, infernaq; paludis
Regia, concretis et tellus atra tenebris,
Et quòd pacatis æquatur fluctibus æquor,
Quisq; sibi proprios fines et flumina seruat.

Quis labor, heu quales ibi viuunt deniq; vermes:
 Ordine cuncta carere putes. Chaos omnia miscet:
 Haud breuibus Stygiae repetuntur callibus aedes.
 Esto quòd in primo vegetus sit poste viator,
 Tartareaq; citus petat interiora paludis:
 Longa diuturni prius orbita desinet anni,
 Quàm medios illi sit fas intrare penates.
 Hinc quòd ex hinc aditus turbo rapit ille deorum
 Numinibus plerunq; grauis saeuusq; putatur.
 Scilicet hoc monstrum multa caligine noctis
 Tecta notat, densisq; tegit sub nubibus aulam,
 His coram Coelum tenuisse Promethea dicunt,
 Infraetaq; manus sublataq; cella gerentem.
 Nox illic, clarusq; dies uestigia ducunt
 Mutua, perq; vices soliti sunt reddere verba.
 Nunc is ferratos, nunc permeat altera postes:
 Cumq; exit, nox intrat: cumq; ea limen
 Linqvit, aperta dies tenebris adit hostia pulsis.
 Haud unà manes habitant, ubi cesserit alter,
 Non nisi decretam redit altera viderit horam.
 Lucidus is multo mortales lumina donat.
 Nubibus ista caput graditur velata, manuq;
 Fert Somnum, Somno mors est soror. ambo parenti
 Pignora dicuntur Nocti. Stygiamq; paludem
 Vnà habitant: quorum radijs nunquam attigit ora,
 Seu sol cum scandit, seu cum descendit Olympum.
 Ex his vnus humi, totoq; cubilia ponto

Somnus habet, dulcemq; homines dat habere quietem.
Alterius cor in ære riget. præcordia duro
Stant ferro: nihil est pietas quod moliat intus.
Quem primum capit, haud vnquam crudelis abire
Sustinet, heu pariter superis infensior hostis.
Quin & Tartarei latet infima numinis abire
Regia prædoni qua Persephonea marito
Iungitur, inuitis & eum vix accipit vlnis.
Infremit horrendum diris stridoribus aula:
Antè sedet canis immitis custodia, limen
Fraudibus aggreditur: si quis subit aduena cauda
Blanditur, geminaq; procax submurmurat aure.
Si reditum tentes, grauior non ille redire
Te sinet, infestos sed agens ab imagine vultus
Corripiet, vastoq; vorax te ventre recondet.
Infernum porro diuis metuunda barathrum
Styx habitat, canos venerabilis ambulat annos.
Eminus à Cælo depressam possidet arcem.
Grandia sunt cæcæ domui pro tegmine saxa.
Sculpfit in argento multas circum alta columnas
Atria, sidereo quarum caput imminet orbi.
Hanc propè Thaumantis versatur nata, per altæ
Aequoris Iris aquas. Iouis est ea nuncia magni.
Nam seu dijs oritur grauior contentio, siue
Turpiter illorum linguam mendacia fœdent,
Aut iusiurandum præstent, volat ocyor Iris,
Formosamq; auro Stygijs in fluctibus urnam

Mersat, et hinc gelidum Cœlum super euehit annē.
 Frigidus hic annis saxo quia decidit alto,
 Subq; diu Tellure natat, noctuq; nigrantes
 Fundit aquas. Styx Oceani pars dena putatur,
 Aequor et extantem reliquas circundare terram
 Dicitur, inq; ipsum spumoso vortice pontum
 Precipitat. superos tantum pars vnica ledit.
 Namq; deum quisquis potuit periurus haberi,
 Deprehenso talem luit is pro crimine poenam,
 Debilior totum recubat postratus in annum:
 Ambrosiam non ille dapem, non nectaris ille
 Fœcundo sacrum bibit è cratere liquorem.
 Vox illi non vlla, trahit vix viuis anhelam
 Ore animam, iacet immitti sub tergore tectus:
 Iamq; noui serus redit illi circulus anni,
 Peste quòd ex illa fit liber. at altera maior
 Rursus adest: nam lege nouem procul exulat annos.
 Et neq; sidereis mensis conuiuia vocatur,
 Consilium nec adire Iouis coetusq; beatos
 Huic licet, extremum iacet at depulsus ad orbem
 Interea decimum sibi conuertuntur in annum
 Solis equi, mutaq; piant periuria linguae,
 Iamq; ablutus adest. venit ad conuiuia rursus,
 Perq; cohors, longam luerat qui crimine poenam.
 Mos ita iurandi diuis: tanto extat honore
 Styx canas grandæua comas. iter illa natare
 Angustum solet, et nullo corrumpitur æuo.

Hic obscura suos Tellus, & Pontus, & ater
Tartarus, & magni Cœli domus ordine fontes
Quisquis habet. quid quod seuis loca uermibus illis
Horrescunt, animosq; deum formidine terrent;
Ferreæ marmoreis durant ibi limina portis,
Continuis compacta simul radicibus hærent.
Hec loca Titanes habitant, soli q; lacuna
Demersi, socia soli caruere caterua,
Qui parti affuerant Iouis auxiliaribus armis,
Oceani vastas habitant sub gurgite sedes,
Cottusq; atq; Gyges. generum Deus æquoris altis
Briareum Neptunus aquis selegit, & illum
Cymopolea tuo noctu dedit esse cubili.
Ast ubi de cœlo Titanas Iuppiter alto
Expulerat, nuptam duxisti Tartare Terram.
Iam tumet illa sinus, iam facta puerpera natum
Dicitur exerta admouisse Typhoea mamma.
Iam puer ingentes humeros, iam fortia tractat
Brachia: continuoq; pedes agit ille labori.
Statq; ferax capitum ceruix, uelut arboris ingens
Innumeros truncus qui spargit ad æra ramos.
Si numeres, centumq; manent speciemq;, draconum
Ora gerunt, ductis uisæ æra lambere linguis.
Acrior ex oculis ardebat flamma, nec unum
Ille sonum, centum reboabant uocibus ora.
Quin & murmur erat uarium, mirabile dictu,
Dixisses exinde deos certissima fari.

Nonnunquam indomitos coram mugire iuuenos:
 Nunc catulos latrasse putes, nunc sæua draconum
 Gutturæ terribiles de montibus edere uoces:
 Perq; cauas, valles perq; altas murmura colles
 Spargit, & haud vna se uoce Typhoea reddit.
 Et iam res eius uoto cessisset, & ipsis
 Ira deis daret, & toto regnaret Olympo:
 Ni tantum facinus procul aduertisset acuta
 Mente Deum pater, ingenti namq; ille fragore
 Intonuit, sparsitq; sacros de nuuib; ignes:
 Terraq; cum cœlo commota, referbuit equor
 Fluctibus, Oceanusq; graues exhorruit undas.
 Nunc Ioue, nunc diuis hinc inde ruentibus, orbis
 Intremuit: dubia timuerunt astra ruina.
 Heu heu quanta parens traxit suspiria tellus.
 Hinc tonitrus fremit, inde grauem dare fulgura lucem
 Visa, nec assiduis cessabant fulmina telis.
 Perq; solum cecidere faces, perq; ardua cœli
 Culmina, nec liquidis sacra flamma pepercerat undis.
 Sensit & ipse minas imi regnator auerni,
 Atq; suis timuit nimium graue manibus Orcus.
 Titanum tum densa cohors sub carcere nigro,
 Saturnum multo circundedit acta fragore.
 Viribus armatur tum Iuppiter, armaq; sumpsit
 Fulgura, non tonitrus desunt, non fulminis ignes:
 Exiliensq; loco, summiq; cacumine cœli,
 Introsit de nube faces, diuina Typhœi

Ora micant, sacrisq; iacent exusta fauillis.
 Ingremiuit nato Tallus ardente, profundi
 Fulmina senserunt montes, multumq; parentis
 Iam fuit exustum: ceu plumbum sæpe frequentes:
 Aut ferrum candente fabri fornace minutis
 Excidunt frustis, feruenti liquitur igni:
 Perq; solum domitum ueluti natat unda metallum.
 Iuppiter hinc Stygijs trusisse Typhona cauernis
 Dicitur, infames uomitis de gutture uentos.
 Non Boream, non ille Notum, Zephyriue tepentis
 Flamina, non nigris Argesten spirat ab Indis,
 Quos diuûm genus esse putes. quis commoda narret
 Illorum erga homines? mittit quæ flabra Typhœus,
 In mare præcipitant frustra, pontumq; nigrantem,
 Turbineq; erampunt vasto. labat ætheris omnis
 Machina, mortales passim euersura labores.
 Puluerei densant nymbi, sublataq; uento
 Sylvarum sarmenta uolant, perq; æra longum
 Errantes qua parte ruant, qua deniq; campos
 Tempestate premant, miseri didicere coloni.
 Sunt alij freta qui uersant, puppesq; procellis
 Inuoluunt, frustra oratis suffragia nautæ.
 Ast ubi cœlicolûm labor est expletus, et ipsi
 Titanes pœnas Iouæ iam uictore dedere,
 Imperium vnanimis terræ cœliq; tyranno
 (Consilium tellus dedit) ascripsere Tonanti.
 Hinc prior is meritos socijs discreuit honores.

Et iam regali stabat sublimis in aula,
 Metida cum primum thalamo uocat. illius uxor
 Esse prius Metis meruit. namq; una deorum
 Atq; hominum coetus est scita reperta per omnis.
 Intumescere sinus: parituram Iuppiter arte,
 Dulcibus et uerbis, uteros exegit ut inter
 Pallada comprimeret. genuit nam Pallada Metis.
 Consilijs illam Coeli Terraeq; sefellit.
 Namq; Ioui arborum nimium sollertia cauit,
 Præter eum summo neu quis regnaret Olympo.
 Namq; erat in fatis, orituram ex Metide doctam
 Pallada cui patrias vires æquare liceret.
 Quin et cum Metis regem diuūmq; hominūmq;
 Qui nimis elatis animis foret, edere vellet,
 Egrot ut excretam cohiberet Iuppiter alium.
 Talia namq; Ioui persuasit terra nepoti.
 Deim Horas Themis ediderat, Iouis altera coniunx:
 Iustitiam, Legemq; bonam, Pacemq; uirentem:
 Quicquid agant homines, tres observare putantur,
 Hac quoq; fatales genuit de coniuge Parcas,
 Iuppiter: hæc Clotho, Lachesis fuit altera, sedem
 Atropos extremam tenuit. decus omnibus ingens
 Addiderat pater, et multo donauit honore.
 Namq; mali ius atq; boni dicuntur habere,
 Proq; suo tres cuncta regunt mortalia nutu.
 Tresq; Ioui Charitas præstanti corpore, nata
 Oceano tulit Eurynome. si nomina queris,

Aglaię prior, Euprosyne, Thalięq; sequuntur.
Ex oculis pulchrum afficiunt, iucundus ab harum
Sidereis irrorat amor de more pupillis.
Adde, virum foecunda Ceres experta Tonantem,
Persephontem parit. heu Stygio nimis illa tyranno
Dum placet, à cara rapta est (Ioue dante) parente.
Quin & Mnemosynem (comptis erat illa capillis)
Vidit, ut ô dederis mihi tu quoq; pignora, dixit.
Ergo nouem peperit formoso corpore Musas:
Nec vigor his semper, nec delectatio defit.
Latone posthac congressus, Apollinis ingens
Progeniuit iubar, & claram venando Dianam.
Ultima Iuno placet: tædę placere sororis,
Hac Lucina oritur, simul & spectabilis Hebe,
Et Mars commotis semper qui fluctuat armis.
At cui cunctarum rerum est concessa potestas,
Pallada foecundo potuit peperisse cerebro.
Armatas ea sæpe acies durosq; tumultus
Excitat, & medios grauis it nec iniqua per hostes.
Quicquid agit, patrium seruat ueneranda decorem.
Sic quoq; nullius commixta libidine Iuno,
Te Vulcane tulit, sed non sine coniugis ira:
Insignemq; deos te reddidit arte per omnis.
Neptuno at Triton, Amphitritiq; procaci
Nascitur: auratas habet ille sub æquore sedes,
Atq; vnâ matri comes it, regisq; parenti.
Heu grauior nimium Triton Deus aurea Marti

Pellito

Pellito Cytherea Metum, trepidumq; Timorem
 Gignit: uterq; grauis bello pugnantibus esse
 Dicitur, & densas pariter turbare phalangas.
 Nec non Hermoniam, gaudet qua coniuge Cadmus,
 Progenuere. Ioui præconem Maia deorum,
 Mercurium Atlantis peperit. Dionyse crearis
 Tu quoq; fitq; parens Semele, clarissima Cadmi
 Progenies. patrem tibi vendicat illa Tonantem.
 Securum mortis genuit te Liber: at illam
 Mors rapuit. nunc esse deos polus astruit ambos.
 Herculeas posthac Alcmena puerpera vires
 Ediderat, furata tuum Latoa maritum.
 Inclytus Aglaïæ thalamo Vulcanus adhæsit,
 Vnam quæ Charitis præstat letatus habere.
 Auricomam summis Ariadnem Bacchus ab astris
 Vidit ut (hanc genuit Minos) pro coniuge sumpsit.
 Hanc quoq; funereæ morti, turpiq; senectæ
 Iuppiter exemit, medijsq; locauit in astris.
 Herculis at postquam labor, & certamina tandem,
 Plurimaq; Argoi cesserunt iussa tyranni,
 At sua formosam connubia vinxerat Heben
 Herculeæ virtutis honos, ea filia magnæ
 Iunonis, magniq; Iouis coelestia tædas
 Atriaq; & diuos celebrarunt recta iugales.
 At Soli genius Oceano quæ ducit aquoso,
 Et Circen parit, & regem Perseis Ectam.
 Formosis Idya genis subit: illa sororem

Perseim vocat, atq; socrum. nam nupsit Eete,
 Medeamq; illi genuit. Vos ô, polus omnes
 Quos habet, & sedes gaudet regnare beatas,
 Saluete, tibi terra parens, tibi dico salutem,
 Et quaecunq; vago dispergeris insola ponto.

Nunc mihi, mortalem si qua est experta maritum,
 Et semen coeleste solo commiscuit imo,
 Dicite, vester erit labor hic quoq; dicite Musæ.
 Iasium sœcunda Ceres heroa maritum
 Excipit. hæc ditem dederant connubia Plutum.
 Vrbs fuit Itripolis, pinguis fuit insula Crete,
 Prima puer quibus exoluit cunabula Plutus.
 Fortunate puer pelago terraq; iacere
 Diceris, atq; domos hinc inde locare beatas:
 Quem seu fors hominē, propria seu sponte sequeris,
 Diues erit, largosq; feret te dante maniplos.
 An loquar Harmonien, Cadmo quæ coniuge foeta,
 Inoq; & Semelem peperit? nec deerat Agaue.
 Addidit Autonoen: cuius connubia pulcher
 Legit Aristæus. multis erat ille capillis.
 A' patrijs subis has Thebis Polydore sorores.
 Calliroe, neq; enim te nunc labor Oceane
 Hic tacet: ingentem subiisse Chrysaora coniunx
 Diceris. hinc cunctis melior mortalibus vnus
 Geryones, nostras datus est venisse sub auras.
 Ah puer Herculem infœlix extendere famam
 Tu quoq; debebas: nam te abstulit ille tuarum

Sorte

Sorte boum: testis tantæ est Erythea rapina.
Indica Tithono posthac Aurora marito,
Pignora legitimo peperit duo fœta cubili.
Aethiopum prior egregijs formosus in armis
Rex Memnon erat. at nati si fortè secundi
Scire quod est nomen cupis, Emathiona vocabant.
Tum demum Cephali narratur amoribus vsa,
Quis Phaetonta creat. diuis gratissimus ille,
Florentes annos viridemq; ætate iuuentam
Comptas erat: puerum Cypris cum cepit, et illum
Nocturnum sacras fore demona iussit ad aras,
Nec tacuisse vacat, sibi quam præclarus Iason
Duxerat Aesonides. ea filia Phasidis Actæ:
Mediam dicunt. sanxere iugalia diui
Vincula nec frustra iuuenem certasse tulerunt.
Namq; graues Pelia pugnas, et dura iubente
Arma obiit, patriam tandem est regressus Iolcom:
Carâq; nec lætæ coniunx Media carinæ
Defuerat. tædis ortus Medæus ab istis
Dicitur. hunc Chiron in monte recepit alendum
Phyllirides: quod certa Iouis si fata iubebant.
Grandeuum sunt quæ patrem sibi Nereæ dicant,
Vt Thetis, et Psamathe. mixtæ mortalibus ambe,
Mortales ex se fœtus genuisse putantur.
Aeace te Phoco Psamathe formosa parentem
Effecit, Thetis albens argentea suras
Pelea magnanimo patrem donauit Achilli.

At Venus Anchisæ herois supposita cubille,
 Aeneam peperit, nemorosa in montibus Idæ.
 Edidit Agrium Circe, sortemq; Latinum,
 Quem nulla quisquam culpa carpendo momordit:
 Quis pater ambobus quæris? facundus Vlysses.
 Omnibus imperio pariter duo iura dedere
 Tyrrhenis, longè fines extendere dicti.
 Ultima Nausithoum concepit diua Calypso,
 Nausinoumq; suo cum iam potiretur Vlysse.
 Iamq; ego si qua viris dea sit mortalibus vsa,
 Pignoraq; ediderit, videor satis esse profatus.
 Nunc cantata nurus harum, et genus, heroïnas:
 Quæ Iouæ, quæ summo Musæ gaudetis Olympo.

O modò tam digno cur me Fortuna fefellit
 Codice? materia cur me priuauit honesta?
 An quo iam merito vatem fraudaret honore?
 Nèue suum decus esse suo furcata labori
 Ferret, et Ascræas ea nollet viuere Musas?
 Nos ea Romanis an quòd conuertere verbis
 Noluit? Ah si sic quanti? puto conscia diua es,
 Aemula Mombrinium nolis emergere nomen,
 Quæ te causa mouet? sunt quæ nos multa valemus
 Scribere, sunt studijs accommoda plurima nostris.

THEOGONIAE HESIODI PER BO-
 nium Mombrinium Patricium Mediola-
 nensem Latio donatæ,
 FINIS.

AD LVCAM TERTIVM, PA-
tricioꝝ Brixiaꝝ splendorem, &
Mecœnatem suum,
Pylades.

Tertie, cura poli, Musarum gloria, Luca,
Carminē diuorum suscipe quæso genus,
Quod Pylades nuper victum tibi dedicat vni,
Dum sibi præsidij te satis esse putat.
Nil habuit maius, quo te lux maxima vatum
Munere de votis posses adire cliens.
Quicquid enim inconstans homini fors addit, *et au-*
Argenti *et* rerum, possidet ille nihil. *(fer,*
Contentus casula, *et* modici possessor agelli,
Si modò uix tenuis suppetat ore cibus.
Hunc tu iudicio postquam grauiori libellum
Terferis, in populum (si uolet) ire iube.

DEO-

DEORVM GENEALOGIAE

A BVRCARDO PY-

lade Brixiano versibus elegiacis

conscriptæ, Liber I.

Armine concipimus geneas cantare
deorum, (let:

Quos pia gentiles turba vocare so-
Quonam quisq; patre, et qua sit ge-
nitrice creatus,

Forſitan et clarum ſi quid in orbe dedit.

In quibus Aſcræi pars eſt non vltima vatis:

Multa etiam, Siculus quæ Diodorus agit:

Quicquid et aggeſſit quondam Certaldus in vnum,

Aut veteres ſcriptis nos docuere ſuis.

Melpomene aſſiſtas, turba comitante ſororum,

Res et in hoc ſchedio veſtra putatur agi.

Quem primum longæua æuū commenta vetuſtas

Dicitur, huic nomen Gorgonis illa dedit.

Quod neq; ſas aperire foret, nec prodere cuiquam,

Hac venerata ſuum religione deum.

Hunc ſine principio, nulloq; autore parentem,

Credidit in tenebris degere poſſe Chai.

Id Chaos (ut perhibent) rudis atq; incondita rerum

Materies, vno corpore iuncta fuit.

Cui neq; quam poſſet quiſquam dignoſcere formam,

y

Nec

Nec nisi pondus iners, et graue, vultus erat.
 Dicitur hanc Deus is sedem tenuisse profundam:
 Hinc factum, ut nulli cognitus illa foret.
 Qui congesta Chao discordia ferre tumultum
 Semina concipiens, intulit, hisce manum.
 Litigium eduxit primum: id sine matre profectum,
 Panaq; tum Parcas exilijsse ferunt.
 Prima fuit Clotho, Lachesis subit, Atropos inde:
 Hæ manibus vitam fataq; nostra gerunt.
 Ipse Polum digitis post hæc conclusit in orbem
 Exiguum ductis: sic vaga fama canit.
 Protulit hinc Terram, dictam quoq; nomine Vestæ:
 Quæ Famam, et Noctem, Taygetamq; parit,
 Tartaron, Antæum, numero quæ pignora quinq;
 Sola creat, nullo semine fulta viri.
 Tum Terræ iunxisse latus, Pythonaq; magnum,
 Inde Erebum fertur progenuisse Deus.
 Mox Erebum de nocte ferunt ter pignora septem
 Gignere. primus amor diceris esse puer.
 Gratia dehinc, patiensq; Labor, liuensq; venenum
 Inuidiæ, Metus hinc, Frausq; Dolusq; subit:
 Humanisq; tenax nimium quæ mentibus hæret,
 Nonus Egestatem sustinaitq; locus.
 Hinc ea quæ miseros fertur sortita, Famesq;
 Cum Senio, Morbus, deinde Querela venit.
 Pallorè et Tenebrâ ac Somnū, Mors atra sequuta est
 Atq; Charon, penè est vltima nata Dies.

Ast oriens Aether conclusit viscera matris:
Cui soror est natos proxima nixa duos.
Hunc primum dixere Iouem monumenta uetusta,
Hunc Celum atq; idem Coelius esse potest.
Iuppiter è cerebro natam eduxisse Minervam
Dicitur, et nulla de genetrice, suo.
Altera nata tulit nomen Proserpina matris,
Quae (si vera canunt) illius vxor erat.
Qua Diana simul, Tritopatreus, Ebuleusq;
Et Dionysus item, profiliere Ioui.
De Niobe est Apis, Lysica susceptus at Hercules,
Hermen Cyllene protulit Arcadica
Sunt scita, Sol primus, Liberq; ex ordine primus,
Pignora de incertis matribus orta deo.
Idem Epaphum genuit, siue Isis nata Promethæi,
Sive Io hunc tulerit: pressit utramq; deus.
Teq; ex Persephone, Liber, dixere secundum
Mercurium, vates progenuisse pij.
Primus at ex illo, primaq; Cupido Diana
Editus est: alijs nixibis Autolius.
Lychione hunc illi peperit. fuit illa parente
(Sed nondum volucris) Dædalione sata:
Autolius primum non nota è matre Sinonem:
Sissyphon hic, geminos, Autoliamq; tulit.
Dicitur hac sollers quondam prognatus Vlysses,
Proditur hoc Troiæ patre fuisse Sinon.
Ex Epapho Libya est, et coniuge Cassiopæa,

Belus inexplicitis Priscus ab uberibus.
 Ex Belo Danaus, geniti, Aegisthuq; & Agenor:
 Sed quibus, haud clarum, matribus extiterint.
 Quinquaginta orta Danao, sera pectora, nata
 Matribus ambiguis: quæ necuere viros.
 Nomen Hypermestra est primæ. Bona dicta secunda,
 Tertiâq; Amymone: cætera turba latet.
 Prima tamen scelere abstinuit, sponsoq; peperit:
 Aegisthi reliquæ dissecuere genus.
 Quo pater his facto periturus Iuppiter undas,
 Quas referant humeris, sub Phlegethonte dedit.
 Lynceus Aegistho natus perhibetur, & una
 Quos decies fratres quinq; fuisse patet.
 Tanta cohors dubium quibus à genitricibus orta:
 Deq; tot, hic nomen Lynceus vnus habet.
 Iunctus Hypermestræ magnum produxit Abantem,
 Cuius in Argiuis regna fuere diu.
 Is Proetum, Acrisiumq; è ventribus, Iasiumq;
 Sustulit ignotis. Proetus at ipse Meram.
 Cumq; Mera geminas (si stant audita) sorores:
 Sed non sunt illis nomina certa satis.
 Antiopa has fertur, Sthenobœa, vel Antia nixa:
 Sunt vario uatum pectora iudicio.
 Acrisio Danaegenita est: stetit abdita mater,
 E' pluuiò Danae Persea nixa Ioue.
 Iasio Amphion, Thalaon, Atalantaq; nati:
 Hippomanem cursu quam superasse ferunt.

Orta tua est Neleu coniunx Amphione Chloris,
 Phlegraeusq; fuit de Thalaone puer.
 De Thalaone uiro prodit malefida Eriphyle,
 Saeva thori consors Amphiaræ tui.
 Eurynome huic mater dicta est: sed cætera turba
 Partibus obscuris edita prosiliit.
 Quinetiam Eurynome Thalaon tibi gignit Adrastū:
 Argiam hic natas, Deiphilenq; duas.
 Non patuit genitrix. verum hac tu coniuge Tyden
 Letus es: illa uiro non Polynice minus.
 Tertia, sed Beli proles narratur Agenor,
 Septenum tacito uentre parasse genus.
 Europam in Cretam tauro per cæcula uectam,
 Et quæ Taygetam traxit amore Iouem.
 Quamq; canunt factam nato Lacedæmone matrem:
 Sint licet, hunc Semelæ qui tribuisse uelint,
 Hoc Polydorus item natus fluxisse putatur,
 Et Cadmus Phœnix, Labdacus, atq; Cilix.
 Hermione Autonoe Cadmo, Semelenq; et Agauen
 Edidit: Inoe filia quarta fuit.
 Datq; Philistenem Phœnix, quo deinde Sychæus:
 Te Phœnix triplici pignore Bele patrem:
 Didone, atq; Anna, diro quoq; Pygmalione.
 Nec satis, hos uteri qui genuere, patent.
 Tresq; Cilix profert obscura coniuge natos,
 Non ullo illustri nemine Lampſacium.
 Pyrrhodem, è silice primus qui excusserit ignem:

Et patrem antiqui Pygmaliona Paphi:
 Quem peperit dilecta prius sibi eburnea virgo.
 Deq; Papho est Cinyras, matre latente, satus.
 At Cinyras Myrrha, ex de Myrrha sumpsit Adonim.
 Sed genitrix Myrrhae nomine nulla datur.
 Labdacus extrema est producta ab Agenore proles:
 Laius huic tacito filius ex utero.
 Laius Oedipodem ex Iocasta coniuge sumpsit:
 Ex matre impurus quatuor Oedipodes:
 Antigona, Ismenen, Eteoclea cum Polynice,
 Tharsandrum Argia de Polynice parit.
 Coelius aetherae sobolis pars alterea, bis sex,
 Sed tantum e Vestra pignora sena dedit:
 Tethyn, Opim, Cererem primam, Titana, mariq;
 Rectorem Oceanum, falci ferumq; senem.
 Vulcanum primum tulit inde, Iouemq; secundum:
 Sed quo concubitu, non tenuisse licet.
 Mercurius pariente Dei quoq; tertius, illi,
 Si modo vera canunt, magnaq; nata Venus.
 Inuentorq; domus luteae, sine nomine matris,
 Toxius ortus ab hoc, atq; secundo Venus.
 A' venio deducta Venus, quod ad omnia diua
 (Tullius ut cecinit) prompta uenire solet.
 Hec eadem a spumis olim sibi nomina traxit,
 E' quibus in rauco dicitur orta mari.
 Nam pelagi tumidas cum demisisset in vndas,
 Saturnus Coelo membra resecta patri,

Illorum è spumis contractis sanguine fuso,
Virgo sub æquoreis orta putatur aquis.
Aphrogenia igitur dicta est hinc, atq; Aphrodite,
Dorica quòd spumamam lingua vocavit ἀφρογενή,
Et quòd nata sacris primum est appulsa Cytheris,
Hoc Cythera sibi nomen habere solet.
Quod Cypron hinc petijt, sedes vbi plurima diuæ est,
Huic quoq; cognomen Cyprogenia fuit.
Natus Eryx, structo Siculorum in vertice templo,
Fecit ut huic nomen post Erycina foret.
Sunt qui illam dicant Philomedeæ, testibus orta
Quòd fuerit, risum uel dea semper amet.
Te peperisse volunt matrem hanc formose Cupido,
Qui mentes hominum cœlicolumq; domus.
Mercurio fulgens peperit Venus Hermaphroditum,
Qui mulier, qui vir, neuter ex vnus erat.
Vulcano è primo primus fuit ortus Apollo,
Quem Iouis alterius nata Minerva creat.
Prima Ceres Acheronta parit. qui nocte Megeram,
Tisiphonam, Alectò, tris furias genuit.
E' terraq; Stygem: parit hæc Cocyton: at ille
Te Phlegethon: Lethen tu generare soles.
Vtraq; in obscuro est genetrix. Acherõ quoq; nym-
Turbidus ex Orne, protulit Ascalaphum. (pha
De Styge te nata natam Victoria. sed te
Natus Honor sola est, delituitq; pater.
Se quondam læto Rauerentia iunxit Honori,

Et sacra Maiestas protinus orta fuit.
 Titanum ē terra bis septem promere foetus
 Constat, et Aurora est filia sola tamen.
 Cætera turba mares, Hyperion, et ipse Lycaon,
 Coeus, et Astræus, seuus et Iapetus.
 Pallenes, Pallas uē, et Typhon, siue Typhæus:
 Quiq; patris nomen non habuere sibi,
 Enceladus, Briareus, Aegeon, Runcus, Alocus.
 Falciferi ultores, Porphyreonq; dei.
 Quos pater infestos olim sibi Iuppiter igne
 Ad Styga fulmineo trusit ab arce poli.
 Sanguine ab illorum fuso excreuisse virorum
 Cædibus et vitijis corpora plena ferunt.
 A' magno exortum memorant Hyperione Solem,
 Et Lunam: obscurus partus uterq; manet:
 Aeonas, Horasq; Chronis: sed Nerea Soli
 Lampetiam et pariter te Phaetusa tulit.
 De persa Oceani prole est sublataq; Circe,
 Aeetesq; deo, qui vchit altus equos.
 Mediam Aetæ coniunx Ipsea tulisse
 Fertur, et Absyrtum, Calciopenq; viro.
 Vxorem hanc Phryxus, Medeam duxit Iason,
 Quæ fratrem potuit dilacerare suum.
 Sol quoq; Miletum non nota excepit ab aluo,
 Anguian, Dircen, Pasiphaenq; simul.
 Candida Mictro Cyane est enixa gemellos,
 Biblida cum Canino, quos malus vñt amor.

Arcadis at mater de patre Lycaone nata est.

Calisto, arctoi gloria summa poli.

Hec versa est, Helice, Septentrio, vel Cynosura,

Interdum Phoenix nomine dicta nouo.

Latonam e Coeo, qua tu susceptus Apollo,

Asterienq; serunt matre latente satas.

Aurora Astræo peperit Titania fratri

Astream ex uentos, qui freta longa premunt.

Primus ab exortu consurgit Apeeliotes,

Quem Subsolanum lingua Latina vocat.

Huic flat ab occiduo aduersusq; Fauonius orbe,

Græcula quem Zephyrum dicere turba solet.

Perfurit arctoo Septentrio missus ab axe:

Hunc Boream Graiae constituere notæ.

Limite quem recto mittit contraria tellus:

Est Latijs auster, Cecropijsq; Notus.

Inter eum ex primum celer est Vulturinus Achæis,

Ingenti strepitu quod fluat, Eurus erit.

Personat Argestes contra, nostroq; uocatus

Spirat in æquoreas nomine Corus aquas. (Libs:

Austrū inter, Zephyrumq; fremes uenit Africus, aut

Obuius huic Aquilo turbidus ore furit.

Quem Libs atq; Notus claudunt, ab utroq; uocatur,

Compositis gemino dogmate nominibus.

Cæcian opposita dicunt de parte meantem,

Is sibi Romanum non puto nomen habet.

At quem Vulturinus mediū comprehendit, et Auster,

Euroaëstrum appellant, Euronotumq; simul.
 Thrascion obijciunt crepitantem à fronte poete:
 Fallor, an hæc numero stirps duodena fuit?
 E' Zephyro Balias, Zanthumq;, Harpyia Podarge
 Fertur Achilleis nixa tulisse iugis.
 Sed Zethum, & Calaim, Boreæ parit Orithyia:
 Ignoto Harpalicen sustulit ille thoro.
 Hesperon ex Asia, atq; Epimethea, teq; Prometheu,
 Atlantem ex Clymene pertulit lapetus:
 Hesperus Hesperidas, Aeglen simul atq; Erethufam,
 Tertia quam memorant Hesperethusa fuit,
 Pyrrha patrem nascens Epimethea sola vocavit,
 Cognita Pyrrha satis Deucalione viro.
 Hesperidum & Pyrrhæ matres latuere: Prometheus
 Pandoram molli fecit at ipse luto.
 Iside mox factus pater est, & Deucalione,
 Quos tulit obscura de genitrice duos.
 Deucalion Pyrrha genuit de coniuge, uersum
 Psittacon in volucrem nominis inde sui.
 Hellanumq; Hellas quo dicta est Græcia: testis
 Sed te Phentrates & Dionyse thoris.
 Ex Atlante fuit tacito de ventre Calypso,
 Sed puer ex Aethra post generatus Hyas;
 Hic venator erat, quem fulua læna peremit:
 Illa diu est Ithacum sed remorata uirum.
 Atlanti coniunx Hyadas quoq; parturit Aethra,
 Quas numero septem fama fuisse refert.

Pyrrhodile, Eudora, Ambrosie, Chronis, atq; Thiene,

Polyxo, & Phyto: nomina Græca manent.

Pleione Atlantis femori coniuncta, putata est

Nutrices Bacchi gignere Pleiadas:

Taygetam, Maiam, Steropen, Meropenq; Celeno,

Electram, Alcyonen; sidera facta polo.

Pallene, aut Pallas quintam genuisse Minervam

Diceris: at venter, qua generata, latet.

Creditur illa tamen patrem occidisse. Typhæus,

Seu Typhon, natos edidit ipse duos:

Acon, & ignota fuit hic productus ab aluo:

Chedria te mater sæua Chimæra tulit.

DEORVM GENEALOGIAE A' PY-

-lade versibus conclusæ, Lib. II.

Nunc Iouis in sobolem taxamus vela secundi,
Coelus ignota est cui genitrice pater.

Partibus huic tribuit uarijs annosa vetustas

Sex numero foetus protinus, atq; decem.

Hunc Latona patrem Diana & Apolline fecit,

Gratia non vna est partaq; ab Autonoe.

Pasithea, Euphrosyne, Aegiale, tres nomine dictæ:

Amphion, Calais, Zethus ab Antiopa.

Te Semele peperit Cadmi stirps cognita Bacche,

Asterie quarto est Hercule facta parens.

Arcade Callistro: Tityum fuisse tulerunt

Hellaron, Orchomeno de genitore satam.

Latonam hic strupro Tityus quum fortè vocasset

Fixus

Fixus ab Ortygio tartara nigra subit.
 Infoelixq; nouem sparsus per iugera terre
 Pascit inexhausto corpore semper auem.
 Taygetam nato foetam Lacedemone, magnum
 Dardanon Electra profilijsse canunt.
 Tantalon ignoto regem de ventre Corinthi:
 Bellorum inuentrix teq; Minerva ferox.
 Argeum, Autoum, Nomiumq; ab Apolline tractos
 Fertur: Aristæum iungere fama solet.
 Cyrene quos nymphea deo Peneia fudit:
 Si modo non uatum pondere uerba carent.
 Ortus Aristæo tacita est Iolaus ab alio,
 Autonoe Aëtæum præda futura canum.
 Matribus ignotis Lapitham produxit Apollo,
 Quo Lapithas dictos turba diserta putat:
 Eurynomen simul Adraſti Eurydicesq; parentem,
 Et populi Aethiopes quo Garamanta sati.
 Edidit et Psychen placida deus Endelechia,
 Insignemq; modis Orphea Calliope.
 Lychione edoctum citharaq; Philemona clarum:
 Inde Arabem nactus de Babylone fuit.
 B' nata Laucis, Sucronis coniuge, Branchum:
 Psammathiaq; tui prole Crotope, Linum.
 Huic Mopsam Manto peperit, uel ducis Hymante:
 Tuq; Philistenem Cantio leta uirum.
 Hoc quoq; tu Aescclapi, nympheaq; Corouide sumptus,
 Hippolyto uita qui redeunte peris.

Teq; Machaon habet genitorem, Asclepius illum:
Hic tamen ambiguo prodit, & ille thoro.
Dictus ab Argiuis radios quòd iacet, Apollo:
Si modò nil ficti dogma Platonis habet.
Chrysippus, quia non multi, verùm vnicus ille est,
Censuit id quondam nominis esse deo:
Cuius in assensum prisci venire Latini,
Qui solem, cui par non fuit ore, vocant.
Speusippus dictum multis à viribus ignis,
Flammifero gradiens quem vehit axe, putat,
Ex alijs atq; ex alijs quòd flexibus orbis
Assurgens ortus proforat ille suos.
Protulerat doctus magno à Zenone Cleanthes,
Se nondum passus diriguisse fame.
At tu cornifici, quoniam resecratur ad ortus
Orbem inter mundi, nomen habere canis.
Quòd perimat dixere alij atq; animantia tollat,
Corrupto quoriens aere pestis adest.
Vnde illum gestare arcus, & tela sinistra,
Quae iaciat, morbos quum ferit ore ferunt.
At quia tergemina est ipsius gratia dextra,
Hunc medicaq; putant arte valere deum:
Quum Solis calor ipse omnes depellere morbos,
Temperie soleat concomitante sua.
Sunt qui illum tanquam pellentem corpore tristes
Languores, dictum saepe referre velint.
Hinc & Alexicacon nobis vaga jama vetustos

Retulit

Retulit hunc solitos dicere Cercopidas.
 Læmion hinc Lindi finita peste vocatum,
 Hunc etiam summo prorsus honore colunt.
 Virgoq; Vestalis sacris huic ritè peractis,
 Et medice, & Pæan dicere Apollo solet.
 Hunc Pæana tulit sedatis Græcia morbis,
 Vel quia dispergens noxia tela ferit:
 Ante quibus magnùm telis Pythone peremit:
 Dum puer in cunis ipse sororq; iacet.
 Quo quia perpetuis celebratus laudibus ille est,
 Dum Pæan toto victor in orbe sonat:
 Hinc factum, ut Pæan Phœbi pro laude feratur.
 Etsi qua est alijs sæpe relata deis.
 Pythius hinc etiam dictus Pythone perempto,
 Vel quia putrescant fœda calore dei.
 Delius & fertur, claro quòd lumine monstrat
 Cuncta: vel in Delo est hunc quia nixa parens.
 Cynthius à Cyntho, Deli qui sidera monte
 Pulsat, & ipsius condita templa gerit:
 Ortygius, quoniam Delos sibi nomina multa
 Sumpsit: & Ortygiam, Pyrpileamq; vocant.
 Asteriam, Lagiam, Mydiam, Cerrham, atq; Cynethū
 Quin illi interdum Cynthia suggeritur.
 Fama coturnicis tamen hanc de nomine dictam,
 Ortygiam, est ortyx quæ uocitata, refert.
 Nam Iouis Asterie quum vim fugitaret, in illam
 Versa prius fuerat, quam scopulosa foret.

Inde autem quum formam aquilae sumpsisset, eandem
Urgeretq; deus: saxea facta fuit.
Et latuisse diu saxo matata sub undis
Creditur, inuita ne potiretur amans.
Sed tandem precibus Latonae, adiuta sororis,
Permissa est undis exeruisse caput:
Vnde putant Delon posthac cognomine dictam,
Quae sese ostendit quum latuisset aquis.
Hinc ergo Ortygia, Asterie est hinc insula primum
Dicta, tot ex illo praedita nominibus.
Latonamq; Iouis plenam, Pythonis acerbis
Exagitata diu quum foret illa minis,
Excepit miserata soror: tulit illa gemellos,
Et Phœbum et Phœben, iussa quiete frat.
A specie Phœbum, multoq; nitore, vocarunt,
Splendidus et pura sit quia luce Deus.
Est Clarius dictus, Clario Colophonis ab vrbe,
Qua solitum multo constat honore coli.
Tum Nomius, non ille greges quod pauerit olim,
Sed quod quae Tellus omnia pascat agit.
Et Lycius, quoniam Lycus est quoq; dictus ab Argis:
Nam similis multum creditur esse lupo.
Vtq; armenta lupi rapiunt, sic humida quaeq;
Attrahit, et radijs surripit ille solo:
Sive quod albescant ortum post omnia solis,
A luce exceptum nomen id esse volunt.
Thymbræū appellāt, pluuios quod is excitet imbres,
Quod

Quòdtamen à Tymbra maxima turba refert.
 Hec herba est Latijs populis Satureia dicta,
 Forſan & Origanum quam vocitare ſolent,
 Hac ager Iliacis teſtis vicinus abundat,
 Inde ibi Tymbræo ſunt ſacra templa deo.
 Gryneum nemus eſt, dedit vrbs cui Grynia nomen,
 Quæ ſedet Aetolis Ionijsq; locis.
 Id tibi Phœbe ſacrum, Gryneus & inde vocaris:
 At Myrhinus, Myrhina te quòd in vrbe colunt.
 Phocidis à Cyrra pariter Cyrrhæus Apollo.
 A' Patariſ Lyciæ, ſed Pataræus adeſt:
 Huic in utroq; loco quoniam tribuantur honores,
 Dictus ab aurata Chryſocomusq; coma.
 Cecropis in vicis quia ſit celebratus, Agyieus,
 Nomine quo uicos Attica terra vocat.
 Sminthius à templo, quòd quondam Teucrus in oris
 Troijugenum fertur conſtituiſſe deo,
 Poſtquam terrigenas ſerrato prælia vidit
 Edere, & in clypeos loraq; dente ſibi.
 Quos quoniam Sminthas appellat Gnoſſia tellus,
 Sminthion hinc Phœbum, Sminthia templa uocat.
 Quodq; arcus ſpeciem argenti diffundit in altum
 Exoritur quotiens, Argyrotoxis erit.
 Quotidie verò quoniam renouatur, & ipſe
 Gignitur, ac gignit ſplendidus ore micans,
 Argeneten Doras ſimul, & dixere Phœnæ:
 Lexian obliquus circulus eſſe facit.

Vlion inde, salus quoniam tribuatur ab ipso,
Mæonius vates protulit ore graui.
Est Libycis saluis dictusq; Libysinus olim,
Qua sua Trinacrius terga Pachynus habet.
Tum soror est Phœbi vario quoq; nomine culta,
Quod fuerit nobis parua referre mora.
Diana est, quòd nocte diem quasi conficit, aut quòd
Tempus eam duplex noxq; diesq; videt,
Quòd iuuat, est Iuno: Lucinaq; prodere luci
Quòd soleat partus mensibus illa suis.
Aut oculis luciq; fauens, vel forsàn ab illo
Qui sacer huic fuerat lucus in Exquilijs.
Dogmate quinetiam dicta Ilithyia Pelasgo,
Hanc quia placaret foemina parturiens.
Artemis hæc eadem, ceu quæ secet æra magnum,
Fertur ab his quibus est Atticus ore lepos.
Quòd triuijs præerat, Triuiam causantur: ob idq;
Tris facies reddunt, oraq; terna deæ.
Sed lunam iccirco, noctu quòd luceat vna,
A radijs vel quòd lumina Solis habet.
Persephone est Græcis, atq; hinc Proserpina nobis,
Vel ceu proserpens credita utrinq; gradi.
Dictynnam à capto summersæ retibus olim
Corpore Minois vim fugientis agunt.
Vnde etiam montem, quo templa fuere Dianæ
Condita, Dictynnum Cretica terra vocat.
Nata quòd in Delo est cum Phœbo, Delia fratre

Σ Dici-

Dicitur: at Phoebe, pura quòd ore nitet:
 Quòd centena deam placaret victima, vel quòd
 Centum errare annos non tumultata daret.
 A' Græcis Hecate est, Pergæaq; ab vrbe vocata
 Pamphylia, Perga qua sibi sana tenet.
 Bis septem Amphion Niobe temeraria coniunx
 Foeta tibi est, arcu quos dat Apollo neci.
 Semarcū, Epinitū, Archemorū, Antegorūq; vocatū,
 Phædimon, et Syphon, Tantalō atq; mares.
 Quatuor ast alij mutarunt nomina primis,
 Te quibus Alphenor supposuisse volunt.
 Et simul Ismenum, Damasitona, et Illioneum:
 Sed maribus numero est sumpta puella pari.
 Nerea, Pelopia, Cleodoxe, Chloris, Ogune,
 Cum Pythia, extrema est Astycratia soror.
 Pulchra Itylum Zeto atq; Thyim produxit Aedon,
 Mortua quæ te Cardue nomen habet.
 Enixa è Baccho Venus est Hymeneæ: Thyoneus,
 Est etiam Bacchis, matre latente, genus.
 Fertur et è Baacho peperisse Ariadna Thoantem,
 Qui tulit obscuris nixibus Hypsipylem.
 At Bacten Bacchum, et Graij dixere Babacten,
 Clamorem βάξις quòd sua lingua notet.
 Nam madidi vino magnos efferre tumultus,
 Bacchantesq; solent sæpe vocare deum.
 Bassarea appellant, quoniam sit bassara vestis
 Baccharum, ad summos usq; remissa pedes:

Lydia quam mittit. locus est nam Bassara pestes

Qua similes sunt Lydia terra tuis.

A' strepitu Bromius, quod vociferetur Iacchus:

Quod curis soluat corda, Lyæus erit.

Nec minus Alysius, Latio seu nomine Liber:

Quod pius est, Eleus dicitur esse pater.

Hunc utero (ut fama est) Semeles à fulmine tactæ,

Iuppiter excepit, suppositq; sibi.

Hinc lateri insutus quia sit Iouis, Eraphioten:

Nam fuere est *ῥάπτιον*, lingua Pelasga refert.

Quodq; Iouem pupugit, Dionysius: ostia lucis

Quod bis adit, nomen huic Dithyrambus adest.

Seu quod ad os iterum quæ sunt admissa, redire

Cogit, et arcani non tenet ille fidem.

Quodq; duas matres est visus habere, Bimater

Dicitur: huic Semele, Iuppiter inde fuit.

Nyctilium perhibent, noctu quia membra resoluat,

Vel quod nocturno tempore sacra ferat.

Ny seu fuerit, quia sit quoq; pungo *νύαξω*,

Urbs illum Aegypti uel quia Nysa colit:

Qua primum hunc referunt uinum ostendisse, vel illa

Nysa Helicon pagus qua patet ara tuus.

At quia grassentur bacchantum membra, Thyoneus

Extiterit: ferri est impete nanque *θύειν*.

Menalius, quod turba furat: uel ab Arcade monte,

Annuæ quo soliti condere sacra deo.

Dictus ab elatis bacchantum uocibus Euan,

Aut Euan Bacchum Phryx quia sermo uocet.
 Quòd madidos faciat, quòd uino corpus imundet,
 Dorica Bryseum dogmata saepe canunt:
 Aut quia Brysea celebretur in urbe Laconis
 Præcipuo cultu, nomien ab vrbe gerit.
 Euchion à precibus, quòd vota precesq; litantum
 Susciperet, dictum nuncia fama tulit.
 Euchyon à magno cœli rectore vocatum,
 Id sonat in Latijs filius euge bonus.
 Namq; giganteo tremarent quum numina bella.
 Iamq; polum manibus turba teneret atrox,
 Primus ibi indutus Bacchus noua membra leonis
 Horrendum subita morte giganta premit.
 Quo pater exultans tunc Iuppiter, Eubya dixit,
 Ingenti fassus pectore leticiam.
 Montibus in summis quoniam sit cultus, Oræus
 Fertur: ab Arcadæ monte, Lyceus erit.
 Leneus, seu Lenobates, à uase feretur,
 Quo calcata fluens eijcit uua merum.
 Quodq; ignem indueat nervis, patriatq; calorem,
 Sæpius Ignigenam lingua latina vocat.
 Herculis est quarti Carthago filia dicta,
 Huncq; colunt Tyrij, foetaq; nulla patet.
 Arcadis Ionijs nympha est stirps orta Selenæ,
 Nomina quem perhibent exhibuisse freto.
 Huius at Euandri mater Nicostrata proles,
 Fertur ab ignotis edita visceribus.

Sed Iouis è nato Lacedæmone prodit Amyclas:

Argulus hoc illo est, Oebalus atq; patre.

Oebalus Oebali quo sunt à rege uocati,

Icarus & Ledæ Tyndarus unde sati.

Icarus Erigonem tulit, & te Penelopea,

Iphthimaq; Eumelo consociata uiro.

Deq; tot à magno quondam Lacedæmone ductis,

Nullius genitrix cognita uera fuit.

Dardanus Electræ stirps et Iouis alma secundi,

Dardana quo tellus nomina gensq; trahit,

Gignit Erichthonium. nixa hunc Candauia partu,

Dicitur, & coniunx illius atq; soror.

Troijs hoc genitus, seu Tros: quo Troia uocata est,

Quæ regio fuerat Dardana dicta prius.

Trosq; Ilum, Ilionem uè, oltam, qui condidit urbem

Ilum: & Assaracum, cum Ganymede tulit.

Ex illo ductum sed Laomedonta fatentur,

Hercule periurius qui domitore perit.

Quo simul Hesiona est Telamone puerpera facta,

Et Teucris genitrix, Antigoneq; sata.

Tithonus, Lampus, Clytionq;, Hicetaon, & ipse

Rex Priamus, iuncto Bucolione simul:

Matribus incertis ingens quæ prodita turba.

Tithono Aurora est Memnona foeta suum.

Nymphaq; Auaruarea Esipium, Pidasumq; tulisse

De magno fertur Bucolione duos.

At Priamus quondam Troiæ rex inclytus, amplam

Aut Euan Bacchum Phryx quia sermo uocet.
 Quòd madidos faciat, quòd uino corpus imundet,
 Dorica Brysæum dogmata sæpe canunt:
 Aut quia Brysæa celebretur in urbe Laconis
 Præcipuo cultu, nomien ab vrbe gerit.
 Euchion à precibus, quòd vota precesq; litantum
 Susciperet, dictum nuncia fama tulit.
 Euchyon à magno cœli rectore vocatum,
 Id sonat in Latijs filius euge bonus.
 Namq; giganteo tremarent quum numina bella.
 Iamq; polum manibus turba teneret atrox,
 Primus ibi indutus Bacchus noua membra leonis
 Horrendum subita morte giganta premit.
 Quo pater exultans tunc Iuppiter, Eubya dixit,
 Ingenti fassus pectore leticiam.
 Montibus in summis quoniam sit cultus, Oræus
 Fertur: ab Arcadæ monte, Lyceus erit.
 Lenæus, seu Lenobates, à uase feretur,
 Quo calcata fluens eijcit uia merum.
 Quodq; ignem inducat nervis, patriatq; calorem,
 Sæpius Ignigenam lingua latina vocat.
 Herculis est quarti Carthago filia dicta,
 Huncq; colunt Tyrij, foetaq; nulla patet.
 Arcadis Ionius nympa est stirps orta Seline,
 Nomina quem perhibent exhibuisse freto.
 Huius at Euandri mater Nicostrata proles,
 Fertur ab ignotis edita visceribus.

Sed Iouis è nato Lacedæmone prodit Amyclas:

Argulus hoc illo est, Oebalus atq; patre.

Oebalus Oebali quo sunt à rege uocati,

Icarus & Leda Tyndarus unde sati.

Icarus Erigonem tulit, & te Penelopea,

Iphthimaq; Eumelo consociata uiro.

Deq; tot à magno quondam Lacedæmone ductis,

Nullius genitrix cognita uera fuit.

Dardanus Electræ stirps et Iouis alma secundi,

Dardana quo tellus nomina gensq; trahit,

Gignit Erichthonium. nixa hunc Candauia partu,

Dicitur, & coniunx illius atq; soror.

Troius hoc genitus, seu Tros: quo Troia uocata est,

Quæ regio fuerat Dardana dicta prius.

Trosq; illum, Ilionem uè, oltam, qui condidit urbem

Ilum: & Assaracum, cum Ganymede tulit.

Ex illo ductum sed Laomedonta fatentur,

Hercule periurius qui domitore perit.

Quo simul Hesiona est Telamone puerpera facta,

Et Teucris genitrix, Antigoneq; sata.

Tithonus, Lampus, Clytionq;, Hicetaon, & ipse

Rex Priamus, iuncto Bucolione simul:

Matribus incertis ingens quæ prodita turba.

Tithono Aurora est Memnona foeta suum.

Nymphaq; Auaruarea Esipium, Pidasumq; tulisse.

De magno fertur Bucolione duos.

At Priamus quondam Troiæ rex inclytus, amplam

Progeniem varijs partibus extulerat.
 Hoc primum atq; Hecuba de coniuge prodiit Hector,
 Thessalicis circum Pergama tractus equis.
 Cui puer Astyanax, genitor quem saepe Camandrum
 Dixerat, vxore est sumptus ab Andromacha.
 Ex Hecuba Paris est Primo satus, atq; Polites,
 Oenone Paridi Nymphaq; nixa duos:
 Daphnim, et Idæum tacita de matre Polites
 Dat Priamum, Ascanio qui comes ire tulit.
 Phorbantem genuit Priamoq; Epitesia mater,
 Obscuro Phorbas Illionea thoro.
 Denaq; progenies Hecubæ parientis ab alio
 Exiit, Priamum quam genuisse putant:
 Illione, Thracum regi quæ contigit vxor,
 Cassandra et uates sponsa Choroæbe tibi:
 Peneaq; sequens vestigia rapta Creusa,
 Dum patrem et patrios sustinet ille deos.
 Laodice Thracis coniunx Helicaonis: et te,
 Thrax cui rex auro dat Polydore necem:
 Deiphobe insidijs Helenæq; vxoris adempte,
 Et qui Pelidæ Troile ab ense cadis.
 His Helenum uatem, atq; Epiri regna tenentem
 Addimus, Aeneas unde futura capit.
 Quæq; patris tumulo est mactata Polyxena Pyrrho:
 Antiphus Atrida cæsus ab hoste subit.
 Tesiorium Priamo parit inde Peribia regi,
 Atq; Iphitem, Antilochi qui cecidère manu.

Sustulit è nympha Teucrum simul Antiodona:

Vnguibus hic vrsi dilaceratus obit.

Laothoe senis Althai pariente Lycaon,

Alter & es Priamo dein Polydore satus.

Te quoq; Castimira genitum, à Teucroq; peremptum

Gorgition, Priami seminis esse ferunt.

Cui fuit & mater, siue uxoe Arisba, Thymetis,

Sumendi heu Graij iam malè suasor equi.

Huic & Alixirhoe peperit te nata Dimantis

Aesace: de ignotis cetera sumpta cohors.

Hippothon, Pammō simul, Antiphonusq; et Agauo,

Inde Agathon, Mestor, Dicomoonq; nothus:

Quem pugnans Ithacus ferro confecit Vlyßes,

Isus & Atrida percutiente cadens.

Quos Diomedis item uirtus subduxit, Echemon

Et Cremenon, paribus dum veherentur equis.

Patrocli & saxo Cebrion prostratus ab ictu,

Laocoonq; sacer maxime Phoebe tibi.

Mentoride coniunx, Polypi quoque, Medisicastis,

Chaon &, vnde Heleni nomina terra tenet.

Et tua Polydamas coniunx formosa Lycaste,

Aiacisq; necat quem Doridona manus.

Assracus Trois generosi tertia proles

Dat Capyn, Anchises editus ipse Capy.

Non patuere tori. Aeneam Simoentis ad undam

E' magno Anchisa protulit alma Venus.

Anchisen formosa patrem genitrice latente,

Nupta tibi Alcathæon Hippodamia refert.
Ascanium Aeneæ coniunx enixa Creusa:
Iulius Ascanio, Romaq; progeniti.
Sylvius à sylvis, casu quibus ortus, habetur:
E' Romaq; urbem nomen habere putant.
Mater in obscuro est, qua sit conceptus uterq;
Sylvius Aeneæ posthumus ortus item.
Hunc patre defuncto, in sylvis Lavinia coniunx
Edidit, hinc dicta est Sylvia posteritas.
Ex illo Aeneas alter satus, inde Latinus:
Filius hoc Alba est, hinc generatus Atbis.
Ortus Athi Capys, in Capuam quo decidit urbem
Nomen: ab hoc genitum Capeton esse volunt.
Inde refers Tyberine genus, quo uortice merso
Albula mutato nomine dicta fuit.
Agrippam tamen ante seris. Remulus sit ab illo,
Qui Iouis ætherij fulmine tactus obit.
Iulius hoc, à quo gens Iulia creditur orta:
Hoc quoq; Auentinum patre fuisse patet.
Ille Procam, atq; hic te genuisse putatur Amuli,
Teq; simul Numitor, pignora sæua duo.
Dat Numitor Lausum, patrui quem dextra peremit:
De patre Lause tuo est Ilia nata Rhea.
Omnibus his certas nulli tribuere parentes:
Marte Rheaq; sati Romulus atq; Rhemus.

DEORVM GENEALOGIAE A' PY-
lade uersibus conclusæ Li-
ber tertius.

O Ceanus Vesta & Cœlo genitore creatus,
Plurima, sed uaria pignora matre dedit.
Pleionē, quam duxit Atlas: Phaetontāq; nixā
Te Clymene, & Circen, te quoq; Persa feram,
Hinc Aethram, Atlantis quæ dicta est altera coniunx:
Et quæ Vulcanum nutriit Eurynomen.
Coruficen, Pallas qua inuentrix nata quadrigæ est:
Et quæ Chironem Phyllira protulerit.
Tum Sōlem, quo mel quoq; est medicina reperta.
Nec satis, hos uteri qui genuere, patent.
At Dorin Oceano Thetis est, & Protea, fœta:
Et Tritona, genus qui tenet ambiguum.
Neptuno fertur nam diua Salacia coniunx
Mensibus expletis hanc peperisse deo.
Sustulit Idotheam Proteus, nigramq; Melantho,
Neptuno oppressam: mater utriq; latet.
E' terra pater Oceanus bis flumina sena
Prodidit: hæc uario fluctibus orbe ruunt.
Thessalia exoritur Peneus, amoenaq; Tempe
Alluit, & Macedûm littora pulsat aquis.
Hic Daphnen Phœbo dilectam protulit olim,
Quæ fugiens lauri cortice tecta fuit.
Te quoq; Aristæi Cyrene cognita mater,

Quem cum melle oleum prædocuisse volunt.
 Currit ab Aonijs Epidamnium Asopus ab alto,
 Fulmine iam tactus, dum mouet arma Ioui.
 Ipse qui genuit, comitatum Eteoclea bello:
 Nomen, et Aeginan, insula cuius habet.
 Appenninigenam Thuscōq; Vmbrosq; secandem
 Rhoma capit Tyberim, dum freta longa petit.
 Ocnus ab hoc genitus proles fuit incluta, Manto
 Tiresiæ vatis filia quem peperit.
 Impiger Aoniam Cephissus fluctibus ambit,
 Cui latus implicuit candida Lyriope.
 Narcissumq; tulit: qui dum se cernit in vndis,
 Dicitur in florem versus amore sui.
 B' Pindo tellus Acheloum Thessala monte
 Excipit, Aetoli est terminus ille soli.
 Atq; uno tantum perfertur in æquora cornu:
 Herculeæ reliquum diminueret manus.
 Sirenas genuit (si vera est fama) puellas:
 Terpsichore has peperit, Musā ue Calliope.
 Leucosiam, Lygiam, Pisnoen carmina dicunt:
 Quarta tribus iuncta est Parthenopea soror:
 Vrbs noua Parthenope cuius de nomine dicta est,
 Hac quoniam moriens urbe sepulta fuit.
 Irrigat Argolicos Inachus delapsus Achaïs,
 Cui stirps incerta est trina parente data.
 Io prima fuit, quam Iuppiter arserat: antè
 Quam data Iunoni munere vacca foret:

Altera Phægeus, superis quem prima sacella,
Cumq; annis menses instituisse serunt.
His subit. Argiûm tenuit qui regna, Phoroneus:
Quo satus Aegialeus dicitur, et Niobe,
Crimnifus Siculas-fluuius perlabitur oras,
Sargesta hunc nato fecit Aceste patrem.
Hanc tulit Hippotes Troiaai sanguinis vnus,
Oppressit fluuius, dum canis ora gerit,
Flumina Thessalico ducit Sperchius ab orbe:
Pegaseumq; sinum, Thermopylasq; premens.
Pelleis huic genuit Polydoris Mnesthea, qui se
Pelide socium Pergama ad alta dedit.
Appameam Meander habet, Phrygiasq; Celenas,
Inq; suos ortus versus et ora rigat.
Alluit Ioniam, Carasq; urbemq; Prienem,
Miletumq; actio diuidit ille sinu.
Biblidis et Cauni Cyanen genuisse parentem
Hunc fama est, dubium de genitrice tamen.
Paphlagonum campos rutilantibus Axius undis
Spargit, et elutis fontibus arua tegit.
Maxima Acheßameni quæ nata Perhibia dicta est,
Illius amplexum sustinuisse ferunt,
Sub decimumq; fuit mensem Pelagonius ortus,
Qui tulit Asteropum: nec torus unde, patet.
Hellidis Alpheus claro de fonte putatur
Editus, Arcadico flumina ferre solo,
Qui terras subter, pelagiq; abstrusa profundi
Labitur,

Labitur, & Sicala tollit in orbe caput.
 Alpheo Orsilochus satus est, illoq; Diocles:
 Hoc pariter Criton, alter & Orsilochus,
 Ignotis uenere toris: hos fama gemellos
 Ad Troiam Aeneae procubuisse nanu.
 Nilus ab Aegypto Aethiopum determinat oram,
 Omnia foecundans quae madefecit aquis.
 Incerti est ortus, fluuiorum creditus ingens,
 Et quinum incerta matre tulisse genus.
 Herculis hic nomen sibi possidet, illa Minerva:
 Hic Dionysus erit, Mercuriusq; subit.
 Mercurius, nobis qui fertur in ordine quartus:
 Pluribus hic Hermes, sed trimegistus adest.
 Hic genuit Daphnin, syluis qui pastor in altis
 Primus, & egregio frontis honore fuit.
 Mercurium pariter quintum, cui Mercuriorum
 Cunctorum ascribi plurima gesta volunt.
 Editus hoc Norax quem protulit Oschyra nympha,
 E' Pirenei semine progenita.
 Vulcanum quintam sobolem tibi Nile dederunt:
 Hunc Apin Aegyptus, quo duce gaudet, ait.
 Is tulit Aethiopem, populi quo autore feruntur:
 Quum primum Aetlantes, etherijq; forent.
 Solem etiam genuit, quo Lampetusa parente,
 Et Phaetusa fuit, Lampetieq; sata.
 Tum Phaetho, Clymene peperit quae caedida nympha,
 Heu patrij currus qui male rexit equos.

E' Phaet

B' Phaëtonte Lygur, non certa nascitur aluo,
Quo Lygures populos nomen habere putant.
Ascreus, fluuios Tethy genitrice profectos,
Oceano, vates, & genitore canit.
In quibus Eridanus grandis memoratur, & Ister,
Strymon, & Alpheus, Nilus & Heptaporus:
Meander, Rhesus, Mysoq; sub orbe Caycus,
Idæo Rhodius uertice ad ima cadens.
Colchorum Phasis, Lydorum turbidus auro
Hermus, & in Phrygijs quem Simoenta vocant.
Argento similes qui fert Acroius vndas,
Nessus item, pronis inde Liachmon aquis:
Aesippus, Ladon, Grenicon, Partheniusq;
Peneum his addit, Sangariumq;, duos.
Euenum, Ardiscum pariter, diuumq; Scamandrum:
Seq; alios uates scribere posse negat.
Enixa Oceano Tethys quoq; Nerea magna.
Qui tulit è Dori coniuge Nereidas.
Illa quidem soror & coniux, ut Iuno Tonanti,
Nereos est olim dicta fuisse dei.
Neireides uarijs traxerunt nomina rebus,
Ingenio, uictu, corpore, ventre, locis.
Dictaq; prima Thetis, Pelidæ mater Achillis:
Proxima Cymodoce, fluctibus vna quies.
Cymothoe, Spio, Glaucē, Neseo, Pherusa,
Amphithoe, Clio, Dynameneq; potens.
Phyllodoce, Euarne, Proto, Xantho, Galatea

Alba comas, Drymo quercubus aësimilis.
 Actæa, Amphinome, Autonoe, et formosa Menippe.
 Inde Ephyre, et Melite dulcius ore canens.
 Apseudes, Panope, Nemertes, Callianira,
 Opis, Dexamine, Deïopea subit.
 Hæc Hiera, atq; Arethusa, Lycorias, Orithya,
 Cum Clymene, et Doto, Callianassa premunt.
 Eucrate insequitur, Neso, Cymoq; Saoq;
 Atq; Eudora nitens, Moera, Thalia, Thoe.
 Pasithea, et niueis post hæc Eunica lacertis,
 Eulimene, et curis Protomedea frequens.
 Hinc Amphitrite, et pacata mente Galene,
 Multorumq; Erato pignus amoris habens.
 Hippothoe, Hipponoe, Euagore, et tu Pontopora,
 Eione, et risu prædita Glauconome.
 Laomedia sagax, Halimedaq; cura profundi,
 Legibus à multis dictaq; Pollynome.
 Liagore, Eupompe, Psamathe, Pronœa, Themiste
 Aeterni referens pectora iusta patris.
 Cydippe, et florens Ianira, et Doris, Agaue,
 Mox Halia, et roseis compta Ianassa genis.
 Tum quæ stagna colit Linnoria, blanda Lygea
 Additur, extremo es tuq; Amathya loco.
 Insuper Oceanum Hesiodus, cum coniuge Tethy,
 Multiplices nymphas progenuisse refert.
 Quas numero ter mille canit, pressasq; paludes,
 Atq; solum uarijs incoluisse locis.

Ante omnes Pytho, Vranicq; simillima diuis,
Incedunt, Prymno tertia iura tenet.
Admete hinc, Chymene, Electre, et formosa Rhodæ,
Callirhoe, Zeuxo, sedula deinde Thoe.
Melobosis, Pluto, Polydoraq; Pasithoeq;
Plexaure, atq; Afie, tuq; Petrea subis.
Xantha, Galaxaure, simul Europea, Telesto,
Cumq; Hippo, adiuncta est his Ianira procax.
Eurynome, et pulchrum pectus sortita Dione,
Flauaq; Cerceis, et moderata Tyche.
Idya, Eudore, Perseis, Acasta, Menestho:
Que secum Amphirhoen, Ocyrhoenq; trahit:
Styx, et Iantha uenit, Clytie, dulcisq; Calypso:
Nec non Chreseis, pulchraq; Doris adest.
Cetera quis poterit comprehendere nomina versu,
Sedibus, ore, cibus (ficta) vel officijs?
Ultima Saturnus Coeli Vestaq; propago,
Dena quidem. at septem pignora sumpsit Opt.
Plutonem infernum, qui te Reuerentia natam
Dicitur ignoto progenuisse toro.
Glaucam etiam tulit, et Vestam, Cereremq; secundam
Persaphones matrem, falcifer ille senex.
Vos quoq; Neptune, et Iuno, et qui Iuppiter olim
Dictus es à primo tertius esse Ioue.
Tum Cronim, à nostris qui Serpentarius esse
Constet, et obscura sit genitrice satus.
Phyllira teq; seni Chiron præceptor Achillis

Extra

Extulit, vnde vocant te quoq; Phylliriden.
 Chironi Ocyrhoen rapidis (sic fama) Cayci
 Fluminis in ripis filia nymphea parit.
 Ausoniae regem Picum Saturnus. at ille
 Et Sentam, Faunam te quoq; Faune tulit.
 Eurymedon Fauno Eurymedonte Perhibia regis
 Phaeacum genitrix edita Nausithoi,
 E' Fauno Satyros, Panes, Faunosq; creatos,
 Sylvanosq; volunt, nullaq; mater adest.
 Acis ex illo, nympheaq; Simethide cretus,
 Sepe suo fouit quem Galatea sinu.
 Nymphea quoq; e' Fauno est enixa Marica Latium,
 Praeneste hinc, cuius urbs sibi nomen habet.
 Hinc etiam Aeneae coniunx Lavinia nata est,
 Nondum avis: hanc vxor gignit Amata viro.
 Ecce pater Neptunus adest, longa agmina secum
 Natorum varijs matribus orta ferens.
 Ex Helope est Dorus, parit Euryma Telemon, vnde
 Eurymedes dictus vatibus ille fuit.
 Ex Amphitrite Steropen, Brontem atq; Pyragmon,
 Busirimq; Epaphi sustulit ex Libya.
 Alcyone Hircæum, Phorcum pariente Thoossa,
 Qui maris e' monstro Gorgonas exhibuit.
 Euryalen, Sthenno, plenamq; decore Medusam,
 Gorgonibus frater tuq; Bathylle venis.
 Scylla quoq; e' Phorco genita, ex Critheide nymphea:
 Et cui certa datur nulla, Thoossa, parens.

E' terra Harpyias gignis Neptune, Podargen,
Ocypetenq; duas nomine fama refert.
Has præter geminas iunxere Celeno, & Ahello:
Sic numero harpyias quattuor esse patet.
Quas tamen Eleëtra quidã & Thaumante profectas,
(Vt sunt diuersa pectora mente) volunt.
Nycteus è pelagiq; deo satus, atq; Celeno:
Qui sibi Nyctimenen, Antiopamq; tulit.
Mater Amalthea est natarum dicta duarum,
Nympha sub Ideis cognita littoribus.
Neptunum alatus patrem genitrice Medusa
Pegasus, haud dubia voce referre solet.
Huc etiã memorat genitorem, Othus, atq; Ephialtes:
Vxor Aloëos hos Iphimedia parit.
Te quoq; de nata Phorci Polypheme Thoossa,
Sub liquido æquoreus protulit orbe senex.
Incerta genitrice Taram qui condidit urbem,
Vnde Tarentini littora nata sinus.
Sicanum incerta, de quo Sicania: dicta
Collibus à terris Trinacris ora prius.
Incertis Siculum, Sicula quem nomina terre:
Aonãq; Aonia quem tribuisse volunt.
Bergion Albionem, Actonium, Meliona, Pelasgum,
Chrysaërem dubijs edidit intë toris.
Et Cygnum, ad Troiam qui in par. congressus Achilli
Occidit, eq; suo corpore fecit auem.
Mesapum pariter, vates quo autore putatur

Ennius à proavis continuuisse genus.
 Addidit Onchestum, qui moenia condidit urbis,
 Quam de se Onchestam dicier instituit.
 Hoc Megareus, illo Hippomanes genitore creatus
 Cui cecit cursu virgo Atalanta pedum,
 Ortus Amymone est Danaï Neptunia proles
 Nauplius: auditis si modò danda fides.
 Hic natum obscura Palamedem excepit ab aluo,
 Infidijs Ithaci quem mala saxa premunt.
 Mox Amycum nympha ex Melite Neptune tulisti:
 Is Buthen vterum fama sed occuluit,
 E' Buthe generatus Erix, magnaq; Dione:
 Cuius ex à templo dicta Brycina fuit.
 Aegaeum maris inde pater, qui rexit Athenas,
 Sed tacito fertur progenuisse thoro.
 Huic Medum Medea parit, quo Media dicta est:
 Quae tristes succos edere terra solet.
 Huic Aethra eximium bello factisq; superbum
 Thesea, qui è Phædra sustulit Antigonum,
 Deservitq; suam qui Phyllida, Demophoontem,
 Illo quæ potuit non redeunte mori. (gmit.
 Hippolitum Hippolyta Theseus quoq; Amazone gi-
 Quem trepidi phoca dilacerastis equi:
 Virbion hinc dictum quoniam reuocatus ab umbris
 Arte Machaonia, bis vir in urbe fuit.
 Virbii huic etiam, quem mater Aricia sylvis
 Extulerit, fertur deinde fuisse puer.

Hinc tibi Nausithoum Neptune Perhibia fudit,
 Illo Rixinorq; Alcinousq; sati.
 Rixinorq; Aretem genuit, latere parentes.
 Ex Areta Alcinous Laodamanta ferit.
 Clyoniū, atq; Haliō, & madidū quæ excepit Vlyssens
 Nausicaam, & patrios vexit ad vsq; lares.
 E' nymp̃ha Peliam Tyro Neptunus, & altam
 Nelea qui struxit, protulit inde, Pylon.
 Patricidarum, dubia genitrice sororum
 Et tuus est Pelias dictus Acaste pater.
 Tum duodena senex Chlōri de coniuge Neleus,
 Carmine Meonio pignora clara dedit.
 Quattuor at nobis patuerunt nomina tantum,
 Surripuit famæ cætera tempus edax.
 Inde Periclymenus, Chromius, venit inde Biantis,
 Hæc Pero est coniunx, hic quoq; Nestor adest.
 Nestoris Antilochus, Pisistratus, Anthos, Echephron,
 Et Stratius, Perseus, cum Thrasymede, viri.
 Foemina sola fuit Polycastis nomine dicta:
 Quos omnes coniunx parturit Eurydice.
 Iuno tuum Saturne genus, sed in ordine primum,
 Si modò Nasonis carmina pondus habent,
 Lactucis Heben fertur peperisse comesis,
 E' tactu floris belligerumq; deum:
 Iurate quem Flora deæ se posse tacere
 Nascentem in campis prodidit Olenijs.
 Sunt quoq; percussa Martem qui dicere vulua

Exortum pergant maxima Iuno tibi.
 Marte deo belli prodit ter quina propago,
 Et uarijs foetus pastus ab vberibus.
 Aliger ex Venere est susceptus matre Cupido,
 Psyche Voluptatem protulit aligero.
 Hermionem Martiq; Venus pulcherrima nixa est,
 Quod graue Vulcani corda tulere uiri.
 Hinc fuit Hermione Cadmo cum contigit vxor,
 Infaustum claudi nacta monile dei.
 Astyocha Ascalaphus tibi Mars, et Ialmenus orti.
 Aetoris Azide haec filia clara fuit.
 Ex Thebe Euadne est, Asapi coniuge, nata.
 Ignibus in medijs concomitata virum.
 Zesius ex Hebe tua, sed Remus Ilia proles,
 Romaniq; caput Romulus imperij.
 Bistonioe e nympho Mars est quoq; Terea nactus:
 Cui purit et Progne, deinde propinat, Irym.
 Quae sequitur dubijs e ventribus orta propago,
 Belligero pariter dicitur esse deo
 Britona Minoem, quae se, non passa furem,
 In mare seruata virginitate, dedit.
 Cuius ab aequorea subducto retibus vnda
 Corpore, Dictyne condita templa deae.
 Tum iaculi inuentor quod Plinius asserit: vnde
 Creditur Aetolus nomina ferre solum.
 Occiditq; animal qui primus Hyperuini, et qui
 Helidis et Pise rex fuit Oenomaus.

Oenomaus, genita est Pelopi quo iuncta parente
Victa olim rapidis Hippodamia rotis,
Ex Merope, aut Sterope Atlantis, Parthaona gignit
Mars Deus, at factus quattuor ille creat.
Thestion nympha genitum Calydonide, matrem
Sustulit Altheam qui Meleagre tibi:
Quasq; dedit letho fratres Meleagrius ensis
(Temporis ut prisci nuncia fama refert)
Insignem Plexippon equis, et Toxion arcu:
Quorum opera Actolus funera sensit aper.
Cuius ob creptum quod virgo Atalanta gerebat
Sorte caput, iuvenes occubuerunt duo.
Agrius, atq; Melas, et rex Calydonius Oeneus:
Cetera Parthaon stirps tibi nata fuit.
Et pater Altheae, fratrumq; puerpera nulla,
Aut modo quam dictos tris genuisse feram:
Altheaq; Oeneus Meleagrum, et Tydea sumpsit,
Prælia miscendis fulmina bina dei.
Atalanta Meleagre seris tibi Parthenopeum,
Tydea Deiphile dat Diomede patrem.
Sunt tua de incertis proles genitricibus Oeneu,
Alcidae coniunx Deianira feri.
Quem dedit et letho Menalippum dextera Tydei,
Cauta parum: et Gorge, non renuenda soror.
Marte satus Phlegyas supremum contemptor, et altis
Subdere qui potuit Delphica templa focis.
Quem deus Arcitenens calamus prostravit acutis,

Inde animam Stygios trusit ad usq; lacus,
 Atq; sub ingenti religatam sistere saxo,
 Pendet vbi assidue vasta ruina dedit.
 Causa mali princeps, Phœbo vitiata Coronis,
 Exitit. hinc Phlegyam perculit ira patrem.
 Ortus ex Ixion Phlegya. non ille parente
 Sanctior, ex poena non leuiore cadit.
 Hoc patre Pirithous, Ditis quem regna petentem
 Cerberus agida vix superante, necat.
 Sed tulerat fortem bello prius is Polypeten,
 Illius hunc coniunx Hippodamia parit.
 At miser Ixion cœlo pietate receptus,
 Conscijs arcani cum Ioue factus erat.
 Dumq; thoros sternit molles, dum cœtera tractat,
 Iunonem est ausus sollicitare deam.
 Suppositaq; ferox genuit de nube virorum
 Corpora, Centauros, quadrupedumq; truces.
 Nomina sunt, Amycus, Rhoetus, Grynæus, Oedus,
 Eurytus, Orneus, Mermerus, atq; Medon,
 Pisenor, Lycidas, Thaumās Pholus, Astylus, Hyleus,
 Nesus, Abas, Menaleus, Monycus, Antimachus,
 Eurynomus, Tereus, Dorylas, Danis, Iphinousq;
 Teleboas, ex cum Demoleunte Chromis,
 Dictys, Helops, Phareus, Ceneus, Petreus, Aphidas,
 Neseus, Thonius, Pyramus, ex Stiphelus,
 Nedimnus, Ripheus, Pelegreus, ex ipse Bianor
 Hippasus, Hilonome, Cyllarus, inde Lycus,

Pheocomes, Imbreus, Ceneus, Aeneus, Odites,
 Iunctus Eridupotusq; Pyrete venis:
 Mox Helimus subit, et Latreus, Bromus, atq; Lycepex
 Quæq; duplex retinet cætera turba genus.
 Iamq; audax nimium Ixion Iunonis adulter,
 Sedibus ætherijs à Ioue pulsus erat.
 Venerat ins terras, et se iactare potitum
 Iunonis sancto cœperat ille thoro.
 Iuppiter exarsit: temeraria verba loquentis
 Fulmine ab ætheria perculit ora polo.
 Subq; imos pepulit manes, et tartaria nigra,
 Versariq; dedit noxia membra rota.

DEORVM GENEALOGIAE A' PY-
 lade uersibus conclusæ, Li-
 ber quartus.

Tertius eximium nobis parat ecce laborem
 Saturno genitus Iuppiter, ortus Opi.
 Edidit hic Musas, vatium pia numina, doctas:
 Mnemosyne dicta est quas peperisse nouem.
 Per totidem noctes socium quæ passa Tonantem,
 Vertice Pierio foetibus aucta redit.
 Calliopen Græco primam sermone poetæ,
 Quod bona vox illi fertur adesse, vocant.
 Quod celebret quæ gesta canit per carmina, Clio,
 Surgit et ex illa gloria, nomen habet.
 Hanc inuentricem historie monumenta tulerunt,

Quae nota antiqui temporis aetna forent.
 Dicta fuit dulces Erato quia cantet amores:
 Nam quod erant dicere Grauius amore sonat.
 Illius inuentum connubia prima fuisse,
 Rettulit ad nostros nuncia fama dies.
 Ad quia multiplici cantu viret usque, Thalia,
 Inque dies florat Palladis auctus amor.
 Hac una arboribus fretos autore serendis,
 Rumor ait primos edidicisse patres.
 Melpomene à cantu stetit appellatio. verum
 Terpsichorae, celeres quod iuuat ipsa choros.
 Euterpenque vocant, quoniam delectet, et esse
 Omnibus assuevit grata canore suo.
 Huic primum dulcem modulata est tibia cantum,
 Si ratus à priscis sermo refertur auis.
 Ludibus à multis, memori uic Polymnia mente,
 Aruorum cultus, notitiamque dedit.
 A' caelo Vrant, coelestes promere cantus
 Fertur, et astrorum praedocuisse vias.
 Has simul à cantu Latium dixisse camoenas,
 Argiium Musas, dogmata, certa fides.
 Seu quod nos doceant: nam fert idioma Pelasgum,
 Nostra quod assuevit lingua docere, μῦθε.
 Siue quod Aquirant, haec namque fuisse putantur
 Artibus autores omnibus, atque duces.
 Quod tuus bis Helicon Boeotia mons dedit ortum,
 Inde Heliconiadum nomina sepe tenent.

Non procul assurgit quoniam Parnassia rupes
Phocidis, haud impar vertice. vel niuibus.
Quam simul habitasse ferunt, Parnassidas inde
Carminibus crebris turba diserta vocat.
Quòd Thracum Aonia est regio, contermina terræ
Phocidos, Aonidas hinc vocitare solent.
Quodq; Cytheronem saltum coluisse feruntur,
Appellant uacuum metra Cytherladas.
Pieridas Macedum regio celebrata vocari
Tradidit antiquo nomine Pleria.
Emathiam dixere noui. sed Pieris illi
Pieriae dederat nomina sylua prius.
Sunt qui Pieridum cantantibus agmine uicto.
A totidem Musis nomina sumpta velint.
Thespa Phocæo sedet urbs Helicone propinquo
Littore, qua genitam Thespida in urbe uolunt:
Extitit vna nouem musarum Thespiis alumna.
Vnde illas soliti dicere Thespiadas.
Fons tuus est Helicon nitidis purissimus undis,
Pegasus impacto quem pede pressit equus.
Hunc Hippocrenem Dores, Romanaq; fontem
Lingua Caballinum, Pegaseumq; tulit.
Pegassidas referunt, atq; Hippocrenidas ergo,
Fonte sub hoc Musas quas habitare canunt.
Libethrus Macedon latis fons ortus in oris,
Magnetum populi qua regione sedent:
Libethra hunc iuxta est antrum, Libethrides inde

A s Nomen

Nomen habent, locus his quum sit vterq; sacer.
 Pimpleo de fonte alio vicô ue iacente
 Sub Macedum campis, quos patet esse uagos.
 Monte vel Orchomenum, Pimpleidas appellarunt:
 Quod patet hos illas incoluisse locos.
 Nec mihi Castalius fons, in radicibus imis
 Parnassi montis prætereundus erit:
 Castaliae qui nomen habet de nomine nymphe,
 Quo sacra musarum ludere sueta cohors:
 Castalidas tali memorant à fonte poete,
 Quarum perpetuo verba favore serunt.
 Mnemosyne extremum tribuit cognomen. at illud
 Syllaba non patitur versibus esse meis.
 Id patronomicis non multum creditur impar,
 Quid faciam? mater prodere sollicitat.
 Da veniam lector, vult Mnemosynidas illa
 Dicere, sic nomen tollere ad astra suum.
 Ab Ioue rex olim Messenius ortus Achaus,
 Vnde suum populus nomen Achivus habet:
 Menaq; prolatis in mensam dicta præesse
 Floribus, et Phrygia Xanthus ab vrbe cadens.
 Mater abest, Ioui nata Venus, pulchraq; Dione;
 Vulcani coniunx tertia dicta Venus.
 Ex Venere est generatus Amor. Corymose tonanti
 Myrmidonem fertur nymphe tulisse deo.
 Leda Clytemnestram, hæc fuit Agamemnonis vxor:
 Leda Helenam, nupsit quæ Menelæ tibi:

Quā Phrygius postquā rapuit Lacedemone pastor,
 In Troiam bello Græcia tota ruit.
 Iuppiter ex Leda Pollucem et Castora, fratres
 Gignit, equo hic, pugnis inclytus ille fuit.
 Nata Ioui ē Cerere est coniunx Proserpina Ditis,
 E' Luna exortum te Dionyse putant.
 E' Ioue sed nympa Garamantide, prodit Iarhas,
 Getulum tenuit qui ditione solum.
 Nympa Ioui geminos peperitq; Thalia Paliscos,
 Hiscentem referunt nomina rursus humum.
 Europam niuis mutatus corpora tauro,
 Transtulit ad Cretæ littora nota pater.
 Hunc satus es Lyciæ rex iam Rhadamante future,
 Cuius et inferno iura sub orbe patent.
 Prodiit hinc Minos, qui post Cretensia regna,
 Cum fratre in Stygio iudicat acta foro.
 Minoi Androgeum, Phædræ simul, atq; Ariadnam,
 Pasiphæ coniunx, edita Sole, parit.
 Glaucum etiam Minos genuit, cum Deucalione,
 Natum Deucalion Idomeneæ tulit.
 Orsilochem Idomeneus, Ithaci quem perdidit ensis,
 Hicq; omnes tacitis exilare thoris.
 Aurea luciferum nixa est Aurora Tonanti,
 Ceycem Alcyones edidit ille virum.
 Edidit accipitrem factum quoq; Dædaliona,
 Dictaq; Trachinna est nympa utriusq; parens.
 Dædalion sed te latuitq; puerpera, gignit

Peonij

Faonij coniunx credita Lichione.
 Qua cithara insignis tibi natus Apollo Philemon,
 Furq; tibi est Hermes nobilis Autolius.
 Tu quoq; siderei non ultima gloria caeli,
 Diceris Orion semen habere Iouis:
 Si modò danda fides Nasonis versibus vlla est,
 Immiſtum corio dum bouis eſſe refert.
 Quod licet ediderint facinus tria numina ſummum.
 Fama patris dignum fecit honore Iouem.
 Neptuno Aſcreæus quanquam Minoida vates
 Credidit Euryalem hunc peperiſſe deo.
 Sunt quoq; Trinacrio qui dicant Oenopione
 Progenitum, vel quem miſerit alma Chios:
 Illius & natam Meropen, vel nomine dictam
 Candiopen femori ſuppoſuiſſe ſuo.
 Ex illa Hippolagum genuiſſe, ſed ille Dryantem:
 Is te rex Thracum docte Lycurge tulit.
 Protulit Augeum rex Harpalicemq; Lycurgus,
 Quæ patrem è medijs abſtulit enſe Getis.
 Et te quæ nimio correpta cupidine Phylli,
 Ad reditum lento Demophoonte cadis.
 Horum nulla datur genitrix, ſed & Aona celfus
 Iuppiter è Nympha Mnofide progeniuit.
 Aone dixerunt ignota matre Dymantem,
 Ignotaq; duos eſſe Dymante ſatos.
 Hinc Aſium, tibi qui non vanus auunculus Hector,
 Atq; Hecuba ex alio, ſed patre frater erat.

hinc ea, qua sumptis nondum processerat alis
Aesacus in mergum versus, Alia hoc,
Ioue Sarpedon, peperit quam Laodamia,
At nothus ex illo prodiit Antiphates.
De Ioue Pilumnus, qui stercora ferre per agros,
Et docuit populos pinsere grana rudes.
Huic Daunum Acrisij Danae compressa tulisse
Creditur. à Dauno, Daunius ortus ager.
ex Dauno Turnum formosa Venilia gignit,
Iuturnam Daunus matre latente ferit.
Filius etherij Iouis est Acrisius, huius
Laertes, dubio partus uterq; thoro.
Laerti coniunx Anticlia fudit Vlysssem,
Et natam pulchris vultibus Echimenem.
Sunt quibus Autolia est Anticlia dicta, patremq;
Qui Laertiade Sisyphon esse putent.
Is latro notus eras, seruans angusta viarum,
Et saxo impediens praetereuntis iter.
Letaq; quum peteret noua nupta oracula diuinam,
Vim tulit, ex seua traxit in antra manu.
Inde grauis peperisse viro narratur Vlysssem,
Quem Laertiaden Sisyphiumq; vocant.
Penelope est illi satus Icareodite, nulla
Cui par visa fide est, coniuge, Telemachus.
Telegonus Circe. patrios qui noscere vultus
Dum cupit, incautus perdidit ipse patrem.
Ansonius tacito ex utero quoq; natus Vlyssi

Fertur,

Fertur, ab hoc fluxit nomen in Ausoniam.
 Mercuriumq; Tonans eduxit Atlantide Maia
 Portantem gemini nuncia fida poli.
 Myrtilus Oenomai currus auriga parentem
 Hunc vocat. at genitrix non satis vlla patet.
 Huic parit Eudorum soboles Polymela Philantis,
 Huic Lara dat geminos, siue Larunda, Lares.
 Esse Lares, Geniosq; volunt, data numinabina
 Omnibus: et vitæ, funeris atq; duces.
 Sunt quoq; Penelopen qui vix bene credita verba,
 Mercurio natum Pana tulisse velint:
 Non quem Pana deum uenerantur in Arcade terra,
 Sed quem de cunctis sustulit illa procis.
 Mercurio Euandrum peperit Nicostrata regem
 Arcadiæ, Euandro stirps geminata fuit.
 Hinc genitrix orta est Pallantia grata Latini,
 Vnde Palatinus nomina sumpsit apex.
 Hinc ferus à Turno confossus vulnera Pallas,
 Et quibus exirit viscera neuter habet.
 Persea rex superum genuit Saturnius, auro
 Quem pluuio Danae protulit Acrisij.
 Is Persen prima est à quo monstrata sagitta:
 Censuit ut quondam Plinius ore graui:
 Mater in obscuro est, quos verò exinde creauit,
 Edidit hos illi quatuor Andromeda.
 Quattuor è numero surgit mihi primus Erythreus,
 Vnde putant rubro nomina facta mari.

Consequitur Stbelenus, cui durū Eurysthea coniūx,
 Sit licet ignoti nominis illa, parit.

Tertius accidit Bachemon: filius illi

Ortus Achæmenides, Orchamus inde fuit.

Non torus illuxit: sed te vocat Orchame patrem.

Leucothoe, tibi quam sustulit Eurynome.

Gorgophonem prodit quando sed in ordine Perseus,

Pignora quo vates bina recepta ferunt.

Hinc Electryonem, quo sis Alcmena profecta

Herculis æthereo de Ioue facta parens.

Alcaum hinc, qui te Amphitryo produxerit. atqui

Omnibus his ventres, qui peperere, latent.

Sunt tamen Alcmenæ qui peruenisse parentem

Eurydicen Pelopis, Lysidicen ne putent.

Alcmena Amphitryo de vxore Iphiclea gignit,

Huic puer obscura matre Iolaus adest.

Aeacon Aegina est magno connixa Tonanti

Qui prius Oenopiam de genitrice vocat,

Et scelera in Stygio cum fratribus excutit orbe.

Phocus ab hoc, Peleus, cum Telamone sati.

Mater abest. duplex Telamona est orta propago,

Diuerso quanquam venerit illa thoro.

Hesiona Teucer nam Laomedontide cretus,

Aiacem dubie progenuere fores.

At Peleus tacita Polydorum sustulit aluo,

Insignem bello Mnesthea quæ peperit.

E' Thetide eximium atq; inuictæ mentis Achillem,

Scyria

Scyria cui Pyrrhum Deidamia parit.
 Andromache est, aut Hermione Peripetia Pyrrho
 Foeta. Molossus at est ortus ab Andromacha.
 Hunc genuisse ferunt Polydectam, nullaq; certa est
 Mater: et ignotum, vir, mulier ne fuit.
 Vulcanum regina Ioui tulit incluta Iuno:
 Quem Lemni, fabrum, Mulciberemq; vocant.
 Huic Praenestinae fundator Caeulus urbis
 Filius, ambiguo contigit è thalamo.
 Cacus et Herculeis oppressus viribus olim,
 In sua dum tractas diripit antra boues.
 Dum tua Vulcanus cupido petit ora Minerva,
 Oscula dum pugnas, vimq; pudica fugis:
 Natus Erichthonius sparso de semine terre
 Dicitur hoc Cephali Procris amica sui.
 Hoc Boreae coniunx, matrum decus, Orithyia,
 Et rex Pandion Atticus exiliit.
 Esse duas perhibent genitas Pandione Progenem,
 Quae Thracum regis Tereos vxor erat:
 Et quae trunca fuit linguam Philomela, scelesti
 Ne facinus posset Tereos ore loqui.
 Nulla tamen genitrix, positis tot in ordine natis,
 Emicuit, cuius nomina fama gerat.
 Tullius inde tibi Vulcane est Seruius ortus,
 Cresbia cui mater Corniculana fuit.
 Contigit huic duplex, vario sed pectore nata:
 Hec maior fuit, haec Tullia dicta minor.

Venſer abeſt. Aruntis erat prior, altera Luci
Vxor: Tarquinius quos pater ediderat.
Diſſimilis natura fuit: pius ille, ſerocem
Hic animum geſſit: diſſimilisq; torus.
Fato animos iunxere. perit minor, & perit Aruns,
Lucius & maior conueniuntq; duo.
Quid moror? impulſu iam ſumptæ coniugis, ille
Regalem aſcendit, corripuitq; gradum.
Dumq; ſocer prodit ſolium capturus, ab illo
Pellitur, & multo vulnere plangit humum.
Audierat coniunx, regem viſara maritum
Proſiliit, rapitis in fora vecta rotis,
Dum redit, auriga eſt viſo genitore perempto
Territus, & frenis iam retinebat equos.
Nata vetat, patriosq; iubet proculcet vt artus
Curribus, & ſcindat verbere quadrupedes.
Filia dura quidem, atq; omni damnabilis æuo,
Cumq; viro & natis funere digna graui.
Hippotæ Sergæſta Ioui te filia Trois,
Æole non ficto nixa putatur auo.
Non minus Hippotades igitur, quàm frater Aceſtes,
Diceris. hæc natos vos tulit vna duos.
Multo, ſed ignotis proles tibi matribus orta:
Primaq; Ceycis creditur Alcyone.
Tum Canace, & Macareus: vetito quos iunxit amore
Quæ ſolet ignotos iungere ſæpe Venus.
Miſenuſq; iacens tribuit qui nomina monti

B Baiarum

Baia^{rum}, praestans aere ciere uiros.
 Nec non Sabmoneus, tonitrum qui imitatus Olympi,
 Fulmine sub Stygias est reuolutus aquas.
 Hoc Tyro genita est, Neptuno foeta gemellos,
 Crüheaq; Aeoliden postmodo nacta virum.
 Te Cephalus, Procris coniunx, vocat Aeole patrem,
 Hesperus Aurora est cui pariente satus.
 Te vocat Iphiclus, cui pota venena Podarcem
 Sependis natum contribuisse volunt.
 Rex Athamas vocat, Inoe cui foeta Learchum:
 Illisit saxo quem pater inde furens.
 Et qui Portumnus, Melicerta est, siue Palæmon
 Dictus, et Inous de pariente deus.
 Prima tamen coniunx Athamanti prodidit Hellen
 Neiphile, vnde Helles nomina pontus habet.
 Et simul aurato vectum super æquora Phryxum
 Ariete, quum nondum lapsa natasset aquis.
 B' Phryxo, ignota fluxitq; Cytorus ab aluo,
 Paphlagonum de quo terra vocata fuit.
 Aeolus est Ephyræ tibi rex et conditor alie,
 Sisyphæ, ab antiquis creditus, esse pater:
 Quem fama Ionij Aegeiq; in littoris ora
 Abruptum est olim corripuisse iugum.
 Perdere consuetum saxo de monte reuulso,
 Fors quibus illor sum seua dedisset iter.
 Vnde Acheronte situs, prægrandi pendere saxum
 Voluis, et elapsum rursus ad ima petis.

Nupta tibi Merope est Peligni carmine vatis:
Qua Glaucum et magnum deinde Creonta seris.
Hunc regem accipimus defuncto patre Corinthi
Natam vnam, obscuro sed genuisse toro.
Nata Creusa fuit. sponsam hanc non duxit Iason,
Cum patre quod rapta est Colchidis arte focis,
Bellerophon Glaucos est ignoto ventre creatus,
Achimene huic coniunx pignora terna dedit:
Isandrum, Hippolochum, pulchram quoque Laodamia,
Quae te Sarpedon de Ione nixa fuit.
Hippolochos est alter Glaucus, sed ab ubere lecto
Partus, et hic Phrygijs moenibus auxit opem,
Crichea ventorum genuit rex Aeolus: illi
E Tyro natos quattuor esse putant:
Aesona, Medae redijt cui fortior aetas
Artibus: hinc Pheritas, Alcimedonque subit.
Hinc Amythaon adest. fratres Polymela et Iason
Aesone sunt orti: nec tamen unde, patet.
Hypsipyle Euneumque, Thoantaque gignit Iason,
Aurato felix vellere nomen habens.
Gignit et obscuro Philomelum corpore. Plutum
Ille, sed hic nato fit Pareante pater.
Hinc Paron appellant, quae sit Minoia primum
Dicta, quod hac sedem fixerit ille suam.
Fudit Epitropium Alcimedon. Amythaone creti
Sunt duo: et inde Bias, inde Melampus adest.
Nec quibus est thalamis, patuit. fueratque Melampus
B 2 Herba-

Herbarumq; potens, augurioq; sacer.
 Theodamasq; illo satus est, non segnior augur,
 Suffectus titulis Amphiaræ tuis.
 Mantyna, Antiphatemq; Bias de coniuge Pero
 Extulit. at geminos Mantyon ipse creat:
 Formosum Clytonem, Aurora est qui raptus ab alma
 Et uatem, nomen cui Polyphidis erat.
 Ille Theoclimene est factus pater augure docto:
 Nec tribus his data sunt vbera certa satis.
 Antiphate est, & mater abest, generatus Oicleus:
 Haustus ab hoc satus est Amphiaræus humo.
 Cui natum Amphilochem peperit coniunx Eriphile,
 Quiq; illam Alcmaeon perdere sustinuit.
 De genitore etiam prodit Batyllus eodem,
 Hoc triplex dubijs nixibus inde puer.
 Tyburtus simul, atq; Corax, Catyllus & alter,
 Mœnia sunt quorum Tyburis aucta manu.

DEORVM GENEALOGIAE A' PY-
 lade uersibus conclusæ, Li-
 ber quintus.

T Antalus è Plote est nymphea tibi Iuppiter ortus
 Quem natum fama est apposuisse deis.
 Ille quidem superum fertur conuiua fuisse,
 Arcanus summi nec caruisse patris.
 Quæ quoniam est ausus mortalia ferre sub ora,
 Pectora sunt multo pressa dolore Iouis.

Protinus

Protinus ad Stygios pulsus fuit ille recessus,
Pomaq; et inter aquas esurit atq; sine.
Taygela huic Niobem peperit, quā prole superbam,
Teq; viro Amphion, diriguisse canunt.
Edidit et Pelopem, tergo qui insignis eburno
Fulsit, ubi infernis est reuocatus aquis.
Quatuor inde Palops factus tulit Hippodamia,
Quam uictam celeri duxerat ille rota:
Lysidicem matrem Alcmena, dirumq; Thyesten,
Atreumq; ferum, Plistheniumq; simul.
Polluit Atrei thalamos scele rata libido
Fratris, et Harpagigen Plistheniumq; tulit.
Tantalus accessit thalamo sublatus eodem,
Sed prior et Pelope nata Thyeste fuit.
Cui pater impurus sese commiscuit, inde
Sanctior Aegistus non genitore satus.
At miser Atreus natorum epulanda Thyeste
Membra, tori obiecit fraude recepta sui.
Quem mox Aegisthus ferro confecit, et illi
Ereptum parit reddidit imperium.
Filius Atreo Euiolus fuit atq; Melampus,
Tertius Alceon, mater et omnis abest.
Plisthenio geniti Menelaus, et ipse Agamemnon:
Quos Merope exortus matre fuisse volunt.
Hos pater Atreo fratri, quum cessit in auras,
Tradidit: inq; suam rettulit ille fidem.
Atridas hinc fama vocat, quos extulit Atreus.

Vt genitor primis fidus ob vnguiculis.
 Ex Helena Hermionem genuit Menelaus, Orestis
 Pactam, nec Pyrrho surripiente datam.
 Quo tamen occiso, rursus hanc sibi duxit Orestes,
 Vt nos antiqui temporis acta monent.
 Te Menelae patrem fortis vocat & Megapenthes,
 Quem tibi foetura Lydia serua dedit.
 Rege Mycenarum fluxere Agamemnone foetus,
 Matre Clytemnestra, quos memorasse libet.
 Laodice, Electra, Iphianassa, aut Iphigenia,
 Pulchraq; Chrysothemis: sed nec Alesus abest.
 Altera consequitur mox Iphianasse, & Orestes
 Filius: huius habet semina Tisamenes.
 Huius item, patuit genitrix & nulla, Corinthus:
 Quo dicta est Ephyre terra vocata prius.
 Alter ab hoc patris de nomine fertur Orestes
 Editus. hinc populos exilijisse volunt.
 Fama Iouem magno patrem tulit Hercule factum,
 Quum latus Alcmene subdidit ille suo:
 Et tribus edixit fieri de noctibus vnam,
 Vt posset voto commodiore frui.
 Seminis Herculei Lydus, Lamyrusq; fuerunt,
 Eurythe rex Iole quos tua nata dedit.
 E Lydo Lanius processerat: abdita mater.
 Herculis & stirpem tu Diodore tenes.
 Teq; Sophon prodit: genitrix est neutra reperta.
 Hercule terquinum nascitur inde genus.

Deicoon Megara, Teriomachusq; parente,
Et Creontiades: quos pater ipse necat.
Ille etiam Oxeam genuit: cum matre peremit
Hunc quoq; dum Stygio victor ab orbe redit.
Ex Paphia (si vera canunt) susceptus Ithoneus,
Ilus ex alio Deianira tuo.
Tlepoleum nixa Astyocha est, Sardumq; Crominq;
Atq; Agilem, ex Cyrnum, cognita nulla tulit.
Telephus ex Auge est, lactatus ab ubere cerue:
Et pater Eurypylo, tum Cyparisse tibi.
A' Pyrrho Eurypylus cesus fuit: iste dolore
Languit, arboreo stipite membra tegens.
Thessalus Alcida, Phidippus ex Antiphus illo
Exorti, certum non habuere torum.
Fertur Auentinus diuo quoq; ab Hercule natus,
Matre Rhea, ut vates Andicus ore sonat.
Inde Scythes, Scythica est regio quo dicta. Gelonum
Addimus: hoc populos de duce rumor ait.
Herculis Heracles dixerunt nomen Achæi,
Quod per Iunonem præmia laudis habet:
Viribus infracta superans ex mente labores,
Quos audax subiit obijciente dea.
Dictus ab altrice est idem Tyrintius vrbe,
Que Tyrins Argis proxima terra fuit.
Amphitryoniades Alcmena matre creatus
Quod fuerit, cui uir contigit Amphitryo.
At quoniam Alceus pater extitit Amphitryonis,

Alciden vatum carmina sepe vocant.
 Ipse puer geminos à cunis reppulit angues,
 Elidens tenera guttura pressa manu.
 Vastantem iuuenis Theumesia regna leonem
 Strauit, et inde humeros tergo fultus abit.
 Mox alium Nemeam iuxta, paruasq; Cleonas,
 Qui leo funestus sub regione fuit,
 Hospitio fretus pastoris forte Molorchi,
 Perculit, et clana quam dedit ille necat.
 Sunt tamen, hunc istumq; putent qui prorsus eundē,
 Et varia priscos mente fuisse patet.
 Lerneam absumpsit ferro, sed et ignibus hydrā,
 Septenum posset quum renouare caput.
 Menalum confecit aprum, quod in Arcade terra
 Monstrum erat, infesto cuncta penore tenens.
 Hunc alij ad durum perhibent Eurystea tractum,
 Quum nondum letho succubisset aper.
 Is tamen Arcadiae varijs à montibus hausit
 Nomina, quos uersu non memorasse piget:
 Menalus est, Pholoe, Cyllene, atq; inde Lycaus,
 Quo Iouis ætherij templa vetusta sedent:
 Parthenius, Lāpheus, Nonacris, et ipse Erymātibus
 Vnde Erymantheum fama uocauit aprum.
 Arthemiseus item sedenim quia Thessalis ora,
 Mæuala, et Arcadicum continet omne solum:
 Menaliam coniecta feram sunt carmina uatum,
 Et magicos versus dicere Menalios

Aeripodem ceruam, atq; auratis cornibus, olim
Manalium solita est quæ coluisse nemus,
Alcides potuit ceteri comprehendere cursu,
Et captae spoliū cornua fulua tulit.
Stymphalidas summo percussit in aere telis,
Symphalus Arcadico quas tulit orbe lacus.
Corpore tam grandi volucres, ut lumina possent
Solis, et obducta tollere nube diem.
Taurum Cecropias immani corpore terras
Vastantem, Herculeæ perdomuere manus.
Victus ex ablato cornu est Achelous ab iisdem,
Se licet in formas uerteret ille nouas.
Palma sequens illi venit Diomede perempto,
Treijcijs olmi Bistonijsq; duce,
Hospitibus qui suetus equos depascere cæsis,
His cibus Alcida subiiciente fuit.
Busirin Aegypti regem, qui proxima Nilo
Diripiens, toto littore seuus erat,
Hospitis innumeri foedans quoq; templa cruore,
Occisum illius obtulit ipse deis.
Antæum Lybicus cui regia Lixus in oris,
Cui fuit immani corpore terra parens,
Omnibus in festum, terræq; mariq; cruentum,
Perdedit, inq; vlnis compulit ire neci.
Tum geminas pelago fertur posuisse columnas,
Qua sese Oceano porrigit vnda minax.
Atq; duos montes, Abilam Calpenq; recisos,

Perpetuum soltios continuare iugum.
 Hesperidum vigili mala asseruata dracone
 Aurea confecta sustulit inde fera.
 Geryonem triplici forma Tartesia nactum
 Littora, et Hispana sub ditione pecus.
 Stravit, et ablatis gregibus perduxit in ortus,
 Hesperij magnum quod decus orbis erat.
 Thermodoontiacam spoliavit Amazona baltheo,
 Huncq; Mycenæi regis ad ora tulit.
 Nec Cacus Herculeas vires et pondera clauæ
 Fugit, ubi auersas traxit in antra boues.
 Sed iacuit, foribus linquens affixa cruentis,
 Quæ dederat letho perditus ora virum.
 Centauros solita domitos uirtute peremit,
 Pirithoi cupidos dissociare torum:
 Amphitryoniadæ pactam quoq; Deianiram,
 Eurythus optaret quum rapuisse ferox.
 Foedifragum rapta fixit Calydonide Nessum,
 Eueni ut tumidas exuperauit aquas:
 Sanguine qui moriens tibi Deianira fluentem,
 Pestifero vestem tristia dona dedit.
 Neleos vndenam sobolem, patriamq; domumq;
 Diruit, in Pylios dum graviora parat.
 Vnus abit tanta Nestor subtractus ab ira,
 Posset ut in Phrygios utilis ire suis.
 Bergion, Albionemq; tibi Neptune creatos,
 Sistere dum vellent prætereuntis iter,

Ad Rhodanū & lapidū campum, cessande pharetras

Fundere Gnosiaci noxia tela soli:

Imbribus adiutus lapidum, Ioue pauca rogato,

Vicit, & inceptam protulit inde viam.

Postrauit cetum, soluit scopuloq; puellam

Hesionam, Phrygio Laomedonte satam.

Mercedem & tædæ natæ tantiq; laboris

Cum patre, diuino semine pactus equos.

Periurium posthac regem, & promissa negantem

Vltus, in Iliacos prælia magna tulit.

Deleuitq; urbem, & populos cum rege peremit,

Abduxitq; illi qui puer vnus erat.

Sumere quem Priami nomen vicinia fecit,

Hunc redimens auri pondere ab hoste graui.

Extremam Italiae quum prædo Lacinius oram,

Græcia quæ magna est, in scelus omne daret:

Multaq; diripiens infestior omnibus esset,

Concidit Alcida percuciente manu.

Condita Iunoni qui templa Lacinia dixit,

Quoq; iacent furis mons sibi nomen habet.

Alcmene genito, fauorum est causa laborum,

Dixerat Eurystheus, maxima Iuno tibi.

Atq; hinc Alciden telo penetrare trisulco,

Iunonis mammam non timuisse ferunt.

Terrigenum superi tremarent quum prælia quisq;

Interiore poli sede receptus erat.

Nutabat curuum nimio sub pondere cælum,

Casuros

Casuros poterat terra timere deos.
 Protinus Alcides magno sociatus Atlante
 Orbem humeris subiit, sustinuitq; suis.
 Aut cum fessus Atlas humerum mutare pararet,
 Hercules interia membra tulere polum.
 Ductaret quum fortè boues Tyrinthius olim,
 Qua Siculum cohibent littora longa fretum:
 Ecce vorax anus una pecus furata Charybdis,
 Coeperat abstrusis occuluisse locis.
 Amphitryoniades tumidas hanc misit in undas,
 Quas illa absorbens, ut pecus antè, rapit,
 Hinc Erycem Butæ, Siculas qui rexit habenas,
 Viribus eximium, caestibus ipse necat.
 Plutonem Pylis, ipso oppugnante, fauentem,
 Percussit teli cuspide tergemini.
 Quod nisi Pæonijs foret ille adiutus ab herbis,
 Omnia morte premens, ipse peremptus erat.
 Erginum Orchomeni mira feritate tyrannum
 Sustulit, atq; urbi libera colla dedit.
 Ad Sagarim fluuium, qui Lydia temperat arua,
 Sæuis inauditi corporis anguis erat:
 Hic homines rapiens, et agros et cuncta terebat,
 Qui tamen Herculeo robore cæsus obit.
 Iussus ad Hesperios olim dum pergeret hortos,
 Deuius à recta coeperat ire uia.
 Caucasum ingressus, victumq; Promethea vidit,
 Pascentemq; iecur non pereuntis auem.

Quem miserans, aquilam vixit. qua caesa sagitta est,

Dicitur hæc astris esse relata poli.

Pirithoum Theseus Stygias comitatus ad umbras,

Stabat in inferno carcere vinctus adhuc.

Id postquam Alcides didicit, per operta Laconum

Tenaron ingressus, limina Ditis adit.

Liberat Aegiden, triplici ligat inde catena

Cerberon, abstractum donat habere viro.

Soluit & Alcesten Pelia, pro coniuge mortem

Que subit Admeto, vivus ut ipse foret.

Rettulit hanc illi, Stygioq; ex orbe retractam,

Rursus in acro sistere posse dedit.

Comperit infernis cum iam rediisset ab undis,

Nescio quem Thebis imperitare Lycum,

Ceperat hic solium violento iure subacta

Herculis & Megare coniuge letus erat.

Deiectum regno occidit, Thebasq; tyranno

Soluit, & oppressa dempsit ab urbe iugum.

Mox furijs captus, sæva Iunone magistra,

Vxorem & nator sustulit ense suos.

Eurytus Oechalia natam promiserat illi

Rex Iolen, stabili iungere connubio.

Fallentem Alcides, & tradere velle negantem,

Perdidit illius cum patriaq; domum.

Inde Iolem raptam tanto dilexit amore,

Illius ut iussu quodq; subiret opus.

Sensarat id coniunx, & Deianiri morantem

Allicere ad sese credula posse uirum.
Acceptam à Nesso vestem pia dona marito
Coniugis immemori misit habenda sua.
Induerat missam, quæ dum venatibus instat,
Humidus ex toto corpore sudor abit,
Ipsius occulto penetrauit membra veneno:
Quod, nisi mors potuit dira leuare nihil,
Concidit ille igitur muliebri victus amore,
Qui nihil inuictum liquit in orbe ferox.

FINIS.

INDEX.

A	Bat	442. 476	egeon	446	
	abila	495	egiale	449	
absyrtus	446	(473	egialeus	465	
Acasta	149. 469.	acastus	egina	464	
accipitris et lusciniæ apo			egisthus	442. 491	
logus		15	egle	448	
aceste	465.	acestes	487	Aello	143. 471
achæus, achivi		480	emulatio duplex	1. 3	
achelous		147. 464	Aeneas	197. 461	
achemenides		485	eneas secundus	462	
acheron		445	eneum seculum	12	
achessomenus		465	Aeoli prosapia	487	
achilles		197. 467. 485	eon	449	
achimene		489	eones	446	
achlys	83.	acis	470	Aerumna Noctis F.	139
acmon		175	(483	Aesacus	461. 483
acrioid	476.	acrisius	442	esapus	144
actæa		141. 466	esculapius	450	
actæon	450.	actor	474	esippus	467
actorius		471	eson	489	
Admete	149.	adonis	445	estatis descriptio	43. 93
adraftus		443. 450	estate quali victus ratio		
Aeacus		197	ne utendum	43	
edon	456.	aetes	193. 446	etatum quatuor descri-	
egeus		472	ptio	9	
				ether	

I N D E X.

<i>æther</i> 440. Nocte pro-	<i>alcinous</i> 471
gnatus 131	<i>alcmaeon</i> 490
<i>æthiops</i> 466	<i>alcmena</i> 193. 485
<i>æthiopes</i> 450 (466	<i>alcmena una nocte & Io</i>
<i>æthra</i> 463. 472. <i>atlantes</i>	<i>uis et Amphitryonis cō-</i>
<i>æiolus</i> 474	<i>gressum passa.</i> 63. 67
<i>Agamemnon</i> 491	<i>alcione</i> 449. 470. 487
eius proles 492	<i>alecto</i> 445. <i>alesus</i> 493
<i>agathon</i> 461	<i>alexicacos Apollo cur di-</i>
<i>agave</i> 141. 195. 443. 468	<i>ctus</i> 451
<i>agauus</i> 461	<i>alexirhoe</i> 461. 483
<i>agenor</i> 442. eiusq; pro-	<i>aloeus</i> 446
sapia 443	<i>alphenor</i> 456
<i>agiles</i> 493. <i>aglaia</i> 189. 193	<i>alpheus</i> 147. 466. 467
<i>agricultura præcepta.</i>	<i>althaus</i> 461. <i>althea</i> 475
29. 31 & inde	<i>alysius</i> 457
<i>agrippa</i> 462	<i>Amalthæa</i> 471
<i>agrius</i> 197. 475	<i>amata</i> 470
<i>agyieus</i> 454	<i>amathya</i> 468
<i>Ajax</i> 485 <i>Alba</i> 462	<i>ambrosia</i> 449
<i>albiū</i> 496. <i>albiones</i> 471	<i>amicitia</i> 139. <i>amicias</i> 439
<i>albula</i> 462. <i>alcaeus</i> 485	<i>amicus fratri non facien-</i>
<i>alcathoos</i> 462. <i>alceō</i> 491	<i>duſ æqualis</i> 53
<i>alceſte ab inferis reducta</i>	<i>amor</i> 440. 480
per <i>Herculem</i> 499	<i>amor deorum pulcherri-</i>
<i>alcides</i> 493	<i>mus</i> 131
<i>Alcimedon</i> 489	<i>amor Veneris comes</i> 117
	amo-

INDEX.

amoris vis	121	antæus	440.	anthea	98
amphiaræus	443.490	anthos	473.	antia	442
amphilochus	490	anticlia			483
amphinome	468	antigone			444
amphion	442.449	antigonus			472
amphione	443	antiloebus			473
amphiro	149	antimachus			476
amphirhoe	467.469	antiodon			460
amphitrite	141. 191. 468	antiopa			442
amphitryo	485	antiphates			483.490
amphitryonides	493	antiphonus			461
amulius	462	antiphus			460.493
amycus	472.476	Aon. aonia, aonides			
amymone	197. 442. 472	Muse	471. 479. 482		
amythaon	363.489	Apate	138.	apeliotes	447
Anaurus	99	aphidas			476
anchises	461	aphricus			447
ancilla liberos habēs mo-		aphrodite.445.		cur dicta	
lesta	45	Venus			137.
androgeus	481	amphrogenia			445
andromache	460	apis			441
angitia	446	apollo	191.446. 449		
animal qui primus occi-		apollo primus			445.
derit	474	apollinis cognominū ra-			
anna	443 (495	: tio	451.	inde	
antheus Herculi domitus		apri ab Hercule domiti-			
antegorus	456.	uaria cognomina			494
		C		apscu-	

INDEX

<i>apscudes</i>	468	<i>arne</i>	93.99
<i>Aquilo</i>	447	<i>arthemiscus</i>	494
<i>Arabs</i> 450. <i>aræus</i>	477	<i>artemis</i> 455. <i>aruns</i>	47
<i>arationis tempus</i> <i>Ormo</i>		<i>arnorum cultus</i> <i>Poly-</i>	
<i>du</i>	30.35.37.45	<i>nie inuentum</i>	47
<i>arborum sationis Thalia</i>		<i>Asbolus</i>	79
<i>inuentrix</i>	478	<i>ascalaphus</i>	445.474
<i>Arcadie montes</i>	494	<i>ascanius</i>	460.463
<i>arcas</i>	447.449	<i>asclepius</i>	451
<i>archemorus</i>	456	<i>ascra, miser vicus</i>	47 (469)
<i>arcturi ortus</i>	43	<i>asia nymphe</i>	149. 448.
<i>arctus</i>	79 (467	<i>asius</i> 482. <i>asopus</i>	464
<i>ardescus</i> 147. <i>ardiscus</i>		<i>assaracus</i>	459. 462
<i>aretes</i> 473. <i>arethusa</i>	448	<i>asterie</i> 153. 447. 449.452	
<i>argæus mons</i>	159	<i>asteropus</i> 461. <i>astra</i>	151
<i>argenetes</i>	454	<i>æstræus, astrea</i>	151. 446.
<i>argentea ætas</i> 9 (447			447.466.467
<i>argēs</i> 133. <i>argestes</i>	151	<i>astynæax</i>	460
<i>argæus</i>	450	<i>astycratia</i>	456
<i>argia</i>	443.444	<i>astylus</i> 476. <i>astyoche</i>	493
<i>argulus</i>	459	<i>Atalata</i> 442. 472 <i>Or</i> 475	
<i>argyrotoxi</i>	454	<i>athamas</i> 488. <i>athis</i>	469
<i>ariadne</i>	193.481	<i>atlas</i> 161. <i>cœliger. ead.</i>	
<i>aricia</i> 372. <i>arimæ</i>	145		448
<i>arion equus</i>	(73	<i>atreus</i> 491 <i>atride. ibid.</i>	
<i>arista</i> 461. <i>aristeus</i>	195.	<i>atropos</i> 83.139. 189. 440	
	450.463	<i>auarareæ</i>	459
			andæ.

INDEX.

audaciam ad diuitias in-
uare 23

auentinus 462. 493

augens 482. augis 493

aureum seculum 9

aurora 149. 446

auroræ proles 151. 195

aurora laborem promo-

veri 43

ausonius, ausonia 483

auster 447

autolia 441. 483

autolius 441. 482

autōoe 195. 443. 449. 468

autonome 114. auto9 450

autumni descriptio 45

Axiu 465. Azidas 474

B.

Babastes 456

babylon 450

bacchemon 485

bacchus 449

bacchi cognomina 456

inde

bacchi proles 456 (193

baccho nupta Ariadne.

baetes 456. balius 448

bassarus, bassara nestis,

et locus 456

bathyllus 470

Beatorum insulæ 13

bellerophon 147. 489

belus 448. 443

bergios 471. 496

Bianor 476. bias 490

biantis 473

biblinum vinum 45

binater 457

biblis bōa 442. 446. 469

bonorum malorumque

summa in dijs 51

borcas 151. 447

borcæ uis 39. 42

branchus 450

briarcus 133. 199. 175. 177

446

briarei sedes 183

briton 476. bromius 457

bromus 477

brontes 133. 470

bryseus, brysea urbs. 458

Bucolium 459

busyris 470. Herculi

INDEX

domitus	495	capetus	469
buthes	472	caprae astate pingues	43
C.		capua unde dicta	469
Caballinus fons	479	capys 461. carduus	465
cacus 486. Herculi domi		carthago	478
tus	496	cassandra	460
cadmus	195.443	castiopea	441
cadmo nupta Harmonia		castalius fons, castalia,	
192		castalides Muse	460
Cecias	447	castimira 462 castor	481
caculus 486. cæneus	477	catyllus	490
caicus	147.467	caunus	446.465
calais	448.449	Cebrion	462
calciope	446	celeno	449
calisto	447	celius 441. ceneus	77
callianassa	468	centauri 476. eorumq;	
callianira	468	nomina. ead. (496	
calliope	129.450	centauri Herculi domiti.	
callirhoe	143.149.195	cephalus	195.486.488
calpe	495	cephisus	464
calydonius aper	475	cerberus 145. Herculi ab	
calypso	149.197.448	inferis abductus	499
camander	460	cerberi officium	179
camœnæ	478	cerceis 149. ceres 155. 195	
canace	487	ceres prima. 444. secun-	
candiope	482	da	469
cantio	450	cerrha 452. certaldus	439
		ceto	

INDEX.

ecto 133 .143. ceyx 461	clymen 149. 159. 448.
Chaon 461	463. 466. 468. 469
chaos 131. 439	clyonius 473
charites 188	clypei Herculei descri-
charitum sedes 127	ptio 75. inde
charon 440	clytemnestra 482
charybdis 498 (145	clytie 149. 469
chedria 449. chimæra.	clytion 459. clyton 490
chiron 469. phillyrides	cocytus 445 (167
197	cœlibatus incymmoda.
chloris 443. 456. 473	cœlum 316. terræ. F. 132
choræbus 460	cœli et terræ Ef. 440 inde
chrescis 469	cœli genitalia à Saturno
chromis 476	filio execta 135
chromius 473	cœlius 440. eius propa-
chronis 446. 448	go 444. cœneus 477
chrysaor 143	cœus 133. 446. 447
chrysaonis proles 195	coniugij boni commodi-
chrysocomus 454	tas 167
chrysothemis 492	conubia , Bratus Musæ
Cicadas rore pasci 93	inuentum 478
cilix 443. cinyras 444	contentio 139 (1.3.
circe 193. 446. 463	contentionis duo genera
circes filij 197	conuiuandi modus 25. 53.
Clarius 453 (467. 477	corax 490
cleodoxe 456. clio 129	corinthus 450 (492
clotho 83. 139. 189. 440	corniculana 486.

INDEX.

ՀԱՄԱՐՔ:

INDEX.

<i>daunus, daunia</i>	483	455. 474.
<i>Deianira</i>	475	<i>dictys</i> 476. <i>dido</i> 443
<i>deicoon</i>	493	<i>dies</i> 440
<i>deidamia</i>	486	<i>dies interdum mater</i> , in
<i>deimos</i> 79. 99. 190		<i>terdum nouerca</i> 61
<i>deiopœa</i>	468	<i>dies Noctæ prognatus</i> 131
<i>deiphile</i> 443. 475		<i>dierum observatio</i> 57
<i>deiphobus</i> 460		<i>diffidentie perniciēs</i> 17
<i>delia</i> 455. <i>delius</i> 452		<i>dij hominum custodes</i> in
<i>delos unde dicta</i> 453		<i>terris multi</i> 19
<i>deli nomina diuersa</i> 452		<i>dijs sacrificandum</i> 25
<i>demoleon</i> 476		<i>in Dijs bonorum malo-</i>
<i>demophoon</i> 472		<i>rumq; summa</i> 51
<i>deorum observatio</i> 53		<i>dimidium plus toto</i> 8
<i>deorū periuriū qualiter</i>		<i>dimocoon</i> 461
<i>puniri solitum</i> 181		<i>diocles</i> 466. <i>diomede</i>
<i>deos inter homin. obuer-</i>	475	
<i>sari actionū arbitros</i> 19		<i>diemades Herculi domi-</i>
<i>desideriū Veneris comes</i>		<i>tus</i> 495
137		<i>dione</i> 149. 469. 472. 480
<i>daucalion</i> 448. 481		<i>dionysus</i> 193. 441. 448.
<i>dexamena</i> 468	481	
<i>Diana</i> 191. 440. 449. 455		<i>dionysius</i> 457. <i>dirce</i> 446
<i>dianæ cognomina</i> 455		<i>dithyrambus</i> 457
<i>inde</i>		<i>diuitiæ quæ optime</i> 23
<i>dice</i> 189. <i>dicomoon</i> 461		<i>diuitiarum parandarum</i>
<i>dictyna, dictynus mons.</i>	<i>ratio</i> 29	

INDEX.

dolores 139	dolus 440	Enceladus 44
domus imperfecta nō re-		endelechia 450
linquenda 55		ennius 471. enyo 143
donatio bona 37		Epaphus 44
doris 141. 149. 460. 468.		ephialtes 471
469		ephyre 458. 488. 493
dorus 470 dorydon 491		epimetheus 161. 441
dorylas 476		epimetheo suscepta Par-
doto 141. 468		dora, omniū malorū
dryalus 79. dryas 77. 482		causa hominibus 7
drymo 468. dymas 483		epinitus 456
dynamene 141. 467		epitesia 460
E.		epitropius 489
Ebulcus 441		Erata 129. 141. 468. 471
echemon 461		eraphiotes 457 (443
echephron 473 (483		erebus 131 eunq; filij
echinna 145. echimene.		erigimus Herculi domo
Egestas 440		498
Eione 141. 468		erichthonius 459. 486
Electra 141. 149. 449. 450		eridanus 147. 467 (459
459. 492		eridupos 477. erigone.
electryon ab Amphi-		erynnyes unde proгна-
tryone casus 65. 71		te 137
eleus 457		eriphile 490
eleutheræ 127		ericima 473
Emathia 479.		erymanthus, erymāthe-
emathion 195		us aper 495
		ery

INDEX.

1 **erynome** 485. **eryphile**
 2 **erythia** 143 (443)
 3 **eryihreus** 484.
 4 **eryx**, **Erycina** 445. 473
 5 **eryx Herculi domitus**
 6 498
 7 **Esipio** 459 **Eteocles** 444
 8 **Euadne** 474
 9 **euagore** 141. **euam** 457
 10 **euander** 458. 484
 11 **euarne** 141. 467 (468)
 12 **euchios** 458. **eucrate** 141
 13 **eudora** 141. 149. 449. 468
 14 **eudorus** 464 (469)
 15 **euenus** 147. 467.
 16 **euhyos** 458
 17 **eulimene** 141. 468
 18 **eumelus** 458
 19 **eunice** 141. 468
 20 **eunomia** 189
 21 **euphrosyne** 179. 449
 22 **eupompe** 141. 468
 23 **euroauster** 448
 24 **euronotus** *ibid.*
 25 **europa** 443. 149
 26 **europæ raptus** 481
 27 **europa** 469. **eurus** 447

eurysale 470. 482. 148
eurysbia 148
eurycides 450
eurydice 473. 485
euryma 470
eurymedes 470
eurymedon *ibid.*
eurynome 149. 189. 443.
 450. 463. 469.

eurynomus 476
eurypylus 493
eurysstheus 485
eurythea 198
eurytus 496. **eurytio** 145
eurytus 476. **Herculi do-**
mitus 499 (dius 77
euterpe 129. 478. **exa-**

F.

Falx Saturni adamantina 135
fama 440
fame cura habenda 57
fames 440. **ignauie co-**
mes 23. 31 **inde**
fatum, Noctis filia 137
Faunus, fatina, 470
faunius 447

C

Ecr-

I N D E X.

<i>Ferreum seculum</i>	14	<i>Gelonus</i>	493. <i>genij</i> 444
<i>figulus figulo inuidet,</i>		<i>gerion</i>	143. 195. <i>Herculi</i>
<i>etc. 3</i>		<i>domitus</i>	496
<i>Flora</i>	473	<i>gigantes Terra progn-</i>	
<i>flumina non citra reli-</i>		<i>ti</i>	137
<i>gionē transeunda</i>	55	<i>Glaucia</i>	141. 477. 469
<i>in Fluviorum alueū non</i>		<i>glauconome</i>	141. 468
<i>meiendum</i>	57	<i>glaucus</i>	481
<i>fluviorum progenies</i>	147	<i>glaucus alter.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Fontis descriptio</i>	45	<i>Græcæ</i>	143
<i>cū Fratre etiam ludente</i>		<i>græcia magna</i>	497
<i>adhibendus testis</i>	27	<i>granicus</i>	147. <i>gratie</i> 449
<i>Fraus</i>	139. 440	<i>gratiarum domus</i>	127
<i>frumenti vertendi tem-</i>		<i>grenicō</i>	467. <i>gorge</i> 475
<i>pus</i>	45	<i>gorgitiō</i>	461. <i>gorgō</i> 439
<i>fucis similes ociosi</i>	23 <i>et</i>	<i>gorgones</i>	143. 470
<i>mulieres</i>	167	<i>gorgophon</i>	485
<i>fulgur et fulmen vnde</i>		<i>gratia</i>	440. <i>gratie</i> 189
<i>Ioui</i>	159	<i>grynæum nemus, gry-</i>	
<i>furie</i>	445	<i>neus Apollo</i>	454
<i>furiarū tempus</i>	61	<i>gryneus</i>	476. <i>grynia</i> 454
<i>G.</i>		<i>gygātomachia</i>	169 <i>inde</i>
<i>Galatea</i>	141. 467. 470	<i>gyges</i>	133. 169. 175. 177
<i>galaxaure</i>	149. 469	<i>gygis sedes</i>	183
<i>galene</i>	141. 468	<i>H.</i>	
<i>Ganymedes</i>	459	<i>Halia</i>	468
<i>garamas</i>	450. 493	<i>haliacmon</i>	147
		<i>beli-</i>	

INDEX.

balmede	141. 468	heracles	493
halius	473	hercules 193. 441. eiſq; ſi	
harmonia	191. 195	lij	492
harpagige	491	hercules iouis ex Alcme	
harpalice	448. 482	na F.	63. 69
harpyie	143. 471	hercules quartus	449
hebe 191 Herculi nupta.		hercules vnde dictus	493
193. 473		hercules ſurens	499
hecate 153. opum largi-		herculis aduerſus Cygnū	
trix	153. 456	pugnaturi armatura	73
hecates laus à præſtan-		herculis ad inferos de-	
tia	153	ſcenſus	498
hector	460	herculis cognomina	493
hecubæ proles.	ibid.	herculis columnæ	495
helenæ	480	herculis cum Marte pu-	
helenus	460	gna	97
helicaon	ibid.	herculis & Cygni pu-	
helice	93. 447	gna	95 inde
helico, heliconiades Mu-		herculis interitus	499
ſæ	123. 478. 479	herculis labores	495.
helimus	477	inde	
hellanus	448	herculis ſcutū quale	75.
hellaros 449. hellas 448		77 inde	
helle, helleſpontus	488	herculi caſa hydra	149
helope 470. helops 476		domitus Geryon	195.
heneti 461. heniocha 71		496 leo Nemeæus	147
heptaporus	147. 467	herculi nupta Hebe	193
		her-	

I N D E X.

<i>hermaphroditus</i>	445	<i>hippocrite</i> u. <i>hippoc-</i>	
<i>hermes</i>	441	<i>nides</i>	449
<i>hermes trismegist.</i>	466	<i>hippolagus</i>	445
<i>hermione</i>	443. 474. 486	<i>hippolytus</i> ab <i>Aescala-</i>	
<i>hermus</i>	147. 467	<i>pio</i> ad vitam renou-	
<i>heroum etas</i>	13	<i>tus</i>	450 (473)
<i>heroū clades ad Thebas</i>		<i>Hippolytus, Hippolyta</i>	
<i>ex Troiam</i>	<i>ibid.</i>	<i>hipponoe</i>	141. 468 (465)
<i>hesiodus opilio, carmen</i>		<i>hippotes, hippotades.</i>	
<i>à Mūsīs doctus</i>	123	<i>hippothoe</i>	141. 468 (467)
<i>hesiodus carmine victor</i>		<i>hippothous</i>	461
<i>tripode donatus</i>	49	<i>hircæus</i>	470
<i>hesiodi nauigatio</i>	49	<i>hirundo uere prodi</i>	43
<i>hesiodi pater Cumæ A-</i>		<i>historie inuentrix Clio</i>	
<i>scram nauigando pro-</i>		<i>Holmium</i>	123 (477)
<i>fectus</i>	47	<i>hominum sortis varietas</i>	
<i>hesione liberata Nerei-</i>		<i>ex Iouis consilio</i>	1
<i>di</i>	459. 485. 497	<i>hominibus cur tradita à</i>	
<i>hesperethusa</i>	448	<i>superis iusticia</i>	21
<i>hesperides</i>	143. 448. No-	<i>honor</i>	445. <i>hopleur</i> 77
<i>ctis F f.</i>	139	<i>horæ</i>	5. 189. 446
<i>hesperus</i>	488. 448	<i>hospitem ex supplicem</i>	
<i>Hicetaon</i>	459. <i>hiera</i>	<i>ledere, par delictū</i>	25
<i>hippomanes</i>	442. 472	<i>hospitalitatis ratio</i>	53
<i>bippasus</i>	476	<i>hyas, hyades</i>	448
<i>hippo</i>	149. 489	<i>hydra lernæa</i>	145
<i>hippodamia</i>	462. 467	<i>hyemis descriptio</i>	37. 39
		<i>hylenus</i>	

INDEX.

byleus	476.	ignigena	458
bylonome	ibid	ilia Rhea	462
bymante	450	ilioneus, ilione	456.460
bymeneus	456	ilithya	190.455
hyperion	151.446	ilus, ilione, iliū	459.493
hypermetra 442 (le	455	Imbreus	477
hyperuius 474. hypsipy		Inachus	464
L		industria hominib. opti	
Iacchus	457	ma	35
ialmenus	474	iniurie perniciēs 17 pœ-	
ianassa	468	na qualis à dijs infer-	
ianira 149. 468. 469		ri solita.	ibid.
ianthe 149.469		ino, inous	195.488
iapetus 133.446.448		inoc	443
iapeti progenies 159		insule beatorum	13
iartas 481(446		inuidia	440
iasius 195.442.iason 489.		Io	441.464
iasoni rapta Medea 197		iocasta	444
Icarus	459	io laus Herculis auriga.	
Ida 197. idæus	460	63.71.87.450.485.499	
idomeneus	481	iola rapta Herculi	492
idothea	463	ionius	458
idyia 149.193.469 (37		iouis consilio diuersam es	
ignauia comes, fames 23.		se hominum sortem 1	
ignauia detestatio 35.37		iouis mens alias alia 37	
ignis à Prometheo dijs		iouis oculus omnia vidēs	
surreptus 5.154.		iphates	460(21
		iphi-	

INDEX.

iphi media	471	Iupiter secundus	444
iphicleus 485 Alcmena		eius soboles	449
et Amphitryonis F.		Iupiter tertius 469. 477	
63.69		iuramentum	49
iphiclus	488	iusticia cur solis homi-	
iphigenia	492	bus tradita à superis u	
iphinous	476	iusticia virgo, Iouis filia.	
Iphthima	459	19	
ipsæa 446. ipseus 464		iusticiae neglectæ poenæ	
irene 189. iris 143		17 et custodite pre-	
iris quâdo mitti solita 181		miū à dijs quale. ibid.	
Isander	489	iustum esse, periculosum	
isis	441. 448	iam	11
ismene 444. ismenus 456		iuturna	483
ister 147. 467. isus 461		ixion	476
ithoneus	493	ixionis poena	477
itylus	456	L.	
itys	474	Labdacus	443. 444
Iulia gens	462	labor	139. 440
iulius	ibid.	labor hominibus destina-	
iuno 155. 355. 469 eiusq;		tus à dijs	19
proles	473	laboris commendatio	11
Iuno postremo Ioui nu-		laborē promoueri anro	
pta	191	ra	43
Iunonis filij	191	lacedæmō 443. 450. 459	
iupiter 157. 441 in Creta		lachesis 83. 139. 189. 440	
educatus	157	lacinius latro, Lacinis	
		Iuno	

INDEX

luno	497	leo Nemeus	145
ladon	47. 467	leonis irati descriptio	97
leda 480.	laertes 483	leonũ inter se cõgredien-	
laertiades	483	tium descriptio	95
lagia 452.	laius 444	leucosia	464
lampetusa	466	leucothoe	485
lampetia	446. 466	liachmon	467
lampheus	494	liagore	141. 468
lampfacius	443	liber	457
lampus 459.	lamyr9 492	liber primus 441.	secun-
laocoon	461	dus	ibid.
laodamas	473	liberalitatis commenda-	
laodamia	483	tio	17
laodici	460	liberis gignendis quando	
laomedia	141. 468	danda opera	55
laõedõ 459.	laothoe 461	libethrus, libethra, libe-	
lapitha lapithæ	450	thrides Musæ	479
lapitharum pugna	77	libya 441.	libyssinus 455
lara, larunda, lares	484	licentia	139
latinus	197. 462. 470	lichione	482
latona	147. 153	ligna quando secanda	31
latonæ proles	19	limuoria	468
latreus 477.	lauces 450	linguæ parçæ thesaurus	
lauinia	462. 470	optimus	53
lausus 452.	learchus 488	linus	450
lemnus 486.	leneus 458	litigium	440
lenobates	ibid.	lixus	495

Loemius

I N D E X.

Lœmios Apollo	452	lyriope	484
loxias	454	lysianassa 141.	lyfica 491
Lucifer	151.481	M.	
lucina	191.455	Macareus	487
lucra mala damnis æqua		machaon	452
lia	27	Meander 147. 465. 467	
lucris amor	25	mænalia fera, mænaliij	
luna	149.446	uersus	494
luna vnde dicta	455	mænalius	457
lusciniæ & accipitris a-		maia	191.449
pologus	15	maiestas	446
Lybs	447	malum consilium cōsul-	
lyæus	457	tori pessimum	19
lyæus mons	458.494	malorum inter homines	
lycaon	461.446. 447	causa, Pandore py-	
lycaste	461	xis	7
lyceus 442. lycepes	477	manibus illotis nō sacri-	
lychione	441.450	ficandum dijs	55
lycidas	476	mantyon	490
lycius, lycus	453	manto	450.464
lycorias	468	marica	479
lyctus 157. lycurgus	482	mars 191.473. ab Hercu-	
lycus 476. Herculi domi-		le uulneratus	91.69
tus	499	martis filij	191.474
lygea 468. lygia	464	martis & Herculis pu-	
lygur, lygures	467	gna	99
lynceus	442	medea 193. Iasoni ra-	
		pie	

I N D E X.

pta	195. 197	menalippus	475
medius	197	menelaus	491
mediocritas obseruāda.		menesibo	149. 469
51		menippe	141. 468
medificaste	461	menoetius	159
medon	476	mera	442.
medus, media	472	mercaturæ præcepta	49
medusa	143. 470	51	inde (6
megæra	445	mercurius	484. Argicida
megapenthes	492	eius dona	ibid.
megera	493	mercurius Iouis ex Ma-	
megareus	475	ia F.	191
melampus	491	Mercurius Nili F.	466
melantho	463	mercurius socundo	444.
melas	473	tertius	444 quinto 466
meleager	475	mermetus	476
melæ nymphæ	137	merope	449. 475. 482.
melicetia 488. meliō	471	489	
melita	141. 469. 472	mesapus	471
mellas in medicina vsus à		messis tempus	29. 43
quo repertus	463	mestor	461
melobosis	149. 469	metis	149
melpomene	129. 478	metus	440. Martis F. 191
memnon	195. 459	Milctus	446
memoriæ filia, Musæ	127	miliū quando seratur	95
mena	480	mimas 79. minoia	498
menaleus	576	minos	474. 481

D

miner-

INDEX

<i>Minerua Bellona</i>	450	<i>uendum</i>	17
<i>Minerua ex Iouis capite</i>		<i>mulierum noxa unde in-</i>	
191. 441. 449		<i>ter mortales</i>	167
<i>Minerua quinta</i>	449	<i>Musæ 477 Iouis ex Mæ-</i>	
<i>Minervæ partus</i>	189	<i>mosyna filia</i>	127. 191
<i>Misenus</i>	488	<i>Musæ Heliconiades</i>	13
<i>Mnemosyne</i>	126. 133. 191.	<i>Musæ unde dictæ</i>	477
477		<i>Musarum cantus in deco-</i>	
<i>Mnemosynides Musæ.</i>		<i>rum honorem</i>	123. 125
480		<i>Musarum cognomina.</i>	
<i>Mnestheus</i>	475. 485	477	
<i>Mnosis</i>	482	<i>Musarum encomium</i>	125
<i>Mœra</i>	468	<i>Musarum munus cuius-</i>	
<i>Molorchus</i>	494	<i>modi earum cultorib.</i>	
<i>Molossus</i>	486	<i>conferri solitum</i>	127
<i>Monycus</i>	476	<i>Musarum nomina</i>	129
<i>Mopsus</i>	77. 450	<i>Musarum sedes</i>	127
<i>Morbus</i>	440	<i>Mutuo accipienda ratio.</i>	
<i>Mors</i>	440. Noctis F.	27	
<i>Mortis domus</i>	179	<i>Mydia</i>	452
<i>Mulciber</i>	486	<i>Myrmidon</i>	480
<i>Mulieri non fidendū</i>	27	<i>Myrrha</i>	414
<i>Mulieres æstate salacio-</i>		<i>Myrrhinus, myrrhina.</i>	
<i>res</i>	43	454	
<i>Mulieres fucis similes.</i>		<i>Myrtilus</i>	484
167		N.	
<i>à Mulierum blanditijs ca-</i>		<i>Naufragio perire mis-</i>	
		<i>erum</i>	

INDEX.

rum	51	nessus 7. Herculi domi-	
naugatio uerna.	ibid.	tus	496
naugationis tempus	47.	nestor 473. Herculis uiri	
49 inde. usis	ibid.	bis subiectus	496
nauplius	462	nesius	467. 476
narcissus	464	Nice	15
nausicaa	473	nicostrata	458. 484
nausinous	197	nilus 147 eiusq; proles.	
nausithous	197. 470. 471	466 467	
Nedimnus	476	niobe 441. 465. 491 eiusq;	
neiphile	488	proles	456
neleus	443. 473.	Nomius	450. 453
Nemeæus leo	147	nonacris	494
nemertes	141. 468	norax	466
nemesis 139 relictis homi-		notus	151. 445
nib. ad deos concessit		nowalē serendi ratio	35
15		nox 440. Chaus filia.	
neptunus	157. 469	131	
neptuni progenies	470	noctis filij	131. 137. 139
neræa	446. 456	noxæ	139
neræides	467. 197	Numitor	462
neræidum nomina	141	nuptiæ quæ tempesti-	
neceus 139. cur senex di-		uæ	53
ctus. ead.		Nyctæus	471
neræi progenies	141	nyctilius	457
nesæa	ibid.	nyctimene	471
nesæus 467. neso	141. 468	nymphæ Meliæ	137
		D 2	nym-

INDEX.

<i>nymphæ montium incolæ</i>	131	<i>Onchestus, Onchesta</i>	472
<i>nympharum catalogus.</i>	147	<i>Opis</i>	444. 458
<i>Nyseus, Nysa</i>	457	<i>Oraus</i>	458
<i>O.</i>		<i>orchamus</i>	485
<i>Oblivio</i>	139	<i>orchomenos</i>	449
<i>Occasio in omnib. optima</i>	51	<i>orci galea</i>	81
<i>Oceanus 444. Terræ & Cæli F.</i>	133. 463	<i>orestes</i>	492
<i>oceanî propago</i>	147. 149	<i>orestes alter</i>	ibid.
<i>ocium dijs & hominib. inuisum</i>	23	<i>origanum</i>	454
<i>Ocnus</i>	464	<i>orion 482. eius ortus & occasus</i>	45
<i>ocypete</i>	143. 471	<i>orithyia</i>	448. 468. 486
<i>ocyroe</i>	149. 470	<i>orne 445. orneus</i>	476
<i>odites</i>	477	<i>orpheus</i>	450
<i>Oebalus, Oebaliij</i>	459	<i>orsilochus</i>	466. 481
<i>Oedus 476 œdipus</i>	444	<i>orthos</i>	145. 147
<i>Oeneus</i>	475	<i>ortygius, ortygia</i>	452
<i>œnoamus</i>	474	<i>ortyx</i>	452
<i>œnone</i>	460	<i>Oschyra</i>	466
<i>œnopia</i>	485	<i>ossa cur adoleri dijs soli</i>	163
<i>œnopion</i>	482	<i>ta</i>	163
<i>Ogune</i>	456	<i>Othus 471. Oxea</i>	493
<i>Oicleus</i>	490	<i>P.</i>	
		<i>Pæan</i>	452
		<i>Pæonius</i>	482
		<i>palemon</i>	468
		<i>pala-</i>	

INDEX.

palamedes	472	parce	139.189.440
palisci	471	parcarum descriptio	85
pallantia, Palatinus mōs,		parcas, paros	489
pallas	484	paris	460
pallas	151.446.499	parnassus, Parnassides	
pallas, quadrigæ inuen-		Musæ	479
trix	463	parsimonia in fundo mo-	
pallene	446.449	lesta	27
pallor	440	parsimoniæ bonum	3
pammon	461	parthaon	475
pan	440.484	Parthenius	147.467
panes	470	parthenius mons	494
pandion	486	parthenope, purtheno-	
pandora	448	pea	464
pandoræ Vulcani diuer-		parthenopeus	475
sa à dijs munera tri-		partis addendum	27
buta	5.7	pasiphae	446.482
pandoræ à Vulcano fa-		Pasithea	241.449.468
brefactæ descriptio.		pasithoe	149.469
165		Patara, pataræus	454
pandoræ pyxis malorū		paupertas animi consum-	
inter homines causa 7		ptrix, nemini expro-	
panope	141.468	branda	53
paphus	444	paupertas, deorum mu-	
parca, eiusq; descriptio.		nus	53
75		paupertatem hominibus	
parca noctis E.	137	à loue dari	47

I N D E X.

Pecunia hominibus ani-		Persa	446
ma	51	Perseis	149.193.469
Pegasus	143.471.479	Persephone	355.469
pegaso capta Chimæra		Perses	151.484
147		Perseus	83.442.471
Pegaseus fons	479	484	
Pegasides	479	Perseo cæsa Medusa	143
Pelagonius	465 (133	Pestis	139
Pelagus Terræ proles.		Petrea	149.469
Pelasgus	472	Petreus	79.476
Peleus	197.485	Peucidas	85
Piliæ	197.473	Phædimos	456
Pelopia	456	Phædra	481
Pelops	491.459.483	phægeus	465
Penelope	459.483	Phæocomas	477
Peneus	147. 463. 467	Phaethon	195.463. 466
Pephredo	143	Phaethusa	446
Pergæa, Perga	456	Phatusa	466
Perhibia	460.465.470	Phalcrus	77
Perictymenus	473	Phanetes	454
perimedes	49	phareus	476
peripeleus	486	phasis	147.467
perithous	77	phebe	133
periurium à furijs quan-		phelegreus	476
do vindicari solitū	61	pheritas	489
periurij poena	21	phecusa	141.467
pero	473	pheutrates,	448
		phicium	

INDEX.

phicium	67	463.469	
phidippus	493	phyllis 482.	philo 449
philemon	482	picus 470.	pidasus 459
philas	484	pteri, pierides Musæ,	
philemon	450	pieris	127.479
philistenes	443.450	pilumnus	483
philomedes cur Venus.		pimpleus fons, pimplei-	
136.445		des musæ	480
philomela	486	pirithous, pisenor	476
philomelus	489	pisistratus	473
philotis	138	pisnoe 464.	pitho 149
phlegeton	445	pleione, pleiades	449.
phlegæus	443	463	
phlegyas	475	pleiadum occasus	47
phobus	79	plexure	149.469
phocus	197.485	plexippo	475
phœbe	133.456	plisthenius	491
phœbes progenies	153	plote	490
phœbus, phœbe	453	pluto	149.157.469
phœnix	443.447	pluto ab Hercule uulne-	
pholoe 49 pholus	476	ratus	499
phorbas	460	plutonis regia	179
phorcus	470	plutus	195
phorcyn	139	podarce	488
phoroneus	464	podarge	448.471
phryxus	446.488	poescos beneficio animi	
phyllira, phyllirides.		tristitiam discuti	129
		D 4	pollux

INDEX.

<i>pollux</i>	481	<i>praetus</i>	441
<i>polycastis</i>	473	<i>progne</i>	474. 486
<i>polydamas</i>	461	<i>prolochus</i>	77
<i>polydectes</i>	486	<i>Prometheus</i>	161. 448
<i>polydora</i>	149. 469	<i>Hercule liberatus</i>	161
<i>polydoris</i>	465. 485	<i>prometheus ignem dijs</i>	
<i>polydorus</i>	195. 443. 460.	<i>furatus</i>	5
461		<i>promethei supplicium.</i>	
<i>polymnia</i>	199. 478	161	
<i>polymela</i>	484	<i>pronoe</i>	141
<i>polynices</i>	443. 444	<i>pronœa</i>	468
<i>polynome</i>	141. 468	<i>proserpina</i>	440. 455. 481
<i>polyphemus</i>	471	<i>Plutoni raptâ</i>	189
<i>polyphides</i>	490	<i>proserpinæ regia</i>	179
<i>polypœtes</i>	476	<i>proteus</i>	463
<i>polites, polyxena</i>	460	<i>proto</i>	141. 467
<i>polyxo</i>	449	<i>protomedia</i>	141. 468
<i>ponti progenies</i>	139	<i>prudētia Ioui nupta</i>	187
<i>pontoporœa</i>	141. 468	<i>prymno</i>	149. 469
<i>porphyreon</i>	446	<i>Psamathe</i>	141. 197. 468
<i>portumnus</i>	488	<i>psamathia</i>	450
<i>Præneste</i>	470	<i>Psittacos</i>	448
<i>priamus</i>	459. <i>Herculi ab</i>	<i>psyche</i>	450. 474
<i>ductus</i>	460	<i>Pupor egenti viro inuti-</i>	
<i>Priami soboles.</i>	<i>ibid.</i>	<i>lis</i>	23
<i>priscus</i>	442. <i>procas</i>	<i>pudor relictus hominib.</i>	
<i>procris</i>	486	<i>ad deos concessit</i>	15
		<i>pygma-</i>	

INDEX.

Pygmalion	443	reuerentia	445. 469
Pylos oppugnata Hercu		Rhadamanthus	481
li	473. 496	Rhea 133 eiusq; ex Sa-	
Pyragmon	470	turno proles	157
Pyramus	476	rhea lia	462
Pyrethus	477	rhesus	147. 467
Pyrpilea	452	Rhodea, Rhodia	149. 469
Pyrrha	448	rhodius	143. 467
Pyrrhodes	443	rhoetus 476. rhoma	452
Pyrrhodile	449	riphesus	476
Pyrrhus 486. Pythia	456	Rixinor 473. Robur	151
Pythius	452	romulus	462. 474
Pytho	159. 469	Runcus	416
Python	440. 452		
Q		S.	
Quadrige inuentrix,		non Sacrificandum illo-	
Pallas	463	tis manibus	55
Querela	440	Sagaris fl.	498
		Sagittæ inuentor Perfes	
R.		484	
Rapinae detestatio	27	salacia	463
Reges doniuori	3	salmoncus	488
reges ex Ioue	129	sangarius	147. 497
Regum comes Calliope		sao 141. Sardus	493
129		sargeste	465
Religionis præcepta	57	Sarpedon	483
Remulus	462.	satureia	454
remus	462. 464	saturnus	133. 444
		D	5
			saturn-

INDEX.

<i>saturnus liberos suos se-</i>		<i>cendus</i>	45
<i>uocare solitus</i>	157	<i>Sicanus, Sicania</i>	471
<i>saturnus patris Coeli ge-</i>		<i>siculus, sicilia</i>	ibid.
<i>nitatia exscindit fal-</i>		<i>simethis</i>	470
<i>ce</i>	135	<i>simois</i>	147. 467
<i>saturni ætas, aureum se-</i>		<i>sinon</i>	441
<i>culum</i>	9	<i>sipylus</i>	456
<i>saturni ex Rhea propa-</i>		<i>sisyphus</i>	441. 483. 488
<i>go</i>	157. 469	<i>sisyphius</i>	483
<i>saturni falx</i>	135	<i>Sminthius</i>	454 <i>Sminthe.</i>
<i>Saturno deuoratus pro</i>		<i>ead.</i>	
<i>Ioue lapis</i>	150	<i>Sol</i>	149. 446. 463 <i>Nili F.</i>
<i>Satyri</i>	470		466
<i>Scamander</i>	147. 467	<i>sol primus</i>	441
<i>scylla</i>	470	<i>sol unde dictus</i>	451
<i>scythes, scythia</i>	493	<i>solis filij</i>	293
<i>semarcus</i>	456	<i>contra Solem non meien</i>	
<i>scelene</i>	458	<i>dum</i>	55
<i>femele</i>	191. 195. 443	<i>somnus</i>	440 <i>Mortis fra-</i>
<i>semidei</i>	13	<i>ter</i>	179 <i>Noctis F.</i> 139
<i>senium</i>	139. 440	<i>somni domus</i>	179
<i>senta Fauna</i>	470	<i>sophos</i>	492
<i>septentrio</i>	447	<i>Sperchius</i>	465
<i>sergesta</i>	487	<i>spes sola in Pandoræ py-</i>	
<i>serpentarius</i>	469	<i>xide relictæ</i>	7
<i>seruius Tullius</i>	486	<i>sphinx</i>	147
<i>seruus cuiusmodi condu-</i>		<i>spio</i>	141. 467
			<i>Ster-</i>

INDEX.

Stercorandi agros au-

T.

thor	483	Tantalus	450. 456
sterope	133. 449. 470. 475	taram, tarentum	478
sthenelus	485	tarquinius	487
sthenos	143	tartarus	440
sthenobœa	442	in Tartarum quantum	
sthenno	470	spacium	175
stiphelus	476	tartara	131.
stratius	473	tartari descriptio	177
strymon	147. 467	taygete	440. 443. 449.
stultum accepto malo sa-		450	
pere	17	telamon	459. 485
stymphalus, stymphali-		telebas	476
des aues	495	telecletus	87
styx	149. 445. 469	telemos	470
styx unde decorum iura-		telegonus	483
mentum 152 quale 179		telemachus	ibid.
stygis progenies	151	telephus	367
Suada	5	telesto	149. 469
subsolanus	447	tellus omnium fundamen-	
sucon	450	tum	131
supplicem et hospitem		tenebra	440
ludere par delictū	25	tereus	474. 476. 486
sychæus	443	teriomachus	493
syluana	470	termessus	123
sylvius	462	terpsichore	129. 478
syrenes	464	terra	440
		terra	

INDEX.

<i>tetra omnium mater</i>	34	<i>spiades Musa</i>	479
<i>terre progenies</i>	131	<i>thessalus</i>	493
<i>testorius</i>	460	<i>thestios</i>	475
<i>teihys</i>	133. 444	<i>thetis</i>	141. 197. 467
<i>teihyos ex Oceano pro</i>		<i>thiæ proles</i>	149
<i>pago</i>	147	<i>thiene</i>	447
<i>teucer</i>	459. 461. 485	<i>thoas</i>	456
<i>Thalaon</i>	442. 443	<i>thoe</i>	149. 468. 469
<i>thalia</i>	129. 141. 189. 468.	<i>thonius</i>	476
	478	<i>thoossa</i>	470
<i>thaumas</i>	139. 141. 476	<i>thrascios uentus</i>	448
<i>thea</i>	133	<i>thrasymedes</i>	473
<i>thebæ heptapylæ</i>	12	<i>thyestes. thyis</i>	456
<i>ad Thebas, heroum cla-</i>		<i>thymbreus</i>	454
<i>des</i>	13	<i>thymates</i>	461
<i>themis</i>	133 Ioui nupta 189	<i>thyoneus</i>	456. 457
<i>themiste</i>	468	<i>tibiæ inuentrix, Euter-</i>	
<i>themisto</i>	141	<i>pe</i>	493
<i>themistonee Ceycis filia,</i>		<i>timor Martis F.</i>	191
<i>Cygnos nupta</i>	91	<i>tisamenes</i>	
<i>theoclimenes</i>	490	<i>tisiphone</i>	445
<i>theodomas.</i>	ibid.	<i>titan 444 eius proles.</i>	
<i>thereus</i>	476		447
<i>thersander</i>	444	<i>titanes 137 cœlo pulsi 183</i>	
<i>theseus 77. 472 Herculi</i>		<i>titanū aduersus deos bel</i>	
<i>ab inferis liberatus 498</i>		<i>lum 169 inde</i>	
<i>Thespia, Theffis, The-</i>		<i>titarecius</i>	77
			tita-

INDEX.

titanum locus	183	tymbra, tymbreus Apol	
tithonus 459 eius proles		lo	453
195		tyndarus	459
tityus	449	typhon	245
tlepolemus	367	typhaonium	67
tonitrus unde Ioui	159	typhoeus	183
toxius	444. 475	typhē, typhoēs	446. 449
trachinia	481	tyrius, Tyrinthius	493
trimacria	471	tyro 488. tyros	473
tristiciam poescos ui di-		V.	
scuti, Musarum bene-		Venilia	483 (447
ficio	129	uenti Aurora Ff.	141.
tritogenia	191	uēti ex Typhœo qui	187
triton	189. 101. 463	uentorū catalogus	447
tritopatrens	441	uenus prima & secunda	
triuia	455 (397	444 tertia	480
Troia Herculi diruta.		uenus ex resectis Cœli	
troilus	460	testiculis nata	137 &
troius, tros, troia	459	spuma maris	445
tullia maior & minor.		uenus unde dicta	444
486		ueneris cognomina unde	
turnus	483	137. 444. 445	
tyberinus, tyberis	462 et	ueneris comites	137 do-
464		tes. ibid. filij	191. 474
tyburtus. Tybur	490	Verecōdiæ præcepta	55
tyche	149. 469	ueris descriptio	43
tydeus	443. 475	uesta	155. 440. 469
		uici	

INDEX.

<i>Vicinus malus magna no</i>		<i>conuiuio</i>	11
<i>xa</i>	25	<i>uoluptas</i>	474
<i>uicini cognatis meliores</i>		<i>Vrania</i>	129.149.469.478
<i>25</i>		<i>urius</i>	79
<i>uictoria</i>	445	<i>ursa</i>	447
<i>uictus paradi faciliior ra</i>		<i>uulcanus</i>	191.486
<i>tio cur hominibus ab</i>		<i>uulcanus primus</i>	444
<i>scondita à dijs</i>	3.5	<i>uulcanus Nili F.</i>	466
<i>vindemiæ tempus</i>	45	<i>uulturnus</i>	447
<i>uinu æstate optimum</i>	43	<i>uxor quando ducenda</i>	51
<i>uir bios</i>	472	<i>et qualis.</i>	ibid.
<i>uirtutis uia ardua</i>	21	<i>uxore bona nihil melius</i>	
<i>uiri æstate imbecilliores</i>		<i>sortiri uirum</i>	53. mala
<i>43</i>		<i>nil peius.</i>	ibid.
<i>uiru uxore bona nil sor-</i>			X.
<i>tiri melius</i>	53	<i>Xanthæ</i>	149.469
<i>uis</i>	151	<i>xantho</i>	467
<i>uitium incidendaru tem-</i>		<i>xanthus</i>	448
<i>pus</i>	43		Z.
<i>uicijis infensi dij</i>	25	<i>Zelus</i>	151
<i>ulos</i>	455	<i>zephyrus</i>	151.447
<i>ulysses</i>	441 451.483	<i>zesius</i>	474
<i>ulyssis filij ex nymphis.</i>		<i>zetho</i>	456
<i>197</i>		<i>zethus</i>	448.449
<i>ungues non secanda in</i>		<i>zeuxo.</i>	149.469

FINIS.

